

მარტოობა

წასვლა პილსუდსკისა...

ანუ

ბარტელი და...

„მე შემეძლო პროსტიტუტკების სეიზის გარეუვა და
ჰიასავით მისი გასრესვა... მაგრამ ეს არ ჩავიდინე
და თითონ მივდივარ“

—(პილსუდსკის ინტერვიუდან)

თუმცა საფარძლის დატოვებაზე
ვიხარები გულში და ვითუქები,
მაგრამ დროებით ჰა, „სათამაშო“
დე, გაერთონ „პროსტიტუტკები“!

„პრავდა-კაცია“

ყველა კაცია, განა კაცია?
 არის კაცია კაცურაძე,
 ცომისარივით ტანზედ აცვია
 და „უწითლესი“ არის ტურაზეც!
 გვარიც ცურვისგან აქვს შენაძენოქ
 და თუ მღვრიე წყლის ხმაც ექურება,
 მარჯვეთ უქნევენ მისნი საქენი
 ზოგჯერ თუ არ ხვდა თვით „კაცურება“!..
 თუმც არის ჭოგვრი საკუთარ ცხვირის
 და ჭერებაც თავის—ქოხის-ბანური,
 ცაციას ხელშიც მორჩილად სტირის
 ჭეშმარიტება ეს, ანბანური..
 არის „უფროსთა“ ცვლა თუ ყენება,
 რასაც განაგებს ყოვლისმძლე მასა!
 თუ იცი დროზე ენის ჭენება,
 უფროსობაზეც მიიღებ ხმასა.
 მოხდება ისიც, რომ სჯობს ყუჩიგა,
 და თუ დროდ წყალი პირს გიყენია,
 დე, იმხარონ ყველა ქუჩებმა,
 ტკბილი ცხოვრება მაინც შენია!
 იყო კაციაც უჩი „უფროსი“,
 მაგრამ „უფროსმა“ რომ გაიმარჯვა,
 მასთან კაციაც ახლო უფრო ზის,
 იცის შესაფერ სიტყვების ხარჯვა..
 „უფროსი“ ქვეყნად რის მაქნისია,
 თუ მას მეტოქე არ ჰყავს თუნდ ცალი?
 ზურთი—დღეს შენი, ხვალ სხვისია,
 ზედ „კაციებმაც“ სდით „პირის წყალი“!..
 მხოლოდ აქ მასა რომ აიყოლო
 და თან უფროსიც მოინადირო,
 ვინმე სხვა დირის უნდა მიყოლო,
 თუ გინდა ზორბათ რომ ისადილო!
 არა უშავს, თუ სადილის კერძი
 სისხლით ან ცრემლით არის ნარევი..
 რას იქო? მაზედ სდვას ცხოვრების ღერძი,
 თან აქვს ზედ ბრუნვაც, გადასარევი!..
 სამაგვიროთ, ორი ხატის წინ
 გენთება სწორად ერთი სანთელი,
 წინ-წინ იცი, რომ არც შენ დაიწვი
 და არც ის „ნადლი“ შენი სათქმელი..
 მოხინჯავ მხოლოდ წინ-წინ ნიადაგს,
 დააკვირდები იქა თუ აქა,
 რომ არ გადასცდენ შემდეგ ლიანდაგს
 და ორკოფისაც არ გეცხოს ლაქა.
 სცნობს კაცია, რომ არის „ნაზები“!
 და თუ გასურს ერთი გიტანდეს ხაზი,
 მაშინ, კაციაც, რას ინაზები?
 საკუთარს კბილზე მოირგე ვაზი..
 თუმცა კაციას არც კი სჩვევია
 პირადი გეზი საერთო ძღვევის,
 იგი ნიადაგ სხვებს უთრევია,
 თორემ მას თავი სად ჰქონდა თრევის?!
 მხოლოდ დაბოლოს შენიშნავს იგი,
 რომ რაღაც მრეზით უცქერს მას ბევრი:
 —ვაჰ, თუ შეზომეს ეს ჩემი დიგო
 ან მიცენს, რომ ვარ უძირო ქვევრი?!
 განსაკუთრებით— ეს შემდგომ იმის,
 რა რომ კაციაშ გივს უღალატა,
 თანახმად ორკოფ კარაბადინის
 საქმის ორგულად გივი დახატა!
 გივი, რომელსაც საქმის სინაღდე
 საკუთარ თავზეც ბევრად ერჩია,
 ამისი ნიჭი, სიმხნე, სიმარღე,
 მტყუნენ,— ცეცხლი ანუ „სმერჩია“!
 კაციაშ იგი მაინც შეხსენა,
 რადგან იწოლა პირადი ზრახვით,
 ხხვა მას ფეხებზე ჰქილია, ყველა:

არ გადაპირან ყურებზე ხახვი..
 იცნობს კაცია საქმის სიძნელეს:
 კრინტსაც ვერ დასძრავს ამაზედ მასა!
 ტყვილად არ ეძებს ქურდი სიძნელეს,
 და ბნელს რომ რჩება,—არ ზოგავს ხმასა!
 მაინც იქ, გულში დარწმუნდა ყველა,
 თუ რის მაქნისიც კაცია არის!
 და საზღაურად, მოგვეცეთ შველა,
 ფასიც იცოდენ ამ „კულდა-ხარის“!
 და დაღის იგი ერთხელ კრებაზე
 ჩვეულებრივად, კულა- ხარულად:
 ჩამოსდის ოფლი ზოგის ქებაზედ
 და ძრახვაც ზოგის მიპარულად.
 და როცა კრება გაიხსნა მართლა,
 სიტყვები—სიტყვებს აეცვა მძივად,
 კაციაშც ენის დაწყობა ფართვლა
 და ჯერ „სუსტი“ გაჰქრა ჩვეულებრივად!
 გაისმა ხალხში ხმა მოწონების:
 — რა გაბედული! რა მამაცია!..
 და მოსდევს ამას ხმა აღფრთოვნების:
 —„პრავა“, კაცია!.. „პრავა“, კაცია!..
 დასრულდა სიტყვა. მიღეს კონტრ-სიტყვა.
 ჯანყი და ღელვა სჩანს დარბაზობის!
 ბევრს ის არ მოსწონს, რაც უკვე ითქვა,
 ირყევა გეზი „აზრის“ და ბჭობის..
 დგება კაციაც და იწყებს ლოდნას,
 წინანდელ გემის, სჩანს, უჭირს დაწვა,
 მაგრამ „სუსტისთვის“ მანც რომ არ მოხსნას,
 ვაი, თუ „სუსტმა“ დღეს გაიმარჯვა!..
 თანაც ჩუქი ისმის ხმა მოწონების:
 —რა გაბედული! რა მამაცია!..
 და მოსდევს ამას ხმა აღფრთოვნების:
 —„პრავა“, კაცია!.. „პრავა“, კაცია!..
 და შა. უმატებს ცეცხლს კაპიტანი:
 გემის დაწვა თუ ცეცხლს აშორება?
 აქ სწორი არის მხოლოდ მიზანი,
 ხოლო ძნელია გეზის სწორება!
 მაგრამ შეტბობა ჩვენმა „ლაშურამ“:
 „სუსტი“ თუმც მართლაც იქცა ძლიერად,
 ამან კაცია უფრო გამურა
 მორალურადაც, ვით ნივთიერად!..
 ახლა ის დაღის მტკნარ შეცოდებათ,
 არც კომისრულად ტანთ არ აცვია
 და დარჩა მასზედ ზედმეტ წოდებათ:
 — „პრავა—კაცია“!.. „პრავა—კაცია“!
 ონისიში.

— როგორ გაქირი ვირივით გლეხარ? ალბად, ანლაც იმ
 საოხრე ღვინოზედა ჰგეჭკრებ!
 — სწორებს ამბობ: შენ რომ გიქქერ, სულ ღვინოზე
 და ფეჭკობ; ეგებ დარდი მაინც გადავყოლო!

— მე დღეს მოხსენებას ვეღარ ვკითხულობ, დავიღალე, ალარ შემოძლიან...
 — როგორ იქნება რეზოლუცია თქვენი მოხსენების ირგვლივ უღვე გაგზავნილია რედაქციაში სახვლით ნომერში მოსათავსებლად.

დამკირავებელი—ძერძო დამკირავებელს

არც ვიჭადი და არც ვიკვებები, ალარ ვარ ტანჯულ ფიქრში გართული, ახლა საქმიან ფაქტებს ვებები, ძლევა მოსილი, წელგამართული. დამკირავებელს რა უფლება გაქვს, დაქირავებულს რომ შემჯდომიხარ?!. ორმაგი სარჩო ჩემგან რად მიგაქვს? შენ მარჯვენითა ხომ არ მჯობიხარ? გირჩევ— ვასწორდი ცხოვრების ჩარხთან, ძმას არ ჩამორჩე ვაეკაცობაში, თორემ უღონო ღონიერ ხალხთან მიიღებ ავსა—ავკაცობაში. დღეს ირგვლივ ბრძოლის ცეცხლი ანთია; სამართლიანად ნაკარნახალი, შრომის უნარი: ხერხი. შანთია და გამარჯვება ახალახალი.
 გიგო ხეჩუაშვილი.

„ბედნიერი დღე“

ერთ მშვენიერ დღეს, როდესაც სამსახურიდან დაუბრუნდი, ჩემი ცოლი ჩვეულებრივად „უქვიფოდ“ დამხვდა.

მე მოინდომე მისი გამბიარულება და შევეკითხე: — რაზე ხარ, გენაცვალე, ცუდ ხასიათზე? ხომ არაა ვინ გაწყენინა?

— ვინ უნდა მაწყენინოს. ვითომ არ იცი, რომ ყელი მტკიავს?—მკეხებით მიპასუხა მან.

— გუშინ რომ თავი გტკივოდა, მოგირჩა?

— თავი კი არა, გუშინაც ყელი მტკივოდა.

— არა, რამდენადაც მახსოვს, გუშინ თავი გქონდა შეხვეული და კიდევაც ნემომიხივლე, რომ თავი მტკივო!

— არაფერიც. შენ აგრე გახსოვს... შენ არასოდეს არ აქცევ ყურადღებას ჩემს ჯანმრთელობას!—გაბრაზებით მიტბრა ცოლმა და თვალვებთან ცხვირსახოცი მიიტანა „ტრემლების“ მოსაწმენდათ.

მივხვდი, რომ ამ გზით მის „ტკივილებს“ ვერ მოვვარჩინდი და გადავწყვიტე სხვა გზისთვის მიმემართა მომავლად, რომ მისი სახელწოდების დღე მზახლოვე ბული იყო და ამაზე ჩამოვეუღდე ლაპარაკი.

მართლაც ყოველივე ტკივილები დაავიწყდა.

ამაშიარად, გაიმართა თათბირი იმის შესახებ, თუ როგორ ჩავეტარებოდა მომავალი „ბედნიერი დღე“ და რაც უმთავრესია, რა სასარგებლო შედეგები უნდა მომყოლოდა მას ჩვენთვის. ამ თათბირში რომ ვიყავით, უცებ გაიშა კარების კაკუნი.

— მოზრანდით!—დაუუძახე მე და ოთახში შემოვიდა და ჩემი თანამოსამსახურე პეტრე.

— კაბიტონ, გაიგე, რომ ჩვენს დაწესებულებაში შტატების შემცირებას აპირებენ? მომმართა მან შენ მოსვლისთანავე აღუვებულის ხმით.

— მერე შე რა?!

— როგორ თუ შენ რა? განა შენც ჩემს დაწესებულებაში არ მსახურობ? განა შენზე კი არ შეიძლება გავკრ ცუდდეს შემცირება? ხომ იცი, რომ ცოტა ზარმაცად მოაჩნებარო.

— ერთნდა! აი მალე ჩემი ცოლის სახელწოდებში დღეა და... აქ მომავლად, რომ უადგილო იყო ჩემი იმედის გამოთქმა და სიტყვა ჩავსალაგე.

— და არ გინდა ხასიათი გაიფუტო ცოლის დღეობის წინ? — ირონიის კილოთი დაამთავრა ჩემი სიტყვა პეტრემ, რომელიც თავისებურად „მიმიხვდა“ აზრს. — მე კი მეგონა, რომ შენ უფრო სერიოზულად შეხედებოდა ამ არა სასიამოვნო ამბავს და ერთმანეთს რჩევა-დარიგებას მიესცემდით, როგორ ავიცილინოთ ეს უბედურება!

— შე არავითარი დარიგება არ მჭირდება. მე თვითონაც მშვენიერად ვიცი ჩემი საქმე!—უპასუხე ამაყად, —რა სულელია.—გავიფიქრე. როდესაც პეტრე გავიდა და ისევ ჩემს ცოლს მივუბრუნდი.

— მაშ აგრე, ჩემო კარგო... წელს შენ სახელწოდების დღესთან ვაკავშირებთ შემდეგ მიზნებს; ვარლამ ნიკოლაევიჩის ჩვენს ოჯახთან დაახლოვება, როგორც საქირო კაცი; ჩემი თანამდებობის გამოცემა მერჯავიკრიან თანამდებობაზე; შენთვის სამსახურის შოვნა... მაშასადამე, უნდა დავებარეთ...

— ჯერ მოიცა, დაგვიწყვდა, რომ გრიშა (ცოლის ძმა) სამსახურში უნდა დავაყენოთ? მაშასადამე, ხომ იცი?... ამის გარდა მართუიას (მისი და) თავის პირველ ქმართან საჩივარი აქვს...

— მერე?

— მერე და ის, რომ საქიროა სათანადო ხალხის „მოთაფვლა“, რომ საქმე იმის სასარგებლოდ დამთავრდეს. აგრეთვე ვალიკოს (ცოლის ბიძაშვილი) სჭირდება დახმარება; ხომ იცი, გაფლანგვა ჰპრალებდა; მაშასადამე.

აქც პურ-მარილია საქირო. აი ახლა ჩამოვთვალეთ ვის და ვის ვპატიუბთ.

— კარგი, ჩამოვთვალოთ!—დავეთანხმე მე და დავაწყე სიის შედგენა.

— რამდენია სულ?—შემეკითხა ცოლი, როდესაც დავამთავრე ყველა „საქირო“ ხალხის ჩამოთვლა.

— ნათესავების გარდა ოცდა ათი. ამას უნდა დაეუმატოთ ჩვენი დაწესებულებიდან ჩამოდენიან დაბალი თანამშრომელი... ხომ იცი, არჩევნებია... რამეა; იმათთანაც უნდა მივიძღვოდეს პურ-მარილი;

— ჩემის აზრით ეს უნებრულოა... აბა, როგორ შეიძლება რომ გამგეს, მის თანამშემწეს და კიდევ სხვა წარჩინებულ პირებს დაბალი თანამშრომლები მოუხსნა გვერდით? ულამაზო იქნება. სირცხვილია.

— არა უშავს რა, ჩემო კარგო, ასეთ შემთხვევებში შენ მშვენიერად იცი ხოლმე საქმის გამოსწორება, გამგის წინაშე ბოდიშს მოხიდი და ეტყვი, რომ ჩემი ქმარი ასეთი გულყვითელი კაცია რომ...

— ვიცი, ვიცი... კაი აზრია. ერთხელ ძლივს გამოსთქვი ჭკვიანური აზრი — დამეთანხმა ჩემი ცოლი, რაც იშვიათ მოვლენად უნდა ჩაითვალოს ჩემს ცხოვრებაში.

— მაშ ასე, სულ ნათესავებიანად ორმოცდა რვა სული გვეყოლება. საკმარისია.

ამნაირად სტუმრების საკითხი ამოვწურეთ და შევეუდგეთ ხარჯთ - აღრიცხვის შედგენას. ჩამოდენიან ხნის ცნაობის შემდეგ გამოირკვა, რომ სულ ორასი მანეთი იყო საქირო „ბედნიერი დღის“ ღირსეულად ჩასატარებლად... მერე რა ვუყოთ... ორასი მანეთი რაჲს მიქვიააჲ; სახელწოდებებს დღეა!

როგორც იყო, ძლივს ვაი-ვაგალაზით, ორმოცდა ათი მანეთი ჩვენი ბიუჯეტიდან გადავდეთ, დანარჩენი კი ვისესხეთ იმ იმედით, რომ „ბედნიერი დღის“ შემდეგ სულ ადვილად გადავიხდიდით ამ ვალს. რა არის დაწესებულებისთვის 150 მანეთი? არაფერია მივიღებო, ავანსი, „ნაგრუჭა“, „სვერხუსროჩნი“, საჩუქარი, კომპენსაცია, და რა ვიცი რამდენი საშუალება აქვს დაწესებულებას თუ გამგემ მოინდომა. მოინდობდა კი ჩვენს „ბედნიერ დღეზე“ არის დამოკიდებული.

ასე თუ ისე, „ბედნიერ დღისათვის“ ღირსეულად შოვემზადეთ. სტუმრებიც თავის დროზე დავპატიუბთ და გულის ფანქვალით მოველოდით ამ დღის გათენებას. გადიოდა დღეები და ჩვენი მოუთმენლობა თანდათან იზრდებოდა. ამასთან ერთად იზრდებოდა ჩვენს დაწესებულებაში შტატების შემცირების შესახებ ჩურჩული. თანამშრომლებთან შორის რაღაც არაჩვეულებრივი ჩემი ქოთ-ქოთი ემჩნეოდა. მე კი ყურსაც არ ვიბერტყავდი და მთი ალიაქოთზე გულში მეცინებოდა:—რა უწო, რა საწყაალი ხალხია ჩემსავით კი ვერ მოახერხებენი?!

როგორც იყო ვეღირსეთ „ბედნიერ დღის“ გათენებას. ო, რა ბედნიერი ვიყავი იმ დღეს!... მთელი დღე სულ ალერსში და მზიარულებაში გავატარეთ. სიკაცობით სავსე ჩემ ცოლს ყოველივე „ტკივილები“ დავეწყოებოდა და მზიარულად დაცქრილობდა სათოლი გაპრიანებულ იატაკზე... აგერ, სტუმრებმაც თანდათან დაიწყეს მობოძანება... რა მშვენიერებაა!... ცოტა ხანაც და ჩემს მშვენიერად გაწყობილ სუფრას ორმოცდა რვა სტუმარი შემოუჯდებოდა. მერე როგორი სტუმრები?! მაგრამ, რაზაა საქმე, რომ ჩვენ გამგემ დაიგვიანა? სხვა „საქირო“ სტუმრებიც რომ ჯერ არსად სჩანან? ჩემ ცოლს მოელოება ვერცა.

- თქვენ გამგემ რათ დაიგვიანა?
- არ ვიცი ღპერთმანი... მე ვშიშობ რომ...
- რაო? რას შიშობ?
- მე ვშიშობ რომ იქნებ სულაც არ მოვიდეს
- რატომ?

— რა ვიცი რაი ეგებ ყური მოჰკრა, რომ დაბალი თანამშრომლებიც მყავს დაპატიუებული და იმათ მოყოლია.

— კი მაგრამ დაბალი თანამშრომლებიც რომ არსად სჩანან?

— ალბად იმათაც ყური მოჰკრეს, რომ გამგე იქნება და იმას მოერიდენ.

— ხომ გეტუბნებოდი მათი დაპატიუება საქირო არ არის მეთქი! არ ვიცი პირდაპირ რა გიწოდო ასეთი ჯიუტობისათვის... ვირის თავი ხარ, ნამდვილი, ვირის თავი!

ისევ ცრემლები. ამგვარად ეს „ბედნიერი დღე“ ჩემთვის უბედულად დღეს გადაიქცა.

აფსუსს, ორასი მანეთის პრავიზიაც, აფსუსს!.. თავი და თავი სტუმრები არ მოვიდნენ და ვილაც ვიგინდარებს დარჩათ გასაძიგნად, აფსუსს!

მეორე დღეს სამსახურში რომ მივედი, ქეიფისაგან გაბრუნებული თავით, მაშინვე გავიგე, რომ შემცირებაში მოვეყოლივარ.

ამ ამბავმა ისე იმოქმედა ჩემს ცოლზე, რომ... გაამეცა.

— როგორ შეიძლებაოდა ისეთ ადამიანთან ცხოვრება, როგორც შენა ხარ! შენ ბატისტეინაც, სტუმრების დაპატიუების შნოც კი არა გაქვს!—ასეთი წერილი დამიტოვა მაგიდაზე.

დღეს თუ ხვალ სასამართლოს აღმასრულებელი მოადღებუა კარზე სახლის ავეჯეულობის გასაყიდათ „ბედნიერი დღის“ შესახვედრად აღებულ ვალის გასანაღდებალად.

ახლა კი მივხვდი, რომ ჩემი ცოლი მართლს მეუბნებოდა: „ვირის თავი ხარ“-ო. თუ ვირის თავი არა ვარ, დავტყულებაც ჩემს ტყავში! ფდებულებაც ჩემთვის არხეინად!

ვაი, ჩემო ორასო მანეთო; ვაი, ჩემო სამსახურო ცოლო, სახლის ავეჯეულებაც...

„ბიოტე“.

„ჭ ო რ ი“

— ამბობენ, რომ შენ თამროს მამას დაუფორებიაჲ კიბიდასი.

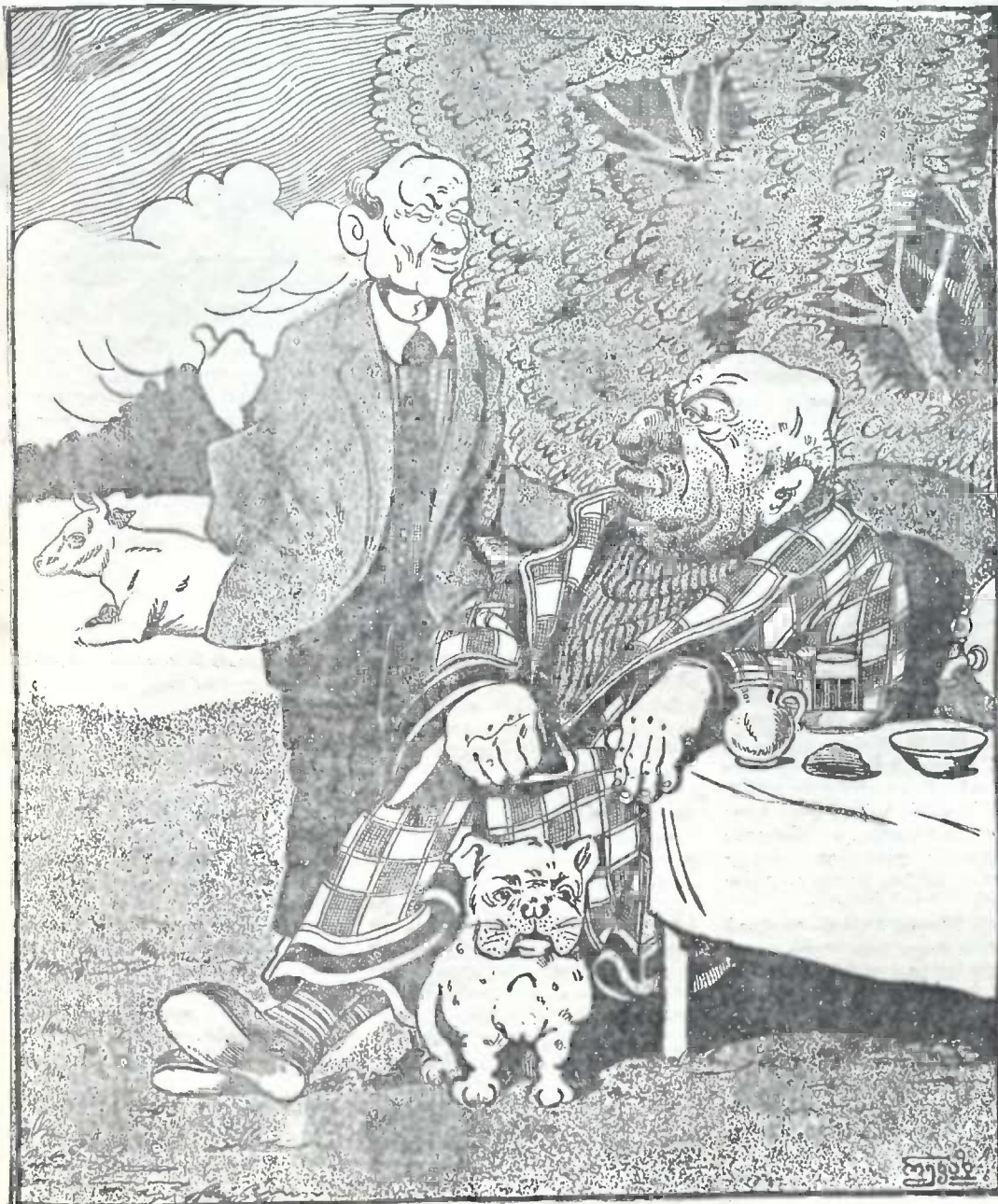
— მე-ე? რას ამბობ, უაცო!? კორია, სისულელეა!

— მაშ, ტყუილია?

— რა თქმა უნდა, ტყუილია! თამროს მამამ მხოლოდ ხელი მკრა, კიბეებიდან კი მე თვითონ ჩამოვგორდიო.

დიპლომატი აბაკაძე

ანუ
პირამთენი „პირადი მდივანი“

ბიუროკრატი (თავის პირად მდივანს): — აი, ხომ ხედავ იმ ძროხას მზეში როგორ წევს! პირუტყვი, მართლაც რომ პირუტყვია, თორემ, რომ ის ვიყავი, აგერ ჩრდილში წამოვწვებოდი არხეინად!

პირადი მდივანი: — რა თქმა უნდა, თქვენ რომ ძროხა ყოფილიყავით, გაცილებით უფრო მეტი ჰქონდათ!

სიზმარი ცხელს

ბევრი კარგი სიზმარი მინახავს, ბევრი კარგი სანახაობა მოჩვენებია, მაგრამ არა დროს ამის მსგავსი არაფერი განმიცდია. როგორ დაეწევი, როგორ ხასიათზე ვიყავი, რომელ გვერდზე ან როგორ დამეძინა ეს აღარ მახსოვს, მახსოვს მხოლოდ ის, რომ სიზმარში ვარ. ბევრი რამის ნახვა შეიძლება. სწორედ სიზმარში და მეც აი. ესაბე ერთი კაბინეტი. რომელიც თურმე ერთ დიდ კაცს დააცლევინეს, მე ჩამაბარეს და ერთბაშად დიდ ყაყად გამზადეს.

სიზმარში, რა თქმა უნდა, ასეთები შესაძლებელია. პირველად ვითომ მეც დაეწევი ერთოული მუშაობა. დღიან-ღამიანად არ ეშორდებოდი კაბინეტს, ვითომ პორტფელიც მომცეს, ავტოც მყავს. ბინაც გამომიცვალეს, ხელფასი, აბა, ხომ გამოიღიდეს. მეც წყნარად შევეჩვიე ჩემს თანამდებობას, ყოველდღე ავტოთი დაენგარობ, ამხანაგებიც გამოჩნდნენ: დიდ „სტაჟიანი“ ამხანაგები, ძველი სპეცები, ახალგაზრდა ტენიკოსები, დღიან თანამდებობის პირები, ლამაზი ქალშვილები და, ერთი სიტყვით, ისეთი პირები დამიხსლოდნენ, ვითომ, რომლიც წინად ვერც კი მაჩვენებდნენ ქუჩაში.

ყველაფერი კარგია, სიზმარი რომ არ იყოს— ვფიქრობ მე და არ ვინძრევი, მინდა უფრო დაღხანს მეძინოს და სიზმარი გაგრძელდეს.

ასეც ხდება, სიზმარი თანდათან ვითარდება და უკეთესი და უკეთესი რამეები ჩნდება. ცაი და ქვეყანა მე მაქვს, ქალები ჩემი გაცნობისათვის მისერს იტყბენ, გაცნობილები ერთბაშად სწამლავენ. ჩემი ცოლი ცხელი ცრემლებით სტირის და ნატრობს ისევ იმ დროს, ლაფათებით რომ ვმუშაობდი.— „ნეტავ, ეხლაც ის უბრალო მუშა იყოვ“,— იძახის.

აი სად მყოლია მტერი, — ვფიქრობ მე, — ჩემი ცოლი ჩემი მტერი ყოფილა! ჩემი კარგი თანამდებობა შემურს, შეილებიც რომ აიყოლია! — დიდოკო მუდამ სტირის, შენ რომ სახლში არ დადიხარ ლამ დაზით სხვა მალებში დადისო ამბობს. დანებებ, პაპიკო, თავი დიდკაცობას, წადი, ხაოლში იმუშავე, იმ პატარა ოთახში გადვიდეთ ისევ, ისევ იქ სჯობია. დედიკო არ იტირებს მაინც — მეუბნებიან შვილები. მათაც არ მოსწონთ ჩემი დიდკაცობა. კიდევ კაი, რომ სიზმარია, თორემ ხომ დაეწყებდით ყველას.

მდგომარეობა ვითარდება. მიჩვენენ და მიჩვენენ ახალ-ახალ, მაღალ-მაღალ თანამდებობაზე და მიმაქანებენ შევით. ვის ანახავს ოჯახი; ცოლი და შვილი? საქმეში ვარ გართულა, დღი-

გამგზავნი ცოლ-ქმარი:— უპ, უპ, რა საძაგელი შმორი სხდასი
სანიტაროების წმინდა:— თითქმის არ იცოდნენ ქალაქის ქუჩის უღაპურობა... ძლივს სურნელოვანი სოკოები გამოჩნდილან და ესენი კი ამაჟალ ცხვირებს ზევი სწევენ.

სით ავტოთი დაეკრი, საღამოს ეტლით ქალაქის მივარდნილ კუთხეში საქეიფათ.

— ნეტავ, ცხადათ იყო— ვფიქრობ მე და განვაგრობ ხვრინვას.

ცოლი ერთბაშად შემთხვევით ქუჩაში შემხვდა, სტორდა საცოდავი, მომგარდა, ბავშვებიც თან მომაყარა:— არ მინდა შენთან ცხოვრება, გამიშვი, გამიშვი, მიეცი ბავშვებს საზრდო, აი, აგერ ზაქსი, შევიდეთ, მომცილდი, ისტორავ, როგორც გინდოდეს, — სტორის მაგრამ ჩემ გულს სრულებით არ ხვდება, ან კი როგორ ვივარძნობ სიზმარში რასმის.

— თუ მომშორდები, არც მე მოვიკლავ თავს — ვუთხრები მე და ზაქსში მივდივართ.

სტეფანე მეგობარი კაცია ჩემი და მეხვეწება: ნუ გავეყრები ცოლს, არ ვარგა, შვილები დაილუპებიან. არ უნდა ჩვენი გაყრის ქალაღი დასწეროს რამდენს არ ცდილობს, შემარიგოს ცოლს, მაგრამ თქვენც არ მომიყვდეთ. რაა სტეფანე ვინ კითხავს მას? წინადადებას ვაძლევ სასტიკს და ისიც, ძალიან ნაწყენი, ისიც ძარულებს ჩემს სურვილს.

მცილდებიან ცოლი და ბავშვები. მართალია, გულმა რაღაც კი იგარძო ტკენა, მაგრამ სიზმარია, რა ვუყოთ მერვე!

ორი დღე და იმავე ზაქსში ელენე მიყავს და შეერთების ქალაღს ვაწერო ხელს.

ელენე გაციკვებით უკეთესია ჩემს ცოლზე, ნამდვილი შესაფერი ჩემი თანამდებობისათვის.

ქორწილი დიდებული გადვიხადე. ყველა „დიდი კაცები“ მყავდა დაბა-

ტიკებული, — რა კარგია ეს ცხადად ხდებოდეს! ვფიქრობ მე და განვაგრობობ დროს ტარებას.

კარგია ასეთი სიზმარიც!..

უცებ კიდევ შეიცვალა მდგომარეობა, ელენეც მომცილდა, ქეთოსთან წაღაპარავდა.

— ჯანდაბას მისი თავი! ქეთოზე დაეწევი ჯვარს. იმავე ზაქსში ქეთოსთან შევეუღლი.

ძველი ცოლი და შვილები აღარც მახსოვს. ერთ დღეს ავტოში მჯდომი დამინახა პატარა ჩემმა გოგონამ. „პაპაო“ — შეიძახა და ავტოსკენ გამოიქცა. მე ავტო არ გაეაჩერებინე შოფერი, მაგრამ ბავში წინ დაუღდა ავტოს და მოუტერმაც ავტო გააჩირა, ბავში ჩემთან მოდიოდა. უნდადა პო მხოვოდა, მაგრამ მე მის ფულები მივეცი და მოვიცილეთ. რომ მიდიოდა ტირილი დაიწყო, მაგრამ მე ყურადღებაც არ მიმიქცევია. ქეთოსთან მივიჩქაროდი ავტოთი.

რას არ იზამ თურმე კაცი სიზმარში. ერთი უბრალო მუშა ვიყავი და სიზმარში კი ვეფებრთელა ვინმე გავხდი.

მივჭივიარ წინ და წინ. გზასაც ვერ ვგებულობ. ფულები გამომაქვს და გამომაქვს. საღარი ორი სამი დგას ჩემს სამფლობელოში. ქალაღი ბევრი მიწყვია მაგიდაზე — და წითელ მელანიც საკმაოდ მაქვს, ვწერ: „მომეტეს“ — თქვა და მეც შეძლევა. მეტო რაღა მინდა!

სავარაკოთაც გამგზავნეს, თვარია კი ხომ სულ ჩემი გახდა, რა ვინდა სულ და გულო, რომ არ მაქვს. სიზმარი და ასე ნანგრძლივი აღარ მიხნახავს.

გ ო ს დ ე ნ ი ლ ი „ მ ა ნ ე ვ რ ი “

— ცოლი გავგზანე მთავე წულეზე!
 — ასეთი, განა, რა სვირს შენს ცოლს? ჯანმრთელად გამოიყურება?
 — ის კი ჯანმრთელია, მაგრამ მე ვარ ავად და მინდა ცოტათი მაინც მოვიხვეწო სახლში!

აგარაკიდან რომ დავბრუნდი რა დას არა ხალისიანად შეხედენ, ვითომ გაზეთებშიც სწერდნენ ჩემზე. გამახსენდა ჩემი მულშკორობა, როცა მე სხვებზე ეწეროდა. გამეკინა. სიზმარშიაც მაგონდება გაზეთი. — არაფერი — ვამბობ მე. საკანტროლო კომისიაში მიბარებენ რალაცაზე — ალბად, წყალს მიყენებენ!.. საგანგებო კომისიაში რალაცა საქმეები შექმნილა.

— სულელები — ვფიქრობ მე, — ერთს გადაებრუნდები და, მოგკამათშირი, გამომეღვიძება კიდევაც! ბრალდებები წინააღმდეგ დაუზადებული ჰქონიათ: სად რა დამიბარჯაეს. ყველაფერი იციან თურმე. — აწი დროა გამოვიღვიძო, თორემ ამ ტუბილ სიზმარს წამაშვარებენ, ვფიქრობ მე. მაგრამ თქვენც არ მომიკვდეთ: ვერ ვიღვიძებ.

საგანგებო კომისიის აგენტებმა ჩემივე კაბინეტში დამაპატიმრეს.

— უკაცრავად, ვერ მოგართვით, მე უბრალო მუშა ვარ, აი ეხლავე გამოვიღვიძებ და ნახავთ. ვეუბნები მე.

— ჩვენ გამოგაღვიძებთ, მეუბნება ერთი. — მაშ, კარგი აბა, ნახავთ — ვუთხარი ვითომ მე და, რაც ძალა და ღონე მქონდა, გავიქეცი. უკებ რალაცამ დაიქეჭა და მე გარბობა — დაკარგული დავიქეცი..

რამოდენიმე ხნის შემდეგ, მართლაც გამომეღვიძა. თვალები მოვიფშვინებ, თავი წამოვწვიე და მივიხედ-მოვიხედე.

— ალათიავ, ერთი წყალი მომიტანე, ქალო — დავიძებ მე. ვილაცამ წყალი მომიტანა, მაგრამ ეს ჩემ ცოლს ალათას არ გავდა.

— ღმერთო დიდებულო, სადავარ, ნეტავ? — ვთქვი მე.

— თქვენ საავადმყოფოში იმყოფებით — მითხრა თერაპეუტმა შემოსილმა ქალმა.

— რა? საავადმყოფოში? — გაეკვიჩე მე და ადგომა დავაპირე, მაგრამ ცალი ფეხი ვეღარ ავწვიე.

— არ წამოიწვიოთ, გაენებსთ — მითხრა იქავე მდგომმა მილიციელმა.

— თქვენ რა გინდათ აქ? — შევეკითხე მილიციელს.

— მე თქვენ გადაიჯობთ. —
 — მე? მე, რა მჭირს სადარაჯლო? — უფრო გავიკვირე.

— თქვენ პატიმარს ხართ. გუშინ მილიციამ დაგაპატიმრა, თქვენ გასწივეთ მთინდომეთ გაისროლეს და დაიჭერით ფეხში — მითხრა მილიციელმა.

— მე დამაპატიმრეს? მე? რისთვის? რათა?

— ეს თქვენ გეცოდინებათ უფრო — მოკლეთ მომიგო მან. — ალბათ, გადაამეტეთ ქეიფობაში.

— ის ხომ სიზმარი იყო, ის ხომ ძეგლში იყო.

— დიახ, დიახ სწორედ სიზმარს იყო, — დაცინვით სთქვა მილიციელმა და გაჩერდა.

ალარ ვიცი, სად ვიყავი. ეხლა ვიყავი სიზმარში თუ მაშინ, მხოლოდ, როცა გამომძივებელმა ყველაფერი, რა საც მე სიზმარში ვნახულობდი, ზეპირად მიამბო და ისიც დაუმატა, რომ მე გამოვლანჯაეს 50 ათასი მანეთი, მაშინ კინალამ შევიშალე.

— მაშ სიზმარი არ იყო ეს? — შევვკითხე გამომძივებელს მე.

— თქვენთვის ალბად, სიზმარს იყო და ჩვენთვის კი არა, — სერიოზულად მითხრა მან და დაკითხვა დამიწყა. მეც ყველაფერი დაწვრილებით ვუამბე, რაც იმ სიზმარში ვნახე და ბოლოს დავასკვენი, რომ მე ყველაფერი ის სიზმარში ჩავიღინე.

მეორე დღეს ჩემი ცოლისაგან ჩემი გოგონას ხელით რალაცა საქმელები მხვილეს. თან პატარა წერილიც იყო.

— მომწერე, რას სჯამ? მაქვს თუ რა ბრალი მიგინდის? შევხვეწივები ცასა და ქვეყანას. მოხლბეზე ვაყოლებ ყველას, შევხვეწებ ჩემ ბავშვებს და იქნება მათი სიცოცხლის გულისთვის შეგიბრალონ, თუმცა მგებს ღირსი არ ხარ. მართალია, მომიძულე, მაგრამ მე მაინც ძველებურად მიყვარხარ, შენი ყოფილი ცოლი ალათა.

— ნუ თუ მართალი იყო ყველაფერი? — ვთქვი და მოვირტყე თავში ხელები.

სალამის ორი პატარა წერილიც მივიღე.

— ნულარ ფიქრობ ჩემზე. მე და თიკოს გავყვები ქეთო. — ეწერა ერთი ში.

ახია შენზე ყველაფერი ილიკონსთან კარგად ვცხოვრობ. ჩაძაღლიძე ღროზე ელენე — ამოვიკითხე მეორე ში.

ყველაფერი გასაუბნი ვახდა.

ეხლა კი მინდა ვიყო სიზმარში და გავიძებნა შემეძლოს, მაგრამ ისეთ ადგილას ვარ მოთავსებული, რომ თქვენი მტერი არა მტერი, მე იქედან მზის სხივი არ მელისოსს.

ასეთი სიზმარი ვნახე ცხადად მე.

ღ ა ვ ა

პ რ ო ს ტ ი მ ო უ წ ი ი ს ა ლ ა

— ჰერი-ჰა, შენ რაებს ამბობ,
 აბა რომელს დაგიჯერო!
 დამაცადე, მსურს ვილოცო
 და პირჯვარი გადავიწერო.

ისევ ქრისტეს და მამა ლეონის
 ვსთხოვ განსაჯოს თქვენი დავა
 შეილო ჩემო, თორემ საქმე,
 როგორც ვატყობ შორს, შორს წავა!—

არქიელმა ასე უთხრა
 მამა პროკლეს, მაშინ როცა
 პროკლემ იმას საჩივართი
 მიაკითხა, მიულოცა.

ფოკლე პროკლემ როგორც იყო
 დიდი შრომით მოიცილა,—
 მაგრამ ბედათ სამრევლოზე
 მას ნიკანდრე შეეცილა.

იმ ნიკანდრეს, იმ თვალ-დამდგარს
 პროკლეს მრევლი მოეწონა,
 მღვდელმთავართან მსუქან ძღვენით
 საქმეს თავი მოუქონა..

მაგრამ პროკლე ფზიზლად იყო,
 არქიელთან გაჩნდა მყისვე
 და ნიკანდრეს ნაცვლად მრევლში
 მოძღვრად დარჩა ისევ ისევე.

ნიკანდრემ კვლავ გაადრდა
 მღვდელმთავართან მისაზიდი,
 პროკლემც ზიდა „მოსაკითხი“;
 ხურჯინები დიდზე— დიდი,—

მაგრამ საქმე არ გადაწყდა
 აღარ შორჩა მათი დავა.
 არქიელმა ძღვენის ჭამა
 არ ქნა, აღარ გაათავა.

და, ჰა იმ დღეს, არქიელთან
 ჰქონდა პროკლეს საუბარი,—
 სთხოვდა ეთქვა საბოლოოდ
 მისთვის ან „ჰო“, ან და ვარი.

არქიელი (ზევითაც ესთქვითი,
 ჭანემზადა მარხვად-ლოცვად,
 (საქმე მართლაც რთული იყო
 გასარჩევი, ჩვენში რომ ისთქვათ).

ძღვენს არცერთი არ აკლებდა
 შემწვარსა და მოხრაკულებს;
 სახარების ქვეშაც ხშირად
 პოულობდა ხოლმე ფულებს;

აბა რომელს მიმხრობოდა
 წმინდა მამა, არქიელი,
 რომ არავის გაეკიცხა
 შემდეგ მისი საქციელი?!

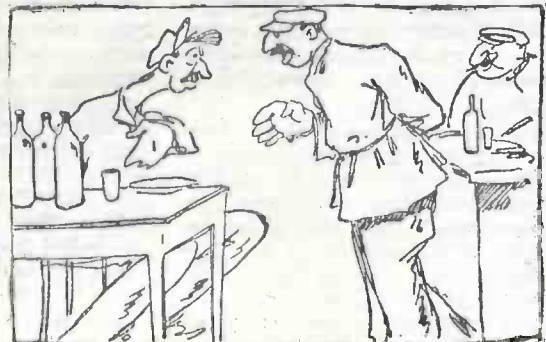
არქიელმა ილოცა და
 ასე უთხრა პროკლეს პოლოს:
 „თქვენი საქმე შემდეგშიც რომ
 არაფერმა დააბრკოლოს,—

არის საჭირო ცნობა
 ამ კრების დღის წესრიგის:
 მეძაობ-ლოთობასთან
 მებრძოლთა შექმნა ლიგის.

როგორც უველანი, ლიგის
 სანდროც გახდება წევრი.
 ივლის სპეტაკად შემდეგ,
 ვით ცალიერი ქვევრის..

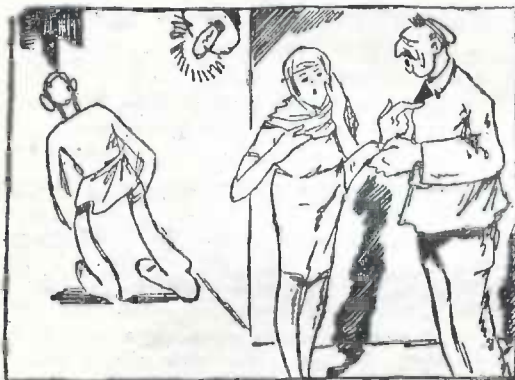

სამიკიციანში ერთხელ
 მთვრალს წააწყდება სანდრო.
 უყვირებს:—ტყავს გაგაძრობ!,
 დაგიდგათ ლოთებს სხვა დროს.

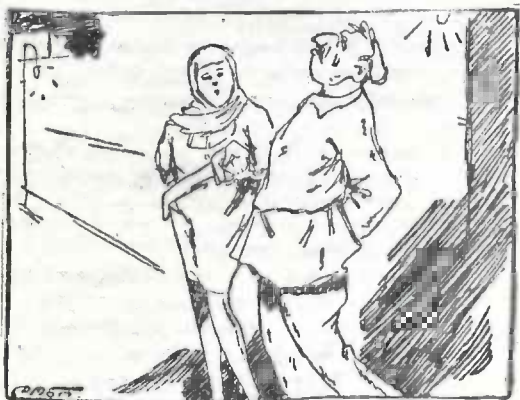
ლთმბუს ვინააღმდეგ

მთვრალი ეძახის სანდროს—
შესვას ჯერ რთი ჭიქა...
მოლბა ხათრისგან სანდრო,
ჩაჯდა და... ჩათვრა იქა...

ღამეა. მოლის სანდრო,
ხედავს—საეჭვო ქალის...
გზას გადაუჭრის:—შესდეგ!..
რამ აგირია ეული?!

ღელავს, მრისხანებს სანდროს
ის ხომ წვერია ლივის.
ქალს აპატიმრებს ბოლოს
და... შინ თან მიყავს ივის!

სინამბრო.

მე ამ რიგად შთამაგონა
ღმერთმა. შეილო, თვის განგებით;
პროკლეში უნდა გამოხვიდეთ
თქვენ ერთადვემ ქადაგებით

და რომელიც უკეთ იტყვიო
იმ დღეს თქვენში ქადაგებას.
ის დარჩება, ვერვინ შესძლებს
შომდეგ იმის გადაგდებას.

—:—

არქიელი თვით დაესწრო
ორი მღვდელის პაექრობას,
(ხალხიც სეირს უყურებდა:—
ნიკანდრეს და პროკლეს მტრობას)..

დაღვა წირვა. პროკლე ღმერთს სთხოის
რომ ნიკანდრე დაამუნჯოს...
ნიკანდრეც მას შეჰლაღლებს
პროკლე მღვდელი გააფუქოს.

შვა წირვაზე პროკლეს ერგო
თქმა პირველად ქადაგების.
შიშით ტანში გააქრკოლა
(ეშინია გადაგდებას)

მოიკრიფა ძალ-ღონე და
როგორც იყო იქადაგა
(ვინც უყურა, —პროკლეს ცოდივით.
დაიწვა და დაიდაგა).

პროკლეს შემდეგ მამა ნიკანდრის
სიტყვა— თაფლი წამოსდინდა
(სთქვა:— თუ ველარ გაიმპარჯვი,
ნიკანდრე, ყოფნა ნულარ გინდა)

ჰქუბს და ღელავს მამა ნიკანდრე
საყდრის კედლებს აზანზარაო!
მკერმეტველობს, ხელებს აწენვს,
და თან წვერებს აცანცარებს.

ცდილობს, ოფლში იწურება
ნიკანდრე მამა და ოჰ! ღმერთო..
ხედავს რომ გლეხს ც
თვალებიდან (რემლის ღვართ).

მყის მივარდა არქიელთან,
უთხრა :—ხედავ მღვდელმთავარო?!..
გლეხს გულიც კი აუყურე
მე არ უნდა ვიმომღვარო?

—:—

გლეხს რომ ჰკითხეს რად სტიროდა
ასე ახსნა ცრემლთა დენა:
—ეჰ, ჩემი თხა, მეწველი თხა
ტყეში რომ არ გამეღენა!..

ღღარა მყავს აწ ბეკეა,
გულში მგელმა შემიქამა;
ისიც იყო წვერ-ცანცარა,
როგორც ჩვენი ნიკანდრე მამა!

ეს სთქვა გლეხმა და სიმწრისგან
ჩაეშინა ხელი წაიშინა...
სთქვიოთ არქიელს იმ სამყოსში
მღვდლათ ვინ უნდა დაეჯინა?

სოზიკა.

შეითხვე ლოტოშა

ტრადედია | ნაწილად წაუფეთა ცხოვრებიდან

თქმულება არის: „თუ ვსურს ფრთებს გამოაბამ აქლემს“.
„თუ გწყალობს ღმერთი, მაშინ ეშმაკი რას დაგაკლებს?!“

(ღმერთად ვგულისხმობთ — გამგეს. ეშმაკად — ადგილკომსაჯ უკანასკნელი მუღამ პირველთან აგებს რომსა).
—

და მოველინა ლოტოს, ლოტოს პირველსა ნომერს, თანამშრომელი ქალი, შრომ-ბირჟა ვერ სცნობს რომელს.

(ან როგორ უნდა სცნობდეს! — იქ არ მისულა ჯერ ის... და ადგილკომი(ც) გამგის დულუქზე ცეკვობს, მღერის).

ეს არაფერი... მაგრამ... ამ ქალს შეეშინება ხათა: კინალამ გაუხადეს თავი მას ერთხელ რეათა.

მონაგარიშის ცოლი ესტუმრა ქმარს ლოტოში. წააგო რაც კი ჰქონდა მას რედიკულში გროში...

უცბად ის ებღღვნა თმაში თანამშრომელსა ქალსა; ზვირ-პირში ჩაჰკრა მუშტი სდებდა შემდეგ ბრალსა;

— მე დაგინახე, რომ შენ ჩემს ქმარს უქენი თვალი. შენ მოგიხდებოდა ასე... მიიღე ეს წამალი!

და მან ცხვირიდან საწყალს ადინა სისხლი — ძმარი... ხედავდა ამას ყველას გაშეშებული ქმარი...

ხედავდა ამას ყველა შეიქნა იქ განგაში; არავინ არ იცოდა თუ საქმე იყო რაში.

მომქმედნო; გრიგოლ — სტუდენტი; ეფროსინე — დედა. ესიკა — მამა გრიგოლის.

ესიკას ოთახი. (რომ არ აეშენებია მისი შვილის პარკონს კარგი იქნებოდა).

ეფროსინე — (შვილის ლოდინში ფერთხავს მტვერი ხაგავის შესაგებებლად). უი, მას კი დენაცვლოს დედა. უწორედ დღეს ჩამოვა ჩემი ნასტაველი ცხრა კლასიანი სტუდენტი. უი, რომ ექნება ქორთოვი განზე და უკან ფრონცკით გადაბარცხნილი... ბარე ორ გოგოს გოუჩენს გენიას — მარა ნი პირი; პირი არ დასწევას არავის. რო ჩამოვა ჩემი შვილი, მაშინათვე სამსახურში დადგება. სოფელში აღმასკომის თავმჯდომარეთ ეორჩევენ. ქეა ახლა, გადარჩევიები, ნენავ; მგონია ქე მოდის! (გაიხედავს) უიძე, შენ გერაცვალო შვილო.

ბამოსვლა I-ლი: ესიკა და გრიგოლი

(ანუ, ახ ტრადედია, მზათ გქონდეთ ცხვირსახოცი). ესიკა. (შემოყვება შვილს): — ა, მევიდა შენი ცხრა კლასიანი შვილი...

ეფროსინე: — უი, გაგისკდა მიწა, შენი არა თუ? რაფერ ფიქრობ, ყაძახო, ექვი გეპარება?

ესიკა: — კარგი ახლა, პო, (იგრძნო ტრადედია).

გრიგოლ: — გამარჯობათ დედაჩემო (ბრძნულ-სიძია-ტით).

ეფროსინე: — გაგიმარჯოს, ნენავ, გენაცვალე (კოკონის).

გრიგოლი: (ჯდება): — სხვა, დედაჩემო, როგორ არის საქმე. ყეტომ — ამ სელსოფელში...

ეფროსინე: — გენაცვალოს ნენა, ყოლიფერა კარგათ არის. აწი მალე გადარჩევიები იქნება და...

გრიგოლი: (აწყვეტილებს): — მე მაგას არ გეკითხები — არის აქ კლუბი. თეატრი? იმართება — კონცერტები, კონცერტიული განყოფილებები, ოპერები, ოპერნი არტისტები?

ეფროსინე: (იგრძნო ტრადედია, ვერ მიხვდა) — პო შვილი, კონცარტი არა და ღომის ლოპერა, რამდენიც გინდა — შეტს რას ვაკეთებ...

გრიგოლ (შეწუხებით): — ნუ ბრასაი, დედაჩემო. მე სხვას ვამბობ: აქ იმართება სიმღერები?

ეფროსინე: — პო შვილო, გააყრუეს ყურები გოგოებმა...

გრიგოლი: — არ მოგწონთ? ალბად არ იქნება ისეთი, (ტრადეკულად): ახ, კავდა სპამინაიუ, დედაჩემო! ოპერა ეს არის მუსიკალური ლაპარაკი. ის დასწერა ვინცამ... ეფროსინე: — რათ გინდა, შვილო, მუშეკით ლაპარაკი, ენით დეიქერ ყველას...

გრიგოლი: — იმათ მიონდა, დედაჩემო, რომ მე თვით ოპერისტი ვარ, შენ რომ მოისმინო, დედაჩემო, „თაო ჩემო“... ოხ, აი, დამიგდე ყური; მე ვიმღერებ... (იწყებს): თაო ჩემო, ილბალი არ გიწერია.

ცხრაწლედში მე ტკბილად არ მიმღერია,

თაო ჩემო... (აუწყევს, ადის მაგიდაზე)

ბედი არ გიწერია... გულთ ჩემო...

გრძნობით არ ვიმღერია (იცემს გულში ხელს, გახცდის გამო)...

ეფროსინე: (შებოქა ტრადედიამ) — შვილო, რას შექმნი მაგას?, რაეა მეიკალი თავი?!

რინტინტინა

„აკრძალული“ ხილი გემრიელია

„თვითკრიტიკა“

(ლილინი უდარდელიძე)

სდვას „ის“ და გამგე ხილვით სტკებოდა... ხე კი—„ცნობადის“— დასჩერებოდა.

კრიტიკეთ, აკრიტიკეთ, მერე მე რა? მე არ მცხელა, საკანტოლო კომისიამ თავზე თმები გამოთხალა, მაგრამ საქმეს „ვაჯაბრაკებ“ შეუშინველათ, ნელა-ნელა და რა ვქნა, თუ ფულით საეცე სალოროსი მიყვარს „წველა“? აკრიტიკეთ, იკრიტიკეთ, მე არ „მცხელა“, მე რა შერე, ბუზგალტერო, საჭიფლთ ავანსები გამოწერე! დღეს „არტოში“ ქალი შიშაა! თვალტანადი და „მზა...“ ჩემი მშაჩი „არტო“ არის, მსურ იქ „დავიწერო ჯვარი“.

აკრიტიკეთ, კრიტიკეთ... მერე მე რა? მერე მე რა? მე ჩუმად ვარ... მან ამბოლა, და იმან ის გადიმტერა! ბევრს ამბობენ, ბევრი ითქვა, ბევრი რაზე დაიწერა, ბევრს კრიტიკა ასე ესმის, ბევრმა ისე დაიჯრა!

აკრიტიკეთ, აკრიტიკეთ... მერე რა მე? მერე რა მე? „ხელი ხელსა, ორიე—პირსა“ შენც იამე, მეც მაამე! საქმე თუ ქნა „საკრიტიკო“ გეყოლები მე მოწამეთ, თუ დამპირდი, შენც მზათ იყავ, მეგობრობა ძმავ, იწამე! აკრიტიკეთ, იკრიტიკეთ, მერე მე რა? მე არ „მცხელა“! მე ჩემს საქმეს „ვაჯაბრაკებ“ შეუშინველათ, ნელა-ნელა!

წიწაკა

გრიგოლი:—დედა ჩემო, ნუ მაწყვეტინებ, ეს გრძობაა ჩემში დაგროვილი... ხომ კარგია?

ეფროსინე:—კი, შეილო, მარა გეყოფა...

გრიგოლი:—შშენიერია, დედაჩემო, ოპერები განსაწყუთრებით „დაისი“, „ომონი“, მერი ფიკფორდი, „იღრიალე ჩინეთო“ და სხვა. აი, მე გიმღერებ ერთ ოპერიდან, რომელიც მე გავიგონე შესავალ ვარებიდან. გიმღერე თომონის არიას.

ეფროსინე:—რათ გიხდა, შეილო, რათ, თავი დაწებე...

გრიგოლი:—მაცალე ნენავე, (იწყებს—ესიკა—ირტყამს თავში ხელს):
 ია ლუბლუ—ტება, ტამარა,
 ია ლუბლუ, ლუბლუ-ლუბუ (ავარდება. მაგიდაზეა აიშლის თმას, იხლენს ხმას).
 პაილიომ სამნოი, ია ტება ლუბლუ;
 ია ვსიო ვუბლუ... პაილიომ (გაიხსნის გულს).
 ეფროსინე:—რავე დევილუქე! გადამრეცია შევილი ვაიბე!...

გრიგოლი:—(შეყვირებს):
 ნი პაილიომ...—ია ტიბე პაკაუ.

ია ტიბე უბიუ, ზადლუშუ, ზადლუშუ...
 პაილიომ სკარეი, ტამარა. (მივარდება ეფროსინეს და დააველებს ხელს. შეშინებული ეფროსინე პირაჯარს იწერს).

ნე ილიომ, ნუ სიხას ია ატამშუ...
 ახა, ახა-ახახახახა... ზადლუშუ (უქერს ხელს ეფროსინეს კისერში, და თითქმის აბრჩობს).

ესიკა: (წამობტება):—რას შობი, ბეჭო? რამ გადაჯა რია? რას აბრჩობ დედაშენს? ვაი ამ დღეს (გამოგლეჯს ხელიდან, წყალს ალუეინებს და აბრუნებს).

გრიგოლი (გამოერკვევა):—ეტო ჩეპუხა; გრძობაა, განცდა არტისტის.

ეფროსინე:— ვახ ამ დღეს, ამიზა მოგელოდი, შეძლოვ? ეს მიხაროდა?

გრიგოლი:—ეს არაფერია, დედაჩემო; მე ცხრაწლედიდან ვარ გამოსული.

ეფროსინე:—ვაი, ამ დღეს, და იმ ცხრაწლედი...
 ესიკა:—ვაი, ღმერთო რეიზა გაეწნდი.
 გრიგოლი:—ოპერნი არტისტი ვარ ცხრაწლედიდან. (ფარდა).

ბარცხანბეგი.

ტვინსპირაჰის სისტემა

წინმატრესტის გახვეთ არის ჩემი სეგობარი აბუქარ ტვისსკინჩაძე, რომელიც ამ ორი წლის წინათ მცხეთის დანასვენებელ სახლში გავიცანი და პატარა ხნის განმავლობაში დაემგზავრებით კიდევ.

ამიტომ გასულ შაბათს, თბილისში რომ ჩამოველი, სადგურიდან პირდაპირ აბუქარს ვეწვიე დაწესებულებაში.

ღიღი სალამისა და ხვევნა - კოცნის შემდეგ, აბუქარმა დამსვა კაბინეტში, დამიწყო წინ უტრინალ - გახვეთები და მითხრა:

— დაჯეკ, თავი შეაქციე, პატარა საქმე შექმნე დაწესებულებაში, გავთავებ, საცაჰ, და წავიდეთ ჩვენსა, ვისადილოთო.

ჩამოვევქ სავარძელზე და დიდის ყურადღებით ვათვლიერებ ჩემს მეგობარს. აი, მისი გარეგნობა: ტანი მაღალი, მოგრძო კისერი, რომელზედაც სასამთროსოდენს თავისმავარი დიდ ყურებიანი არყის სახდელი „ქეპანია“ მიმაგებელი. „ქეპანზე“ უწონათ და უღაზათოთ ჩამოჩეხული აქვს ძვირფასი, მაგრამ თავთან შედარებით ზაწაწკინტელა-რუსულ კიზირიკიანი ზარფულში. ცალი უღვაში მალა მიეშურება, თითქოს აბუქარის ელამ თვალს ეარშიყებაო, ცალი კი კისერ მოტეხილი ნაღვლიანთ გაყოფილ ნიკაპს დასცქერიან. გალსტუკი, ალბათ, სახელოზე არა აქვს მიმაგრებულ, თორემ ყურქვეშ არ მოექცეოდა; სათვალეები შუბლზე აქვს აწეული, თითქოს მხედველობა კი არა, ტვინი აქვს სუსტიო; ყველა ამ ნაკლს აგვიჩვენებენ კოჭლი ფიზი. რომელიც აბუქარის მთელს სხეულს სიარულთან დროს უნდობლათ არხევენ და ანჯღრევს...

აი, აბუქარმა დააჭირა თითი ზარს, ცალი თვალთ რაღაცა ქალღღს ათვალერებს და ცალით კი მარჯვნივ კაბინეთის კარებს დაშტერებია.

კარებში შემოყო ცხვირი დაშლაგებულ ქალმა. რომელსაც აბუქარმ უბრძანა:

— საქმეთა მმართველს დაუძახეთ-ო.

ჩამოდენივე წუთის შემდეგ, შემოვიდა საქმეთა მმართველი, დატვირთული აუარებელ ქალღღებით. — ფუ-უ! კიდევ ნიჭის სუნი გდით პირიდან — უთხრა ზიზღით აბუქარმა და დაუმატა — მზათა გაქვთ ქილაღღები?..

— თქვენ კარგათ იცით, რომ მე ზულამ ყველაფერს დროზე ვაკეთებ, პირიდან კი ნიჭის სუნი მდის თუ ოღეკოლონის, ეგ თქვენ არ გებებათ, ვინაშით თქვენს საქმეს მოუაროთ — მოკლეთ თუუქრა საქმეთა მმართველი.

— ძალიან აიშვით ადვირი და ვნახოთ, როგორ დაბოლოვდნა საქმე, — წაიბურტუნა. ჩემმა მეგობარმა და შეპოტანილ ქალღღებს დაუწყო სიმჯავა.

საქმეთა მართველი-ჩამოჯდა სკამზე და ისე აღმატრათ დაჭყურებდა გამგეს, რომ გეგონებოდა — მისი მოსისხლე მტერია და, საცაჰ, საშელნის სთხლიშავს თავშიო.

აბუქარმა გადათვლიერებულ ქალღღებს შოაწერა ხელი. გადასცა საქმეთა მმართველს და შიამბა:

— შეგიძლიათ წახვიდეთ და თუ ეს საქმე დროზე არ იქნა მოგვარებული, ვაი თქვენს ტყავს.

— თქვენ თქვენს თავს მოუარეთ — იმავე ცილოთი უპასუხა საქმეთა მმართველმა და კაბინეთიდან გასვლისას ისე მოიჯახა კარები, რომ აბუქარს სათვალეები შუბლიდან უცებ ცხვირზე ჩამოუვარდა. მე უნერხულათ ვიგრძენ თავი და უფრო ღრმით ჩაგვაფიცი ცხვირი გაზეთებში.

შემოვიდა ბუხალტერი, მაგრამ, რომ არ მიემოსულიყო ის საცოდავი, უკეთესი იქნებოდა. აბუქარმა მიიღო ჯავრი მასზე ამოიყარა.

ლანძღვა - გინიბით გაუმსაპინძლდა დაბოლოს სამსახურიდან 24 საათში მოხსნას და პასუხისგებაში მიცემას დაპყროდა.

— აი, თქვენი მოჩვენების ასლები მზად არის წამოიძახა მოსულმა მემანქანე ქალმა და აბუქარს გაუწოდა დაბეჭდილი ქალღღები.

— ჩამდენჯერ მოთქვამს თქვენთვის, დაუკითხავათ ნუ შემოხვალ მეთქი კაბინეტში! ეს პირდაპირ თავაშვებულობაა! გაბრძანდით ეხლავე და შემდეგში აღარ დაშინახოთ.

მემანქანის შემდეგ, შემოვიდა მოლარე, ჩერე რეგისტრატორი; ადგილკომის მდივანი და სხვები. აბუქარი ყველა უყვიროდა. ფხეებს უბრაზუნებდა, ემუქრებოდა, ლანძღავდა და უწამაწურ სიტყვებს აკადრებდა. არც თანამშრომლები აკლებდნენ ხელს. ზოგიერთი მათგანი ისე შეუბრუნებდა სიტყვას გამგეს, რომ მეგონა, საცაჰ კაბინეტში ხელჩართული ბრძოლა იატყვება - მეთქი. ზოგიერთები კი დამშვიდებით მოისმენდნენ აბუქარის ლანძღვას და მოწიწებით უსრულდნენ ყველა მოთხოვნილებას.

სამსახური გათავდა. თანამშრომლები გაიფანტნენ. აბუქარმა მოიხსნა სათვალეები, მოიშალა ცხვირსახოკით ოფლი და ღიმილით მომხართა:

— ეხლა წავიდეთ ჩვენსა, ვისადილოთ, ოჯახსაც გავაცნობო.

ჩემს გაკვირვებას საზღვარი არა ქონდა, როდესაც აბუქარის ოჯახში

დავინახე საქმეთა მმართველი, რომელსაც დღეს დაწესებულებაში ეჩხუბებოდა ჩემი მეგობარი. ეს ვაუბატონი და ბუხალტერი (აბუქარმა რომ ლანძღვა გინებით აიკლო) ისხდნენ და ქალღღს თამაშობდნენ. ჩვენს დანახვაზე, ბუხალტერმა გაშალა ხელები და სიცილით უთხრა აბუქარს. — შენ! სიძეს, ჩემო ძამიავ, ქავი გავადინე; მეორე პარტიას ვუგებე!..

— სუფრა გაშლილი იყო და მაგიდაქათან ამკლავებული სწორედ ის მემანქანე ქალი. დაწესებულებაში რომ ვნახე, პურსა სჭირდა. მე შევიცავე თავი. არაფერი გამოვიკითხე ჩემს მეგობარს. მაგრამ, როდესაც საღამოზე შემოვარდნენ ოთახში შეზარხოშებული მოლარე, რეგისტრატორი და ადგილკომის მდივანი და მთელმა კამპანიამ დაიწყო კარტის თამაში, ჩემში ცნობისმოყვარეობამ დასძლია და შევეკითხე აბუქარს:

— მიამბე, კაცო! რაშია საქმე?! — რა არის?!

— რა არის და ვერ გამოგია ვერაფერი, — დაწესებულებაში წელან ლამის ერთმანეთსა სქამდით, თქვენს ლანძღვა - გინებას საზღვარი არა ქონდა და აქ კი, პირიქით, ერთმანეთს ენაცვალებოთ - მეთქი...

— ხა-ხა-ხა!!! — გაღიხარხარა ჩემმა მეგობარმა, — ეს, ჩემო კარგო ჩემი სისტემა გახლავს! საიდუმლოობაა, მაგრამ შენ, როგორც მეგობარს; გიამბობ. შენ თვითონ კარგათ იცი, ეხლა სასტიკად ებრძვიან ბიძაშვილობას და მაიმიდაშვილობას დაწესებულებაში. აი, სწორეთ ამიტომ შემოვიდეთ ეს სისტემა. დაწესებულებაში ვლანძღვთ ერთმანეთს, ვაგინებთ, ვითომდა ერთს ვიძიებთ, ვითომდა გვძულს ერთმანეთი. ეს ყველაფერი მხოლოთ იმიტომ კეთდება, რომ ხალხმა არ გაიფიქროს, რომ ჩვენ ნათესავეები ვართ და ერთ ოჯახს ვეკუთვნით: აი, საქმეთა მმართველი — ჩემი სიძე გახლავს, ბუხალტერი — ჩემი უფროსი ძმა, მემანქანე — ჩემი ცოლი, მოლარე ცოლის ძმა და დანარჩენები შორი - ახლო ნათესავეები. შენ გგონია, ადვილია შენს საკუთარ ცოლს დაწესებულებაში ლანძღვა - გინებით იკლებდე და ვილაცას შორეულ ნათესავედან უწამაწურ სიტყვებს ისმენდე?! მაგრამ რას იზამ? ყველაფერა უნდა გაუწიო ანგარიში! ნათქვამია „გაჭირდება მაჩვენე და გაქცევა გაჩვენე“ -ო.

გინეა

ინდარბაშინი:—მე აქ ვერაფრითარ ვლახობრივ განსხვავებას ვერა ვხედავ... მაშ, ასე, „შერეულთა მთავრობა“, სწორებით თავის ადგილზე, ნაბიჯით იარ!

**გაყრილს სატრფოს ლაშელვერკის „იბტე-
ლეკენცია“**

მა ტარტაროზ, გეაჯები
ზრინ მივის შენგან კიდე,
შენგან ვითხოვ დახმარებას, —
რათა ამ ლექსს დაბეჭდვიდე.
მე საწყალი მიჯნური ვარ,
ჩემი გული ამდ სტრისა,
მგამს თქვენ მაინც შემობრალობთ
მე, საყვარლის განაწირსა.

ოდეს ვიყავ ხელუხლები,
ქალთა შორის იშვიათდ,
მოარშოეკს ვერა ვსთვლიდი,
(თუმც ენლაც მყავს ბარე ათი).

მაგრამ მათში ერთი ვინმე
იყო ჩემი ტარიელი.
(აწ იმისი გაყრისაგან
დავრჩენილვარ ცარიელი).
ჩვენ პირველი შეყრისათვის
სიყვარულმა მოგვცა ძალა;
გულმა გული შეითვისა,
გადუშალე, გადმიშალა...
მაგრამ ჩქარა გახმაურდა
ესე ჩვენი ნამოქმედი.
(სწორი თქმაა: „ფეხით მიხვალ,
სადაც არის შენი ბედი“)
მაგრამ ეხლა სადღა მივალ,
აღარ ძალბიძის ფეხზე დგომა,
საყვარელი დამეკარა—
რა გავიდა ეს აღდგომა.
ჯერჯერობით ვინც რომ შემრჩა,
შველას მათგანც აღარ ველი...
სიბრაზისგან გული მისივს
ისე როგორც ქვეშ—მუცელი.
საყვარელი, მომიგონე,
შენთვის ვიწვი, შენთვის ვჩმახი:
ანუ მომიცე განკურნება,
ანუ თანხა, შესანახისი..

ს. კრიუკელი

სულმნათი შოთას სიტყვები—„რასაც
გასცემ შენია, რაც არა დაკარგუ-
ლია“, ლაშელვერკის ინტელიგენციამ
თავისებურად შეაბრუნა: „რასაცა შე-
სცემ შენია, რაც არა დაკარგუ-
ლია“-ო, და უნდა მოვასხენოთ, რომ
ამ თეორიას ზედმიწევნით ასრულებს,
მხოლოდ, საქმეზარო ის არის, რომ
ხანდისხან ზედმეტ ერთფულებას
იჩენენ სმა-ჰამისადმი, და, თუმცა
ლამით უჭრაქით არ გამოდიან, მა-
გრამ ხან გზას სახლისაქენ კარგავენ
და ქრაქით ულაგო ალაგას მიზეზტი-
ბიან, მიუხედავად იმისა, რომ ეს ზოგ
ჯერ ძვირათაც უჯდებათ.

აი, მაგალითიც: 20 აპრილს ძირუ-
ლის თემადმასკოშის თავმჯდომარემ,
ამხ, ამბერკი ხარატიშვილმა, კამპანია
გადაიხადა. განათლების მუშაკთა
ძელი შემადგენლობისთან ერთად,
მოწვეული ყავდა მეშვიდე საოსტა-
ტოს ნადის უფროსი, ფილიმონ ბუ-
აჩიძეც.

გათავდა წვეულმა. დაიტვირთა
ღვინით ყველა, ვისაც რამდენის ტა-
რება შეეძლო, და დაეშვენ თავ-
ქვე, მაქან ლაშესაკენ. ამ კრებულს
ჟინელილით წინ მიუძღოდა მოქ. ბუ-
აჩიძე, მაგრამ, ალბად, მასწავლებელ
—გრიშა კალანაძეს არ მოეწონა
სხვის ხელში ასეთი ღამის მანათობე-
ლი, სტაცა ხელი, წაპვლიჯა, გააქანა
და... და მართლაც ძალიან ვაბედუ-
ლი გაქნევით ამაშუკელის ქალს მივ-
ლაჯებს შუა მისცა ცეცხლი. შეი-
ძლება გრიშას იქ ჟინელილას გაქრო-
ბა უნდოდა, მაგრამ, წაეცვლად ამისა,
ოფროდ დიდი ცეცხლი კი გააჩალა. და

უწვა ქალს კრებდემინის კაბა, ექ-
ტორიას ჩულქები და სხვა. ამ გარე-
ძობებამ ფილიმონი ააღელვა და გააგუ-
ლისა, გაქანდა. გრიშას დაეჯახა და,
რაც შეეძლო, მაგრამ წეაიმასქნა.

კალანაძემაც მოგვერდი უდლო.
აირია მონასტირი და, ჩხუბის მოთა-
ვების შექმდეგ, ხელში შერჩათ
გვერდებ დაზელილ კალანაძე და
ხალათ შემოხეული ბუაჩიძე.

ასეთი თითით საჩვენებელია ჩვე-
ნი ლაშელვერკის ინტელიგენცია.
ლაშე კარგი გვაქვს, მაგრამ ამ ღვერ-
კამ კი საქმე გავვიფუტა.

ლაშელი.

სოფ. მონასტრის-ქრი

მინდა ამბავი მოგვერო,
ერთი სოფლისა ტარტაროზ,
თუ გუსურს რომ ამა სოფელმა,
შენ ხელის გულზე გატაროს.
ესე ამბავი, არ გრძელი,
ვიქვი, რომ გეპატაროს,
და ვთხოვ ვერეთვე: ამ ლექსმა
გოდორში დრო არ ატაროს.
ნუ თუ არა ვსთქვა სიმართლე,
მეზობელმა რომ გამპაროს
ერთ წულქმა ღორმა ათასი
შეავიწროვოს გასვაროს.
სოფელი მონასტრის ძირი,
გურიანთა მდებარე,
ხალხი ასხია მშრომელი,
კეთილი გულით მეტნებარე.
ქვეყნად სოფელი ვინ ჰპოვოს,
უნაკლოთ უმხინჯოთა,
და ამიტო ვთხოვთ მობრძანდეთ,
თქვენ თითონ რომ გაშინჯოთა.
სიღბისტრო), მუდამ ყოყინა
ფლიდი და ქვემპრომელია
კოლი ყავს ღიზა და შვილი,
სევისტი ენა მჭერელია.

სიღბისტროს კოლის საქმენი,
არ ახალია, ძველია.
მეზობლის შინა-ფორინველებს
გაკრა, გამოკრა ხელია.

არც ბუღით კვერცხი დასტოვ:
და არც დერგებში ყველია,
იხვსა, ინდაურს და ქათამსა.
არ ზოგავს წულქი მ.

ჩვენსა მასიკო ცინცაძეს,
მოპარა ინდაური,
ჩაასაცევა გემოზე,
მოყვრებს „აქამა პური“!

გიორგი ბელიქანიძეს.
კვერცხი მოპარა ბუღეში,
ნოე ზოიძის ქათამებმა
ერთმანეთს უთხრეს ნუგეში.

ტარტაროზ, შენ კარგათ იცი,
კვიცი რომ დახტის გეკარხედა!
გვერცეც ღიზა და სიღბისტრო...
ქირი მოგვეყარა კარხედა:

ქათამები ვერ გავამწვედივთ
ეზოში, კარახედა!..
იქნებ გვეშველო, ტარტაროზ,
ცრემლი შეგეაშრო თვალზედა.

არ დაგვარავ.

*) ნუ თუ სიღბისტრო ყველა ძველია...
იხვსა.

პროვინციული „მოღვაწე“

ლორი. (ერთი სკოლის გამგეს, რომელმაც სხელიდან სკოლისაკენ მიმავალ გზად სკოლის დუქანში შეუხვია, ღვინო-არაყით გამოიბრიჩა და ახლა ვაცდენილ ღვინოს ასანაზღაურებლად აჩქარებს სკოლისკენ თავის „სახიდარს“):
— შენ თუ იქ სხვისი ღვინოები გვლოდებიან. მე საკუთარი თორმეტი გოჭი მყავს დასაპურებელი და უხეშად მიშლის ხელს მოვალეობის ასრულებაში...

გოდება მფლანგვილისა

უკვე დადგა სიციხიანი ზაფხული, და სადაჩოთ ამიტოვდა მე გული... მაგრამ ვაი, უფულობა მაწუხებს, თორემ სხვა ფრიც, აბა, რა შემაწუხებს?!
ოი, ფულო, შენ მოგიკვდეს მოგონი(შენმა დარბმა, გულზე დამიდნო ჭინისა ფიჭრით გულმა დაგაღუგი დამიწყო, და იშვილმა თავში გეგმა გამიწყო, ამ იშვილით მე შეძრება ფულგები, პროკურორმა თერ გამიგო ტყვილები, ფიჭრები ბიჭმა ხელათ საქემთ ვაქციე, და სალარო პირქვე წამოვაქციე; ჩისტკა ვუყავ, აო დავტოვე გროზია; და ხადავლი შევდე ერთ სოროზია; და უუამზე მე კომისარს ყოველი, — „დამებარეთ. თქვენგან შევლას მოველი. კომისარმა მითხრა: „ოი, შე გლახა!“
და ელსმენით პროკურორს დაუძანა დახეთ ჩემი ესეც უბიდლურება,
მოსამართლეს ჩემი არ ეყურება.
ათას კითხვით დამიბნია დავითარი ბოლოს მითხრა: „თქვით ფულ“ საუ არია“
აო იცრუო, პოტრიდე ტყვილებმა, თორემ გულში დაგაყრო ამ უკუ ეხსა!.. წავბდი ბიჭი, დამეყარა ა. შ. შობ...
გუთხარ: „შევედი, მომიყე და იღობა“!
ამის შემდეგ ჰობდა ესე ამბავი.
და ათი წლით გამსახლში შევეყავ თავისი..

კირილე საფინიელი.

მარნის თემა

შრომის შვილო მუშებო,
ჩაზედ ჰოგიწყენიათ?
ბუგალტერი თუ არ გეწყალობს
გამგე მაინც ჩვენია.
სპირიტონ ჯაქაბაძე
ქარხნის ბუგალტერია,
მასზე ბევრს რამეს გეტყვი
რადგან მუშის მცველია!
უყვარს მუშის წვალება:
რომ შეუკრას ხელია,
ანგარანშიც არ უშვებს,
როცა მუშა სველია!..
ახლა ენახოთ მელიტონ.
ანგარანის თავია,
ცოტა ხრიკები უყვარს,
ძველი ნაპრისთავია!..
იქვე ნახათ ქალბატონს,
ანნაურის ასული,
ქმრის გვარს არც კი დაიწერს
თუნდაც არუქოთ ფული.
ლევანიც ვინახულოთ,
სამუშაო აქვს ღლი:
წიგნების უქმ ფურცელაში
წასძვრა სალოკი თითი!..
ვიხილოთ ალიქსანდრეც
მოლაჩე ჩინებული,
უყვარს მუშებს უქვეითოს
ჯამაგარიდნ ფული,
ავანსია თუ ნარდში
მას თეთი აქვს მოგებულო!..
მეთვალყურე.

მონახეთ მწაზე ნაყოფი
მცენარის, ბოსტნეულისა,
მწეახიდან წითლად გამოდის,
გამბურვებელი გულისა.
ორი სახილით ითქმების:
ექვ... და შვილი ბგერიდა;
ჩვენ შედიანი გვინდება,
სიგრიძითა მის-მიერთა.
ჯერ ბოლოს მოკვეცთ ერთ ასოს,
შუაზე გასჭრით ვალათა.
ერთი ნაწილი ჩვენ გვინდა,
ვართ მეორეზე მწყრალოთა.
თავში დაუსვით შარადს
ნაკვეთი. აო მრთელია...
კვლავ ჰპოეთ მიკვალებულთ:
საქებდრე სამოსელია.
ექვსი ანათი საწერი,
თეთრია იგი ფვარდა.
შუაზე გაკვეთთ მასაც,
ჩველს აიღობთ მრთელადა.
და დასაწყისთან შარადის
მიაწყობთ მასაც რიგითა...
შემდეგ მონახეთ ყვეგილი
ბლო-პირს ან ღობეს იქითა.
ტანზე ქაცვებთ შემოსილს.
მას ბეგრი გაუქარდია,
არც ყულ მინდვრისა, არც ბალის,
არც ვარლი და არც ბარდია.
ყერ-ყარყარობით (ნობილი,
თავის კანტურით, ქნევითა,
ექვსი ასოთი საწერი,
მიგ სამის ამორჩევითა:
მოსწყვიტეთ თავში ერთი ხმა,
ბოლოშიც წყვილი-მრთელადა,
ჩაც მორჩა, ყოფნის შარადსა.
დასასრულ-დასაქნელადა...
და ჩაცის გიარი გამოვა.

შ ა რ ა ლ

კნობილის, ქვეყნის ბურჯისა,
ერთი სეიმის ავტორის,
კვლავ იმ სეიმის ურჩისა.
ფაშისტურ დიქტატორობით,
ვინაც გაითქვა სახელი,
ვართ მისი ბეგრჯერ სურათში
შორიდან შორი მნახელი.
არის, მოსაზღვრე საბჭოთა
და იმდენადვე მტრისა,
არ მოსწონს ჩვენი წესრიგი,
არც სახე, არცა ფერიცა.
უყვარდა ცეცხლის ჩხიკინი
რინბი და ფართი-ფურითა,
ყმად ჰყავდა ბებრის ანტანტა,
რამდენჯერ ჩვენზე უთითა...
დაბოლოს ჯანიც გავარდა,
ბგონი. მოიდნო დროებამ,
სხვთ გამწირველი ბეგრისა
გასწრა საწყუთოებამ!..
გაქირი ვირის წესს მიჰყე
და სთქვა უარი ძალაზე...
აწ ჰგლია მყრალი ლეშიკით
მიჩრე ანტანტის ქალაზე...
თუმცა რა სანდო პირია
ამ ხვედრშიც ეჭე (ხოველი,
რა გაფრთხილება მქირია,
მისგან ავს კვლავაც მოველი.
მიტომ მიგმართე, მწარ ნაყოფს,
მკვლარს და ქაციანს ყვაილსა,
თორემ არ გახლდით უმიზნოთ
აყოლილ ენის ქავილსა...
აწ მიხვდით, დასტკბით, იხარეთ,
თან გააფურთხეთ ერთიცა,
ლორსია იგი ამ ფურთხის,
გნებავთ, მთლად შეწყაერთიცა!..
ენუქ...

ბაღი—გაგიგე, რომ მატყულებ... მწვილობით!
 მამი—ვახ საკირველია არავისათვის არაფერი მი-
 თქვამს, და საიდან გაგიგე!

შ ა რ ა დ ა

ცული ცულობას ვერ იზამს,
 თუ სამკედლოში ჰქილია,
 აუწყობ — გაუწყობელი
 ჯერ ისევ გასაყილია.
 ჩვენ შარადისთვის გვეკირდება;
 ცული მთლად გამართულია
 ხის ჯირკის გასაპობათა
 ცისაქენ ამართულია.
 ამ ცულის ხისა ნაწილსა
 ბოლო ხმა მოაცილეთა,
 ნარჩენი ორჯერ დასწერეთ
 შარადის მონაწილეთა.
 შემდეგი სამი ასოსთვის
 შორს არ მოგვიწევს სავალი;
 იჭება საბლში იპოვით,
 დაძებნეთ სადმე კაკალი.
 იმის ნაქუჩი არ გვინდა,
 მთელი თუ ვაპობილია.
 გულის სახელი გვეკირდება,
 შუაზედ გაყოფილია.
 ორივე ნაწილს არ ვეძებთ—
 საქმისთვის მანებელია.
 პირველი სრულად წაშალეთ,
 მეორე სასურველია.
 შაბამ, დასრულდა შარადა;
 აიშალენით წელშია!
 მკითხველო, რაღასა ჰფიქრობ?
 სიტყვა გიქირავს ხელშია?!...
 ზჩილი.

ბნობათა შიშაბა

კოვანიზალიზმი

შიილეთ ესე—სიბრძნე,
 გახსოვდეთ აწ და შარადის,
 — „სჯობს უსაქმოდა უოფნასა
 გამოთქმა უშნო შარადის“-ო, გვეურთ.
 უკაცრავათ და უშნო შარადის გამოთქმა აღარაფერს
 აღარ ჰგავს. ამის მაგალითს იძლევა თქვენი ლექსი, რომელში
 გამოთქმული „სიბრძნე“ იქ თქვენთვის დაგვი-
 ლოცნია, ხოლო აქ — სარედაქციო გოდრისთვის.
 სოკო.

აღ. ბალიაშვილს

შართალია, ფსევდონიმია ეს თუ ნამდვილი სახელი
 და გვარი.—სწორეთ დროს შესაფერი გქონიათ. პირდაპირ
 „სასეზონო“, ვინაიდან ეხლა სწორეთ აღუბალია მო-
 დამში, მისგან ეგრედწოდებული მურაბის ხარშვა, მაგრამ
 ეს კიდევ იმას არ ნიშნავს, რომ ყოველი თქვენი ნაწარმო-
 ები მურაბასავით ტკბილი იყვეს.
 ავბლოთ, მაგალითად, თქვენი „სალამი ზაჰის“. თქონ
 სწერეთ:

„დიდი ხანია მსუროდა
 გამომეგზავნა ხალაში,
 მაგრამ, ზაჰესო, ვერ ვპოვა
 თავისუფალი დრო წამი“-ო.

აქ რომ „თავისუფალი დრო წამის“ მაგიერად გეხმა-
 რათ, მაგალი: „თავისუფალი ხალაში“, ან პირდაპირ: „სა-
 მურაბე ხალაში“, მაშინ ეს ზედამოჭრილი იქნებოდა ავ-
 ტორზე.

ქვეით თქვენ სწერთ:

„აქამდის ბნელი თბილისი
 ცრემლს აღარა ღვრის ცხარესა,
 ჩვენც, მიცემულნი სიხარულს,
 ველარც კი ვაშენეთ ღამესა“-ო.

ჩვენ კი ცნობა გვაქვს, რომ ბევრი ქუჩაში მოაოშივე
 ღვრის ცრემლს, ქუჩებში სინათლის გაძლიერების გამო. ამ
 რიგათ „აქამდის ბნელი თბილისის“ ცრემლმა იმატა. რაც
 შეეხება თქვენს განცხადებას, რომ „ღამეს ველარ ამ-
 ნეთ“, ამაზე უნდა მოგახსენოთ, რომ ჩვენსკენ ჯერ-ჯე-
 რებით არც თუ იმდენად ნათელია, რომ ზოგ ლექსში ბნე-
 ლი და ნათელი აზრები ვერ გაეაზროთ.
 ბულ.

უჩინარს, (ზოგიში, ლეხუშის მახრამ)
 თქვენ გვიწვეთ თქვენ სოფელში უჯრეთის გამოსა-
 კვლევათ. იწერებით ასე:

„მაგრად მოსცხე შენი საბრე,
 „ჯადოსნური“ და ძლიერი,
 უნაყოფო მუშაობა,
 რომ დარჩეს ნაყოფიერი“-ო.

ამდენი „ჯადო“ ჩვენ საბრესაც არ გააჩნია. მიმართეთ
 ცენტრს. ხოლო თუ „ცენტრიკ“ მოშლილია, მაშინ სჯობს,
 თქვენთან ერთად, თვით ეს საქმეც უჩინარს დარჩეს.
 ჩინ.

გვებულეგაუი წასვლა ღამკვიღრღა!

თაგვი (გულდაწყვეტილათ):— წავიდნენ.. უველანი წავიდნენ!..; სათავურიც ყი აღარ დასტოვეს სახლში!

ბრეზოვი

ბიუროკრატი „სისხის“ გავლენის ქვეშ

ცხელა... ცხელა... არ აგრილდა...
 წამო ბუფი, წამო, ქალო...
 არ იფიქრო სხვა რამ... მინდა
 „თვითკრიტიკა“-ს ღაჭიგალო...

შანი ჭამისათვის ანუ სტატისტიკა და ზენის მადა

დიდი ღვთის მორწმუნე ქალი გახლდათ ცხონებულნი ბებიანები და იმდენადვე — ცრუმორწმუნეც, რაღა თქმა უნდა, მაგრამ ზოგი აზრი კი ისეთი ჰქონდა „შეთვისებულნი, რომ ის ღვთის ბერის ეგრედ წოდებულ „უღმერთოთა საზოგადოების“ წევრსაც არ დაეძახავის საღიარებლად.

ხუმრობა საქმე ხომ არ არის? კაცსა ოთხმოც წელზე მეტი ვაატარო ამ ცოდვილ დედამიწაზე და კეუა იმდენად მინც ვერ ისწავლო, რომ ზოგ არ არსებულ რამეში ეტყვი არ შეიტანო, ხოლო ის კი არ დაინახო და არ იწამო, რაც ყოველ დღე ჯიუტი სარიგით პირდაპირ თვალში გეჩხირება.

ჰო და, აი, ბებიანებოც იტყოდა ხოლმე: „ეშმაკი რა უხილავი სადაა, ნებაჲ, კაცის ეშმაკი, მაკლური და მანებელი ისევ კაცია“.

მართალია, ესაა, ამ უაღრესად კოლექტიურობის ხანაში, კაცის ადგილი ზოგან მანქანამ, ხოლო ზოგან სხვა დასხვა დაწესებულებამ დაიჭირა, მაგრამ ამ შემთხვევაშიც ბებიანების მიერ გამოთქმული „სრული ქეშმარიტება“ ისევ თავის ძალაში რჩება და კაცის მაკლურობის საქმეში ცენტრალური ადგილი ისევ და ისევ კაცს უკავია. შემთხვევა, რომელსაც მე ქვევით ავიწერო, ნათელყოფს ყოველივე ამას.

ვინ არ იცის სტატისტიკის ძალა და მნიშვნელობა: სტატისტიკის მნიშვნელობა უაღრესად უაღრესია. ამიტომ მე, ღმერთი და ეშმაკი თუ შევიძლე, სტატისტიკის პირდაპირ ყურმოჭრილი მონა და მორწმუნე გახლავარ, იმდენად მორწმუნე, რომ საქამაო სადმედან ყური მოვეკრა ამოძახალ „სტატია“-ს, რომ მე თვალის დახამხამებაში დავაბოლოოვო ის და „სტიკა“-თქვა წამოვიძახო ანგარიშ-მიუცემლად. ზოგჯერ ამ „სტიკა“-ს წამოძახებას საქამოდ საგრძნობი უსამომენებაც კი მიუყენება ჩემთვის, მაგრამ მე მინც ვჯიუტობ და „სტიკა“-ს წამოძახებაში პირდაპირ შეუღრეკელი ვარ.

მაგრამ მოგეხსენებათ, ყოველგვარი ჯიუტი რწმენა, მით შორის სტატისტიკისადმი რწმენაც, რაღა თქმა უნდა ისევ მორწმუნეს ატყდება ხოლმე თავზე.

ერთ მშვენიერ ზაფხულს დილას (ყველამ იცის თუ გარკვეულად მშვენიერი ზაფხულის დილა რა სიცხესა და გაიცდენსაც გულისხმობს შუადღის ხანს), როცა მე ჯერ კიდევ ზვიდან მომბაზრებელი ბუზებისა, ხოლო ქვევით მან და წითელ კანიან ცხოველების გავლენის ქვეშ ხელბითა და ფესებით ეგბრაოდით ერთ მერხვ ტბილ და იშვიათ სიზმრის შეწყვეტის შესაძლებლობას, უცბათ ჩემი ოთახის კარებს რაღაც ისეთის სიძლიერით დაეცა, რომ ჩემს ცოლს, კასინეს, გული ჩახეთქოდა; თუმცე მიწის ძერა ჰგონებოდა და ეფიქრნა: „ესაჲ ვიღუპებითო!“...

მე ჯერ კიდევ ფრჩხილებითა და კბილებით ვებლაუ-ტებოდი ჩემს იშვიათ სიზმარს, მაგრამ ჯიუტმა სინამდვილემ მინც თავისი გაიტანა და დარეტიანებული—ცალკე შიშით, ხოლო ცალკე უსამომენო გრძნობით—კასინესთან ერთად, მეც ზედ წამოვედრდი და, ის იყო, კარები-საკენ გავარდნას ვაპირებდი, რომ კასინეს კარები უკვე გაუღო და ვიღაც აყლა-ყულას კარებიდან საყვედურით უმასამლოდებოდა.

— ვინ არის? რა უნდა? რა დროს მომსკელია?!. ვაყრდი მე კითხვებს და მინდოდა შიში ახლა გულის წყრომით მაინც გადამეჭლიბა.

— აი, ეს მოგართვეს აჯერ ამ დილას!.. კითხვებზე პასუხის მოუცემლად გამომიწოდა კასინემ ვებებრთელა ბეჭედ-დასმული კონვერტი.

ხელის კანკალით ძლივს ძლივობით ვაგხსენი კონვერტი, რადგან იგი ჩემი დაწესებულებიდან მეგონა და ვაფიქრებ: „აღმათ, სამსახურიდან მოხსნის ამბავს მატყო-

ბინებენ“-თქვა. მაგრამ ქალაქზე შავით თეთრზე ეწერა: „ს. ს. ს. რ. სტატისტიკის ცენტრალური სამმართველო. ხოლო ქვევით: საზოგადო-სამეურნეო სტატისტიკის სექტორი“.

მე უკვე მოგახსენეთ ამ დაწესებულებისადმი ჩემი შეუღრეკელი რწმენის შესახებ, რომელიც ჩემში ამ წუთის ვერც შტამის გასწვრივ უფრო მსხვილი ასობით მოთავსებულმა სიტყვამ: „ანკეტამ“ ვერ შეარყია.

მიღებულ ქალაქს დემონიურის აღუშფოთებლობით დაუწყვე ხსნა, რითაც ჩემი ცოლის საბუთიანი ვაზრის-ხება და საკამოდ საგრძნობი რისხეცა სამართლიანად და ეიმსახურე.

თითქმის ვახეთის ფურცლის ოდენა საქამოზე მეტად სქელი და ამდენადვე თეთრი, კარგი ღირსების ქალაქი თავიდან ბოლომდე იყო აქრელებული წერილი ნაბეჭდი სტრიქონებითა და ცხრილებით.

მე პირზე ღიმილით, რითაც კიდევ უფრო გავაწიწმანე ჩემი ცოლი, მაშინვე გავიფიქრე: „ეს არის უკანასკნელი და გადამჭრელი ბრძოლა“... ყოველგვარი გაუგებრობა-შეუგებლობის წინააღმდეგ“.

და რაღა თქმა უნდა, სტატისტიკის სამმართველოს ოთხობის შესრულებას—შემეცხო ეს ანკეტა—პირველი კითხვიდანვე დიდის გულმოადგინებით შეუდგე, იმის გაუთვალისწინებლად, თუ რა უნდა მეკეთებინა ქვევით, როცა ამ პირველ კითხვებს მოერჩებოდი..

ქალაქი, მახრა, სამილიციო უბანი, ქუჩის, სახლის და ბინის ნომრები, სახელი, გვარი, დედა, მამა, და, ძმა, ბი-ცოლა: ბიძია, ბებია და ბაბუა—ეს ისეთი კითხვებია, რომ მელთაც ვერც ერთ ანკეტაში ვერ აშორდებით, თუნდაც თქვენ წყალში ჩაეარდა და დახრჩობაც გეჭქარებოდეთ.

მაგრამ ჩემი გაიცადენი დაიწყო სწორედ ანკეტის მე-102-ე მუხლიდან. ეს ის მუხლი გახლავთ, რომლის ძალია თაც უწინ, ნიკოლოზის რეჟიმის დროს, დამნაშავეს სამკუადამო კატორია მოეყოლა..

მე კი, ამ მუხლის მიხედვით, უნდა ამეწერა ჩემი ცოლის, კასინეს, დამოკიდებულება ჩემადმი, რომელიც ჩემადმი თითქმის იგივეა რაც, ჩემი დამოკიდებულება კასინესადმი. მაგრამ მე კასინესადმი ჩემი დამოკიდებულების აწერა იმდენად არ მეძნელებოდა, რამდენადაც აღწერა ამ უკანასკნელის დამოკიდებულებისა ჩემადმი. ან კი ეს თქვათ, რა სიტყვებით გინდათ გამოხატოთ და გადასცეთ სხვებს, მაგალითად, კასინეს თვალის ან, რაც კიდევ უფრო უარესია—ფრჩხილების თქვენი საწინააღმდეგო ტრიალი, ფრიალი და მოძრაობა?!

მართალია, ეს ტრიალი და მოძრაობა—თქვენ ღმერთმა გაშროსთ—ყველა ჩემს საწინააღმდეგოთ არის მობართული, მაგრამ ბოლოს და ბოლოს თქვენც ხომ უნდა შეხვიდეთ ჩემს მდგომარეობაში თუნდაც ერთის წუთით მაინც?!

სულ რაღაც ას თერთმეტ მუხლს შეიცავდა ანკეტაში ამ მუხლის ცხრილი, ამას მიუმატეთ ჩემი დრმა რწმენა და უძირო ერთგულებაც სტატისტიკისადმი, მაგრამ მე, უნდა გამოვიტყდეთ, ჯერ ჯერობით გვერდი ავიუარე ამ განყოფილებას და ჩავეყვი „ანკეტას“ ქვევით.

ხელფასის გრავაზე რომ დავედი, შევჩერდი. მოდი და ნუ შეჩერდებით... —უკანასკნელად როდის მიიღეთ ხელფასი, რომელი თვისა და რამდენი?... არხენად ტიპტიკებდა „სტატისტიკა“, თითქოს გოგლი-მოგლს შეექმნა ვაო. ის კი არ იცის, რომ ჩემი ხელფასის (ხელზე მიღებული, რა თქმა უნდა), გამოანგარიშებას თვე თუ ათა, ერთი კვირა მაინც უნდა, რადგან მე არც ისე უპულტურო კაცი ვარ, რომ ამ კულტურულ რევოლუციის ხანაში ოცდაათ თვისუფალ საზოგადოების წევრად მაინც არ გახლდეთ ჩაწერილი. ჰოდა ყველა ამათ საწევრო გადასახადს რომ ჩოთქვე ნელი კაკულით გამოხეცათ ჩემი

მოვილა სიტყვა, ღახვლა ქვა

- რა არის, კაცო, რა ამბავია, ვაგიგონიათ ასეთი პატარა კერძები?! — ტუუილათ ბრაზობთ, ჯერ ეგ რაც არის მიირთვიო და მერე ილაპარაკეო!
- როგორ?
- როგორ და ისე, რომ მაგასაც ვერ მიირთმევთ.

ჯამაგირიდან შემდეგ ნაშთს უნდა გამოაკლოთ პარტიული, პროფესიონალური თუ სხვა ანარიცხები, შემდეგ ნელი წესით უნდა გამოხვიდეთ დამწვართა, დამხრჩვალთა, წყალ-წოდებულთა თუ სხვათა და სხვათა დოკლავითა სასარგებლო, რის შემდეგ, მოდის უკვე ჩემი საკუთარი აუანსები: ძველი, უძველესი, საშუალო საუკუნეობის, ახალი თუ უახლესი და კიდევ, რა ვიცი, რამდენი რა.

არ ვიცი, ზიზღის გამო ჩემი თეიური ჯამაგირის იმ ნარჩენისადმი, რომელსაც მე ხელზე ვიღებ ყოველ თვის ბოლოს, თუ მისი სისწორით გამოანგარიშებისა და საბოლოო ბალანსის შედგენის სიძნელისა გამო, მე ამ ცხრილსაც გვერდი აუხვიე და დავუვი ანკეტას ისევ ქვევით..

მექანიკურად გამოვტოვე შემდეგი ორმოცდა ხუთ და სამოცდა თორმეტ ცხრილიანი ორი გრაფა და პირველი გვერდიდან გადავიღე უკვე მეორე გვერდზე.

როცა კასინეს წიწინი შემომესმა: „კაცო, უკვე თორმეტი საათია და შენ კი ჯერ ლოგინიდანაც არ გამომძერალხარ. ჩაი მაინც აღარ გინდა?!“

უნდა მოგახანოთ, რომ მე მუცელში უკვე შიმშილის მთელი სოდომ-გომორი მჭირავა, მაგრამ იმან, რასაც თვალი მოგვარი მეორე გვერდზე, დამავიწყა როგორც შიშლი, ისე ჩემი რამდენიმე უხერხული მდგომარეობაც, ასე ტანთ-ჩაუცმელი კრაოტის კიდზე ჩამომჯდარი რომ ანკეტას ჩაგვიკრებიდები ამ შუაღღემდე. რის გამო ოფლი დეღესავით ჩამომდიოდა....

ანკეტის მეორე გვერდზე ცხადათ იყო სწორედ ყოველივე ის, რაც მე ეხლა უსიამოვნო სიზმრად სოდომ-გომორის სიმწვავეთა და ბაბილონის სიმძიმეთ მელავა კუჭში და, თუ გნებავთ, გულშიაც.

— რამდენი დაიხარჯა ოკეანში სანოვაგე გამოკვლევის დღეებში (კვირის განმავლობაში): ბრძნული სი-

დინჯით მეკითხებოდა ანკეტა, რის შემდეგ ჩამოვთვლილი იყო სხვადასხვა საქმელი, სასმელი, ტკბილეული თუ სამზივიო...

მოდი და თვალი ნუ ავიკრულდება კაცს, ამის ნახვაზე. რა გინდა, სულო და გულო: ბური, ბრინჯი, მუხუდო, კომბოსტო, გოგრა, ქლაკვი, წნილი, ფხენილი, ზეთი, ზეთისხილი, შაქარი, კამფეტი, მონაპსე, თაფლი, წაბლო, ვაშლი, ყურძენი, ხორცი: ძროხის, ცხვრის, თხის, ღორის, გოჭის, ბატკნის, კამეჩის, აქლემის, დათვის, ჩხართვის, ქათამის, ბატის, იხვის, ჯიხვის და კიდეც ვინ იცის, ვისი... ქონი მათი და იმდენივე... აბა, რძეს, მაწონს, კვერცხს, თუ სხვა რამეს ხაშ სათვალავიც არ ჰქონდა... სულ ამ ცხრილში საჭიროა ორი ათასამდე კითხვის პასუხი და ამდენივე შენიშვნა. იმ დღეს მე, რა თქმა უნდა, ყოველივე ამის მხოლოდ ზეზეურად ჩათვლიერება ძლივს მოეხერხებოდა. მართალია, საღამოს რვა საათზე, როცა ბინდმა შემოვიკრა ხოლ ოქსინემ განგებ არ აანთო სანთელი, რათა ამით მაინც შეეშალა ჭკბთვის ხელი, ძლივს ძლივობით მოვინებოდი სადილიდან ჩემთვის გადადებული ცივი კერძის სასწრაფოდ შესანსვლა, მაგრამ ადვილი წარმოსადგენია, თუ ასეთი საზრდო მთელი დღე უქმელი კაცი-სათეს რა შესაჩენიც იქნებოდა... კიდეც კარგი, რომ ეს დღე ასევენების დღე იყო და სამსახურში წასვლა არ მიწევდა.

მეორე დღეს, მართალია, დილით ადრე კი წამოვდექი, მაგრამ მთელი წინაღობით ანკეტაში ნაკირკეტი თავი იმდენად დამძიმებული აღმოჩნდა, რომ ჩემი სამსახურში წასვლა ყოველად შეუძლებელი გახდა.

მიუხედავად ამ ფიზიკური სისუსტისა, სულიერი ჩემი სიმტკიცე სტატისტიკისა იმდენად ძლიერა მაინც იყო, რომ მე ისევ ამ ანკეტას ჩაუღუგეჭი.

ათას ექვსასი კითხვა, ათას ექვსასი მისი პასუხი და ამდენივე შენიშვნა წელ, — ეს არც ისე ადვილი საქმე აღმოჩნ-

და, როგორც მე პირველად წარმოდგენილი მქონდა. მიეკლი ამ სამესამედოთ შეუძლო დღის განმავლობაში მე ჩემი საყვარელი სტატისტიკისადმი დაკისრებულ ამოცანის მხოლოდ მეოცედის შესრულება ძლივს მოეხერხებოდა. სამაგიეროდ, მესამე დილით თავი უკვე გახურებულ თონესავით მიღუოდა და მუშაობის ინტენსივობამაც ერთი ორად იკლო.

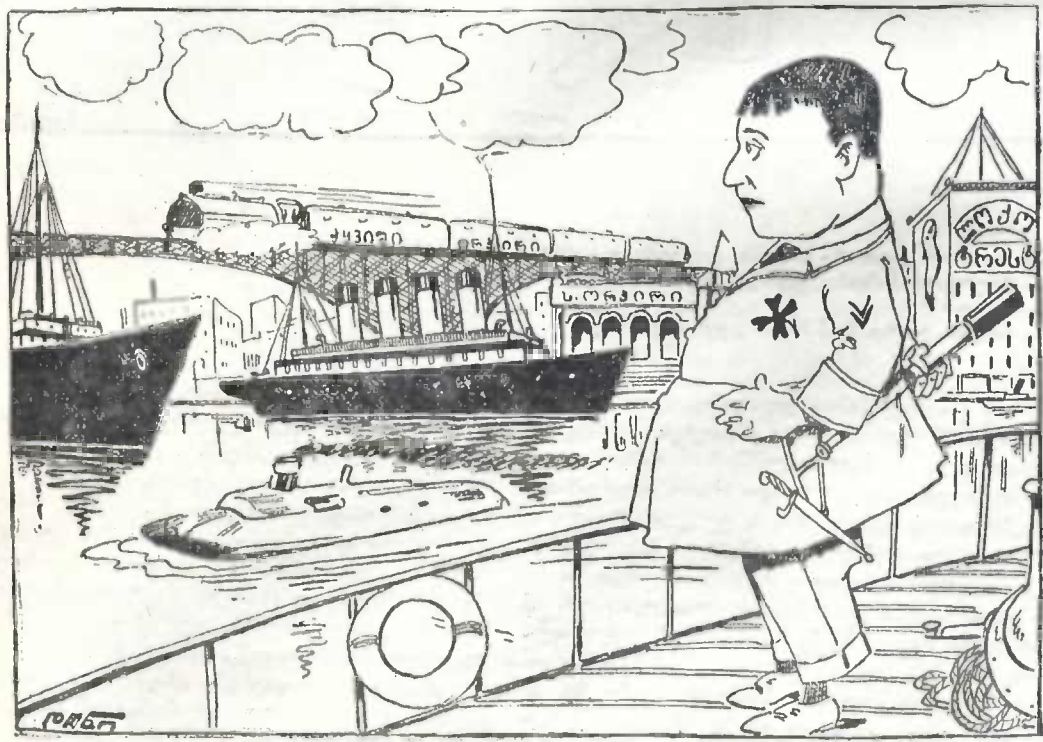
ერთი კვირის შემდეგ, როცა მე ანკეტის ამ განყოფილების მხოლოდ მეოთხედი ძლივს მქონდა მოსრულებული, იძულებული შევიქნენი დაზმლევე საღაროზე გადავირჩხულიყაი.

ამის შემდეგ, ჩემი სიჯანსაღის დარგში უცბათ მოხდა და სპონიერი გარდატეხა. მე ჩავეარდი ლოგინად და არა თუ ანკეტაზე მუშაობა, თვით ანკეტაში მოხსენებები ფაფისა და თობლო კვერცხის ყელში გადატანაც კი აღარ შემიძლო.

რის ვაი ვავლახით, მთელი ერთი კვირის რბენისა და ნაცნობ-მეგობართა დახმარების შემდეგ, ძლივს მოახერხა ისევე ჩემმა კასინემ ჩემი სანატორიუმში გაწერა. მან ამ შემთხვევაში დამზღვევ საღაროს სოჯიუტეც კი მოსდრიკა წელში. საბუთად ხომ აბა, საცხებიო საკმაო იყო ის, რომ მე უკვე სულთმობრძაფი, ქლექის აშკარა ნიშნებით, ძვალ-ტყავად ქცეული თითქმის გაუნძრევლად ვეგდე ჩემს სარგეცელში და მწარედ ვკენსოდი...

ამავე დროს კი ჩემს სასტუმარს, ბალიშის ქვეშიდან ყოვლად უტიფრად, სწორედ ისე, როგორც ის მისი მომტანი აყლაყულა ზაფხულის იმ „შევენიერ დილას“, გამოიყურებოდა ჩემი ექვსი ათას კითხვიანი ანკეტა, რომელიც ჩემ საყვარელ სტატისტიკურ სამმართველოს შეედგინა და დაერიგებინა ჩემსავით ერთგულ მოქალაქეებზე საზოგადოების კვების გამოსაკვლევად, და ალბათ, ამ უკანასკნელის სიჯანსაღისათვის ხელის შესაწყობათაც იმავე დროს.

ონისიმო,

„ჩემი ბავშვობის ოცნება აჩდა: მხელავ ორპირაში ორთმევალ ბემებს!“... გემს კაპიტანი ახალი ახლდა, აღმშენებლობის რითმავდა თემებს.

სწორი მიღგომა

ადამიანისადმი სწორი მიღგომა — ეს დიდი საკითხია. სწორ მიღგომას ხშირად ნამდვილი სასწაულის მოხდენა შეუძლია. შეგიძლიანთ ტყავი გააძროთ აშკარად რომელიმე თქვენს მოძმეს და დარწმუნებული იყავით, თუ მიღგომა სწორი იყო, ტყავგამძვარი მუდამ თქვენს ყეთილად ხსენებამი იქნება. ასევე შეგიძლიანთ ძამდვილი ჩამწვარი და „ჩამწნილი“ ბიუროკრატი ისე პამჩატოთ, რომ სულ ადვილად მოაგვარებინათ თქვენი საქმე.

არ არის ადამიანი, რომლისადმი არ შეიძლებოდეს მსახურისად მიღგომა. იქნებოდა პირველი საათი, როდესაც მე ავედი მესამე ხართულზე, მოვიმარჯვე ქალაქი ხელში და თავზე ხელაღებულად შევედევით იმ საოცნებო ადამიანს ძამნას, რომელსაც უნდა ეხრუნა ამ ქალაქის შესრულეზანზე.

როდესაც, ნახევარ საათის განმავლობაში დავიარე ყველა ოთახები და დაბოლოს იმ ნეტარ ადამიანზე მიმითითეს, გულში ცოტა არ იყოს იმედი აღმეძრა. კაცი, რომლისაკენ მივიწვედი მე ესლა ისე წყნარად უჯდა თავის მაგიდას, ისე სიმპატიურად გამოიყურებოდა მისი მოხარული მხრები, პატარა თავი და დიდი ყურები, რომ არ შეიძლებოდა, რაც უნდა სასოწარკვეთილებებაში არ ყოფილიყავი, ცოტა იმედი მაინც არ მოგცემოდა.

მაღე მოაჯირზე დაყრდნობილი მე მივჩერებოდი ამ ადამიანს. ღმერთო ჩემო, რაოდენი გულკეთილობა იყო აღბეჭდილი მის სახეზე!..

— აი კაცი, რომელსაც არ დასჭირდება არც ზედმეტი ლაპარაკი, არც მუღარა და არც მუქარა... ვფიქრობდი მე და გამაჟრვოლა, როდესაც სხეებს გადაეხედე.

უკვე ორს სცილდებოდა. მესუთე, საკმაოდ ხმაშალა ჩახველების შემდეგ, ჩემს მიერ მიზანში ამოღებულმა კაცმა ასწია თავი და სათვალეების ზემოდან ვაკვირვებით შემომპყრდა.

ღმერთო, როგორ კეთილად ბრწყინადენ მისი თვალები.

— პა... პა.. პა.. პა!.. აქ დგებართ და ამდენ ხანს არ იღებთ ხმას?.. ჩემს საქმეს რას უყურებთ, კაცო? იქნება თქვენი ათასჯერ უფრო საჩქაროა!..

მისმა ჩემდამი მომართვამ შოლოდინს გადააქარა.

— წუთით დაგვიანებაც კი პირდაპირ ყელის გამოჭრა! ვუპასუხე მე ალღევებით და ქალაქი გამეწყოდე.

მან დიდხანს ათვალეირა ჩემი ქალაქი, შემდეგ შეხედა ცალ თვალთ საათს, და ქალაქი პაპკაში ჩადვი. თან თბილი ხმით მითხრა:

— არ გეწყინოსთ და დღეს აღარაფერი გამოვა... უკვე სამის ნახევარია და მალე ყველანი აიშლებიან... ისევ ზეგ უნდა შემოიაროთ... რას იხამთ?..

მეწყინა. (რაც პართალია-მართალია).

— კი, მაგრამ რატომ ზეგ და არა ხვალ?..

მან მამაშვილურად დამაღო მხარზე ხელი:

— ხომ იცით, ხვალ კვიმატი რიცხვია... ცამეტი და მერე ჩემზე არაფერი თქვაა...

მე სწრაფად მივხვდი ყველაფერს და გულწრფელი მადლობა გადავუხადე.

დანიშნულ დღეს მე ისევ ავდიოდი მეფაზე სართულზე. სათვალეებანმა ჯერ კიდევ შორიდან შემეჩინა და, როგორც ქარგ ნაცნობს, ისე შემომანათა თვალები შუშებს ზემოდას.

ალბად, საქმე კარგად იყო. მაგრამ, მცირე პაუზის შემდეგ, მან მწუხარეთ გაიქწია თავი, მიჩვენა თითო ერთ კარებისაკენ, საიდანაც რაღაც მხეტვური ღრილი მოიძროდა და დაბალი ხმით მითხრა:

— გესმით?.. ხომ გესმით?.. ნუთუ თქვენ გსურათ თქვენივე საქმის დასაწყის მივე ჩაკვლა?

— ისევ შეეწუხდი.

— მაშ, როდის?..

— „აჩქარებით სოფელი არავის მოუჭამია“... მაგიჟ დამშვიდებას სულ უკანასკნელი ორი-სამი დღე უნდა... ძმური რჩევაა — დაიტადოთ... თუმცა, თუ თქვენი ნებაა, ეხლავე მოვახსენებ...

მან დაავლო ხელი ჩემს ქალაქს და უკვე კაბინეტისკენ აპირებდა წასვლას. მე ძლივს შევაჩერე იგი მუღარით:

— არა!.. არა!.. ისევ სამი დღის შემდეგ შემოვივლი მამინ მან უღავოდ დამიმტკიცა, თუ რამდენი უპირატესობა აქვს სამი დღით დაცდას. მე მხურვალედ ჩამოვართვი მას ხელი და გამოვეშვიდობე.

ეს კაცი პარდაპირ მხიბლავდა თავის ადამიანური მოპყრობით და თანაგრძნობით.

ამ დღეების განვლის შემდეგ, მე ისევ ავდიოდი მესამე ხართულზე.

ჩემმა ნაცნობმა ისე მიმიღო, როგორც ძველი მეგობარი. ურთიერთ მოკითხვის შემდეგ, ის სევდით გამოიმტყდა.

— რომ ცოლშვილი არა, სირცხვილისაგან ცხრა მთას იქით გადავიკარგებოდი. როგორც სჩანს არ გწყვლობსთ ბედი. ყველაფერი რიგზეა, მაგრამ მეორე კაცი, რომელმაც უნდა მოაწეროს ხელი თქვენს ქალაქს, მივლინებამია გავზანილი ერთი კვირით... უიმისოდ კი არაფერი გამოვა...

მე განადგურებული ვიდექი.

ალბად, ჩემს კეთილმსურველს ძლიერ შევეცოდე, რომ მან უცერად გამოიცივლა ყილო და ჩურჩულით, მაგრამ მრისხანე ხმით ჩამომამა კურში:

— ეს პირდაპირ სისამავეა... ბიუროკრატობა... სიბოროტე!.. ერთ უბრალო ქალაქისათვის ორი კვირა უნდა იაროს ადამიანმა?!.. ვფიცავ მამი ჩემს სულს, მე ამას ასე არ დაეტოვებ!.. დეე, შემამოკლონ, დამატუსალონ, დამხვრიტონ, მე კი წავალ და ვიჩივლებ, სადაც ჯერ არს!..

მე ძლივს დავამშვიდე იგი და დიდის ვაიკა გლახით გადავთქვევინე მიღებული გარდაწყვეტილება.

— რას ამბობთ? მე თქვენ უფლებას არ მოგცემთ, ჩემი საქმის გულისათვის თქვენი თავი დაიღუპოთ და ცოლშვილი გაიმწაროთ... ბოლოს და ბოლოს ერთი კვირა არც ისეთი დიდი დროა...

ჩვენ გავშორდით ერთმანეთს როგორც ორი ვარჯ მძაღნავიცი ვაქცატი.

ერთი კვირის შემდეგ მე ისევ ავდიოდი მესამე ხართულზე. ავდიოდი და თან იმის შიში მაწუხებდა, ვინ, თუ ჩემმა მეგობარმა ველარ მოითმინა იმქვეყნისური უსამართლობანი და ამხედრდა...

მაგრამ, საბედნიეროდ, ჩემი შიში არ გამართლდა ის ისევ წყნარად უჯდა თავის მაგიდას და ისევე სიმპატიურად გამოიყურებოდა იმისი მოხარული მხრები პატარა თავი და დიდი ყურები.

— კარგადაა საქმე... ეხლავე მოვაგვარებ ყველაფერს და პაპკაში ჩემს ქალაქს დაუწყო მქნა.

მან უკვე გადაათვალეირა თითქმის ყველა ქალაქდება და როცა უკანასკნელ ფურცლებს გადახედა, რაღაც მოღვაწეობა დაეტყო. შემდეგ მაგიდას უჯრები გასინჯა, მერე საღდაც წავიდა... მოვიდა... და გაფორმებული დამემა სკამზე.

მისი მოკილული ხმა ტყევისავით მოხვდა ჩემს გულს.

— დიკარგა!.. და დავიკარგე მეც!.. მან სასოწარკვეთილებით ჩაქინდრა თავი.

თუმცა მე მაშინ სრული უფლება მქონდა ერთი ზედ-გამოკრილი სკანდალი მომეწყო და ბოლოს მილიციებს გაეყოლოდი უბანში, მაგრამ, ვხედავდი რა, რომ ამ კაცის საქმე ჩემსაზე უარესი იყო, მე შეძლებისდაგვარად ვცდილობდი, პირიქით, მის დანუგეშებას.

— თქვენ კარგად იყავით და ქაღალდები ქარს წაუღია... მოვშორდი მე ამ კეთილ პიროვნებას ისეთი გრძნობით, თათქოს სასიკვდილოდ განწირული ადამიანი გადა-მერჩინოს.

იმვე საღამოს, როცა ერთ კერძო დუქანში შეძენილ ნახევარ გირვანქა ყველს შემოხვეულ ქაღალდიდან ვინ-თაისუფლებდი, ქუჭყიან და სველ ქაღალდში ჩემი გან-ცხადება ვიტანე.

სიმიის უპლინგისი აქტი

ზის საფარველში უღვაშებ-აღრენილო ლენერალი. რაღაც აწუხებს. ვიღაცაზე გაჯავრებული არის. ეტყობა, ზრცოლის უფუნებაზე იმყოფება. დროგამოშვებით ნახევ-რათ ამოსწევს ხმაღს ქარქაშიდან, გაუსინჯავს ფხას და მუშტის დაკვრით ისევ ჩაუძახებს უკან.

ქლარზინითა და კისრის მტვრევით შემოდის მსახურთ.
— პან პილსუდსკი! პან პილსუდსკი!
— რა იყო? რომელიმე რუსის თეორეტიკარდიელს ხომ არაფერი დაუშავდა?

— არა პან! სულ სხვა ამბავია!
— მოკლეთ შითხარი, ნუ აზვიადებ ლიტეასთან მო-ლაპარაკებასავეით!

— პან! ნუ გამკიცხავთ! კახების მთელი ჯგუფი მო-დის. თქვენთან!

— კახების ჯგუფიო? რა შავი ქვა და ცხელი ნაცარი უნდათ ჩემგან?

— არ ვიცი, პან! დიდი აღშფოთება კი ეტყონათ ყვე-ლას და....

— ალბათ, ზურგი აპქავდათ, თავიანთ ფეხით რომ მოდიან ჩემთან!

— სულ წვიღლ-კვილით იკლებენ ქუჩას! ისე იმუქ-რებიან, სიბრძნით ლამის კახები შემოიხიონ ტანზე.

პილსუდსკიმ ცარიელთა კოკობიებით დაალო თვალვები.
— როგორ? კახებიც ჩაიცვეს იმ დაღუპულებთან! ეს-ლა კი მართლა ნამდვილ კახებთან ვადაქცეულან!

— პან! განა, ყოფილა ისეთი დრო, რომ კახებზე კაბა მაინც არ სცობდეთ?

— როგორ? მართლა გაიხადეს შარვალი და კაბა ჩაიცვეს?

— შარვალი ან წინეთ როდის ეცვათ, პან?

— რას ლაპარაკობ? მართალია, კახები იყვენ, მაგ-რამ შარვალი მაინც ეცვათ აქამდისა!

აქ ერთი გულიანათ ვადიოხიბითა ლენერალმა და თან ფანჯრისაკენ გასწია.

— ერთი დავინახო მაინცა, რას ჰგანან! თუმცა ეგები ყაბები უფრო უხდებთ იმ კახებს, ვიდრე შარვლები!..

გახდა ლენერალმა ფანჯრიდან და უფროვე ისეთი სიცილი აუფარდა, რომ ქვის კედლებიც კი ბანს აძლე-ვდნ.

— ვაი, ღმერთო! მე მეგონა—სეიმის კახები არიან მეთქი! თურმე კაფე-შანტანების კახები კი ყოფილან.

აქ პილსუდსკი მიუბრუნდება მსახურს და მზიარული გაჯავრებით შენიშნავს:

— შე ოჯახქორონაო, ქვეყანამ გავიო ამ რამოდენიმე დღეში, თუ ვის ვუძახი კახებს და შენ რა ღმერთი შე-გწვია, რომ აქამდის ჯერ არაფერი შესულა შენ ყურში.

— შაპტიეთ, პან! მე როგორც ძველი რეჟიმის კაცს მეპატრება ესეთი ჩამორჩენა!

— კარგი! შაპტიებია! ისლა კი შემოუშვი ყველა ეს ქალები. ვნახოთ რა უნდათ.

აუჩინაურით, შრალ-ფრიალით შემოვრდენ ქალები

შე განცვიფრებით გავშალე იგი და გადავთვალეირი. ქაღალდი, სადაც კი ეს მოსახერხებელი იყო, სხვადასხვა წარწერებით, ნახაზებით და კარიკატურებით. ერთ კა-რიკატურას მოკლე წარწერა ქონდა ქვევით: „ძლივს არ მოვიშორე ეს ჩ...“

მაშინ ჩემს ადგილას სხვას შეაძლება გულაც კი მოს-ვლოდა, მაგრამ მე მაინც სიამოვნებით მოვიგონე ის ადა-მიანი. რომ იმისი ტაქტი და სწორი მიდგომა არა, ვინ იცის, რამდენ უსიამოვნებას, ჩხუბსა და დავიდარაბას ექნებოდა ჩვენს შორის ადგილი. ქაოლოდი კი მაინც შეუსრულებელი დარჩებოდა!..

სიწმინდო.

და აფორიაქებულ სკასავით გაისმის ზუზუნი მთელ დარ-ბაზში:

- პან, პილსუდსკი! პროტესტს ვაცხადებთ!
- პროტესტს ვაცხადებთ!
- ყველანი, ყველანი!

პილსუდსკიმ ეშხიანათ გადისვა უღვაშებზე ხელი და წელშიც გასწორდა ჯენტლემენტურად.

— ყოვლად პატივცემულო ქალებო! რამ შეგაშფო-თათ? ვინ დაგიოღვით მყუდროება?

აქ წინ წამოდგა ყველაზე საცდუნებელი, ყველაზე კოპწით გამოწყობილი და, თავის ამზანავებრს შავიერა, მოახსენებს:

— პან, პილსუდსკი! ჩვენ არ შეგვიძლია ავიტანოთ ასეთი შეურაცყოფა. ჩვენი ღირსება რათ გაასწორეო სეიმის წევრებთან? ბარემ მიწასთან გავავსწორეთ, არ გვიჩრევნია! ეგეთი შეურაცყოფა ჯერ არავის მიუყენებია ჩვენთვის მთელ ცხოვრებაში. ჩვენ რა გვაქვს საერთო სეიმ-თან? შართალია, კანონისგან განაწყენი ვართ, მაგრამ ნუ თუ სეიმზე მალლა აღარა ვდგევართ თქვენ თვალში, რომ ისე ადვილათ უწოდეთ მას „კახების სეიმი“!

— ოო, პატივცემულო ქალებო! მე თქვენ ძალიანაც მიყვარხართ. და არასდროსაც არ მიფიქრია თქვენი და-მცირება, მაგრამ სეიმის დასამცირებლად მტეი ველიარა-ფერი მოვანახ სახელდახელოთ და ამიტომ ვუწოდე „კახ-ების სეიმი“. გთხოვთ მაპატიოთ ასეთი აჩქარება.

— რაკი ბოდიშს იხდით, მაშ, თავი დაკმაყოფილებუ-ლად მიგვიჩნია.

პილსუდსკი მოწინებით კოცნის ხელზე:

— მაპატიეთ, მაპატიეთ, ლამაზო!

— მე ძლიან კარგათ ვიცოდით, რომ პან პილსუდსკის იმისი მეასედი პატივისცემაც კი არ ექნება სეიმის წე-ვრებისადმი,—რაც აქვს ჩვენდამი.

— მართალსა ბრძანებთ, ჩემო კარგო ანგელოზებო, მართალსა! დარწმუნებული ბრძანდებით, რომ მე თქვენ მუდამ სიყვარულითა და პატივისცემით გეპყრობით, რა-საც სეიმი ჩემგან არასდროს არ ეღიარება!

ქალები ყველა სიხარულს აღმა აიტაცა. კოპწით პრანქვა-გრებით გამოემშვიდობენ პატივცემულ ღმერ-რალს, რომელიც ნეტარების ღიმილით მიაცილქბდა მაცდურების საგანგებო გუნდს.

სიღამო ჟამია.

— პან პილსუდსკი! პან პილსუდსკი!

— რა მოხდა? საბჭოთა კავშირის წარმომადგენელი თუ მოკლეს, განა, ღირს ამაზე ამდენი ყვირილი?

— არა პან! ახალი კახების ჯგუფი მოდის.

— შემოუშვი, შემოუშვი! ეგენი მართლა კარგი რა მეგობრებიან. სასიამოვნოა მათთან საუბარი და....

პან პილსუდსკიმ მოისურვა წინდაწინ შეავლოს თვა-ლი და გადაჰხედა ფანჯრიდან.

— ე რასა მასხარობ, შე სალახანა! თითქო კახებე არიანო?

— თქვენ არა ბრძანეთ, ბატონო, რომ ესლა სეიმის წევრებს უძახით კახებებსა? აგერ ესეც სეიმის წევრები.

— ეგ კი ვგრეა, მაგრამ მე ამ კახებების ნახვა იოტის-ოდენადაც არ მესიამოვნება. მე მეგონა ისეთივე კახებია, როგორც წყლანა მეთქი. გარეკეთ აქედან! ერთიც არ შემოუშვათ ჩემთან!

ქუჩაში კი გაისმის დეპუტატების ისტერიული ძახილი:

— გაგვიშვით! ლაგვანახვეთ! თუ ჩვენი ყურით არ გავიგეთ, არა გვეჯერა, რომ სეიმის დეპუტატებს კახებებს ლაგვადარებდა! ეს უტყვევლათ პრავაკაციაა გაზთებისა და ტელეგრაფის სააგენტოსია.

პილსუდსკიმ ყური მოჰკრა ამ საყვედურებს და გავიდა აივანზე.

წინ წამოდგა სოც, პარტიის ბელადი და მოახსენა:

— პატივცემულო ლენერალო! ამ უკანასკნელ დღეებში საზიზღარი ქორები გავრცელდა, თითქოს თქვენ კახები გეწოდებინოთ სეიმის დეპუტატებისთვის.

— მართალია უწოდებ, მაგრამ ესლა კი ენანობ.

დეპუტატ-ში სიამოვნების ხმაური ატყდა. სოციალისტების ბელადი კი მოახსენებს:

— პან პილსუდსკი რაკი-ლა ვგრე სულგრძელად იწახიბთ თქვენ შეცდომას, ამიტომ..

— დიახ, მე შევეცი, რომ კახებები გიწოდებთ. თქვენ ამის ღირსიც არა ხართ. თქვენ კახებზე უარესი ხართ.

— მაგას რას ბრძანებთ, პან!

— მე გეუბნებით ლენერალურის გამბედაობით, რასაცა ვფიქრობ, ნამდვილ კახებს მე ხელებს ვუკონი და მზათა ვარ თავიც ვანაცვალ. თქვენ კი, კოცნის მაგიერ მინდა თითო ბარაქიანი წიხლი გითავაზოთ და ჯანდაბისკენ გიკრათ თავი.

— პან! დაუჯერებელი რამ გვემსა თქვენის პირიდან!

— დაიკარგეთ იქით თქვენ კახებზედ უარესებო. ვარ რომ ვგრ ვერ მომიცლია თქვენ გასაროზგათ, თორემ მე გიჩვენებდით, რის ღირსიცა ხართ.

ლენერალმა მუჭით გადიგრიხა უღვაშები და შებრუნდა სახლში.

დეპუტატები კი დგანან პირში ჩალა-გამოვლებულ და გაგმითაყენებით მოსჩერებთან ერთ-ერთანეთს.

საიდანაც ფოტოგრაფმა შეაგლო თვალი და სასწრაფოდ გადილო სურათი, რომელსაც სახელად დაარქვეს: „უკანასკნელ უფლებამოსილ სეიმის უძლიერესი აქტი“.

ნადირი.

ს ა უ ბ ა რ ი

— კაცი: დამიჯერე, პატივცემულო, რომ ხალხი საერთოდ ორ ჯგუფად იყოფა: ერთი ჯგუფი გაიძვერები და მატყუარები არიან და მეორე სულელები, რომლებიც ამ გაიძვერებს უჯერებენ...
— ძალი: —მერე თქვენ რომელ ჯგუფს ეკუთვნით?

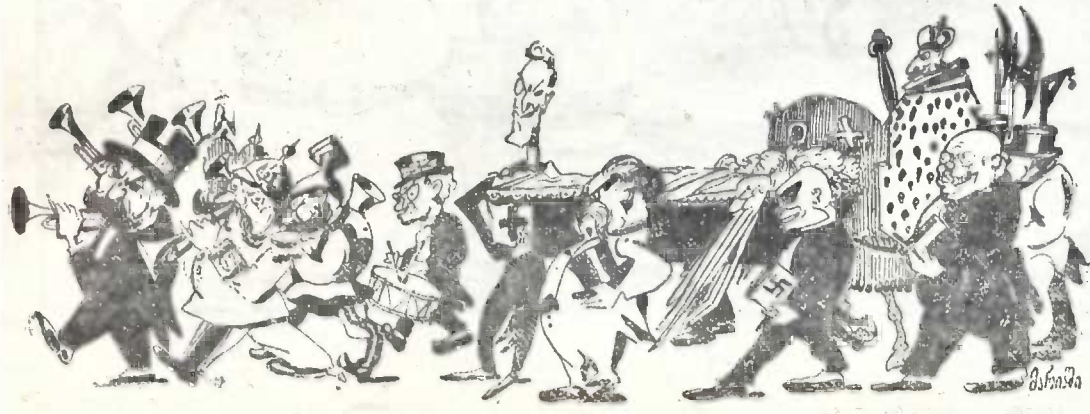
საზაფხულო ღარიბება ბუზებს

ცხელა... ცხელა... ძლიერ ცხელა... ისე ცხელა, ისე, რომა თავში ტვინი გამითხელა, შემაზაროს ლამის შრომა! ბევრითი და მუყაითი თუმც არადროს არ ვყოფილვარ: სამსახურში — მუსაიფი, მომინელო სახლშიც ძილმა, — მაგრამ მაინც ზამთრის დღეში, როცა გრილა, როცა ცივა, თუ არ ვგაღვიარ სავარძელში, საქმეც რაღე გამომივა. მაგალითად, საკეტა ავსწევ და ღუმელის კარს გავაღებ, საღმე სკამს ხომ წამოვაქცევ, ან ბლოკნოტს ხომ ვაღმოვადებ... ან და გავალ დერეფანში და შევხვეწავ შიკრიკს ისე, რომ მოვშალო კაცი ტანში და ჩავუწრო სიხალისე! რეგისტრატორა, ხომ ჩავხვეწავ და ნაწერს ხომ დავუწუნებ! ან და ქალაღს ხელს ვაწერავ, ანუ ზარას ვიარაწკუნებ... ერთი სიტყვით, ვზრომობ, ვიღწვი და სიცოცხლაც ჩემში სჩქეფავს... საქმეს ვმართავ, ვით მე ვიცი, და ვაკეთებ, რაც მე მნებავს! მაგრამ მაშინ გრილა, ცივა და მეც ვმავრობ ზამთრის დღეში ახლა აგერ თავი მტკივა, ვიბუზებია ამ სიციხეში!... ბოლის „მოჭკრის“ მოზუზუნებს... ვინ? ნობილეს „იტალია“?! ფრენას მას ვინ დაუწუნებს, მოგხვდეს, — იტყვი: „ფიწალია“!... მაგრამ... მაგრამ ეს არ არის, რაც თქვენ გნებავთ, მეც. რომ მინდა...
 აგერ ჩემსკენ მოიჩქარის და ცხვირს წინ მომიფრინდა...

ულვაში მაქვს გაპრებილი ისე, როგორც „ტრიეს-კულა“, წერა თუ გაქვს ატენილი, საით მოჭკრი? „სტოი! კულა“?! ცხვირის წვერზე? არ გვეგონოს კინსბეი ან შპიცბერგენი, „ბრაგანტამაც“ ვერ გიპოვოს, იქ დამჯდარს თუ მოვაგენი მცხელა... მცხელა... ისე მცხელა... იცე მცხელა, ისე, რომა: რას აპირებს ეს ტენიხელა, ნესტოში სურს შემოძრომა?! ეა, ლიხის შთის გვიარაბია თუ „დანციგის კორილორი“; ვერ ვიშველოს „ტერაია“, თუ დაგადე შუბლში ტორი. მცხელა... მცხელა... ისე მცხელა... ისე ვიწვი. იცე ვლუვი.“
 ჩუ, აქ ყურშიც ჩამისვლა, აგუგუნდა, ვით ვესუვი... ფრთხილად! ფრთხილად! ყურის ხვრელში
 გაუვალი მიღვას ტლოპო, ფეხს წაიტებს საღმე ბნელში, არ ჩაჯდ და არ ჩასტოპო!... თორემ „გსკანჩვენ“, შენ უკმებო, თვით კრიტიკის არის ხანა, და რათ უნდა აიტეხო უთავბოლო თავის ფხანა?! მე ყური არ მენანება, მხოლოთ უფრთხი მფრინავს, ყველა...
 იქ უინული ახლა დნება, ვინ გაგიწევს ამ დროს შევლას?! მე შენ გეტყვი, თავს შეიფხანს შენთვის მთელი იტალია: ძლივს იმაგრებს წელზე ნიფხავს, თორემ შენთვის ვის სცალია... თუნდ „კრასინიც“ წამოვიდეს, ბაბუშკინც იბაბუშკინოს, ვეჭვობ, ჩემს ყურს გამოჭვიდეს,

რამდენიც არ უჩიკინოს... თუნდ იქიდან დასახმარად კვლავ მოუსმონ „მალიგინას“, ვერც ის ნახავს გზას და შარაჯ ამ „გაუკვლელ სალიკინას“!... მაღარგემის თუ ვაღერის ჯგუფს ვერ გაუწევს ვერვინ შევლას! იქ აუტებთ თქვენც ურთიერთს ჩხუბს,
 გაათავებთ სვავ - წურბელას!... ამ დროს... ამ დროს ჩემი ყური რისთვის გახდეს ბედით მწყრალიკ ვაპ, თუ ასტყდეს შიგ ჩურჩული ან „მაგნიტის ქარიშხალი“!... და რადიო ვადაცემას კვლავ შეეკრას ყველგან ტალღა!... არ მოვიშლი, ვფიცავ, ცემას, თუ არ ასწი მაგ ფრთებან მალდა! და იქ თავის კორტოსიდან „ბზუ-ბზუ“ თავზე არ დამძახე, გადგმული მაქვს ამ კონცხიდან იმ კონცხამდე შენთვის მახე!... ფრთხილად! ფრთხილად! იქ ტყე მიღვას,
 ტყე, ხშირი და ხე ხის ტოლა, რომ საღმე ხის პირამიდას არ წამოსლო შენც გნდოლა, და ყინულის მცურავ მთაზე შენც ფეხი არ მოიტეხო!... რა არ გამხდა მე ჩემს თავზე რომ ესეც არ დავიკვებო!... ნუ თუ კიდევ ამუნდენიც იქ გამიხდა საძებარი, ხომ დამწვრა მაშინ სხვენიც, საქეტი, თან-საქებარი?! ცხელა... მცხელა... ძლიერ მცხელა... ისე მცხელა, ისე, რომა. ფრთხილად უნდა, შენ ტენიხე-ლა,
 გაძრომა თუ გამოძრომა!...
 შაზირა

ბ ა ნ ი ა რ ა ლ ე ბ ი ს ს ა კ ი თ ხ ი

— მთელი ერთი ფელიწადი იავათმეოფა და...

„ტ ა ქ ტ ი კ ა“

უმუშევარ „კალბატონი“-ს სიმღერა

ღიკეპტორთან

როცა ძვირფას ტანსაცმელში
- მოვირთოები ვით პრინცესა,
გამეღული და გაბოვლელი
კითხულობენ: „ვინ არს ესა?!“

მივდივარ და ვაკმევ სურნელს,
(რა კარგია „ტევე“ ღუბი!)
კოსტუმები მრავალი მაქვს,
ფერად: თეთრი, ლურჯი, რუხი.

მივდივარ და ჩემს სხეულზე
აბრეშუმის შრიალია.
ყმაწვილებში მითქმა-მოთქმა
და თვალების ტრიალია.

ტუჩი წითლად შეღებილი,
მუხლებამდე მოკლე კაბა,
ხელში დიდი რედიკული
და მრავალი შიგ ჯანდაბა.

როცა ქარი დაუბერავს,
გაიშლება კაბა ისე—
რომ ჰგავს ქოლგას, ანდა გარმონს
დაკეცილი კაბის „ბლინე“.

ხშირად ვიფხოვ სხეებისაგან
ძვირფას ნივთებს და საშოსა—
რომ ღირეპტორს გაუჭირდ
ცეცხლი ბაღში საღამოსა.

ღირეპტორთან კაბინეტში
შევალ ასე მშვენიერი.
ესთხოვ: „მომეცით სამსახური
და გამზადეთ ბედნიერი!

შრომის ბირეაში ბევრია ისეთი უმუშევრები,
რომლებსაც მაინცდა მაინც არც კი უნდათ სამ-
სახური. ხოლო ბირეაში იწერებიან სხვადასხვა შე-
ღავათებისათვის, რომლებითაც სარგებლობენ უმუ-
შევრები.

შ. ბირეის გამგებთან

ჰმ! თქვენ ფიქრობთ—შრომის ბირეა
მე, ასეთ ქალს რაღად მინდა?!
გვებ გიკვირთ—იქ ხშირი სვლა
მე რომ კიდევ არ მომწყინდა!

სულელი ბართ... მე იმით მაქვს
შეღავათი მეტად ბევრი...
აი, სწორედ ამისათვის
მე ვახლავარ ბირეის წევრი.

როცა მინდა—ბირეის გამგეს
შეგებრალო ჩემი თავი,—
თითქოს ვიყო ქვირე-საწყალი
ტანს მაცვია ძველი, შავი.

(რა თქმა უნდა მე არა მაქვს
ასე ცუდი ტანსაცმელი,
მაგრამ ესთხოვ მას ქვირე მაკრინეს,
არის ჩემი მეზობელი!)

და წარესდები მის წინაშე,
„მომაკედავი“, „საცოდავი“.
ვეტყვი: „საქმეს თუ არ მომცემთ,
მე მოვიკლა უნდა თავი.

გეფიცებით ჩემს ყველაფერს
ნათხოვარი მაქვს ეს კაბა!
ან მომეცით სამსახური,
ან მითხარით რა ვქნა, აბა?!

ნუ თუ ასეთ პოლიტიკით
ვერ ვიშოვი სამსახურსა?!
და თუ ვერა, —დარდიც არ მაქვს,
არც კი ვაქცევ ამას ყურსა.

ისალი

ტელეფონთან

— რიხ - რიხ - რიხ!.. ლანჩუთი, ტყის გამგე! ტრ - ტრ - ტრ!.. აა, შენ ხარ, ვარლამ? გამარჯობა, გამარჯობა! ჰო, კარგი! ახლა, აი, საქმე რაშია? ჩინათელეების შავის ტყეს აყენებენ შავის დღეს, არის კაბეჩევის ზაჰუნდრიგინი, ცულების ძვიფინი - ძვიფინი, აი დედალა კანაფსავით ტყე დააშანთალეს ყველაყაი, ხალხი აღზრიალებულია, აბაჰო გაღიზიანებულია, შენ კი რას აკეთებ, გაგჯიჯგვებია ლემეცური ბუღასავით კისერი?!

— ა—რაო? შენ დააკავე ხიბაკი? წაართვი, მაზრიდან გიბრადნეს და ისევლე ოუზგი? რას ჩივი ამას საჯაყს?

ჰოდა ვაი, აბა, მე ვიცი და მაზრამ.

— რიხ - რიხ - რიხ!..

ტრ - ტრ - ტრ!..

— ოზურგეთი ტყის გამგე—აჰ, თქვენა ბრძანდებით? ნება გვიბოძეთ, მოგახსენოთ შემდეგი:

ხომ გახსოვს ამხანაგმა ხელისუფლებამ ყოველ კაცს დაურიგა ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყეები და შენ ცარიელი გვიშრალაი რომ მოგვეცი და იგენი ქემუატყუვე; "ტყეი ჰივეციო" და ახლა კიდევ ერთი ჩვენი სულის დგმაი შავის ტყეი გვჭონდა და იმას კილო შეჟსიე, ვინჩა ტრესტიო. მოანდოგვებიე და მოამტენიებიე, შენი ტვინი შეთქალაფა შურიამ... რას აპირობ. ამხანაგმა, მანარაქემ რომ შეგიტყოს ამ ჩიჩქვი ტყეის მოსორომ - გორომოებმა? ამიზა დაწერა ტყის კოდექსი?

— რაო? მე ვიგდებ თავს.

მე ვინ ვარ და საბჭოს დავალებული კორჩხელი გურული? რაიო და პრასა არ მომიჯკენო...

— იი შემჩნევა, ამხანაგო, შენ არ შეგიტყვია, რომ ჩვენ მოგვინიჭა თვითკრიტიკის უფლება ჰოდა ზეიდან იმდენი აფერია, სტალინმა თქვა: თავი და თავი ქვედა ფინების გამოცოცხლებანიო. ჰოდა ჩვენ გლესბამა ჩქეიდან თუ მოგჯკით სიახე, იმას ზაგისს წყალვარდნილს რომ მიუშვირო გული, იგიც ვერ გაგაგრალებს.

— აა, გიორგის, გიორგის მიველაპარაკო? თბილისში.

— კაი, მარა შენც გაფრთხილდი, იციი?

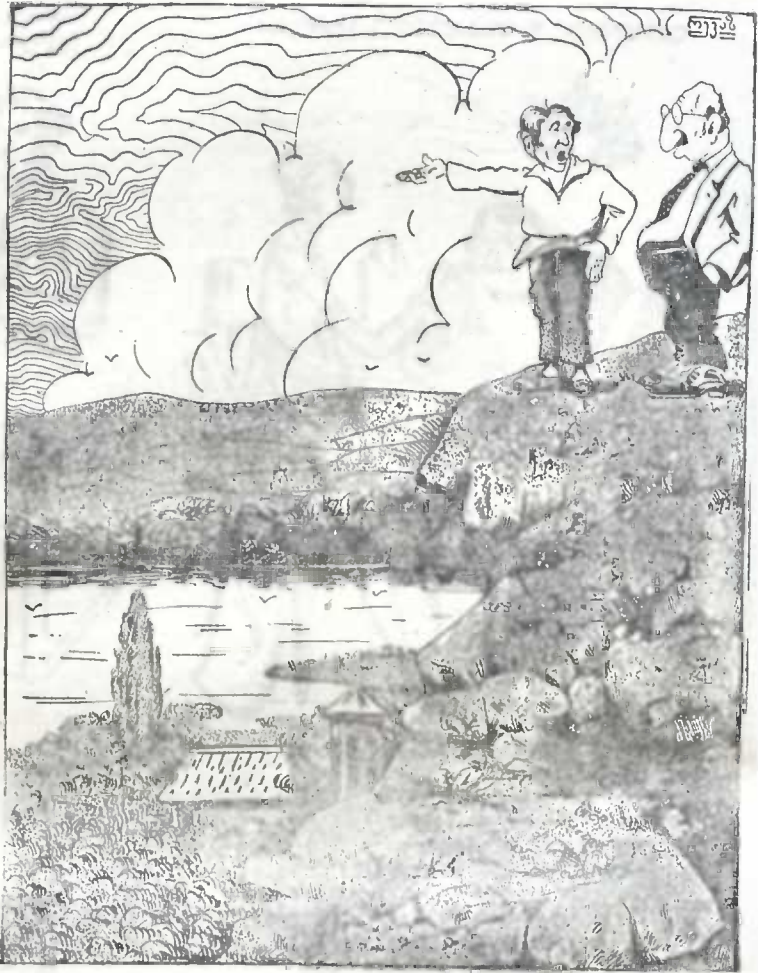
— რის,- რიხ,- რიხ,- ტრ- ტრ-ტრ!.. ცენტრო. გადამაბით თბილისთან!..

ტრ - ტრ - ტრ!..

ა, თბილისი ხარ? კაი გამარჯობა შენი!

— რა მინდა და, ჩემი ძამოი, გიორგის გამომიძახე ერთ მინუთში!..

რაო? ვაი დედავ, წაუხდი, გიორგის ვერ იქნობთ? აბა, ვის იცნობ, ფოთის ფაშა არ გავიგონია მაინც? ჰოდა მომინახე, თუ მშახარ, ათასი ხიმატურაი რომ გაქ, დუუქანე, დუუ-

— აი, მაილო, აქ იმითმ ამოგიკვანე, რომ დავანხოთუ რა მშვენერი სანახაობაა იმ ქვეყანათ.

— მერე და, შე არამაზადავ, იქ თუ მშვენერი სანახაობაა, იქიდან აქეთ რისთვისლა მომათრევი ამ სიმაღლეზე?!

რეკე, დუუჩნიკინე, დუუპიტინე. რავარც გინდა, ისე ქენი მარა აშვეელი არ მაქ. რომ არ მომინახო, უშველებელი საქმე მაქ მასათ

ა—დამაყურე. ნიშნებს გეტყვი: სიმაღლეში—ახოვანი ჩარხანაის ფსკერის ფერი! ძველი მრეწველი, ბურჟუა. დროის იცოა ყოლიფერი!.. ნიკოლოზთან—ბოლათი კუბეტ, მენ-შევიკთან— მათი სული. ბოლშევიკთან—კილო მალლა, ტრეატის ტვინი, მისი გული! შენთანაც თუ არ უქრის ლენინო და პური, მომინახე და ტრედეფონს მოადვას ყური... მაგიორში აქნაი რომ მოგიწიოს ჩამოსვლა, რამე საქმიზა, მეტი რალა გითხრა და, ჩემი ჯარგელაისის კარი შენდა ღია იქნება.

შხანკოლა,

სივგზის ახსნა

(ჩოჩხათისათვის)

ჩვენი ავთიაპის გამგზ ნახო სივმარში, ეს იმას მოასწავებს, რომ წამლის გამოტანას ვერ ეღირსებო, რადგან პროფიზორი მაინც და მაინც არ ჩქარობს.

მსაძე ნახო სივმარში—ლამაჷ ქალების კალთაში მოგიწევს გორაობა.

მარისა და მმარი ნახო სივმარში — უსათუოდ სიყვარულს გადაეცემა დები ვინმესთან.

„უბაბსიმილი. ნახო სივმარში — შენი ოჯახი „ზაგრანიჩნი“ საქონლთ კიეხება.

ცოლი: შე ოხერო შენა, აქი ამბობდი ავათა ვარ და ამბულატორიაში მივდივარ ექიმთან გასასინჯათო?!
 მზარი: შენ რა იცო! ვერ ხედავ აქ არის გამკურნებ ელი მალაქო, და რა ოხრობად მიინდა ექიმი!

მ ზ უ რ გ ე თ ი

სასამართლოში შევედი,
 მოვინახულე ყველანი;
 სააქმეებ მიჭრილ მოყრილსა
 სტოლებზე ესხა მელანი.

მდივანი ველარ ვიპოვე;
 „გარედ გამოდგა გასული“,
 წუხელ „შემთხვევით“ დამთვრალა
 და დღეს თავში აქვს ასული!..

მოსამართლთა კარებზე
 რაღაც ასეთი ვიხილე:
 „არვინ მოსწოთ თამბაქო,
 გამოიჩინეთ სიფრთხილე!“

გამაკვირვა ამ წარწერამ,
 შევიქენი მე უკმეხი,
 იქვე მაგრათ გავაბოლუე,
 ცაბინეტში შევღავი ფეხი.

წინ აღვუღვ მოსამართლეს
 და, უთხარი:—ვალერიანი!
 „პაპიროსის მოწვევისთვის
 აქ საყვედურს არ ელიან“?!

მან „დარცხენით“ მიპასუხა:
 „თევენისთანებს არ ვებები,
 და მოხლოდ ამ შემთხვევაში
 სახეში მუავს შე გლეხები“!..

აქ ამდენი ექიმები
 ვის რათ უნდა, რა შევქირათ?!.

(„ოდეს ტურფა გაიაფდეს
 არა ღირდეს არცა ჩირათ“)!..

საყოფ წამალს ვერ იშოვი
 აფთექაშით კიდევ დიდხანს,
 რეცეპტს უკან „მოგარომევენ“,
 თავსაც არვინ არ შეიფხანს.

ფოსტა მოსამსახურებზე
 „ცული“ სიტყვა ხომ არ ითქმის,
 წერილი და გაზეთები
 შეუწყვეტეს ყველას თითქმის.

ხუთის გაზეთს ათში მოგცემი
 და ათისას — ოცდა ხუთში
 დანარჩენიც ენახებათ
 თავთავიანთ ხტოლის ულუში!..

ქუნაშიდაც ვერ გივილით,
 მკვდარ ძაღლებზე ყრია ლეშე,
 ჯერ ასეთი სიზინძურე
 არ მინახავს თავის დღეში!

ესლა თეატრს შევებები,
 მის გამგეს და სულის ჩამდგმულს,
 პროფინციის თეატრებში
 ჩინებულათ „რღვევის“ დამდგმულს!

კინოზე კი უნდა გითხრათ,
 ტაშა უჭრავენ სურათს ყველა,
 ნოეს ცოლსა ვილაც ქალმა
 ჩაახეთქა მთლათ ნაღველაჟ!..

ტრისტანი.

ესტატის გულსტკივილი

(გურულს ცხოვრებიდან)

გამარჯობა შენი, იორდანავ! შენ თუ ჩემი მგზავრი არ იქნები, ამას ყველაყი შეიტყობს ესლა!

— სა მიხვალ, ესტატე, ამ ძალის იალონზე?—

— ჯანდაბში და კურმუხეთში; აბა, სხოვან სადაა ჩემი ადგილი?!.. ოზურგეთში მივეთრევი და, თუ ჩავაწიე, შენი ტკბილი ქუქუნით, თვარა, ღობეზე გადასაყაიათ ვარ ნალექვარ ძაღლივით, მომინელეს პირდაპირ ამ ყახილარებმა; ჩემი ახლოგაზრდობა მაგენის გაზდას ჩავალე. ვთქვობდი: ამ სიბერის დროს რაცხას ხელს წამოაქრენ მეთქი, მარა, ამან შაირისვან. იი კი არა, თლათ არ ჩამაძაღლებდენ ნეტაი, თვარა ვინ ჩივა? უფროსი ბიკია ვნსახუროფო! და რა ვიცი: შინ კაპეიკს არ ავზავენის დი ძაღლი ჩაკტა ანფერ სანსახურს... მეორე ბიკი და იმან თლად ამომილო ოთხში, ეჩიმა: „სტავლა მინდა“ და უსაშველოთ გამიხდა საქმე: აღარც მალვიდა, აღარც მადინა, არც დამასვენა, არც მამუშავა, არც შემწვა და არც მომხარჩა. ბოლოს წვეიყვანე და, რავარცხა იქნა, შვეაკვებე ლანხუთის ცხრაწლედში, მარა იქინე შეეკვებებას ჯოჯოხეთში შემეკვებებია, იგი ჯობდა... დიდი გაკირვების მერე გაათავა იი კლასი. მარა რა გაათავა? მუარდა შინ ცოფიანივით, წეიკულუმბურა ცხვირი, გაუეამურდა თლათ.

— „ბიკო რა გინდა ქე მაინც მითხარი!“-მეთქი.

— „უჩიტლად უნდა დავდეგ“—ო.

— კას იხამ მეთქი — ვლთხარი.

— „მე რას ვიხამ, შენ უნდა მიშონო ადგილი“—ო. (თურმე იგი ჩემთან ფავსურობს, თვარა სხვასთან თხოვნაც არ შეძლებია). ჩამაცივდა: „შენ უნდა მიშონო ადგილი“—ო.

— ბიკო და აგერ მაქ 15 ქევეა გვიბრალოა, ეირჩიე ერთი ნაწიკვაი ადგილი, დადექი ზედ და ნაშუარი გექნებამეთქი ევთხარ.

მან მისი მაინც არ მიეშალა... მოეცოტე ისევე ოზურგეთში. მითხრეს: „კუნსკურც ეგზამენი არის და, თუ ყველაი ნიშნები 28 მუუდგა, ეგება გუუშუათ სადმე“—ო. ვიფიქრე: 28-დი რავა ვერ დელითლის ჩემი 9 კლასიანი მეთქი. წავაგდე ენა და ბეკაძალივით, მევიბრინე შინ, უთხარი ბიკს.

მეორე დღეს, აბა ჰა, ბიკო, ფხეკა გავაყრიე ოზურგეთში. უქნეს ეგზამენიე. ვიკითხე ამბავი. მითხრეს: 28-ის მოსრულებას მეოთხელი მუუყლდა და უარი გერგება“—ო. ელდა მეცა გულზე. ამ დროს ბიკს გუუგია: ახლა ბათუმშია ამფერი ეგზამენიე და გამიშვი-ო. ვიფიქრე: იქინე მაინც კი დეიქერს-მეთქი. კაცო, რავა, მოთხედის მეტი არ აყლდა და ამას სულ რომ მეიძიოს, ჩაქვში ჩასელამდი იშონის საცხა-მეთქი. თურმე იშონის კი არა, ახლა იკარგება ხორცათაც თლათ. ჩევიდა იქინე, იბლაცუნა ტყუილია ერთ კვირას და 7 დღეს და ეგზამენიე კი არა, საშინელი უჭირო კირი დაეკირა და ქე მომდგა შინ „გაწმენდილი“ ეფისკოფოზის ჯოხივით. დეინახა, იორდანავ, მარა რა დეინახა ჩემმა დასაფსებმა თვალებმა: კაცი ძლიევი იარება. ფხენებს მეწველ ძროხასავით მოიხანეთ მიადგამდა. მის წუნწულმა გამათავა კაცი, და ახლა საცხა აქიმი დედაკაციო და იქინეი მივალ.

ქე ეირჩობი, იორდანავ, ასე ძაღლსავით აი ბერიკაცი და ჩემი შემხედე არაკაცი არაა. რა უჭირდენ ამ დალოცვილ ბალშენიკებს აი გლეხების ახლოგაზრდების კლასები პაწეი აღრე მოეგანებინენ; ეგება ჩემ ბალანებს მიწის დაბარვა და ჩაის დარგვა ესრავლენ... ბიკო! იმ ჩაზე გამახსენდა: ამ ჩამა ხომ ქნა ნაქნარი ა? მეზობელი ბიკები ჩივიან: „ამთავრობამ ხომ გააკეიეთა ოინიო? ამ მიწის მარგვლამ და ჩაის თესვამ ისე გაგვითრია წელი, რომ ჩვენ სიცოცხლეში 24-ში რომ გამოსლა იყო, იმფერში კი არა, მგონია, დუქანზე გამოსლაც ვერ შევიძლიოთ, ისე ვართ წელში გაწყვეტილიო; არ იხამ კაცი, ფულს არ

ვიღებ, მიწას არ დაბარავ, აი იმას გავს „შეძლეული პური ძაღლმა არ ჭამო“ არანდარა ქე მევიკაკვეთ წელში ბზეკალსავით“—ო.

მე თუ მკითხავ, იორდანავ, ხალხი ახლა წელში იკაკება კი არა, იმართება სტორეთ. ბიკო, „გაადარია“, მგონი, აი თავრობა: რავა ჩხოსავით ხრის ამ ფულებს? გვიჩივა: ჩაი დარგე, ბალი გააშენე; ძროხა, ხარი, ცხენი, თხაი, კამეჩი იყიდე, ფული თუ გიჭირს, ჩვენ გასესებთ, სარგებელი პაწეი მოგვეცი, გადასდის დროს დიდხანს მერე პაწეი-პაწეი შამეიტანე ნაწილ-ნაწილათო. სტორეთ ურჯულოს მოარჯულებს იმთავრობა მისი სასარგებლო მუშაობით. მარა გიგილიამ და იმ ჩემი უმფროსი ბიკის საქმე მაკირებებს: იგენს ვერ წამოაძღენ ბურჯუების საყვედურს. სტორეთ ჯინიანებო არიან და მეტი არაფერი.

ფუტხარი,

დიდი-ჯიხანიში

მგონი იცნობს ყველანი, ჩვენში დიდი კაცია. გლენკომის თავმჯდომარე, უყვარს კომბინაცია.

სათქმლე სიმინდისათვის უბნებში დადიოდა, მისი რეზოლიუტია სულ ერთსად გადიოდა.

გლენებო, სიმინდებო არ გაყილოთ ვაჭრებზედ. საკრედიტოს მიყიდეთ და იხრუნეთ თქვენს ძმებზედ.

ასე გაიძახოდა, გლენკომის თავმჯდომარე: სახე ლაპარაკის დროს ჭონდა მას შოლიმარე.

იმ დროს მისი სიმინდი ბაზარზედ გადიოდა: ვაჭრიდან მეტს იღებდა, სხვა ქალაქს მიდიოდა.

სამეურნეო ბანიკი. მისგან სიმინდს ელოდა. მაგრამ ვალერიანეს მისთვის აღარ ცხელოდა.

კიდევ მეტსაც ამბობენ მახედ „აეი ენება“, გარეშეს არ ვუჯერი, კმარა ჩვენთანები.

თითქოს მოკვდა თვითონა. მოკვდა გარდაიცვალა. და მისმა „ქენინა“ კაბაც გამოიცვალა.

კაბა იყო ტერნოსი. შავი, მაყალივითა, ვითომ ქმარი მოუქვდა, სქირდა შავ-ქირივითა.

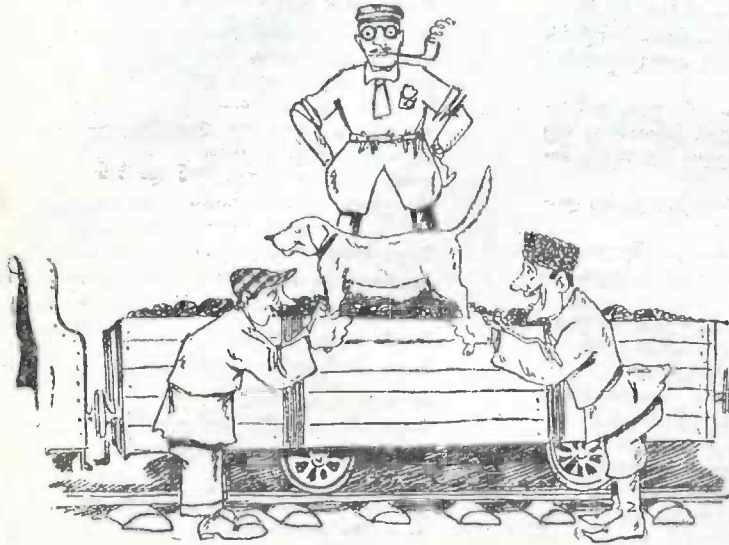
ასეთ კომბინაციით. ცოცხლათ ქმარი დამარჩა. თბილისში რომ ჩავიდა, იქ კი საქმე გაჩაჩხა.

ასე ჩივა დღეს ყველა, ყველა „აეი“ ენები. შეიძლება არიან მისგან განაწირები.

ამას მალე გვიჩვენებს კვლევა - გამოძიება. ვნახოთ, ვის შეუდგება „ტარტაროსის“ ციება.

ხელიკი.

კიათურის ცხოვრებიდან

ექსპედიტორი,
ეს არის ორი,
გამგის „ყურბასი“
ორივე სწორი...
მარტო იციან
„სლუეი“, „სტლიკა“,
თორემ სხვებზე ხოში
როგორ მოიკლან?!

წყვილ - წყვილ ფეხებით
მათ „ყურმა“ ხელში
აპყავთ და შეპყავთ
მატარებელში!..
ასე ძნელია
პირის ფერობა:
ლაქიობა თუ
გაძიებრობა!..

მონადირე

სტენა წარმოადგენს: ს. ოზნის მე-4
ტბნის ოთხწლედის პარველ ჯგუფს.
კუთხეში მასწავლებლის თოფია აუფ
ღებულლი.

მასწავლებელი (იგივე მიხა წაქა-
ძე): შენ ბოშო კოწილა! მოყვი
„ყურდღელს“, თავიდან ბოლომდე
სულ სხაპასხუბით თუ არა, ხო იცი ჩე
მი ამბავი, გაგასიეფ ზზიკის ნაკებნი-
ვით.

კოწია: (შიშით) არ ვიცი, ბატონო!..
მასწ. რაო!? რაფა არ იცი, გუშინ
თელი დღე მაგის ახსას მოუნდი და
შენ გამოტეინებულ თავში არაფერი
შევიდა?!

კოწია: (ზათრით) არა, ბატონო!
თქვენ გუშინ როის ახსენით აბალი
„უროკი“. ჯერ „ვირთან“ ვართ ისე-
ვე..

მასწ. „აბ ტი, სუქინსინ!“ რაფა არ
ამისხნია შე ვირო, მთელი დღე მაგას
არ მოუნდი გუშინ?!

ანდრო: (მოთმინება გამოლეული)
ტყვილი, ბატონო! თქვენ გუშინ სლა-
ში როის იყავით, თელი დღე ტურას
თოფით არ დასდევდით, იქანა რომ ჩა
მოიარეთ მაშინ, რო დაგეძახათ ერთი
ხმით: „ყურდღელი ისტაეღეთო“, მა
შინ...
მასწ. (გაბრაზებული ეცემა ან-
დროს და დაარტყამს თავზე მუშტს).
აი, შენ, მაგ ტლიკინასათვის, რო არ

გეკთხავს კაცი გააჩუმე ენა.

მიხა: (გაკვირებული) უი, დედა-
ია! რამხელა დეიდგუფაა, გატყდა თა
ვი! გონია?!

ანდრო: (ტირილით) რას მიტყამ,
ბატონო! შენი გაკეთებული ხო არ
გგონივარ, ააა?!

მასწ. მაგრა მოგაჩდება, „დურაქ“
მიხა: ბატონო მე „პიონერში“ ვარ
და იქ მოთხრეს: ახლა რტყმევა აღბრ
შეიძლებათ და თქვენ...
მასწ. (ეცემა ქოჩოროში) „აი,
თქვენ“, არ იცი რატომ ვშობი? ამას
ქვი „გასწორების მეთოდი“, ძველი
ნიკოლოზის დროის მოგონებულისა,
უნდათ ვითაჰ ამის გადადგება, მარა...
ოფრაში ძველი მასწავლებლები ყვე-
ლა ვხმარობთ: ისევე.

გოგია: (ხედემა ფანჯარაში) უი,
ბატონო! ქობი აგერ ვაშლზე ქათამს
ბღღენის!
მასწ. სადა, ბიჭო! (ეცემა თოფს და
გარბის გარეთ. ბავშვებიც დაეღვენე-
ბიან უკან ჟივილ-ნივილით).
ანდრო: (იწმენდს ტრემსს) მაცა-
ლე შენ, მაცალე... ვერცხვი მაგას ჩემ
ბიძაშვილს და შენი თავი თუ „ტარტა
როზში“ არ ჩავადებინე, ნახავ...
(ესმის თოფის ხმა და ბავშვების ყვი-
რილი: „მოჰკვდა, მოჰკვდა, „პირდა-
პირ კუკუმფროში მოხვედრია“.

დათიკო ძველი.

ცრუ ამხანაგობა

დათვი, მგელი და მელია
გადაიტყვენ მეგობრებადა,
ხელი-ხელს მისცეს, პირი-პირს
თანახმა ნება-ნებადა.

აარეს, ბევრი იარეს,
შემოვხარჯათ საგზალი,
აღარც ნახნავი გააჩნდათ
და აღარც ნათესანაკალი.

აქა-იქ ხეტიალისგან
მუხლები ძლივსლა დაქონდათ,
მუცელ-ცარიელ, დაღალული
კბილთა ღრავუნე გააქონდათ.

უცებ ერთ ქათამს წააწყდენ
უპატრონობით დაკარგულს,
სიხარბით ეჭერა დაუწყებს
შიშისგან შემკრთალ - განაბულს

პირობისამებრ უღუფა
სისწორით უნდა გაეყოთ,
შემოულაგდენ ვარშემო
და სუფრა უნდა გაეწყოთ.

მელიამ გულში გაივილო
ძმების აბუზად ავღება
და საზიარო მსხვერპლისა
საკუთრივე ხელში ჩავდება.

ურჩია, ძმანო, ვინც ჩვენში
იყვან უფროსი ხნითაო,
მან ისაუზმოს ამ შეიკრე
ბედის მორთმეულ ქლენითაო.

თორემ ტოლად რომ გაევიოთ
ისევე მშვიდრები დავრჩებით,
სამში კი ვისაც ვრგება
ერთ-ერთი მანაც გაძღვებით.

— ეგ მართლა კარგი აზრია: —
ლათხანსლა მგელი რჩევაზე. —
მაშ დავეხმაროთ ერთმანეთს
დრო - ჟამის გამორკვევაზე.

— შენ რამდენისა იქნები? —
ჰკითხა მელიამ ციბირად. —
სახე გაქვს ახალგაზრდური,
არ იყურები ხნაირად.

მგელმა მიუგო: თუმცა ტანად
მეტა ვერ გავიზარდო,
ქრისტე რომ ვჯვარზე გააკრეს
ზედ იმ დღეს დავიბადო.

— რა მომავალზე, მშობილო? —
მელას ჰკითხნი აუტყდა. —
მაშინ ჩემ მოხუც მამუს
მარანში თავი გაუტყდა:

ვერ მოვარჩინეთ, საბრალო,
გამოგვეცალა ხელიდან,
როცა კი გამახსენდება
ვიღვრები ცხარე ტრემლიდან.

დათვმა იფიქრა: ესენი
რალც ხრიკა აპირებენო,
უნდათ რომ ბაღლად დამტოვონ,
ყინულზე მაცურებენო.

და სთქვა: მე ოთხი წლისა ვარ,
ვამაყობ ჩემი სახელით.
თქვენ თუ ბიჭები ბრძანდებით
მოლოთ და ხელი ახელით!

მელისა რჩევით მგელმაცა
თავისი ხვედრი დაკარგა
და იმათ თუაწონს დათუნამ
ქათამი კუქში ჩამარგა.

გიგო ხეჩუშვილი.

ჭირვეული ზოლ-გარი

ცოლი. (რომელიც ხელში ათამაშებს ნორჩ ბიჭუნას).
აი, რამდენიმე თვე კიდევ და ჩემ შვილს „დეცკი საღში“
მივაბარეფ.

ქმარი. (რომელიც აქამდე ფიქრში გართული ფანჯა-
რაში გაიყურებოდა). შენმა სიციოცლემ, მანთაშოვი თუ
„დეცკი საღში“ არა ყოფილა მიბარებული. იმისათვის, მი-
ლიონებს, არ ეთამაშებოდა, აი...

ცოლი. მემრე ფიზკულტურაში მიეცემ... უფრო ლო-
ნეირი გამოვა.

ქმარი. მამა გიცხონდება, ნიკოლა ციციშვილი თუ
ფიზკულტურაში არ ყოფილა, იმის ერთი მუშტისთვის მა-
მაშენ ვირ-გოგიას არ გვეძლო, აი.

ცოლი. ესლა უჩენიკები სუმკას-სკოლაში იდლიით
ატარებენ, ჩემი შვილი იქვე შეეჩეია და, სამსახურში რო
შავა, პორტფელის ტარება აღარ გაუჭირდება...

ქმარი. შენ ნუ მამიკედები, მექებაზე იაკოფას თუ
სკოლაში სუმკა იდლიით არ უტარებია, იქნება იმაზე დი-
დი პორტფელი ვინმეს დაქობდეს ამ ქალაქშია...

ცოლი. კომსოპოლიდან პირდაპირ პარტიაში შავა
შემი შეილიკო და დიდი კაცი გამოვა.

ქმარი. დედიშენის ქელგმა, ხატისოვი თუ კომსო-
პოლში არა ყოფილა, იმისათვის თბილისის გალაგათ არ
იყო, აი!..

ცოლი. (მიუბრუნდება ქმარს) კაცო, რას ამხიბრდი?!
დაგწყევლოს ეშმაკმა, აჰა... ესეც შვილის გაჩენა გახდა,
რომ გაიძახოდი: უშვილობა შენი ბრალიაო?!

ქმარი. მემრე?

ცოლი. მემრე ისა, რომ ხომ ნახე უშვილო არა ეყო-
ფილვარ და ვაჟი გავაჩინე...

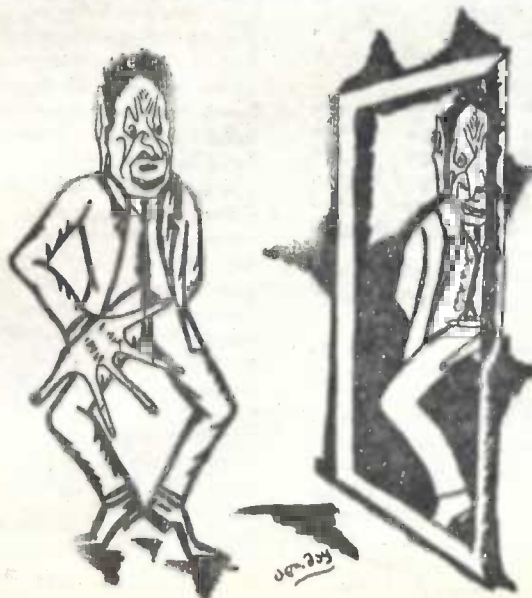
ქმარი. ნახე, რომ არც მე ვყოფილვარ უშვილო?!

ცოლი. (დაცინვით) შე უბედურო, შენა!.. ეს ბიჭი
შენი ხომ არა გგონია? შენ, რომ შო გქონოდა, რვა
წელიწადია, შენი ცოლი ვარ და ნახე, რომა ესლა მეყოლა
შვილი!

ქმარი. მემრე, მემრე?

ცოლი. მემრე და ისა, ომბა, აბა, ერთი, ის მოლა არ
დაგეყენებია ჩემთვის! უამისოთ არაფერიც არ იქნე-
ბოდა!

ქმარი. (წამობტა გაწითლებული) ნულა ამობ, მაინც
არის, შე სახე ძაღლო, შენა... ფუჰ, შენი მაქანკლის სუ-
ლი კი აძაღლდეს, აჰა!.. (გარედ გარბის).

— უი, რა საშინელი რამ ყოფილა ასეთი რომ ვიყო...

ჩონხატაური სათვის.

დიდი ხანია დაბისთვის,
არა რა დამიწერია,
ვხედავ სინამდის, აღარ ღირს,
ჩამორჩა პერიფერია...
რა უყოთ, ზოგს თუ დააფრთხობს
პატარა კალმის წვერია;
ლომს ნადირთ მეფეს, ხან და ხან
ამარცხებს პაწა მწერია!..

ზოგი ქონებით ამყოფს...
და ზოგი კი მშიერია;
ზოგი უფლებით ყოყობს...
ზოგმა იცვალა ერია;
ზოგი, რომ პირში გიციის,
პირს უკან შენი მტერია...
ზოგი არც სალამს კადრულობს...
რომ ესთქვათ, არც ისე შტერია!..

მდგომარეობა კაცს შესცვლის, —
ეს ფაქტი დასაჯერა...
(სლბაჲ, მეცნიერს ეს სიტყვა
იმიტომ დაუწერია) უ
ახალი ქვეყნას ვაშენებთ,
ჩვენია ყველაფერია,
ვინუ განზრახ საქმეს წაბდენს...
უსიტყვოთ დასაჭერია!..

მუშათა კლასი რომ იბრძვის,
ვიცი, მრავალი წელია,
თუ სადმე ჯერ კვლავ ბატონობს,
ესეც ბევრს ძლიერ სწყყენია!..

ვერ ეგუება ჩვენს დროშას,
ისიც ვერ მოუთმენია,
ოდეს ერთ დროში ჩაგრული
ზგომობს. მონაღლებია!..

პო, მართლა. შორს გადავიჭერ
მე დაბა მქონდა სახეში
და ის პირები, ლაქუცი
ვინაც არიან ნაგეში!..
ვინც პირად საქმეს იკეთებს,
ხბეები სურს მოხედეს მანეში,
ვინაც ატარებს თავის დროს,
ორკოფად — სივალახეში!..

ვის რას მოუტანს ჩურჩული?
პირს უკან ლანძღვა-გინება?
თუ ვინმეს არ კბენს ზოგიერთს.
ლამეც არ დაეძინება...
დასაგმობია მუდამ ეაშს,
პირადი გადაეჩინება,
განა, ეს არის ძმობა და
ერთობის დაგვირგვინება?!
ოსმანაღა.

ჩვენ ვკადრებთ იოსმან-ალასა,
მის თუ სწყინს, ჩვენც გვეწყინება,
მხოლოდ ფაქტების ჩამოთვლა
ამ ლექსში რათ არ ინება?!
ტარტაროზი.

შენიშნება შიშვეთა

პეტივალუზრის — ს. სორში.

„დეიჩაგრა სოფელ სორი:

„თხელენი არ ჰყავს სწორი“-ო, გეწერთ.

ეპ, ჩემო ძმაო, ამ მოხელეების სისწორისთვისაა დღეს ბრძოლა. აი, არჩენებიც, მგონი, კარზეა მომდგარი და დატრიალდით: ამ შემოდგომაზე მაინც შეუყენეთ წყალი მაგ ძველებს.

რაც შეეხება თქვენში დაარსებულ „კოლექტივს“, თუ მართლაც ასეა, როგორც გეწერთ:

„ითიონ შებრძანდენ ესენი

შეიყვანეს კულაკები,

დარიბები არ შეუშვეს,

რას სჩადიან — „დურაკები“-ო, „დურაკები“ კი

არა ცოტა მეტიც ბრძანებულან, მაგრამ ამ შემთხვევაში, თქვენივე სიტყვით რომ გიპასუხოთ, არა გეჯერა, რომ „მოსარჩლე“ არ აღმოაჩენდეს დარიბებს, პარტიული უჯრედი მაინც არ არის სადმე ახლომხლო?!

ტანჯულს — ჩაქვში.

დაგვერწმუნეთ, ჩვენსავე ტანჯული, ამ თქვენი წარმოგების წაკითხვის შემდეგ, თქვენ არ იქნებით.

„ვინც საქმებარია, ქე ვაქოთ

და ვინც საძავო, ვაძავოთ

და ასეთი მოქმედებით,

სოციალიზმი ავაგოთ“-ო, გეწერთ.

ქებით რომ სოციალიზმი აგებულყოფ, დათავო ქება-ძე, რომელსაც დაუსრულებელი თავის ქება შეუძლია, აღდნ ხანს მიღად სოციალიზმად გადაიქცეოდა. ხოლო ძაგებით რომ სოციალიზმის აშენება ყოფილიყო შესაძლებელი, დამერწუნეთ, იგივე დათავო ქებაზე ამდენ ხანს სოციალიზმის მშვენიერ სასახლედ გადაიქცეოდა, რაც მან ეგრედ წოდებულ „ბორჯომის წყალზე“ გინება დაიმსახურა ჩვენს პარტიულ ყრილობებზე.

შემდეგ განაგრძობთ:

„სამმართველოც ვინახულოთ,

შევიარ - შემოვიართო,

ვერაფერ ნაკლს იქ ვერ ვნახავთ,

მთელ წელიწადს რომ ვიართო“-ო.

ამ სიტყვების ამოკითხვისთანავე ჩვენ ფრთები ავის-ხით ჩაქვში ჩამოსასვლელად და იმ იშვიათი სამმართველოს სანახაუთ. მაგრამ ან თქვენ ხართ მისხარა, ან ჩვენ სიზიფის მოთმინებით აღჭურვილები, რომ ცოტა შემოვიცადეთ და შემდეგი ტაეპი ამოვიკითხეთ თქვენს ლექსში:

მხოლოდ ერთი ის კი არის,

რომ ჰყავს ექსპლოატატორები:

ტიტიკო ფაცურია-ყლაბე

და სხვა ვინმე ცუდლუბები“-ო.

არც თქვენ უნდა იყვეთ ნაკლები ცუდლუბი, თორემ როგორ მოახერხებთ ასე საგნის ირგვლივ ენის შემოტრიალებას.!. ვაი, თუ ეს ცნობაც ისეთვე უნაკლო იყვეს, როგორც თქვენი სამმართველო. თავი დაგვანებეთ, თუ ღმერთი გწამდეთ, შარის თავი არა გვაქვს.

ტარკოპორს

კარაბეგოვი თუ გლეხებს ყვლეფს, ხოლო ტარიელმა მიტრო მუშტით გააგორა: ახალდაბას კაცი ირ ჰყავს, ასე ხელი ააღო რა?!

მაგრამ აქ არ შეგვიძლია არ დაესძინოთ თქვენივე ლექსი:

„ამ ორ ქუჯულს დავემართო

ჩვენ ქარხნიდან ოჩიგავა

ნარდს თამაშობს: ხალხს ტყავს აძრობს

მისი საქმე „ხოლში“ გავა“-ო.

რაც მართალია, მართალია. დაბა კი არა, დაბმულს ჰგვანებია თქვენი ახალ-დაბა!..

პატარა ანკასს — ქ. ქუთაისში

თუ ფხაკადე და პაპაევა თავიანთი შეუფერებელი საქციელით მუშებს ალელევენ, დაწესებულებაშია მუშა?

თქვენ თვითონ ასე სწერთ:

ჩაფიქრდა საბა ერთხელ და—

შეიმუშავა აზრია:

მობრუნდა მუშათ კლუბისკენ,

კედელი გამოანგრია“-ო.

ცხადია აქ საბას შეუმუშავებია აზრი, ხოლო მისი დაბნელება ლექსოც წამოშველებია. შეიძლება სამართლიანი იყვეს მუშების აღშფოთება. მიმართით იმავე უპროფიტროს. ჩვენ გეჯერა, რომ მუშების ხმას ექნება გასაღები?

ნიმეზის ბუჩქს — ფოთში

უიმედობა არ ვარგა

და არც იმედი მეტია,

თქვენი ნაწერი, უბეჭდი,

გოდორშიც არ ჩაგვეტია.—

მარჯანას

თქვე მამაცხონებულო, ის თუ კი იცოდა, რომ ეტობას მეტი ცოდნა უნდა, ვიდრე თქვენ მიერ უბადლებულ გმირს. მაშ, იუმორისტობა უბრალო წერა-კითხვის ცოდნა ხომ არ გგონიათ?!

თქვენი „იუმორისტული“ ნაწარმოების მიღება ჩვენს სარედაქციო გოდორსაც კი გაუჭირდა.

კვნალ ვაქსიე გორკის

ცხოვრების სიღრმით მოვიდა გორკი, გაიზარდა და გაბუმბერაზდა, ძველი ხუნდებით გულშენაბორკი, ყვითელ ლითონებს წითლად ფერავდა. ბრძოლის იარაღს ძირს არ დაჰყრიდა, ფრონტებს აღღმით მარჯვედ ზერავდა. რწმენას იქითკენ არ გადახრიდა, საითაც ქარი დაუბერავდა. სულს სამხედლს ძვირფას კაღამით აგვირისტიბდა, მარდალ ჰკერავდა — და გრდემლზე ოფლით, ჩამონალამით ჩაქუჩს და ნამგაღს გამოჰკვერავდა. ცხოვრებისაგან დანაძირალებს გულის დარდებში ღრმად ჩახედავდა და მანქანა ანატორიალებს დაწვთავან ცრემლებს ჩამოსწმინდავდა. დრო, უტყუარი, საქმეს აქ სტოვებს, სწამს ფაქტიური და დეტალური. ჩემი სალამი უდიდეს პოეტს, წმინდა, მუშური, პროლეტარული. —
გიგო ხეჩუაშვილი.

მშვიდობიანების ბარანტი

— მშვიდობიანობა სწრაფად მიიწევა წინ, იგი საბოლოოთ უზრუნველყოფილია...

თ ა შ ი ს ღ ა ც ვ ა

(თავდაცვის კვირეულის გამო)

მე თავს ვიციავ,
კერზონს ვფიცავ,
ჩემბერლენის თავის ქალამ,
ხომ უნდა ცოც ჩვენი მიწა,
თავდაცვის და ბრძოლის ძალამ!..

—:—

შეც ვუთქვარ სიმს
„აეიო-ქიმს“,
ვიო საბჭოთა სხვა მგოსნები,
ჯარი შინთებს გულს ცეცხლის ქინს,
თუ წითელი ზღვაოსნება...

—:—

ხომ უმათოდ,
უკამათოდ,
დაგვიტვილიდა მტერი კბილებს:
ავვიკლებდა სათვალთ მაქცოდ,
როგორც შერა ძირს—წიწილებს.

—:—

თუმცა ჯარი,
ზღვაზე მდგარი,
გემი, აფრა თუ ქვემები,
მშრომელ კლასის „მადლი“ არი,
მისი ძე თუ მისი „ფეხბა“!..

—:—

შრომის ჯარი,
ვით ცისკარი,
ღროს საწყისი თუ ღღის თავი,
მძლეა, ვით მზის ნიაღვარი,
ვით ზღვის ზვირთი,—უთვალავი!..

—:—

ღღეს ის შრომობს,
ჯერ არ ომობს,
შენებას და ნებას იცავს,
და თუ ვინმე მის ავს ნდომობს,
წრ დასტოვებს გაუცრიც!

—:—

ამ ივლისში,
კედლის კრილში,
ტახტისა თუ დიენის ძელში;
აქ—მუთაქის თავის პლისში,
იქ—სკამსა თუ სავარძელში,

—:—

მენ ბალღინჯო
რომ მოსინჯო,
თუნდაც ერთი, თუნდაც ცალი,
გული ვით გსურს დაიდინჯო,
თუ იქ იქვე არ მოპკალი?!

—:—

ჰო-და ასე
შვეყანაზე,
ბალღინჯოა მტერი ყველა,
ვინც თავს აშვერს ჩვენს მიჯნაზე
და ელის სისხლს, ვით წურბელა!..

—:—

არ მოპკლავ და...
თუ წაშავდა,
ხომ შეგისწრო საღმე ხერულში?!.

ალბათ, ზურგი თუ აგქავდა,
თავს რომ იგდებ განსაცდელში

—:—

თორემ კვლავად
შახტელ კრავად,
ვაპ, თუ სახლშიც მოგვევლინა!
გარს არ გვეყვის ის ყვაფ-სვაფად,
რომ არ ბილწოს შიგნით ბინა?!.

—:—

ჯერ—კონრადი,
კველაფრამდი
ბილწი მწერი, მყარალი, მქისი,
ვაპ, ჯერ რომ ვერ გავუმკლავდი
და ძრწის ქვეყნად ჩრდილი მისი!..

—:—

ვლავ—კავერდა,
თავს აღერდა,
ბალღინჯოც ვარშავიდან...
ა, ხელი რად შემიჩერდა,
ის რომ საზღვარს გადავიდა?!.

—:—

შემდეგ—ბიკსი...
გვარი მისი,
შუბლოპუართა მთელი კრება,
ტომარაში მათ სადგისი
რომ დამალონ, არ იქნება!

—:—

ჩან-კაი-შიც—
შანხაიში,
ენ-სინ-შან თუ ლი-ტი-სინი,
ვხედავ, თვისას არ დაიშლის,
აქ ანტანტის ხმით სისინი!.

—:—

სემიონოვს,
თუ ვინც ყოვნობს,
იქით-აქეთ ემიგრანტი,
ვარშავაში, ვილნოა, კოვნო
ვეროპიდან—ჩინეთამდი;

—:—

ყველა ამათ
სმად თუ ჭამათ,
ეზარბებათ ჩვენი სისხლი!
შაგრამ მეც ხომ არ ვარ ხამათ:
იმათ ზვერვას არც მე ვიშლი!..

—:—

მე თავს ვიციავ!
კერზონს ვფიცავ,
ჩემბერლენს თუ პუანკარეს,
არ დავტოვებ გაუცრიცავს,
ვსთქვათ, თითიც თუ მომპკარეს!

—:—

ამ ივლისში,
ტახტის პირში,
კედელსა თუ კარის ზღურბლზე,
ბალღინჯოს კვლას ვინ მომიშლის,
ან სხვებრ ზარუნავს თავის თავზე?!.

ონისმე

ა ლ ფ ე ზ ი ა ს რ ი ვ ი ლ ი

— დედა, დედა, რავა დევილუპე, რავა დევიდესე ცაცი!

ბიჭო, ამ კომუნისტებს ერთი ბეწვა შებრალება რომ არა აქვთ ცაცის, ამისთანა გინახავთ.

არა, რას მერჩობა ავი ხალხი, რომელი ბურჟუის ჩამომავალი მე ვიყავი, რომ ჩემი პატარძალივით მორთული სახლი ჩამომართვეს და თლათ გამაუბედურეს კაცი! ავია, რომ იძახოდნენ: „პროლეტარცკი ჩამომავლობას არას ვერჩიით“!

ბიჭოდა, ჩემისთანა პროლეტარცკი ჩამომავლობა ვის ქონდა შერე?! საცოდავ მამაჩემს ერთი თვალი სახლი დედა, ისლით დახურული და სახლიც ის იყო, ქუხნაც, ბილელიც და აკვანიც! პატარა ნიაგი რომ დოუქროდა, რავარც აკვანი, ისთე ირწეოდა მთელი სახლი. ხარი მას არ გააჩნდა და ძროხა, ერთი ჭკვი ცხენი ყავდა უბედურს და სიმშლით ისთე იყო მიკნავებული, რომ კუდის ვანძრევა აღარ შეეძლო! ცხვარი მას არ ყავდა, ღორი და ინდაური.

რაცხა ერთი თემო მონგრეული მამალი დალაყუნებდა ეზოში და ისთე იყო სიმინდს დანატრებული, რომ ვისაც თეთრ ფოლაქს დაუნახავდა, მაშინვე მიასტებოდა ზედ.

ერთხელ საწყალმა მამაჩემმა რაცხაზე გეციცინა და ავი ჩენი დაფეხვილი მამალი რავარც ნავაზი ძალი, ისთე ეცა კბილებში უბედურ მამაჩემს და ის იყო ამოუკენკავდა თელათ კბილებს, მარა ვეცით და რავარც იქნა მოვაშორეთ!

ა, ბატონო, ა!.. თუ ეს პროლეტარობა არაა და თქვენ გამამტყუნეთ აწი.

ის საცოდავი მამალი ტურამ გეიტაცა და შეახრამუნა. დამჩრა მთელ მამისოულში ერთად ერთი ჭკვი ცხენი და ის იყო და ის. ისტევე მე ჩემით მევიწყვე ხელი და რაცხა თუთხმეტ ოთახიანი სახლი შევიძინე თბილისში.

გვეყვიდე კაცი სულით ხორცამდე. ორიოდ გროში მქონდა, შიმშილობის წელიწადში სიმინდის ეპრობაში მოგებულნი, რაცხა ჩემი ბარბალეს მზითვი, იგი ცხონებული მამაჩემის დატოვებული ჭკვი ცხენიც გავაპრადალე და, თუ რამე მომეძეოდა, ყორისფელი იმ სახლში ჩავეყარე და ვფიქრობდი: „ახლა კი მოუჯდები ჩემს ბარბალეს და ვიცხოვრებთ შაქარყინულივით-თქვა“.

მარა, მისთანა დღეი დადგავ თქვენს გლახათ მახსენებელს, მე დღეი კომუნისტებმა დამაყარეს!

ასწიეს და ავი სიმწრით შეძელი სახლი ქე არ პამაშლივს ზედ! მტრების გასახარად ვაზეთშიაც ქე ჩამავდეს! უცებ ვააგებიეს ყველას ჩემი უბედურების ამბავი.

ჩემი მეზობელი სილიბისტრო სიპიტინი სიხარულით ფეხზე აღარ დგება, ამ ჩემ უბედურებას რომ შეხედა.

შიმშილობის წელიწადში ერთხელ ნახევარი ბათმანი სიმინდი მთხოვა და, რალაი არ მივეცი, მის მერე ვადამეცეიდა და სწორეთ უნდა, რომე ჩემი სისხლი დალიოს! დალია და ესაა!

ამაზე მეტ უბედურებას რალას გეიგონებს ჩემსას! სოფელში ალარაფერი მაქვს და ქალაქში. ვაგდევართ მე და ჩემი ბარბალე თაუუკულმა და ვსტირით. ჩენი შემბრალებე ქეაყანაზე კაცი აღარაა!

საწყალი ჩემი ბარბალე საწინახელს რომ ვავდა ქალი, ჯავრით ისთე წახდა, ისთე დელია, რავარც ციციარის კვერცხი!

მერე უბედურებას ისთე აეშალა ნეწრები, რომ ახლოს აღარ მიყარებს! ამისთანა უბედურებაში ქე კი რა უნდა ვაახსენდეს მაინც კაცს, მარა კაცნი იართ და გუ-

ნების შვილი. ერთხელ პატარა წავებლახუნე და მისთანა შებზილდა, მისთანა გედირია, რომე სულ კეახის კაკალივით დამაყარა წიხლები იმდენი მირტყა, იმდენი მიბილიკა, რომე, თუ სადმე ინტერენსი ნაწილი მქონდა ტახნისა, თელათ ჩამინგრია ყორისფელი!

ავია სიცოცხლე, ავია სამართალი! სახლები მე ჩამომართვეს, ვაზეთში მე ჩამავდეს და ჩემი მტრები ვაახარეს, ქალი მე ვადამეცეიდა და ახლოს არ მიყარებს. ვავდივარ ავი: ტვინით, სულით და ხორციით მოშლილი კაცი და რა წყალს შივსცე თავი, აღარ ვიცი!

მაინც და ამისთანა კიდევ ვინახავთ! ჩემ სახლებში ქირას მევე მახდევინებენ!

ბოშო, სად ვაგონილა ამისთანა ამბავი, ვეს მოსწერია, რომე, შენი საქონლის პატრონი სხვა იყოს და შენ შორიდან უყურებდე, თვალბდაფსებული, და კიდო იქით შენ საკუთარ ქონებაში ფულები აძლიო?!

ავიც თუ სამართალია და ამასაც ვეკითხავ აფთიაქში!

არა, რათ მინდოდა მე უბედურს ავი მთელი ჩემი ქონება იმ სახლში რომ ჩავეყარე!

ვაი, ჩემო ფულებო, ვაი, ჩემო ბარბალეს ბზივით! სად ვადავეყარე, რავა შაბზე წევიდა ყორისფელი! ის საცოდავი მამაჩემის დატოვებული ჭკვი ცხენი მაინც მყოლოდა უბედურის სახსოვრად!

ვაი, უბერულო ალფეზია, რავა იწვი უცეცხლოთ მარა, ვინაა შენი შემბრალებე?!

გოგია.

თავდაცვა ტფილისის ქუჩებში

ინსტიტუტი ქალში — თავდაცვის — მარში!

პ ო ე ტ ი - ყ ო ყ ი

— აი დედა ჩემო, რომ ამბობდი, პოეტობას დაანებე თავიო, ხედავ დღეს იმდენად ვავითქვი სახელი, რომ ჩემი ერთი უბრალო ლექსი ვეფხვის ტყაოსანზე მეტი ღირს.

— როგორ, შვილო!

— დღეს რედაქციაში ერთ პატარა ქელსში 10 მანეთი მომცეს, ვეფხვის ტყაოსანს კი სახელმწიფო გამომცემლობა მხოლოდ 6 მანეთად ყიდის

ს ო ზ ი

სასწრაფო დახმარების ამბულატორიაში შევარდა შეშინებული, ფერმიხდილი, თმებ-გაწეწილი მოქალაქე და სახარელი ხმით დაიღრიალა:

— მიშველე-ე-ე-... მალე!!! ექიმო... ვიღუბები!!!!
ფერშალი წერტილაძე საერთოდ კანონის მოყვარულად ვატი იყო:

- თქვენი საანგარიშო წიგნაკი მიბოძეთ!—სთქვა მან.
- წიგნაკი თან არა მაქვს...—დაიკვნესა უბედურმა
- კრილობა მაქვს ხელზე... მიშველეთ რაძე!!!
- უწიგნაკოთ არ შეიძლება, მოქალაქეე!
- თქვენ გენაცვალეთი მალე მიშველეთ რაძე, ცოფიანმა ძაღლმა დამკბინა... გადამარჩინეთ სიკვდილს...
- თქვენ ქართულად გელაპარაკებთ: უწიგნაკოთ არ ვარჩენთ!

— ესლა სამსახურში ხომ ვერ მივალ, ქარხანა დაკეტლია, მიშველეთ რაძე და ხვალ წიგნაკსაც მოგიტანთ!

ფერშალი დაფიქრდა. შემდეგ თითქოს რაღაცა მოაგონდა და შეეკითხა:

- თქვენ სადა სცხოვრობთ?
- მუშათა საერთო სახლში!

მამ, სახლის გამგეობიდან მომიტანეთ ცნობა, რომ მართლა ცოფიან ძაღლისაგან ხართ დაკბენილი!

მოქალაქე შურდულივით გამოვარდა ამბულატორიიდან და სახლისაკენ მოჰკურცხლა.

სახლის გამგეობის წევრები ჰადრას თამაშობდენ. ცოფიან ძაღლისაგან დაკბენილ კაცის ოთახში შემოვარდნამ არც ერთის ყურადღება არ მიიპყრო.

— ამხანაგებო, მალე მიშველეთ... მომეცით ცნობა, რომ დღეს ცალყურაშვილის ძაღლმა მიკბინა...

— ძაღლმა ვიკბინათ?—შეეკითხა ერთმა და პაიკი შესწია წინ.

— დიახ, ძაღლმა!—ცოფიანმა

— ცოფიანი იყო?—შახ!!!!

— მალე მიშველეთ... ცოფი მომედება...

შახის გამომცხადებელმა მხოლოდ ეხლა შეხედა და საჩალებულ მოქალაქეს.

— ა-ა-ა, ტაბიკაშვილო, თქვენ ხართ?! რისთვის შეწუბებულხართ?

— ძაღლმა მიკბინა... ცოფიანმა... საანგარიშო წიგნაკი ქარხკომში დამრჩა... სპიროა თქვენგან ცნობა...

— პეტრე, წაგებული გაქვს პარტია, შენ არც ერთი პაიკი აღარა გაქვს და მე კი უკვე ლაზიერი გავაცოცხლე... თქვენ როგორი ცნობა გნებაეთ?! თქვენზე თუ ძაღლზე?... თქვენ რომ ტაბიკაშვილი ხართ ნამდვილათ თუ ისა, რომ ის ძაღლი ცოფიანი იყო?..

— სულ, სულ ერთათ იყვეს!..

— მათი გაქვს, პეტრე?!—როგორ თუ სულ ერთათ, სულ ერთათ არ შეიძლება: ჩვენ რა ვიცით, თქვენ ძაღლმა ვიკბინათ თუ კატამ, მეორე — დამსწრე არავინა ყოფილა დაკბენის დროს და მესამე კიდევ ის, რომ მე და პეტრე, ჩემო კარგო, ვეტერინარები არა ვართ, რომ დავამტკიცოთ ის ძაღლი ცოფიანი იყო თუ არა.

— მაშინ, მომეცით ცნობა რომ მე ნამდვილათ მე ვარ და ცვხოვრობ საერთო სახლში...

ტაბიკაშვილი ხენეშით და ოხვრით შევარდა ისევ ამბულატორიაში და მიაწოდა ფერშალს მღებულად ცნობა.

ფერშალმა უკმაყოფილოთ გაიქნია თავი და ნაკბენ ხელს დაუწყო სინჯვა, რომელზედაც ცხადლივ ჩანდა ოთხი კბილის ნიშანი და შემშრალი სისხლი.

— კრილობის ამოწვა შეიძლებოდა ადრე, პირველათ რომ მობრძანდით მაშინ, ეხლა სისხლი შემშრალია და ამოწვა აღარაფერს უშველის. თქვენ უნდა აიღოთ სათანადო მოწმობა და რაიონულ ამბულატორიას მიმართოთ, რომელიც დაუყონებლივ ცოფის საწინააღმდეგე წამალს შეგიშხაპუნებთ.

— როგორი უნდა იყოს მოწმობა?!—ძლივსა ამოიკვნესა მოქალაქემ.

— აკი გითხარით:—სათანადო!!!

ტაბიკაშვილს გაგებული ჰქონდა, რომ ცოფით დაავადებულები საერთოთ ერიდებიან წყალს და ამიტომ იმ ღამეს იგი სცილობდა რამდენათაც კი შეიძლებოდა მეტი წყალი დაეღინა. ღამის განმავლობაში გამოსრულა სამიველი წყალი და დილას კი, როდესაც შემშრებულმა შეამჩნია, რომ წყალს უკვე დიდ გაქირვებით და ზიზღითა სვამს და ერთი ზედმეტი დალეული წვეთიც კი გულს აუტრევს, მორჩინაზე სულ მთლათ დაეკარგა იმედი. გათენებისას, შიშით გაფითრებული, თმა ყალყზე, თვალზე ამოცივნილი საცოდავი ტაბიკაშვილი გიჟივით მიეშურებოდა ამბულატორიისაკენ.

ამბულატორიაში უპირველეს ყოვლისა მოითხოვეს მოწმობა.

როგორი მოწმობა გნებაეთ?!

— სათანადო—ამხანაგო!

— არა მაქვს სათანადო—აი, კრილობა!—და ტაბიკაშვილმა გაუწოდა გაშიშვლებული ხელი.

— ექიმმა მხარები შეიმუშნა და უბრძანა შეეწო ანკიტა.

აკანკალებულ თითებით ავსებდა ტაბიკაშვილი ანკიტას. უკანასკნელ კითხვაზე:

— „უკბენათ უწინ ცოფიან ძაღლებს ან სხვა ცხოველებს თქვენთვის და თუ არა რატომ?“—მან ასე უპასუხა:—არა,—ეინაიდან უფრთხილდებოდი თავს და ცოფიან ცხოველებს ვერიდებოდი-ო.

ექიმმა დახედა ანკიტას, დააკვირა კრილობას, ისევ მხრები შეიმუშნა და წააწერა ანკიტას:—„მარცხენა ხელის ნეკის ძირში ემჩნევა რაღაცა ცხოველის ნაკბილ“

ჩი. საჭიროა წარმოდგენილ იქნას დაზარალებულის მიერ ცნობა ვეტერინარისაგან იმის შესახებ, რომ ჭრილობა ძალისხევას არის მიყენებული, აგრეთვე ცნობა აღნიშნულ ძალის ჯანმრთელობის მდგომარეობისა.

ექიმი ნ. ნაჭყაბუტიძე“.

— ტაბიკაშვილი ისე გავარდა ამბულატორიიდან, თითქოს მართლა ცოფი მოერიათ.

ვეტერინარი, რომელსაც მიმართა მან, ძალიან კეთილი გულის აღმოჩნდა:

— ძალმა გიკბინათ?!—პო-ო!! შესაძლებელია ცოფიანიც ყოფილიყო რა ფერის იყო ძაღლი?

— შავი... მაგრამ უფრო თეთრი უნდა ყოფილიყო, მგონი... არა, არა, ბირიქით... ყვითელი იყო ყვითელი... მაგრამ უფრო ცოფიანი უნდა ყოფილიყო... წაილულულულა ტაბიკაშვილმა.

— ა-ა-ა! კი მართალია... ავერ ნაკვილარაც სჩანს... მაშ თქვენ მოწმობა გინდათ არა?! მაგრამ საკვირველი ამბავია, რამდენათ თავაშვებულები ხალხია ამბულატორიის თანამშრომლები. როგორ შეეძლოთ ამ საქმის ასე უნდობლათ გაჭიანურება? ამ საქმის გადადება ხომ ადამიანის სიკვდილს უდრის!!! მომეცით მოწმობა და მაჩვენეთ თქვენი ძაღლი და ესლავე ცნობას ჩაგაბარებთ...

— რომელი ძაღლი?! რა მოწმობა?! აქვითინდა ტაბიკაშვილი.

— როგორ თუ რომელი?! გაუკვირდა ვეტერინარს—ძაღლი, რომელსაც გიკბინათ და სათანადო მოწმობა. ისე უსაფუძვლოდ ხომ ვერ მოგცემთ ცნობას!?!.

საზარლათ დაიღრიალა მოთმინებიდან გამოსულმა ტაბიკაშვილმა, შეშლილივით დაიბრიალა თვალები, დააკრავუნა კბილები და მუშტების ქნევით გამოვარდა კაბინტიდან. საბრალოდ გადასწყვიტა უკანასკნელათ ჯანმრთელობის განყოფილებისთვის მიემართა.

— საძაგლობა!!! დაუშვებელია!!! ავადმყოფის დაცინვა!!! დაუყონებლივ უნდა მოისხნას და პასუხისგებაში მიეცეს ასეთი მოხელეები!!!—ყვიროდენ ჯანმრთელობის განყოფილებანი.

ტაბიკაშვილის ლაპარაკის უნარიც კი დაეკარგა; სიხარულით და ხელებით და თავის კანტურით უსწრიდა საქმის ვითარებას.

მდივანმა სტაცა ხელი ბლოკნოტს, მოხია ერთი ფურცელი და დაიწყო წერა:

„გვეზანუხებით ცოფიან ძაღლის მიერ დაკბენილი ამხ. ტაბიკაშვილი და უსასტიკესი წინადადება გეძლევათ, უკმელგვარი საექიმო დახმარება აღმოუჩინოთ მას.

დანართი: 1.....

— მოიტანეთ აქვენი მოწმობები და ვეტერინარის ჩნობა!!.

სოფლური გულუბრყვილობა

ნეტა ვიცოდე... რა გატირებს? გათხოვებთ, ხომ არ ვახრიობთ... ის კი არა მე სიხარულით გავეცვი ჩემს ქმარს...

— შენ დედილო მაპაჩემს გამოყვე ცოლად და, რა საკვირველია, არ იტირებდი... მე რომ სულ უცხოზე მათხოვებთ?!

— არა მაქვს პრაქტიკა მოწმობები, — უპასუხა ტაბიკაშვილმა.

— როგორ? არა გაქვთ!? მაშ, რა გაქვთ?!? უმოწმობით არაფერი გაქვთდება ჯანმრთელ კაცს ხომ... არა, ამხანაგო, მოვეიტანეთ ცნობა და მოწმობები...

ტაბიკაშვილი გაკოფდა. გორავდა იატაკზე, გმინავდა და ბირიდან ქაფი ამოსდიოდა.

სასწრაფო დახმარების ეტლმა გააქროლა იგი საბავდ-მყოფოში.

— აი, ასეა მუდამ, დროზე არ მიმართავენ ექიმს და მერე კი... ეპს... წაილაპარაკა ჯანმრთელობის მდივანმა და ჩაიჭნია ხელი.

ძაღლი ვეტერინარებმა გასინჯეს და ვერაერთად ცოფი თუ სხვა ავადმყოფობა ვერ აღმოაჩინეს.

საკვირველია და თანაც საოცარი—ძაღლი ჯანმრთელი იყო და ტაბიკაშვილი კი საღ გაცოფდა?!

რ ო ბ ო რ ბ ა დ ვ ი რ ი მ ე

შარშან, ამ დროს, თბილისი რომ სიცხისაგან თავის „კალაპოტში“ ვერ ეტყოდა: ხალხი, რომ ქუჩებში გამო-

ფენილიყო და რუსთაველის პროსპექტზე გავლა არ შეიძლებოდა: ან გვერდებს ჩავამტვრევდნენ, ან ავლარულად „შემოგვიკურთხებდნენ“, (პოეტ ტ. ტაბიძის ცნობით ასეთ მოვლენებს დღესაც ქონია ადგილი თბილისის ქუჩებში). ერთ უბრალო შემთხვევის გამო, ერთ-ერთ საბჭოთა დაწესებულებაში შემთხვევით მოუხვედი, საცა გადარეულად მიმიღეს და საავადმყოფოში დაეკი გამაგზავნეს. მართალია, გადარეული გამოვდიქო არა მე, არამედ დაწესებულების გამგე. მაგრამ მას შემდეგ გადარეულის სახელწოდებას ეატარებ და წამდელ გადარეულს მართლა გადარეული ეკონივარ.

*) „ტარტაროზს“ გადაეწვეტა „ესლო მოზაეაღში“ ჩემი თავ-გადასავალისათვის სპეციალური ნომერის მიღენა (თუ მანადის იმს. ბარონს არ აუსრულდა დიდი ხნის ნატერა ყველა ჭარბულ იმ-ურნალების დახურვის შესახებ, მათი დეფექტიანობის გამო; და მათ შორის არ მოყვა „ტარტაროზი“); ცინიდან ამავემ დნელი სათქმელია როდის შეიძლება ზემოხსენებულ გადაწყვეტილების რეალიზაცია (ჩვენ დროში, თუ მაშინ: როცა დღესამის დანარჩენ სულ შეეძქვებდნედაც იფრიალეხს წითელი დროშა; როცა ენ-ბურა; ჭალადის ფაბრიკის წარმოება იმდენად გაიზარდება; რომ სასტეგმის მოთხოვნილებებს დაკმაყოფილებს); ამიტომ საჭიროა დავინახე ამავე ნომერში მომეთაესებია „ჩემი თავგადასავალი“ მითი თავი; ესება ჩემი „გადარევის“ საკითხს.

გადარეული.

დღის 12 საათი იჩნებოდა. რუსთაველის პროსპექტზე საყენ იყო მოსეირნე, ანუ უკეთ რომ ვიქვით, მონეტრალე ხალხით, „ტარტაროზის“ დავალებით ქუჩებში „საკბი-ლობს“ ვიქვით. ლალიქის წყლის საფაქროსთან დიდძალ უსაქმურებს მოყვართ თავი. თვით საფაქრო ისე იყო გა-

ქედლი, რომ ხელიც ვერ შეძრობოდა. მე კი როგორც იყო შოგ შევედი (მიშველა „ტარტაროზის“ მანდატმა).

— როგორ ჩადგე, მოქალაქე, როგორ! მომესმა ხმები, როცა შტურმანი გაუწოდებ ახალგაზრდა თვალჭრელ მორალურ ქალს (დღესაც რომ სალაროს უზის).

— აქაც როგორ უნდა ჩავდებ? უკმაყოფილოდ ჩავილაპარაკე ჩემთვის და საეპროდან გამოვედი.

ოპერის თეატრის წინ შეტყუებულ ხალხს მოვკარი თვალი. ეგებ რაიმე „სატარტაროზი“ ამბავი იქნეს მეთქი, გავიფიქრე და ის იყო დავაპირე იქით წასვლა, რომ ქალის ხმა შემომდგმა: კაკოი ნახალ- მიგზედი რაშიაქ იყო იყო საჭე, უნებლიეთ ქალს გვერდით გავკროდი, მოვბრუნდი. ბოდიშის მოხდა განვიზრახე, მაგრამ შევჩერდი.

ქალს ორი „კავალერი“ მოყობოდა ერთი ვიღაც უღვაშებ-გადარეხილი, ჩახანჯალეხული-ჩარველოვერებული, რომელიც ნამდვილ „ჯაკოს“ წააგავდა, მეორე კი ენაწვადებული „გომფაქი“ ძალი. სიმაართელ უნდა ითქვას, ტანში გამაყრუოლა. ვიფიქრე, ვაი თუ თვითონ მე ვაგზდებ „სატარტაროზით“ მეთქი და შურდულივით გავექანებ ოპერის თეატრისაკენ.

— გამიშვით, გამიშვით: უნდა დავწვა! ყვიროდა პოეტი სანდრო ეული, რომელიც ნავითი და ასანთით იყო შეფარდებული.

— არ გაგიშვებ! კოროტკო ი იასნო! ისმოდა დირექტორის ხმა, რომელიც კვარზე გაკრულივით იღვანეობდა.

გამიშვით! გამიშვით! უნდა დავწვა ძველი ოპერებო, უნდა დავწვა ამ თეატრის ნაგავი, ოპერის თეატრი უნდა დაადგეს ახალ გზას. უნდა შეიქნას თანამედროვე ოპერა... პათეტიური ხმით განაგრძობდა ეული.

— მე არ ვიცი ძველი და ახალი ოპერა, მე ვიცი მხოლოდ ფული. მე არ ვარ არც ზაქრო ფალიაშვილი, არც ვანო ფალიაშვილი, არც ქარცივაძე, არც გურგისი... მე ვარ კომერსანტი... მე ვდგამ იმ ოპერას, რომელსაც შემოსავალი ექნება... მე ვიცი ფული. ფული და ფული! თავმომწონით გაიძახოდა დირექტორი.

— თქვენ რაცა ხართ და ვინცა ხართ, კარგად ვიცით. ჩვენ გვინდა ახალი, თანამედროვე ოპერა... ძველს ცეცხლი უნდა წაუკიდოთ! გამიშვით, გამიშვით!..

— არ გაგიშვებ!.. არა და არა! უყვიროდენ ერთმანეთს ეული და დირექტორი.

გამიშვით, თორემ აი, ხედავ! და ის იყო ეულმა მოიმაჯევა ხელში სანავთუ დირექტორისათვის ნავთის შესასხმელად, რომ, თითქოს, მიწიდან ამოძვრა, გაჩნდა ბრანდმისტერი ბერიძე თავის ცეცხლისმჭრობელი რაზმით. შემდეგი ამბები ყველამ ოცის: ეული „დაშარცხდა“, დირექტორმა სრული „გამაჯეგებით“ დაასრულა სეზონი, რომლის გამო, დიდი ამბავით გადაიხადეს მისი იუბილე. მაგრამ ეს ამბავი არ ეხება ჩემი გადარევის საკითხს. ცეცხლისმჭრობელი რაზმის დანახვისთანავე მე „მოეკურცხლე“ განსაკვირვებულად, საცა აუარებელი ხალხი როგორ იღვანე. ვიფიქრე, ალბად, აქაც თუ წულისთვის ღვანან მეთქი და მეც ვიკადრე როგორ ჩადგომა. გაგიყვით მწყურვოლა ცოტა ხნის ღამის შემდეგ მეორე სართულზე ავისწიეთ და ერთ ოთახში ამოგყავით თავი. მე კუთხეში მოვხვდი, საცა ხან ერთ კედელზე მიმაჯახებდენ, ხან მეორეზე.

მეორე ოთახიდან ხმამალალი ლაპარაკი მოისმოდა.

— მე თქვენ ვერ მიცნობთ, მე მცნობთ პოეტი ვარ, ექვნიც დავლი, რევოლუციონერი და შოთა რუსთაველის პარტიის ბელადი!

— როგორ თუ ვერ გიცნობთ გიცნობთ, მაგრამ თქვენი ლექსები თანამედროვეობისათვის...

— რაო, მოუღებელია?.. რას ამბობთ, თქვენ ბეცი ყოფილხართ, განა, ასეთი ლექსები მოუღებელია?

კაცის ცნობას უნდა ქუბა, ჩვენში თითქმის ყველა ყრუა, ელიან, როგორც ხარაბუა, ალბად, დრო და ეამი ტყუა...

გაკითხებით განა, ეს ლექსი რევოლუციონერი არ არის? განა, მეტნიერული ლექსი არ არის? მაშ, არ მძლევთ დაბეჭდვის ნებას? ვნახოთ, მე უთქვენოთაც დავაბეჭდავ!

და გამგის ოთახიდან მორიალივით გამოვირდა ევგენი დელი და ჩემს წინ მოჩვენებასავით აეყუდა.

თქვენც მწერალი ხართ... შეგეკითხა ის.

მე არ ვიცი რა მექნა. ბოლოს ტყუილი ვამჯობინე.

დაბ. პოეტი ვარ!.. მაშ, რუსთაველის პარტიის წევრიც იქნები.

შემოირაეთ ჩემთან... მშვიდობით... მე დრო არა მაქვს მეტნიერულ პოემას ვითავებ! მან მაგრათ ჩამომართვა ხელი და ოთახიდან გავრდა. მე თავისუფლად ამოვისუნთქე არ ვიცი, სად ვიყავი, რა დაწესებულებაში. გამგის ოთახიდან კვლავ მოისმა ხმამალალი ლაპარაკი.

მაშ, არ მძლევთ ნებას?.. არ გაძლევ, ამხანაგო არა!..

რატომ? მიზეზი გითხარით. თქვენი ლექსები არ გამოდგება მაშ, ტყუილია მიწერია ამდენი ლექსები?..

განა, ეს ლექსი სუსტია, წაფიკითხო რაღა, ავკაცობას ვერ ჩავიდენ

ვეც მეგობრებში, ვერც ძებში წორო ამხანაგის ცოლები არ გამოიჩვენია რძლებში

ვისაც გამოვითქვით ლექსი, საწყინოთ ნურავინ მიიღებს, რომ თვე ისე არ წავიდეს

არ გამოვთქვა ხუთი - ეჭვის ჩემი ხელობა ეს არის

ვარ ლექსების გამომთქმელი.

ეხლა რას იტყვით? ხომ მართალი ვარ? ქართული ლექსებს რომ თავი დავენებოთ, ჩემი რუსული ლექსებიც ჩინებულა, ჩინებულა! აი თუნდაც ეს ლექსი...

Триста лет наш государь
всех мир в руках держал
если на кого сердца
всех придушила не пускал...

— ამხანაგო, თავი დაანებეთ კითხვას, თქვენი ლექსების დაბეჭდვა არ შეიძლება!

— როგორ თუ არ შეიძლება?

— დაბ. არ შეიძლება!

— გიჩველებთ!

— მიჩივლეთ და რაც გინდათ, ის ქენით!

— აბა, ვნახოთ...

გამგის ოთახიდან გამორბის ახალგაზრდა, ოთახის კარს მიახეთქს, გამგის მაგრად შეუკურთხებს და გიჟივით გარბის. მე კიდევ ვერ მიმხედარიყავ, თუ რა დაწე...

სებულებაში ვიყავი. საგიჟეს არ გავლა.. ექიმებს ვერ
გხედავდი, ამ დროს კარებში გამოჩნდა თვითონ გამგე:

— აშოტ! მიმართა მან თავის თანამშრომელს, კარგი
ბი ჩაკეტე, არავინ შემოუშვა, გესმის, შემოვიდეს ჩემთან
მხოლოდ ვინც აქ არიან ის გაზარუნდა. მინდოდა ვაპარავა,
მაგრამ შეუძლებელი იყო. უკანასკნელი ჯერიც ჩემზე
მოღდა.

— შებრძანდით. აშ-გო! მომართა აშოტამ და გამგის
ოთახისაკენ ხელი მიმიწვირა. ერთი წუთის შემდეგ გამგის
მაგიდასთან ვიდექი. მამგეს თავზე ხელები შემოეწყო და
თავი ჩაექინდრა, ცოტა ხნის შემდეგ მან ატრემილებუ-
ლი თვალებით შემომხედა:

— აი, ხომ ხედავ, ამხანაგო, რა ყოფაში ვარ სწორედ
გავეყოლე რაღა! და მან სკამისაკენ მიმითითა. მე დევ-
ჯექი.

— თქვენ პოეტო იქნებით, ალბად! ამოხვებით შე-
მეკითხა მან.

— არა, პოეტი არა ვარ!.. უპასუხე. მას თვალები გაუბ-
რწყინდა.

— მოხარული ვარ, ქლიერ მოხარული... პოეტებმა
სული ამომართეს! ამბობდა ის.

— მაშ, პროზაიკი ბრძანდები?
— არც პროზაიკი...

— ო, ეხლა კი მივხედო: გაილიმა მან დრამატურ-
გი ყოფილხართ. სასიამოვნოა, სასიამოვნო, მხოლოდ მა-
რტო თქვენ დრამატურის კრიზისიდან ვერ გამოგვიყ-
ვანო: „ ერთი მერცხალი გახაფხულს ვერ მოიყვანს“.

— მე არც დრამატურგი ვახლავართ! უპასუხე მე- ის
თვალებში ჩამაჩერდა. მის სახეს ნაცრის ფერი გადაეკრა
მაშ თქვენ ვინა ხართ?... სულით ავადმყოფი?... ჩემთან რა
გინდათ? მოიცათ, მოიცათ! ის მეორე ოთახში გავიდა.

— აშოტ, აბა ჩქარა, გამოიწვიე სასწრაფო დ ანმა-
რება. გესმის? დაუძახე, რომ ჩემთან ვილაღე უკუაზე შე-
შლილია, ჩქარა, აბა, ჩქარა!.. მესმოდა გამგის ხმა. ტანში
ურუნტელმა დამიარა. მინდოდა გაექცეულიყავ, მაგრამ
ჩემს წინ გამგე იდგა.

— თქვენ ცოტაავათ ხართ, არა უშავს, ექიმები მო-
გარჩენენ!

— რას ამბობთ?... მე ავთ არა ვარ!.. გბრანებით
უუპასუხე და ის იყო, წასვლა დაეპირე, რომ ოთახში
შემოვიდა სამი თეთრ-ხალათიანი.

— ვინ არის-ავათ? იკითხა კრთმა მათგანმა.

— ეს არის! მიუთითა ჩემზე გამგემ.

— მე ავთ არა ვარ, მე შემთხვევითი.. და სიტყვა ჩა-
ვყლაპე.

— ავთ არის, ავთ! ამბობდა გამგე და თან ტიროდა.

— თქვენ რა გატირებთ?... შეეკითხა მას ერთი
თეთრ-ხალათიანი.

— მეშინია, საცა თავს დამესხმინა... ხედავთ..

— მიშველეთ, პოეტები თავს მესხმინა, პოეტები...
ყვიროდა გამგე და კედელზე ეკერებოდა.

— ხომ ხედავთ, მე კი არა ის არის ივთ... წამოვიძახე
ხმალოლა.

თეთრ-ხალათიანებმა ერთმანეთს ჩაულაპარაკეს.

— აბა, წავიდეთ, წავიდეთ მოგვემართა მე და გამგეს
იმით უფროსმა.

— მე ხომ ავთ არა ვარ მე.. მე... არ წამოვალ! შე-
შინებული ვამბობდი.

— მართალია, თქვენ ავთ არა ხართ, მაგრამ წამოს-
ვლა თქვენა მინც საჭიროა ჩამილაპარაკა ერთმა მათგან-
მა. მეც დავთანხმდი.

რუსთაველის პროსპექტზე რომ გავედით და გადა-
ხურულ ეტლში ვჯდებოდით, გამგემ ისევ ყვირილი მორა-
თო...

— მიშველეთ... მიშველეთ... პოეტები თავს მესხმი-
ან! ყვიროდა ის პოეტები ჯგუფად იდგენ და გამგის გა-
დარეგებს სიხარულით ხედებოდნენ... რუსთაველის პროს-
პექტზე გამოფენილიყო მთელი თბილისი და ყველა ჩვე-
ნზე ლაპარაკობდა... მეც გადარეულათ მივლიდენ.

საავადმყოფოში დიდხან არ გავჩერებულვარ... მაშინ
წვე გამანთავისუფლეს. გამგე კი სულით დაავადმყოფე-
ბული აღმოჩნდა და ცალკე ოთახში მოათავსეს მას შემ-
დეგ ერთი წელიწადი გადის, როგორც ვაგიგემ იმ დაწესე-
ბულებში გამგით ახალი პიროვნება მოუწვევიათ, რომელს
საც თურმე, ტერენტი გრანელის ცნობით, სულის ავად-
მყოფობის ნიშნები იმ დღიდანვე დატყობია, რა დღესაც
მას ამ უკანასკნელმა გაუტყუა პირველი ვიზიტი.

გადაჩეული.

კ ი თ ხ ვ ა - ვ ა ს უ ხ ი

მასწავლებელი: მიპასუხეთ, ყმაწვილო რა არის
„ხაფანგი“ და სად გამოიგონეს იგი?

მონაწილე: ხაფანგი გამოიგონეს აქ (დ. საჩხერეში)
იგი ნიშნავს — შეჭმას..

მასწ.—აა, ვერ მიხვდით. ეგ „გაფლანგვა“ არის. ვო-
ლბერატოვზე და საკრედიტო ამხ.ბაზე ლაპარაკობთ, არა?
მე „ხაფანგს“ გვეკითხებით, დასატერი იარაღია.

მონწ. — მასწ-ლო, დაშვებია ხომ „ჩეკა“ და დასა-
ტერი იარაღიც იმათ აქვთ.

მასწ. — კარგი. მე თქვენ ვერ მიმიხვდით, მიპასუხეთ
სად არის ქალაქი „ჩიკაგო“?

მონწ. — კიდევ „ჩეკაზე“ შეკითხები, მასწავლებე-
ლო? სად არის და ქიათურაში გადმოუტანიათ ზესტაფო-
ნიდან. თქვენ შესახებ ხვალ დავხვამთ-საკითხს უჯრედზე

და შეიძლება ადგილობრივადაც უაგაცნოთ მის ხტრუქ-
ტურას...

მასწ. (თავისთვის ნეტა, არ მესხენებია): — არა, ბი-
ჭიკო, საწყენათ კი არ გკითხე: ინსტრუქტორი მოვა მაზ-
რიდან, გვეკითხავს და უნდა უპასუხოთ.

მონწ. — მერე, რა ვუყოთ, რომ მოვა. შენც ნუ მკრ-
თხვ მეც ხომ ჩემ საქმეებით არ გავმცდარვარ ალბათ.
მაშინ ახსნილით მავას, როცა მე უანაში თოხით ვცხმარე-
ბოდი თქვენ ამხანავ მასწავლებელს.

მასწ. — კარგი, ბიჭიკო, დაგექო... აბა, თქვენ ადგ-
ქით და მიპასუხეთ: „კავში“ და „გუთანში“ სახმარად
რომელი იარაღი სჯობია?

მონწ. — კარგია მასწავლებელი „ნავანი“, მარა მე
შაინც „მაუზერი“ მირჩევია.

მასწ. — არა, ბიჭიკო, სასწოლო იარაღებს კი არ გე-

ბ ა ქ ი ა ლ ა ლ ა ქ ი ა

თეიტკრიტიკისგან კრული ამ დროში და ვალმობილიც მის წინ პირნათლად, ბიუროკრატი სასადილოში ერთ სასტუმროში ერთხელ გეახლათ.

ვერ არჩევს ადგილს— სამსახურიდან, რომ ჰგავს ერთმანეთს, ესეც ფაქტია: იქაც— მაგიდა, აქაც— მაგიდა, იქაც— „ლაქია“, აქაც— ლაქია!... მართალი არის, საწერ-კალამზე თუ სხვა ასეთზე აქ დარჩა მწყურალი, მაგრამ, საეარძლის ნაცვლად, რა სკამზე დაჯდა, ლაქიას შესწრო თვალი. და მიიღო რა მრისხანე პოზა,

—„ეი, ლაქია!“.. მსახურს გასძახა, ისიც მორჩილად, როგორც მიმოზა ბიუროკრატს წინ გამოესახა. —„საქმლების ნუსხა!“..

—ინებეთ, ამა!.. ნუსხას, ვით საქმის ქალაღს, ჩაჰხედა... — რას ჰგავს ეს? „ჩოროტუ“!.. წამოიძახა

და მოურიდლად ახსენა დედა... ლაქია თუმცა არის ლაქია, მაგრამ საბჭოთა წესი და რიგი მას კაცად რომ სთვლის, ესეც ფაქტია; თვის ღირსებასაცა რომ სცნობდა იგი, გაბრუნდა კუშტად. უტყვი, გამწყურალი და დადგა რილით იქვე განზე... მის გააყოლა „მუშტარმაც“ თვალი, და თითქოს ნათქვამს აგდებსო ბანზე.

— „ეი, ლაქია!“.. იძახის ისევ და ურტყამს მაგილით მაგიდას თავზე... მის წინ ლაქიაც კვლავ წარსდგა მყისვე; თეთრ ხელსახოცით მოზღვრით მკლავზე.

— „ღვიბო გაქვთ, კარგი? მოიტათ ნუსხა!“... მსახურმაც ნუსხა მორათვა წამზე... წაპვლიჯა ხელით, ჩახედა ურცხვად და შეფშმუშნა ამაყად სკამზე. — „ფუ! ი ნუ „ჩოროტუ“— თქვენი ნუსხების!.. რათ არ არის აქ ბოროლო, ხერესი? შე ვსწერები თქვენზე ჩემის უწყებით, რომ დაგაყენოთ დღე, უძნელესი!.. ზე წამოიწვეს გრგვინავს, ზანზარით, განრისხებული იკრავს რა კოპებს, მისდგა ლაქიას მეხით და ზარით, სჯეკენის და სთელავს, ვით დაბალ-ლობეს!..“

მაგრამ ლაქიაც იყო მაგარი.
და სცნობდა ის რა ასეთ ბაჭეებს.

ჰკრა ბიუროკრატს სიტყვა სხვა გვარი,
რაც არ სჩვევიათ იქ მის „ლაქიებს“!..
— შენ, ეი, რომ ჰყოი. სჭიქ და ღორილებ,
აქ მოედანი ხომ არ გგონია?
ერთს ავადებ დავატრიალებ,
თუ ეს შენი ყბა გრამაფონია..
დაჩვეული ხარ, ალბათ, იქ სხვებზე..
აქ არ გაგივა შენ ის ნომერი...
ა იქ არ დაგრჩეს, გინდა, კიბეზე
საფეხურები გაუზომელი?!..
ბიუროკრატულ ყალბი გაგებით.
იქნებ, გსურს ჰპოვო „ლაქია“ ჩემში,
ვხედავ, დადხარ ახალ წალებით,
მაგრამ მკვირტილი კი ძველი გაქვს სხვენში..
და ჰქუხს ის, როგორც ზარი და მეხი,
ბიუროკრატულ თავზე, მელოტზე,
ძლივს რომ იმაგრებს ქვეშ სკამის ფეხი,
ქიანქველები რომ ესხმის კოჭზე...
და თვითკრიტიკა დასჯილი ოდნავ,
ვალგადახილიც მის წინ პირნათლად,
ბიუროკრატი იმ სასტუმროდან
უპურმარილოთ უკან გეახლათ.

მელია და ლეკვები
(იბაში)

ზამთრის სუსხიას დამეში
იყო სიბნელე უკუნი,
დედა მელიას სტანჯავდა
ქორფა ლეკვების წყმუტუნით.
უნაგს ანაცდენით, დაკარგულთ
სიცივე ჯანში უელიდათ,
თბილად გათევა ღამისა
ერთ ინდოურად უღირდათ.
ზელა თავს აღარ ჩიოდა,
მვილებისათვის დნებოდა,
ხაველით გაბრაზებულნი
გორით გორს ეხეთქებოდა...
ბოლოს ერთ მთაზე ავიდა,
ყინვა მას ძარღვებს ხუთავდა,
ბორს რომელიმაც სოფელში
ერთგან სინათლე ბეუტავდა.
იფიქრა: „მეგებ იმ შუქით
ბედს აღარ დავემდუროვო
და ჩემი ანტი ღლაპები
როგორმე დავაჩუმოვო!“
წინა თათები ასწია,
შედგა უკანა ფეხებით,
უთხრა: „მვილებო ამ ცეცხლით
ახლა კი ცოტა შევთბებით!
ასე, ჩემსავით გაჩერდით,

ფრთხილად, თქვენ გენაციალებით..
ძალიან ახლო ნუ მიხვალთ,
თორემ დაიწვით ალებით!“
მცირე ხანს მართლა სიჩუმე
დამყარდა დედა-მვილებში,
თითქო საყული იპოვეს
უმთავარო ღამის ჩრდილებში.
უცებ უფროსზე უმცროსმა
სახეზე ხელი იტაკა:
— გაიმე, დედავ, მიშველე!—
ჰკიოდა, სწულხდა ხმითაცა.
— რა იყო, შვილო, გენაცია?
რამ შეგაშინა აგრეთ?
მობრუნდი, გამაგებინე,
გონება გაიმაგრეთ!
— რაღა რა იყო, დედილო,
სიცოცხლე გამიმწარდაო;
ჰა, ნაპერწყალი იმ ცეცხლის
შიგ თვალში ჩამივარდაო..
მაშინ მშობელი დარწმუნდა,
— ბებერ ფიქრებით ვსტყუითო!
„მწარ ხვედარს სჯობს ტკბილ
მოლოდინი,
მოხერხებულცი ქუქითო..
გიგო ხეჩუაშვილი,

ონ აგრონომ ზნაჩიტენი
ვაზისა და ხეხილისა;
ჩტომ ზაშიტიტ პირუტყვთაგან,
ვირატაებ, ისევ სკრისა.

იაშიკ უმა, სერჩის სუმა,
პრიაშო კასა გონებისა;
სიფათის დროს ცეცხლით, ნავითო;
დამცველია ქონებისა!

ვკანცე გოლა ონ ნაჩინდ
მოშენება მწარე ბლისა;
ფანტაზინო პლოდ პალუჩიტ.
ქურში კლადიტ, ოტკას ხდისა!
ზნეობითაც — პრიაშო პოლონ
პრიაშო, ონ სკლად მორალისა,
„ცოლის“.. „დედის“.. „მამის“
მეტი

არ ახსოვსრა იმის ტენისა!
—
ოჩენ სტრანო მნე ტამ დუმუ
განათლების კამისრისა;
იაშიკ უმა—ნას ვდერევენე,
დარდი არ აქვს ქალაქისა!

მაგრამ „პირი— სოფლისაკენ“
ერთ ლოზუნგ ლენინისა;
რაზე მოენო დავიწყება
განათლების დარგში მისა?!

პაწაკომტეს ვი, ტარტაროზ,
პრიაშო ვ ლედვან აბრატისა,
ტოლკო უმუ საფრანგეთის,
ფილოზოფოს სოკრატისა!
„მწარ-ტკბილია“

ხ ო ტ ბ ა

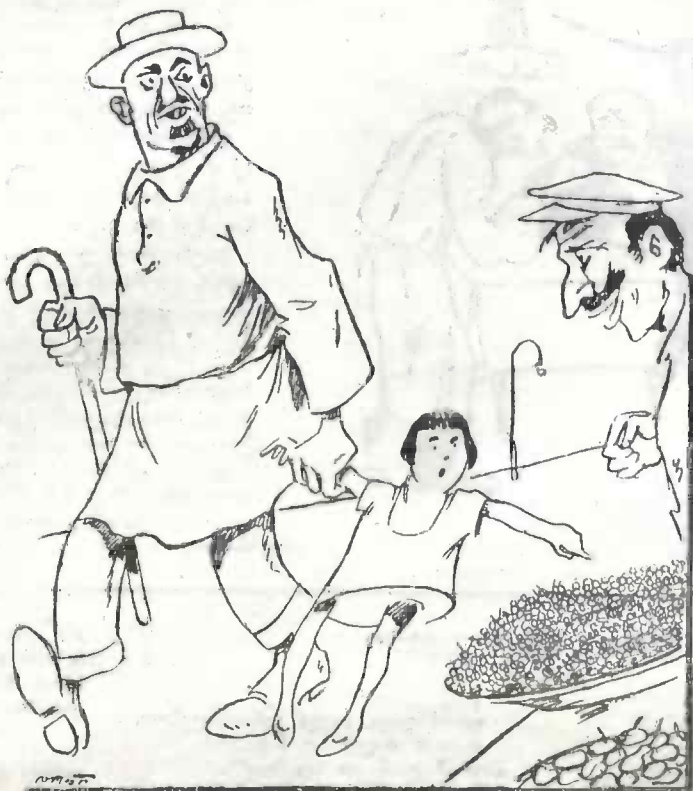
(ლეღვან . მარტლისხი თემი)

ტარტაროზჯანი პროხიმ უზნაო
ნაიკი ჩვენი მოღვაწისა,
ბედაგოგის, დემაგოგის,
აგრანომის ფერმისტა.

—ფალკო თემი, ვისაც არ შეაქვს
ენტო გლაზოკ ბუნებისა!

ნე პრედსტავით მცირე ვინმე
ბედაგოგი შეიძლედიხა,

იასნო ზნაებ ონ მეთოდი
ლანძღვისა და გინებისა,
ონ პეაგოგო ვკომუნისტე
ძველ წესთ წაძიბი ნებისა!

— მამილო, ხალი.. მიყიდე, მამილო, ხალი..
— არა, შვილო არ ვარგა: მატლიანია..

— როცა ნუგბარი იყო კი, მუხუნებოდა: „კვირს სოვ-
კეთოსო“⁹¹

გიორგი მოხერხებულადე

დიდი ფიჭისა და ყოყმანის შემდეგ, — წყნეთში! — გადაწყვიტა მოაგარაკება, გიორგი მოხერხებულადე.

— ახლოს არის, სამსახურის საქმეებსაც მივხედავ. სურსათ - სანოვანებსაც აქიდან მივაწვდი ცოლ-შვილს და მეც ხშირად აეკროლდები ხოლმე — ფიქრობდა გიორგი.

გიორგი მღვდლის შვილი იყო. დაიბადა სწორედ აღდგომა დღეს, რასაც „განსვენებული“ მამა მისი, ონოფრე, დიდ მნიშვნელობას აძლევდა. მაგრამ „ამ აღდგომას დაბადებამაც ვერ გაამართლა იმედი. სწავლა მისმა „გულმა არ მიიღო“ მეორე კლასამდე რომ მივიდა, მისაო ფეხი მამა მისის ჯორივით და.. ერთი ნაბიჯიც არ გადაუდგამს

მერე და რა ადვილი იყო მამინ სწავლა: ეხლა, რომ არის ეს კომპლექსით. ზოგიერთი მასწავლებლის ხელში დომხალად რომ გადაიქცა. ეს ლაბორატორიარ, რომლის დროსაც დღეს ზოგ მოწაფეს გული რომ უწუხდებოდა ხოლმე, მამინ არაფერი ამის მსგავსი არ ყოფილა. მაგრამ რათ უნდოდა მანცა და მანც მეთი სწავლა. ის უსწავლელადაც „არ დაუტანჯავს წუთისოფელს“; მენ-შევიკების დროსაც მშვენიერი სამსახური ჰქონდა: მსახურობდა თავისი სენნია, გიორგი ერაძის „უპურ-მარილო“. სამინისტროში, პურის საცრელ განყოფილებაში. საქმე მანც და მანც არ ჰქონდა ბევრი, ვინაიდან ვაცრილ პურს. მამინ მართო მინისტრები თუ მოითხოვდენ.

შემდეგ, როცა საბჭოთა ხელისუფლება დამყარდა; გიორგი იმ თავითვე მოვიდა გონს — ზოგიერთ ჩენშეგმკივით არ გაჭირვებია „პლათფორმაზე“ დადგომა, თუმცა „მატარებელში შეძრომა“ მანც ვერ მოახერხა. იმ თავი-

დანვე იყო მხოლოდ „არიფიონილებზე“ არა ნაკლები „პაპუტნიკი“. ხოლო ვინაიდან „პაპუტნიკი“ თანამგზავრს ნიშნავს, გიორგი მოხერხებულადე ერთ დროს საბჭოთა გზატკეცილების საქმესაც განაგებდა. თუმცა დიდი სპეცი არი იყო თავისი საქმისა. მარა რაც იყო, ის იყო...

ერთხელ ზეპირადაც კი გააკეთა მშვენიერი მოხსენება გზატკეცილების „მოღვაწეთა“ ყრილობაზე:

ამხანაგებო. დაიწყო მან. ჩენი გზები და მისი ტკივილი (მართლთქმა ყველგან გიორგი თხელიძის იქნება დაქული) ნამეტანი კაი მიღწევებია. „საატროტო“ წლის განმავლობაში ადგილი არ დარჩენია არც ერთ მარკხის „სლოზაი“. გარდა კოჯრისა და მცხეთის გზატკეცილებზე მომხდარ თითო-ოროლა „კრუშენისა“. მარა ისიც მოერალი მოფერის პარალი იყო და ორი ბრუტყანი გლეხი მეურმისა. ერთი გლეხი მოკედა, ხარები ვადიჩხა, ავტო დიმიტერა, უიმისობა არ შეიძლება, უმსხერბლოდ რევილიუციაც არ მომხდარა არამც თუ გზატკეცილები გაკეთდეს (მხურვალე ტაში). რაც შეეხება მანგლისის გზას. თვალუქია გივილის კაცი ზედ, წყნეთში მიმავალი გზატკეცილიც ხელისუფლივით არის, ერთი სიტყვით, დაბოლავა „რეჩი“ მომხსენებელმა: გზები ყველგან კაია და კაია“...

მაგრამ გიორგის „რეჩზე“ უფრო გამიგრძელდა მე ჩენი ამბავი. ასე იყო თუ ისე, გიორგიმ წყნეთში გადასწყვიტა მოაგარაკება. ერთ მშვენიერ კვირა დილას დაიბარა „თავისი“ ავტო (M-ს არ ვიტყვი) დაეაჭროლდა ოთხ ხების დასაქირავებლად წყნეთისაკენ. უნივერსიტეტის

„შვავს არ ჰქონდა, გუს გაჰქონდაო“

ანუ ფიჩი მწავს „კული“ ჰი გაჰპირვეს

— ეს „სახელგამიდან აღბად გადმოსული ბუჭვალტერი, გოგუაქია.

აქ გადმოვიდა მხოლოდ ამისთვის, რომ აქ ცამეტი თუმა წი ჯამაგირი ჰქონდა აქ კი—ჩვიდმეტი მიიღო.

— მერე და დავჯერო, რომ შრომის ბირჟას თუნ-დაც ერთი უმუშევარი ბუჭვალტერი მაინც არ მოეპოე-ბოდა?!

— აი, კუდები!.

კოველივე ეს კი ამას ამბობს:

„სახელგამმა“ უთხრა „ბირჟას“:

გამიჩინე სატირალი!

ბუჭვალტერი რომ წამართვი,

ჩვიდმეტი თუმნად საღირალი,

საკუთარი ცოტა გჟავდა,

უმუშევრად წაღირალი?!

ქუჩის ბოლომდე მართლაც მშვენიერად მიქროდა ავტო-სოფ. ბაგების აღმართზე, თქვენმა სიციცხლემ, იკლო ავ-ტომ, ბოლოს სულ გაჯიუტდა. შოფერი კოლა ოფ-ლში იწურება. მაგრამ ავტო მაინც ერთ ადგილას ხრია-ლევს. გიორგიმ იკადრა ჩამოზარძანება. შოფერი კი განა-გრძობდა „პაჩინკობას“.

— სულ ასეთე გზებია წყნეთამდე?—მიმართა ბო-ლოს ერთ გლეხს გიორგიმ.

— კიდევ უარესი, ბატონო. უპასუხა გლეხმა. ამ გზა-ზე მხოლოდ ჩვენ ვირებს შეუძლია სიარული, თორემქა-ლი: ქელი აქ ვერც გაივლის.

როგორც იქნა, კოლა შოფერმა მოიყვანა „გონზე“ ავტო. გაუდგენ გზას. მაგრამ, შვირე მანძილის შემდეგ, გადაყირავდა ავტო, გიორგიმ ციკლა თითი იტყინა, შოფე-რი მსუბუქად დაშავდა, ხოლო ავტო კი ისე სარძნობლად დაზინდა, რომ „კამერების აბუქსირით“ ძლივს ჩამოათ-ჩიეს თბილისში. გიორგიმაც ფეხით იკადრა წამოზარძა-ნება.

მომზადრმა მარცხმა მაინც საგონებელში ჩაავლო გიორგი მოხერხებულად:

„ეს რა უბედურება მომივიდა ამ თვითკრიტიკის დროსო“ — ფიქრობდა ის. მაგრამ ამა რის მოხერხებუ-ლაძე იყო, რომ უცბად სახე არ გაბრწყინებოდა და ასე არ დაედგინა: „შევადგენ აქტს, შოფერისა და საქმეთა მმ-ართველის ხელმოწერით მასზე, რომ გზატკეცილების და-შვალეერების, ე. ი. სამსახურის ასრულების დროს გამი-ფუქდა ავტო და მე და შოფერიც მსუბუქად დავზიან-დით“. ვინ გაიკებს: წყნეთში ავარაკის დასაქარავებლად მივიდილი, თუ მართლა გზატკეცილების დასალეულიე-რებლად.

რაც თქვა იქნა კიდევ. მეორე დილით გიორგი მო-ხერხებულად ჩვეულებრივზე უფრო ადრე წავიდა სამსა-ხურში. დაიბარა საქმეთა მმართველი და კარგად, გვა-რთანად გაჯერა:

— კაცო, როგორ არ გცხენიათ, რომ ყოველთვის მატყუილებთ.

— რა მოგატყუეთ, რაშია საქმე?

— რაში და იმაში, რომ მე თქვენ გუნლობით და ჩემს მოხსენებებს მუდამ თქვენ მოხსენებებზე ვამყარებ ხოლმე.

— აღბად, ასე შობა ყველა საქმეთა მმართველი და არ მესმის მაინც, თუ განსაკუთრებული მე რა ჩავიძინე ასეთი!..

— ის, რომ ამას წინად, შენა მოხსენების მიხედვით, მე მოხსენება გავაკეთე და რიბით განვაცხადე, რომ ესლა ყველგან საუკეთესო გზებია მეთქო განსაკუთრებით კი წყნეთის გზა ვაქე. მაგრამ გულში კა, სწორედ წყნეთის გზაზე გადავიბრუნდა ავტო და ძლივს გადავრით სიკ-ვილის მე და ვჩენი შოფერი. მე თქვენ უსათუთო დაგიო-ხოვთ, აუწია ზმას გიორგიმ.

— თქვენი ნებაა, უპასუხა საქმეთა მმართველმა, მხოლოდ მე აქ არაფერ შეუაში ვარ... და თან გასელაღ-დაპირა.

— მოიცადეთ, უთხრა გიორგიმ, შეადგინეთ აქტი აი-ასე და გადასცა ქალილი; მოაწერეთ თქვენ და შოფერ-მა ხელი და ფანხით, ვიფიქრებ კიდევ თქვენ შესახებ. სა-ქმეთა მმართველი გავიდა. გიორგი მოხერხებულად კი ამ დროს კმაყოფილების გრძნობასა განიცდიდა, რომ ეს წაზღვარი საქმე ისე ლამაზად გამოაკეთა.

ველი.

— ამბობენ, თქვენ ცოლი ისე გიყვართ თურმე, რომ უმისოთ ერთ დღესაც ვერ გაძლებთ.
— ეგ მართალია: ჩემი ცოლი რომ არ ყოფილიყო, აქამდე შიმშილით მოკვდებოდლი.

პეტრიეს წერილი დედასთან

ამხანაგო ნენავ! იცოცხლე და იდღეგრძელე... სხვია, ამხანაგო ძუძუაჲ. ჩემს ამბავს თუ იკითხავ, მტერია ჩემსაკით. თუთა მალაზონი თუ ვახსოვს, ზიარების დღეზე შეიღოულს რომ თმენდა, ისე დაფანტალობ ძულაი. რაიდა, „ახალმა დმერთა“ დასწყველის ქალაქი, რაცხამ იფხიკა უტფათაი და, ფუი—ეშმაქს, ზე გამონიკილდა ყოლიფერი მთელ ბათომში. რაფა იზონება ან პურის ფინჩი, ან მკადის კიკეკი!.. შეიქნა ბრიალი, წრიალი. ფრიალი და მივაშურეთ ყველაყამ ადგილკომს მუცელ გამოქაქაშებული. მარა, დუმანს იმისთანაი,—თქვენ მტარნი არ ხართო — და მიგვრეკის მეორე კუთხეში. ამ დროს ჩვენ თვალწინ ამხანაგი შტატნები იტაცებდენ ამ ლუნლულა პურს და შენ—ვისი ძალი ხარო—რაფა გიკითხება ვინმე.

აბა, ბიკებო შეეძახეთ და მოგშპით საუბნო კომიტეტი.

— აი, პაჯალუსტა, ამხანაგო კიკაბიძე და ბუაძე, დავგვებარეთ რაცხა, თვარა აღორავართ კუხაზე! — თქვენ შტატნი არ ხართ, ვერ მოგართვით, ილოლო, ამხანაგო, პოშოლო!

წაბენცელლით ისთველე დაინახეთ ანგარამის გამაგე, ჩხიძე, მიუღილინეთ მასაც: „გთხოვთ გვათხოვოთ ყური, გეშია, მოგვეც პური“!

— „ბოშო, დლიურ მუშებიზა სად გიპქეს პურიო“; და წაბენცელდა შენი პეტრიელი სადგურში.

— კადე, მივედი მარა, რა მივედი! დეინახე, რა დევინახე: ქიარ უშონია საცხა ამხანაგ ძუძუ მგვრელს ორჯტორი ქვილი ჩუხუნელია ჩაჩხანაში და მიაქ შინინ-შინინ. მე მას მივაგჯე, მან ჩახანას მიაგჯე: გადმუბარუნა და ბეთქვა მოადენია ფიცარზე. ვდლიზე და ვდლიზე

შით მარცხენა - მარჯვენაი, მივაზილე გახრუკული ტარის ნაის კული და გადლუშვი და გადლუშვი მახაროეს ქვაბაში ლუქმა ლუქაზე!..

— დედაჲ, შეძლა კუქი, დალაგდა ქიები, მოვიდა თვალი იალონი! ა, ბიჭო, ცხონება, ა, ბიჭო ჩემი ამხანაგო ჩემი ხარი, ჩემი ძროხა, ჩემი ღორი, ჩემი ვირი, ჩემი ყოლიფერი ჩემი ძუძუიე არ შეიქნა აგერ!..

მარა თურმე არ სინავს ეშმაქს ქვილის ღომი ყოფილა უშუშარი, შეიქნა სტომაქში რევოლიუცია, ანარხიზაცია და პატრიო თქვენთან და გამწია მუცელში, გამიშთა ჩოხა პრეწიეი, აგერ ახლაც სულზე დგანა შენი პეტრიელი

ჩემი დღეი დასდგომოდეს
აფხაზავა ადგილკომს,
შუაძე და კიკაბიძეც
რომ ვერ სქამდეს ის ფქვილის ღომს,
და ჩხიძეც, მენახოს,
გასჩენოდეს თიაქარი,
ფუნჩხა სრურლად გაუწუვებტე
ზურგს მუცელი მიაკაიოს!..

ჩხიკ-ჩხიკ.

აქარული სცენა

— ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ვილა ჯოვ, უნდა გავაცინოთ იმედია, დამიღინგლებო, ველარ ევიტანე, ყარდაშ, იმდენი გაქიკრება, ერთხანს ვითმინე, ვითმინე, მარა მოთმინებაც მომძულდა! აი, ბეგები და ალიები რომ იყვენ, ჯოვ, კარგათ კი ცხოვრობდენ; ჩვენ ზურგზე იჯდენ, კაი ჭამა გინდა, იგინის იყო, კაი სასმელი გინდა, იგინს ჭონდა. მათი იყო მიწა, მათი იყო ტყე... შენ დაყედი და ჩიჩე, ჯოვ, მატყლი, ასე მომშივდა, ისე მომშივდა, რომ კუქა ვალაი და ბილაი, კალამ გამიხმა, ამტყვიდა მუცელი, გეღარ ვიშონე უტყელი, ვიფიქრე, ვიფიქრე და მევიგონე ერთი ეშმაკობა: ვიშონე ძველი მაქაბელია, ზოგს ვეჩროლე, ზოგმა მესროლა. ზოგს ვსტყუტე, ზოგმა მტყიცა, ზოგს გამოვეციდე და, რავარც იყო, დავატვიძე მიწა. ახლა იგინმა დაყდენ, ჯოვ, და ჩეჩონ მატყლი. კი ჩეჩენ, შენ ნუ მომიკვდე, მარა, მატყლსაც რომ ვერ იშონაინ!.. ასე, ყარდაშ, ასე! გავაქციე მტერი, მივაყარე ტვეარი. ვაი და ვუი, ქვაი და რკული ჩვენ მტრებსა. რუჭ ტყეით, ყარდაშ, ხომ კაი ბიქი ვყოფილვარ? მე ვარ კაი ბიქი, ტოლრი ბიქი ოსმანაი!

ბუჯგუბი.

ამონაკვნესი

(უძღვნი ბევრს, ძალიან ბევრს).

ჩემი ცოლი ჩემთან ახლოს მინდოდა:
ჩემთან ერთად წავიდ წამოვიდოდა...
გავბრძვიდი და გავგზავნე ბახმაროს,
რომ იქ სხევები ანეტაროს, ახაროს!..
ჩემი ცოლის კოცნა მე მომენატრა,
მაგრამ აღარ მისრულდება ეგ ნატვრა,
რადგან ბრაცყმა მიეჭარე და გაუშვი,
აჲ ბახმაროს დაღის იგი, ჩაუშვი...
ჩემი ცოლი ბახმაროზედ, გუსლუნებს,
მე კი ვყლაპავ ამ სიტყეში ცივ ბუნებს!..
სად ხარ, გოგრაჲ, გოგრაჲ, ტვინით გაცხილო!
რომ წაგილო და მტკერის პირად დავსილო.
ჩემი ცოლი ბახმაროზედ ნამენარში,
დღისით, ღამით, ნისლშია თუ ავდარში.
კაეარლებთან ერთად, მიღის და მოღის, *
მე კი შრომით ყელში სული ამომდის! *).

ტოქინი.

*). აბია ვირზედ კურტანი.
ხალხური ანდაზა.

მესსპირული

გიურკრაბია, კალლი არ გეგონოთ!

დიდი ხანია ქამანჩას
 აღარ მიხლია ხელია,
 გულიც დაკნინდა, უმისოდ,
 ძნელი რამ მოსაღხენია...
 მსურს კვლავ გულუნას მივმართო;
 სტვირს აუსველო პირია;
 მტერს თუ მოყვარეს უმღეროთ;
 ვისაც თუ როგორ სვირია...
 მაშ, ბატ-ბალიდან დავიწყეთ,
 იქ გუავს ჩვენ სამი გვირია,
 მათ მოუხდებათ, ზურნითა,
 რომ აუწითლოთ ცხვირია.
 კალანტაროვს და ძიბაშვილს
 გავკრათ ფიწალის წვერია,
 ტახახმელასაც ნუ დავტოვებ,
 ცუპრაშვილიც ხომ ჩვენია,
 მიწათ-სამკომის მიწები

გვერდზედ რომ შემორჩენია
 თესავს და თესავს კარტოფილს
 მუშებს ატყუებს ჩვენია,
 სჯობს დაივიწყოს ძველი დრო
 და ძველებური სენია!..
 სახალხო შამულის ტრესტში
 გვყავს ერთი ვინმე ცხალია,
 უღლებს ატყუებს თივაში,
 მით გამდიდრება სწალია.
 სამი თვის წინად ის მოხსნებ,
 დახეთ, რა ყალთაბანდია:
 სტრაბ კასას გადაებარა,
 შეიქმნა კონტრაბანდია.

მაგრამ დღეს ისევ დაბრუნდა,
 განაგრძობს საქმის ვნებასა,
 მიწათ სახკომმა რომ მოხსნა,
 არ ვიცით, ვინ რთავს ნებასა!..
 აბა, შა, სტვირო, ქამანჩაჯი
 ამოვიწმინდოთ ყელია,
 არ გვიმღერია, ხომ იცი,

გავვირბის ორი წელია.
 ხაბურთალოსაც ვეწვიო...
 ეს კუთხე ბნელზედ ბნელია,
 ვისაც უნდა და არ უნდა,
 ყველამ შეავლო ხელია.
 სამკითხველოს და სკოლები:
 მულამ ღია გვაქვს კარები.
 თეატრზედ აბა, რა გვეთქმის,
 ხად არის შესადარები.

„შიგ ადგილს ხომ ვერ იშოვებ
 ხამსეა კაცი, ქალები“,
 ხანამ ახსნიდენ ფარდასა,
 დაგებრუცება თვალები
 ვინ უწყს, აქ დამსწრეთ რამდენხელ
 რა ჭირი გადახდენია,
 იმათ გამგეს და რეჟისორს
 ხულიც კი ამოხდენია.

თუ იყო სადმე ხანაგვე,
 ჩვენ მოგვაყარებ პიესა,
 „აამოძრავებს თეატრი,
 კულტურის ფრონტი ხმლიესა!..
 რეჟისორიც ყავთ „მცხოვანი“,

სცენაზედ ერთი წელია
 თუმც ხელოვნებას არ იცნობს,
 მაგრამ რა ხაცოდნელია?!
 ჩვენს გამგეობას კი სძინავს,
 არ ხურს გაიღოს ხელია,

— ამას წარწერა კი არა, მავთულ - ხლართიც ვერ შეაჩერებს!..

ო, „ტარტაროვ“, იხევ შენ
 მათ გაუხწორე წელია!..
 ეხლა შეეჩერდეთ, გულუნავ,
 და შევასვენოთ სტვირია,
 ბაირიც შემოვივინახოთ,
 შემდეგ კვრისთვის გვკვირია!..
 გო—ცი.

გამოცანით

მიდიოდნენ სადღაც
 ორი ქალი ერთად:
 ერთს ჩაეცვა ლურჯათ,
 მეორეს კი თეთრად.

თითველ იმათგანს!
 საქმე ქონდათ ჩქარი,
 სატრფო ელოდათ ან
 საკუთარი ქვარი.
 გზა წინ ედოთ იმათ
 ვიწრო ქვა-ფენილათ,
 უნდა ევლოთ რიგში,
 რა ვერ რთავდენ წყვილად

სონამ მოისურვა
 წასულიყო წინა,
 თაუხელობა მისი
 თამბრამ გაიკვირა.

მაიძაბა: „შენი
 ნომერი არ გავა“!
 და შეიქმნა მათში
 სკანდალი და დავა.

კოტა კიდეც და შა,
 მოყვებოდა მარცხი,
 მაგრამ, რაღაც ბუდათ,
 გაჩნდა ვიღაც კაცი.

რა შენიშნა მათი
 დავა და მიწვევა,
 ორივე ქალს მისცა
 იმან ერთი რჩევა!..

არ ვინ იცის, რა სთქვა
 კაცმა, დაფარული,
 მხოლოდ ორივე ქალს
 კი მოუღბათ გული.

და სთხოვეს ერთმანეთს:
 „თქვენ მიბრძანდით, თქვენს
 — თქვენ უფრო ხართ ღირსი
 არ მოგეცეთ წყენა!“

არც ერთი მათგანი
 აღარ იძვრის წინა,
 ორივე ერთ ადგილზე
 თითქოს გაიყინა!..

ყინულსაც და გზასაც
 ორივეს ბოდიში
 ბე კი საიდუმლოს
 გავსთქვამ, ვერ მოვიშლო

კაცმა უთხრა ქალებს:
 „შენ მიბრძანდი წინო,
 ვინც ხნით უფროსი ხარ
 და უფრო საჩინო!“

შაკო.

უსტარი ტარტაროზს

(ოზურგ. მაზრიდან)

ტარტაროზი უკმაყოფილო ჩვენა ვართ, მხოლოდ იმიით, რომ დაიფიწყე სრულებით ჩვენი სოფელი—იმიითი, არ მოისურვე გაგეგო რა ხდება აქა ამ ხანათ, რამდენს რა ბედი ეწია და ვის თავი აქვს საფხანათო თოფილე, დაიხსოვნეთ, თავმჯდომარეა ყოფილი, ეხლა ბიოგრაფი ბრძანდება. რველით „შეურაცყოფილი ლადიკო გიგენავა და მასთან მგელაძე ალექსო. ნება მომეცით ტარტაროზს, სულ ყველა ერთად გავლექსო

აწ მომიკითხე ის სამეული,

ეს გიორგი თავმჯდომარე, ვინ არ უცის რას აკეთებს, მთელი ტყეი ბელთ ჩაუვლო გასაჩეხათ მან აკეთლებს. რიხით ბრძანა: „ღმეს საირტო მღვიწვით, დიდი ქრება. ხალხი მღვინს. თვითონ

მიღის.

ნაგომარში ღვინით თვრიბა

თრობის შემდეგ, როცა ფულ გააჯერა ნაგომარი. თეოფილეს ეჭიდავა და მობრძანდა ნაოზარი. ამ საქმეზე ამ ორ გმირმა ლამის დაკლეს ერთმანეთი; გაულანგულიც აღმოჩნდა გოვის სამასი მანეთი.

ჩვენი ეპო თუ ლადიკომ ან ალექსომ გააკოტრა, და აქნამდის თუ არა ვსთქვით, რაი მერე, რავეუყოთ. რაი გამოჩნდება ვინც მათ ღარავს და ისინიც ვინც შესანსლა. არ უშველის არც ერთსა და მრც მერრეს ბათუმს წასვლა.

ზღმეზმისგან „ცოტა

ბროში“

თეოფილემ „დაივალა“ და პროცენტში გაასესხა „ამხარტელის“ სასტუმროში. მაგრამ დახე, ბედი გასწყრა! ეს არტელი დაიხურა, დახურვასთან „ბიკებიც“ ხომ საჯრძნობ ვალით დაიუურა! დღეს ეს ოთხი „ქრისტეს ჯორი“ ერთმანეთზე ამბობს „ავსა“... თეოფილე მილიციამ ასეთ სიტყვით „მოდასამსა“: — „ემოს სახით ნასესხები სასტუმროსთვის მივიცია. მისათვის თავს დაგებსა შენ სამაზრო მილიციას“..

ბიხლი.

ა გ ბ რ ბ ე ი დ ა ნ

გუშის ძვილე წყრილი ვრცელ, ცოლი მწერდა აგარაკიდან. „გამომარდაო ძალზედ მუცელი“, ასე ჩდა მისი ლაპარაკიდან.

„თუმც ავდარია, და ცუდი დარი, მაგრამ მაინც ვარ მზიარულ გულზე, იმიტომ გწერავ, რომ თუ ხარ ქმარი, ნაკულლოვანებს განვიცდი ფულში. გავიცან ერთი ყმაწვილი ვაჟი, შენი ყოფილი ძმა-მეგობარი, ერთად დავლაში მივიღეთ სტაჟი, შემოვირბინეთ სულ მთა და ბარი.

თუ არ თვეს კიდე დავრჩი აქანა მერწაუნე ნატვრა, ასრულდეს შენი, რომ გაიას ამ დროს მყავდეს ბალანა, და ჰოგემატოს ერთი საჩჩინი...
ქხლა მშვიდობით. ეკადე ჩქარა, ან ვისმეს ხელით. ან კიდე ფორტით, გამომიგზავენე საკმაო ფარა, რომ გამოემართელდე აქ ორ თვეს მოცდით.

პასუხი აგარაკზე.

შენი წერილი ძვილე გრძელი, და მოვისმინე სიტყვები სრულად, მჯერა ძმა-კაცი ის, ჩემი ძველი მალე გაგზდიდა ალბად ორსულად.. ფულის შესახებ გაცნობებ ამას, რომ ბევრი დამრბა აქ კიდე ვალი. და მისი შიშით ვერ ვბედავ ქამას მყოფნის სულ დღეში გორვანქა მსხალი... აღარც მასესხებს ვინმე ამ ხანად, არც ასალები არა მაქვს რამე, კინც ჩაგისახა შენ მანდ ბალანა, მასთან იცხოვრე, იქ სვი და ქამე. და ჩემგან აწი ნულარ პოელი ართ კაპეიკსაც სახარჯავ ფულად! აწ მომიკითხე ის სამეული, რომელშიც შენ თვით მყევბარ ორსულადს..

ბ. ბლაყუჩაი

სენსაციური შინაარსი

დაუნდობელს — საწირგში.

არც ფსევდონომი და არც სოფლის სახელი არ გწყალობთ. ესენი უნდა გამოიცივლოთ. თუ თქვენი ვალეკოსება ასე რაკრავებს:

„რა ლამაზია ნიკოსი, ჩვენი მეზობლის ცოლიო. ვფიცავარ ჩემსა გამჩენსა, ცაშიც არა უახ ტოლი“-ო.

ეს თუ ასეა, მართალს რაკრავებს, სჩანს, არ უჯერის ზეცის არაკებს და ნიკოს ცოლზე უჭირავს თვალი?! ჩვენ რათ დავედოთ იმისი ბრალი?!

ქარი-შუშაშუშ — საღ: გურჯაანში.

მესტერიულს კარგად იწყებთ, მაგრამ ცუდით ათავებთ. ბრძენი კი ასე ამბობს: „ყველაფერი ის კარგია, რაც კარგათ თავდება“-ო.

სამუელს, აკაკის, მიხაკოს, ჭოხიკოს, თედოს, შოთას, ცოტეს, ვარლამს, მიხოს, ზესარიონს, არსენს, ლადიკოს, კაკიასა და სხვებს — სოფელ ზეანში.

თქვენზე ბეშტიოლი ცუდ რამეს იწყებდა, თუ არ მოვიშლიათ მთელი ღამეების კარტის თამაშში გატარება, უთუოდ ერთ-ერთ უთენია დილას ჩანგლით თავზე დგადგებით. მაშინ „ნანატარში“-ც ველარ გიშველისთ.

სვერჩნიკოვს — მსამარ-ში

ვინმეს მართლაც ეგონება, რომ ეს „სვერჩნიკოვი“ ვინმე ან რუსი ან სხვა-რომელიმე ერის შვილი იყვეს. ნამდვილად ეს „სვერჩნიკოვი“ აგერ გახლავთ ბორჯომში. მიუხედავად ყოველივე ამისა, მას მხედველობის მასშტაბი მაინც მსოფლიო სიდიდისა აქვს. მართალია, ეს „მშტაბი“ მან ჯერჯერობით ვერცდღვოდებულ „შარადის“ წერაში გამოიჩინა, მაგრამ „შარადაც“ ხომ „შარა“ დან წარმოსდგება. თუ გზაში რამე „შარი“ არ აღტყდა მამასადამე, ვინაიდან შარას არ უჩანს არც თავი და არც დასასრული, ხოლო „შარადას“ კი ყოველივე ამასთან — აღარც შინაარსი, ცხადია, სვერჩნიკოვიც მსოფლიო მასშტაბისაა.

ამის შემდეგ სრულიად ბუნებრივია-ნა-როცა ამხ. „სვერჩნიკოვმა“ თავის შარადის გმირად ცნობილი აღტერდინგი აირჩია. „დიდი გოგონა-დიდი მტერა“, ხოლო „დიდი დაფას—დიდი სულის ბერვა“ შეშვენის.

ჩვენ გინმემ შეგუენიშნოს: შარადა თუ ოდნავ მაინც კარგად დაწერილია, სოლო შიგ ნაუხლისმგვი სიტყვაც ასე ადვილად გამოსაცნობია, როგორც დეტერდინგი, რაღას ეღავებით „სვერჩნიკოვს“. ომერთმა ააშენოს მისი ოჯახი, შარადის ახსნა რომ თითონვე მოაყოლა, თორემ შენი მტერია:

„შარადის დროს იხმარება სიტყვა ეტუომა უცხოა, რვა ცალ ასოსგან შეხდგება ჩვენ მხოლოდ ორი გვჭირდება“-ო.

აი, სწორედ ამაზედ იტყვიან: „შორი გზი მოიარე შინ მწვიდობით მიდი“-ო.

თუ აქვე იმასაც დავსქენთ, რომ ეს ორი „ცალი“ ასო შარადის დასაწყისს უნდად, ყველა დაგვეთანხმება იმაში, რომ „სვერჩნიკოვს“ დე უნდა გვაპოვნინოს, მაგრამ ამისთვის უზომოთ გვაწამოს. ჩვენ არ წავიდეთ ჩვენის ნებით ამ წამებაზე და ეს დე პირდაპირ „სვერჩნიკოვს“ ახსნა განმარტებდნ ამოვიღეთ.

შევიგინებოლით დე...-ეს, მაგრამ ეს არაა მიღებული ამ კულტურულ რევოლუციის ხანაში... იმე სარედ-ქციო გოდორმა იტყვიოს ამაზე თავი.

მოშარადები ძალიან უნდა გაუფრთხილდნ ჩვენს სარედაქციო გოდორის ტყვიულ-უბრალო საჭმეზე შეწუხებას...

ლახმარს—ქ. ქუთაისში

„აგური და ქვაო, ში მსურს ასე ვსთქვაო“ გვწერთ.

სურივილი ერთია, ხოლო თქმა კი მეორე. აი, სწორედ ამ თქვენი თქმის შესახებ ტარტაროზმაც სთქვა თავისი სიტყვა, შოთა რუსთაველის პირით:!

„მოშაირედ ვერ მიქია, ვინც სადმე სთქვას ერთი, ორი“-ო.

თუმცა ძალიან ეძია, მაგრამ თქვენი ლექსში ვერ მპოვა ორი ისეთი სიტყვა, რომელიც ერთი მეორესთან ან ლოლიკით ყოფილიყვეს გადაბმული, ან გრამატიკული წესით მაინც. აი, თუ არ გჯერათ:!

„ამ ვაუბატონებს ხშირათ ღამით ნახავთ მთვრალი“-...

თუ თქვენ ხართ მთვრალი, თავის თავზე უნდა დაგწყნარათ, „ვინა“-ო, მიუხედავად იმისა, რომ ამ შემთხვევაში სულიმანოვსა და ქველიაშვილს თქვენ მაინც ვერ დაინახავდით და მაშინ ლოლიკა დასჯებოდა. თუ ჩვენზე ლაპარაკობთ, მიგეჭარაეთ: ჩვენ სიმთვრალეს თვითონ ვსდევნით და, მამასადამე, თქვენ საიდან უნდა „დაინახოთ“, ჩვენ დაეინახავთ თუ არა. თუ იმ „ვაუბატონებზე“ ლაპარაკობთ, მაშინ გრამატიკაა ცოდვა. ერთი სიტყვით, საითაც უნდა გაიქცეთ, იქით მოგიწევთ წაქცევა. სწორედ ისე, როგორც ეს მართლაც მთვრალს ემართება ხოლმე. ასე ძნელია სურივილი, სიმთვრალით შემაჯურვილი!

რაც შეეხება ბიუროს შესახებ გამოთქმულს თქვენს აზრს:

„სულიმანოვს ვურჩევთ თავის ტყავში დაეტოვოს და თუ არადა ურჩევთ უჯრედლიდან გაეტოვოს“.

ლექსთა წყობა, როგორც ხედავთ, ჩინებულია, მაგრამ აქ საჭიროა ან ერთი დასტა „მაგარი ნიშანიც“, რომ თავ-თავისი ადგილი იპოვონ ლექსში, ან ამაღნივე მაგარი შოლტი, რომლებიც შესაფერ ადგილს თქვენს ტანზე უეჭველად იპოვინან.

კაცი ბჭობს, „ბიუროკრატიზმი“ კი თავისას აკეთებს

ღონი

— ამბობენ: სისაძაბლეს ჯღვა არ ითმენს და არ აჩერებს: ნაპირის რიუფზე ავლავსო...
 — ტყუილია: აი, ჩვენი გაზმბეხულ იპით და იპით შიტურავს ჯღვის სიღრმისაქენ, მარბამ..

გორკი

გორკი და სხვადასხვა მწერალ-გამოცემელები

— პონორარეზას თქვ: გორკარმეველით, ალფესი მამნიმეხევე, მარგან კიტით, რომ თქმვეს ლიმიტოდაც არ მარკლიათ...

— მამ. კლავიტ არ მარკლია, მარგან ხომ მარკლიათ: „მარტმანეთის გულის მარგებაა“...ო.

ს ა ს წ ა ე ლ მ ბ ე ლ შ ი

ხელობით მასწავლებელი გახლავარ. ამისი აქ ან სადმე განცხადებისა მე სრულიად არ მრცხენია, არც მეფიჭრება.

ან კი რად უნდა მეთაკლებოდეს, ან ვისი უნდა მემონოდეს? მე შენ გეტყვი, მუქთად ან თუნდაც იოლადა მქონდეს შენაქენი ეს ხელობა?

ჩემს დროში, ესე ოჯი ძველად, მოსწავლე ახალგაზრდის გზა ირგე რივად იოლი სავლელი არ გახლდათ, როგორც ეს დღეს ბევრს ეჩვენება და ებედება კიდევ.

მაგალითად, მე წისქვილი არ მომბრუნებია ჯერ თავზე, მიუხედავად იმისა, რომ ბალანი ზედ მაინც არ შემრჩენია. თორემ სხვა,—ცის რისხვა თუ მიწის სიმძიმე,—მგონი, ერთიც არ დამკლებია.

ჰო და რაღა ბევრი გავაგრძელო, ბოლოს, როგორც იყო, მასწავლებლის უბრალო ხარისხი დავიმსახურე, ჩემს მძიმესა და ძნელს მოღვაწეობას შევუდღევი და თავს მაინც ბედნიერად ვერაცხდი ამ დიდათ არა სახარბიელო ხედრშიც კი.

ან კი რა წარმოდგენა უნდა მქონოდა მე ბედნიერებაზე? სამუშაო, ღვთის მადლით, თავზე საყრდელად მქონდა და არც ამ ქვეყნის ძლიერთა ყურადღება მკლებია მაინცა და მაინც. მამასახლისიდან კი არა, უბრალო სოფლის მწერლიდან დაწყებული გენერალ-გუბერნატორამდე სუყველა მე მიზომადედა კოჭებს და რამოდენიმეჯერმე მისი ბოროტობებით გაქაჩვაც კი მოასწერეს. მაგრამ ეს შეებება ჩემი ცხოვრების, ასე ვსთქვათ, უფრო საგარეო პოლიტიკას.

ჩემი ცხოვრების შინაარსი კი, მიუხედავად მისი სიძნელის და რაღაცნაირი ერთფეროვანი სიმძიმისა, მაინც ფრიალ მრავალ-საინტერესო თავისი ყოველდღიურობით, თავისი შემადგენელი წერილმანებით.

ერთხელ... ეს მოხდა ჩემი ცხოვრების ერთ-ერთ საშუალო საფეხურზე.

მე ერთგვარ წარმატებასავითაც კი შვილედ ჩემს სამსახურში. ეს მომხდებოდა წარმატება, რომელიც ჩემს სულსა და გულს. მხოლოდ ხელახალი, რაღაც ზედმეტად და ჩემთვის სრულიად შეუფერებელი სიმძიმით ავსებდა, გამოიხატებოდა იმაში, რომ მე ერთი სასწავლებლიდან გადამიყვანეს მეორედ სასწავლებელში, სადაც ჯამაგირი მეტი მქონდა, მაგრამ, სამაგიეროდ, იმითი ვიყავი დასჯილი, რომ მოწაფეები სრულიად არ შეეფერებოდნენ ჩემს შინაგან განწყობილებას.

ჭოხსა და სიღარიბეში აოზრდილ-დაზადებულს მე იმ თავიდანვე ჩემსავით ღარიბთა შვილების აღმზრდელობა დამაკისრა ცხოვრებამ. ჩემი წრის ადამიანთა ცხოვრებას აქვს თავისებური ცეცხლი, რომელიც კი არ ასაზრდოებს კაცს, არამედ უფრო სქედს და აწრობს მას.

და მეც, ასეთ ცეცხლში ნავლებ-ნატრიალი ერთი ასეთი შეგნებული მქედელიც გახლდით. იმავე დროს. თვითონ ნაწრობ-ნაჭედი ახლა სხვების წროთაბას, ჭედსა და ბრძმედს ვუწყობდი ხელს. ცოტა უხეშ მასალასთან კი მქონდა საქმე, მაგრამ ეს უხეში მასალა მაინც ერთგვარი სიყაშირით, ერთგვარი ქალწულებრივი შინაგანად სისუფთავით იყო ნაყუნითი და ყოველი მადლიანი ხელის დარტყმავ მეტი გარეგანი ქერტლისა და მკვარტლის ქვეშინად ლითონის კიაფით მოანთებდა და მთარღვევდა საუკუნოებრივ სიბნელეს. ეგ ჯანსაღი სიმედგრე, სიმტკიცე და სწორ-უპოვარი მძლეობა.

და მე გამოუთქმელი საყვარულით მიყვარდა ეს ჩემი მშობლიური „კენჭები“, ეს ჩემი „ველური მითის ქანები“, რომელთაგანაც მე ბედმა მარგუნა დამეხვეწა მაგარი, ბასრი და წყრილა ლითონი, „კეთილშობილს“ განვებ არ ვხზობარ ხა, ებიტერით, რაღვან, ჩემს გავებით, ლითონი ყველა კეთილშობილია. ამ მხრივ მძიმე იყო ჩემი შრომა, როგორც მქედლის, მაგრამ თანაც მალხენე-

ლი, როგორც მესაკრავის, რომელიც შეისმენს რომელიმე საკრავზე იმავე ლითონის სიმთა ნახსა და საამო წყრიალს.

და აი, უცბათ მე მოვხვდი სასწავლებელში, სადაც „რკინების ჭედის“ ნაცვლად, უბრალო კევი უნდა მეღვქნა ან კიდევ უბრალო ცომის გუნდები უნდა მექნა და შემკრევალებინა.

ესენი იყენენ მდიდართა შვილები, ერთი პროინციალური, თითქმის პატრიარქალური ზნე-ჩვეულებებით და წეს-ადათებით გაყუნთილ ქალაქის მეშინათა შვილები, გოგლი-მოგლითა თუ საშაქარამოების სხვა რამ ნაწარმით ნაპატეები ხალხი.

— ჩემ შვილს, ყმაწვილო, თვალები აქვს ერთობ სათუთი და ნამეტანი წიგნში მხერით არ შემეძწისო!— შემოიჭრა ერთ შუა გაკვეთილზე ერთი კალის უმარულითა, გუნდა-ლახუსტაკის ძინითა და „ცოფიანი ფერი“ შეითხნელი, ტანზე ოფოფის ფრთებით შეჭრულბული, ხოლო ყურებსა, თითებსა და საბანჯურებზე ყვითელ ლითონის მორგევებით დამძიმებული ქალბატონი, გვარად ჩიტი - ჩხართვი-ცხვირის-წვერ-ნისკარტაშვილის მეუღლე და მომხალა ამ თავისი მოულოდნელი და ამდენადვე შეუფერებელი ვიზიტით გაოგნებულს.

— რომელია, ქალბატონო, თქვენი შვილი? თავაზიანდ შევეკითხე მე და გვარბობდი თუ მისი სახიდან „ცოფიანი ფერი“ ანარეკლი როგორ გადმოდირდა და როგორ იღვრებოდა ცხლად ჩემ საკუთარ სახეზე.

მან თავის მარჯენიდან მარცხენა მხარეზე გადაადებით მიმითითა ერთ „ლობიოზე“, რომელსაც მთელი ერთი თვის ჩემი იქ ყოფნის განმავლობაში ერთი ადამიანის მოღვმას დამახასიათებელი ხმაც კი არ გამოუღია.

მე მორჩილებით თავი დაუფქარი და ქალბატონმა ჩიტი-ჩხართვი-ცხვირის-წვერ-ნისკარტაშვილმაც არ დააკოცა კარების თავის ზურგს უკან შეხმაურება.

— ჩემს შვილს, უჩიტელო, თავი აქვს დიდი და დიდ ხანს სკამზე ჯდომით არ მომიქანცო!.. შემოიწინა ერთმა გველის თვალზე-გამოკაყულმა ასპიტმა დედაკაცმა და მიმითითა ერთ „თავ-ბუხეზე“, რომელიც მინდვრის სოკო-სავით ეყუდა თავისთვის სასწავლო ოთახში და სიცოცხლის ნიშნებს მაინცა და მაინც არასოდეს არ იძლეოდა.

— ეს ბიჭი ალბათ, მამას ჰგავს, გავიფიქრე მე გულში და გველის თვალზე დედაკაცს მორჩილად გავუძივდი წინ ჩემი ქროლა თვალები, თითქმის უმწეო ჩიჭრძირის დავარდნილ ბარტყად მინდოდა ჩემი თავი მის წინაშე დამეხასა.

— ტუცა, სადა ხარ შვილო?!—ამ კითხვით პირში შემოიჭრა ასეთსავე უხერხულ დროს ერთხელ სკოლაში ერთი გაქონილი მიკრტანი და ღია კარებში ისე შეჩერდა, თითქმის ორმოც ვედრიანი კასრი შემოაყუდეს შიგა რომელიც კარების სივიწროვეში უხეშად გაეხირო.

— ამას, ბოშო, ცხვირში რაღაც სისუსტე აქვს დაჩემებული და გამიფრთხილებინარ, რამე არ მოხედეს და არ გაიბიზებთანოს კიდევ უფრო!—დასაღვი-ნებლად დაყენებულ მაქარის ბუხბუყით დამითავა დარბეგბა ერთი ყმაწვილის შესახებ, რომლისთვისაც თითქმის ყოველს გაკვეთილზე ათი-თუთხმეტი შენიშვნის მიცემა მაინც მიწევდა შესახებ ცხვირიდან უხეშად ჩამოიშინარე ცინგლის გამოსუფთავებისა.

ამ ორმოც ფუთიან კასრისათვის მე ველარაფრის თქმა ველარ მოვასწარი, რადგან სწორედ ამ დროს მის საამაურო ექვს ყინვიან ზამთარში სახლის ერდოზე სახურავის კილიდან ძირს ჩამოშვებულ ყინულის სტალაკტიკვით ჩამოევიდა ცხვირზე მოთეთრო სითხე, რომელიც უცბათ ისე გაიბერა, თითქმის შეუშების სასხმელ ჭარხანაში ლოთონის მილით გამძნარი სითხე აუსრუტავს და უნდა მისი ჭურჭლად ჩამოსხმავო.

ამ გულის სიღრმემდე შემაერთოლებელ პაუზაში მამა კარებიდან რის ვაი-ვაგლახით გამოეცემა, შვილს ბატის ბაჯბაჯით მიუხსლოვდა, ჯიბიდან გაქონილი ბაღდადის ცხვირასხოცი ჯიბის ბრუნებით ძლივს ამოათრია და შვილს ცხვირზე ისე ტლანქად მიუსვ-მოუსვა, რომ ფიქრი ყმაწვილის ცხვირის სისუსტის შესახებ, თუ ჯერ სადმე ამ წუთამდის კიდევ არსებობდა, ამის შემდეგ იგი ყოველგან უნდა გამქრალიყო, როგორც შარშანდელი ნსლი.

- ჩემს ბიჭიკოს ყელი სტკივა...
- ჩემსას—ფეხი...
- ჩემსას—ხელი...

მოდით და მოდიოდნენ: კუნკურები მანდილოსნები, ჩარგვალბული გაქონილი მიკიტნები, წელ ხანჯლიანი თავადები თუ სხვა ასეთი ჯურის ხალხი.

ერთი სიტყვით, დღე არ გავიდოდა, ისე, რომ ორი-სამი ნახევრად-საპყარი. ნახევრად ყრუ, ორმესამედათ—მუნჯი, თუ ამდენივე, ამაზე ცოტა ნაკლებ-ნამეტარი ბრმა, ბეცი, ჩლუნგი თუ ენაბრჯინილი არ აღმოგჩინა ჩემს სკოლაში.

ნამდვილათ კი. ყველაფრიდან ჩანდა, რომ ყმაწვილები კარგათ სჭამდნენ, კარგათ სვამდნენ და ტანთ ჩაცმულობითაც ბევრად სჯობნიდნენ თავიანთ მასწავლებელს. მარტო სკოლაში მოტანილ საუზმეზე რამდენჯერ ამკაწყაწებია კბილები, რომელთაც მე განგებ უჭერდი და ასეთ შემთხვევაში და ბევრ ჩემ მოწაფესავით თითქმის ასპროკენტიანი სიმუნჯით განზრახ ვისწვლუებდო თავს.

— ეჰ, რამდენი ათეული ნიჭიერი გლეხის შვილი ფართოდ მოირთხამდა ფეხებს, და სასიცოცხო ფეს-

ვებსაც ღრმად გასდგამდნენ თითოეული ამ „დოკლასპას“, „თავ-ბუას“ თუ „ცინგლიანის“ საარსებო ბაზაში! —გამიფიქრებია მე ბევრჯერ და ბრაზი მახრბობდა ჩემი თავისა, რომ ცხოვრებას ჩემთვის განსაკუთრებული სიძულვილით საზარელმა მაშინდელმა წესებმა ასეთი სოკოების უნებური მებღაღობა მომისაჯა მე უფისოდაც მძიმე ხედრათ.

სასწავლო წლის ბოლომდე სული კბილით მივტანე. და თუმცა ჩემი ხელობა გულთით მიყვარდა, თუმცა, რომ ეს უტყინო და ხეპრე შშობლები არა, ამ გამოუსადეგარა მასალაზეც სარგებლიანად გასჭირდა ჩემი დაცდილი ხერხი თუ სამართალი, მე მაინც წლის ბოლოს კვლავ იქ მასწავლებლად დარჩენაზე უარის ქალადი წარუვდგინე, ვისაც ჯერ იყო.

— რატომ, ბ. კალისტრატე, რა მიზეზია?!

შეშფოთებით მეკითხებოდა სასკოლო კომიტეტის თავმჯდომარე და მწუხარებით დასძინდა:

„როცა უკვე სკოლას ერთგვარი წარმატება ემჩნევა თქვენს ხელში, როცა ჩვენც გული თითქმის. დაშვილებული გვექონდა...“

აქ სწყდებოდა მისი სიტყვა და იწყებოდა ჩემი ჯამგირის, ბინის თუ სხვა და ხვა დარგთა ფეროში ყინულებზე ჩამოშვების მოსურნე დირიუბლის გაწბილებული თარეში.

მაგრამ ყოველი ცდა ამაო იყო. და მეც მეორე დღეს ჩემი კიდევ იქ დარჩენის საკითხში, ყინულზე კიდევ უფრო ცივი და მიუტარებელი, მოეჭოდი მატარებლით უკანვე ისევე ჩემი „კენჭებისა“, ჩემი საყვარელი „ველური მთის ქანებისაკენ“...

ონისიშე.

მ. გოგოკის შეხვედრა სადგურზე

—გაღვიდე — ვაი, არ გაღვიდე უი..

თანამედროვე „მეზიანიზმის“ განმარტება გორკის მიერ ანუ
გსპერზე თუ ზელსაირზე

— უპ, როგორ „დაბუნო“ მეზიანებით შეუწყვიტო ხმაი..

მ ფ ლ ა ნ გ ვ ე ლ ი

(პაროდია — შარტი)
(სცენა—ციხის წინ).

ზორა. თენდება დილა, დაპყრეს ზარები,—
კამოუკეტეს ციხეს კარები; ;
ციხევე, გიკეთდეს მომგონებელი, —
შენ ხარ ქურდების დამლონებელი!
ქმარი: მზე ამოდის და ჩადის,—
ჩემ საკანში კი ბნელა;
დღე-ღამე დარაჯი დადის
ჩემს ირგვლივ ნელა-ნელა...
დარაჯი: დელო ისპორტიტ გლუპცია, —
აბვინიაიტ სლუჩია...
ქმარი: თავო ჩემო, ბედი არ გიწერია, —
ოხ, ქურდობავე, ეშხით არ გიკედრია.
მითხრეს: ციხე ყველა ქურდის მტერია,—
ჩემი თავი ოთხკედელს უქერია...
დარაჯი: ამაზეა ხათქვაში მგლიას ისტორია,—
და რასაც ეხლა გიმღერთ, იცოდეთ რომ სწორია.
„ბედნი ლისცა პლაკალა:
ნე პრიშლა კაშნე სონია,
ლიშ კურიატნიკ ნაშოლა,
პატკაპად ევო დონია...
გუსი, უტკი და კურცია,—
ესემ ზადელ ზუბი ოსტრია;
ნო ტამ საბაკა ვსტრეტულა...
ატარავალ ონ მნე ხვოსტია...
ქმარი: მეგელსა თურმე მგლობა ჟქეს, —

ტურამ მხარე დაქცია;
ათ წელს მე აქ როგორ ვაეძლო,—
უნდა მივეც კასაცია...
დარაჯი: აბა, მაშ, რა გეგონა,—
სალაროს რომ აღებდი,
ფულეებს იტაცებდი, და
კახინოში ავებდი?!.
ცოლი: ნე სპრასილა, გავარილა,—
ვახშილა, ნე პალაეილა...
ქმარი: ვინ არა იცის, რომ აქ ჯდომა მწარია,
დღეს გაფლანგვით არაყის გაუხარია...
ცოლი: ჩემო ქმარო, მანდ რად ზიხარ,
შენი ბრალი რა დიდია?
შიპასუხე, გვედრები,—
გულზე ცეცხლი მიკიდია...
მეზიანობდათ მეტებს ვსჯიო,
კახინი ფული ყლაპუმ,
ათი წელი ციხე მსჯიანი (პაუზა).
ცოლი: კარაულ... სკაეი, სოლნცე,
მოი მუე ტამ კაკოი დნია?..
დარაჯი: ჩემო სპრასილ, ნებო რაენო მუეა სპრასიტ კაკოი რიად?
ცოლი: სამნოი ეილ ონ დეხლი იმელ,
სტაბოიყე კაკოი დნია?
დარაჯი: ტი სამ ზნაიშ, რომ მეტებს წვერებ ვისოკია;
ტამ სილიტ ტევერ ტვიო მუე,—
შეია ემუ სკურუჩენია...
ცოლი: სამნოი ბილ ონ, დენეგ ტრატეილ,—

სტაბოი ოხ კაკოი დნია?..
დარაჯი: ზა რასტრატე მნოლო ოინგუ,—
სილიტ ონ ტამ სეგოდნია...
ცოლი: კარაულ... სკაეი,მოი დუშკა,
მოი მუე ტამ კაკოი დნია?..
დარაჯი: ზამოკ ემუ რუკი ჩეშეტ,
რეშოტკა ლომ პოხოლანდია...
ცოლი: ატკროტი ემუ დვერი—
ილი სკაეი ჩტო სნაია?..
დარაჯი: ევო ნეკტო ნე უვიდეტ,
ლეტ ნა დესიტ პრისლანია...
კუეშინ, ჩტოზი ნესტი ვოდუ,—
ესევა ემუ ნესლურია...
კავდა ნიბუდ სლამიაცა,—
იზნი სებე მუე ლუჩია!..
ცოლი (ქმარს): ქმარო ჩემო, ნე პუსკაეტ,
ზდეს კარაულ დერეიტ თოფი,
შენი მზერა შორით გულს მწვაეს,
და მედება, როგორც ცოფი...
დარაჯი (კალკე): ანა სტროიტ ზდეს მნე გლაზკი, —
ო, აპასნა ეია ლასკი.
ქმარი: ცოლო ჩემო მიშველევია,—
ხერხი რამ მოიგონო:..
მე თუ ხშირად მატუყუბდი,—
ეხლაც რამე იღონეო...
ცოლი: ვეცდები რამეს აქ მეო,—
იქნებ გავაწყო საქმეო...
დარაჯი: ეტა ეენშინა სატანა! (ზურგს შეაქცევს).
ცოლი: არძალმის მეტის ატანა!.. (ეხვევა).
ქმარი: ცოლო ჩემო, რაცა გთხოვოს, —
მიეც, გევედრები მეო;
იქნება ხსნა რამე მომცეს,—
მომიხიბლე როგორმეო...
ცოლი: კარაულ... მოი სერდცე ბუსი,—
ამბატუმ ტებე ნა უსი!..
დარაჯი: ასტავე.. შენია ნე ზამანიშ,
მნე ნე ნუენო ბუსი ვაში...
ცოლი: დუშკა!..
დარაჯი: ასტავე!..
ცოლი: გულის უშკა,—
დარაჯი: ცუდათ ჩაგვიღის იგრუშკა...
ზორა: ფრთხილად იყავი, დარაჯო მგლანგველის დასჯას რალა ჯოხს?!
ქმარი: ვაიმე, ახლა რალა ვქნა.
თუ რომ წამიხდა საქმეო...
ცოლი: შენ მანდ იჯექი, გენაცვა, სხვა დუშკას ვახავ აქ მეო!..
ქმარი: ვხედავ, ცოლმაც მიღალატა წყეულიმც იყავ შენ, არტო, ათ წელიწადს ამ ციხეში როგორ გავძლო ასე მარტო...
ცოლი: ამაღამდელი ლამეო, ნუ გათენდები მალეო... (გარბის).
დარაჯი: მეტების ციხევე მაღალეო დღე — ლამ შენ გენაცეალო...
ზორა: მეტებისა ციხეო, სურვილითა გნახეო; გამფლანგველი მანდ არის,—
ქარგად შეგვიანებო!..
ტარზან:

მუნჯი რადიო

გორგი და მ. ჯავახიშვილი

(ქუთ. მაზრა, ს. ამაღლება)
 ამაღლების რადიო,
 ზად ხარ დადუმებული,
 მენი ხმა გამოგონე
 გამიხარე მე გული

ექვსი თვე შეგისრულდა,
 შკაფში ხარ დამწყვდიული,
 იქნებ გშია, გწყურია,
 ან ფეხს გიშლის წყეული?

პირველ ანძის ამგებად,
 ტენიკები მოვიდა,
 მთელი დღე იმუშავეს,
 მაგრამ რა გამოვიდა?
 ერთი ანძა აგვიგეს
 და მეორე ძირს გდია,
 ზედ „ანტენა“-ს მეთუღი,
 საცოდავად ჰკილია.

მისთვის მიშას ხალხი სთხოვეს:
 „მოიკიდე მადლიო,
 სამკითხველოს გამგე ხარ,
 და მოგიწყვე რადიო!“

თორემ მსგავსი რადიო,
 დღეს ხალხისათვის ფუქია: ?
 მას ხმის მოსმენა უნდა,
 ეს რადიო მუნჯია!

შაშიჩარი

—პირველი ჩემი თხზულებები: „ჩანჩურა“ და.. მე გორკის გავლენით დავსწერე, ხოლო შემდეგ კი „სამშუპ-ხაროდ“ ჩემი საკუთარი გზა ვნახე.

ქნელი მღვთაგანობის გადალახვა

(რუსულიდან)

ერთ მშვენიერ დილას დირექტორი, კონდრატე პირდაპირივე დარწმუნდა იმაში, რომ მისი ქარხნის ხელმძღვანელ აპარატში მთელი ასი პროცენტით ფეხი აქვს მოკიდებული ლაქაობას, პირში ლაქტუსა და მლიქვნელობას.

მას მთელი თავისი არსებით შეჰპარდა ეს საშინელი ავადმყოფობა და დაიფრინა რა თავისი კაბინეტიდან ყველა ლაქტუსა, ლაქ-მაქი ხალხი, დაიწყო აღნიშნულ სისაძაგლის აღმოსაფხვრელი გეგმის შემუშავება.

— დაბალ თანამშრომელთ აბა რა უნდა მოსთხოვო, ისინი მაგალითს თავისი უფროსი ამხანაგისაგან ღებულობენ. უნდა დაეცხო ზევიდან. ავიღოთ მაგალითისათვის კვიციშვილი. აბა, რა საქმეთა მმართველია ეს დოკლაპია? სუთი წუთის გაძლება არც კი შეუძლია ისე, რომ ვინმეს „ენა არ ამოუსვას“. მივაწვე იმას უკან ყველა თავის გადასულს, რომ ამის შემდეგ სხვებმა მაინც ისწავლონ ქუქია...

პირდაპირივემ აიღო ბლოკნოტი და შეუღდა ქარხნის სამმართველოსადმი ბრძანების წერას:

„ამხანაგი კვიციშვილი მის მიერ ცხადებულ ლაქ“..

დირექტორის ხელი უცბათ შეკრთა და შეჩერდა. მის სახეზე სერიოზული გამომეტყველება აშკარა მწყურება შესცვალა. მას ცხადათ წარმოუდგა თვალწინ ტრესტის გამგეობის წევრის, ლაშაბაქაშვილის ამ ამბით შემ-

ფოთებული სახე.— კვიციშვილი ხომ მისი რეკომენდაციით იქნა მიღებული სამსახურში..

და პირდაპირივეს თვალები გაუწვრილდა:

— მებრალეა კვიციშვილი მართალია, ის ლაქ-მაქი კაცია, მაგრამ თავისი სამსახურის შეუღარებელი ამსრულბელებლაც იმავე დროს.. გაუფელვა უცბათ პირდაპირივეს და დაწყებულ ბრძანების ქილაღდს, მოკმუქვნის იქვე, კალათში გაუძახა.

— აი, ჩვენი სამწეო ნაწილის გემგე, თხუნელაქე კა. აუტანელი კაცია, დღე და ღამ სულ იმაზე ფიქრობს, თუ საპონ-მოუსმელად როგორ მორთოს შეძრობა ყოველად დაუშვებელ ადგილას. ხეაღვე, რომ იმისი ხსენებაც კი არ იყვს იქ..

პირდაპირივემ უკვე ამაუწო კალამი მელანში, რომ ხელი ისე გაუშეშდა, როგორც ჰქონდა:

—პოითმინეთ, ძმებო და მეგობრობო! თხუნელაქე

ხომ თვითონ სიმონ გამცემლიძის ბარათის თანახმად არის მიღებული... არა, რამდენათ გამოიმელაყა მაინც ეს თხერა გოგრა, რომ ის თხერი კი ვერ მოვისაზრეს.. თხუნელაქე, მართალია, ლაქიაა, მაგრამ სამაგიეროთ კი ახალგაზრდაა. ასეთებს დაფასება უნდა..

დირექტორი უკვე შეუღდა სხვების ანგარიშს, მაგრამ ყოველი ახალი პიროვნების გახსენებაზე ყურში უფრ-

ს ა ხ ტ ა ლ ღ ა რ ჩ ე ნ ა

— ვაა, ეს ხალ შემოუყვანივარ; აქ ზომ ადგილი უკვე დაკავებული ყოფილა..

მაგრათ და მაგრათ ურეკავდა რალაც, თავისი სრული კლსუსურობის შეგნებისა გამო.

მცირე მფარველობათა მქონე ხალხისაგან უკვე გასუფთავდა ქარხანა. უკანასკნელი წმენდის დროს დარჩნენ ისეთნი, რომელთაც არა თუ ძლიერი მფარველები, არამედ პირდაპირ მთა ყუარჯენები ჰქონდათ მხრებში შეყენებული.

ამავე დროს კი ღირსეშანიშნაფი კვიციშვილი, საიდგანლაც უკვე შემომტყვრალიყო პირდაპირიძის კაბინეტში, და ესლა დირექტორის წინაშე თავლიეით დნებოდან:

— ძვირფასო კონდრატე კონსტანტინესძე, თქვენ ისეთი მოქანტულობის ფერი გაძეთეს სახეზე, რომ მე უკვე განკარგულემა გავეცი თქვენთვის მანქანის მორათმევის შესახებ!.. თქვენ უნდა გაუფრთხილდეთ თავს, თუნდაც ქარხნის ინტერესების გულისათვის!..

პირდაპირიძე სიანხლისაგან დაკუნტრუშდა, სტაცა ხელი პორთფელს და შურდულიეით გაუარდა გარეთ.

შიგ კარებში ის შეეჩება ქარხნის მთავარ ინჟინერს და კარძიან ფეხზე უხეზად დაადგა თავისი სპილოს ფეხი. დაშავებულმა საზარლად დაიკლანა დირექტორის ფეხებში და ნაძალადევი ღრეკით ძლივს წამოიკნაევა:

— მპატიეთ, კონდრატე კონსტანტინესძე, ჩემი სოტლანქეი მე, როგორც უხეში დათვი, ისე შემოგიფარდით პირდაპირი ფეხებ ქვეში!..

გახლებული პირდაპირიძე ისარიეით დაეშვა კიბეზე, ვადასჭრა გზა და ლამობდა ეზოდან გაეარდნას, რომ გასავლელთან არ შეჩერებულეყო ერთის წამით. სანამ დარაჯი კიშკარს გაუღებდა.

პირდაპირიძეს ტანის საპეით, კბილთა ჩენითა და კუდის ქიციენით მიუახლოვდა ქარხნის ეზოს ძალლი და დაუწყო რალაც გამოუთქმელი მონური გრძნობით ერთი

დაუსრულებელი აღერსი, ჩექმის კაისი უძახედა, ფერდებით ზედ მიკრობა და ტუჩებით ლოკეა.

პირდაპირიძეს მოთმინება დაეკარგა:

— ეხლავე გაავდეთ ეს ლაქუცა არსება აქედან!.. ხუთ წუთში, რომ მაგის სახსენებელიც არ იყვეს აქ!..

დარაჯს, როსაპას რისილაც თქმა უნდოდა მან თითქოს კიდეც გადასწყვიტა ენის შებრუნება. მაგრამ ხმა-მაღლა ძლივს ეს-ლა წარმოსთქვა:

— მესმის!..

პირდაპირიძეს უცბათ თითქოს რალაც მოეშვა. მან თავი დაკმაყოფილებულათ იგრძნო:

— ერთი ლაქიით ნაკლები იქნება მანც.. დასაწყისში უკვე არის!..

ამ დროს დარაჯი, როსაპა, ერთეულების გრძნობით გაბასრული უკვე დასდევდა საბრალო ჩოთაჰა ოასაჰი რად.

ძალს კი ვერაფერი გაუგო. სეტყვასავით მის თავზე გაწვიმებულ ქვების ყოველ მოხვედრაზე მის ტანზე კუნთები რეზინიეით ხტოდენ, ცქმუტავდენ და ძაღლიც ღრენით და წქმუტუნით გარბოდა ეზოდან.

ის კაი მანძილთ განშორდა ქარხნის ეზოს. მაგრამ მალე ისევე მოუახლოვდა მას და უკვე ჩამოკეტილ ალაყაფის კარებთან მოჰყვა გულის გამწყალებელ ყმუილს.

ქიშკარში გამოჭრილი საკონტროლო სარკმელი გააღიწია და იქიდან გამოჩნდა როსაპას, გაბურძევილი თავი:

— ნუ სტირი, ყურშია მე შენ წაგიყვან მგორე ქარხანაში და იქ მოგაწყობ. იქ ჩემი სიძე მსახურობს, გეცხის!..

თ ვ ი თ ე კ ვ ლ ე ლ ო ბ ა

ქათამი, რომ ქათამია, იმას, რომ დაკლულს დაინახავ-
 ეთ თვალბეზე სრემლები მომადგებოდა. ვინ იცის, იქ-
 ნებ კიდევაც ავტორებულყავი, ქათამის გემრიელი ხორ-
 ცის გემო რომ არ გამხსენებოდა ამ დროს. ასეთი ხასია-
 თის კაცი სხვის სიკვდილს რავე გაევიღებ, აბა, გულში
 და მით უმეტეს ჩემი საკუთარი თავისას, რომელიც მუ-
 შეკოპის მალახიაზე ძვირად მიღირს.

მიუხედავად ამისა, მე მაინც მებრალება ხალხი,
 რომელიც თავს იცავს ხოლმე.

ერთ მშვენიერ დღეს მე განვიზრახე ამ სოციალუო
 ბორბლებს ნამდვილ მიზნებათა გამოჩვენება. ავიღე ჩემი
 სამწერლო მოწყობილება. გაუღდექი ქუჩებს. არ გამივლია
 ბევრი მანძილი, რომ ერთი სახლიდან კივილი შემომქმნა.
 ოთახში შესავლთან იატაკზე ესვენა ერთი ახალგაზრდა
 ვაჟი, რომლის ახლოც ცგლო გრძელ ტარიანი დანა.

— აბა ჩამომეცალეთ!—დავიძახე მე და მიცვალე-
 ბულისაყენ წავეიწი. ხალხს გამოძიებელი ვეგონე და მა-
 შინვე გზა მომცა.

— ვინ არის ეს ვაჟბატონი?—შევეკითხე ერთ ქალი-
 შვილს, რომელიც თავზე ადგა ფერ-წასული.

— ივანე ბაკანაშვილია, ბატონო. მიპასუხა მან.

— რამ მოკლა?

— დანამ მოკლა, ბატონო, დანამ დამღუპა, — მი-
 პასუხა მან და ლოყებზე დაიხევა ხელი.

— იმას კი არ გეკითხები, ვინ მოკლა - მეთქი?

— თავისი ხელით მოიკლა, ბატონო, თავი.

— მიზეზი რა იყო?

— მიზეზი მე ვარ, ბატონო, მე მოშკალით მე მეს-
 ჩოლებთ. მორთო ქალმა კივილი.

— ვინაიდან ქალი კივილს მოუწდა და მკვდარი კი
 არაფერს მეუბნებოდა, ისევე სხვებს შევეკითხე და გამო-
 ვარკვიე, რომ იმ ვაჟბატონს ყვარებია ეს ქალი. ქალს უა-
 რი უთქვამს. ვაჟი გაბრაზებულა და თავი დაუტლავს.

— სულელი—ჩავილაპარაკე მე, მაგი მართლა დასა-
 ვლავი ყოფილა, რავე მან თუ არაფერი იცოდა მისულიყო
 სტატისტიკურ სამმართველოში და ეტყოდენ. რომ ერთ
 კაცს 4 ნახ. ქალი უწევს. ამის შემდეგ გავიგე, რომ ერთმა
 კაცმა თავი მოიკლა დღისით რევოლვერით.

— ალბათ, ისიც სასიკვდილო ყოფილა, თორემ რაღა
 ამ შუადღეზე მოსურდა სიკვდილი—ესთქვი მე და ნელი
 ნაბიჯით გავსწიე, ნათქვამ მისამართით.

„სოლი გამექცა, ვერ ავიტანე ეს დარდი და თავს
 ვიკლაე“—პატარა ქალაღზე, რომელიც ერთ მოკლულს
 უნახეს ხელში!

— აი მერე სულელი—ესთქვი მე.— შე ოჯახ დაქ-
 ცეულო, მე გამოგატანდი ჩემს საკუთარ ცოლს. თუ ასე
 გინდოდა ამ სიძვირის დროს ქალი, სულელი ყოფილხარ
 შევეუქრობე ერთიც და წამოვედი. ქუჩაში ვილაცხს მია-
 სვენებდენ, ხალხი ბლომად მოყვებოდა და მეც გავყვით.

— მერე რა მოუვიდა?—შევეკითხე მე.

— თავი მოიკლა საწყალმა გუშინწინ — მითხრა ერ-
 ზმა.

— სხვა ვერაფერი ნახა საქმე?—უთხარი მე—ჩა-
 წერილიყო შრომის ბირჟაში, თუ უსაქმო იყო, და საქმეს
 გაიჩინდა.

— ბირჟაში კი არა მშვენიერი სამსახური ქონდა მაგ
 უბედულს—ჩაილაპარაკა ერთმა მოხუცმა.

— აბა, რაღა უნდოდა?—გვითხე მე.

— ბედი არ წყალობდა საცოდავს, ბედი, ერთი წლის.

განმავლობაში სამი ცოლი მოიყვანა და სამივე მოუკვდა
 ვერ აიტანა კაცმა ამდენი დარღები და თავიც მოიკლა—
 ნაღვლიანად დაამთავრა მოხუცმა.

— მეტი ჰქუა თუ არ ქონდა, ვითომ ამდენ ხანს
 როგორ ცოცხლობდა,—ესთქვი მე.—მეყვანა კიდევ თუ
 უტოლოთ სიცოცხლე აღარ შეეძლო. დმერთს მაგისთვის
 ბედი მოუტია და მაგას ვერ მოუხმარია.

— არა, ამდენი სულელი რავე ყავს ამ ღმერთს.

ფვიქრობდი მე— ას მესამე თვითმკვლელობა ვნახე და
 ერთიც არ აღმოჩნდა ისეთი, რომელსაც მკვლელობის გა-
 სამართლებელი რაიმე საბუთი ქონდეს. კაციო ცოლი
 გიქცა,—თავს იკლავს, მოუკვდა,—თავს იკლავს, არ წა-
 ევა,—თავს იკლავს!.. ამ ოჯახქორებს რა დარჩენია ამ ცო-
 ლებაში? მე დღე და ღამე იმას ვლოცულობ. იქნება რა-
 გორამე მოვიცილო მეთქი—და ესენი კი წინააღმდეგს შეე-
 ბიან.

ამ ქუჩებში კარგა გზა გამეგლო და ერთ ქუჩაში
 მივსულიყავი. არ გამივლია რამდენიმე ნაბიჯი, რომ რა-
 ლაც ხმაური შემომქმნა.

— აღარც ეხლა ჩამომეხსენები!—დაიძახა ვილაცხ და
 რევოლვერით გავარდა. მოვიხედე და ერთ ეზოში დავი-
 ნახე, თუ ერთი შუახნის კაცი მიწაზე როგორ გაგორდა...

— რა მოუვიდა რატომ მოიკლა თავი?—შევეკითხე
 ერთ მოხუცს დედაკაცს რომელიც გაშეშებული იდგა.

— გაამწარეს, შვილო გადაეკიდა ეს ოჯახ - დასა-
 ქცივი: გინდა არ გინდა, უნდა მაცხოვროყო, სამჯერ იყ-
 ენენ „ზაქსში“, მაგრამ მისი მოცილება არ მოხერხდა.

— ეისი დედი ვინ უნდა მოეცილებია?—შევეკითხე
 მე.

— ვინა და ცოლი, შვილო, ვერ მოიცილა ვერაზგით.

— უბედური—შევიძახე მე. აი, კაცი, რომელსაც ქო-
 ნდა საბუთი თავის იკვდილისათვის—უთქვი მე და გა-
 მიხარდა, რომ ერთი კაცი მაინც ვიპოვნე სამართლია-
 ნად თვითმკვლელი.—მინდოდა გმირის ცხედარი მენახა
 და ამ მიზნით ქალთა ჯგუფი გავარდნიე, რომელიც მო-
 ცვალებულის გარშემო შეგროვილიყვნენ.

— მომეკით წყალი, მომეკით—დაიძახა თვით მკვლე-
 ლმა და თავი წამოსწია—მიშველეთ მომეხმარეთ—იძა-
 ხნა, ის და დაქრილ მკლავს იშინჯავდა.

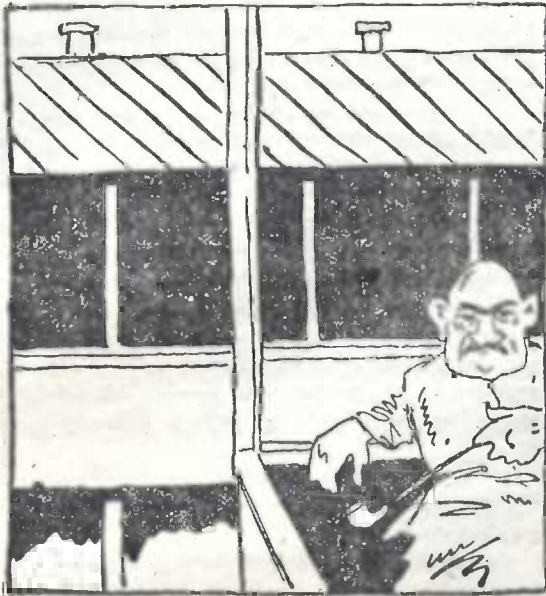
— ჩაღად გინდა, ძმაო, მოხმარება, მოხმარება კი
 არა დაბეჭე თვალბეზე. იქნება მალე მოკვდე, თორემ შე-
 ნი ცოლი საგარაკოთ ვასამზავებდელ ფულს მო-
 გთხოვს—ვუთხარი მე დაქრილს. და აქეთ წამოვედი. მე-
 ორე დღეს გავიგე, რომ ის კაცი საექიმოდ წასულიყო
 სააუადმყოფოში და ექიმებს ბევრ ფულსაც შებირე-
 ბოდა, თუ მოაჩენდენ!..

— მოდი და ამის შემდეგ შენ გაარკვიე თვითმკვლე-
 ლის ლოლიკა: ზოგი იმისათვის იკლავს თავს, რომ ცო-
 ლად არ მოყვება. ზოგი ხოლო იმისათვის, რომ წაყვე-
 და არ შორდება, მარა არც უტღის. მე კი, უნდა გამო-
 ეტყუეთ, ვერც ერთ ამათანს ვერ მივბაძე. მე ვერ ვუ-
 ლალატებ ჩემს ეფიზოს და თავს წინ წინ ვერ მოვიკლავ-
 ცოტას კიდევ დავუტდი, იქნება უკითონ რსურვის გასე-
 ირება თავის საკუთარ წინაპრებისაკენ. ამ შემთხვევაში
 ჩემი საკუთარი წინაპრების მისამართსაც არ დავიშურებ
 მისთვის...

და რომ ეს იმედი მაინც არ მასულდგმულებდეს
 თვითმკვლელობას მე სხვები დამასწრებდენ?!

ბ. იბოლი.

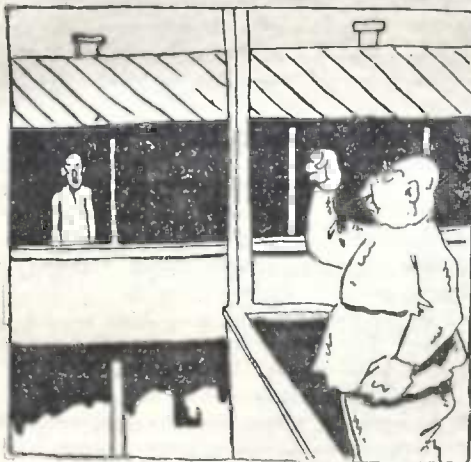
რაც მოგივა ღავითაო, ყველა უენი თავითაო!..

ყოველის უემძლე იყო სახლის პატრონი გეო. უთქვამს: ჩემს სახლში, რაც მსურს მას მოვიქმედებ მეო.

სახურავს დაშლილს, დახსნილს უემჩნევს კომისია... გეო დგას ისე, თითქოს იქ ანძალ ჩაუსვიათ.

მაგრამ ითმენდა მღვმური ყველაფერს, როგორც კრავი, მაშინ მია უემოთ გეომ დაშალა სახურავი.

ყავდა გეოჯაჯ სახლში ერთი საბჭოთა მღვმური; მას გინებ - ლანძღვით გეომ გამოუქმეკა ყური.

სიზმარების ახსნა

(ქ. ზესტაფონისათვის)

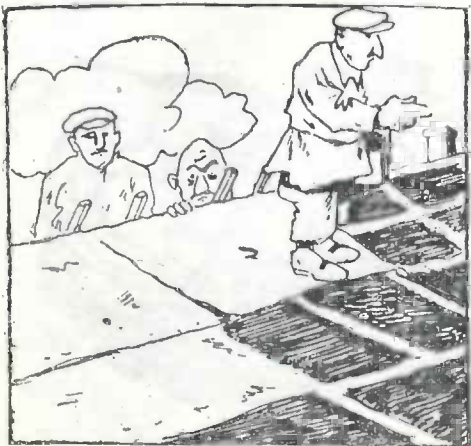
ღვინო ნახო სიზმარში, ეს ნიშნავს ქ. ზესტაფონის ელსადგურის საწყობის გამგეს, რომელმაც ისეთ გააძვირა ღვინო, რომ ბოთლი შვიდ-აბაზზე მეტი ღირს.

საშაქარლამო ნახო სიზმარში, —ეს ნიშნავს ზესტაფონის კინო-თეატრ „ეთერს“, რომელიც ისეთა დაქაჩებულს, რავარც მალრადე ღვდელის ძველი ზურჯინი და ხალხის მისატყუებლად გახსნეს საშაქარლამო, იქნებ ვინმემ ერთი აბაზი გაიმეტოს და ბილეთი შეიძინოსო.

გეძინებოდეს სიზმარში, —ეს ნიშნავს სანიტარულ კომისიას, რომელიც ამჟამად „მილ-ლეინძრათ“ იმყოფება, მაგრამ ერთი დაფაფხურებით, ალბათ, გამოიღვიძებს.

ავადმყოფი ნახო სიზმარში —ეს ნიშნავს იმას, რომ ავად გახდები, თუ კავშირის წვერი ხარ, მერამ მაქავარიანი ექიმის ორდერს. გამოვიწერს, მაგრამ ექიმს ვერ ნახაი, რადგან ყველა ემალება ასეთ ორდერს. თუ ვინც ცობაა, დაიჭირე რომელიმე ექიმი, წამოსასვლელათ უკვე ველად ეტლს მოგთხოვს. ორივე უემთხვევაში სიზმარს მნახველს სიკვდილი არ ასცდება.

ყვიროდეს ვინმე სიზმარში, —ეს ნიშნავს ეპოს მოლარე არტება განჩილასს, რომელიც ისეთ ყვირის ეპოში, რამ გეგონებათ ორთქლმავალი ყვირის დეპოშია კილყავაი.

გადის დღე. ხარობს გეო.
თავი გონია ცაზე.
უეცრად კომისია
გამოჩნდა იმ ქუჩაზე.

გეოს სიტყვები „სულ“-ში
არც გარკარეს ახლო...
ჩაქინდრა თავი გეომ.
— „მშვიდობით ჩემო სახლო“-!!!
სინტო.

უ ბ ე ლ უ რ ი უ ე მ თ ხ მ ე მ ა

(ნეოკლასიკური პოეზია)

„სიყვარულს რა შეუძლია
იმას „მშაი“ რას მიხედება,
იანვარში „პაეარს“ მოგცემს
შეა იელისში გაყინდება“.

ღონ-კიხობტი.

არვის ეგონოს ესე ამწავი ბოდვა ტერინსა
(ან და პოჩმახული ვინმე კრეტინისა),
ეს არის რეალური ფაქტი,
ჩემ მიერ ნახული რამოდენიმე აქტი.
რომანი პროზათ,
რომელსაც არ ვიყიდი ღერ პაპიროსათ.
(რადგან პაპიროსი გაცილებით მეტს ფასობს ამასთან,
ვიდრე „რომანტიკა“, რომელიმე ლაბათთან)
და მასთან,
საგანიც თავისთავათ გამოუცნობი ყოფილა....
(მე ამ შემთხვევაში ვინმე ვინმე ვერ დამაკმაყოფილა)
ყანტი იტყოდა: „საგანი რეალტივია“,
თუმცა მარტივია!
რომენ ფენომენი არის ყოველი!
თუ ქერივი დარჩა გაუთხოველი,
საკმარისია ქერივის ხსენება.
რომ ავითანოს „ციებ-ცხელებამ“.
ცოლი რომ მიცვალვებულ ქმარს დამარხავსო,
თვი იმ დიდიდან „დაურწყებამდე“ ინახავს „მარხვასო“!
(ასე იტყოდა სოლომონ ბრძენი),
ეს ქეშმარიტება კი მე დღეს ვგორძენი!
(აი, სად ყოფილა ძაღლის თავი თურმე დამარხული..!)
ყველაზე შმაგაო ქერივი „მარხული“!...
(მით უმეტეს, როცა დიდი ბჭეს ქერივობის „სტატი“!
უხილავე ცეცხლი დაგვიღოს ტანში,

როცა მას, თანახმად მეშინაურ ტრადიციისა, ხელზე
ემთხვევიო!
(თქვენ შეგიძლიათ ისარგებლოთ ასეთი შემთხვევით),
თუნდაც ის იყოს მახინჯი,
სადღურ მახინჯაურიდან....
ან და გავდეს... პოსტი... პროსტიტუტკას.
ან და გავდეს... პროსტი... პროსტიტუტკას.
და აგიშლის ტანში ზაფრებს..
და, დებიუტანთ, პოეტით აფაფრებს...
როგორც ჩემბერლენი, ვერ დამშვიდებ ნერვებს,
და დაიწყებ საეიზიტო „მანერებს“!...
(მე ამაში დამარწმუნა პრაქტიკამ),
დღეს კი, აზნანგებო! ასეთია ჩემი ტაქტიკა:
გაფრთხილებთ ყველას!
მოერიდეთ, როგორც მტრებს,
ისე „საპატარძლოთ გამოწყობილ დედაბრებს“!..
I.
ჩემი რომანის თაური. პირველი,
საოცარი და გასაკვირველი,
იწყება ასე:
მივდივარ გზაზე...
(სამკითხველო! დიდი ბოდიში, შენთან;
ავერ „მზეს გადავებდავ“ და ახლავე გაახლები..!.)
(პრადალენიე სლეღუტე).
ღონ-კიხობტი.

ქ მ ჯ რ ი ს ბ ზ ა ზ ი

ქალაქიდან საზჭოთა ავტომობილის

ვანდემ ზარანდია

პრილის პრილა დღეობა... ასლოვდება მორწმუნე-დღესასწაული „ქრისტეს აღდგომა“ ტარდება ანტირელიგიური პროპაგანდა. რაიკომის გაერთიანებულ უჯრედის კრებაზე მომხსენებელმა ასე დაასრულა თავისი საბოლოო სიტყვა:

— „ამხანაგებო, რელიგია ჩვენში ჯერ-ჯერობით არ არის აღმოფხვრილი. საქართველოს გლეხური ქვაყანა და რელიგიას კიდევ აქვს გასაღალი. უნდა ჩატარდეს ანტირელიგიური კამპანია... რომ ძირშივე მოისპოს ეს ძველთა ძველი ჩვეულებები... ამხანაგებო და გადამწყვეტი როლი მიუძღვის კომკავშირს. ამიტომ ყოველმა უჯრედმა უნდა გამოყოფს კომისია, რომელიც პროპაგანდისტებს დააზნუნოს სოფლად რელიგიისთან საბრძოლველად. ამხანაგებო გახსოვდეთ თქვენი მოკალეობა. იცოდეთ, რომ ცრუმორწმუნეობა უმთავრესი მტერია რევოლიუციის!..“ — გაისმა ტანი. აჩოჩქოლდნ. ირჩევენ კომისიას ვანდემ ზარანდიაც ჩავარდა ანტირელიგიური პროპაგანდისტთა წრეში. მას მოუწია წასვლა სოფელ მუხურში. მან სიამოვნებით იკისრა ეს დავალება. ჩავიდა სოფელში. ის ეხლა სდგას სოფელ მუხურის აღმასკომის აივანზე და დროგამოშვებით ხელიდან ხელში გაგანიერებულ პორტფელს ატრიალებს. ხან პაპიროსი მოწვევის დროს მკლავებს ქვეშ ამოიჩრის მას და სახეს სერიოზულობით ამძიმებს... კრებაზე მოწვეული გლეხები ფეხის ცერებზე შემდგარნი ითვლიან, იბებებს და ბეწვის ქუდებიდან მოწიწებით სალაშს აძლევენ ევროპიულათ მოკაზმულ სტუმარს. დარბაზი გაივსო ჩოჩქოლით. — ამხანაგებო — მიიპყრო ყურადღება აღმასკომის თავმჯდომარემ — კრებას გახსნილად ვაცხადებ. მოხსენებან ანტირელიგიის შესახებ გაკეთებებს ცენტრიდან ჩამოსული პროპაგანდისტები. გათხოვე სენას.

ვანდემ ვახსნა პორტფელი და ქაღალდები გადმოაღვა. სიჩქურე დაეცა. ჩაახველა. გალსტუქი გაისწორა, თმაზე ხელი გადაისვა და დაიწყო:

— „ამხანაგებო, ჩვენ ვცხოვრობთ პროლეტარიატის დიქტატურის ხაზში... ე. ი. პროლეტარიატს ხელში უქი რავეს ცხოვრების სადავი და მოაქანებს წინ. სოციალიზმისაკენ. უკან მას უხიდება სოფლის ღარიბი გლეხობა. ჩვენ საბოლოოწარმო რევოლუციონიზმის და კოლმეურნეობის ხაზსაზე უნდადგან ამგვარად სამრეწველო ცენტრები სახელმწიფო აპარატის ხელშია. ის მონობილიას უკეთებს

ვაჭრობა- მრეწველობის არეს და თავისებურად ატრიალებს. სოფელში კი საქმე სულ სხვანაირადაა. აქ უმეტესი ნაწილი სიმდიდრისა კულაკების ხელშია. ამხანაგებო თქვენ, ალბათ, დამეთანხმებით მე, რომ კულაკები მოსასპობია... გაისმა ჩოჩქოლი. — ძირშივე მოსასპობია, ვამბობ მე გადაწყვეტით. საბჭოთა არჩევნების დროს ისინი არცერთი არ უნდა გავიყვანოთ. რით შეგვიძლია ჩვენ ბრძოლა გაუწიოთ ამ კულაკებს? კონკურენციით. რაში გამოიხატება კონკურენცია? კოლმეურნეობაში და კოოპერატიულ ამხანაგობაში. კოოპერაცია მტკიცე საფუძველთაგანია მომავალ სოციალიზმის?! აქ მამაკაცებთან ერთად ხელი-ხელ ჩართულნი უნდა იყონ სოფლის დედა-კაცებიც.

— პრავა, პრავააა — გაისმა ქალების ხმა და რაშის ცემა.

— ამგვარად. ამხანაგებო, — ვახდემ აუწია ხმას — დღევანდელ დღეს თქვენებურად „აღდგომა“ ჰქვიან. ამ დღესასწაულს ჩვენ უნდა შევხვდეთ უარყოფითად. სწორედ ამისთვის ტარდება ანტირელიგიური კამპანია. უნდა ვებრძოლოთ ცრუმორწმუნეობას, რომელიც ხელს უშლის ჩვენს საქმეს. ძირს რელიგია! გაუმარჯოს კომუნისმს! დაამთავრა ვანდემ მოხსენება და ტრიბუნიდან ჩამოვიდა. დადგა კუთხეში და პაპიროსი გააბოლა გლეხები აჩოჩქოლდნ. — ამხანაგებო — დაიწყო თავმჯდომარემ. — ივნიდან მომხსენებელმა დაამთავრა თავისი შესანიშნავი სიტყვა და თქვენც ეს მოისმინეთ გულდასმით, ამიტომ კრებას ვხურავ და გათხოვ დაიშალოთ!

შემდეგ ვანდეს მიუბრუნდა. გააბა საქმიანი საუბარი. იკინეს. ვანდემ პორტფელს ატრიალებს ხელში და ცნობისმოყვარეობით უსმენს თავმჯდომარეს. გლეხები ფეხშიძით სცლიან დარბაზს.

— წავედეთ — მიმართა თავმჯდომარემ ვანდეს. — პირველად მესმის აქ ასეთი დალაგებული და სეოთიოზული საუბარი, — მიმა? — „კაპრიზობდა“ თავმჯდომარის მეუღლე... ვანდემ ილიმებოდა და მოკლი პასუხს აძლევდა გზა და გზა.

— დიან, კარგი იყო. გლებობაც კმყოფილად დაიშალა. ერთი შეკითხვა არ ყოფილა. ალბათ, ყველა დაემაყოფილა მოხსენებით... — დაუმატა თავმჯდომარემ.

— მე კიდევ შევამოკლე ჩემი სიტყვა, რადგან არ შეიძლება გლეხებს ასეთ მძიმე ენით ელაპარაკო... — ჩამო-

სცენა პროვინციიდან

ტყიბულის მაღაროს სასადილოში

ერთვა კანდემ თავმჯდომარის ცოლს ხელი და გაულობა თვალებში.

თქვენ ხშირად უკეთებდით კამენტარიებს თქვენივე აიტყვებს, უფრო საუბრის გაუმბრალოება არ იყო საჭირო. ენახებოდა თავმჯდომარის ცოლი ნელად მიმავალ სტუმარს. თავმჯდომარე მოდიოდა შუაში. მაღურბრის სისტემის რევოლუციური კანქუცებზე ურტყამდა. ვანდეს კი ამაყათ მიჭჭოხდა თავი და მაღიზიარ იღვრებდა კისერს პორტფელისაკენ.

— აბრძანდით! — ცბუნზე ასვლის დროს მოიპატრუვა თავმჯდომარემ საყვარელი სტუმარი... — მე არ მწყაბს დღევანდელი დღესასწაული, მაგრამ ცოლის „კაპრიზებს“ რა გაეწყობა? მოიბოდიშე მან, როდესაც თვალი მოჭკრა ოთახში გაშლილ სუფრას — მაშ, ჩემო ცოლო, რადგან ასეა საქმე, პატრისი კერა არ დაგეყოლო. ამხანაგო, ვანდე, თქვენ ამოიჩიეთ კარგი ალაგი, მორიდება სუ გექნებათ კომუნისტი კაცი ხარ ბოლოს და ბოლოს, — არიგებდა თავმჯდომარე.

ცოლიც დატრიალდა ფარშევანგივით. ვანდემ მას გააყოლა თვალები და შემდეგ მასპინძელს გაუღიმა თავაზიანად — „ნუ სწუხდებით, ამხანაგო მიშა! ნუ სწუხდებით! — გოგო ტრეზნია, ზელი დავებანდე! მიამხნა თავმჯდომარემ მეორე ოთახში შემჩნეულ გოგოს... ტრეზნიმ საჩქაროთ მოარბენია წყალი და ტაშტი. დაიბანეს ხელები და შემოუსხდენ სუფრას.

— ჩვენი სადღეგრძელო იყოს — მიუკაცუნა მასპინძელმა ვანდეს ჭიჭას თავისი ჭიჭა და ვადაჭკრა.

დიასახლისი მოუსვენრად ტრიალებდა და სხვადასხვა საქმელებს აყრიდა სუფრას. შეჭედიდენ. ვანდე ყლაპავს ლენის და შეუმბრალებლად ატყავენს წითელ კმეცხებს.

— არ გგონოთ, ამხანაგო ვანდე, თითქოს მე ეს დღე სასწაული მშამდეს, მაგრამ რა გაეწყობა ცოლის „კაპრიზებს“? ბოდიშობს შეზარბოშებული თავმჯდომარე.

ამ სიტყვებით მან შეუმბრალებლად ჩასცა დანა გეებრთელა შაქრიან პასკას და ნაჭერი ვანდეს მიაწოდა.

— თქვენი სადღეგრძელოა — თავაზიანად მიმართა ვანდემ ოთახიდან დაბრუნებულ დიასახლისს, რომელიც ფერ-უმარულით გათვითრებულ სხმეს ღიმილით ჰპატივად.

— ეს ამ ოჯახის დიასახლისის სადღეგრძელოა, დაიწყო ვანდემ მესამე პირზედ, სადღეგრძელო იმ ადამიანისა, რომელიც ქმნის ახალ ოჯახს სოციალისტურ ნიადაგზე აღმოცენებულს, უსურვეთ მას დღეგრძელობა და

ყოველგვარ სურვილებს გამართლება ცხოვრებაში — დამთავრა ვანდეს და ვაფლამე მიწანში მხოლოდ მასპინძლის ცოლს.

— ოოო, მამა იეაკის გაუმარჯოს — მოიწვია თავმჯდომარემ ოთახში დაუპატრუებლად შემოსული მღვდელი.

— სიკეთე და სიმდიდრე ამ ოჯახსა შინა, დამარბო მან ზეერი ასეთი დღესასწაული გაიგინონ

— გმადლობ, მამაო, დაბრძანდით!

მღვდელმა შეარჩია საპატრიო ალაგი და დაჯდა — მაშ, ეს გამარჯვება იყოს ახალ სტუმრის — ასწია სასმისი თავმჯდომარემ. ვანდე თვალს არ აშორებდა დიასახლისს. ერთი-მეორის უღიმიან და მაგიდის ქვეშ ფეხებს ათამაშებენ — ბატონებო დღეს ჩვენ ვდღესასწაულობთ ქრისტეს აღდგომას. — დაიწყოს მასპინძელმა და წამოიღა — დიალ, დღეს ჩვენ ვდღესასწაულობთ „აღდგომას“. რაშია საქმე?! ნუ თუ ქრისტე კაცი არ იყო?! მას ფეხებზე მათა. მღვდელიც ხომ საზოგადო კაცია. მან აფასებს ხალხი. — ამ სიტყვების გავრებაზე მღვდელმა ორივე ხელი მოისვია წვერზე და ცნობისმოყვარეობით თავმჯდომარეს გადახვდა. — ჩვენ კომუნისტები ვართ! დემოკრატები ვართ! მართალია! მაგრამ ქრისტე რათ არ უნდა ვიწამოთ? ის ხომ ადამიანი იყო და — იესო სოციალისტი?!

— მაშ — დაუმატა მღვდელმა და ლუკმა გადაყლაპა.

— ჩვენ გვაქვს ჩვენებური ტაქტიკა ყოველგვარ მოვლენისადმი. ასე არ არის? — მიმართა მასპინძელმა გვერდით მოარზოვე ვანდეს. უკანასკნელმა, თავხეობის ნიშნად თავი დაუქრა. — დღეს სამღვდელთა საპიროა იმდენად, რამდენად ის საბჭოთა ხელისუფლებას უქერს მხარს. მაშ, თქვენი სადღეგრძელო იყოს, მამაო ავაცი! — დაასრულა მან და სადღეგრძელო სასმისი გამოცალა.

— მათლობით — ჩაიდუღუნა მღვდელმა.

— ამხანაგებო — დაიწყო ვანდემ. ფეხზე წამოიღა. აბრძანდა. ღიმილით მოსუა ქალის თვალბოდან წყლიანი მხერვა და განაგრძო:

— დაბრძანდით — სთხოვეს ირველიე.

— მე ჩვეულება მაქვს ფეხზე დგომით ევოპარკო, გთხოვთ სძენას. გასწორდა. სიამაყეს დაეჯინა.

— მე აქ ჩამოსული ვარ რომ ანტირელიგიური კომპანია ჩავატარო. იქონიეთ მხედველობაში ისიც, რომ მე გადმოგზავნილი ვარ ცენტრიდან. ცენტრი კი ახლა ჩვენ გან ძალიან შორსაა. მე დავალბული მქონია. მატარებინა მთელი რიგი ანტირელიგიური კამპანიები, რომლის მნიშვნელობაც თქვენ, მგონი, დღეს მოისმინეთ ჩემს მონსტრებაში. გარდა ამისა, მე უნდა მოგახსენოთ. რომ ანტირელიგიური კომპანიის ჩატარება დიდი მოვლენაა საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვებისათვის. ამოიბს ვანდე და ბარბაცებს. თან თვალბოსაც არ აცილებს მიწანში ამოღებულ მასპინძლის ცოლს. — პროლეტარიატის დიქტატურა ერთად ერთი გზა მსოფლიო რევოლუციის გამარჯვებისათვის. ორიენტაცია აღებული გვაქვს ინდუსტრიალიზაცია. ელექტროფიკაცია და კანალიზაცია ისევე. სოფელში კი კოლმეურნობა და კოოპერაციის გზა გვჩვენებს. ამიტომ მე მოვიტხოვ, რომ ამ კოოპერაციის ორიენტში ჩავაბათ სოფლის სამღვდელთა. ან მოლორეთ, ან გამყიდველთა და სხვა. მღვდლები საკირონი არიან ჩვენთვის მძღენათ, რამდენათ ეს წელან თავმჯდომარემც აღნიშნა, ისინი ჩვენთვის მოცულობენ. მაშ, გაუმარჯოს მღვდელ იეაკის თავის მიზნებში!

— მრავალ ვამეირ... წამოიწყო მასპინძელმა და მან მთელი სუფრა გაცხმაურა. მათვე აყვა ვანდემ თავისი ბატიკონით და თან ჩანგაღს ატრიალებდა ზულში კამეტიკონივით.

— ესლა ამხანაგებო, უსურვოთ ვამარჯვება ჩამწყალ ტრეზნიას. უსურვოთ მას ბოლომდე არ მტყუპალოს

რადიო-გორი სოფლად

საკამიასერი (გურია)

ტარტაროზო, მსურს გაგაცნო
დაწერილებით ჩვენი სერი,
მსურს გაიგო, როგორ ხდება
იქ ავ-კარგი ყველაფერი...
მშენებლობის მოყვარული,
კულტურული ხალხით საცხე,
მაგრამ ნაკლი რომ არ ქონდეს,
ასეთად ვერ შევადგასე...
„ბანკში“ ნახავთ თავ-რედ *)

ლუკას,
გაასალა ჩვენში ხილი,
კარიერის ძიებაში
არის დიდათ გამოცდილი
იქვე ენახავთ თეატრის საზღს,
გადაქიმულ დიდს და ფართეს,
ხელმძღვანელობა აკლია...
(საყვედური ონიფანტეს!..)
საქიმო პუნქტს ნუ ეძებ,
რომ ატკივდეთ თუნდ მუცელიც,
მარიამი არ წაგყვებათ,
თეატრ მოგვარეთ ლაფშა ცხენი
შრომის სკოლის მეზონინი
მოგვეგონებს მტრედის ბინას,
„რატომ ჩარჩოს არ ჩადგამენ
და ჩარჩოში კიდევ—მინას?“
თემის საბჭოს მუშაობა
მიდის ნელა, კუს ნაბიჯით,
მისი ნაკლი ვერვის უთქვამს.
თავმჯდომარის რისხვა შიშით.
ეხლა ამით დავმთავროთ,
რომ შევეხოთ შემდეგ სხვებსა,
წერილებს მიმოფანტვით
კულტურულ თემს ჩირქს რომ
სცხებესა...
„მოსკიტი“

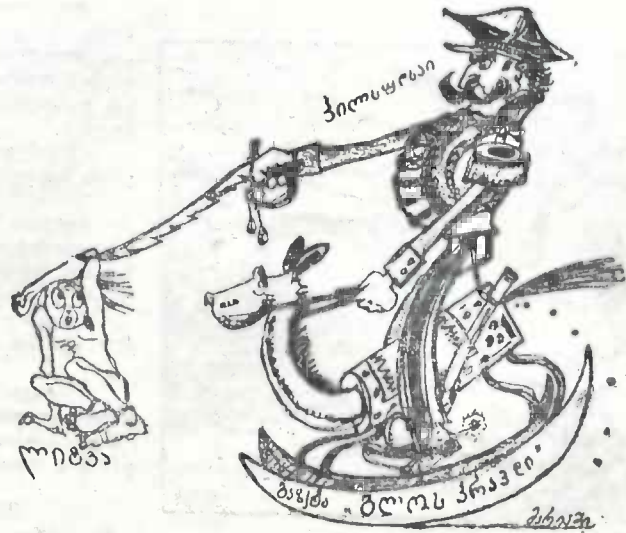
*) გაფრთხილება ყველას: თავ-რედ "ად არ წაიკითხოთ, შემოკლებულ თემმჯდომარეს ნიშნავს! ავტორი.

თავისი ერთგული სამსახური თავისი ბატონისთვის. დალიეთ!— დასცალა ყანწი თამადამ.
— ნე სტოიტ მიშა— უსაყვედურა კოლბა.
— ზაჩე მადამ— იძრო ბარიტონი ვანდემ. —ლენი-თი აბობდა, რომ „კაელაია კუხარკა დოლენა პრავიტ გოსუდარსტვომ“-ო, მეც ვუსურვებ, რომ მას გულკეთილი სამსახური არ მოეშალოს თქვენთვის —დაასრულა ვანდემ ენის ბორძიკით და ყანწი დასცალა.
— მადლობოთ— წამოდგა თავმჯდომარე და სტუმარს არხეინად გადაეხვია. ვანდემ თავის მხრივ მღვდელს გადაეხვია. შემდეგ მიუბრუნდა მასპინძლის ცოლს რა-მელსაც, სიმბურვალისგან სახე ატკერცოდა. ვანდემ სცა-და ხელი მოეკიდა დიასახლისისთვის, მაგრამ თამადამ სტუმრის ასეთი ყოფა-ქცევა არ ეკაშნიკა და მოუწო-და მას წესიერებისაკენ::
— გობოვოთ, ყველამ თავ-თავიანთი ადგილი დაიკა-ვოთ— ბრძანა მან. ვანდემ დარიგება არ ესმოდა. ის დია-სახლისს თავზე დაბარბაცებდა და ხელებს უფათურებდა მკლავებზე. აწწია თავი. სუფრა გამრავლებულათ მოეჩ-ვენა, ეხლა მან ფეხზე ჰკილია მღვდელიც, მასპინძე-ლიც, პატივისცემაც და სინდისიც. დასძლია ვნებამ. სტა

ცა ხელი მასპინძლის ვნება აშლილ ცოლს და მიძღროთ გადაეხვია. მოთმინება დაკარგულმა მასპინძელმა დააე-ლო ხელი ღვინით საცხე ბოთლს და სტყორცნა მოარზი-ყეს.
— ვაიმე! —დაიყვირა ვანდემ და იატაკზე გაიშხლა-როთა. სისხლი გადმოშადრევენდა შუბლიდან. სუფრა აი-შალა. დიასახლისმა მორთო კივილი. მღვდელი მალი-მალ პირუჭყარს იწერდა და ქორივით ტრილებდა მაგი-დის გარშემო. ვანდემ ეგდო უძრავათ.
— მე უნდა გამაპრიყვოს ქალაქელმა ინტელიგენტ-მა? — იმუქრებოდა თავმჯდომარე და თვალს განგებ არიდებდა იატაკზე გაქიმულ სტუმარს.
— რამ გაგაშტერა, კაცო, სტუმარს ასე უნდა მოპყ-რობა?!
— ხმა ჩაიკმინდემ— მიამახა მან ცოლს და წაიწია მღვდელმა დააკავა.
— მამო, შენი პატივისცემა, თორემ ორივეს ჩავა-ძახლებდი ეხლავე... — მოიბოდიშა აღმასკომის თავმჯ-დომარემ და მათუბერი გადმოიწია განზე, მეორე დღეს ერთ გლესს შუბლ-შებვეული ვანდემ ზარანდია ურმით მც ყავდა მახლობელ სადღურისაკენ.
თბილისი, 29 აპრილი. 28 წ.

გორისა (შორაპ. მარა)

ჩვენს სოფელს, გორისა,
საამაყოს წინად.
უკან ჩამორჩენა,
დახევა ხვდა წილად.
უპატრონოთ არის
სკოლა გაწვებული,
შიგ ნაფარდობს ქარი,
აღვირა-აშვებული...
ირგვილი დიდი ჭაა,
ბაყაყების ბუდე,
და ეზო იმხელა,
რომ მიბრუნდ-მობრუნდ
ორ წელს „ნაკაზშია“
მისი შეკეთება.
მაგრამ მის შესახებ
არ იზრუნა თემმა.
ექვსჯერ იყო კრება,
ოქმიც დაიწერა,
მაგრამ საქმეს ბოლო
ვერ უჩანს და ვერა...
დრო არის, შეუდგეთ
შეკეთებას მისას,
ბინა უნდა „ნორჩებს“,
სწავლის დაწყებისას
აღმასკომში დავალოთ
თხოვნებით და არსით,
არც ის იფერტხს ყურებებს
და არც „ნაიოპრაზნი“...

პილსუდსკის მომავალი გალაშქრება ლიბიის წინააღმდეგ

ნა—რი.

კორკოული აპაეროვლანდან

„ცხონდა შენი ჰემქენელ-მშობელი— იტყვიან ნოლომე გლეხები, ისინი, რომლებიც შემთხვევით შეესწრებიან სოფლოურ ლხინსა თუ ქელებ-მელებში ჩვენს ყელ-გადაწეულ ექიმს—მიშას. რომელიც იმერულ ღვინოს ისე უშვებს „მახარისა ჩაბში“, როგორც „ტკბილ წამალს“.

მართალია, ამ „ტკბილ წამლის“ შესახებ ჯერჯერობით მხოლოდ ტკბილი სიზმარი უფროა შესაძლებელი, ვიდრე ასეთივე სინამდვილე, ვინაიდან თუ ექიმი არა სეაშ, მაშინ მშვენიერი სქესის წარმომადგენელთ ეარშიყება, ხოლო თუ არ ეარშიყება, მაშინ, ალბათ, სეაშ და, მანასადამე, წამლის გამოსაწერად მას სადღა ეცლება, მაგრამ იმ სანეტარო ტკბილი წამლის შესახებ ჩვენ სიზმართითაც მშვენივრად შეგვიძლია მსჯელობა და დამტკიცება, რომ ტკბილი—ტკბილია.

თუ ტკბილი არ იყვეს, მაშ, ექიმი რათ სეაშ და რომ სეაშ, რათ არ იბერება?!

„ცხონდა შენი შემქმნელ-მშობელი“, ეტყვიან ხოლმე მას გლეხები და აქიდან წარმოსდგა ექიმის მშვენიერი გვარიც —„ცხონდია“.

ცხონებაც კი საქმეა, რაღა თქმა უნდა, მაგრამ ექიმი სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის უფრო უნდა იყვეს მოგონილი, ვიდრე ცხონებისა და საზოგადოთ სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის იქითა მხარეს მდებარე კიდეც უფრო კარგისა და, ჩვენი ძველების წარმოდგენით, კიდეც უფრო მშვენიერი რამე-რუმისათვის...

ასე არაა, სამაზრ-ჯანსაღ-განო?!

იგვივ.

მ. მუთაისნი ჩიონანის სახმართველო

(სამასალო ნაწილის მისამართით)

სამასალოში, თქვენც იცით, არის ადგილი მზიანი, საქმისა მწარმოებელი, კაცი, ფლიდი და სვიანი, ფინასავით კულს აქნევს, გაქნილი გასაოცებო, ვერ დააბრკოლებს; თუნდ შეხვდეს კლდიანი ღრე და ბორცვები დაბალი ხალხის ლანძღვაში კისერი მიუღერიო;

ვინც მას „სმირნოზე“ არ უღვას, იგი სუყველას —მტრია, როცა უფროსთა წინაშე თვითონ სხეებს ანამღერია, რა ვუყოთ?—დროდან შეცვლილი ღდეს ბევრზე უფრო ბევრია! უმცროსებს თავზე აჯდება, უფროსს კი უწყობს კილოსა, ფლიდი ფლიდურსა ქცევაში რას ნახავს სათაკილოსა! კბილებით თთობებს, რადგანაც გული სავეს აქვს შიშითა...

„არ გათვრდება ყორანი, რაც უნდა ხეხო ქეიშითა!“... უგნური ფიქრობს: ქეყყანა საკრავი გრამაფონია!... მაგრამ ჩვენ ვურჩევდით, დაფიქრდეს: ერთ ადგილს ასრობს ფონია!... ფიორი.

„ნეკროლოგი“

განსვენებულის (კოოპერატივის გახსნის) იდეა, ჯერ კიდევ „ცხონებულ“ ნიკოლოზის დროს ჩაისახა. ხოლო ამ შეიდი თვის წინა, გაზეთშიც იყო მოთავსებული დიადი მომავლის შესახებ პატარა წერილი. ამიტომ მასზე ზრუნვა იკისრა აღმასკომმა, რომელიც ერთხელ მოვიდა და ადგილობრივ შეისწავლა გასახსნელი პუნქტის გეოგრაფიული პირობები. რაკი ადგილი შე-საფერისად სცნო, მოიწვია მრავალ რიცეოვანი კრება, სადაც სანდ. კოხოძემ, ლად. სამხარაძეს „უზნისტი“ უწო-და, რადგან ელადიმერს (რომელიც სიმართლეს და-ეყარდნო) გამოღმა უნდოდა მისი (კოოპერატი) გახ-სნა, სანდროს კი თავის უბანში (რომელია აქ „უზნის-ტი“ ეს „ტარტაროზმა“ იცის). ბოლოს, დიდი შეტა-კების შემდეგ, უპირატესობა მაინც გამოღმა ობ-ანს დარჩა, რომ არ გარდაცვლილიყო, ასეთია გან-სვენებულის მოკლე რეგოლოფიციონური წარსული.

მონდობილობით დათიკო ძველიძე.

შარჟი პროვინციიდან

— ხედავ სოფლის გზაზე „თათარს“?!

— რის „თათარა“ ჩვეულებრივი ვაუჯალი ტლაპოა, რომელშიდაც მგზავრი იძირება...

დეკემბერი

ლანჩუთი. ლანჩუთის სანიტარულმა სექციამ იგნისის 10-ს გამოაკრა პლაკატები შემდეგი წარწერით:— „ის ცხოველები (განსაკუთრებით: ღორბა, ძაღლები და თხები), რომლებიც შემჩნეულ იქნებიან ქუჩებში წყსრივის დარღვევაში, სასტიკ პასუხისმგებაში იქნებიან მიცემულნი“.

იქიდანვე. დაარსდა „ელაკომბა“ საზოგადოება, ვანოს მეთაურობით. წვერთა რიცხვი აღწევს შეიღამდე. **უპაღური შემთხვევა**

შუხუთი: შუხუთის კოოპერატივის ნოქარს ფულის ოპერაციების დროს მოულოდნელათ გადაცდა (სასულეში) 600 მანეთი, რომელსაც რევიზიამ აღმოუჩინა სასწრაფო დახმარება.

ჩიბათი. გომახურის კოოპერატივის გამგემ: „გაიმიას-ქნა“ 300 მანეთი.

ახალი კურსები

ლანჩუთის სააბრეშუმო პუნქტში ჩახვადის მიერ გახსნილია ლანძღვა-გინების კურსები. მეცადინეობა სწავრობებს პარკის ოპერაციების დროს, დილოს, 6 საათამდე. **„მარტისა“.**

„იემლის დაღუპვა“ (ს. ოზნა).

მოუთმენლისა და მძიმე ლოდინის შემდეგ გარდაიცვალა: გამოღმა ოზნაში კოოპერატივის გახსნის იმედი. დაკრძალვა მოხდა ერთ თვეში 500 კომლ ვლების გულში. ერთხელ გულმემატკივარ რევიზიას, მობრძანდეს და გვანუგეშოს ჭირსუფაღნი. (დაკრძალვა მოუსჯელილობის ან „უამინდობის“ გამო, არ გადიდება)

ხების მოყვარული

(ოზურგ. მანრიდან).

ესე ამბავი სოფლიდან ქალაქში ჩამოტანილი „შათარის კუთხეს“ მომხდარი, ცრემლებით ჩამობანილი, გაღმობეს, რომ ევლავ გამოეჭრა ნამოჭმეღარი დავითის, უნდა გავხადო ჩანგალზე წამოსაგებათ თავით—ის. მოგებხენებთ: ზამთარმა სოფელი წელში გასწვიტა ყველგან მოისპო ძროხები. ერთობ პირუტყვი გაელიტა შეიქნენ თხების ამბა, ქერიე-ობლები და ღარიბი, თურმე ამ თხებზე გმირობას შეუღდა დავით—„ყარიბი“. ესე ქერიის თხებს რაინდი და დაიძახა: „მავათი!..“

ყველას დაეხოცავ, თუ შინდაც ფეხზე წამოდგეს მამათი!.. ზოგს ყური მოისკრა, ზოგს—ენა, დასაჩენს აოარ ვეხები. რაღაბ დასაჩენ თხებისგან დარჩა ტყავი და ფეხები.. ასე დასრულდა, ეს ამბი, უსწორო, სწორო-უპოიარი და დარჩა თხების ჩლიქები დავითის მონაპოვარი.. ქერივი კი ცრემლს ღერის: დაქარიბი

თხები. ობლების მკვებელი, შენ თუ არ ისმენ. ტარტაროზ, ჯერ არ სჩანს ყურადმღებელი.. გესლი.

თხოვნა ტარტაროზს

(ავგულის წყალსადენიდან)

აქ გელოდებით ტარტაროზ! ჩამოიარე, ძამიკო. მონიახულე უთუოთ შათირიშვილი შალიკო!

მუდამ დღე დამე მოერაღია და დაბარბაცებს ქუჩებში, ღრიოლებს, ქორიკანაობს, და მტრობას სთესავს მუშებში

ხევი ვიმსჯელით იმაზე, რებებზე მთელი დამებო, საგამ რა?

ისრაც ვერ უთხრით. აწყალობენ ნათლი მამები! პირიდონი ყავს დამხმარე, და მანჯგალაძე ვალიკო, და ამ „სამებამ“ ტარტაროზ! ლამის აგვიკლონ, ძამიკო.

ამას წინაზე შალიკომ ვალიკოს თანახლებითა, ჯაბიაშვილის დუქანი გადააყრუეს ხმებითა.

გაიძახოდა შალიკო: „აი გიდი და გიდი, რაც მსურს, იმას ვაკეთებ, ეველა ფეხებზე მკიდი!..“

იქიდან ძლივას დაბრუნდენ, მგზავრების დახმარებითა. ისხინიბდენ ერთმანეთს. მორიდებით და ქებითა.

ვადავიწყდა შალიკოს, ქ ელექტრონის მაშუქა, რადგან იმის თვალებში უმეკერიაღებდა სხვა ზუქი.

და ამ შალიკოს წყალობით ხელაში დავრჩით მუშები, ჯოჯობეთს წარმოადგენდენ ვენი პარტაა ქუჩები.

ჩამოდი, ძამო, ჩამოდი, ზონახულე შალიკო, ექნება, შენი ჩანგლითა მუჟა ასწავლო ძამიკო!..

ენლნათური.

ნ ა ტ ვ რ ა

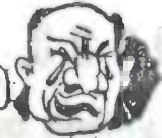
(ერთი ძველი ლექსის მიბაძვა)

სხვას არ ვინატრი, ნეტავი, რომ ტარტაროზათ მაქცია. ტარტაროზისა ჩანგლითა. კარდნახს გამომაქცია. ისეთს წავკრავდი ერთ ნოქარს, ფეხზეც რომ ველარ სღებოდეს, არამც თუ კოოპერატივს, სახლშიაც ველარ ჯდებოდეს,

გალიფეთ მორთულს გამსახლში ჩაჯდომა მოუხდებოდეს. მის მამა-ბიჭები „მუხის ტყის“ ყოველი ჯავრით კვდებოდეს, ათასი ეზოს ქანქარი პირიდან აღმოხდებოდეს. მისი ექნესა და ღრიოლი ქვიჩასს მოედებოდეს!..

ცხრა-კბილა

ტენეტა შილაბა

შოუს — ზაპესში

მამალმა რომ ყვილი შესწყვიტოს, ტროლოლამ ცაში გალობა. ძაღლმა—ყეფა, ხოლო ხბომ და ძროხამ—ბლავილი, მაშინ ხომ თავისთავად გამოელევიდა „თქვენს“ გამგეს და აღარც თქვენი ლექსი იქნება რამედ საჭირო. მის ძილს, ალბათ, სწორეთ ეს კონცერტი უწყობს ხელს თარემ, თუ ის დაირღვა, მაშინ „თქვენი“ გამგის მყუდროებაც დაირღვევა... ამიტომ დარჩეს ისეე გამგის ძილი ძალაში, ხოლო თქვენი ლექსი—სარედაქციო კალათში.

კაშო — ს—რაჰის მაი იაში

„ტარტაროზო

ძამია,

წამოლიდდა

შხამია....

ჩამოახხი

მაი—რაი...

რომ გლუხვომი

არია...-რ და სხვა.

ქვეშ კი ამ „ჩოლოქის სიგარე“ ლექსს მოწერილი იქნა კაშო—ა.

რედაქციის რეზოლიუცია ზედ ასეთი თქვენს პოემაზე: „კაშოლ—ა სარედაქციო კალათისაკენ!“

ი. ბაშელს

არც ისეა, თქვენ რომ სწერთ:

„შენ ის მოგვეც (ქალაქელ ქალს ეხება), რაც გვაკლავა—

ქალაქისა იღვის ქარი,

რომ აენთოს ფინელიღვით

ჩაქინდრული ქოზის კარი“-ო.

თქვენი სატრფიალო პოემიდან კი ისეთი „ცეცხლი“ მოშადროვებს, რომ ჩვენ საბუთიანში შიშმა შეგვიპყრო: ცეცხლი არ მოგვწნოს იმ „ქარს“ და არ დაიწვას მთლად—თქვა!..

ქარლ - გო - ს

ხილიან საბაშრითალოდან

ბარათ — ბამოხეთი ქარასა.

ბაბიპირღვებით ვიბასოღვს

ღიღი ლიბარტოს წირასა!..

პოშოლოქს.

„ერთხელ მსურდა თავი რომ ჩამომეხრებოდა“

ეს ამბავი თუმცა ბევრს არა სწყენოდა,

ვნახე სადაც დანგრეული „ხელერი“,

საც სიკვდილი მოუთმენლად მელიოდა“-ო.

გწერთ:

როგორ ფიქრობთ? ბრიყვები ხომ არ იყვენ, რომ ვისმე თქვენი განზრახვა ოღონდ მაინც სწყენოდა. თქვენ განიზრახეთ თავის ჩამოხრება „ხელერიზე“ და ისიც დანგრეულზე. გარწმუნებთ, იმის შესამოწმებლათ. თუ რამდენად გულწრფელი იყვენ თქვენდა მიმართ. ჩვენც ვსცადეთ, „ხელერიზე“ თავის ჩამოხრება, მაგრამ ვერა თუ დანგრეულ „ხელერიზე“, ასი პროცენტით უნაკლო, „მრთულ ხელერიზეც“, ვერ მოვახერხეთ ამ ოპერაციის სასურველად დაგვირგვინება. ამის შემდეგ, მთელი თქვენი „პოეტური შემოქმედება“ მივაჩინეთ მტნარ ცილისწამებათ თქვენ ახლო - მეგობრებზე და ამ მიზნით თქვენი პასუხისგებაში მისაცემად გადავეცით საქმე მთლიანად სარედაქციო კალათას.

ბ. მანუცქიძეს

მივიღეთ თქვენი შარადა. შევუღებთ კითხვას და საქმე ქარულ მილიოდა, რომ უცბათ ბოლოს არ ჩაეფლა. ვებინა ის. თქვენ რომ სიტყვა გინდოდათ დასასრული-

სათვის, იგი იმ რეცეპტით ვერ ენახეთ. მიგმართეთ გოგებაშვილის ძველ „დედა - ენას“ (ზოგჯერ ასეთი საბუთის მოყვანა არც ახალ მეზარადეს აწყენს), სადაც ჩვენ და უნებლიეთ წავაწყდით ასეთი ხედაზას: „ოთხი ასოთი დასწერეთ ხმელი ბალახი“-ო ის კი, რითაც მიხდორა ვერ და ნახნავი იფარება გაზაფხულზე ხოლო შექმდეგ ფერს იცვლის. მზავალ ნაიოს ომ არის. სოლოდონ ზურგიელიძის ანგარიშით. ჯერ მარტო ცერკვეული არის ათამდე სხვადასხვა ჯიშის, თუმცა ზოგ კედელს ათივე ჯიშის მარცვლიც რომ შეეყარათ, მაინც არც ერთი არ შერჩება.

„დავალ - დავდივარ“-ს

ყველა „დავალ - დავდივარ“ ხომ სიარულს და მიი უფრო სწორე სიარულს არ ნიშნავს. თქვენც, აი, გინდათ ურადე მოგვეწეროთ საქილასო ქარხნის შესახებ და ელემბით ლომბე - ყურებს:

„რომ დათვრება მაშინ

იტყვის ხოლმე ასე,

უნდა დავსტანჯო მუშა

კვლავ აწ მეთასე“-ო სწერთ.

შე შამაცხოვნებულო, ჯერ მოგვეწეროთ ცხრას ოთხმოც და ცხრამეტის შესახებ და შემდეგ გადაგეტანათ სიტყვა იმ მეთასეზე. მაგრამ, ალბათ რითმამ დაგუქათ. მაგრამ თქვენ კიდევ არაფერი იმდენი, ვიკითხოთ ჩვენ: ამ ხელა პოემა ჩაეკითხეთ და შოგ რაიმე ნათელი აზრის ნასახიც კი ვერ აღმოვაჩინეთ. ხოლო ყველაფერი ეს რითმების მიზეზით მოგვივიდა. დაანებეთ თავი ამ ოხერ რითმებს, მოგვეწერეთ უბრალოდ „ქრისტინულად“ რისი თქმაც გინდათ და მაშინ ნახათ, თუ როგორ შეხვდებით ჩვენ თქვენს ასეთს მომართვას, ახლა რომ ვეპყრობით მას, როგორც „ულმერათი საზოგადოების“ წევრი.

ღონ - კიხობს

თქვენ ათასი თუმანი მისაცემი გჭირათ მარტო იმისათვის, ვინც ლ. ფ-ლშვილს აგარაკზე წაიყვანს. თუ ესეც თქვენი მორიგი დონკიხობაა არ არის აიღეთ და მიეცით ისეე ფ-შვილს. ამ შემთხვევაში გზაც მოკლე გექნებათ. სი მოკლე მარტო ქუეას კი არ უხდება, გზასაც არ აფინებს.

ექვს თანამდებობიანი ყაცი შორაბინდა

„მ ც ე მ ე, ო ლ ო ნ დ მ ა ს წ ა ვ ლ ე კ ი“

ანუ
კველი ფილოსოფია ახალი ყოფის სამსახურში

— ძია მამსივ, ძია მამსივ, რან მერჩით, რა დამიშავებია?
 — არა უშავს. ვიცი, უნ ვინ წაწვეა გეჩაბება და აი, მც კველი ფილოსოფოსის მიერ აღიარებულ საშუალებით ცოტა დახმარებას გიწვევი.

მეგობრობა

ამერიკული მოგვერდი

ესმის „იანკის“ არია,
რამაც „მაკაკა“ არია...

ჩინი-მინი, რას იტინი?
ამ „მაკაკას“ ჩინი შინი

რომ სხირს, იგნავს უენი ტვინი?
მაშ, — ბე-მოგტე ბაიპინი..

ვ. კ.

ლალის წყლებზე „კაფემი“

(საზაფხულო)

მე უკვე მოგასწავნებთ ერთხელ ჩემი სიყვარულის შესახებ სტატისტიკისადმი. მეტი თავის ვაცნობა ამ დარგში ზედმატად მიმაჩნია.

მაგრამ აი, უცბათ ჩემ წინ წამოიჭრა საკითხი, რომელიც, ვფიქრობ, ჯერ სტატისტიკის მიერაც არ უნდა იყვეს სათანადოდ გაშუქებული, თუმცა მე საკითხში ერთგვარი ჩემბტური წინასწარი დაჯერება უკვე მაქვს. მე დაჯერებული ვარ ჩემბტური თეოსტატისტიკით, რომ ზამთარი თუ ღვინისა და საერთოდ — სპირტულის სეზონია, ზაფხული სხვადასხვა წყალეულის პერიოდით არის აღიარებული.

რა თქმა უნდა, ჩვენს ცენტრალურ სტატისტიკის სამმართველოს ჯერ ჯერობით, სანამ აღნიშნული პატივცემული დაწესებულება ეგრედ წოდებულ საზოგადოების კვების საკითხით არის დატვირთული, ჩვენ ვერ მოვთხოვთ უეჭველად ჰქონდეს საზოგადოებრივი ცხოვრების ეს მეორე, და, შესაძლებელია, მესამეხარისხიანი საკითხიც სავსებით ჩამოყალიბებული ციფრებისა და ცხრილებში, თუნდაც ჯერ ჯერობით, ისე და ისე „ანკეტი“-ს სახით.

მართალია, ქართული ეთიკისა და სიტყვარობის ზედმიწევნით მცოდნეს, მოქ. იოსებ იმედაშვილს უკვე იმ თავითვე ჩამოყალიბებული აქვს ჭამისა და სმის დამოკიდებულება ქართულ ლექსიკონში „სმა-ჭამის“ ფორმულად, რომელიც ფორმულის მიხედვითაც, სტატისტიკის ცენტრალურ სამმართველოს ევალეზობა ჯერ და უპირველესად სმის, ხოლო შემდეგ ჭამის საკითხის შესწავლა და გამოკვლევა. მაგრამ, სამწუხაროთ, როგორც სჩანს, მას არ უსურვებია ამ შემთხვევაში პატივცემული იოსებ იმედაშვილის ფორმულით სარგებლობა და თავისი მოღვაწეობა კვლევა-ძიების სფეროში ჭამის საკითხით დაუწყია, თუმცა ამ შემთხვევაში სასმელიც ისე აქვს არეული საქმელში, როგორც საზოგადოთ ყველაფერი.

ჩვენ არ გამოვექიმაგებოდით ამ ეამდ იმედაშვილის ფორმულას, ვინაიდან თვითონ „პატრონი“ აღნიშნულ ფორმულისა ერთი ეყვის ჭამაგაბრ და მოსარჩლედ არა მარტო ამ ფორმულას, არამედ მთელ საქართველოსაც, რომ ამ შემთხვევაში არ გვაფიქრებდეს მეორე არა ნაკლებ მნიშვნელოვანი ავტორიტეტი, პატივცემული ევგენი დვალი, რომელიც იცნავს რა იმავე თვალსაზრისს, რასაც იოსებ იმედაშვილი, თავისი მტკიცების დროს გამოდის შოთა რუსთაველის ცნობილი თქმიდან: „სმა-ჭამა, დიდით შესარგი, დება რა სეფარგულია“-ო.

ჩვენ არ ვიცით, თუ რას ემყარებოდა თავის მხრით შოთა რუსთაველი, როცა „სმა-ჭამის“ ამ უგნიალთუარესად ჩამოყალიბებულს აფორიზმს სთხზავდა და მასში სმას აძლევდა უპირატესობას ჭამაზე. მხოლოდ საფიქრალია, რომ მას, დიდებულ პოეტს, რომელსაც ბედმა არგუნა ეგრედ წოდებულ აფორიზმით ქვეყნებში ხანგრძლივი მოგზაურობა, ალბათ, პირადი განცდით ჰქონდა შეგნებული სმის უპირატესობა ჭამაზე. ვინ არ იცის, რომ აღმოსავლეთის ქვეყნები ცნობილია თავისი სიცილით. სიტყვაში კი, როგორც ვიცით, წყალი და საზოგადოთ გრძილი სასმელი პირისთვის ისევე არის საჭირო და სასარგებლო, როგორც მძირინი ტილო შუბლისათვის.

ამ რიგით, როგორც ზევით მოყვანილი მოსაზრებანი მოწმობენ, სმის საკითხი გაცილებით უფრო კარდინალური საკითხი ყოფილა, ვიდრე ჭამის. მაშასადამე, ყოველგვარი საფუძვლიანი შრომა ამ დარგის შეზახვა, უეჭველია, დიდ საშახურს გაუწევს ჩვენს სატრფიალო სტატისტიკას ოდნებ მაინც, თუ დღეს არა.

ამ რწმენით და შეგნებით და იმ მიზეზით კიდევ, რომ ჯერჯერობით არ მოგვეპოვება თვით ერთი უკუდო „ანკეტი“ კი შესახებ „სმის“ დარგის გამოკვლევისა,

ჩვენ თითონ ვიკისრებთ ამ ნაშრომის გამოქვეყნება, როგორც სათაური გვიჩვენებს, ჯერჯერობით მხოლოდ ეგრედ წოდებულ „ლალის წყლების“ ირგვლივ. მართალია, ეს მხოლოდ დასაწყისია, მაგრამ კაი და ტკბილი დასაწყისიც ხომ კაი საქმეა ბოლოს და ბოლოს.

მაგრამ ეს წამოწყება შემდეგი გარემოებითაც არის კიდევ გამართლებული.

ვინ არ იცის, რომ საქართველო უმთავრესად წყლების ქვეყანაა. მართალია, ძველად პუტიკოვიჩისა და ბელიარმინოვის გეოგრაფიის სახელმძღვანელოებში საქართველო მოხსენებული იყო უმთავრესად ღვინის სამშობლო მხარედ და ისიც არც იმდენად კარგი ღირსების ღვინისა. მაგრამ მას შემდეგ შეზღუდულა რადიკალურად შეიცვალა და დღეს რუსეთში, განსაკუთრებით — მის ქალაქებში, მგონი, ბალნეაც კი იცის, რომ „ბორჯომის წყალი“, მაგალითად, საქართველოში ამოდის პირდაპირ მიწიდან, მიუხედავად იმისა, რომ იქ ამ წყალს მხოლოდ ბოილებში თუ იპოვნით.

ისიც ცხადია, რომ პუტიკოვიჩისა და ბელიარმინოვის დასამარცხებლად ბევრი ოფლი აქვს დაღვრილი ჩვენს დასამამბულეს, დათიკო ქებაძეს, რომლის დასამარცხებლათ შემდეგ კიდევ დარჩა საჭირო კაი ძალი ოფლის დაღვრა. მაგრამ ოფლისა და ზოგჯერ, თუ გნებავთ, სისხლის დაუღვრელად, თქვენ მითხარით, აბა, რომელ ქვეყანაში გადაჭრილა საკითხი მიწისა და წყლის შესახებ?!

დიბა, იმას მოგასწავნებდით, საქართველო წყლების ქვეყანა თქვა. მე, რა თქმა უნდა, უმთავრესად ბუნებრივი წყლები მაქვს მხედველობაში. ამასთან — ისეთი წყლები, რომლებსაც სამკურნალო თვისება აქვთ და რადგანაც ჩვენში სხვადასხვა სნეულება არც თუ ისე მცირე მასშტაბით არის გავრცელებული: მარტო ციფრ-ცხელება რომ ავიღოთ, ფოთიდან მგონი, ს. ხაშაშიცი კი მოსწოდება იმისი „ხაში“, — აშკარაა თუ რა ბუნებრივიც არის ამ ბუნებრივი წყლების ჩვენში „ბუნებრივად“, ე. ი. ჯერ ჯერობით კიდევ მოუწესრიგებლად არსებობა.

მაგრამ დაილოცოს ადამიანის ხელი, რომ მისი ნამოქმედარიც ასე უზეად ემატება ხოლმე ყოველგვარ ბუნებრივ სიმდიდრესა.

ამეა წყლების დარგშიც. ხელოვნური წყლების სიმრავლაც ჩვენში ისევე ბუნებრივ მოვლენად მიმაჩნია, როგორც ბუნებრივი წყლები. ხოლო ამ ხელოვნურ წყალთა შორის ყველაზე მტკნარვასებ ეგრედ წოდებულ „ლალის წყალს“.

არ ვიცი, სილაღისაგან წარმოსდგება თუ მხოლოდ უბრალო სილაღიდან — გვარი ლადიქე. მხოლოდ ის კი ვიცი, რომ „ლალის წყალი“ ენათესავება როგორც პირველს, ისე მეორეს, ე. ი. როგორც „სილაღეს“, ისე „სილაღს“.

ამაში ეჭვის განსაქარებლად თქვენ თითონ შებრძანდით ლალის წყლების კაფემი.

მე კი, ნურას უკაცრავად და, ვერ შემოგვევბით, რადგან იმავე ლალის წყალს, მაგალითად, აგრ ერკოპის კიოსკში შაურით ნაკლებით გიანლებით და ამ შემთხვევაში „ხელოვნურად“ გამოვდივარ არა ერკოპის ინტერესებიდან, არააქდ მივსდევ უფრო ჩემი საკუთარი ჯიჯის ეკონომიას.

მიუხედავად ამისა, უმთავრესად, რაღა თქმა უნდა, ჩემ მიერ აქ დასახელებულ მეცნიერულ მიზნით, ამას წინად ერთხელ მეც შეგდგი ფეხი ამ კაფემი.

კაფე, რა თქმა უნდა, კაფეა და მას არაფერი საერთო არ აქვს; მაგალითად, ეგრედ წოდებულ „თესე კაფესთან“, ანუ ყოფილ კაფეის მალაზიასთან. სიტყვა „კაფეას“ კი რამდენიმე ენათესავებოდეს უნდა და ისიც.

ორის მიმართულებით: ბოთლებიდან ჰირის საცობთა კაფვისა და მუშტრის ჯიბეებიდან ფულის კაფვის მხრით.

სრულიად მოულოდნელი გაცემა

რაც შეეხება თვით ბოთლებიდან ატეხილ ბათქა-ბუტქს. აქ როგორც ზევით აღვნიშნეთ, ლალიძიანთ გვარ-თან ეგრედ წოდებულ სასროლ სილაღის ნათესაობას უნ-და ჰქონდეს მტკიცე კავშირი. ხოლო, როცა ამ ტკაცუ-ნით სილაღი მოიკაბს თავის ჟინს, შემდეგ უკვე იწყება მუშტრების სილაღე, რაც აშკარად ცხადდება მათ მოპარ-სულ უპარსავ თუ დაბადებიდანვე არასაპარსავ სახე-ბზე ათამაშებულ სიამოვნების შარავანდებით. მართალია, მათ სილაღეს ამ დროს არც თუ მასპინძელთა სილა-ღე ჩამორჩება და ეგრედ წოდებულ ანსამბლს ისიც ხელს უწყობს ამ შემთხვევაში, მაგრამ მე მაინც უმთავრესად მუშტრების სილაღეზე მინდა მკითხველის ყურადღე-ბის შეჩერება.

მიუხედავად ჩვენებური ობსერვატორიებისა, აქედან განთქმისა თუ ძველი „ფეფემერტე“-ს (ავლაბრულად — „ფეფემერტი“) მტკიცებისა. რომ წელს ზაფხული გრი-ლი იყო მოსალოდნელი, ამ ბოლო ხანებში მაინც სასტი-კად ჩამოცხა. და აი, ერთსაღამოს, როცა მე ვავიხადე ჯერ ხალათი, შემდეგ — შარვალი, ამით უკვე პერანგის მთავალე და, ბოლოს, ბოლინი თქვენთან მომითხოვია, უკვე ვეპირებოდი... ე. ი., სიციხისაგან დამაღვას, ამიტ-ყდა ჩემი ეფიზო (ეფისკოფოზი არავის ეგონოს; ცოლი გახლავთ ჩემი):

— კაცო, რა კარგია ეხლა ლალიძისთან!..

პირველად მე საზარელმა ექვმა მკრა ჩანგალი მუ-ცელში (ტარტაროსხაც უწევს ხოლმე ჩანგლის წვერის განცდა!) მაგრამ შემდეგ გაპოირკვა, რომ ეფიზო ლალი-ძის წულბზე მელაპარაკებოდა და არა თვითონ ლალი-ძეზე.

მეც დავთანხმდი და შეეუდევით ვერის აღმართს.

კაფეში დიდი ფაცაფუცი და ისეთი ხმაშალალი მი-თქმა-მოთქმა იყო, რომ წისქვილში შევედი მეგონა. მო-გვსენებათ, რომ წყალი იქაც უხვად არის და ღრიალიც — თქვენი მოწონებული. არის, რათქმუნდა, მკირეო-დენი განსხვავება: წისქვილის ზევითა ყბაა მოძრავი, როცა ლალიძის კაფეში მსტდომნი უმთავრესათ ქვევითა ყბებით მუშაობენ. რადგან, გარედან მოპირებულ სი-ცხისა გამო, ზევითა ყბებზე უკვე იშვიათს მოეპოვება რაიმე მუშაობის მცხადებელი აპარატი.

ჩვენ ერთ მაგიდას შემოვიუსხედით. მაგრამ მეორე მაგიდიდან ისე ახლოს აღმოვჩნდით, რომ ერთმა თავაზი-ანმა და თანაგრძნობით ყელამდე საფეჟ პირიდანამ ფე-ხით მომისინჯა ფეხი სწორეთ იმ ადგილას, სადაც მე უზო მოთ გაღიზიანებული ვემა კოჩი მებადა.

— უჰ... წამოვიძახე მე სიმწკვივისაგან. მაგრამ ამას არავითარი უხერხულობა არ გამოჟოჟივია, ვინაიდან შემ-თხვევით სწორედ ამ დროს ბოთლიდან ამოვდებულმა საცობის შარავმა ხმამ დაძვარა ჩემი კვნესა.

აბრაზე ვწერა: „ლალიძის ხილული და სამკურნალო ი“. მე ისევ მომინდა ამოკენსება, ვინაიდან, ჯერ ერთი, რომ გაღიზიანებული კოჩი არ ისვენებდა ჩემს ორზე და მეორეც — აღნიშნულ წარწერისაგან გამო-წვეულ ემოციით, მე თავი მართლაც საავადმყოფოში მეგონა: ირვლოვ — თეთრი კედლები, თეთრი მაგიდე-ბი და თეთრ ხალათიანი მსახურნი; აქაც ყველაფერი სწო-რედ ისე, როგორც საავადმყოფოში იცის ხოლმე.

მე გულშემოყრილობისაგან მზად ვიყავი თავი მაგი-დაზე ჩამომეღო. სანამ ბალიშს მომიტანდენ, მაგრამ ეფიზოს მუჯლუფუნმა თავისი ქა და მეც უცბათ წელ-ში გავსწორდი.

ჩემმა მეზობელმა ისევ დაიწყო ფეხების ფათური. აღ-ბათ, ისევ ჩემს ფეხზე კოჩის საძებრათ. მაგრამ მე მო-ხდენილი მანერებით თავიდან... უკაცრავად, ფეხებიდან ვიცოლებდი ყოველ მის მიზან-მოღერეობას.

მეზობელ მაგიდის იქით უკვე მოაძრეთეს ერთ ზორბა ჩა-იმასქნებულ „ნეპჰანს“ თუ მის ზედაშვილს ლანგრით ნა-

— კაცო, მე ავეჯი დაწესებულებისათვის მინდა; შენ კი სახლისათვის საჭირო ავეჯეულობას მათვლიერე-ბინებ.

— უკაცრავათ, მე მეგონა: ავეჯი სახლისათვის გინდოდა, ხოლო ანგარიში კი დაწესებულებების სა-ხელზე.

ყინი. იაღბუზის ორი წვერივით დაესო ამ კაცის წინაშე ეს ამოდენა გაყინულ შაქრის და რძის თეთრი კერძი, ხო-ლო ის, თითქოს საქმის ქაღალდს უბრალო „რეზოლიუ-ციას აღებდა“, ნელა ავლებდა ზედ იქითაქით ფრავეს პატარა კოვზს. აქედან ისეთივე ნელის ტეპით აჰქონდა კოვზი პირთან და იქ უღარდებლად ჰქენკავდა მას, თით-ქოს თავის საკუთარ დაწესებულებაში შტატის შემო-კლებით ირთობს თავსო.

ვიღაც კვერცხიდან ახლად ამოჩეკილ-ამომძვრალ წო წილასავით გააუტულმა ბანოვანმა ეშხიანი მოხდენილო-ბით მოსვა ვეებერთელა ქიქიდან „სიტრის“ მოთეთრო-მოყვითალო სითხე და ქიქა რომ მაგიდაზე დასდგა, მისი კიდიდან წითელი ცვარები დაეშვენ დაბლა ქიქის ფერ-ლებზე.

— სისხლი არ გეგონოს, მარწყვის წვენია. გავაფრთხი-ლე მე ეფიზო, რადგან კარგათ ვიცოდი მისი გულის სი-სუსტის ამბავი.

— სად არის მარწყვი? შეკვებ ბროწეულივით დამა-ხალა თავზე ეფიზომ და ჩემს კინკრახოს ისევ მოხდა მისი ახლა უკვე ვქვიანობით შეხვეებული ელექტრობის მწვევე დენი.

რას იზამთ? ჩაქუჩისა და ნამგალის ხანაა და მეც ვითმენ ეფიზოს მუჯლუფუნებს!...

— საავადმყოფო — გავიფიქრე დამატებით და, მა-შასადამე აღამიანმა უღრტინეულად უნდა აიტანოს ყო-ველივე ასეთი „წერილობანი“. როგორც იყვენ ჩემს მეზობლის თავაზიანი ფუხისა თუ ჩემი ეფიზოს ზელის მოულოდნელი მოკარებანი.

ვიღაც მანდილოსანს ტკბილი წყალის ყლანტი სასულეო-ში გადასცდა, რის გამო, ასტყდა ერთი ხველება, ზელე-

ბის თუ ფეხების ფათური, სიცილი და ქრიაშული იმ მხარეს.

— რატომ უქვევლად სასულეში?.. გავიფიქრე მე— განა სხვა გზა კი არ მოეძებნებოდა?!

— მანეთი და ჩვიდმეტი შაური! — თავზე ყორნის და- ძანებასავით გაისმა მსახურის ხმა.

მე უფრო უსიამოვნოთ და უქმეხად, ვიდრე შორიდე- ბით — გავუწოდე ორი თითო მანეთიანი. მსახურმა ფუ- ლი დაქმუქენა და ისე აგდებულად გაუძახა წინსაფრის ფართო ჯიბეში, რდგორც ექიმმა იცის ხოლმე, უფულო ავდემყოფისაგან სიცხის სასინჯის უტებათ აცლა. მე შის- გან უკვე „ხურდას“ მოთხოვნას ვაპირებდი, როცა მან ხანტად ამოაკურა ჯიბიდან თეთრი სამშაურიანი და მა- გიდის კუთხეზე ჩემგან ისე, მოშორებით ჩამოსდო, რომ უტებათ დილა-მემოგვიანებული კალივით ჩააქრო ჩემში ყოველგვარი სურვილი მისი მაგიდიდან აღებისა. ეფი- ზოც ისე მითვალთვალებდა, თითქოს ამ ფულის აღებას თუ იქვე დატოვებას უნდა გადაეჭრა ჩემი ზნეობის ერთი კლასიდან მეორეში გადასვლის საკითხი.

მაგრამ უნერსულობა ისევე მსახურმა გაჰფანტა. რაკი ეფიზოს ცივი ხედით ჩემი გაბრუნება და თითებში ყოყ- მანი შემამჩნია, ფულს თითონ დასწვდა ისე, როგორც შიმშილიდან ივლისში ურცხვმა სახლის მამალად იცის ხოლმე, თუ სადმე სიმინდის, ქერის ან სხვა პურეულის ერთად ერთი მარცვალის შეამჩნია ხოლმე, და თავი იმავე ჯიბეში უჭრა. ზონი, მადლობაც კი გვტყორცნა.

ეს უკანასკნელი მე მაშინ არც კი გამოგონია, იმდენად გაბოროტებული ვიყავი ამ წუთს. მხოლოდ შემდეგ, გზაში ეფიზო მიმტკიცებდა, რომ მსახური დიდათ თავა- ზიანი, ზრდილი და, როგორც ეტყობა, კიი დედმა- შვილი ვინმე უნდა ყოფილიყვეს, რადგან „სამშაურიანი- ში თითქმის სამ თუმნად ღირებული მადლობა გადაგიქ- ხადაო“. ერთი სიტყვით, ეფიზო ყურებამდე იყო მოზი- ბლული მსახურის ქცევით, როცა მე გულით ყველა ქა- ჯებს ვგზავნიდი ჩვენ მიერ კაფეში დატოლილი ადგილის დასაქერად, რადგან კაცი დღეში მანეთ ნახევრად მსა- ხურობდეს, ხოლო ორი მანეთის მარტო წყალს მიირთმე- დეს, ამის ატანა მხოლოდ ლალიძის წყალს შეუძლია და მე უკვე დავრწმუნდი, რომ ყველა წყალწაღებულზე უარესი ყოფილა ლალიძის წყლით წაღებული. მიუხედა- ვათ იმისა, რომ ზაფხულია და ზაფხული კი ულალიძის წყლოდ თბილისში ყოველად წარმოუდგენელია.

აქ ერთხელ კიდევ უნდა ვახსენო ჩემი სამშაურიანი, როგორც ყოველდ უწყლოდ წაღებული, რომელსაც მე ახლაც ისე ვეძიებდი გულით, როგორც ყველა წყალწა- ლებული ხავსს ეძიებდა ხოლმე.

სწორი მისამართი

— თქვენ ფართალი გინდათ? წახვალთ პირდაპირ იქ, მოედანთან კოპერატივის მაღაზია, ცოტას რომ გა- სცილდებით, სამ-განყოფილებიანი მკმ-ს მაღაზია შეგ- ხვდებათ. მკმ-ს იქით მუშკოპის მე-5-ე მაღაზიაა. ამ მაღაზიის პირდაპირ რკინის გზის მოსამსახურეთა სამომ ხმარებლო საფართლო-საგალანტერიო დიდი სავაქროა, იმის იქით კიდევ რაღაც კოპერატიული მაღაზიაა, ხოლო ამ უკანასკნელის პირდაპირ ულაპაძის დუქანია. აი, ამ დუ- ქანში ყოველნაირ ფართლეულს იშოვით!..

ალბათ, ესეც ბუნებრივი მოვლენაა: — სადაც წყალია, რაც უნდა ტკბილი არ იყვეს ეს წყალი, იქ უქვევლად ზავსიც უნდა იზრდებოდეს.

მართლაც და ეს რომ ასე არ ყოფილიყო, მაშინ საიდან უნდა წარმომადგარიყო ანდაზა: „წყალ-წაღებული ხავსს ეძიებოდაო“?!

ონისიმე

უებარი წამალი

კოკლაძემ, ის იყო, დაიწყო საერთაშორისო მღვა- მარეობაზე მოხსენების გაკეთება, როდესაც თანაშრომ- ლებმა ჩვეულებისამებრ ნელა-ნელა სახლებსაკენ მო- კურცხლეს. უხარმაზარ დარბაზში დარჩა მხოლოდ ორი ახალგაზრდა, რომლებსაც ყოველდამ, უბინაობას გამო, ამ დარბაზში ეძინათ და ერთი შუა ხნის, წვერ - ულვაშ გაპარსული, სათვალეებიანი კაცი. ეს უკანასკნელი დი- დის ყურადღებით უსმენდა მოხსენებელს და კოველ წინადადებაზე თითქოს თანხმობის ნიშნათ თავს უკან- ტურებდა კოკლაძეს. გავიდა ორ საათზე მეტი, მოხსენ- ნებული დიდის აღფრთოვანებით ლაპარაკობდა ჩინეთის „აჯაფსანდალზე“ და შეშლილივით დარბოდა, ერთი კუთხიდან, მეორეში. ნახსენები ორი ახალგაზრდა ჰოუ- რიდებლათ გაშლართულ იყვნენ სკამებზე და ტკბილათ ხერინადნენ. ალბათ, მოხსენება იაფ-ნანათ მოქმედობდა მათზე.

მომხსენებელს უსმენდნენ მხოლოდ კედლებზე და კერზე მჯდარი ბუზები და თავგანწირული სათვალეები- ანი კაცი, რომელიც დრო-გამოშვებით ამოქნარებდა და თვალებს ნაბავდა. (ალბათ, მასზეც იმოქმედა მოხსენე- ბამ).

კოკლაძემ გაათავა მოხსენება, თვალი გადაავლო „აუდიტორიას“, ცხვირსახოცით მოიწმინდა შუბლი და ის იყო, აპირებდა ტრიბუნიდან ჩამოსვლას, როდესაც სათვალეებიანი კაცი უეცრივ გადაეგომა მას, აღფრთო- ვანებით ჩამოართვა ორივე ხელი და აკანკალებულ ხმით დაიწყო:

— ძვირფასო ამხანაგო, თქვენი მოხსენება რაღაც არაჩვეულებრივი რამ იყო, გიტყობათ დიდი ნიჭის და უნარის პატრონი უნდა ბრძანდებოდეთ, თქვენი ენა- მახვილობა, თქვენი დიმიკა, ენა, დინამიკა, შესრეკულია- ცია, ორიენტაცია და საერთოდ მოხსენების საგნის ცოდ-

კოეტი ბუმიკა

ყველა წერს და პოეტობს,
 მე რაღა დავაშავე?
 ჩვენში მკითხველი მეტობს
 მუშუკოაში—საშარვალე.
 (აი, როგორ გამოძღის
 მე რითმები წვალივით...
 პოეზიის კოცონზე,
 ვიწვი ცეცხლის ალივით!...)
 ვინ მავრბებს, მითხარით,
 აკაკი თუ ილია?
 ლექსის წერა ჩვენ დროში
 ყველაზე ადვილია...
 საჭიროა ქალღი,
 კალამი და უნარი,
 არც საქმეში თვით უნდა
 იყვე დასაწუნარი!..
 ლექსის წერას უხდება
 დამარცვლა და რითმები,
 ამის შემდეგ, გახსოვდეს,
 შენც პოეტათ ითვლები!..
 მე კი მაინც არ ვიცი
 რა დავსწერო წყველი.
 „ტარტაროსს“ მოეწონოს..
 ლექსზე მიჩვეული!..
 პროლეტარულ ჰანგებში
 მომწონს უფრო ფაბრიკა,
 მაგრამ მაზედ მე ლექსი
 ვერ დავსწერი. არ იქნა.
 მაგალითად. უანწელი
 თუა ჩშირად მდღუმარი.
 ვინ კადრებს რომ აკლია
 პოეტობის უნარი?!..

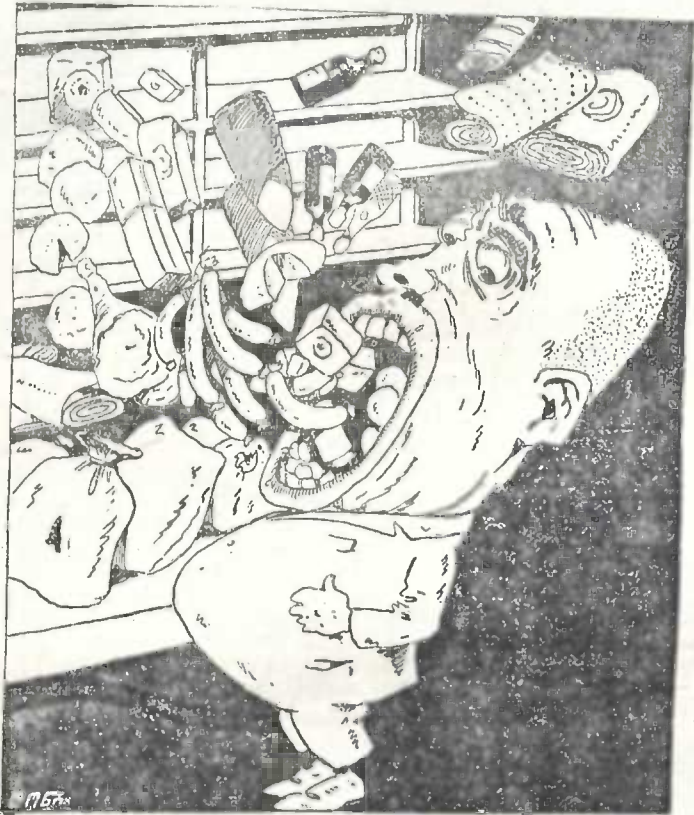
დუმლიც ხომ საქმეა.
 პოეზიის სხვა დარგი,
 იგი სხვაა. წერა სხვაა
 სულ სხვა და სხვისი ბარგი...
 „გოსიზდატის“ ვიტრინას
 ის ანათებს შუქივით.
 ლექსებს. გნებავთ. ერთ წუთში
 გადმოგაყრის ბუქივით...
 მე კი, ამ. ერთ ლექსსაც
 თავი ვერ „მოფუხიწე“,
 თუმცა დაბადებიდან
 პოეტი ვარ. ბუქიძე!..

ძველი.

უჩვეულო სხვა დროს

ამ ზაფხულში შემჩნეულია ტფი-
 ლისის მიდამოებში უჩვეულო ფორ-
 მაციხსა და სიმრავლის კალია, რომე-
 ლიც მაინცა და მაინც მავნებელი არ
 არის.

(გაზეთებიდან).

ჩვენს ეროვნულ კი ეს ცხოველი ზამთრიდანვე არის შეამჩნეული.

ნა პირდაპირ გამაგიებელია, იხედია უარს არ მეტყვიით,
 და ხვალ ამავე საგანზე გააკეთებთ მოხსენებას ჩვენს
 სანატორიუმში.

კოკლაძე, უკაცრავათ პასუხია, შელოცვილი ვირა-
 ვით იღვა და თვალებს ახამხამებდა. პირველი შემთხვევა
 იყო, როცა მას მოხსენება მოუწონეს. არა სჯეროდა
 ამ ამბის, მაგრამ, როდესაც შეამჩნია, რომ სათვალეზი-
 ნი მართლაც ალტაცებული იყო, იამა და სიამოვნებით და-
 თანხმდა.

კოკლაძის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა.
 მეორე დღეს სანატორიუმში ყველაფერი მზად
 იყო მოხსენებისათვის. დიდი დარბაზი ოდნავ დაბნეულ-
 ბული იყო. ავადმყოფები ისხდნენ რბილ, ბორბლებთან
 სავარძლებში. დარბაზში შემოვიდა დარბაისლურათ
 კოკლაძე, თავი დაუკრა დამსწრე საზოგადოებას, ჩა-
 მოჯდა სააგარაკო სავარძელზე, გადაისვა თავზე ხელი,
 რამოდენიმეჯერ ჩაახველა ია დაიწყო მოხსენება.

მთელ სამი საათის განმავლობაში არც ერთ ავად-
 მყოფს არ მიუხედავია დარბაზისათვის თავი. პირიქით,
 დარბაზში ისეთი სიჩუმე სუფევდა, რომ ბუფის ფრენაც

კი ისმოდა. მოხსენება გათავდა, მაგრამ მსმენელებს კრინ-
 ტიც არ დაუშოავთ.

მოსამსახურეებმა სავარძლები მიაგორეს თავ-თავი-
 ანთ პალატებში.

სათვალეზიანმა, რომელმაც კოკლაძეს სანატორიუ-
 მის გამგეთ გააცნო თავისი თავი, გულითადი მადლობა გა-
 დაუნადა მას და სთხოვა ხელავე გაემეორებინა მოხსე-
 ნება.

კოკლაძე „შტატნი“ მომხსენებლათ ჩარიტეს: დღე
 არ გავიდოდა, რომ მას ლექცია არ წაეკითხა. თუ რაიმე
 მიზეზის გამო კოკლაძეს გამოჩნებოდა, ერთი დღე, მიე-
 ლი სანატორიუმის ავადმყოფები საყვედურს უტყავდებ-
 დნენ მას. კოკლაძემ წაიკითხა ლექციების მთელი ციკ-
 ლი: „პროფკავშირების ორგანიზაციულ მუშაობის თე-
 ზისების ელემენტარული პრინციპები“, „სამაზრო აღ-
 მასკომის ბიუჯეტის ქიმიური, ფიზიკური და ისტორიული
 ანალიზი“, „შინაურ ღორების მოვლა და კვება და გა-
 რეულ ღორების დაშინაურება“, „როგორ მოქმედობს
 სიტყვადამიანის სხეულზე და ტვინზე“ და სხვადასხვა.

ავადმყოფები ძალიან ემადლიერებოდნენ კოკლა-

უმუშაო ბავშვი

— ცოტას იქით გადახვევლით ამ ბავშვს, აქ ვეღარ
დახანახათ რომ...

— ჩახა ბრძანებთ? ეს რომ გაიზარდება, იცით, რა
იქნება?!

მეხ და უკანასკნელის თანმიუვარეობა სხულიათ დაკმა-
ყოფილებული იყო.

ყოველად უკვე ფიქრობდა, როგორმე მოეწყო ფა-
სიანი ლექსი თბილისის დრამის თეატრის დარბაზში და
ოცნებობდა იდეებებზე, რომლებსაც თბილისის საზოგადო-
ლოება გაუმართავდა მას.

ერთხელ, როდესაც კოვლადე შორეულ ლექციის მზა-
რებაში იყო, ოთახში შემოტრანს მან უზარაზარი ქა-
ლათა, ყვეილებით შორთულა კალათაში უშეგლებელი
პაკეტი იღო, რომელშიც აღმოჩნდა მისალმების ფურცე-
ლი მთელ სანატორიუმის ავადმყოფებისათვის. არ, რა უწე-
რა ამ წყნარებას.

მჭირდას ამს. კოვლადეს!

ჩვენ, სანატორიუმის ავადმყოფები, ჩვენიც ხაზე-
ლით დიდ მადლობას გიცხადებთ თქვენ შიგნა წყაობისგან

ლექციებისათვის. ვერც მორფი, ვერც ხლორალგიდა-
ტი, ვერც სხვა მედიცინაში ცნობილი საშუალება ვერ
მოქმედებდა ჩვენზე იხე, როგორც თქვენი ლექციები.

თქვენი ლექციები, მართლაც, რომ უძილობის წი-
ნააღმდეგ უებარი წამალი ჭოფილა. თქვენ მხოლოდ
თქვენ გვწახენით ამ საშინელ სენიდან — უძილობიდან!
უღრამებს მადლობას გიძღვნით და ვიმედოვნებთ, რომ ამ
დაავადებთ და შემდეგშიც, როგორც აქამდე, მიახმა-
რებთ მთელ თქვენს ძალას და ენერჯიას საბჭოთა კავში-
რის შპრომულ მახებინ საკეთილდღეოთ“.

სანატორიუმის ავადმყოფები

გასათარია, მაგრამ ფაქტია: ამ ფურცლის მიღების
შემდეგ, კოვლადემ დაანება თავი ლექციების კითხვას.

სოლომონის აღსარება

(ბათომისათვის)

მე სოლომონს ზონულია ვარ
 ბათომის მოქალაქე,
 ოზურგეთის მიეატოვე (არც
 მიქნია სიდურაქე),
 შევიტულე შრომა-ჯაფა, მხო
 ლოდ ნარდი, კარტი ვაქე,
 ბათომს წვენი გავადინე, ჯერ
 არ არის იგი მწყაქე.
 საარსებოთ გავიჩინე მარტო
 კარტი სათამაშო,
 სხვაი საქმე მეზარება თავსატე-
 ხი, საგანგაშო,
 აფიორით გამაქვს თავი, ნეტა
 რათ ვიუსტაბაშო,
 მიყვარს სქესა მდელდობითი,
 ვენაცვალე ყველა მაშოს.
 კაზინო მაქვს მოწყობილი:
 საქმე გავაიმასქენი,
 იქით ქრთამი დაგავგზავნე, აქეთ
 მოვკარ ილდი ძღვენი.
 სახელი თუ ახვისი დარჩა, საზ
 რაი ხომ არის ჩვენი,
 ამას არც თქვენ გამიმტყუნებთ
 მრავალი მყავს მე საჩრენი.
 ბათომი ბეჭათ ვაქციე, მოთ
 ლა ვიკისრე თავადა,
 ასეა ჩემი პრინციპი, ნურგინ
 მახსენებს ავდა,
 კაზინოს ფული შემოდის, დაე
 რჩები მე პირზეადა.
 თუ სადმე გაჩნდა ქეიფი, მიხვ
 დებით ვინ არის თამადა.
 ჩემი ლოზუნგი ასეა: ეს ქვე
 ყანა არის ბეჭი,
 არ მოვთალო არ იქნება, არ გე
 გონოთ ვინმე ბეჭი,
 ახოვანებაც ხელს მიწყობს, გაფას
 და ჩემთან კამეჩი,
 ერთი მნახეთ ყანწით ხელში,
 როცა სუქეაქვს ჩემი რეჩი!
 ქალები მიყვარს უზომოდ:
 ასეა ჩემი ბუნება,
 აქეთ ამ გოგოს ჩავპროშტავ,
 იქით ის მომეგუნება,
 მანდილოსნებში, ხომ იცით,
 მეტად დილია ცდუნება,
 მიყვარს და რა ვქნა, ქალის-
 თმის ხელბის მოცატუნება.

რომენბის ისტორიამ მე დამი
 გო კიდევ ხლართი,
 ბენდიერად ვითვლებოდი, ახ
 ლა აღარ მწყალობს ვარდი,
 ამერია მონასტერი, უადგი-
 ლოთ შჩხელეტავს ბარდი,
 ძველ ცოდვების გადამკიდე
 გავბითურდი, გადავგვარდი.
 სუსტებში ვარ მე მამაცი, მა-
 მაცთან კი ვივალე,
 იმ თავიდან აქობამდე ვიძახო
 დი რაშო—ლაღეს,
 სუსტებს სიჭა გავაცალე, ძლი-
 ერს სულში ვენაცვალე,
 ნეტავ სულ არ გადავყროდი.
 აქარპიტელ ვინმე კალეს!
 კალს ერთხელ რომ შევეცო
 დე, საქმე მიქნა მან საჯაყი,
 გავიგე რომ მემტუქრება, უნდა
 გავხდე დასანაყი,
 სახლში შევეძერ, ჩავიკეტე
 შევიქენი კვერცხი ლაყი,
 ბოლოს ბოღნიშით დავთაფლე,
 დაეტქვი, როგორც გოზინაყი.
 მე სიკეთე არ მიქნია არავის
 თვის-ქვეყნად არსად,
 სიცრუის მაქვს ატესტატი, მით
 ვატყუებ მთა და ბარსა,
 კომბინაციებს ვაკეთებ, მიმიჩ-
 ნიეთ თუნდა თარსად,
 ჩასატუქენი თუ გამოჩნდა, მი
 ეადგები ფიცხლად კარსა.
 ქალი, ღვინო, კარტი, ნარდი
 არის ჩემი საქმე მარტო
 აქ. ბათომში კაზინო მაქვს
 ტვილისში კი მელს „არტო“,
 დღისით მინანეს, ღამით მძი-
 ნავს, ღია არის ეს საკარტო,
 მოსაგები თუ ჩემია, წანაგებზე
 რათ ვიღარდო.
 ჰო და ასე, ეს ქვეყანა ჩემი
 არის დელა დელი,
 ყველაფერია ჩემ ხელშია, დუ
 შაში და კაპათელი,
 ეს ბათომი ჩავიმასქენ, არ მა
 კლია ქუჩიტი ყველი,
 მსუქან ბეჭის მოსათალად აშ-
 ლილი მაქვს საღერდელი. სიკინებელი

ჩიბათი

ტარტაროზ, ყველგან დადიხარ,
 მთელი ქვეყანა შენია,
 გამოგრა მხოლოდ ჩიბათი,
 სჩანს, რომ არ გვერგო ჯერია.
 შენი ერთგული ბევრი გვეყავს
 და ბევრიც დასასჯელია.
 ნება მიბოძე, მოგიყვე
 ამბავი დასაჯერია.
 აივასეთ ქონ-სამკითხველო
 უურნალ-გაზუთებ-წიგნითა,
 მაგრამ მერე რა? არც ერთი
 გლენი არ შეუღის შეგნითა.
 შესვლა ამ სამკითხველოში
 მიხდება სწირა-სწირად,
 ყოველთვის არსაყ ქალ-ფაქებს
 შეგები პირის-პირად.
 დამხნდარან და ერთობიან,
 მკითხველო იგდებენ ჩიხადსა.
 მინდა, რომ ამ ეაყატონებს
 ჩანგალი ეუძღვნა ქიჩადსა,
 აბა ჩვენს სასაღილოზე.
 ცული რა საკარისია.
 ამისი გამეგები ხომ
 საქვეყნოდ „ქების“ ღირსია
 ლევისი ნორმაზე მიცემა
 უცნო და მშვენიერია.
 მაგრამ გამეგთა „ქითაზში“,
 სულ სხვა „პროგრაბა“ სწერია
 — რა გვენადვლება დალიონ,
 ჯიბე გვიხდება სქელიას...
 აღმასკომის თავმჯდომარეს,
 რომ ჰკითხოთ, — „ბაყაყ მღვეია“
 ამა სცენების მოწყაქს
 ხელიც არ გაუქნევია;
 ქელებ-ქორწილში კი დადის,
 სჩანს, ძველ დროს მინაჩვევია,
 ტარტაროზ, შენი ჩანგალი,
 გვეყვნს, რომ ჯერ არა გვეყვევია!
 შოთა გურულია

ტარტაროჯული ლაღი

დედამ რომ შევილი ვაზარდოს,
 ნეტავ, ვისთვისაო;
 იგი წლის რომ შეიქნება
 ბირეისათვისაო;
 სამსახურში რომ ჩადგება,
 წავა მისთვისაო,
 ვამაგორსა რომ აიღებუ
 — ქალუბისთვისაო.
 პეტრე ქალაქში ჩავიდი
 გამგედ დანიშნესო;
 გემოხედაც ატარებდა
 იგი თავის ღღესო.
 მორთული და მოკაზმული
 კანონტრე ხელაო,
 ლამაზ-ლამაზი ქალები,
 თავს ეხვეოდაო.
 არ გასულა ერთი წელიც
 მოწყენდილო ცაო!
 მუშგლებინის კომისია
 თავს წაელეწაო;
 სახე მკრთალი მისი ცოლს
 გზავრებს შემოხვდაო;
 თუ იქით, ნუ დამიფარავთ
 პეტრე როგორაო;
 — ციხეშია გაულანგვისთენი,
 განგედ უორაო!...

იანა

ს რ ს მ ბ

კიბეა კაცთა ცხოვრება
 უთვალავ საფეხურებით
 და ჩვენც ზედ ასელა-ჩამოსვლას
 თითქმის ბრმად ვემსახურებით.

ბედია აღვირ-წახსნილი
 ბრუციან ქაკი ცხენივით,
 ტანზე გვეკვრება, ვით ბლერი,
 თუ სხვა მოარულ სენივით...

მაგალითისთვის რად ვივლი
 ნაცნობებ-ნათესაებში?

განა, ცოტა მყავს, გუშინ-მკვლე
 დღეს რომ ვერ სდგება ტყავებში?!

ავილოთ ჩვენი „ზამ-ზავი“
 თუ თვითონ ზავი, ტიმოთა,
 განბერილობა ვუქოთ და
 ეურნალშიც გამოვკვიმოთა.

დრო იყო „რეკომობის“, რომ
 ტიმოთამ კიბე შეზვერა...
 მას ამ კიბეზე აწევდა,
 ჰალბათ, რომ შუბლზე ეწერა!..

ჯერ გადამწერლად ჩანიშნეს,
 უჩვენეს კანცელარია;
 იმ სუსტი კალმის წვერით მან
 მთელი ქალაქი არია:

ვის სახლი ჩამოაშორა,
 ვინ თვით მოსწყვიტა ბინასა...
 „რეკვიზკომს“ თითზე იხვევდა,
 ისეთი გამოინასა!..

და კიბის შემდეგ საფეხურს
 ფეხი ჩამოჰკრა ცერითა:
 კანც-გამგეთ წამოგვისკუპლდა
 საკუთარ ბედის წერითა!..

მირეგვ-მორეგვა აქ ყველა
 კალმით თუ ენის ძირითა,
 და მდივნის დივნის კიდემდე
 კიბეზე აიჯიროთა...

მდივანი მდივანს მიქვია
 პერგამენტულის ენითა,
 კალმით მოღვაწე, იმდენათ
 არა საკუთარ „სხვენითა“!

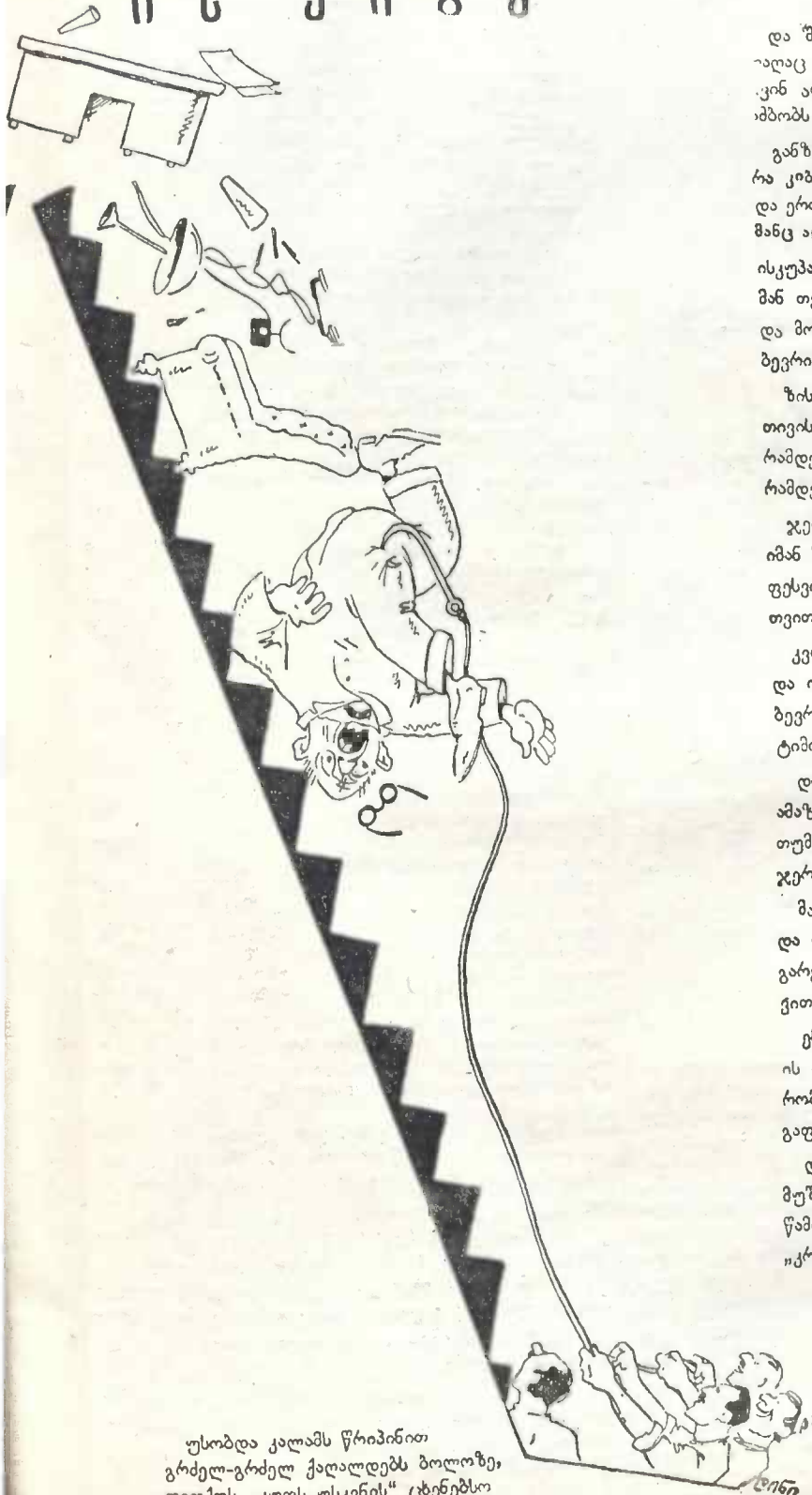
სხვენიც სხვენს ჰქვია, თუ მკვარტლით
 ის მულამ დაყათრულია,
 ამ მოიდან მისი სურნელი
 იმ მთაზეც გარდასრულია!..

და რაღაც კიბის საფეხურს
 შესწვდეს, რა გასაოცია?
 მოუკვდეს კიბეს ტიმოთა,
 თუ ზედ არ აუცოცია!..

და აი, ჩვენი მდივანიც,
 როს „ზამის“ სკამში ჩაზავდა,
 თითქოს გასტენეს ჯვალლო.
 ის ძველს ტიმოთას არ ჰგავდა!..

ი ს კ ი ბ ე მ

უსობდა კალამს წრიპინით
გრძელ-გრძელ ქალღღებებს ბოლოზე,
თითქოს „კუდს უსკენის“ ცხენებსო
საბჭოთა საქართველოზე...

და შენი ბარათაშვილის
ალაც ჯახრიკა მერანი
კინ არის? ვის დაჰქარგვია?..
ამბობს ტიმოთას მელანი!..

განზე წაიდა ეს კაცი,
რა კიბე თითქმის ასთელა,
და ერთხელ, „ზავს“ რომ ამოჰკრა ეს,
მანც აღარ აციე-აცხელა,
ისკუპა ერთი ნაბიჯიც
მან თვისი პორტფელიანა
და მოსჯდა ზავის სავარძელს,
ბეჭტი არ დაიგვიანა!..

ზის კიბის თავზე ტამთაა
თივის ვეება ზეინათა,
რამდენჯერ მზეთ და მთვარეთ გვწმდა!
რამდენჯერ სეტყვა-წვიმათა!..

ჯერ გაატარა რეფორმა
იმან შიკრიკთა სფეროში,
ფესვი გაუღდა მცენარეს,
თვითონ რომ ეჯდა წვეროში!..

კელავ მოჰყვა კიბეს ქვევიდან
და იწყო მისი „გავება“,
ბევრს მოხვდა, ვინც კი გაბედა
ტიმოთას შემოდავება!..

და აპარატი რომ „მოჰქნა“,
ამაზე დავაც მეტია!..
თუმც კიბე ზევით ქვევიდან
ჯერ არვის დაუბვეტია!..

მაგრამ... „ატამი ითესა“,
და რა... „ასეთი იმატა“;
გარემოებამ ტიმოთაც,
ვით ზავი, გააკვიმატა!..

ენის და კალმის წვერითა
ის ისე ბასრი გაა
რომ ბუზს მოსკოვშიც სწვდებოდა,
გაფრენილს საქართველოდან!..

და ერთ დღეს... იო, კონტროლო
მუშათა მასის თვალისა!..
წამოყიარა და ეს ზავიც
„კრესლოდან“ შესაბრაღისადა!..

დაეშვა კიბის ქანებზე
კოტრიალ — კოტრიალით:
და კიბის ქვედა საფეხურს
დაასქდა მთელის ძალითა!..
და გასქდა მეტის სიმსუქნით,
ის ჩვენი ზავი ტიმოთა...
თქვენს მტერს და დამაწყევარსა,
რაც მაშინ იმან იმოთქმა!..
ზავიკრა.

სამართლიანი განაწილება:

— აგერ, აი, ის ცოლ-ქმარი სანატორიუმში ერთად გაგზავნენ... შემთვის კი. „აღვლი არა გვაქვს“-ო.

ს ა ლ ა მ ო - ს გ ი რ ხ ო ბ ა

ახელგამის მალაზიის პირდაპირ ვიდექი, როდესაც გადაღმა მხარეს ერთს ჩემს ნაცნობ კლუბის გამგეს მოვეკარი თვალი.

გამგე ქლოშინით გარბოდა საღდაც და თან იქით-აქეთ იხედებოდა, თითქოს ვილაცას ეძებოდა.

მე ვაპირებდი ხეზე ამოფარებას, მაგრამ უკვე გვიან იყო. ნაცნობის გამჭრიახმა თვალებმა სწრაფად შეშინა.

დანახვა და გამოქანება ერთი იყო.

გაგონილი მქონდა, კარგი საქმისათვის ნაცნობი ნაცნობს არასდროს დაუწყებს ძებნასო, ამიტომ კლუბის მუშაკს ერთგვარად მოჰზადებული შევხვდი.

ნაცნობი სიქა ვაცლილ ავტომობილივით ქელავდა. — შენ, მაინც... მიშველ რამე... მომმართა მან, თორემ ჩაიფუშა საღამო!.. ადამიანს ადამიანისთვის ნუგეში არასოდეს არ უნდა ენანებოდეს, ამიტომ შეძლებისდაგვარად დაგამდე:

— ნუ გეშინია!... ღმერთი მოწყალეა. ამ გაგანია სიტყვაში საღამოს რა ჩაფუშავს... ისიც კეთილ-მოწყობილ ბაღში.

— ე... რა დროს ხუმრობა... საფრთხეს განიცდის მთელი კლუბის სახელი და კლუბის გამგის ავტორიტეტი... რას იტყვის ყველანი?

— არაფერსაც არ იტყვის.. სად გაგონილა, რომ ყველანაირი გამგეობაზე თავის კლუბში. დადოდა სხვა ყველანაირი კლუბები ცოტაა?..

— კარგი... მაგრამ საზოგადოებას რაღა პასუხი გაეცეთ?..

— დარდი ნუ გვაქვს... ზაფხულის საზოგადოება ყველაფერს აიტანს... მან კარგად იცის, სადაც მიდის და რასაც მოელის. მისი გაკვირება ძალიან ძნელია.

— მეორედ ველარ გაიკარებ ახლოს...

— მოვა!.. მეორედ კი არა, მეათედაც მოვა, როცა სხვა გზა არ აქვს. შენ მხოლოდ აფიშები შეადგინე რიგინად.

და მთავლიტს ბეჭედი დასამეფინე ზედ. საზოგადოებისათვის ესეც ღიღია..

კლუბის გამგემ ხელი ილიისკენ წაიღო, სადაც დახვეული ქალაქები ქონდა ამოხრილი.

— აფიშა კარგი ხანია მზადა მქვს. მთავლიტის ბეჭედიც უზრუნველყოფილია... აბა, გადათვალე რე, ასეთი ორგინალური აფიშა ვერ არ უნახავს ტვილისს.

იგი აფიშის გაშლას შეუდგა.

მე არ გავქცეულვარ, როგორც ამას სხვა იზამდა ჩემს ადგილს, რადგან ძალიან მიყვარს აფიშების კითხვა.

წაიკითხავ ზოგიერთ აფიშას და ისეთ კმაყოფილებას გრძობ, თითქოს კოლექტიური ხელშეკრულება გადაგეკითხო. ყველაფერი გათვალისწინებულია შიგ. (გარდა იმისა, თუ რამდენად პირნათლად იქნება შესრულებული ადმინისტრაციის მიერ ყოველივე იმ გათვალისწინებული).

ზოგიერთი აფიშა რომანს არ ჩამოუვარდება. ზოგიერთი კი ისე სხარტია და გამოკვეთილი, როგორც სონეტი.

გარდა სიამოვნებისა, აფიშების კითხვით ერთგვარი განათლებაც შეუძლია მიიღოს ადამიანმა. აბრეზზე წერა-კითხვის შესწავლის შემდეგ, აფიშების კითხვა უკვე გაგრძელება მიღებულ სწავლა-განათლების.

ბევრი აფიშების წყალობით ტყობილობს ბევრ გამოჩენილ მსახიობებს, კომპოზიტორებს თუ მომღერლებს არსებობას, რომელთა უმეტესი ნაწილი მას არც მოუსმენია და არც მოისმენს არასდროს, მიუხედავად ამისა, საქორების დროს იგი არ შეუშინდება თავისი აზრის გამოთქმას მათი ნიჭის და ტენიციის შესახებ.

ამიტომ წინ გაშლილი აფიშა მე სწრაფად გადავიკითხე თავიდან ბოლომდე.

— გრანდიოზული სეირნობა... საღამო დილა მდე!... (ონცერტი. სულიანი?) და სიმებიანი ორკესტრი... ზურნა, ლუღუცი, საზანდარი, თარო... ბალეტი... პირველად ტფილისში—ადამ და ევას (ცეკვა?).. ადამიანის თანამედროვე ნაციონალურ კოსტიუმებში!.. მომღერალნი და მომღერალთა თანაშემწენი!.. კინტოები და კინტოებთან მსხლარნი... ციგუნური რომანსები... კინო... ზეამერკული ბოევიკი, ზეარტისტებით და ზედადგით!)... ბაღში სერპანტინი... კონფეტები... მფრინავი ფოსტა... იუმორისტ-სატირიკოსები... განუწყვეტელი სიცილი და ხარხარი... დასასრულ ბუფეტი... სმა-ჭამა დილა მდე და იმას იქით... მსურველთათვის სპეციალურად უნაწები; თანები და სხვ.

კლუბის გამგე მოუთქმებლად ელოდა ჩემს აზრს მის ლიტერატურულ ნაწარმოების შესახებ.

— მე მეტი ვერაფერი მოვიგონე... თქვა მან მორცხვად:

— მმ... ამაზე მეტი რაღა უნდა მოვიგონო... თითქოს ყველაფერია... თუმცა ერთი რამ მაინც აკლია...

— ა... ვიცი... ვიცი!.. შეფუცხურდა გამგე—არღონი!.. მთელი დღე ვიგონებ და ვერ მომიგონია, სწორედ ესლა მომაგონდა... მართლაც, სად გაგონილ კინტოები უარნოდ...

და გამგემ იქ, სადაც მოხსენებული იყო აფიშაში დღეუკი, ზურნა, თარი და სხვა, დაუმატა არღონიც.

— მაინც აკლია კიდევ ერთი რამ, ეთქვი მე აფიშაში არაფერია ნათქვამი შეყვარებულთა შესახებ. ასეთი ხალხი კი კლუბებში მოსიარულეთა საკმაოდ

შიშველი ფეხით ეკლიან გზაზე

მასტიკული

(ს. საქილაოსათვის)

ბამბე: რისთვის გარჯილხარ, პატარავ!..
ბავშვი: მე, აი, ავტო თხოვნა მოგართვით ხახწრა-
 ფოთ ადგილის ზეხახებ: სანამ გავიწრდებოდე, მანამ,
 ალბათ, ჩემი რიგიც მოვა..

საქილაოს ქარხანასა
 ვხედავ, ბედი არ ეწერა:
 კვირაში შვიდ გამგეს იცვლის.
 მერვეც შეგვრჩეს, აღარ გვჯერო.
 ტარტაროზო, გვინახულე,
 აჰა, ჩვენი ბედის წერა:
 ცეხის უფროსებს უთხარი
 ფეხიზღად იყონ უნდა ყველა.
 წარბოება უკან მიდის,
 დროზე უნდა ამას შევლა!..
 ქარხკომშიაც შევიაროთ,
 სიტყვა უთბოათ, აუგია?
 მუშების მოთხოვნებიღა
 რატომ მათ გერ გაუგიათ?!
 ქარხკომის წვერო, იონა,
 რად გამხვიე ალაოში?
 თუ მუშისთვის არ ცვალია,
 კიტრი ყიდე სტულოში...
 მანქანაშიც აურიოთ
 მემანქანიც დომენტისა
 მუშას აბუხად რომ ივდებ
 შიში არ გაქვს მომენტისა?!..
 ჩვენ გლუბკომსაც მიეულოცო
 რომ გავგისხნა სასადილო,
 ვერას დროს სადილს ვერ სჭამ.
 უწყლოა და სასაცილო.
 კულტკომისიას ვესტუმროთ,
 თედორეს და ოლიასა,
 ერთი მითხარით, რას ჯიბრობთ?
 დაუჯერეთ ოლიასა..

ბრატუნა № 9.

დიდ კონტიენტს შეადგენს. ში
 — მართალია... დადასტურა გამგემ. სულ გამოვუ-
 შვი მხედველობიდან ასეთი მნიშვნელოვანი გარე-
 მოება.

- 1) ეს რა გენიოსური გამოთქმა გგონიათ? თქვენ ის იკითხეთ, ვინც პირველად სთქვა: „საღამო საღამომდე“, ანუ „კრუგომ შესტანდვატ“.
- 2) სულიანი ყველაა. ორკესტრი თქვენ ისეთი მითხარით, რომელიც სისულელემდის აუწევს!
- 3) ადამ და ევას ცეკვა რა საქმეა, ცეკვა პატრიარქ ნოესი მითხარით, არარატის წვერზე რომ გამართა და ისიც მთვრალმა.
- 4) ყოველ შემთხვევაში ახლანდელ ქალებს მაგით ვერ გააკვირვებთ.
- 5) საჭირო იყო მათი კატეგორიების აღნიშვნაც, თორემ კავშირი ნებას არ დაგრთავდათ.

ტარ.ტო.

— და აფიშას ბოლოში მსხვილი ასოებით მიაწერა:
 ყველაფერი შეეცარებულათათვის.

— ბარემ ბტიშვო და ლოტოც მიეუმატოთს. წამო-
 ვიძახეთ და გემგემ ეს უმანკო გასართობებიც შეიტანა
 აფიშაში.

ამის შემდეგ შეუდგაით არტისტების ძებნას. ყვე-
 ლაზე უწინ წაეწყდით კაცსაძეს, რომელიც ეტლით მუ-
 ჩქარებოდა საილაღ და, თუმცა ტრამეის ვაგონზე
 ჩქარობდა საილაღ და, თუმცა ტრამეის ვაგონები ზე-
 დი-ზედ უსწრობდენ წინ, მაგრამ მაინც თავმოყრილეთ.

იჯდა ეტლში. შეეჩარეთ. გარიგების შემდეგ. სიტყვა
 ჩამოვართვით, არ დაეგვიანებია ორ საათზე მეტი და
 ემღერა ის, რაც უმღერია შარშან და შარშანწინ. ასე-
 თივე სიტყვა ჩამოვართვით სხვებსაც. განსაკუთრებით
 გავიკვირდა ციგნურ რომანსების სტეცის შოვნა, მაგრამ
 ბოლოს ისიც აღმოვაჩინეთ.

ამის შემდეგ აღარაფერი უშლიდა ხელს საღამოს
 გამბართვას.

მე არ დავსწრებივარ, მაგრამ საღამო მართლაც ჩინე-
 ბულად ჩატარებულა. თუმცა დილას ბაღში და ბუფეტ-
 ში ყველაფერი მიმტკრეულ-მომტკრეული დარჩენილა,
 მაგრამ შემოსავალი მაინც ფარავდა გასავალს.

უ რამოდენიმე დღის შემდეგ შეძლებოდა მეორე
 ასეთივე საღამოს მოწყობაზე ფიქრი.

მესამე დღეს კლუბის გამგე მოწყვილ სახით შემხე-
 და. გაზეთში რომელიღაც წერილზე მიიმითთა.

— დავისამარეს პირდაპირ კლუბი...
 მე არც ეხლა დამანებია ნუგეში და გამგე მხიარუ-
 ლად დავიძმდე:

— თქვენსას კიდევ რა უშავს.. რკითხოს იმ კლუ-
 ბმა, სადაც ამ დღეებში ერთს ასეთ საღამოზე ვი-
 ლაც კიდევ მიგორებს, მეონი..

გამგე ჯერ გაშტერებული იღვა, შემდეგ ნელი
 ხმით წარმოსთქვა:

— მმ!.. ეს ხომ ჩვენთან მოხდა!..

სინემატო.

ჰერ „უკვირტავი“—სხვათა მქირლავი.

— თქვენ ახალგაზრდა ბუაქე არა ხართ?
 — დღღიახხხ!..
 — დავიწერე რამე „ტარტაროზისთვის“..
 — რანაირად, როცა მე საოხუნჯო არა მეხერხება
 რა...
 — რასა ბრძანებთ! თქვენი კრიტიკული ნაწერები
 რომ ერთავდ ლანძღვა-თრევა არ იყვეს, ნამდვილი სიმა-
 ხინჯე არ არის?!..

წ ა მ დ ა უ წ უ მ

წყნეთელი შეხვდა კუმისელს
 სალაშით, ერთად იარეს,
 ქუჩების შთაბეჭდილება
 ერთმანეთს გაუზიარეს:
 — რა ამბავია, ძმობილო.
 თავბელი დამაწყველინეს,
 ხაზრალი ვირი დამაფრთხეს
 მაწონი დამაღვრევინეს!
 — ის ამბავია, რომ დღეს აქ

ვილაც ერთ „დიდაკაცს“ ელიან
 და მასთან დიდი შეხვედრით
 ისევ ჩვენ საქუეს შევლიან!
 არა სურთ ხალხის წუხება,
 რომ არ მოუხდეთ ზიანი,
 ხომ იცი, ზოგის ნათელ აზრს
 სხვა მისიღვეს, ბურუსიანი!
 — ჰო, მაგრამ მე აქ ვინ მიზღავს
 დამტვრეულ მაწვნის ქილებსო?

დღეში თუმანიც არ ჰყოფნის
 ჩემი სახედრის კბილებსო!
 და „უპრაგონოდ“ მომხველურ,
 ნეტამც, სულ არ მახილაო:
 მათგან მაწონი ვიტირო
 თუ ცალიერი ქილაო?!

გიგო ხეჩუაშვილი.

გიგას თავ-გადასავალი

სწორია ისეთი შემთხვევე-
 ბი, როდესაც მოსამსახურე-
 ებს უხდებთ ხუთი - ექვსი
 დღე ხეტიალი კანტორაში
 კუთვნილი შევბუღების ფუ-
 ლის მისაღებად, ტრესტის
 ზოგიერთი თანამშრომლე-
 ბის დაუდევრობით და სხ...
 გაზეთებიდან.

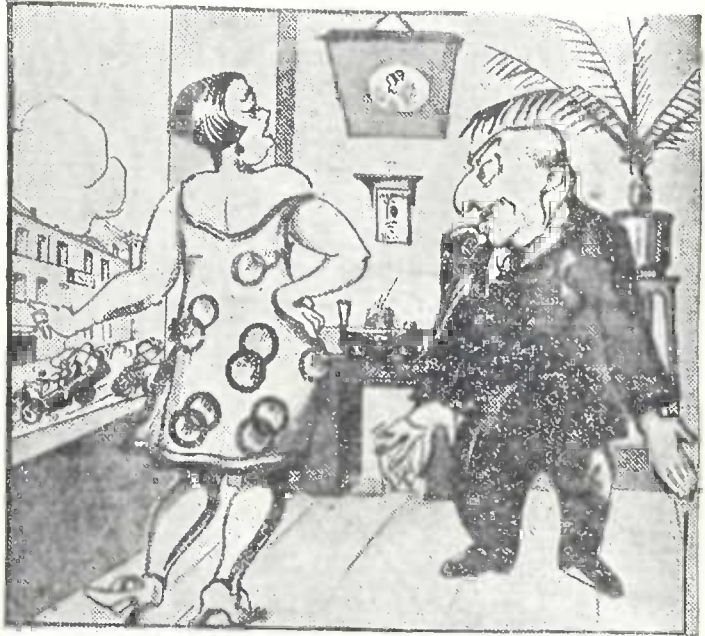
როგორც იქნა, მოუწია
 შევბუღება ზაფხულს გიგას.
 მე არ გეტყვით არც დიდ ზღაპარს,
 არც ლეგენდას და არც იგავს.
 შევბუღება ორი კვირის...
 გიგამ ასე გადასწყვიტა,
 სოფლისაქენ წაუღლიყო,
 და ესროლა ცოლს მან სიტყვა:
 „მომეზადეთ წასავლელად!“
 თან აწყობდა ტანისამოსს,
 —ნუ დავკარგავთ აქ ტყვილა დროს
 გავებგზავროთ ხვალ საღამოს!..
 — კი მაგრამ!—ფულზე დარდობ?
 ფულს ავიღებ ხვალ დილაზე!..
 რა კარგია დაჯერება
 და იმედის ეს სინაზე!..
 ჩვენი გიგა არ ფიქრობდა
 მისმა ცოლმაც რა იცოდა,
 „ნახევარი შევბუღება,
 თუ თბილისში დაიწოდა!;..
 —:—

მეორე დღეს, დილით ადრე,
 სალაროსთან მიღს გიგა,
 დასვენებთ მოლოდინით
 სასიამოთ ტანში ტრიდა...
 მორიდებით შეეკითხა:
 „შევბუღების მინდა ფული!
 —კი, მაგრამ სად მუშაობ
 ან თუ ხარ შენ დაზღვეული?!
 — როგორ არა! აი კნიწკაც!..
 გიგამ ჯიბას იკრა ხელი.
 — კვეშირისა წვერი თუ ხარ,
 რატომ არ მწერს ბუგალტერი?!
 იქ მიმართეთ! გესმით? ა იქ!..
 მიუთითეს კარზე ხელი
 —„სპრაკვა“ უნდა მომიტანო,
 ხელს აწერდეს ბუგალტერი!
 —:—

ბუგალტერის მაგიდასთან
 გიგა დღდა, აძლევს კითხვას:
 „შევბუღების ფული მინდა,
 ვინ გამოსწერს, იქნებ მითხრაოთ!“
 — ო რა გინდა? შევბუღება?..
 — არა, ფული რომ მერგება!..
 — წადი, „სპრაკვა“ მომიტანე:
 შენს ადგილას იქ ვინ რჩება?..
 რამდენი ხნით მიუღიოთ,
 ადგილკომის თუ აქვს ნება?
 რას იხილი დღემდე წყლოსან,
 შემდეგში რა გადაგხდება?!

მეტი პრავალთაგანი

რამდენი გყავს სახლში სული..
 უთხარ: ჩქარა მოგცენ ცნობა,
 რომ მიიღო დროზე ფული..
 — კი მაგრამა.. ვის მიემართო?
 — სად წუშაობ? — ქარხანაში!
 — მე დაგიწერ, მხოლოდ იცი;
 არ დაკარგო სადმე გზაში..
 ეს ქალაღი გადაეცი
 გამგეს, გესმის! გამგეს ნახავ!..
 — მაგრამ დღეს რომ ვერ მოვასწრობ?
 — მერე რა! ხეალ ხომ წახვალ!
 აბა, გამგე რის გაგევა,
 თუ ის ნახე, როცა გინდა.
 გიგამ „სპრავკა“ ვერ მიიღო,
 გიგა უკან წამოვიდა..
 — მი მზადა ვარ!.. ხედება ცოლი
 — მე კი არა! მოვრცხვობს გიგა.
 ბარგი გახსნეს—გამგზავრებაც;
 შემდეგ დღისთვის გადაიდვა..
 მეორე დღეს იმ ბარათზე
 უპასუხა გიგას გამგემ:
 „სწეტოვოდა უნდა კითხო,
 მაგ საქმეში, მე რას გარგებ?“,
 სწეტოვოლი უპასუხებს,
 რომ „ხაეკანს“ აქვს ყველა საქმე
 — დაუცადეთ, ჩქარა მოვა,
 ალბად, შეიარა სადმე!..
 ნაშუადღევს „ხაეკანციდან“
 გიგა ეძებს რეგისტრატორს,
 ყვილა საქმე მას ქონია—
 და იმედით გიგა ამბობს;
 „დღეს თუ მოვრჩი „სპრავკის“ საქმეს,
 შემქველად წავალ ხეალვეს!..
 ჩვენი გიგა დატრიალდა,
 უნდა შორჩის საქმეს მალე.
 აბა, გიგა სად ფიქრობდა
 და მის ცოლმაც რა იცოდა,
 მესამე დღეს თუ ის იხევე
 სოფელში ვერ წავიდიდა..
 ნიქი ქონდა რეგისტრატორს,
 თვლაც იცოდა ათასამდე,
 გიგას უთხრა: „ამ ნომერით,
 ტრესტში არის“ მენი საქმეს
 იქ სწვრია ყველაფერი:
 რა გარგება, რამდენი ღლქა,
 გიგა ქალაღს ჯიბე იღებდა,
 გიგა რწმენით ტრესტში მიიდა..
 ტრესტში უთხრეს: „მაგ ნომერით
 „სპრავკა“ აქ გვაქვს, მართალია,
 მაგრამ სრული რომ არ არის!
 „სპრავკას“ ბიერი რამ აკლრა!
 მაგალითად: სად მიდიხარ,
 ვინ გაგიშვით, მერე—რატო,
 რამდენჯერ სქამთ დღეში საქმელს,
 სხვებთან სცხოვრობთ ან თუ პარტო,
 იქ ვინ დარჩა, შენს ადგილას,
 პოოფკაეშირის წევრის თუ ხარ?..
 გიგამ კითხვებს ვერ გაუძლო..
 გიგამ გული შეუწუხდა..

— ვერა ხედავ, ყველა სააგარაკოთ მიეშურება, შენ როლი-ლა გამგზავნი?
 — ერჩხაა!.. განა, შენს მეტი ცოლი არა მყავს თუ?
 სუყველამ რომ აგარაკი მომთხოვოს, ჩემი ძვალები კი გაუძლებს?
 —

„ტარტაროზი“-ს ძროხნიკა

— გუშინ, თვითმკვლელობის მიზნით, ივანე ყულნი-
 წიამ დალია სამი კვარტი ღვინო. ყულნიწია სასწრაფოდ
 მოათავსეს სამილიციო უბანში და გამოადხიზლეს. მიზე-
 ზი ირკვევა.
 — ოჯახური უსიამოვნების გამო, ცხელ გულზე მო-
 სული პოლოს ბაღევი, თავის დახარობის მიზნით, გადა-
 ვარდა მტკვარში, მაგრამ ცივმა წყალმა გული გაუგრილა
 და მშვიდობიანად ამოსული ისევე სახლში დაბრუნდა.
 — უბედური შემთხვევა. ვერის ხიდან თანა პრუ-
 წავას ძაღლს დაეჯახა ტრამეის ვაგონი. ვაგონს დაუხი-
 ანდა წინა ბორბალი, ძაღლი კი უვნებლად გადაარჩა. ვატ-
 მანი განთავისუფლებულია.
 — გამოტყუება. გუშინ, სოფ. ყლაპისიდან ჩამოსულ
 კოოპერატივის გამგეს ვილაც უტყობმა მეგობარმა გამო-
 ტყუა ერთი კვარტი ღვინის ფასი და სამიციტროში მიი-
 ბალა.
 — თავდასხმა. პირველ აგვისტოს შუადღის ორ სა-
 თვე სახელგამიდან გამოსულ პოეტს, პავლია ლექსიბე-
 რიძეს, რომელსაც ახლად აღებული ჰონონარი, 12 მან.—
 50 კაპ. მიჰქონდა სახლში, თავს დაესხა ექსპრომტებით
 შეიარაღებული 5 პოეტი. მექარისა და დიდი ხეიწნის
 ქვეშ ლექსიბერიძე გაიტაცეს ბოროტამზრახველებმა
 „სამპატია“-ში და ფული გაუთავეს.
 სასწრაფო ზომები მიღებული მათ დასაპატიმრებ-
 ლად.

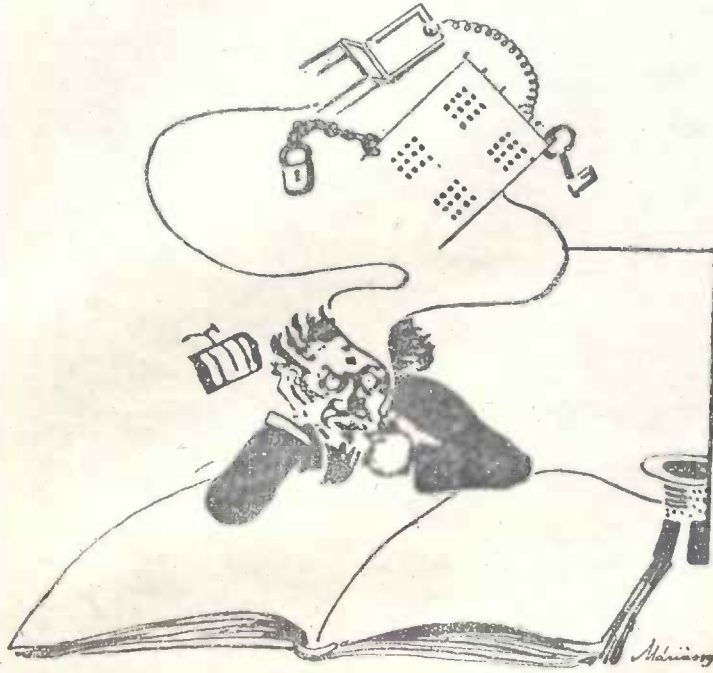
— ხანძარი. აბუსალათინის ქუჩაზე ნინიჩქა სიყვარუ-
 ლიძეს გაუჩნდა ხანძარი. ხანძარი ჩაქრო იქვე მეზობლად
 მცხოვრებმა სტუდენტმა, კოლიჩკა პროშტავამ. როგორც
 ირკვევა, სიყვარულთან გაუფრთხილებლობით არის გა-
 მოწყვეული.
 წვრილი ქურდობა. გაქურდეს სოფ. ბრინჯოვა-
 ნის კოოპერატივი, წაღებულა 048.000 მანეთის საქონე-
 ლი. მიზეზი გამოუკვევილა. ჩუმჩაირა.

მეშვიდე დღეს, როგორც იქნა,
 ტრესტმა მისცა გ-გას ფული,
 ფული შეიღ ღლია ნარბენალი,
 ქირის ოფლში განაწურია..
 და ასე სთქვა: „დასვენებამ
 უძახიან ამა, განა?
 ბევრად სჯობდა, რომ ისევ
 ქარხანაში მეშუშავანი..
 მკლა-ყულა

ძნელი ამოცანის შესახებ

დიდი კაცი

(ქუთაისი)

საზღვრულო კლუბის გვერდით, სცხოვრობს ვინმე საშა, გადმოგვეცქეროს ის ფანჯრიდან, როგორც ენვერ-ფაშა! ერიდება მასთან ხალხი სკანდალსა და დავას, აბა, ვინ რას გაუბედავს საშეკო პაპავას!

ერთხელ, როცა ძისი ბინის ახლო, კლუბის ბაღში, (რა ვიცოდით, თუ საშეკო ბრძანდებოდა სახლში!). სდგამდენ ფიცრულ სკამეიკას, რა შენიშნა მას ეს:

— „აქ მომგვართ კლუბის გამგე“! საშა შედგრაო ბრძანებს.

— „როგორ ბედავთ — სკამეიკის

— „მიდგამთ ბინის ახლო?

— „ხომ არ გინდათ, კლუბის გამგევე,

— „რომ ვადავასახლო?!“.

„ტარტაროზ“ — ჯან, ეს ამბავი შენ არ გიკვირს, განა? ალბათ, საშას აგონდება; „უორდანიას“ ხანა!..

ტარტაროზის ჩანგალს იგი ვერ დაემალება: იმ შენობას მალე დასცლის მისი ბრწყინვალობა..

ამერიკა ფიქრობს: შემოიღოს კანონი რომუნისტების წინააღმდეგ. თუ არა...

შაქო...

ცნობათა მიღება

ძველი ბოკო-ს (ქუთაისში)

იხსნავ

აყვლი რომ ყოფილხართ, იმიტომ ახალ ცხოვრებაში აძის მეტი ვერა შეამჩნიეთ—რა? გვიტხარით, ლეთის გულისთვის, ის თქვენი ექიმი ქალი ბოლოს და ბოლოს ძალს დასდევს თუ შავგერემანს კაცს? ვერაფერი გავიგეთ: ვინ ვის ატყვილებს, ვინ ვის აცილებს ან ვინ ვის აფრთხილებს..

გაწერთ (იგულისხმეთ—ლექსად): „გარდაიცვალა... ვანო მოკვდა...“..

ვინც ეს ორი აქტი ასეთი თანამომდევრობით შეასრულა, იგი ქების ღირსია და არა ძაგების. ჩვენ მას მივესალმებით, ხოლო თქვენს ლექსს კი გადავუძახებთ მხოლოდ სადაც ერთხელ გადაცვილივით განისჯინებენ..

ლექსად მეტი
არ მოგვწერო, ძველო ბეკო,
საკითხად და
სავალალოდ ესეც გვეყო!..

დურსუნას

თქვენ ფსევდონომის დასაწყისში რომ რუსულიდან ესთარგმნოთ, მაშინ გამოხვალთ ცუდსუნა, რაც საესებით შეეფერება თქვენს ლექსს. ამ ლექსში თქვენ გამოსთქვამთ თქვენს „პოეტურს“ ალტკინებას შესახებ მოკლე კაბუ ბისა ქალთა ტანებზე, განსაკუთრებით გასაგიჟებელია თქვენი ალტაცება წუთით, როცა ამ მოკლე კაბას ქარი შეარხვეს ხოლმე. მართლაც, გასაოცარია თქვენმა ასეთი პეტური „სუნი“..

ძირულელ თალას

შაინარს (აქ)

უჯრედს იცავ, მის წევრს ჰკიცხავ,
აქ მღწევეც არ გაქვს დიდი,
და მთელს ლექსს კი, თალას ვფიცავ,
ერთ ნიორად არ ვიყიდი!

არც ის მჯერა, თქვენს უჯრედში
სილაბაზე არ ვის სურდეს!
ტარტაროზს ხომ არ აკლია,
ასე „შშრალოდ“ რომ გაკურდეს!

თქვენი სცენის ბოლოში თქვენ თითონ სწერთ: ოჰ, ფარდავ, შენ დაშფარე ეს საზარელი ხანახა ვი“-ა.

ჩვენ ფარდა არა გვექონდა და ისევ სანაგვე გოდორს დაეფარვინეთ, თუ არ გვიწყენთ.

ბაჭინდაშვილს—(ყელა-აკეთი, გურია)

მარტო ის, რომ მილოხი ჩარჩია, ტარანს და ტყე-მალს ყიდის, ხოლო უკანასკნელს წონაში კიდეც იპა-რავს, არ კმარა ლექსის შინაარსად. კაცმა ტყემალზე სწე-რო და ისიც მოპარულზე? ვაჰ, სანამდის დაცა პოეტის ღირსება!...

„შენი შვილი მოსა“-ს (ს. სუფსაში)

მისამართი არ ვიცი, თორემ თქვენს ბარათს პირ-დაპირ რემანოზს გადაუფუგავნიდით, შენ რომ მამა რემანო-ზს რალაცაში ედავებოდე, პროლეტარიატი რა შუა-შია. მას ესაჭიროება ყოველად ნათელ საგანზე, ყოველად ნათელი აზრი და არა მამა რემანოზისადმი მისი შვილის მოსეს კერძო ბარათი. მართლაც, რომ მღვდლის შეი-ლივით სწერთ:

მამა შენი თუ მღვდელია,
შენც საქმე შემოგელია.
მაგი რა ჩვენი ხელია?
გოდორში არე ვრცელია!...

შისწინსპი გომბინს (ს. კინჩხაში)

ერთი თქვენი ლექსი დადებულეთ. მეორეში მეტ-ს მოგვეწონა ეს ადგილი:

„კინჩხა და გორდი თემები,
შორს მივარდნილი კუთხეა,
გლებები კლდე-ღრეს ებრძვიან,
ცხოვრება შეტად წუთხეა!“...

როგორც ხედავთ, აქ ეტნოგრაფიული სისწორე სა-ვე-სებით დატულია, მხოლოდ ის კი არაა გარკვევით ნაჩე-ვნი, თუ ასლად გახსნილ სამკითხველოში გაზეთები თა-ვის ღროზე და პირდაპირი მისამართით რისთვის არ მო-დის. საკითხი გადავეცით „კომისიას“, ხოლო ლექსი კი... სარედაქციო გოდორს...

მეხსენს (ქუთაისში)

თქვენ გვირჩევთ, თქვენი ლექსის დაბეჭდვას: „ღიღი ცმაყოფილი დარჩებიან მრავალრიცხოვანი მებაგრეზუმე მუშები“.

ჩვენი რჩევა კი ასეთი იქნებოდა: „ეს ლექსი რომ პროზათ მოგვეწერათ. შესახებ „სააბრეშუმე სადღურებზე სიმრავლისა, იქ „დაცულ“ უსუფთაობისა, ეტლია და ცხენების უსარგებლობისა, და მუშების დათხოვნა-მიღე-ბის საქმეში სრული უწესრიგობისა, დამერწმუნეთ მუშე-ბი უფრო კმაყოფილი იქნებოდნენ. ახლა კი ყოველდღე ამას მოკლებული ვრჩებით, როგორც ჩვენ, ი...“

ლიპის (თბილ. დებოში)

გვანცალაძეს თქვენ უწუნებთ, კაბინეტს, რომ სტოვებს ხშირად, დეპოს საქმეს თუ, რომ ეს ვნებს, მას თქვენს მეტი არ ჰყავს გზირად?!..

ჩვენ კი ვფიქრობთ: თუმც საკითხი ჩვენ დავტოვეთ ღიათ მისი, ჩანგლის წვერს თუ მას უქადით, არც თქვენ გაწყენთ ლიპისი!...

ბამოტანა

ბაჰაევიით თვალებს აჰყუბთ,
გაბერილა. ღორივითა,
თავი წითლად ულაპლაპებს,
ლოთ მეზურნეს ცხვირივითა.
საქმეებში ზანტი არის
მენახშირის ვირივითა
და გაჰქირიც დიდი იცის,
ფოთელ ვაჭრის ფორივითა.
ამხანაგებს თან აბეზღებს,
თან შესცინის ორპირადა;
თანა ლუპავს, თუმც მათთან სომს,
ვახშამს უსომს მათ ძვირადა.

რადიო სოფლად

— შე უკვას ამოსამხრობო, რა იყო, რამ დაგამუნ-ჯა? დეე, იყვეს ისევ ხრინწიანი, ოღონდ კი ხმა ამოიღე ერთი კიდეც და...

— ე ჩემი ლაღა წინად სულ საქულას ვირივით ღრი-ალებდა და ახლა შეხედე, ჩვენს თხოვნაზეც კი აღარ უნ-და ხმის დაძვრა!..

სულელური სიტყვებისა,
ხარჯვა მას არ ეზარება;
თავის თავზე მაღლა ვინც სდგას
ყველა ძლიერ ევაჯერება.
სამსახურში წინ წასვლისთვის
რაც კი ძალუმს ხერხებს ხმარობს,
ზოგს ჰპატიუებს, ზოგს აშავებს,
კმაყოფილი ამით ხარობს.
სვინდილის სულ არა აქვს,
არ აწუხებს მას სირცხვილი
და სიცოცხლეს ურჩევნია
ენა მწარე, ვიდრე ტკბილი.
ახსნა: ეხლანდელი დროის ქარაფშულ-
მოსამსახურე ფლანგველი..

ბათე.

ჩემი აზრი: ეს ამოცანა რო საპრემიოდ დაიბეჭდოს, ურიგო არ იქნება

ავტორი.

ახლა ჩვენი აზრით მოისმინეთ: პრემიოდ ამ ამოცანაზე დავნიშნეთ ერთი მკვლარი კატა, რომელიც, რახან გამოცანა თქვენს მეტმა ვერავინ ახსნა, სახეებით თქვენია. მოიკითხეთ რედაქციის სანა-გვე უთუში.

რედაქცია.

№ 162 „ტარტაროზში“ მოთავსებული კორექსონ-დენცია ქუთაისიდან ლახვარის ფსევდონომით არ ეკუთვე-ნის არც ივანე ბუხაიძეს და მით უფრო არც ალექ-სანდრე ცნობილაძეს.

ცნობილია, რომ იუმკორის ვინაობას რედაქცია არ აცხადებს.

ტარტაროზის რედაქცია

საბჭოთა ასენიზატორი

მაქსიმ გორკის აზრი მუშეობრთა შესახებ.

— მაგრამ, მოუსვი, მეგობარო, მაგრამ ურიად სავაბიოა უენი როლი, როგორც საბჭოთა ასენიზატორისა.. არა უშავს, თუ ჯერ კიდევ სავსებით ვერ გაზიწმენდია ცხოვრების ძველი ჭუჭუი..

მრმრმრმრმ

ქალი „ელემტროფიკაციის“

— ახ, რა ცმცხლით მსხვალაჲი თჳალეზი აჲეს ამ ქალსი..
 — არ იცი, რუმ „ელემტროფიკაციის“ ხანაჲი ვცხოვრობთჲი.

„სახელმძღვანელო“ გავლენა

ბევრი თავმჯდომარე გამოიცვალა ტულატრესტის დაწესებულებაში. იყვნენ პარტიულები, იყვნენ უპარტიონიკი, უბრალო „დაზგის“ მუშები, მგონი, ერთი ყოფილი მეჩეჩეც. მაგრამ მაინც შედარებით ყველაზე დიხჯნი, წინაბედულნი, საქმიანი და მყავე გამომეტყველები-სანნი, სწორედ ისეთნი, როგორც დამწესებულების სახელწოდებას შეეფერებოდნენ.

მაგრამ აი, ბოლოს, როცა თვითკრიტიკის ხანა ჯერ კიდევ არ დაწყებულიყო, ტრესტის თავმჯდომარეთ დაინიშნა პარტიული ხირხილაძე. იგი ერთობ მხიარული და ხალხიანი კაცი იყო, რასაც ტულატრესტის ატმოსფერო-ში შეჭქონდა ერთნაირი „გამაჯახსაღებელი“ ნაკადი.

— ხი-ხი-ხი-ხი, ხა-ხა-ხა-ხა, ხო-ხო-ხო-ხო... გაი-სმოდა თავმჯდომარის უმიხილად მუდამ ხშიარ კაბინეტ-ში, საიდანაც შემდეგ ეს მხიარული რახარაბი ებრტო-მხოზობის ნაკადივით ეფინებოდა მთელ დაწესებულებას.

უნდა ითქვას, რომ დაწესებულება არც იმდენად მცირე იყო, როგორც ეს სახელწოდებიდან შეიძლება და-ასკვნას კანცემ. ქალაქში ის პირველ დაწესებულებათ ითვლებოდა, როგორც მუშა-მოსამსახურეთა სიმრავლით, ისე დაწესებულების მიერ დაკავებულ ტერიტორიითა და მოქმედების ქსელის სიგრციით, ვინაიდან, ცნობილია, რომ ტულატი ყველადათვის და ყოველგან არის საქირო.

ყოველი თვის ბოლოს ყველაზე მეტი ფული ადგი-ლოზრივ ხაზინიდან სწორედ ტულატრესტის მოლარეს გამოჭქონდა მუშა-მოსამსახურეთა ხელფასად და ხაზი-ნაც მიღებული შაბლონით ყველაზე უწინ სწორედ ტულატრესტის წარმომადგენელს ისტუმრებდა ფულით.

ტულატრესტის მოლარე, სირბილაძე, რომლის გვა-რიც, არ ვიცი, სირბილისაგან წარმოსდგება თუ უბრალო სირბილედან, ერთი ჩემი, საქმის მუყაითი და თავ-წარგუ-ლი უნერ ვინმე იყო, რომელსაც მხოლოდ ამ ბოლო ხა-ნებში შეჭქონდა ერთნაირი დისონანსი ხირხილაძის დაწე-სებულებაში, თორემ უწინ სიწყნარისა და სიმყავის ან-სამბლს საეცებთ ხელს უწყობდა.

ხირხილაძეს, რა თქმა უნდა, შეუძნეველი არ და-ჩებოდა სირბილაძის ეს თავისებური „სირბილე“ და ერთ დღეს, როცა სირბილაძე ხაზინიდან ხელფასის ჩვეუ-ლებრივი დიდი თანხით დაბრუნდა, მოულოდნელად შე-მკითხა:

- რამდენია სულ თანხა?
- თუთბმეტი ათას...

მაგრამ ხირხილაძემ აღარ დაასრულებია და, ჩვეუ-ლებრივი „ხეხე-ხე-ხე“ -ს ზედ დატანებით, მოუჭრა:

— აბა, გულზე ხელი დაიდევ და სწორეთა სთქვი, რამდენჯერ გავიფიქრნია: ეს ამოდენი ფული, ნეტავი, ჩემი იყოსო...

სირბილაძეს კიდევ უფრო სერიოზული სიმეყვე დაე-ტყო სახეზე, რომელიც მწუხარების გამოხატულებას უფრო ჰგავდა, ვიდრე უბრალო წყენასა, და უნდოდა მოკლედ მოეჭრა თავისი უფროსისათვის: „არასოდესო“, რადგან ამ თითქმის ათეული წლის განმავლობაში სირ-ბილაძეს ერთხელაც კი არ მოსვლია თავში ასეთი შეუსა-ბამო აზრი. მაგრამ თქმით მაინც არაფერი სთქვა, ჩვეუ-ლებრივი „სირბილე“ გამოიჩინა და უფროსს ოდნავი ღრეჭით მხოლოდ ოდნავ ახედა.

ეს იყო პირველი პირდაპირი შეხედვა თავისი უფ-როსისადმი გულმშვიდი სირბილაძის მიერ, მაგრამ სწო-რედ ამ წუთიდან გაიხსნა და გაიბზარა რაღაც ნაპრალო სირბილაძის გულში და მან იგრძნო, რომ იქ, იმ ნაპრა-ლში რაღაც ქერის მარცვლივით უხეში და ტყვიასავით მძიმე ჩაეცა.

ეს გახლდათ პირველი თესლი ყურადან. გულში ჩა-წყვეთებულ გვსლისა...

შემდეგ ამ უხეშმა, მშჭქინავე და მძიმე რაღაცამ

იწყო იქ გაშლა, გავიფება, გაძლიერება და დაირღვა მშვიდობიანი კაცის მშვიდობიანი ცხოვრება.

— ნეტავი, მართლაც, ჩემი იყვეს ეს ფულები... გაუელვა უცბათ გულში სირბილაძეს, როცა შეიძვე-თვის ბოლოს, ჩვეულებრივ ფულით დატვირთული, მია-ღდა ის თავმჯდომარის კაბინეტის კარებს მოსახსენებ-ლად ისე ხელფასის დარბევბისათვის თადარიგის გამოსა-თხოვათ.

მოკრედ იმავე აზრმა გაუელვა სირბილაძეს, უკვე ხაზინის მენობიდან გამოსვლის ხანს, როცა, ხაზინის ვი-წრო ლაბირინტებს შეჭდევ. მისი მზედველობის ირგე-ლივ უეცრად არე გაგანიერდა და არაჩვეულებრივი სი-ხალვავით გაივსო.

მესამედ ამავე აზრმა გულში გაუხიციანა მას, როცა ხაზინის მოლარემ ფული გადმოუწყო და მითვლას შე-უდგა. იმ დღეს ოთხჯერ კიდევ გაჭკრა გულში ელვასავით ამავე აზრმა.

მოთხედ სირბილაძის გულში ამ ახირებულმა აზრ-მა ნავარდი დაიწყო. თითქმის ერთი კვირიდანვე აღრე, ფულები მის მიღების წინ.

და მეხუთედ, როცა, დაწესებულებაში მოძალეტულ შევებულებათა პერიოდისა, თუ სხვა მოულოდნელ შემო-ხვევებისა გამო, ხაზინიდან მოსალები თანხის რაოდენობა თითქმის ერთო ორად იყო გაზარდილი, სირბილაძე, წინა-სწარ მოაზრებული გეგმის თანახმად, უკვე ფულის მიღე-ბის წინ დლოდანვე შეუდგა „ნეტავი, ის ფულები ჩემი იყვეს“, მომზიბლველ იდიუს განხორციელებას.

იმ დღეს დაწესებულებაში დიდხანს ელოდენ სირ-ბილაძეს. სამსახურის გათავებბის ჟამს ამ უჩვეულო და-გვიანებით უკვე შეშფოთებული გამე ტელეფონით ეკი-თხებბა ხაზინას, საიდანაც ტუობილობს, რომ ფული სირ-ბილაძემ დღეს ჩვეულებრივზე გაცილებათ უფრო ადრე მიიღო და დიდი ხანია, რაც უკვე წავიდა ხაზინიდან.

— „წამოხულა... არ მოსულა“ -ს სისინმა ზაფხულის შუადღის გრილი ნიავივით დაუარა უკვე დიდი ხნიდან სალაროს კარებთან გრძელ კუდათ ჩამწკრივებულ თანა-მშრომლებს, რომელთა სახეებიც არაჩვეულებრივი გაო-ცებით უცბად დაგრძელდა და ნიავის ქოლისაგან ქუჩა-აყრილ ჯეჯილივით აიჭორა მწკრივისაგან ხელოვნუ-რად შეჭქნილ ქედზე.

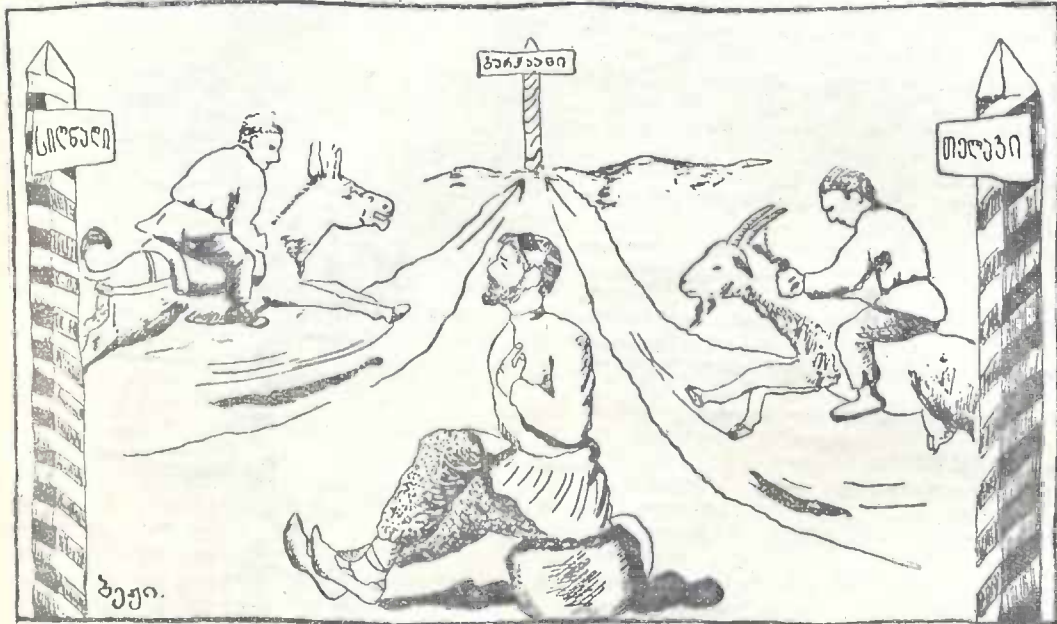
პატარა ხანს შემდეგ, პოლიტიკური სამმართველოც, სისხლის სამართლისა თუ ისე მილიციაც კი აიჭორა, მა-გრამ ის დღე ისევე საიდუმლოთ დაღამდა, როგორი საი-დუმლოებითაც და მოულოდნელობით იყო მოცულ თვით ფაქტი სირბილაძის მიერ ფულების ვატაცებბისა.

ბევრი ირბინა სირბილაძემ, მაგრამ ერთი ათასის წი ნააღმდეგ, აბა, რას გაახდებოდა!.. საზღვარზე გადასვლის წინ დაეწიენ და გაჭაჩეს. აქ გასაკვირი, რა თქმა უნდა, ირაფერო იყო, მაგრამ განსაკუთრებით მაინც იმან გაო-ცა გველა, თუ საიდან წარმოიშვა სირბილაძის ეგრელ-წოდებულ „პინსკის ჭაობივით“ მშვიდობიან თავში ასე-თი საშიშარი იღვა.

სასამართლოში სირბილაძეს ბევრი აღარ უმართლო-ბია თავი; რვა და ცამეტი შაურისათვის, რისი დახარჯე-ვაც ამ ხნის განმავლობაში მოასწრო მან, არც კი ღირდ თავის დაცვა. რაღაც თავმჯდომარის შესახებაც კი წა-მოლოდნა, მაგრამ კარგათ ეს არავის გაუგონია. თვით ეგრელწოდებულ „სახელმწიფო“ დამცველისთვისაც კი საიდუმლოთ დარჩა უფროსის ის ნოყიერი გავლენა თა-ვის ხელქვეითზე, რამაც ეს ხელქვეითი, ყოვლად მშეო-დობიანი და „რბილი“ არსება, უცბათ „სირბილის“ გუ-ნებაზე დააყენა და აქამდის უფიქრალი საქმე აფიქრე-ბინა.

ო.ნისიმი.

იზვიათ ქორწილში იზვიათ სისწრაფით

ბეჟი.

— რა ამბავია, საით გარბიხართ!
 — აი, სიღნაღი დაინიშნა თელავზე და ქორწილში მყარად მივეშურებით... თუ გნებავთ თქვენაც გვეწვიეთ ქვიფისათვის გურჯაანში!..

„წითელი შოლტის“*) სადარჯოჯა

(მისი სამი წლის არსებობის აღსანიშნავ დღეხასწაულის გამო)

ს. მართაწმინდელი (ანუ წმინდა სეზმანელი).

„წითელ შოლტ“-ზე აღმართული მოკერი ცეცხლიან კალთებთ, შოლტი სიტყვაა ქართული, ზურგზე, რომ დაიკვართება! „აქეთ გორასა წიხლსა ვკრავ და იქით გორას ძვრას ეუზამ“, დღეში ცხრა ღრამს დაგიწერთ და მასაც ენახეთ, რას უზამთ?!..

მ. გოგიაშვილი:

ვერ მივხვდი, ძმაო. სეზმანჯან, როგორი განაჩინია, სახრავი სხვისი ყოფილა, საბელი მარტო ჩვეთა. თავეში ვიხლოთ ამ სახელს, მარტო ქებას და დიდებას, თუ კუჭი „ბეზრამბორბობით“ წელეზე დაგვეკიდება?!.. ტენიც ხომ გამოაცხადებს, ასეთ დროს „ნაპას-ტოკვასა“ და „ლირიჩესკი“ გულიც ხომ შესწყვეტს „ლირიულ ტოკვასა“... ვთხზავთ, ვწერთ და ვებრძვირთ ცხოვრებას... ეპრომა მაინც ფუჭია: „წითელი შოლტი“ შევეკამეთ, დღეს კი სხვას ითხოვს კუჭისა!..

შ. ასხაბაძე:

მე, ახალგაზრდა რეჟისორს, „გაყრას“ მიჭებენ ძველსაო, და იმ „პასტანოვკებსაც“ მოსკოვსა შენაძენსაო.

სარეჟისორო მარკისთვის რვა თვე რუსეთში მივლია, სტუდია თუ არ მინახავს, მის ახლოს, ხომ გამივლია!.. მეც „წითელ შოლტ“-ში ვმუშაობ, აგერ მეორე წელია.

„თორმეტი“ ღრამა დამიდგამს, თავებელიც დამიწყველია!..

ბოლო დროს „პეპოს“ ხომ დაედგი, ადამის დროის პიესა, რა უყოთ, თუ ამ დადგმასაც ხალტურის სახე მიაცა?!..

მ. ზარნიკი:

მე თეატრალურ საკითხში მხატვრობას დავემყარებ.

თუმცე „რუსთაველის“ გარდა მე ყველგან ღია ბაჭებს კარები.

მაინც დავყავი „წითელ შოლტს“, თვე ბარე შეიდი, მგონია,

ასეთი „მუშაობა“ კი არც ერთ სეზონში მქონია: „ნაბიჯი წინ“, რომ ვამზადე, გოგიაშვილის პიესა; („გლავებუდკომს“ ამის დადგმისთვის, „როზრეშენთაც მიეცა)

და ბოლოს ამდენ წელეებამ მე ჩამიარა უქმალა: ჩვენი პატარა ავტორობი „სოფპროფს“ არ ვყო ლუქათათა!..

და ასეთ ტანჯვა-წამებით მე თვე გაეძელი შეიღია, ბოლოს მეც გადამიხადეს „წირვა“ და „პანაშვილია“!..

ნ. გოციაშვილი:

მეც „ხანაპირო“ რომ დავდგი, იმავე ავტორობის პიესა, მგონი, ათ-ათჯერ დადგმისა, თითო კლუბს ნება მიეცა!..

*) პირველი „ლურჯი ხალათია“ საქართველოში.

წრემაც რა დაიშახურა ქება დიდების მერტა?
 (თუმცა ჰონორარაი ავტორისა, ჯიბეში არ ჩაეტრაა...)
 რა უყოთ, თუ რეჟისორი, წელს არ ვარ „რუხთა-
 ველისა“...

ფურმა ისეთმა დამწიხლოს, ვინც ჩემს მეტს მოიწ-
 ველისა!...
 მე თავის ქება არ მიყვარს „ხალხებო“... „ნიჭები-
 ანო“.

„წყალნი წავლენ და წამოვლენ, ქვიშანი დარჩე-
 ბიანო“!..

მ. გორგაძე:

მე მუსიკალურ ნაწილს „მირონცხებული“ გამგე

ზოგიერთ მოზარმაცო ხალხს, რა უყოთ, თუ რომ
 „არა ვგევარ“!

ჯერ მილიციის ორკესტრი, ხომ მართო მე მახარია,
 (თუ თავის დროზე არ დავალ, აბა, რა ჩემი ბრა-
 ლია?);

მეც დიდი „ღვაწლი“ მიმიძღვის, გამოიფხიკეთ ყუ-
 რები,

თქვენსავით მეც ხომ „წითელ შოლტს“, პირნათ-
 ლათ“ ვემსახურები?!..

ს. ჩივაჭიშვილი:

მე რევაზოვი გახლავართ, თუმცა „ჩეხოვთ“ ვარ
 ცნობილი,

ქართულ დრამურეთა მეურვე, და „წითელ შოლ-
 ტს“ მშობილი,

რეჟისორობას არ ვჩემობ, ვარ „რეჟისორის ნიჩი“,
 თუმცა ბოლო დროს „შემკვეცეს“, მომდევს რაღა-
 ცა შიჩი“..

მაგრამ ამისთვის „კულტოტდელს“, მე ხომ ვერ და-
 ვემდურებო,

ამიტომ დღესაც „წითელ შოლტს“, ერთგულათ
 ვემსახურები!..

ს. ლორთქიფანიძე:

მეც, რა თქმა უნდა, ბიჭებო, „რეჟისორი“ ვარ ქე-
 ბული,

მეიერხოლიდზე ვოცნებობ, დავდივარ ჩაფიქრებუ-
 ლი.

ასჯერ „ჩისტკაში“ მატარეს, ათასჯერ გამოვცხად-
 დია;

რომ „ნათლიმამობა“ არა, მეც „შემკვეცავდენ, ცხა-
 დია!..

დონ-კიხოტი.

**მიუსხლავათ მოკლეგული „თხილ-
 პრიტივისა“**

ტროიში

ერთი რამ მუდამ ყელა... უკაცრავად მუხლა
 მდე მადგია: მელანის!..

ორი რამ მუდამ გატენილი მაქვს: პორტფელ
 და მუსტელი!..

მ ლ ი შ ა ნ ტ ე ს ჩ ი ჯ ი ლ ი

დღეა. ამ კომუნისტების მოუფიქრებელი რომ არა-
 ფერია ქვეყანაზე, პისტანა გინახავთ! მისთანა უცნაურს
 რაცხას შეგონებენ, რომ გედვირევი თელათ კაცო
 ახლა გამოუგონებთან, რაცხა თვითკრიტიკაო, თუ ჯანა-
 ბა იგენის თავს და სტოროჯებს ელაპარაკებთან: „არ და-
 ზოგო შენი უფროსი და თუ რამე ეშმაკობა შეატუო, ამ-
 ხილე და ქვეყანას გააგებეი მისი ამბავიო. უთხარი, უყვი-
 რე, შეაგებე და თუ კი მართალი ხარო, ატყვიართი ჩვენ
 ვიქნებითო. აქამდის ზევიდან ქვევით იყო კირტიკაო: ეს-
 ლა კი პოლნი პრაფა გაქვს, ვისაც გინდა, ქვევიდან ზე-
 ვით გოუყვიფეო. უპარტიო იყოს, თუ პარტიული, უკირ-
 ტილო არ დაატოვოო, მისცხე და ბლღვირი აადინე
 ზურგზეო“, მეც ვიფიქრე, იი, რაცხა თვითკრიტიკაო,
 სწორეთ საჩემო საქმეა თქვა, და რელი მთავრობა კია
 ატყვიართი, მოვდექი ამ ჩვენ ზავედლიშის და თელათ გაეაძ-
 რინე ტრუბაში. მე ვითხრა შენდა საბუთების მონახვა
 დამკვიდბოდა! რომ შეიყვანს მის კაბინეტში ამ გატ-
 კიციანებულ მაშინისტკა ქალებს, თელათ გადაყრუებუ-

ლია მათი კისკისით უჩრევედენია. უსობს ხელს ჩვენი გაძა-
 გე ამ ხაბურძაკივით გარგვალბულ ბარიშებს და აგე-
 საც რა ენადღვება: დახუნტრუცობენ ბზიკ შემეჯდარო
 ჯორივით, ხტიან და არიენ ერთ ვიუშველეებელში! ერო-
 თი კაპეიკის საქმეს არევენ არ აკეთებს! მე კი თუ ერთ
 ნიმუტი საცხა დამაგვიანდა, მაშინვე ჯანდარაში გამა
 ტარებს ჩემი ზავედლიშში!

ამას წინეთ, ჩემი ცოლის ბიძიშვილის ნათლის გე-
 რი, სილბისტრო უჯმაჯურით მეწვეა და, რავარც მოგე
 ხსენებთ, ლაპარაკს შეეყვით და ნახევარი საათი დამა
 გვიანდა სლუქებაში. მისთანა დღეი დაადგა ჩემს მტერს
 მე გამგემ დღეი დამაყენა ერთი სიკვდილი გამევიარე
 მარა რას ვიზამდი. ჩევიგდე ენა და გოუჩერდი იესო
 ქრისტეს ჯორივით! თითონ, როცხა უნდა, მაშინ მოხრა
 ძანდება. გეირკობს ღლიავში ამ პორტმანს, ჩეიყენს

ტომობილში ამ ჩვენ მაშინისტებს და დღე და ღამე აგულავენ. მე კი ნახევარი საათისა ცეცხლი დამიბო! პო, და რაღაი კი ღმერთმა ინება და მთავრობამ მათი გამოაშვარაების ნება მოგვცა და აი დალოცული კირტიკა დაგვიარსა, მართალი მოვახსენოთ, მეც არ დე- მიზოვავს ჩემი ზავედუიში და ყორისფელი კაკალ-კა- ცალ დოულაგე წინ კრებაზე. უწინ ამას გამაბედედებდა კი არა, იქვე წამყოზქდა, მარა მთავრობის გამოცე- მულ კანონს ველარაფერი უქნა და ამ ჩემ ლაპარაკზე თელათ ჩვიგდო ენა მუცელში. რაეარც მელია, ისტე გა- მაიწვა და მეც, რაღაი მოვხსენი გუდას პირი, არაფერი აღარ დოუმალე და სულ ტოკი-ტოკ მოვახსენე კრებას ყორისფელი სიკეთე ჩვენი გამგისა. ავი ჩვენი ურჩეუდ- ნისის მოსამსახურენი ამ ჩემს ლაპარაკზე თელათ წწაღენ, შიშით ისტე დაპატარაედენ, რომე თხალის ნაქუქში ჩევეტოდენ! ამ ჩვენ მაშინისტებს ხომ ისტე წოლ- დით ვერი, რომე ვერაფერი „ტეჟეს“ პამადა მათ ვე- ღარ უშველიდა! მინც და, რაცხა, რომ დევიწყე რეჩი ისტე ლამაზათ ვილაპარაკე, რომე მე თვიათნ მომეწონა: რაეარც გავათავე სიტყვა, თუ არა, და შეიქნა ტაში! დედაი, გედვორიე კაცი! ტაში მესმის და ხალხის ხე- ლებს ვერა ვებდავ! ზოგს უკან, ზურგისკენ წოლელია ხელები, ზოგს ძირს ბაყვებში ჩოლდვია და იქადრ მიკ- რავენ ტაშს! ავი ჩემი კირტიკა, ვითამ, ყველას ქე მოე- წონა, მარა, ამ ჩვენი გამგის შიშით, აშკარათ ვერ გამოთ- ქვეს მათი სიხარული და უნინდან მოსცხეს ტაში! ერთთ გადაბედე კრებას. ვითამ წამოიწეს წინ ხელები ტაში- სათვის, მარა მისთანა წამოწევა თქვა ჩემმა მტერმა: რა- ეარც კი შეხედეს გამგეს, მინულში ჩამოუკარდათ ყველას ხელები და ოულტადათ კანკალი! ისტევე ჩვენმა კურნი- ელმა, ნიკანდრო დობორჯგინიძემ შემოკრა ტაში; ჩემი რეჩით გათამაბებულმა, მანაც გეიწია პაღიამი და კაი ხანს ილაპარაკა.

გათავდა კრება. შემოგვეცა გამგემ, რომე: „ვეც- დები ყორისფელი ჩემი აშიპკები გავასწოროვო“.

დევიშალენით და შოულდვით ყველანი ჩვენ-ჩვენ საქმეს.

არ გასულა სამი დღე და დაგვიბარა გამგემ მის ყაბინეტში მე და ნიკანდრო დობორჯგინიძე და ჩაკვა- ბარა საკრამჩენისის ქალაღი!

— „ძალიან ვწუხვარ, რომე თქვენისთანა გამჭირა- ხი და საქმის ერთგული თანამშრომელნი მოაკლდებიან ჩვენს ურჩეუდენასო, მარა ვეცდები, რომე, რაეარც კი გამოკეთდება საქმე მაშინვე მოგიწვიოთ ხელ-ახლაო“.

წავგიკითხა განაჩენი და გამოგვიშვა ზრდილობა- ნათ, მინც და რამ დააღობო ასტე ტყემლის ტყლაპიგაო! შორიდან სულ შაქარი ვადმოსდიოდა, რასნოტს რომ გვამ ლევდა. ამოგვისვა ნიასური! მე და ჩემ ნიკანდროს და გამოგვაბუწურა გარეთ!

ვაი, ჩემი ცოდვა მიეცა იმას, ვინცხამ ეს თვითკრ- ტიკა შეიგონა! არა, რა მინდოდა მე უბედურს, ვერ გავ- ჩერდი ჩემ კანში! რომ წამოვადდე ენა დასიხული კამ- ბეჩივით და ყორისფელი წამოვტარტლე, რაეა, ვინ მო- მიწონებდა ამას! ვაი, რაეა წამევეგე ანკესზე! რაეა დავ-

„დაგზნილი“ კოლისიკოსი

— ვაცო, ხედავ ფრანგები რა დარბი ხალხი ყო- დილა?!
 — როგორ?
 — როგორ და აი, აქა სწერია: „საფრანგეთის კაბინეტ- ტში ერთი მინისტრი უპორტფელთოთა“-ო!..

ლუმე ცოლ-შვილი და ის საწყალი ნიკანდრო დობო- ჯგინიძეც რაეა წვეისაკრე ზედ დავესკათ!

„ქვევიდან-ზევით გოულტეთე კირტიკაო!“
 ა, ბატონო, გოულტეთე, მარა იმან ზევიდან ქვევით გამიკეთა და თელათ ამოავდო ჩემი ცოლ-შვილი ის მა- შინისტკა ქალებიც ქე დარჩენ ადგილზე და ის ჩორინ- ხოლით ტაშს რომ უკრავდენ, იგენიც ქე არიან ჯერე; მე და უბედური ნიკანდრო კი დავყალიბთ და ბუნებსა ვცლაპაუთ! არა, რაეა ვერ ვიფიქრე მე უბედურმა, რომე ეს ამხელა კაცი, ამ უშველებელი ურჩეუდენის უფროა ჩემგან კირტიკას არ მიაღებდა! ვაი, ჩემო დღეო, ვაი, ჩე- მო საცოდაო ეპრაქსია! იმ ჩითის კაბის ყიდვამ მინც მომესწრო უბედურისთვის!

ავია თვითკირტიკა, ავია ამხილე და ჩვენც ვარ- ატეჩიო! ა, ბატონო, ენახოთ ვინ იქნება ატეჩიო. მიე- დივარ ახლა ისტექციაში და თუ დამიბრუნდა ჩემი სლუქ- ბა, ხომ კაი, თუ არა და ტყუილი ყოფილა ყორისფელ- და ანასუნი ჩემ საქმეს! ალბათ, ასტე ყოფილა ჩემი ბედი!..

გოგია.

ს ო ფ . დ ვ ა გ ზ უ (ოგურ. მავ.)

მუგული, ჯუფანა, რისიზე, ლეო;
 პროკოფი, რომ ამბობს „ვაცოცე მეო!“,
 თინიკო, იული, ფატი და კატო,
 ივანეს, რომ ყავდა ყანაში მარტო;
 ტანია, ნადია, სონია, დარკო,
 შალიკო, რომ სთხოვდა: „მითხარი რა გიყო“!
 საშიკო, მაშიკო, ელპიტი, მატრონე,
 გაბრიელ და ანდრო თავი რად მაწონე...
 ნადია, თამარა, შილილი, ვით კოკობი,
 მათ სახლში, რომ უზის მუდამ დღე პროკობი;
 ოლია, ლოლია, მარგო და გულქანა,

ყველანი უძახის: „ლაშაზო, მსუქანა!“
 მინაღორ, ქსენია, ელენე, მადიო- გიორგიმ, რომ უთხრა: „შენ უნდა დაგტიო!“
 იოსებ, ალექსი, (არ ვიტყვი სხვას),
 თამაშობს სულ მუდამ ისინი ნარდსაქ,
 თუ რაჰმე შეჰბედე გიტირებს თვალსა,
 პორფილეს რომ სცემდა, ის იყო ლახსა.
 ესენი სულ ყველა ზედმეტი ბარია,
 არაფრის მაქნისი, ტრაბახა, ბაქია!..
 ტარტაროზ, გეჭირია აქ შენი ჩანგალი,
 რომ ამ ხალხს აუტუდეს შიში და კანკალი!..
 კაპი.

ც უ ლ ი ნ ი შ ა ნ ი

— ვაიშე, რაღა ვქნათ; მგონი, ჩვენი სარევიზიო კომისიის წევრი ჩვენზე რაღაც გაჯავრებულია დღეს; რაც საქონელი წაიღო კოოპერატივიდან, ყველაფერში ნაღდი ფული გადაიხადა...

ყოფილ სახლის პატრონის სიგლარა

ხადა ხარ, ჩვენო ნიკოლოზ, ჩვენო ხელმწიფე—მამაო, ვერ ხედავ, მთელი ქონება მუშებმა შეგვიკაპაო!..

წინედ ის გვთხოვდა ჩვენ ბინებს, ეხლა იმათ ვთხოვთ ჩვენაო, ფუი, ასეთი ცხოვრებაც უფალმა შეაჩვენაო!..

ვიყავით არხენინადა ვიცოდით ხალხის ყვლეფაო გვქონდა მსუქანი ღუმები და ქონიანი ყეფაო!..

ღლეთით ავაგეთ სახლები, ვცხოვრობდით დიდკაპურადო, ეხლა კი ნავის ყუთებში „მაცანებოვით“ ვცურავთო.

წავვართვეს ყველას სახლები, საცხოვრებელი—ბინაო, ფუი, ასეთი ცხოვრება უფალმა შეარცხვინაო!..

ფისო.

გ უ ლ ი

სულ 12 საათზე მელიტონის კაბინეტში შევიდა ბუფეტჩიკა. როგორც ყოველთვის, დასტოვა მაგიდაზე ერთი ქიჩა ჩაი, ორი „სლოიკა“ (ერთი კრემით და მეორე მურაბით), შემდეგ, მადის მოსაყვანად, ერთი მომზიბილელად გაუღობა მელიტონს და კარში გამოვიდა.

მელიტონმა შეიტყადა, სანამ ჩაი შენელებოდა ცოტა, შემდეგ დააგდო კალმისტარი და შეუდგა საუბრობას.

საუბრის შემდეგ, მელიტონი პირდაპირ არ გადასულა სამუშაოზე, რის უფლებაც მას ჰქონდა, გაიშალა ფართოდ სავარძელი და კმაყოფილებით სავსე თვალები ყველზე რაღაც წერტილს მიაშტერა.

დაი, სწორედ აქედან დაიწყო ყველაფერი.

უეცრად მელიტონმა საოცრად გარკვევით იგრძნო, რომ ის ერთი ქიჩა ჩაი და ორი „სლოიკა“ (ერთი კრემით და მეორე მურაბით) რომელიც მან ეს-ეს არის ჩაყლაპა, არ ჩასულა კუჭში. ნახევარი გზა კუჭისაკენ მათ უსათუოდ განვლეს. ეს ცხადი იყო. შემდეგ კი, იმის ნაცვლად, რომ პირდაპირ კუჭში ჩაშვებულნიყვნენ, მათ ყოველ კანონის და მოლოდინს გარეშე, უეცრად მოუხიეს მარცხნით და გულისაკენ გაექანენ.

ასეთმა უცნაურმა გარემოებამ მელიტონი კინაღამ ზებე წამოაგდო.

— დმერთო ჩემო, ეს ხომ შეუძლებელია... ეს პირდაპირ გაუგონარი იმბავია... ასე საიქიოში წასვლაც კი შეიძლება... ახ, ეს წყუელი ბუფეტჩიკა... მუდამ რაღაც სისაძაღლე უნდა შემოგაძაროს... მომწამლავს როდისმე!..

რომ საჭმელი მართლაც გულისაკენ წავიდა, ეს მალე დამტკიცდა. გულმა, რომლის არსებობა აქამდის მელიტონმა არც კი იცოდა, და რომლის სიდიდე ყოველ შემთხვევაში კურკანტელას კაკალს არ აღემატებოდა, უეცრად დაიწყო ზრდა და რამოდენიმე წუთში კარგა მოზრდილ ნესვის ოდენა გაზდა.

მელიტონი გაფითრებული იჯდა, თუმცა ცუდს არაფერს ამჩნევდა თავის თავს, ბოლოს აღვა და კაბინეტში გაიარ-გამოიარა.

თითქოს არაფერი. ორგანიზმს არც კი შეუქმნივე; ასეთი საშინელი ცვლილება. სულიერი მდგომარეობაც ჯერჯერობით ნორმალური იყო. მხოლოდ ოდნავ სვედის გრძობა იყო რაღაც.

მაგრამ, მაინც, ცუდის მოლოდინში მელიტონი განყოფილებაში გამოვიდა და ორიოდ წუთით იქ ყოფნის შემდეგ იგრძნო, თუ რა საშინელი ჰაერი იყო განყოფილებაში.

მელიტონი თითქოს პირველად იყო თავის განყოფილებაში—განა, ეს შეიძლება?! მიმართა მან გულწრფელი აღმფოთებით მდივანს. ასეთი ოთახი და ხუთმეტო კაცი?... ათი—ისიც ბევრია ამ ოთახსათვის!..

მელიტონს კიდევ უნდოდა ეთქვა რაღაც, მაგრამ კაბინეტში ტელეფონმა დააწკარუნა და ისევ კაბინეტს დაუბრუნდა.

— მაშასადამე, ხუთი კაცი უნდა შემციორდეს.. გადასწყვიტა მდივანმა, ახედ-დახედა განყოფილებაში ყველას სათითაოდ და სიის შედგენას შეუდგა.

ამასობაში ტელეფონთან მელიტონს სულ გადაავსო წყად თავისი უბედურება. სულ აღარ ახსოვდა, რომ მის მკერდში ეხლა ნესვის ოდენა გული სცემდა. ამიტომ რაც უფრო უსმენდა ქალის ხმას ტელეფონიდან, მით უფრო მეტ აღმფოთებას გრძნობდა.

ხმა ტელეფონიდან. მელიტონ აღფეხიწ, თქვენ ნა მდილი სულიყო ხართ.. რომ თქვენ არა, ანიკოს და კოტიკოს ბირეაშიც კი მოუხდებოდით ჩაწერა... (სიცილი) მაგრამ!..

მელტონი (კბილების კრაქუნით): მაგრამ... ხმა ტელეფონიდან: მაგრამ თუ თინკოს არ მოგწყობთ, თვალითაც არ დამენახათ... რ, ისეთი ლამაზი გო

„ხლესტაკოვი“ შრომის სკოლაში

მესტირული

(ს. თაბაგრიცხათვის)

— უჩაღა!.. უჩაღა!.. უგამოცდლოთ გადაიყვანეთ მე-ხუთე ვაგონში.

სოფელ თაბაგრებში სტუდენტობის მატყუარა ექიმბაში, სახელად ქვია საჩინო, კენჭოშვილი არის გვარში. თუ არ გავკურნავ ავადმყოფს ისე არ დავტყუო ფულსაო გინდ ომში იყვეს დაჭირალი მე მოვეუშვებ წყლულსაო ვინც მიცნობს ავადმყოფები, ჩემს წამალს სვავენ ყველაო იციან — მოსახლენია, ვერ მეშვებია, ვერაო!.. მეც მოსვენება არა მაქვს, მთელი დღე, მთელი ღამეო. მოლიან მეზვერებიან: „აბა, გვიმველე რამეო!“ ერთბა სთქვა: „მუცელი მტკივა!“ და რომ მოვსინჯე ქიპიო, წამსვე შევატყე კაცს, სწეულს, რომ აწუნებდა ტყლიპიო. ვიძერე დანა ქარქაშიდან, უცბათ სისხლი გაეართვიო. თუმანს რომ არ ცხვერდებოდრ, მომაჩქა ძალათიო...

ვაშაურელი:

გონაა... პირდაპირ შეყვარებულია თქვენზე.. სამაგიეროთ... (კოცნის ხმა. ხარხარი).

მელიტონი (გულს ბრავა-ბრუფი გააქვს): ეს სისაძაგლეა... აჩიკო და კოტიკო კარგი ხანია დასაქვრი არიან... დღესვე მოვასწავლებ ორივეს... ემარა ამდენი პროტექცია და უსამართლობა! — თინიკოსაც არაფერი უჭირს სასამსახურო... ისე გაგვიპირდათ თქვენ და მე, როგორც მას უჭირს...

ხმა ტელეფონიდან (ბრისხანედ): ეს რას ნიშნავს... თქვენი შეპირება, თქვენი?!

მელიტონი: სანამ ბირჯაში ათასობით დგანან როგში, მე ვერაფერს ვერაფერს შევპირდები... ვინც არ უნდა იყოს ის, თუნდ ვასილ პეტროვიჩის ცოლი...

მელიტონმა გააჯავრებთ ჩამოვიდა ყურბილი. შემდეგ განყოფილებაში გავიდა და მდივანს მიმართა:

— მოხსენით ეხლავე, გუშინ მიღებული ორი ახალგაზრდა, როგორც პროტექციით შემომძებრალნი და მისწერეთ შრომის ბირჯას გამოგზავნის სამი ყველაზე უფრო გაქირავებული უმუშევარი...

მდივანმა შედგენილ სიაზე მიუთითა:

— ესენი კი შევამციროთ?!

— როგორ შევამციროთ... ისე იოლად ლაპარაკობთ, თითქოს მკერდში გული კი არა, ქვა გქონდესთ... შევამციროთ კი არა, დღესვე დაფსევამ საკითხს, ჯამაგორის მომატების შესახებ ყველასათვის. შემდეგ მიწერეთ, ვისაც ჯერ არს, მოგვცენ რამოდენიმე ოთახი. ერთ ოთახში ამდენი ხალხის მუშაობა პირდაპირ შეუწყნარებელია... საქმე—საქმედ, და ჯანმრთელობაზედაც უნდა ვიზრუნოთ... შანამდე კი, სანამ ოთახებს მოგვცემდნენ, უთხარით რამოდენიმე თანამშრომელს გადაიტანონ თავიანთი მავიდები ჩემს აბაზ-ტუი რა იქ მოეწყონ... მე ისინი სრულფორმად არ შემიშლიან ხელს, პირიქით, ეს სასარგებლო იქნება ჩემთვის, რადგან უფრო დამაბნელებებს მასას.

ამ რეფორმების ჩატარების შემდეგ, კრებაზე მიმართული „დაუთიხნავად ნუ შემოხვალთ“ სწრაფად იქნა მოხსნილი და იქვე ქცეული ნაქუწ-ნაქუწად. დარაჯებ წინადადება მიეცა არ გაბედოს მუშაობა მ საათზე მეტად არავის გაგზავნის პაპიროსის საყიდლად. კოტექ-

ციის ბარათი, რომელიც ვილაც ახალგაზრდამ მიართვა მელიტონს, უქანასწრელმა ხმა-მალა წაუყიბა თავის თანამშრომლებს და შემდეგ მათ თვალწინ დაფხრისა. თვითონ ახალგაზრდა კი თავის ხელით გაათრია განყოფილებიდან და სულ კისრის ტებით ჩაუშვა კბიჭზე თან მიაცხა:

— მე თქვენ გასწავლით, რას ქვია პროტექცია. ასე განვლო მთელმა დღემ.

მუშაობის შემდეგ, მელიტონი მეტად კმაყოფილად წავიდა შინსაკენ. მისი დიდი გული მდებ სიყვარულით, საბრალულით და სამართლიანობის გრძნობით იყო სავსე, რომ მთელი ღამე თითქოს ბურანში გაატარა.

დილას, მელიტონი თავხარად იქმეული იჯდა ლოგინში და, როცა იგონებდა გუშინდელ დღეს, თმები ყაღუტე უღებებოდა.

— ღმერთო ჩემო, ეს რა ჩავიდინე?... რას იფიქრებს ვასილ პეტროვიჩი?... რას იფიქრებს მისი ცოლი?... არასოდეს, ჩემს სიცოცხლეში ასეთი რამ არ დამმართნია...

ახ, ეს წყვეული ბუფეტრია... ყოველთვის რალაქ სისაძაგლე უნდა შემოგაპაროს... მომწამლავს როდისმე... რამოდენიმე წუთის შემდეგ, მელიტონი მდივანს ელაპარაკებოდა ტელეფონით:

— თუ ბირჯიდან უმუშევრები მოვიდნენ, სულ კინწის კვრით გარეკე... რა დროს ახლებს მიღება? ხუთი კაცი უნდა შევამციროთ... გუშინ რომ ახალგაზრდები დავიტოვოვთ, დღესვე აღადგინეთ. მათი დათხოვნა ყოველად შეუძლებელია... გარდა ამისა, აღმოაჩინეთ კიდევ ერთი თავისუფალი ადგილი... და კაბინეტის, რა თქმა უნდა, ეხლავე გაანთავისუფლეთ იმ... თუ ვინცოდაა, ვასილ პეტროვიჩმა დამირიკოს, უთხარით, რომ მე გუშინ სრულფორმით არ ვყოფილვარ სამსახურში და ყველაფერი სამწუხარო გაუგებრობის ბრალი იყო...

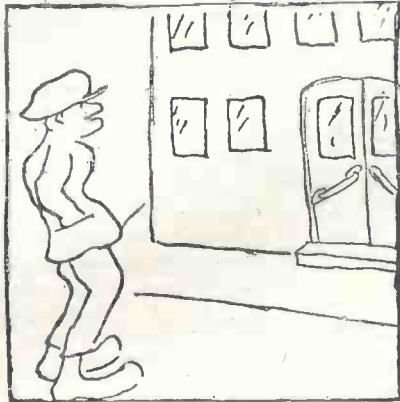
ლაპარაკის გათავების შემდეგ, მელიტონი კიდევ დიდხანს იძახოდა ადღეკებულთ:

— ახ, ეს წყვეული ბუფეტრია... მუდამ რალაქ სისაძაგლე უნდა შემოგაპაროს... ხვალ მისი „დუბი“ კმ აღარ იქნება იქ!..

სინტო.

გ ა გ ე ლ ა „ტ ა რ ტ ა რ ო ზ ი“

ცხოვრობს ღარიბათ გაგე,
ობრაეს სიმწრისგან გაგე::

— „ო, რა გასჭირდა ყოფნას,
ო, როგორ დავიდაგე!“

ხალხი ერკოპში, სახლში,
ბაღსა თუ რესტორანში,

მიირთმევს ნაირ-ნაირს
და ძლივს ეტევა კანში.

ტანზედ აცვია კობტად,
თაეზეც ლამაზად ჰხურავს,

მხოლოდ გავესთვირ ბედის
ჩარხი უკულმა ბრუნავს...

შრომა უარყო გაგემ,
აჰყვა ავს ზრახვებს გაგე,
თვალეებს მხეცივით აპნევს,
ყრიქად შეჰკვერია ბაგე...

მისდევს ქალაქის ქუჩებს,
უმიზნოდ, აღმა-დაღმა,
და რას გრძნობს იგი ამ დროს,
ეს უწყის ეპ, ალაბმა!..

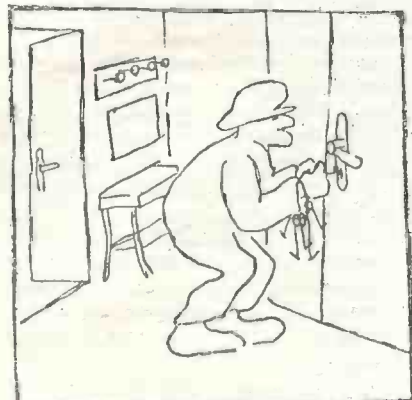
და აი, სახლის კარებს
უცებ შეასწრო თვალი!..
— უპატრონოს ჰგავს ბინა!..
ეს არის „შესავალი“!..

მიადგა კარებს ფრთხილად,
საქმეა გააგები:
უცბათ ჯიბიდან გაჩნდა
სხვადასხვა გასაღები!

მოარგო ერთი... ორი...
დაიჭრიალა კარმა,
შკერდში ჩაიკრა გაგე
ოთახით მოჭრილ ქარმა!..

პირველს განწოროდა ჯარებს,
კარს იქით ისევ— კარი
მაგრამ აქ უკვე შრომა
არ არის დჰსაზარი,
რადგან გარეშე თვალი
აქ ვერ შეასწრებს გაგეს...

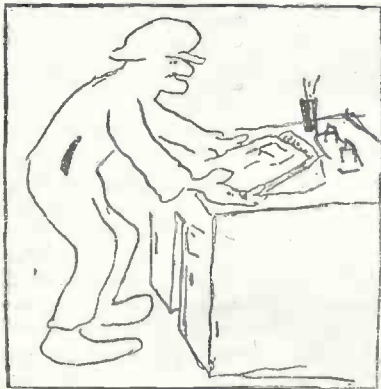
ისევ წკრიალებს კლიტე
და ისევ კარებს აღებს...

შედის ოთახში, ხედავს:
რა გინდა, სულოო.. გულოო..

ახვევს... ჰკრავს... ჰბლუჯავს... ჰკონავს...
თითქოს ძნა და ულო!

და უცბათ... ჰოი, ჯადო!
შეჩერდა მკერდში ჩმოსი:

საწერ მაგიდის თავზე
ძვეს გაშლით „ტარტაროზი“..
ეშმაკი ყველგან ურევს,
სდევს ადამიანს კვალში:
სხვადასხვა ფერად გაგებს
სულ აერია თვალში..

დასწვდა და აიტაცა
ეურნალი გაგემ ხელში,
მოსქდა სიცილის ტალღა
და გაეხირა ყელში...

— რაები დაუხატაეთ?
რას არ იგონებს ხალხი?

ესეც რომ შეეკრა ბარგთან,
წავილო, არის ახი!
მაგრამ წასძლია სულმა
და თაყვირდი ჩვეით: :

რა არ სწერია, ღმერთოო..
მბობს სიცილის ფრქვევით...
აქეთ დეპეშებს უცქერს,
იქ თვითკრიტიკაც ნახა,
თავი ჰგონია ქელში,
ციინის: „ხა-ხა-ხა-ხა“!..
ბარგი, მოკრული იქვე,
ელ დაავიწყდა გაგებს;
ხოლოდ, როდესაც უცებ
ჯარები შემოაღეს,

ძაშინ შეიტყო გაგემ,
იმ ჰკრა ეშმაკმა ფეხი,
იგმინა და სთქვა:
ათა ვირზიდ—კები“!..

ჭაზირა.

ქ რ მ ნ ი კ ა

— დაჭრა. პეტრე ბინძურად დანით დასჭრა დილა
მური, რომლიდანაც ამოხტა უშველებელი ტარაკანი.

— სახლიდან გაპარვა. ლოცვაანთის ეკლესიიდან
გაიპარა მაცხოვრის ხატი, გაპარეს მიზეზი მამა-ღმერთ-
თან უსიამოვნება.

— მაღლიდან გადმოვარდნა. წუნელის, სიზმრის დროს
ლოგინიდან გადმოვარდა და იატაკზე ბრაგვანი მოაღინა
ჰაირაპეტ ჩაირაპეტინანა და იქვე გამოიღვიძა.

— უბედური შემთხვევა ექსკურსიაზე. 2 აგვისტოს,

ძთა-გორაკებზე ჰოფხოკილე საზოგადოებამ მოაწყვა
მყინვარზე ექსკურია. ექსკურსიას ხელმძღვანელობდა
პროფესორი ბუშტიბეროვი. როდესაც მყინვარს მიუახ-
ლოვდნენ, ექსკურსანტებს შემოაღამდათ და ნაბიჯს უჩ-
ქარეს, რადგან კოკისპირული წვიმა და „სპილოს კვერც-
ხის“ ოდენა სეტყვა წამოვიდა. წინ მიდიოდა პროფ. ბუშ-
ტიბეროვი, რომელმაც სიბნელის გამო ვერ შეამჩნია მყი-
ნვარი და უცაბედათ ფეხი წამოჰკრა მას. ბუშტიბეროვი
ზღვაში ჩავარდა ოჩამჩირეს მახლობლად.

ბუშტიბეროვს დაუზიანდა მარცხენა თვალის სათევა-
ლები მუშა. ჩუმ-ჩაირა.

წინააღმდეგობაში ჩაპარდნა

— მაშალო, რატომ თავზე თმა არა გაქვს?
 — ეს სულ დიდი ჭკუის გამო არის, შვილო!
 — მაშ, შე რად მაქვს ასე ხშირი თმა?! შენ ხომ სულ
 მას მეუბნები: ჭკუიანიხარო!..

მესტვირული

(იანეთისათვის)

მოვივადე ზურგზე ნაბადი,
 მოვარგე გუდას სტვირია,
 ქალაქში თავი მომბეზრდა,
 სოფლისკენ ვქენი პირია.

ჰო და დავიწყეთ აქედან,
 რას ნიშნავს ნეტავ აგია,
 ჩვენი საქონლის სადგური
 ხომ არვის დაუჩაგვრია?!

—
 მართო კედლები ააგეს,
 რა ექნა სახურავია?

ალბათ, ამ საქმეს თანა სდევს
 სული ბოროტი, ავია!..

—
 ეხლა თვით სადგურს მივმართო,
 სად ნაჩაღნიკი ბრძანდება,
 ვკითხოთ. თუ ხელდავს ოდესმე
 რა კეთდება და ხდება?

—
 ცისტერნებ საბარგოებით
 უფასოთ შიღის მგზავრები,
 ნაჩაღნიკ, ამას თუ ხელდავს,
 რათ ჩაგინურავს კარები?!

—
 აქედან ფოსტას მივადგეთ,
 შევსძალოთ გრიშას კარებში:
 „წერილებს ნუ აგვიანებ
 გამოიხედე თვალბეჭეში“!..

—
 გვერდით აღმასკომს ვეწვიოთ,
 არ დაგვრჩის დაუხედავი,
 სარდიონი და აქვსენტი
 აქ თუ არიან ნეტავი?
 ფილხრათ: „საქმისთვის არ ქარგა
 სირბილი. ლოიალობა,
 თემის შესაქე ბრძანდებით
 და უნდა საქმეს თაობა“!..

—
 აგერ არჩილც მომბრძანდა,
 კოპერატივის ნოქარი,
 ურჩევთ სიფხიზლეს საქმეზე,
 არ შეაზაროს მუშტარი!
 აწ მოვისალმოთ გლეხკომსა
 და თემის სამკითხველოსა,
 კულტკომი. დრამ-წერეც აქ არის,
 ხომ უნდა გეასახელოსა!..
 მაგრამ გვეყოფა: დროებით
 დაჩუტდი, ჩემო ქაინანა,
 მომავლისათვის ეიმღეროთ.
 რაც დღეს უთქმელი გადაგვრჩას!
 ბერი-კაცი.

ტარტაროზკორების ფერილებიდან

დროზე ალაგმეთ

ეს ოთი კვირია, რაც თბილისში საშინელი სიტყვებო
 დაიწყო. პირდაპირ საშინელებაა ქუჩაში გაელა ქოქალა-
 ჭები სიტხისაგან აუტანელ მდგომარეობაში არიან სი-
 ცხემ იმდენად იმოქმედა ზოგიერთ შანდილოსანზე, რომ
 ქუაზე შეიშალა და ტიტლიკანა დადიან.

ასეთი სიტყე ყოვლად დაუშვებელია ქალაქში. აღმინი-
 სტრია ითავი ალაგმე სიტყე.

ტარტაროზკორი ბლიყინამე.

ჭკუა ანსავლეთი

ზოგიერთ ადგილას სიბინძურისაგან გაჩნდეს აუარებე-
 ლი ბუზები. ბუზები იმდენად გათავებდინენ, რომ უსირი-
 ცხელიოდ ესხმიან თავს მოქალაქეებს და შეუბრალებლად
 გბინენ. არც ერთი მათგანი არ ეკარება „მუხამორს“.
 სარტკომისიავე ალვიო ამოსდე ბუზებს!

ტლიჭვი.

ოდის მოკლება გოლო?

არქისის მოედანდათ საღამოობით თავს იყრიან
 ბუზები მესხვი ქალები და ქუჩაში მართავენ მამაკა-
 ყბთან ვაჭრობას. ამის შემხედვარე მილიციელსაც კი სე-
 მფორი უკულმა უბრუნდება. სახანძრე რაზმო, მიაქციე
 წყალი
 ხახუტა.

ჩვენი გვალისათ. შე ქაი ქაასო..

სველაქინის ჰოედანზე ჩვენმა კულტკომისიამ დადგა
 ხმაშაღლა მოლაპარაკე, მაგრამ ეს ხმაშაღლა მოლაპარაკე
 თავს არ იწუხებს და ძლიერ ხმაშაღლად სდღუშს.

კულტკომისიავე! ხმა აიმაღლე ხმა-შაღლა მოლაპარაკის
 ხმის ამოღების შესახებ და გვალისკე მისი ხმის ამოღება-
 ბუშ.

უშველეთ გაჭირვებულს

ჩიბუჭირის ჩიხში ცხოვრობს ვინმე გრაფინია ირინა ჩი-
 ბუბტაროვას ქალი. ის ძველი გენერლის ნაყოლარია.
 ცხოვრებულ ნიკოლოზის დროს გრაფინია ქე ცხოვრობდა
 განიერად. მარა ახლა, გარდა ერთი სამ სათოლიან სახე-
 ლისა, არაფერი გააჩნია. ყოველ ღამე ირინა ჩ ბუბტარო-
 ვა დაღის ლოტოში. მაგრამ არ იქნა და არა, ამდენ ღამეში
 ერთი „პაკრიშვა“ ვერ გააკეთა.

ლოტკომისიავე, უშველე და დაეხმარე გაჭირვებულს!
 ვინჭული.

მაგრად დაუვილეთ გვირდები

ჩიყეზე დაღის ერთი მაშკა ლორი, რომელიც ტრამეის
 ბოძებს წამდაუწუმ აფხანს ფერდებს. ასეთი მისი საქმი-
 ელით მოსალოდნელია ბოძების დაზიანება. მეფოვე აბ-
 დულამ რამოდენიმეჯერ დაუზილა მას კეტით გვერდები,
 მაგრამ ფხანა შინც ვერ მოაშლევინა.

მაგრად დაუვილეთ მაშკას გვერდები. ვისაც ჯერ არის
 მაუზერის ტარი.

ყოველივე ეჭვი გაიფანტა

— იცი მამილოჯან: მე ოლი „პაპიკო“ მკავ: ელთი ძია ეხტატე და ელთიც—ხენა..

სტუდენტის იგლერა

ჩემო სოფელო, ისევ შენთან ვარ, გამოვეტეცი მშფოთარე თბილისს. ეჰ! ჩემო თავო, რა რიგ გამხდარხარ, ეთ გადიტიან ზურველე ილისსი.. — იქ გაწვალედა საგნებზე უფრო თავხედი კუჭის ოპოზიცია. ახ! რა კარგია გაშლილი სუფრა პური და ღვინო-ყველი, წიწობა... დღეს ეხედავ: ბედმა ისე გამწირა, ტკბილო ბახმაროვ, ტყვილა მიწოდებს! რაცნებით მაინც გეწვევი სწორად, არ მსურს მხურვალე მზით, რომ ვიწოდე. ეჰ! იარმუკავ, შენს შნოს და იერს, ვერ გამოვხატავ სიტყვებით მჯერა; აქ სწორად ვხედავ მრავალ მშენიერს და გული მიწყებს სიამით ძვერას. აბა, მითხარით ვინ გადურჩება მათ შიშველ მკლავებს, ენებათა ბორცვას, მაგრამ აწ სოფლად ვინლა დარჩება ბახმაროვსა კენ ყველა მიტოვებს.. ბევრი ფიქრებით ტვინი დამძიმდა. ო, ძლიერ მინდა ამეამად ძილი. დღეს ლორიგანი ძლიერ გაძვირდა, და უფრო კიდევ—სიმინდის ფქვილის რა რივად დაცხა. დღეა კვიმატი. შვეყნის სიტურფე მზესაც შეწურდა. დღეს მინატრება ტაროსი მარტის, თავიც მარტივით, ვგრძნობ, შეფუცხურდა.. ხათაბალაა ეს სტუდენტობა, ფიქრი მაწვალებს უზენაესი,

მაგრამ ჭმუნვა კი შუბლს არ ეტყობა; სახე მიცინის, როგორც ზაპუსი. მრწამს, შევასრულეხს მე ჩემს მისიას, (მგელმა სქამოს თხა—თხის უარესი), თუ აღიმენტის მოვრჩი ნისიას, გავხდები სიძე — პუანკარესი.. ლანდელი.

სასადილო „მალამო“

(შრომის ბირფის საყურადღებო!)
დავიდოვის ქუჩაზე—სასადილო „მალამო“, არ მინდა რა? დავტოვო და არ—მივესალმო.
—
აქ ფარაჯანოვისა—იყო ოდესღაც ბაღია, გარყვენობების ბუდე, რაც ბოლოს მასხარათ დარჩა.
—
შრომის ბირფამ ბილო,—ეხლა, სასადილოთა, მაგრამ იყურება ის,—რაღაც სასაცილოთა.
—
და „მალამო“ დაარქვეს,—(გამეც ჰეავს აფთიაქარს). თითქოს წამალსა ყიდიდენ, რაც არჩენდეს თიაქარს.
—
ლეენა თარს აქლერებს—(ტურიკა—პიანინოს); აფიცინატი ვასო,—ჩასტრიალებს თავს ნინოს.. (ბოროტ ენებმა მითხარეს: აღარა სვამსო ღვინოს..!)

მარუსას „მუშაობით“ გული აქვს გაბზარული.. (რა ქნას, თუ იქვე, ცხვირწინ, „სტოლებთან“ ჰყავს ზარულნი?)..

სერგო ბუფეტს ვერ ასდის,— და იგრებავეს უღევანებს.. თულები შესცქერის მუშტარს ხან თელს შეათამაშებს..

დლით, სანთლითაც რომ სძიბნო,— ყველა კუთხე, მშინარი, ვერ გავგებ ვერაფრით, აქ მომბანი ვინ არი..

მირზიან და მორზიან,— ყველა რაცხას „აკეთებს“! სადილი თუ მალე ვაჭურს, აქ ნუ სძებნი ასეთებს..

და მუშტრებს გაბმული აქვთ,— მშვიერი მასლაათი.. (რა ქნას, ონდა ელოდის,— ოთხიოდე საათი..)

და ვაისმოს ხმაური,— ყველა მასხურზე ჩივის.. (მუცელი კი, კანონით,— ითხოვს თავისას, სწივის!..)

ზოგი ერთობა მით რომ,— თვალებს ნაბავს თამარა.. (რა ქნას, როს ყველა დარჩა თითქმის ამის ამარა!)

სამი მოსამსახურე,— ვერ ასდის აქ საშახტურს.. (როგორ გაამტყუნო თუ ყველას ვერ აქცევენ ყურსი..!)

ყველა უკმაყოფილოებს,— მუშა თუ „ტუზები“, (ამ უკანასკნელთ პორტფელს აქოთებენ ბუზები!)

და ასე, ამ ყოფაში,— ყველა უკან ბრუნდება.. (რა ქნას, საქმლის ლოდინში, ოთხ საათს ძილს უნდება!)

მსახურნი ვერ ასდიან.. „ბირფა“ რას ჰფიქრობს, ნეტა? „ბეზრაბოტნი“ თუ არ ჰყავს, „მალამო“ ვერ დაკეტა?!

ღამით აქ იკრიბება ყველა „ზნელი ძალები“, „სხვისი ხარჯის“ შემყურე და საეჭვო ქალები..

ამის შემდეგ, რაღა ეთქვა? სასადილო „მალამო“, როგორც ზევით ავწერე, თვითონ ვინდა მალამოს.. ტარჯან

მოგაგარაკითა დლიურიდან

მიტე

— კოფორით... სპორტით... ვირებით... ამ გზაზე დავებირებით..

აზარაკში

ნეტავ, სულაც არ გამეცან, ქვიტირო, და ლანრო, სანამ უნდა გიტრიო! ჩემი „უენკა“ თქვენი მიწის შვილია თინიოა, ჭკუაზე შეშლილია.

ამეკილა ვით შევხეხე, მევაღე, „ჩორნა გოგაჲს“ ვერსად ვერ დავემაღე.

და ღაჩაზე გავავზავნე ბახმაროს, გამჩინსა ვსთხოვ: ის მას არ მოახმა-როს.

ამხანაგმა მე წერილი მომწერა, ღმერთო ჩემო! შიგ რაები ეწერა ჩემი ქალი ვახდა თურმე ტოლსტია, ცურკურობენ ის და ვილაც კოსტია.

გავემგზავრე ტანჯვით, დავვით, ცრემლებით, (არავის უთხრათ — სულ ქველს გევიღრებით)

შვა ღამეზე შევიხედე ბინაზე, ჩემი ცოლი ზეას ჰკოცნის ჩემს უინაზე.

გადვირიე შევამტვრიე კარები, შემომძახა:— „შენ ვერ მომეკარები. გაგითხოვდი, შენ ხარ რეგისტრატორი,

ჩიოთითა: ეს კი—ფინ-ინსპექტორი შინსლინსკი ზომი.

აბა აზგაზი საწურბლიან დაზროზისა და გაყაჲ-თა აჯანაჲბის შესახებ

(ეწერი, ქუთ. მაზრა)

მოხდა ის, რაც აქამდე არ მომხდარა: ეწრის თემში რომ ტბა-ქოზი იყო, რომელსაც „საწურბლია“ ეწოდებოდა, ის დააშვრეს. ეს ამბავი, ალბათ, გავიხარდებით ყველა იმათ, ვინც, ასე თუ ისე, დანტერესებული ხართ ქვეყნის მშენებლობით; გავიხარდებით იმით, რომ ამდენის ხნით უსარგებლო მიწას ახლა გლეხობა ისარგებლებს... მაგრამ, თქვენ, ალბათ, ისე, როგორც ეწრის აღმასკომის თავმჯდომარეს, გავიწყდებით, რომ ამით სრულიად უსახლ-კაროდ დარჩა რამოდენიმე მილიონი სული. ესენი არიან ის ბაყაყები, რომელნიც ამ მიღამოს ფლობდნენ ქვეყნის შენების შესაბამე დღიდან, ესე იგი, იმ დღიდან, როცა, როგორც ვიცით, წყალი, გამოიყო მიწას. ეწრის აღმასკომი ერთხელაც არ დაფიქრებულა იმის შესახებ, თუ რა უნდა ექნა უსახლ-კაროებისათვის.

მაგრამ, იწყო თუ არა წყალმა კლება, ბაყაყები შეიკრიბნენ საწურბლიან შუა-გულში მყოფ კუნძულზე—ტყეში. კრება ვახსნა მეფეთ-მეფემ, რომელიც იმავე დროს მომხსენებლადაც გამოვიდა და დაიწყო ასე: „ამხანაგებო, მართალია, დიდი უბედურება გვეწვია, მაგრამ ნუ შერკება თქვენი გული, ხომ გავაგონიათ რუსთაველის სიტყვები: „ქირსა შიგან გამაგრება ასე უნდა, ვით ქიტკირსა“—ო. თქვენი ხედავით, რომ სიმართლე ჩვენს მხარეზეა; უსსოვარ დროთაგან ამ არემარეს ჩვენი მოდგმა ჰქოლავს. მართალია, ერთა ლიგვიან არ გვქონია თვითგამორკვევის დისტური, მაგრამ რად გვინდოდა ჩვენ ის, როდესაც უმისოდაც გამორკვეული ვიყავით. აქამდე დატელი იყო ჩვენი ხელ-შეუხლებლობა და დღეს ყი, ვილაც ეწრის თემალმასკომის თავმჯდომარე, რამოდენიმე ათეულ გლეხთა სურვილის ისრულების მიზნით, აქედან გვერეკება, მაგრამ საითქენ, ეს მას ჯერ არც კი ჰქვს გათვალისწინებული.

თუ ჩვენთვის იყო საწურბლია აუცილებელი, განა, ის წურბლებისთვის საზარალო იყო? განა, ისინი არ იქე-

რდნ აქ მსუქან კობრებს? განა, „მეწურბლეს“ სახელწოდებით ცნობილი გიგო კალაძე ეწერელი არ იყო, რომ მელსაც ჩვენგან ყოველწლიურ ღალად რამოდენიმე ასეული წურბელა მიყავდა? მაგრამ დავანებოთ ყოველივე ამას თავი და დაუბრუნდეთ ჩვენს მდგომარეობას. მე დღესვე დავწერ ნოტას და გავუგზავნი იმ თავზე სელა ალებულს. ჩვენი შეუღრეკელი აზრი ასეთი იქნება: ჩვენ ან უნდა დავგიბრუნონ საწურბლია, ან უნდა გადავასახლონ უკეთეს სამეფოში. წინააღმდეგ შემთხვევაში სელაში ავიღებთ სისხლისმღვრელ იარაღებს და ვნახათ: ვინ ვის აჯობებს: ასკომლიანი ეწერი თუ მილიარდ-ნახევარიანი ბაყაყეთი“!. ორატორის უკანასკნელი სიტყვებზე ტაშის ცეპამ და ვაშას ძახილმა დაეარა.

მეორე დღეს ეწრის აღმასკომში მოვიდა შემდეგი ნოტა: „წინ დაუხედავო თავმჯდომარევე! მე სხვა შემთხვევაში არც ვიკადრებდი შენთან გამოლაპარაკებასაც; მაგრამ, რაკი ვხედავ, შენს ასეთ თავხედურ გამბედაობას, იძულებული ვარ მოლაპარაკება ვაწარმოო. სრულიად ბაყაყეთის სახელით მოვიტხოვ, ან ალვიღინოთ. ისევ ძველი სამეფო ან და უსახლკაროები უნდა გადაასახლონ ახალ თავმესაფარში. გადასახლებისათვის კი საკმარისი იქნება: მამაკაცებისათვის — ჩვეულებრივი ვაგონები საწოლ ადგილებით, ხოლო ბანოვანთა და საცენე ბავშვებისათვის — რბილი ვაგონები; ჩემთვის—ერთი ვაგონი ცალკე; ორთქლმავალი შეგიძლიათ გამოიწეროთ „გერმანსკი“, ან სხვა რომელიმე, ხოლო კახანცივის კი არავითარ შემთხვევაში! ჯერ ერთი, ჩვენში თითქმის ყველა ისედაც უდიდობა და მეორე—თვით ეწრის გზებზე უჩვევი შეიძლება ის ისედაც დაფეთდეს და კისერი მოიტეხოს.

თანახმად ჩვენი დიდ-სულოვანებისა, მოთხოვნილუბას გიდგენთ ორ-პირობად, შეასრულეთ ან ერთი, ან მეორე, —წინააღმდეგ შემთხვევაში იძულებული ვიქნებით ჩხა გზას დავადგეთ“!

სრულიად ბაყაყეთის მბრძანებელი: ბაყაყ ყიყინაშვილი. ღარიბი.

მართავული აღზოთევა

მასწავლებელმა დათუნა ზამონიას ლხინი

— აი, უყურეთ ამ თავიდანღებულს აქეთ—ქალები. ხათვის, იქით—კაცებისათვის... სადღა ბიუროკრატისათვის?!

დათომ ლხინი გადინდა, თუმც არ ახლდა მეზობლები. მაგრამ აქეთ იქით ეჯდენ თათარი და ლანჩხუთლები. „ეპოს“ სასადილოშია მსგავსი ლხინი არ ნახულა: შემწვარი და მოხარშული, რა იყო. რომ იქ არ დგამულა?! თუმცა ფეხზე ვერ დგებოდენ მაგრამ სტუმრებს არ აკმარა, კიდევ „ღვინო“—იღრილა აუარდა თავში „პარა“! განცვიფრებულს თავის სტუმრებს თავის ძალაც გაასინჯა: სასადილოს გამგის თავზე უცბათ სუფრის ბოთლი სინჯა. მილიციას შეუყურთხა. გაქანდა და გამოქანდა ბნელ სარდაფში თავი სდღუჯა... ჩარჩ-მეფლეფელის შვილი არის და ხელს უწყობს მამის დახლი, ცოტა შეცდა: ცოც ბანხაროს ამჯობინა „გამასახლი“!

ბახსოვს?

ს ა ლ ა მ ო

სალამოა იისფერი, სალამოა წყნარი; ბალში ლამაზ კვიპარუსებს არხევს ნელი ქარი; ცა წმინდა სარკესავით, მოსჩანს ვარსკვლავთ ჯარი. ზოგი შეყვარებულთან ზის, ზოგს თანხლავს ქმარი. აქ არიან ვასო, ვანო, თამარა და ალიო, მოდულუნებს მტკვარი და ქრის ნიაგი გრილი. ცხელ დღეებით ნაწვლები, სიცხისაგან მთერალი, ბალში მოდის რომ დაგრილდეს ბავში, კაცი, ქალი, აქ ერთება სიყვარულის ვარდის ფერი ფარდა; მერ თან მახლავს ჩემი სარტოფო, ჩემი გეროტი მართა. უღებრი მის ჩამოშვართულ ზოგანივით ფეხებს! კაცმა რამე რომ იფიქროს აქ რას მოახერხებს! სახეები მოსჩანს მკრთალად, ველი მოსჩანს მუქად, ისე არის მოფენილი ელექტრონის შუქი; ისე არის დაჩენილი ღამის ყველა მხარე, რომა გულსა დაგიხეხავს შავი სიმწუხარე. ქალი ერთხელ რომ ჩაფროშტო, მხოლოდ ერთხელ რაღა; აქ ბნელ ადგილს ვერ იპოვი, ელავს მოელი ბალი! ოხ! ზაჭესო, ასეთ დროს შენ ხარ სასტიკი მტერი, ბევრი კარგად გიხსენიებს, მაგრამ გტუქსავს ბევრი. ტანში მივლის ჟრუანტელი, გული მიცემს ალარ... ელექტრონი გვედრები წუთით ჩაქრი რაღა! ოხ... ილევა მოთმინება, გული დამედალა, შაჭესვით ბრწყინავს მართა... კაცი დადენი რაღა... ჩემს მახლობლად კვიპარუსებს არხევს ნელი ქარი, ზოგი შეყვარებულთან ზის, ზოგს თან ახლავს ქმარი, ცა წმინდა სარკესავით, ელავს ვარსკვლავთ ჯარი; უსათუოდ ბევრს ეღება ელექტრონზე ჯიფერი.

იანო.

მე ვარ და ჩემი ნაგალი

„თემიც მისია, ცხენიც მისია, სხვა შეჯდეს, ეს რა საქადრისია?!“

ასე სწვრია გორას თემის (ქუთაისის მაზრა) აღმას-
კომის აბრაზე, რომელიც ქ. რუხაძეს ზედ შუბლზე აქვს
სკრული.

საქმე ეგება შეძლევა კოხკრეტულ შემთხვევას: ამ რამდენიმე ხნის წინად მახრიდან ხსენებულ თემში მივლინებულ იქნა მიწის მზომელი, რომელსაც უნდა გამოერკვია ბევრი საკითხი მიწის ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებით და აგრეთვე, უნდა ჩამოერთმია მიწა ზოგ, ჯერ კიდევ მიწადმფლობელ შემამულისათვის. საკმაოდ ვრცელ თემში მიმავლისათვის მიწის მზომელს, კ. რუხაძეს, რომელსაც თემმა ოთხას მანეთად უყიდა ცხენი და უნარიგი, აღუშფოთებლად სტიკცა უარი ცხენის თხოვებაზე: „თემიც ჩემია და ცხენიც, ვისაც ზედ შევაჯერ, ისიც ჩემი ნებაა“.

რუხაძის ნება კი ის იყო, რომ ამას წინად ქუთაისიდან მომავალ ორ მასწავლებელს: ქალს „თავისი“ ცხენიც დაუთმო და მეორეც უშოვა, თვითონაც წინ წაუძღვა, მათ, ალბათ, მესამე ცხენით, თორემ ქვევითად რ. გორ დამიცივებდა თავს ასეთი დიდი კაცი „თავის“ თემში.

რუხაძეს, ალბათ, არ მოეხსენება ის, რომ თემის მითვისება ძნელია ახლანდელ დროში. ის კი არა, აგრე კაცს თემის მიერ ნაბოძები ცხენი გყავს, ზედ თავს არხენად გრძნობ: ცა ქუდათ არ მოგაჩნია, დედა მიწა ქალბნად, მაგრამ შენ მაინც ეერა ხარ დარწმუნებული იმაში, რომ ხვალისთვის, მაგალითად, შეგრჩება თუ არა ეს ცხენი. ოთხას მანეთიან ცხენს ნურც ასე ეხუმრებით: ერთი შეიყაროს კვინტები და გდოს თემის ბრავა შარაზე, ხომ მოგეჭრა კაცს თემდამსკომის კაკალი თავი და ისიც მასწავლებელ ქალების წინაშე?!...

ცნობილია, რომ თავის მიერ ნაყიდ ცხენს არც თემში ჩამორჩება ასეთ რამეში. ამის შესახებ პოეტს პოსტარებულად უთქვამს თავის დროზე:

„ტეო, მოი, შენი, ჩემი გორას, რუხაძიანთ თემი“—ო;

ხოლო სანამ ქ. რუხაძის მეფობაა, „თემიც მისია, ცხენიც მისია, არ ისარგებლოს, რა სკინდისია“?!

„დღუშაში“

გიუი თავისუფალია

ჭ ი ა თ უ რ ა კლემენტის გოდება

ნეტა რა წყალში ჩავარდე,
რით გამოვკვებო ცოლშვილით
ენუქიძე - კეყელაძეს,
რით მივაყენო სიმშლილი
ათასი ვცადე ნომერი,
სხვადასხვა კომბინაცია,
ვერ მოვიშორე თავიდან
მე ესე ორი კაცია!
კავშირი იმათ ებზრობა,
აღმასკომი და კლუბია,
„მახინაციამ“ არ გასჭრა,
ვერც გაუბედე ჩხუბია!
გაზეთში ასჯერ გამწერეს,
ამცნეს ქვეყანას ყოველი
კავშირიდან მკრეს პანდური,
აწ უარესსაც მოველი!
მეგრამ გზა დამარჩა მე ერთი,
ეფიქრობ, არ იქნეს ძნელია
მოვნაზე კაცი. ზომილიც,
იმათი აღზომთებრელია.

მოუყე დაწერილებითა,
თუ რამე მჭონდა ბოლშანი,
ამისთანა დროს როდია,
საჩირო დიდი ყოყმანი.
განრისხდა ყოოოი. წამოხტა,
გაჯაერდა, დაიღრიალა:
თერაფონსა და იაკოს
გვერდი ჰჭრა, დაატრიალა!
თუმცა იმათაც კისერში,
ყორეს მაგრათ სტაყეს ხელია
და რა მოხდება, ვინ იცის,
მეტის-მეტ საფიქრალია!
ღმერთო ძლიერო, ისმინეც,
ვედრება ესე ჩემია,
შენ გაუმარჯვე ჩვენ ყორფის,
მიეც ადამის დღენია!
ურჩი მუშების დათურგენა
შენ ჩაგეთვლება მადლათა,
თორემ გამსრისეს ამ ორმა,
გამიხინდენ კბილის მატლათა!..
—ძე.

- ამას რას ხჩადი. პანი.. ასე თუ იდინა, მთელი ქვეყანა ხომ ვადიბუგება?!
- არა უშავს. სერს.. ვიცი, შემდეგ შენც კი მოითბობ ხელებს!

ზესტაფონიდან--ზესტაფონურად

წინა თვეებში ტარტაროზ. სალაში გიძღვენ ძლიერი, ლექსიც მოგწერე, რომელსაც პოლათ შეუცვალე იერის წასწყიერე ზთული წელქვეშა, გახადე კუდა ხარათა; ასეთი დოსტაქობა, რისთვის ირინე და რათა? ამრიგათ, ძმათ ტარტაროზ საზუსტადონო აატირა, ჩემს ლექსზე ჩამონაწყვეტები დაბეჭდო ამ კვირა, ჩამონაწყვეტი

ისევ სადღურში შეყედი აჩიხათ აღზრდილ ბალლივით, გვერდით მომიჯდენ წყვილები, ძველი ღენერლის ძალივით, დაიწყეს სჯა და ბაასი, აღარ მაცალეს ჩაის სმა, და ვილაც ქალის ოჯახზე ასეთი სიტყვა გაისმა:
— „წუხუნელ ვისტუმზე მაიკოს, რაღაც ეშმაკათ და ხათათ“.

ოჯახში ოთხი ქალი სჯდა, „მუსაიფობდენ რახათათ“. რძლებმა დაიწყო ჭორები, ხალხის ლანძღვა და გინება, სტუმართან თავის დაჭერა, არც ერთმა აღარ ინება?); მიამბეს ქვეყნის აშხავი, ყურებში შეუშობელი, რძლებს არც მაიკო ჩამოჩა, — ორი ქალების მშობელი!

უმკროს მოურტყა უწყალით, რომ ვერაფერი გაბედოს; უფროსისათვის ყოველთვის, სარკით პოულობს

საბედოს!

წარმოიდგინეთ გათბოვაც, სკოდნიაც: „ახალ მოდისა“ პიტომაცა, რომ მათთან მაშელები მიდი-მოდიხა. ამას ხელს უწყობს თურმე და ჭორების არის რადიო-მათი პირში და ვაჭარი გრიგორი დარდიმანდო“.
მატარებელიც მოვიდა, ხალხით შეინძრა ბაქანი, მეც წამოვდექი, ჩათ კი საესე დაეტოვე სტაქანი. და გავიფიქრე: „ეს ხალხი ჭორების მომტან-მიმტანს თუ არ მივართვი ტარტაროზს, მე არ ვიქნები ტრისტანი. ეს იყო, ძმათ ტარტაროზ, ჩემს ლექსზე ჩამონაწყვეტით მაქანკალ-ჭორიკანების სულის და გულის დამწყვეტი და მძაბტიე, მუქარით თუ შენი გული შეესძარი“, და რომ გამომჩრა ამ ლექსში სადღურში — ელიაზარის ბრისტანი.

*) ქორის თავს მუდამ ბეღია ქალთაგან ამოყინებას; შენიშვნა ტარტაროზისა.

*) ვით კეპკის კოზირიოვზე უცილოდ გეტკინს ნანგესარი..

ცნობათა შიდაგაყვანილობა

ოგოლ ბიძს, არააა ბაგბიჯანოვს

ოას ჩაკვდომიხართ, ყმაწვილო, ამ ბუზებს, რომ მთელი პოემა გიძღვნიათ მათთვის?!

„ცხელა, ცხელა ძლიერ ცხელა ბუზები მრავლობიან და თუ მათ ხელს უშლის რამე უდიერათ ჯავრდებიან“-ო, სწერო.

ბუზების კი არა, „ტუზების“ გაჯავრებას არ აქცევენ ახლა ყურადღებას.

„სწუხან სახლში მცხოვრებლები მაგრამ ვერაფერი უქნიათ რძე, მაწონი კვერცხი, ერბო ვერაფერი უჭამიათ“-ო, ამბობთ ქვევით.

შენ ოჯახ აშენებულო, ვამხმარ პურის ქერქებს არ სტოვებთ ახლა, არა თუ თქვენ მთერ აქ ჩამოთვლილ საზოგადეს.

„არა, არა, მეგობრებო, ისევ ვენაცვალე ზამთარსა თუმცა მაშინ ხილი არ მაქვს პურს ხომ შევკვამ გამხმარს“-ო, ათავებთ.

თავი დაანებეთ ბუზებზე წერას. ის გამხმარი პური წყალში დააღებთ და მაღიანად მიიძებით. ზაფხულშიც არა უშავს ამ საქმეს. ასეთი ლექსის წერას, ისევ ეს სჯობდა.

მ. ბაბუნიას აბ

არა გვეონია, რომ კოსტა ტყაბლაძე თავისი ძალით—რუფოკით, რომელიც განთქმული ყოფილა ადამიანზე ნადირობით. ცხოვრობდეს საბჭოთა რესპუბლიკის დედა ქალაქში და ისიც შრომის ქუჩაზე. აღმაშენებელი ფაქტი, რომელსაც ადგილი ჰქონია 25 ივლისს, მილიციისა, იქიდან—სასამართლოში, ხოლო ამ უკანასკნელიდან გამსახლის კომპეტენციას უფრო შეადგენს, ვიდრე ტარტაროზისას

კოსტა ტყაბლაძეს კი, თუ თავი არ უმართლებია ამ ბრალდებაში, უეჭველად დაეხმარებოდა თავისი რუფოკით, როგორც ერთი ვიწრო „კოლუოკი“.

ბალს

ფსევდონიმი სოულიად შეუფერებელი აგირჩევით: თქვენი გულის ასაფოფინებლად. საკმაო ყოფილა ცოლის მიერ ქმრის უბრალო ღალატში. მიმდინარე პერიოდში, როგორც ვიცით, ცოლსა და ქმარს შორის კონფლიქტის უფრო მაღალი ტენზიკაა (ცნობილი, ვიდრე თქვენს პოემაში არის თბრობილი. ფსევდონიმი უეჭველად ამზიცივალეთ; იქნებ ამან მაინც უშველოს იოზოროს.

ფუტპარს

გეტყობათ, რომ ფუტპარკით მუყაითი ხართ, მაგრამ მართო ეს არ კმარა. საჭიროა კიდევ სხვა რამ. ბანბანის შეღობვა და ზოგიერთების მიერ შიგ საქონლის შეპარების შესახებ არც იმდენად საგულისხმო საკითხია, რომ აქიდან რამე გამოსულიყო გარდა ამ ერთი ტეპისა, რომელსაც აქვე ვათავსებთ:

„ზოგიერთოი ფრთხილად იჯავ; ასეთებს ნუ ჩაიდენ, თუ გინდა რომ შიმშილობდე, სამჯერ მიირთვა ჩაი „ვ დენ“-ი..“

აი, ეს, მხამხაროს მწვერივლი პოეზიისა“-ო რომ იტყვიან, სწორედ ის არის: დანარჩენი სულ „თბუქ-ნარაა“.

მღვარება-ს

თქვენი ელვარება სრულიად დაჩრდილა თქვენივე მზარადინ მშმ...“

„მშენითელ ჩიტო“-ს

ჩიტი კი არა სუავი ყოფილხართ იმ განსხვავებით, რომ სიუტიფრე ყვავისა და კაქკაქისა გქონიათ. ორ პოემას გვეწერ, ორივე მკვლელობას ეხება. ანა ვის უნდა გაეცინოს ამაზე, თქვენს მტრს?!

„ერთ ვაჟს მუშას რომ შენიშნავს ქალი ვიღაც მუსლიმანკა მივიდა და მომუშავეს ერბო უძღვნა ერთი ბანკა“-ო, გვეწერო.

გეტყობათ, რომ მუშა გწყალობსთ, პოეტი ხართ დარდიმანკა. შხოლოთ თქვენსა ორმავე ლექსმა აგერ ქვაზე წარბი დაკრა, წარბს ეუნდა ჩიოდა, რომ შუბლიც არ გაეტეხა და თქვენი ქირიც სულ არ წაიყო.

ბაშლია-ს მახმაროში

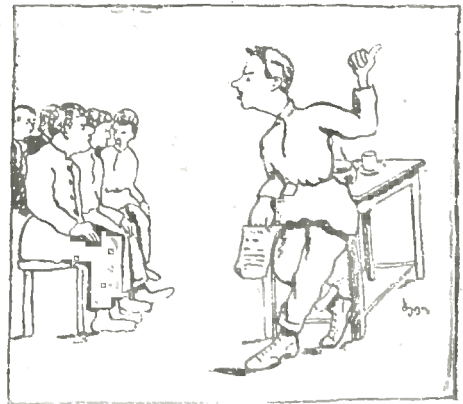
მივიღეთ თქვენი ბახმარო, საიდანაც მშენეწერად სჩანს, რომ მართლაც „ნაკლები“ ხალხი ყოფილა წელს ბახმაროში. არც თუ დიდია ყოფილა მოწყობილი აგარაკი, როგორც თქვენი აღწერილობიდან სჩანს. მოგვეწონა ეს ადგილი!

„ცოტა ქვევით შემოგვდებდა სიკინჭილა — ლატარია ორი აბაზი წავაგე „პუსტოებმა“ ვაღამარია-ო.

მართალია, აქ გარკვევით არაა ნაჩვენები. ომ იმ „პუსტოებში“ თქვენი „პუსტოიც“ ურევია, მაგრამ ჩვენ ეს ისე, ლექსის მიხედვითაც მშენეწერად მიგვხდით.

პავზირის სიმბოციისათვის

ნშირია შემთხვევა, როცა კომკავშირელი და პიონერი ერთად ღვინოს სკამზე სასადილოში. (გაზეთებიდან)

— როგორია დამოკიდებულება პიონერებთან?
— ჩინებული როგორც შეგნით, ისე გარეთ. მაგალითად, სასადილოშიც კი ერთად დადივართ ღვინოს ხასხმელად!..“

დამაჯერებელი შენიშვნა

— ხედავ ჩვენს გაგზავნულს? აკი სთმევს: გარდა იტვალაოვი.
 — მერა რა? ნუ თუ დაგვიწყდა, რომ ახლა სწორად უვითაუბათა კვირილია.

მედიკამენტი

მკვესარა ხარაბუზა

ვილნი

ვარაუზა

იკვესნილა ხარაბუზა... ო, რას იკვესნილა და... გოლოს აკი მართლუბ გავაქეთა ვილნოსა და მარუავეს შუა.

პოლონეთის ლეგიონერი

აქა ამბავი ვიღონოში

(ახალი „ვეფხისტყაოსანი“)

ვიღონოს ვიყავ,
 ვიღონო ვნახე,
 სარგებელი
 ვერა ვნახე!
 „ქონა“ ს ხმაზე.

შეგოკრებენ ლეგიონერნი,
 მზაზედ ჰქონდათ ცილობა:
 გამბედაობა სჯობს ლიტვის
 თუ პოლონეთის ზრდილობა...
 მოვიდა პანი პილსუდსკი,
 სქირს ჯიჩკის გამოჭრილობა,
 თითო სჯობს თითო ბორნის თლკს
 მისთა უღლვაშთა ბწწილობა...
 ტანსა ემოსნეს ესრეთნი
 აჯუბა, კაბარქნი, ხმალიცა,
 თუნენ ქინძველზეც უძრავლნი,
 გარს ერტყენ ხალხის რკალნიცა,
 ქცხო მხეტე ჰგავდენ ეშვებით,
 ესხათ მათებრი ბრჭყალნიცა,
 იტყოდით: არის უღრანი
 ანუ გიეების „ხალნიცა“!
 ცით მოსქდა ლეგ ბრუბელი
 ჩიყედ იმითი თავების,
 მიიღტვოდ - მოიღტვოდან
 ჰქონდათ გარბევა გავების.

გული — უცივეს ლოდთაცა
 მთიდან მომსქლარი ზეგების,
 ხმაც მზარი, რომ ზედ მუსიკად
 სჩანდა ყრანტალი ყვავების...
 შეკრებენ, შექუდენ ერთ ადგილს
 ვიღონოს ქალაქის ქანებში,
 გულმაგით გაჰკარეს ქუჩები
 ქალაქის კიდე — განებში,
 იმკლავებდიან, იძროდინ,
 ვერ ეტეოდენ კანებში,
 იაჯდა პილსუდსკი მათში, ვით
 რომაპი — კუდიანებში...
 სუყველას ასე ეგონა,
 გულს ერქო, როგორც წუხილი:
 დაიწყებს პანი თუ არა,
 ასტყდება ჰეჭა-ჰუხილი,
 მოვა და მოვა ამბავი,
 ჯგერედ უცხოში, უხილი,
 თვით სენსაცია, ვით მეხი
 ანუ ვულკანთა თლუხილი...
 და იყო ძაბევა ნერვების,
 მართ ვით საცერით თოკისა,
 ხმა მისწყდა არ თუ სულის თქმის.
 თვით ფრჩხილით კეფის ბოკისა,
 თითქოს, მოხრილის ძალ-და-ძალ,
 უნდათ შეშვება ჭოკისა,
 ან ებნის სიმხედ შეხება
 თითისა მის, სალოკისა,
 რათა ხმა გახდეს კლიერი,
 სმენის სიღრმედის მსქვალავი:
 ანუ გაისმას მუსიკა,
 გულის მწველი თუ მკალავი,
 რომ არ გადაჩრეს ამ საფხულს
 ეს ვიღონო გაულალავი,
 ან პოლონეთი მოფშენილი,
 ან ვიღონო დაუქრძალავი...
 ელოდიდიან, სტიდიან
 გულსა თუ ტანში კუნთები,
 ბეგნი ჰბარავდენ გულს წუთნი,
 მიზნებით ჯერ აუნთები,
 მე ახლაც კი იმ დაძაბვის
 მზერას შოროდან ვუნდები:
 მათ თვალთა ჰკრთოდენ აღმასნი
 და გულთა — იაგუნდები...
 ელოდიდიან და, აჰა,
 პანმაც აღალო ბაგენი,
 ვინ მოსთელის, რაც მან მოსთვალა —
 წარსულთა სიფარსაგენი,
 ლეგიონერთა თავ-ყებზე
 აღვირთა სიცალფაგენი,
 მტერევა და მხგრევა, რაც შენ, დროვ,
 წარსულში აწყვე, ზგენი!..
 მაგრამ არ ისმის ახალი —
 არც „ღვთის“, არცა „მეტევის“,
 გული ხტის მკერდში ლოდინით,
 საგულეს ვეღარ ეტევის:
 ხან ვარშაიესკენ უკუხტის,
 ხან მათ კონფოსკენ ეწევის,
 ქედი მოჰქანცა სიმძიმემ
 ამ ტერიტის, ნაცალმეტევის!
 ასე დამთავრდა ვიღონოში
 ლეგიონთ „სძილის პირული“,
 ვერც კონფოსკ ნახეს იგი დღე,
 ვერც ვიღონოს „გამოწირული“,
 სურდათ და ვერ კი ესმინათ
 პანის ზახილი, გმირული,
 ყებებში ფუ ელო აღვირი
 მას, „სხვისგან“ ამოჭირული...
 ონისიმე

პროკავანლისტი

(აზრი აღებულა)

რევოლუციამდე ქიტა ზეპირად არსად უსწავლია. გაუნათლებელი მართლაც ხედავს ქიტა უწინ ღრმად იყო ღარწმუნებული, რომ ჩვენი დედამიწა უზარმაზარ კამეჩის რქებზეა დაყრდნობილი, ცაზე უფალ ღმერთს, მოსუტებულ, თეთრწვერა წმინდანებზე უწმინდესს, ანგელოსები ემსახურებიან და ცის კამარაში მოკაშკაშე ვარსკვლავები ამ ანგელოზების ცქრილა თვალზეა. ქიტას აზრით, ბუნების ყველა მოვლენები, როგორცაა: ელვა, ქუხილი, წვიმა, სეტყვა, მიწისძვრა და სხვა, ყველაფერი ამ უფლის ბრძანებით ხდებოდა და ამიტომ სულ მასზე ლოცულობდა და სცილობდა. ამ მოხუცისათვის არ ეწყინებია, რადგან იცოდა, რომ განრისხებული ღმერთი არ იუკადრებდა და ხშირად ბოროტებასაც ჩაიდენდა.

მუშგაკში, თბილისში, ქიტას თვალები აუხილეს. მან წიგნებიდან ბევრი რამ ამოიკითხა და ხშირად, როდესაც მოაგონებოდა თავისი წარსული ჩამორჩენილი და დახვეწილი ცხოვრება, იტყოდა ხოლმე:

— აი, გიდი განათლებავ! დიდი მადლი გქონია, მედა ჩემი ღმერთმა, ვინ იცის, რამდენია კიდევ სოფელსა ჩემსაგან ჩამორჩენილი, რომლებშიც უფიცობას და გაუნათლებლობას ღრმად აქვს მოკიდებული ფეხები. ჩავიდე ერთი სოფელში და მე ვიცი, როგორც აუხილავ თვალს მართლაც ბრმა გლეხებს. დედას ვუტრეხ მამა ონოფრეს, ეხლაც გაბედოს სულელურ ქადაგებით გლეხების ყელეფა-ძარცვა.

მაღე ქიტას ნატვრა აუსრულდა. მუშგაკის მამენელები საზღვსულოთ გაანათიეს უფლეს დასახელებლით. ქიტა ფეხით გაუღდა გზას და თამ ფიქრობდა: „თელს სოფელს შევავანებებ, რომ დღემდე აინი სიბნელეში ყოფილან და თვალს ახეულებს სამღვდლოება, თავად-აზნაურობა და ხელმწიფის მოხელეები ღმერთით; წმინდანებით, ანგელოზებით, ეშმაკებით, მაგალაჯუნებით, სამონათხით, ჯოჯოხეთით და სხვა სისულელით აშინებდენ მათ, რათა უფრო მეტათ გაესქვლებით თავიანთი ისედაც გაბერილი ღიბები და ქსები ამ უკანასკნელთა ნაოფლარით.

ამ ფიქრებში გართული ქიტა უცბათ ტყის პირად წააწყდა ვიღაც მოხუცს, რომელიც ჩამოხედარიყო წაქცეულ ხეზე და მადიანათ მუჟ პურს და ხახვს შეეჭკეოდა. საქირთა აქედანვე დაიწყეთ—ფიქრა ქიტამ და შეესალმა მოხუცს:

— გამარჯობა შენი, ბებერო! სადილობა?
 — გაგიმარჯოს ღმერთმა, შეილო! უპასუხა მხოხუტმა: ესადილობ, მოამშვიდა!
 — ქიტე მოუჯდა მოხუცს გვერდში. მან გადასწყვიტა განენორციელებინა განზრახვა.
 — უბა—ა! რა სიტყვა—ა?!—დაიწყო მან, —ეხლა რომ ასე ცბელა, ზაფხულში რა იქნება... დავიწყებით სულ მთლით, როგორც ეკვატორზე. იქ ხომ ხალხი ზამთარ-ზაფხულ სულ ტიტლიკანა—დედნობილა დადის, ბევრი სიტყვს ვერ უძლებს და იღუპება კიდევ. აი, სულ სხვა არის სამხრეთ და ჩრდილოეთის ყინულიანი ზღვები იქ, პირიქით, ისეთი სიტყვებია, რომ ხალხი ზაფხულშიც ვი ვერ უძლებს ყინვას, მერე იცი, მოხუცო, რით აიხსნება ეს? ეს იმით აიხსნება, რომ ჩვენი დედამიწა მზის ირგვლივ ბრუნვის დროს სამხრეთ და ჩრდილოეთ პოლოუსებით უფრო დაშორებულია მზის სხივებს, ვიდრე მკვატორით და ამიტომ ამ უკანასკნელზე ცხელა და ბოლოუსებზე მფლამ ყინება.

მოხუცს ტუჩებზე ღიმილი ემჩნეოდა.
 — არა გვაჯერა, მოხუცო? შენა გგონია, დედამიწა კამეჩის რქებზეა მოათავსებული და მზე კი დედამიწას ირგვლივ ბრუნავს?
 — ბებერი ეშმაკურათ იღიმიბოდა და წარბების ქვეშედან გასცქეროდა ქიტას.

თანამედრო ვე „კირტიკოსის“ ურყვევი „კირტიკა“

— აბა, რა მწერლები გვაყვდა უწინ? რა დაუწერიათ მათ? აფილოთ, მაგალითისათვის, ილია გავაქაძის „ელაგუჯა“...
 — როგორ, კაცო, ილიას როდის დაუწერია „ელაგუჯა“?
 — მუ და სწორეთ მეც მაგას მოგახსენებ: აბა, რა მწერიალი უნდა იყვებს ის, როცა „ელაგუჯა“ კი ვერ დაუწერია?!

— ებ-ა! ღრმადთა ქონია ფეხვი გამჯდარი სიბნელეს თქვენში—ამოიბრა ქიტამ.—აი, ჩემო კარგო, დამიგდვ ყურია და მოგყვები: საქმე იმაშია, რომ საერთოდ სოფლები,—მათ რიცხვში ჩვენი სოფელიც—მოწყვეტილია განათლებულ ცენტრებს,—ქალაქებს, და ღვდელ-ღიაკენების, ნათავადარების და სხვა გაიძეურების გაკუნება სოფლის ღარიბ და ჩამორჩენილ გლეხებზე დილია. ისინი სცილობენ გლეხი სიბნელეში ამყოფან, რათა აქედან მეტე სარგებლობის შექენის შესაძლებლობა მიეკეთოს რაც სახარებაში სწერია, სულ საცრუა. დედამიწა არასოდეს კამეჩის რქებზე არ ყოფილა დაყრდნობილი და არც მოაზრებება ისეთი კამეჩი, რომ მსეთ სიმძიმეს გაუძლიოს. ჩვენი დედამიწა რგვალაია, როგორც საზამთარი, და თავის საყუთარ ღერძზე ტრიალებს. ამას კარდა, დედამიწა მზის ირგვლივაც ტრიალებს. პირველ შემთხვევაში, დღე-ღამის განმავლობაში ერთელ შემოტრიალდება ხოლმე, მეორეში კი, მზის გარშემო, წელიწადში—ერთი ხელ. ვარსკვლავები ანგელოსის თვალზეც კი არა, ისეთივე ვე პლანეტები, როგორც ჩვენი დედამიწა...
 მოხუცი განაჯობდა ღიმილს.
 — არა სჯერა—გაიფიქრა ქიტამ—ქ მეცნიერული დამტკიცება საქირთა და უფრო მარტოვი და გასაგებობს ახსნა.

პატარა ხნის ფიჭვის შემდეგ, ქიტამ ხელ-ახლათ დაიწყო.

— აი, მოხუცო, წარმოიდგინე ვითომ შენ დაადექი ამ შარა გზას და განუწყვეტლივ მიდიხარ წინ ერთი მიწარათულებით. მიდიხარ ერთ კვირას, ერთ თვეს, ერთ წელიწადს... ორს... ბოლოს აუცილებლათ ისევ ამ წაქეცულ ხეს დაუბრუნდები, მხოლოდ მეორე მხრიდანაა პეტლან, ცხადია, რომ დედამიწა რგვალი ყოფილა. ესაა ავილოთ ასეთი მაგალითი...

ქიტამ დაიწყო იმის მტკიცება, თუ საიდან წარმოადგა მისი და ქუხილი.

— რაც შეეხება წვიმას—განაგრძობდა ქიტა. წვიმა ხრის.

— ვიცი! წვიმა არის ღრუბლების გაციების ნაყოფი — მოუქრა მოხუცმა.

— სრული ქეშპარიტებაა! მერე შენ საიდან იცი მოხუცო!

მოხუცმა გაისვა ხელი წვერზე და დიმილით უპასუხა:

— ერთ დროს მეც ვწავლობდი.. სამი ფაკულტეტი გადავათვე. პროფესორი გახლავართ. აქ ვმუშაობ შავი ქვის მადნების ანალიზზე. ქიტა სახტად დარჩა.

ჭინკა

შ ე ზ ი

(სცენა: სოფელში შეკრებილი ხალხი).

მოხუცი. რა ვიცი, ეს ორი წელია, რაც ჩვენი სოფელი შეფოხბო ქვეშ აიყვანა იმ დაწესებულებამ და ყურადღებას კი არ გვაქცევს. და... დაპირება ბევრია ხოლმე. მაგრამ...

ახალგაზრდა. ზამთარში ფეხს არ მოადგამს და ზაფხულში ხომ გამოსასვლელია თუ ამოვა ახტამაბილით... ქალი. აი ვალმა მხრის შეფი ყოველმხრივ ეხმარება სოფელს; წიგნებით, ჟურნალ-გაზეთებით; წარმოდგენებს უმართავს; წყარო გამოუყვანა და სკოლა გაუმშენებია... ჩვენ კი...

მეფანდურე. ჩვენსას კი სძინავს, ამობილო, დივილი — დალაღო... შეფო, ნახვას დავნატრულდით. შენ გენაცვალეო... სახელად მამობილი ხარ, შენი ჭირიმეო... ნამდვილად მამინაცვალი, შიტომ ვსტირი მეთო...

ახალგაზრდა. პო და, მართლმაც ამბობს ენაი... თუ კი ზაფხულში გამოისვინებს ხოლმე და ჩვენ ქათმებს სინსილას ავლებს, ისე რა ღმერთი უწყურება?! ქალი. მერე და რა ქორი რა ვარიკეები დაეუკალი შაშინი!

მეფანდურე. შენი მოსვლით ჩვენს ქათმებს, — შიში არ ამინებსო, ქვევრი ახალი მაჭრითა როცა გავაცივებსო... ინდაური და გოჭები, — სადღაცა ჰქრებიანო, შენი მოსვლით პატრონებსა „ბუნტებს“ უშვებდებიანო... ამბობენ: ვერანა შეფი, — რო მოდის, ჩვენ გვკამსო; ქვევრიც ყოველთვის იცლებს, ბევრჯერაც რომ აამსო... მაგრამ ეს „სტუმრობიანა“, ვერ დააფასეო... ერთხელ დაფიქრდი მაინცა, არ ვარგა ასეო... მოგვხედ, თუ კი შეფი ხარ, დღეს ანუ სვალეო; თუ არა, ხელი აიღე — შე ჩემანალაო...

(სიცილი. ისმის. ავტოს გუგუნვი).

ბიჭი. (შემობრბის) ჩვენი შეფი მობრძანდება, გააღეთ თვალიო... და გვერდზე უზის ვიდაცა პრანჯია ქალიო...

ყველა. კეთილი იყოს აქ თქვენი მოსვლა, ჩვენო ძვირფასო, შეფო, მამაო... ო, გენაცვალეთ, მუდამ, მალ-მალე, ლოდინის ცრემლით ნუ დაგვანამელო...

შეფი. სალამი ამხანაგებო, — ვაშა სოფლის გლეხებს! ჩვენი ღრობების იმედს, — მტრებზე ანამეხებს!..

ახალგაზრდა (მეფანდურეს) თითქოს, წოდება აღარაა; მაშ, რაღად გვეძახიან ისევ გლეხებს?

შეფი. მოქალაქენო!

ქალი (მოხუცს). ო, ქაა, რას ამბობს? ქალაქელები როდისა ვართ? სოფელელები რამ გავაქალაქელა?

მოხუცი. აცადე, ენაზეთ რას იტყვის... ვერა ხედავ, პირიდან სულ მარგალიტები გადმოსდის?! შეფი. ხომ არაფერი გიჭირთ? როგორაა თქვენი საქმე?

მოხუცი. აბა, შენი ჭირიმე, როცა შენა გვეყვარ პატრონად, რა გავგიჟირდება! მაგრამ არა გვკადრულობთ, იშვიათად გვეწვევით ხოლმე, და...

შეფი. პო... ხდება ხოლმე... გულით მინდა თქვენთან ხშირად ყოფნა, მაგრამ მოკლა არა მაქვს... ხომ იცით, ჩაბმული ვარ ამ სახელმწიფოებრივ აღმშენებლობით საქმეში და, შემდეგ გვეცდები პალი-მალ განათო... რა, ეს დატვირთვა, მშენებლობა... ნადილეო... (ცოლს) ნი ტყველი დეშკა? (აკოცებს).

ცოლი. კანჩინა... (ჯდდება).

ახალგაზრდა. (მეფანდურეს) ეგ სულ ეგრე ამბობს ხოლმე და რა წავა; დაპირება ჩვენს ორლობეშივე რჩება...

მეფანდურე. ალბად ის კოცნაც სახელმწიფოებრივ საქმე ჰგონია...

მოხუცი. დაბრძანდით... ქალი (მოხუცს) ქაა, ის ჩვენი ნათავადარი მიხიელი ქალი არაა, თამარა? ცოლად შეურთავს?! მოხუცი. კვი!..

ქალი. მაგისაგან რა ხეირი უნდა გამოვიდეს?! შეფი. მე, ვით შეფი, ვზრუნავ თქვენზე, მუდამ მზად ვარ მეო...

თქვენი დარდი-ლა მაწუხებს. მე დღე და ღამეო...

მოხუცი. წამობრძანდით ქოხ-სამკითხველსთან, ან სკოლის წინ გაემართოთ... დღეს კვირაა და ყველა მიხი სოფელშია...

შეფი. მაშ, წამოხყეთ, დაგიმტკიცებთ, რომ ნამდვილი ვარ შეფო... ჩემს მზრუნველობის ქვეშ მყოფელ სოფლისთვის უზვად მჩქეფო...)

ახალგაზრდა (ლიბილით) ამ მიტინგით გათავდება ნაგის ბრახუნო... მაშ, მე გლეხკორი არ ვიყო, თუ შენ გაზეთში არ ჩაგაგლო!

მეფანდურე. ასე ხდება ყოველ ზაფხულს, — დივილი-დალაღეო... მაშ, ფანდურეო, დავცნოთ შეფსა, შენ გენაცვალეო...

ყველა. ან იყოს ვით საჭიროა, ან არა, რად გვინდაო... თუ მაგის დაპირებები მუდამ გავგიფრინდაო...

ქალი. სუ, ჩვენი შეფი, დიდი კაცია... ხომ ხედავთ ჩემს ნიკნაენა რომ ცოლად ჰყოლია... შეხედეთ, როგორ ეძინება... ჩამოჯდა... აი, მისი კი დაგაყარე აშანდე!

ყველა. ჩვენო შეფო, შეფო, შეფო, ჩვენი სოფლის სძიეო... გვეყოფა ამდენი ძილი, კმარა, გაიდვიძეო!

ბარჯან

გუშაგოვი და საშარვალე

ერთხელ დიდის ვაგლახით
 შევიკრე შარვალი,
 ჯამაგირით კი არა—
 ავიღე ქვეყნის ვალი,
 სანამ შეძლო, მემსახურა,
 იყო იგი „შევიოტი“,
 დამეხა და დაველოდი
 ისე, როგორც „იდიოტი“.
 ბოლოს ერკობს მივადექი,
 აღარ იყო მეტი ჩარა,
 როცა შარვლის საფასურად
 შევაგროვე ცოტა ფარა...
 — ამხანაგო, ვეუბნები
 მე „ერკობის“ ტკბილად ნოქარს
 დახეულზე ხელს ვიფარებ
 და არ უშვებ იქითკენ ქარს...
 მომიჭერი, თუ ძმა იყო
 საშარვლე ერთი მეტრი!
 გეფიცები ბრინის თავს,
 არა მქონდეს ამის მეტრი...
 — ამხანაგო, რატომ გვაცდენ
 შემომძახა იმან მწყურაღად,
 სულელი არ უნდა იყო,
 ნასწავლს გავხარ ტანად, თვალად:
 საშარვლე თუ კი გინდა,
 მომიტანე, ძმავ, ორდერი,
 უმისოდ არ იქნება
 დავიტანჯე, ეს ოხერი...
 მაშინათვე წაძუნძულდი,
 ვინახულე ინსტრუქტორი,
 და გამოდგა ჩემი ძველი
 „მეგობარი“ ძმა და ტოლი...
 — აბა, ბიჭო ძმა ძმისთვისა,
 ქონება რომ მიითვისა,
 მინდა ცოტა შალეული
 არ გეგონოს დაღეული.
 — ამხანაგო შალეულებს
 ვაძლევთ მხოლოდ ჩვენს აქტივებს
 ბორჯომში რომ პაის კრებენ
 და ავსებენ ამით ტივებს.
 — ამხანაგო, ვეხვეწებო,
 მეც ვმუშაობ დღე და ღამე,
 თუ გუყვარდე, ნუ ჯიუტობ,
 მომეცი მეც ცოტა რამე...
 მაგრამ ხმაც კი აღარ გამცა,
 თუ ვეგონე ავარა,
 მეც გავჩუმდი, რალა მითქვა,
 დავრჩი ძველის სამარა..

ძველი.

„მალაროელთა“ წეწა-გლეჯა

(მეგობრული შარუი)

(ჭიათურის მუშათა სატირის თეატრის „მალაროელის“ სელმძღვანე-
 ლი ჩვენი ჟურნალის თანამშრომელია ბევრ იუმორისტულ სცენებს აუ-
 ტორი აშხ. გოგია (გიორგი სპირიდონისძე ნუსტუბიძე „მალაროელთა“
 ტფილისში გასტროლების გამო).

— ტფილისში რომ მოვდიოდი, ვიცოდი სადაც მი-
 დიოდი... აქიდან კი აღარ ვცდი, საით წავიდე: ავყვე ამ რი-
 ვიანი სატირით დამშეული ხალხის ფეხის ხმას თუ დავეუ-
 ჯერო ჩვენი ცენტრალური გამგეობის ბრძანებას: სასწრა-
 ფოთ დავბრუნდეთ ჭიათურაში, სადაც ჩვენ ბუნებრივად
 უფრო საჭირონი ვართ.

მსხვილი და მწვრილი

(სარ. I მოქ. რუსულიდან)

მოკმეძენი:

მსხვილი.
 წვრილი.
 ევტიხა, ამისი შვილი, პიონერი.
 სადგურზე შეხვდებიან ერთმანეთს: მსხვილი და
 წვრილი. წვრილს თან ახლავს მისი შვილი ევტიხა
 პიონერი. დიღხანს უცქერიან ერთმანეთს განცვიფრე-
 ბულნი. შეიცნობენ ერთმანეთს, რალაცა აზრში მოდიან,
 მაგრამ ვერ მოიგონეს, თუ სად უნახავთ ერთმანეთი.
 წვრილი მეტის-მეტი ვანცვიფრებით ჩაჯდება და ისე
 ჩამოვარდება და სიხარულით მსხვილს. მერე უცებ წა-
 წვრილი—ჰა?!.. დედა, ალფეზია!!!.. ვაი, შენ და-

გენაცვალოს შენი სილიბისტრაი (მივარდება და დიღხანს
 შკოცნის) ალფეზია ხარ, ბიჭო, ალფეზია?!
 მსხვილი—მე კი ვარ ალფეზა, მარა. ეს რა აშბავია
 შენს თავს, რაეა გამხდარხარ, კაცო!
 წვრილი—შენა, ბიჭო?... (ატრიალებს და სინჯავს).
 ძალიან ჩასუქებულხარ, შე ოხერო! რომ გეილიმე, იმ
 ლაფშებში გიცანი, თვარა, დედა ნუ წამიწყდება, თე-
 ალათ გამოცვლილხარ კაცო (ალფრსით) ჩემი ალფეზია,
 ჩემი... ბიჭო, რაუდენი წელიწადია ჩვენ ერთმანეთი აღარ
 გინახავს! (მხარზე ხელს ურტყამს მეგობრულთა) მაინც
 და ასე გულდასავით რამ გავასივა! ჩემი ალფეზია, ჩემი
 (შკოცნის) გაიკანი, ეს ჩემი შვილია, ევტიხა, პიონერი...
 სხვა, რაეა ხარ, ჩემო ალფეზია, რაეა?...

„ცივი“ მსჯელობა „ცხელ“ საგანზე

ბეჭი.

- პავლეშ, როდის უნდა დავინიშნოთ?!
- მე რომ ჯერ პატარა ვარ?
- არა უშავს, მე დაგრიცლო...
- ჯი, მაგრამ, განა შენ კი არ მოგემატება წლები?!

მსხვილი—ასე... არა მიქირს—რა... მოკლეთ რღმა ტსოქვათ, რიგზე მაქვს ყველაფერი.

წვრილი—ისევე კაი დაგემატოს... სწორედ სასიამოვნოა, რომ ყველაფერი რიგზე გქონია.

მსხვილი—შენ რას შობი, ჩემო სილიბისტრო?... ისევე იმ კომუნისტებში მსახურებ, რავარც ამ შვიდი წლის წინეთ?

წვრილი—გამაღლობ, ჩემო ალფეზია, გამაღლობ, ასევე იმ ორდერებსა ვწერ... მეტი ვეღარ წვეიწვი... (იცინის და მუცელზე ხელს ურტყამს მსხვილს) ბიჭო, შე დუ-რაქო, რავე ღოჯის დამგვანებინარ, რაია ავი? (შვილს), უ, ბიჭო, ევტინია, უყურებ ამ რუბელ? ეს ჩემი ყოფილი თანამოსამსახურეა... ისწავლე, მამა, ისწავლე! (სხვილს) გახსოვს, ბიჭო, ალფეზია, რაქვიან... ის... ქრთამებს რომ ვიღებდით და მე და შენ და ვიყოფდით? (შეუღიტიანებს) აი, შე სუქინსინო, გრცხვენია, განა, მთა-ტონებს?!..

მსხვილი—(შემკრთალი) არა, ჯი არა მრცხვენინარ, მარა... არა ღიჯის იმის მოგონება...

წვრილი—სხვა, შენ სადღა მსახურებ ახლა? ალბათ, მენც ჩემსავით რვათუშნიან ადგილზე ევლები სადმე? (წოდებ შეუღიტიანებს და ხელს ურტყამს ბეჭებზე) ზღა-ხათ კი გვლამაზებულხარ, შე მაიმუნო, შენა! მაშ, რვა თუმანს იღებ, პა!..

მსხვილი—მე, ხო... არა, მეტს ველებულობ... (იცინის) ხა, ხა, ხა... მე აბსაუთმნიდან მოვდივარ ეხლა...

წვრილი—მე კი შეიღო წელიწადია წყალტუბოზე ვოცნებობ, მინდოდა, ეს რეკონსტრუქციის მომერჩინა, მარა სულ ამ ოცნებაში მძვრება სული! ამ დღეებში, მგონია, მეც წავიდე. ბიჭო, შე სუქინსინო, შე პაღღეცო, მიახმე შენი ამბავი; (შვილს) ევტინია, შეუღიტიანე ერთი ბი-სხას... (მსხვილს) გეითამაშოს ბოეშმა, რა გენაღვლებია... ევტინია (წაკრავს ხელს მუცელში მსხვილს) მზათ ვართ! (კიდევ წაკრავს) მზათ ვართ!

მსხვილი—(ჩაიციანებს) ხა, ხა, ხა, ხა... მე ძალიან

მონარული ვარ, რომ ვიხილე... აბა, ახლა კი წავალ, თვა-

ლა აუარება საქმეები მაქს, შემოიარე როგორმე ჩემსას... წვრილი—შეიცა; ალფეზია, მეიცა, რას მიეშურები,

შე კაცო! ნეუქელი, ძველი მეგობრები ასე გეჯავრება! ავი ვერაა კაი, ალფეზია ჩემო! ბიჭო, შე სუქინსინო, არ მეტყვი ახლა: სად მსახურებ?

მსხვილი—მანდაშინც დიდ ადგილზე არსად... ცენ-ტრო კავშირს ვუძღვები.

წვრილი—რას ამბობ, მართლა! დიდი ოხერი კი ხარ, მე და ჩემმა ღმერთმა! (შვილს) ევტინია, შეუღიტიანე პი-ძიას ერთი კილო... მანდაშინც ნუ გეიკიშები დიდათ... ჩვენც გავსქელდებით, როცხა იქნება. ეს, ჩემო ალფე-ზია, ხომ გახსოვს, მე და შენ შშიერი კუჭით ორდერებს რომ ვწვრიდით ერთად. მე, მაღლობა ღმერთს, მის მერე 15 მან. და ერთი შაური მომიმატეს. შვილ წელიწადში 15 მან. და ერთი შაური, ჩემო ბიძია, ხუმრობა კი არ არის... ეს, აგერ წელიწადში ორ მანეთსა და სამ შაურს აკეთებს, აი, რავე მთვასებენ... აბა, რავე, მე სპეცი ვარ, ბიძია, სპეცი... ჩემი ევტინიაც ბარაბანის სპეცია, ნიონე-რებში... პირველი ბარაბანია... ეს, რავე ჩქარა გარ-ბიან ეს წლები! ჩვენ ქე ვებრლებით, ჩემო ალფეზია და ეს ჩვენი ბოეშები კი სოციალისტს აშენებენ. (შვილს) ასე ტეა არა, ბიჭო, ევტინია? აბა, შეუღიტიანე ბიძიას კილო. (მსხვილს) სწორედ მონარული ვარ, ჩემო ალფეზია, რა-მე ერთმანეთი ვინახულეთ. უსათუოდ შემოიარე ჩემსა, ლობიოზე დაგაბატიებ. ჩემი ცოლი კესარია დიდი სპეცი-ლობის მონარჩეაში, შენ ნუ მოუკვდები ჩემ თავს.

მსხვილი—არაა საქირო... ნუ წსუხლები... ჩემსას გა-მოიარე და ზუთხზე დაგაბატიებ, ხიზილალაზე, კონიაკს დაუალევიებ, კახეთისა და კილო...

წვრილი—(გაკვირვებული) რაიო, რაიო? ვინ მოგ-ცა, ბიჭო. შენ ეს ფუფუნების საგნები?... მართლა შენ ხომ ჯერ არ გითქვამს, თუ რას აკეთებ იმ ცენტროკავ-შირში?!

მსხვილი—გმუშაობ, მეტი რა!

წვრილი—კი, მარა, შე ყურუშსალო, რა დოლენოს-ტი გიკავია, აღარ გამაგებებ? ალბათ, ბულალტერის პო-მიშნიკი თუ ხარ!

მსხვილი—ასწი ცოტა ზევით.

წვრილი—(გაკვირვებით) აბა, მთავარი ბულალტ-რი?!

მსხვილი—კილო ზევით.

წვრილი—(თანდათან ზერი ეცვლება) კილო ზე-ვით?! განყოფილების გამე?

მსხვილი—უფრო ზევით.

წვრილი—რწმუნებული? (უცებ) მერე, რაქომს სტეგნარ შენ... რათა სტეგნარ თქვენ?... შეგიძლიანთ დაბრძანდეთ. (შვილს) ევტინია, აბა, დატრიალიდი, ბიჭო... ევტინია—მზათ ვარ! (წაიყვანს იქვე ახლო მდგომ სკამისაკენ და დასვამს ორივეს: წვრილს და მსხვილს).

წვრილი—მაშ, თქვენ რწმუნებული...

მსხვილი—არა, ასწი კილო ზევით...

წვრილი—ღმერთო ჩემო... ნუ თუ თქვენ... რაქვიან... გამეგობის წვერი ბრძანდებით?

მსხვილი—კილო ზევით!..

წვრილი—(წამოგარდება სკამიდან) თა... თა... თა... თავ... მეჯღმარე?;; (მეტის-მეტე თავაზიანობით ენა ებმის) გგგ... გახსოვთ... მე თქვენ ყოველთვის დიდმს პატრიისცემით გვაპრობოლით. მე, ამხანაგო ალფეზი პან-ტელემონის, სულ იმას მოგახსენებდით, რომ თქვენი უღიდესი ნიჭითა და წარმოუღლებელი უსაზღვრო გამე-რიაზობით დიდ ადგილს დაიჭერდით და მარგალიტის

თვალი ნქნებოლით ჩვენი ქვეყნისათვის და არც მოვს-ტყულებულვარ. ოხ, როგორი ვიტანჯებოდით ამ შვიდ წლის წინათ, ჩემს გვერდში მეჯღმომს რომ გიყურებდით!

ასეთ დიდ აღამიანს, უშველებელ ნიჭისა და გამკრიახო-ბის პატრონს, რომელსაც არ გაძლევდნენ გასაქანს, რათა თქვენი უღიდესი ინიციატივა და ეკონომიური ძლევა

მონილება გამოგეჩინათ... ძალიან სასიამოვნოა, მეტის-მეტათ მონარული ვარ, ამხანაგო ალფეზი პანტელემო-ნი, რომ ბოლოს მაინც მიადწიეთ კანონიერ

შეგეგე-

ლებს... სამსახურის, თანამდებობის აპოგეის, ასე ვსთქვათ... მაშ, თქვენ თავმჯდომარე ბრძანდებით, არა?
მსხვილი—ღიას, ცენტრორგანიზაციის გამგეობის თავმჯდომარე..

ამის გარდა, კიდევ სიტყვა ბრახა-ბრუხის პრეზიდენტის წევრიც გახლავარ..

წერილი — ღიას, ღიას!..

მსხვილი — და სხვა პრავალ კომისიების და საზოგადოების წევრი..

წერილი — ღი.. ღი.. ახ!.. რასაკვირველია.

(ეცხიხია, რომელიც აქამდე ცხვირს იჩიქნიდა, სიცილით შეუღიბინებს მსხვილს, წერილი შეუხვირებს შვილს) რას სჩადიხარ, შე დურალო, შენა ალარ გაბედლო მეორეთ! არა, ვინ გასწავლა შენ მაგისთანები! გასწი. დანიკარე აქედან! (მსხვილს) უკაცრავად, ორმად პატივცემულ ალფეზი პანტელეიმონი, ეს ბავში ცოტა მოსულალოა, ჩამორჩენილი, სულ უკანასკნელია ვითელ პიონერთა რაზმში.. ბარახანზე ბრახუნიც კი ვერ ისწავლა აქამდის ხეირიანად. მაპატიეთ, ამ სულელისაგან არაფერი გეწყინოთ... ძალიან მოხარული ვარ თქვენთან... მეტის-მეტათ სასიამოვნოა..

მსხვილი — გმადლობთ, გმადლობთ! ყრუადღება ჩემი უანგარო მუშაობისადმი მე ყოველთვის მასიამოვნებს.. ნახვამდის... (მთელი ხელის მაგიერ გაუწვდის მხოლოდ ორ თითს).

წერილი (ორივე ხელს წაავლებს მსხვილის მიერ გამოწვდილ ორ თითს და დიდხანს აქნევს) დიდათ პატივცემულ ახანაგო, თუ თქვენთვის საქნელო არ იქნება, განცხადებას მოგართმევთ, რათა აღმომიჩინოთ პატარა სამსახური თქვენს დაწესებულებაში, ვინაიდან ჩვენთან, ახლო მომავალში მოსალოდნელია შტატის შემცირება... შე, რასაკვირველია. დიდ ყურადღებას არ მივითხოვ თქვენგან. აბა, ამას როგორ გავბედავ? მაგრამ, თუ შეიძლება, საანგარიშო ნაწილში... დიდათ დავაღებული ვიქნები თქვენგან და, რაც შეეხება წყალტუბოში წასვლას, იმას გაისისათვის გადავდებ..

მსხვილი — კარგი.. ჩემს მიღიანს მიეცი განცხადება, რასაკვირველია, სამუშაო საათებში გამოსცხადებდი და მე.. იქ.. მოგაწყობ როგორც.

წერილი — უაღრესად გმადლობთ, ჩემო ბატონო... (შვილს) ბიჭო, ეცხიხია, გეგარდი ეტლი მართთ თუ მჯდომარეს.

მსხვილი — არაა პაპირო.. მე ავტომობილი მიტღის. (კიდევ გაუწოდებს ორ თითს, წერილი დიდის მოწიწებით ართმევს ხელს ორივე ხელებით).

წერილი—(ხეღის ჩამორთმევს დროს), გმადლობთ, შენ დაგენაცვლოს სილიბისტრო მაქსიმოის სიკოცხლე (შვილს) ბიჭო, ეცხიხია, გეგარდი შოფერს შეატყობინე, რომ თავმჯდომარე მობრძანდება-თქო.

ეცხიხია (მამას მსხვილზე აჩვენებს) შეუღიბინო?! წერილი ჩუ. (ფეხის ბრახუნით) შენ დურადო, ვის უბედავ მაგას! პაპოლ ქორტუ! (პანდურს ამოკრავს ეცხიხიას, რომელიც გვარდება უცებ, წერილი წამოვლებს ხელს მსხვილის ჩემოდანს და უკან მისცუნცულვებს მიმავალ მსხვილს).

(ფარდა) გომბია.

(ქანცელარიაგის მიმოწერა)

ქაუტრესტის პრეზიდენტმა. თქვენს მიერ, ჩვენს მიერ გამოგზავნილ პასუხის საპაპოტოთ მოწერილ მომართვაში მოხსენებულ საკითხზე მოგახსენებთ შემდეგს:

ამბ. ბზიკაძის სამსახურიდან გადაყენება გამოიწვია მის მიერ „ვიდეიენობის“ პრინციპის პირობებზე გავება, რომელსაც ეგონა, რომ ახალ თანამდებობაზე შეიძლება დავიანებით სიარული და პორტფელის ტარება, თუცა მით არც ერთი კაი ქალაქს არა აჩერებდა.

ამიტომ ჩვენ შემადგომლობას გვძრავთ პრეზიდენტის

წინ, რომ დაამტკიცოს ჩვენი გადაწყვეტილება და შეგვეძლოს შევამჯდომოთ მუშათა რაზმი ჩვენ დაწესებულ ბაზში, რომ იმპერიალისტურ მსოფლიოს მტაკე მუშაკთა ვით შეეხვედეთ იქ.. სადაც ვერ არს.

პასუხის დროს დაეწყათ ჩვენ ნომერს: სერია 2543, გასავლის № 00505.

დედანთან სწორია (ხელს მოწერა).

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

ქაუტრესტისადმი 1928 წლის ბებერელის „11“ დღე.

ჩემდამი რწმუნებულ ტრესტთან მოწყობილ იქნეს ქართული ენის შემსწავლელი კურსები, რომლის მიერ, მომზადებული იქნება ქართული ენის მკოდნები, რათა მათ მიერ შემდეგ იწარმოოს საქმის წარმოება. ჩემს მიერ გამოცემულ ბრძანებას შესასრულებლათ ვსწერ ორი დღის ვადით.

ქაუტრესტის თავმჯდომარის მოადგილე ანეპოდისტე აესტრაიელი.

მიმართვა

ზ რ ო მ ი ს ბ ი რ შ ა ს

ქაუტრესტის პრეზიდენტის მიერ გეგზავნილ მომართვას და ამით დაჯნებით ვთხოვთ ნულარ გამოგვეგზავნით უმუშევარ ფეიქრებს და კალოშების მასტრებს. ჩვენი ტრესტი უკაცრავათ, მარა, როდია უმუშევრობის მონასტერი.

თქვენს მიერ გამოგზავნილი პასუხი დაამყარე ჩვენს მიერ მოცემულ ნომერს: სერია 14173009, ნომერი შემოსული ქალაქების 1.007.501. გასავლის ნიჭიროს, თქვენს მიერ აღნიშნით.

ქაუტრესტის საქმეთა მმართველი: ა. პირველი საქმის მწარმოებელი: ბ

დედანთან სწორია: რეგისტრატორი.

დ ე პ ე შ ე ბ ი

(დიდი-ჯიხიანიშინა)

დიდი-ჯიხიანის ბაზარში დაარსდა „ანტი-სანიტარული საზოგადოება“, რომლის მიზანია ებრძალოს ყოველივე სისულსთავეს.

ამ მიზნით ბაზარში მოაშენეს გრძელ-დინგიანი, ნამდვილი ქართული ღორის ჯიშის ჯოჯი.

არსებული სანიტარული კომისია დატუალბებულია „ანტი-სანიტარული საზოგადოების“ განკარგულებით. საშიშროება მოელის თვით აღმასკომსაც, თუ აღიიანათ არ იქნა გადაჭრილი ყოველივე ზომა, ამ „საზოგადოების“ წინააღმდეგ.

იქიდანვე გამოვიდა პეტრე ქეთათელაძის მიერ ხელმოწერილი ბრძანება, სადაც ნათქვამია: „ამ მოკლე ხანებში, დაახლოებით 5—6 თვის განმავლობაში დაურიგდებთ ჯამაგირები საზოგადოება „აბრეშუმის“ მუშებს, რომლებიც მუშაობდნ დიდი-ჯიხიანის ფარულულში“-ო.

ამ ბრძანებას მუშები დიდის აღფრთოვანებით შეეგებნ. განზრახულია მადლობა გამოუცხადონ პეტრე ქეთათელაძეს განვითის საშუალებით.

იქიდანვე—როგორც გამოირკვა, სასოფლო სამეურნეო საკრედიტო ახანავობას 1928 წელს ერთი ტრაქტორის მუშაობით უნახავს 02743 მ. და 19 ნახ. კაკიყ მოგება. ეხლა განზრახვა აქეთ გახსნან ტრაქტორულ მოამუშავეთა კურსები გ. ფალავანდიშვილის ხელმძღვანელობით, სადაც შიასწავლიან მშენებლებს, ტრაქტორის მტრევე-მსხვრევის ძირითად მოტრეებს და დებულებებს.

იქიდანვე. არ იქნა და არა, ვერ მოვსპეთ „ბოროტი“ ენების სისინი, რომლებიც გაიძახიან ვითომდა „ფოსტატელეგრაფის განყოფილებაში სარედაქციო წერილებს ხსნიდენ და სანამ ესა თუ ეს წერილი დიბეჭდებოდეს, შინაარსი რედაქციას უმაღ მათ იცოდენ“. ეს სრული „სიყალბეა“-ი. ასეთ ხმებს ჩვენ ყურადღებას არ მივაქცევთ, სანამ ამაზედ თავის ავტორიტეტულ სიტყვას არ იტყვის...

ხელოცი.

„ლენინი“ თუ „პროლეტარი“

გადაწყვეტილია ტფილისის იამბაქოს ტრესტის ორი ფაბრიკის: „ლენინის სახელობისა“ და „პროლეტარის“ გაერთიანება. მუშებში თავი იჩინა თავ-თავისი ფაბრიკის შატრიოტიზმმა“ და დაცვის საბუთად სხვათა შორის მიჰმართავენ თავიანთ ქარხნის მაღალ სახელებს.

ტრესტის თავმჯდომარეს ეი, ამხანაგ პეცოვს, აინტერესებს არა მათი „სახელი“, არამედ „სახრავი“, ესე იგი, ის თუ სად უფრო ხელსაყრელი იქნება „ტრესტისათვის“ აღწინშული ფაბრიკების გაერთიანება შემიძირდება.

„ორივ ტაბილია, ამოვიღო, მირიანის ორსავ თვალზედა“!

მაგრამ სჯობს: შემოსავალი თუ სხარობს გასავალზედა..

ჩვენს იუმორ კორესპონდენტებს

(მოწოდებასებით)

შემოკრბით, იუმკორებო, ვიწყობთ იმაზედ მსჯელობა, თუ როგორ უნდა მოგვარდეს იუმორისტთა ხელობა; ზოგს თქმა არ შეენის, ამბავსა, ზოგს—არცა მთლად უთქმელობა, ჯერ მოკლედ მოკრა არ ვარგა, კვლავ—არც სიტყუეთა ვრცელობა... მოკვეთა უნდა სათქმელსა, შემდეგ მოხვეწა ხვეწითა, არც უნდა რამე მიაკლდეს, არც გადაშორდეს ბეწვითა, მოყვრებს, რომ ლხენით ავსებდეს, მტრებს—თმის და წვერის წეწითა; არ შეენის სიტყუებს მორეკა დათვებრ ტყე-ღრეში ლეწითა... შემდეგ სათქმელი საგანი იმდენად უნდა მმიმობდეს, ჩვენ რომ მოვიწონთ ოქროდა, მტრის გულში ტყუიად წვიმოდეს;

ნაღლი რამ იყვეს: ცხოვრების მტკივნეულს ადგილს „კრიტიკობდეს“, შორით მზედ, მთვარედ თუ არ სჩანს, ვარსკვლავად მოციმციმობდეს... არ ვარგა მიკბ-მოკიბვა ზოგად პოეტურ ჩმახვითა, არც კერძო ინტერესებით, საკულთარ გულის ზრახვითა, მტერიც რომ იყვეს პირადი, თქვენ ვერ შეზბედლავთ ძრახვითა. სანა ავად არ დაიჭერთ თქვენის პირადი ნახვითა... არც სოფლურ ქორზე ვეგბის აგება იუმკორისა, ამ შეთხვევაში მომხრე ვართ არც ქალაქური ქორისა, არც ქველთა ამბავთ სმენა ვესურს ხუცის თუ მისი ჯორისა, — არცა უკბილო შეთხვევის სატრფო—საყვარელთ შორისა.

„უცხო“ ელემენტი

— რათ დაიბნოვეს მარია?!.
 — როგორც „უცხო ელემენტი“!.. ჯა, გაგონილა? მთელ ჩვენს „უჩრუედენიაში“ ერთი ნათესავიც კი აღმოაჩნდა?!

„სიყვარულს უნდა სიფრთხილე,
 ფაქიზად შენახულობა“!...
 არც ჯობს აქ ამბავთ სიმრავლე,
 არც მითი მთლად მარხულობა,
 თანამდებობის კაცთაგან
 თუა ცხვირით—მიწახეულობა,
 გვირდესთ თქვენც მათი მოზვერვა,
 მოხევექა, მონახულობა!...
 თუ საზოგადო საქმესა
 ეს „სენი“ არ აფერხებდეს,
 კაცი შრომობდეს ბეჯითად,
 სიყვარულს კვლავ ახერხებდეს,
 იუმორიკორი თავს რისხვას
 მას ტყვილად დაატეხებდეს,
 სიანს, აქ მწერალი არ ვარგა,
 და თავის ადგილს ფეხს სდებს!..
 მოგვიწვეს იუმორიკორის
 მაშინ ფოსტაში შიილება,
 რამდენის თავით ბალანი
 ამ ზომით დაიჭილებდა!..
 რამდენსა გულის ნადები
 გაეწიო—გაეწილებდა!...
 ნუ ფიქრობთ, ჩვენი შეიძლოთ
 მტკლება, მოცატყვილება!..
 სიყვარულს მოსდევს სიძულე.
 არ მართო ორი სქესისა,
 ჩვიდმეტი კატეგორია
 სახეა საბჭოთ წესისა,
 დაბლიდან მაღალ საფეხურს
 გზის, უგრძეს—უმოკლესისა,
 ჩვენ კაცთა რომ გვჭირს სურვილ
 შერა მართ უკეთესისა!..

აქ რომე მოხდეს სიძულე
 დიდის კაცისგან მცირისა,
 ანუ ადგილით ჩამოცლა,
 ანუ წართმევა ქირისა,
 მოხდება ისიც, რომ მცირე
 დიდზე მთქმელია ძვირისა,
 სჭირს სიციბიერე მელიის
 თუ სიჯიუტე ვირისა!..
 ამა ამბავთა შეზვერვა
 უნდა ნაბიჯით, ფრთხილითა,
 რომ სინამდვილეს არ ასცდეთ,
 არ მოჰკრათ მრუდე კბილითა,
 შემდეგ მტკიენელს ვერ დასცხრობთ
 ვერა მოჰყრობით ტკბილითა,
 წახლება თქვენის მოჭნევით:
 მკლავი, ხმალი თუ ფილითა!..
 ტრფობა—სიძულეს თან მოსდევს
 ხარჯები, დასაფარავი,
 ზოგსა იტაცებს საშოს,
 ზოგსა—სამყოფი კარავი,
 სმა-ჭამა, დიდთ შესარავი,
 თუ ღება, მინაფარავი,
 თავს იჩენს ცხადათ წანართმი
 თუ მალეით მონაპარავი!..
 პარვას სხვა და სხვა სახე აქვს,
 სხვა და სხვა მდგომარეობა:
 მუშკოვში უყვარს ნოქრობა,
 ვინგანში — მძლარეობა,
 უჯრედს — მდიენობა, ადგილკომს
 შეენის თავმჯდომარეობა,
 თუ მოსდევს შოფერს ავტოთი
 ბენზინის სმა და ღრეობა!..

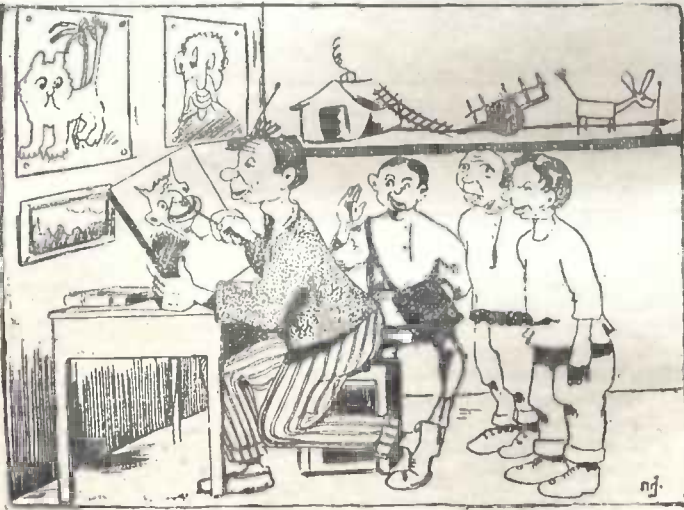
მაგრამ სვაცა აქვს სავალი,
 უშორეს ყველა ამისა,
 სულსა ფეხებით ქრთამისა,
 მიღის ფეხებით ქრთამისა,
 გამოდის „კონტრაბანდიდან“
 სახსრად უზომო ჭამისა:
 საბაეოს კოვერკოტების,
 ჩულქის თუ ლორიჯანისა...
 ამას სუყველას მოხვერვა
 მშენის, ვით გუშაგს—მტერისა,
 რომ არსად გამოგეგმაროს
 თუნდაც გათრენა მწერისა,
 არსად გაგვიძვრენ საქმენი
 არც ერთი გაიძვრისა!
 შეგვწვედეს ძალა დახატვის
 თუ ნიჭი სიტყვით წერისა...
 ესე ნაწერი ყოველი,
 ცალ გვერდზე ერთ გრძელ სვეტათა.
 სტრიქონი სტრიქონს ნაშორი
 თითზე, თუ არა მეტათა,
 რათა ჩვენც გასწორების დროს,
 ქცეული კალმის წვეტათა,
 იქ წითელ სტრიქონთ ვატევედეთ,
 შავების წარსახვეტათა!...

რაკი ესტევი, რომ ესტევა ბოლომდე,
 აღრევე გარდმწყვეტია:
 სიტყვაც რი სიტყვას დაშორდეს,
 აქ მუსაიფიც მეტია;
 ზოგი ბოლო უნდა მოეხას,
 ზოგი თავ-წარსაწყვეტია,
 რაღა სიშორე, თუ მასში
 კალამიც არ ჩაეტია!...
 და ყოველ ამის ნაცვლად, ჩვენც
 ვაწესებთ ჰონორარებსა:
 ვისიც ნაწერებს დაგებუდავთ,
 იმათ მიუთვლით ფარებსა,
 თუ, მათ შავი ნაცვლად, არ ესტამბავთ
 ისევე ჩვენს წითელ პუქარებსა,
 ან თუ არ ჰფარებთ ახლები
 ძველს და გამოცდილ გვარებსა!..
 მაშ, მოკრებით, იუმკორებო,
 ამრავლეთ ჯარი ხასისა,
 რისხვად ყოველი „კულაკის“,
 „ნეჰმანის“, ავის, ნასისა,
 რომ იქცეს ჩვენი უურნალი
 სიმინელ მშრომელი კლასისა,
 რომ სჯობდეს მისი წაკითხვა
 დალევას ანანასისა!...

„გესლი“-ს უსტარის
 გამო

ტყის გასაჩენათ, ტარტაროზ,
 მართლაც ვიპოვე მუშტარი,
 ამიტომ იყო სწორედ, რომ
 „გესლი“ მოგწერა უსტარი.
 გაცნობა: თოობა, რკინები,
 წრების მოწვევა და მასის.
 მხებელულება ჩემდამი:
 „მეზვიდიფეხაც“ სამასის.
 მაგრამ ვფიცავარ, („თუ კი მაქვს“)
 რწმენა ჩაქურ და ნამგლისა,
 არა ვარ ღირსი, რომ გავხდე
 მსხვერპლი სამწერი ჩანგლისა.
 მას სურს ჩვენს შორის ჩაადგოს
 განხეთქილების თესლია,
 გარწმუნებ, ლაძლეა - გინებას
 არც შენ მოგაკლებს „გესლია“.
 რათ გაუქვირდა, ან კიდევ,
 ფენი რათ გაასანსლა,
 აკეთლებს თუ კი მიცვიდე
 ჩვენი ტყის ნეღლი მასლა.
 ან-და რა მისი საქმეა:
 ჩისთვის გჭიდაობ თუ რათა,
 როგორ სწაშს მას კიდაობა,
 თუ არა ფიზკულტურათა?!
 კრების დროს, თუნდაც ღვინის
 სმით,

სასკოლო გამოფენისათვის

— ამის შემდეგ, ვინ გამოდგება, რომ „ჩვენი“ ნა-
 წარმოებები დაიწუნოს?! ჩვენი მასწავლებელი ხელსაც
 კი არ გვაკარბინებს ზედ, ისე ლამაზად აკეთებს თვი-
 თონ ყველაფერს!..

შეგსძარი მე ნაგომარი,
 მერე და ამით რა მოხდა,
 აქ რაა გაუგონარი?!
 ან თუ შეველავე სამასი,
 განა, ეს თანხა დიდია?
 ასეთი რაღაც გროშები,
 აღმასკობა ფეხზე ჰკიდაია..
 ტარტაროზ! ყველა ამისთვის
 თუ რამ სასჯელსა მოველი,
 ნება მომეცი მაშინ, რომ
 ჩემი მე თვით ვთქვა ყოველი:
 — „ოლიკო“ „დაკლადს“ აკეთებს,
 წერება გვაქვს მოსაწყვევია,
 თითქმის სულ ყველა მოგროვდა,
 მდივანი კი არ გვწვევია.

მისი მოძებნა ვიკისრე,
 მეზობლისაყენ გავქანდი,
 გაშლილ სუფრაზე მიუსწარ,
 ვუთხარა: „სად ხარ აქაში“?!
 მან წამსვე თვლით მანიშნა:
 „სუფრას არა ჰქრა წიხლიო,
 მოდი, გამოვძღოთ გემოზე,
 კრებას რა თავში იხლიო?!
 ვარი ვერ უთხარ, მით უფრო,
 ღვინო რომ ვნახე ტიკითა,
 ვყლაპეთ და ხალხიც დავღალე.
 ჯანსაღი თვითკრიტიკითა!..
 მოსალამურდა, წავედი.
 ხალხი ჯდა, ნურვებ - აშლილი;

მდივანმა თურმე მიმასწრო
 პოლზე დამიხვდა გაშლილი
 თავზე დავადექ, ვალეძემ
 ეს მთვრალი „სეკრეტარია“
 ენა არ გამცა, შევშინდი,
 ღვინომ გულ-ბოყვი არია...
 ჩავსძახე, ბიჭო მდივანო!
 არ სვია აწ, თავი ასწიე,
 ამ დროს მომაწვა ღვინო და
 ზედ გულზე გადავრწყიე.
 კრების ხალხმა და ნიკოლამც
 ყველამ დაიწყეს ხარხალი..
 სატარტაროზო მასლაო,
 თუ ესტრს, ეს არის ანალი..
 ტრისტანი.

სტუდენტი - „პრაკტიკანტი“

— ადე, შვილო, ხადაც არის, შუადღე მოატანს და შენ კი ისევ ლოჯინში გორაობ, ნუ თუ არ გახსოვს ტუილისიდან რომ იწერებოდი: არიქა, მიშველეთ ფქვილიო?! აი, ახლა სწორეთ ყანების დამუშავების დროა და ვნახოთ ერთი, გვერდში როგორ დამშვენდები მაგ ახალგაზრდა ჯანსაღი მკლავებითი..

— ეჰ, მამა, ერთი შენ!.. ისე მელაპარაკები, თითქოს აგრონომი ვყოფი. მე ხომ საეკიმო დარგზე ვსწავლობ და ამ ზაფხულში აგერ „ვადამყოფობის პრაქტიკას“ მინდა გავეცნო...

ხონის ავ-კარგი

ტარტაროზ...-ო წერილსა გწერ, წერილს, მეტად სასაცილოს, ამ წერილმა იქნებ მკითხველს დარდი ამინც ააცილოს! ქალაქ ხონის გირ-ვარამი მსურს გაცნობო ყველაფერი, შენი რისხვა მიულოცო ვინც რომ არის შეხაფერი. მე ისეთი კაცი არ ვარ, მოგარგენო თეთრი შავად თუ ვინმეზედ სიმართლე ვსთქვა მასზედ ნურას უკატრავად. ჯერ მივმართავ მილიციას, ყოვტა სახლში მოთავსებულს, ვმდარ ნახავთ ხვას ამ ქვეყნად ქალაქისთვის თავდადებულს. სისუფთავეს თუ იკითხავთ, წაგვის სუნი ავაშმორებს, მილიციას სად სცალია: დღე და ღამე დახდევს ჭორებს. და ქალაქში მოათავსებ მათ დორების „ბოინია“, ეს არ ვიცი, ბახტაძის, თუ კიქინაძის ოინია!..

მარქსის ქურა ჭააკეთეს, გახდა დიდათ განიერი, რომ გახედავ მას შორიდან,

არის თითქოს მშვენიერი. მაგრამ კარგად ვერ გასწორდა, წულის ნაპირზედ „კანააა“, და ამიტომ შვა ქურაში წყალი თითქმის სანაოა. უსათუოდ დაიხრჩვები, თუ არ იცი კარგად ცურვა, მიკვირს: მისი გასწორება ლადომ რად არ მოისურვა?!

ეზღეციას მივაკითხოთ, არის ხონის საქადილო, რომ მოაწყო დიდებულად მან წითელი სასადილო. თუმცა არა აქვს ზედ ნებართვა, არც აქციოს სცნობს და არც პატენტს, მაგრამ მაინც ხომ დავიჯდენს ცხრა შაურად ერთ წყვილ კატლებს!

ძველი ვაჭრებში მოვიკითხოთ, ჯერ დიმიტრი, ვინც მოისრღბს, რადგან ძველი ვაჭარია, ხონში ყველა გამოიცნობს. სავაქროში დღუწვია ტარანი და სტაფილოა, გადასახადს ბევრს აწერენ შიტომ უკმაყოფილოა.

სამიკრტნოს მივაშუროთ, უგულავა ანტონასა, ფულებს ხარჯვენ მის ღუქანსე-დღე და ღამე ამდონასა. პურ-მარილი კარგი იცის მე როგორ ვსთქვა მისი ძვირი ექვს შაურად „სელტერსკს“ უიღო, სულ არ არის გასაკვირი. საკუთარი დააწესა მან ფასი და „ტარიფია“, ალბად, ხამი თუ ვგონივარ ან სხვასავით არიფია!..

კავკანიძეს ვინ არ იცნობს, მოკიფე ალე „ჯომერს“, ვერ გაიგებთ მისი ეტლის ვერც სუბელს და ველარც „ნომერს“ კოვლაზედ ზის არხეინად, და დამღერის კოხტათ სოლოს, ას თუმამდე თუ ივაჭრებს თუმანს სძღვის იასონ „კუოლოსს“.

მუშკოოპსა თუ თვალს შევადებთ, წაგავს დიდ მალაზიას, ჩითს ზამთრობით ბევრს იზოვი, და ზაფხულში ბამბაზიას. გრძელი რივი გაუმართავთ აქ იმის წინ ლამაზ ქალებს, და ნოქარი გულმოდგინეთ მათ შორიდან უთვალთვალვებს...

ხონის თეტრს მივაკითხოთ, ის ახალი შენობაა, ნეტავ, რომელ ტენიკოსის თუ ინჟინერის ხელობაა? ეკლესიას მოვაგონებთ ვარგუნობით მისი სტილი, ახლო-მახლო შენობებში ისე მოსიანს, როგორც რწვილი. როგორც იქნა, თუ შეხვედი, თუ მოთავსდი სადმე სკამზე, უმჯობლად უბიღეთო დაგაჯდება თითქმის თავზე!..

ეხლა ვნახოთ ქალაქ ხონის დიდებული სამკითხველო, ბარაქალა კი გეკუთვნის, იქ გაზეთის წამკითხველო. მიკვირს, გამგებ რად მოაწყო აქ წეს-რივი ასეთია მაგიდაზედ, შეხედავ და, შარშანდელი გაზეთია. წეს-რივს იქ ვერ დაინახავ, აღარა მსურს ვითხრა ტყვილი, ცვირაში ხომ შეიდი დღეა? რვა დღესა არის დაკეტილი!..

ეხლა ვნახოთ აფთიაქი, დიდებული გარეგნულად, წამალს იქ ბევრს ვერ იზოვიდი თუ გინდ იყო რაგინდ ზრძულად. ერთხელ მუავლა ვადამყოფი, მეც საერთოდ ბედი მერგო. აფთიაქში რომ შევიდი, აქ დამხვდა გამგე სერგო, მას რეცეპტი მივაწოდე. მან წინასკენ მიმიითთა, წინამ მითხრა: ამ საქმეზედ მოგეხმარო, აბა, რითა?

მან ლიდასკენ მიმასწავლა,
და მივედი მასთან როცა,
ამანც სხვასთან გამაგზავნა
რითაც სულ მთლად გამოაცა,
სერვოზ-ნინას, ნინამ-ლიდას,
მეტი არსად მინახია,
აღბათ, ეს თუ „ღელა-ენი“-ს
„თხამ შექამა ვენახია“..

მივაშუროთ ხონის ფოჩტას,
ამან მეტად გამაწამა,
ბათობიდან ქალაქ ხონში.
რვა დღეს მოდის ტულეგრამა,
ტულეფოთან როცა მიხვალ,
თუმც პირველად დაიქუხებს,
სამტრედას რომ უძახი,
შორაპანი გიპასუხებს..

იქნებ ეხლა მოისურვოთ,
დიდებული ხონის კინო,
უსათუოთ შიგ შეხვედი,
თუ გსურს კარგად მოილხინო.
შიგნით ხალხი აღარ შედის
დასეირნობს კინოს წინა,
და ამიტომ დაცლილია
ღარბაზი და მთელი ბინა,
გამგე ჩაყდენ ქაცარავა
მირბის-მორბის, როგორც რაში,
რომ თავნიდგან არ წააგოს,
ძალით იჭერს მუშტარს გზაში

სახალხო სახლს მივაშუროთ,
საგსე გულით ნაპავერი,
რვა წელია რომ ვაშენებთ,
მოსჩანს მარტო ბალავერი.
მას პირველად საშენებლად
მიუელი ხონი დაესია,
მარტო „ცოკოლს“ მოვამდომეთ
ოცდა სუთი ეკლესია.
შემდეგ აჩვენ არ უმატებს,

გოდება ბრიუაზვილისა

„აი, სად ჰპრია ჩვენი ღიღებაკ,
ლამის სირცხვილით ამოწვას ლოკამ!“
ასე ჰგოდებდა და ამ-გოდებას
„ძველი ტფილისის ბოჰამა“ მოჰყვა.

ეკლავ ეტუობა საქმეს ძილი,
აშენებას მოესწრება
აღბად, ჩემი შვილის-შვილი..
აწ ნახვამდის, „ტარტაროზ“-ო,
აქ ვათავებ ლექსის წერას,
იკ ვენა, ვერსად გავექეცი
თან დაყოლილ ბედის-წერას.
კიდეც დამჩნა ქალაქ ხონში

შესამკობი, გასაწერი,
რომ მათ უშნო საქციელსა
მედგრად გავკრა კალმის წვერი.
შემდეგ მოვწერ ყოველივეს
თუ კი მუშა დამეხმარა,
მანამდე კი, მე მგონია,
ჯერჯერობით ესეც კმარა!..
იასონ ნაციბარი.

ბიუროკრატი-საყვარელი

წერილი ლიას!

ძვირფასო ლია! ხომ იცი, რომ შენმა სიყვარულმა და-
მანრო და დამლია. ორი წელიწადია მიყვარხარ, ამ ხნის
განსაკლებადი ერთი ათი გირვანქა „მონპანსე“ მაინც
შეგაქამე და შენგან კი რა მახსოვს-სამაგიერო? სუთი
წველი ფეხსაცმელი გავცვიეთ შენ გაცილებ-გამოკლე-
ბაში და არ მახსოვს შენგან ერთი მარტივი, უბრალო
ცოცნაც კი. ხოლო წუსელი შემოიპირე ქალაქის განაპირას,
მაშინვე გავიქეცი, ვიყიდე ერთი აბაზის სემიკა და სალა-
მოს შვიდი საათიდან დილაშმი გიცდიდი. ლოდინისაგან
დამშობართა გულის სიგანიერე და ტუჩები აღარმივარგა
სემიკის ქამისაგან. მასხრობა ხომ არ არის 20 კაპეიკის
სემიკის შექმა? შენ კი არსად გაჩნდი მთელი ღამის გან-
მავლობაში. გამოვიარე შენ ოთახთან, მიწოდლა შემოსე-
ლა, მაგრამ მამაშენის ბოხი ხმა ვიცანი და დავბრუნდი.
ეს განა, ბიუროკრატობა არ არის? მთელი დამე მაცდე-
ვინე, შემდეგ კი არაფერი. მე დღეს თერთმეტ საათზე მო-
ვედი სამსახურში. ეს შენი ბრალი არ არის? ამ ბიურო-
კრატობას, რასაკვირველია, არ შეგარჩენ, თუ საპასუხო
წერილში არ იქნა აღნიშნული დაბრკოლების მიზეზი.
შენი: სერგო სიყვარულიძე.

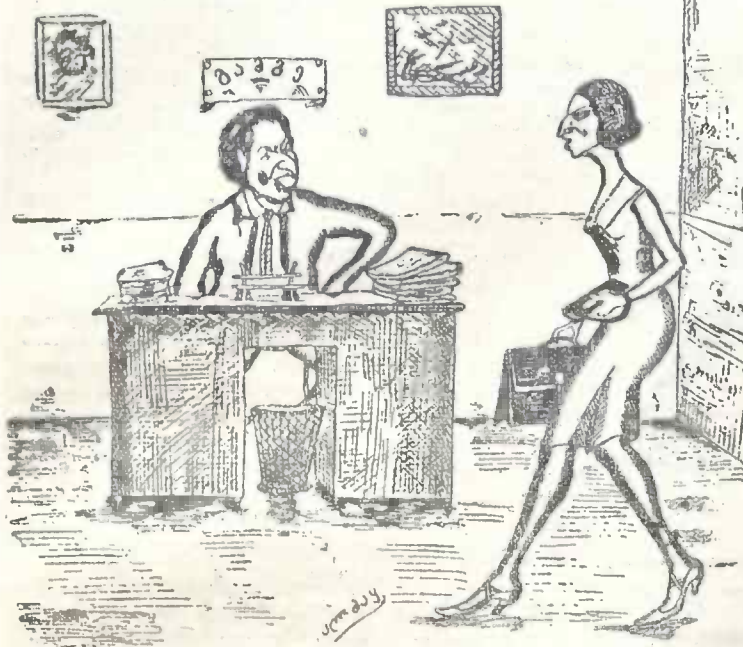
პასუხი სერგოს!

აო გეგონოს, რომ ვერ, შენ რაც მატყუე, ის შეგერ-
გოს. მართლა შენ ხარ სამსახურიდან დასათხოვი, შე

არამზად, ორი წელიწადია სიყვარული ამიხსენი და
შერთვას კიდეც არ აპირებ. გაგონილა ასეთი საქმის გა-
კიანურება? თუ მაყვედრი რალაც მონპანსეს, ის შენი ხა-
თრით შეგქამე, თორემ მე მონპანსეს არ გვიხლები. ერთდ
ღამის თევისთვის რომ გაიბერე, აბა შენმა დირექტო-
რმა რალა უნდა ჰქნას? იმან ხომ მთელი ოთხი დამე გაა-
თენა ჩემთან და იმ დამესაც, შენ რომ მამაჩემი გელანდე-
ბოდა, შე საწყალო, ის გახლდა ჩემთან. დღეიდან ნუ
იფიქრებ ჩემზე. მე უცოლო ხალხზე უკვე ხელი ავიღე.
რადგან დავრწმუნდი, რომ ცოლიან კაცს უფრო გააშვე-
ბანებს ქალს შეყვარებულს. ვიღაც უცოლო კაცს აფიქ-
რებინებდეს შერთვას. ეხლა მე ჩვენ დირექტორთან მაქვს
საქმე. დირექტორი! იცი, რას ნიშნავს ეს სიტყვა? ესე
იგი, დაწესებულებაში სდგას, როგორც დირე და მთელ
დაწესებულებას აჩვენებია მისი ტორი. პორტფელიან დირ-
ექტორთან მაქვს საქმე! შენ კი უბრალო კარდონის პა-
კაც არა გავქვს. ის რომ ფულსაც მახარჯებს, იმდენი რომ
შენ დაგახარჯიო, მგონი, საცვლებზეც კი აღარ შეგარჩენ
ტანზე. იმან კი 3,000 მანეთი შექამა, მაგრამ ოინი უკვე
მზად აქვს: ისერის ლევორველს და მოიგონებს: „ყაჩა-
ლები დამხვდალ“.. პორტფელს კი მე დამიტოვებს... მამ,
სე...

არა შენი, არამედ დირექტორის: ლია ძგუნტი.

ნათლიამოგვის გზით

— ანდრეი სიმონიჩ, იქნებ კიდევ არის თქვენთან ერთი მემანქანის ადგილი?!

— შენ ხომ ადგილზე ხარ უკვე?!

— მე კი, მაგრამ ჩემი ნათლიის შვილისთვის მინდა!..

გოპოვ

სახლის პატრონი კოწო!

ტფილისელი არ გეგონოთ, ზიგი არის „საკანელი“, ის ისეთი კაცი იყო, ჯიბე ჰქონდა ერთ ღროს სქელი, მთელი ფოთი მას იცნობდა, როგორც მუშის ხისხლის მწოველს, ცაცის თვალი ვერ ნახავდა უოწოსაებრ ფულის მშოველს, მთელი პორტი მას ებარა, პოდრაჩიციც ამას ჰქვია, ბლომად ჰქონდა საქონელი: ბური, ქერი, ქვაფი, შვრია... ის ისეთი მარდი იყო და ისეთი ჰქონდა მახე, ფეხებამდე ჩაქინცქლავდა, ოლონდ საღმე დაენახე... ისე ყიდდა სხვის საქონელს (ეს ქურდობა ხომ არ არის?!) მან სახლიც კი შეიძინა, არ გეგონოთ მზითვი ქალისს.. მაგრამ ესლა, ესლა რადა... ისიც ვახდა პროლეტარი... მას სახლები ჩამოართვეს, დადის ჩხავის შესაზარი... მდგმურებს ისე ლანძღავს იგი, მდგმურებს ისე ლანძღავს კოწო... „ტარტაროზო“! ასეთ თავხედს ერთი მაგრა თუნდა მოსცხო!

გოპოვ

მუშათა კლუბების „ქრნი“ მოიჯარადრა

სამშაბათი რომ დაღამდა, კლუბის კარებს უცებ ვეცი, გავიხედე, აფიშაზე აწერია: ხეიფეცი! მე მუსიკის, არ გეგონოთ, მაინც ვიყო დიდი სპეცი, მაგრამ „რისკი“: რაც იქნება, მოდი, ვნახოთ ხეიფეცი! მიველ და მოლარეს ვუთხარ: „ჩლენსკი“ ბილეთი მომეცი!

მინდა ერთი მეც ვივებო, რა ხილია ხეიფეცი; და კარებში შეველოჯინდი, როგორც გარეული მხეცი, დავინახე სიმფონია და ღირიეორ—ხეიფეცი! დავდექი და მეც სხვებსავეთ მივაშტერდი, როგორც ბეცი,

გამიკვირდა, არ მენახა, თუ რა იყო ხეიფეცი. ყონტრარტის მოსმენით თავი გამისურდა, როგორც კეცი,

დავიწყველე დაბადება, აწ არ ვნახო ხეიფეცი!... ოთხშაბათი რომ დაღამდა, კლუბის კარებს ისევ ვეცი, აფიშაზე კვლავ სწერია: „ჩემანალა“, ხეიფეცი!... რაღას ვიქმნი... მიველ ასევე:—„ჩლენსკი“ ბილეთი მომეცი!

ერთხელ კიდევ, „პასლენდი რაზ“, უნდა ვნახო ხეიფეცი!..

ხუთშაბათს კი კლუბის კარებს, „სამწუხაროდ“, აღარ ვეცი,

რადგან ავანსად შევიტყვე, რომ კვლავ მიდის ხეიფეცი. პარახკვს კი მე პლაკატებს, სწორედ იმ განზრახვით ვეცი,

რადგან შემიტყა, ღლს რა მიდის, ხუ თუ კიდევ ხეიფეცი?!

— დიახ, ძმაო, ხეიფეცი,—მიპასუხებს წყენით ერთი შემოჩენილია ვინცა, მაგას ამოაღდებს ღმერთი. მიველ მეკვდარი სალაროსთან:—ერთი „ჩლენსკი“ მეც მომეცი!..

გულში ვამბობ: უეჭველად გაგვაკორტებს ხეიფეცი! შაბათს საღამოს გულდასმით კლუბის კარებს ფრთხილად ვეცი,

შევიტყვირებ და რას ვხედავ: „ბოფე მოი“, ხეიფეცი! ჩემდა გულის საამებლად კვლავ აფიშა იქ ასკეტო, რომ—„სეგოდნია სიმფონია“, ღირიეორობს ხეიფეცი!..

მომივიდა გულზე, მაგრამ ზავკლუბთან კი გაგიტეცა! ამხანაგო, ესლა მაინც მე კანტრამარკა მომეცი!

მიპასუხებს: „ია ნემიგუ—წადი, მოგცემს ხეიფეცი! აქეთ ვეცი, იქით ვეცი, მაგრამ დავჩრი შენაკეცი!.. ყვირა საღამოს კი, ძმებო, კლუბის კარებს როცა ვეცი, ყარგად მახსოვს, რომ მიწაზე გულწასული წაიჭეცო ვილაც ყვირის: „სკორ პომოში!“ აფთაქში გაიქეცი!..

(მიზებს, ალბათ, თქვენც მიხვდებით... რა თქმა უნდა, ხეიფეცი!..

ორშაბათი, რომ გათენდა, ტფილისიდან გაუქეცო; უკან-უკან ვიხედები: არ მომდევდეს ხეიფეცი! აღარ შშველის „ჯანსანკომის“ არც წაშალი და არც „ჩრეცი“!

ღლეს ავად ვარ და სიხმარშიც მელანდება ხეიფეცი!.. ღონ-კიხობი!

საბჭოთა კულტურა

ტარადირი და ტუმბარდისი-ს

ფარაონ „ტუტ-ანხ-ამონ“-ის ჩოთულ სახელწოდების დაწერას ათი ასო უნდებოდა; თქვენი ფსევდონომი კი გაქმნილია ოცდა ერთი ოსოს სიგრძეზე. ვინაიდან ფარაონ „ტუტ-ანხ-ამონი“ სტოხოვობდა დაახლოებით ექვსი ათასი წლის წინად, ცხადია, თქვენი ხსოვნა ამჟამად უნდა უღრიდეს ცამეტი ათას წელს დაახლოებით, თუ სახელწოდებისა და ფსევდონომის სიროთულესთან რაიმე კავშირი კი აქვს წლოვანების სიხანგრძლივებს.

ამის შემდეგ, ნება გვიბოძეთ, თქვენს მტკიცებას: რომ თქვენ ხართ მცირე მცოდნე მშრომელი გლეხი ჯიხანიშელი, ჩვენ ექვსი თვალთ შევხედოთ და მივინჩოთ ფარაონ „ტუტ-ანხ-ამონის“ ერთ-ერთ უუუუზორეს და უუუუსახელოვანეს წინაპრად. გასაოცარია მხოლოდ ის, თუ საიდან იცით ჩვენი დროის ვითარება ასე ზედმიწევნით. მაგალითად, ჩვენი დროის ქალები, რომ ვერღელვოდებულ „კონტრაბანდის“ ეზიდებიან ბათიმ-ქობულეთის არემარედან, ეს, შესაძლოა, თქვენც გაგეთვალისწინებიათ თავის დროზე, როგორც ამ სიგრძე ხსოვნებით განბრძნის პიროვნებას, მაგრამ ფიზიკურად თუ არა, ყოველ შემთხვევაში აკუსეზი-მეანო-პარტალოგიური თვალსაზრისით თითქმის დაუჯერებელი ამბავია, თქვენ იმ თავითვე გაგეთვალისწინებიათ ის, რომ სადღაც, რომელიღაც დიდი-ჯიხანიშის საეჭიო პუნქტის ბებია თავისი პირდაპირი მოვალეობის ხარჯზე ასეთის წარმატებით აწარმოებდა ამ „კონტრაბანდის“ მოტანასა და სოფლად იმისი ძვირად გასაღების მიძღვსა და ძნელს ოპერაციას. ამ უკანასკნელ ცნობას ვერ დავეყარებოთ, როგორც მეცნიერულ საფუძველზე, რათა თქვენი ლექსი უმტკივნეულოდ მოთავსებულ იქნას ჩვენს უუზონოდ „ტარტაროზში“.

ცამეტი ათასი წლის კაცს უნდა მოგეხსენებოდეს, რომ ის, რაც „ტარტაროზში“ იცის, „ღმერთმა“ იცის და, მაშასადამე, ურყევე და უექვეო მეცნიერულ დებულებას უნდა შეიცავდეს, თორემ საჩუქრად გოდორო პოეტისტს ვანაცხადებს.

ტაბახმელას საშუაბამ სადგურის მუშა- მოსამსახურით

მივიღეთ თქვენი დადგენილება შესახებ „ტარტაროზში“-ს № 162-ში მოთავსებულ გო—ცის მესტიერელისა. ვსწუხვართ, რომ ასეთი შეცდომა მოსელია კორკისონდენტს. ჩვენ ისედაც მშვენიერად ვიცით, რომ ამ. ლ. კუპრაშვილი რაიმე ცუდად ხსენების ღირსი სრულიადაც არ არის. კორკისონდენტს პასუხს ვუბრუნებ.

„გემოვანა ჭამას“-ს

თუ კასპის თემამოსკოში ხშირად ითვრება, ამან რაღა „ტარტაროზის“ ჩანგალი უნდა, აი, შემოდგომა, არჩევნები და მისი ჯანი!..

„წამხნარი ბაკლიშანი“-ს

არ იქნა ვერ ამოვიკითხეთ, თუ რისთვის დააბატონირეს შაქრა: „დებოშისათვის“ თუ „დედობისათვის“? თქვენს ლექსში ასეც ამოვიკითხება და ისეც.

მ. გომიანი“-ს

თქვენი კორკისონდენტია მშვენიერად იწყება:

„თემკომისა მღივნობაში
განთქმულია სილოვანი,
ტან-მალალი, წალ-წირწიბი
„აერთია“ მისი გვარი,

დისციპლინას მტკიცედ იცავს:
ყოველ ღამე არის მთვრალი,
სიმთვრალის მიზეზი გახლავთ
თამრო იოსავას ქალი“-ო.

შემდეგ კი ლექსმა მოიკოჭლა: თორემ სილოვანიმ „აბხანაგ“ ლუკიანესაც არ დაეტოვებდი უყურადღებოდ „ამცვინი“-ს

მართლაც კაი კუნწულა-ყოფილ პალტავა—ოლგინ-სკში: თემამოსკომის თავმჯდომარე — სილიბისტრო, რომელსაც ოთხასი მანეთი თემის ფული გაუიმასქნებია, კოთხერატორი — ბეგი, გლეხკომიდან — ეპაილი და არამოსკომის მდივანი. ღლარ ვიცით, ვინ დაჩა კლდე თემში, კარგათ თავდება თქვენი ლექსი:
„აქ სათაქლო „ტარტაროზ“ ერთობ კარგია
„სასტავი“-
ნუ მიწვენ მცირე თაიგულს, ბროს, რალი ბოლა,
ასტავი“-ო.

ყველაფერი კარგია, რაც კარგათ თავდება, მაგრამ მთელ ლექსს მაინც ვერ დაგიბეჭდავთ, რადგან ყურნალის ერთი ნომერი მარტო მას მოუნდება.
ბიძია-ს

როგორც თქვენი იუმორისტული ყორესპონდენციიდან სჩანს, მიჭამავივე უკვე ციხეში ხის. აგრეთვე გეწერთ:

ჯერ კიდევ მუშებს უმტერა,
ბევრსაც დაჰპირდა მუჭარა,
მისმა ამბებმა აჯერა
„კომუნისტი“ და „ფუსარა“-ო.

მაშ, რაღა გინდათ ახლა? არც იმდენად გაგიკება ვარგა, რომ ყველამ და ყველგან მარტო მიჭამავიძეზე სწერონ. „შვიდი“ სხვაც ბევრია...

კომპოლიკს

პროზათ რომ მოგეწერათ ამ შემთხვევის შესახებ, უკეთესი იქნებოდა. კარგია, როცა „რადიოსთვის“ შეყრებილი ხალხი მარტო „მანტიოლის“ შემბრებით იკვებება. მით უფრო, როცა ყოველივე ეს ერთმანეთის ცემა-ზახებით თავდება. კარგია ლექსის დასასრული:

„ერთ-ერთს დაშორდენ გულცივად,
ვინ თავის ბედის მგმობია,
სთქვებს: „ძმაო, ასეთ რადიოს,
სახლში ვიძინოთ, ჯობია“-ო.

ქმშარიტად სჯობია, თუ რწყილმა ან ბაღლინჯომ მოგასვენა და ძილიც ისეთივე სისხლიანი არ ღარჩა, როგორც აქ აწერილი ღვიძლი.

ამათა ხალხტამბს

მოიხუსტებს!..

გრიგალს

ოი, ჩხო-ზა, ჩხო-ზა, ჩხო-ზა...
არც ლექსი გამოგვადგა და არც პროზა!..

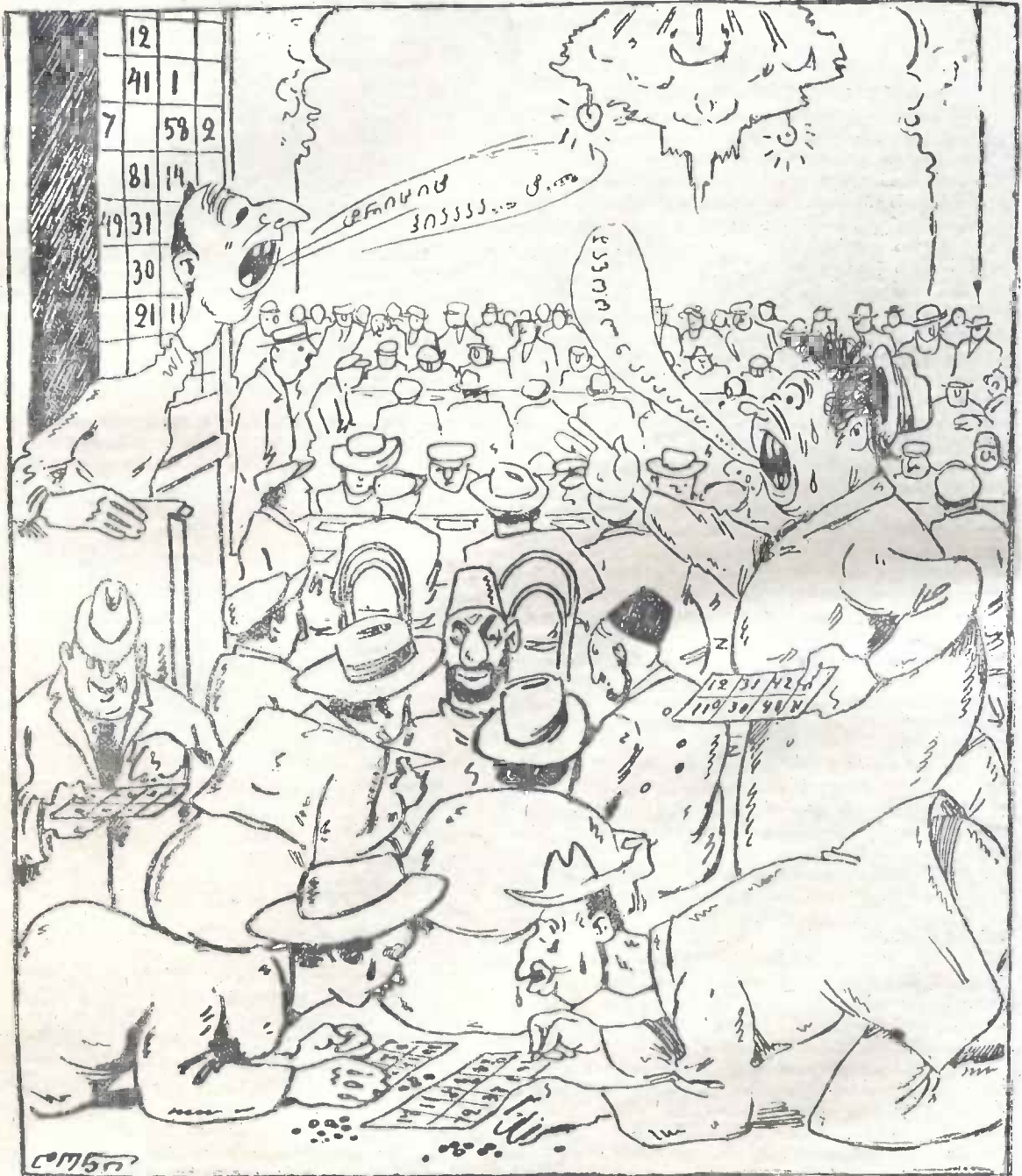
ბახმაროს რწყილი“-ს

რწყილი კი არა, თქვენ უნდა იყვეთ ბახმაროდან გა მოქცეული დათვი, ასე რომ, დარევიხართ ასკანაში ყველას: შეიძლეღის გამგეს, მასწავლებელ ქალსა თუ ვაჟს, თემკომს, გლეხკომს და კლდე, ვინ იცის, ვის. არა, ძმაო... ამ ზადხულში რომ რწყილის ფეხის წმას აყვეთ, ზამთარში რაღა ვაკეთოთ?!

„კრუკიმი“ და „კუკრიელი“

ანუ

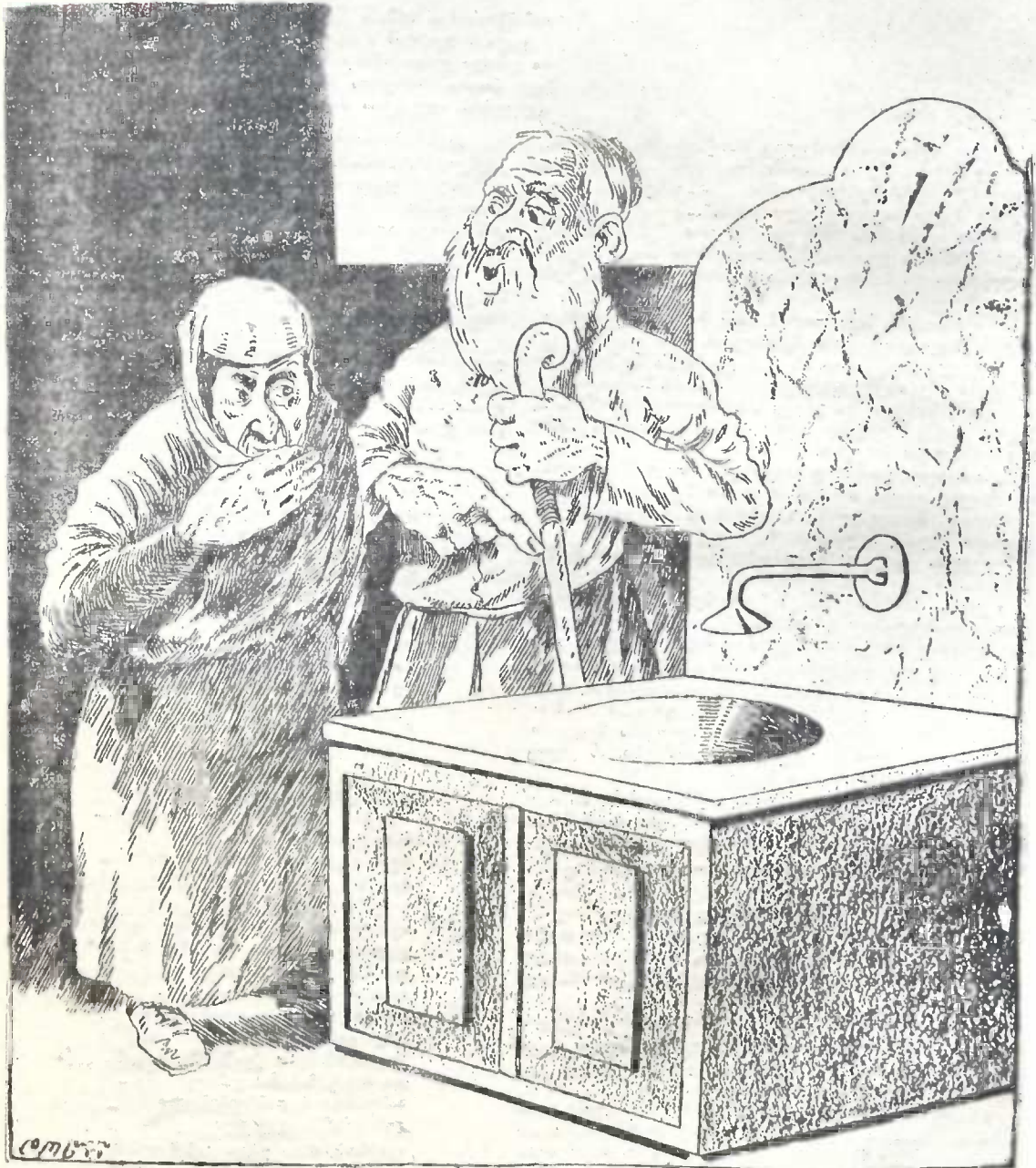
ტფილისის ლოტოზი

... ოსმანებს კი „კრუკიმი“ გული მოსდით და, 34-ის მამვიკრად, 35 კომ წამოიძახა და ჩას-
კვნილ მალაქებს, „დავოლნა“ კომ წამოიწვიინა. შემჩნეული იყო, კომ ეს მალი სზირად იმეზდა
და მოთამაშეები იმითი იყრიდენ მაზად ჯავრს, კომ ზედმეზ სახელად „კუკრიელი“ უწოდენს.

მარტოპრეზი

ყოველ კანონს თავისი „შენიშვნა“ აქვს

— აი, ხედავ ახას?
 — რა? ჩვეულებრივი კირისაგანია.

— ადგილი, სადაც „ხელი ხელსა კვანს“, სო-
 ლო ამისათვის არც მისს არა სჯიან...

„უიქარცხენელები“ „მრუდი სათვალეები“

ს ს უ

კულში—ბეწვი, თვალში—ღირე

(ლიტერატურული)

ფორმულა:

ლ. ანი-ლიჩხუშვი ახვალი
ნიორს იქილი.

ასხნა:

თანაწროობის ნიშანს შემდეგი ფრაზის უფ-
ველი სიტყვიდან აიღეთ დასაწყისი ახლები
და გამოვა ფსევდონიმი: ლ. ანი, რაც ნიშ-
ნავს: ნიორი მწარე და მყარია!...

(ლექსებს ალგებრის სახელმძღვანელოდან).

არის ადამიანი, რომელიც სათვალეებს ატარებს...
შვეყნად ბევრია ასეთი ადამიანი: წინ—სათვალეები,
უკან—ადამიანი, შუბლზე—აბრა, აბრაზე—წარწერა:
„სწორი ხელვა სავალდებულო არაა!“...

ასეთ ადამიანებს რომ ყველას ერთ შენობაში, ანუ
უკეთ—შენობის ერთ ოთახში მოუყაროთ თავი, მიღეწ-
მოღეწებასა და ძინტელაობაში ერთმანეთს შუშაბანდებს
ჩაუღეწავენ...

— იკითხონ მათ, თორემ ჩვენ რა გვენაღვლებათ,
იტყვის ზოგი დაუღევარი მკითხველი.

ადვილი სათქმელია. მაგრამ უფარვისი შუშის ნაშ-
ბერეები თუ თავზე გადმოაყარეს, მაშინ?...

ღიას, ზიზით და კიდევ სიბრაღის გრძობით,
მაგრამ მაინც მოგიწევთ ასეთი ადამიანებისაკენ ნებისთ
თუ უნებლიეთ მიხვდება.

მიხედეთ, მაგრამ ეცადეთ კი თავი ზოარდით,
ფრთხილად იყვეთ, თორემ, საკუთარ შუშაბანდებს რომ
მოარჩებინან, შემდეგ უეჭვოა, თქვენსკენაც წამოსწევენ
ხაჯიანთ ტლანქ ხელებს...

ყველას ვეალებათ: გაუფრთხილდეს საკუთარ შუშა-
ბანდს!...

ვიცი, „სათვალეებიანები“ ამ შენიშვნაზე ასტეხენ
ქრით დაუსრულებელ განგაშს...

განგაში არაფერია, მაგრამ თავის შემდგომ გან-
ვითარებაში იგი უეჭველად გადავა ყაყანში, ყაყანი —
ქაქყანში, ქაქყანი — ჩაჩანში, ჩაჩანი—ცაცხანში, ცაც-
ხანი—ფაფხანში, ფაფხანი—ფოფინში, ფოფინი — ბო-
ყინში, ბოყინი—სლოკინში... ზოლო სლოკინს შედეგათ
მოსდებს ან სრული სასიკვდილო გარინდება. ან კიდევ
ბებრის უკბილო ჩიფჩიფად ქცევა.

ჩიფჩიფის ხვედრი კი ამ ცოდვილ ქვეყანაზე ასეთია:
არის ერთი დაუსრულებელი, უაზრო და უსიამეობრო
შობილობა ორი ჭიშკისა და ოქოთ-აქეთ წყვისაგან მოზ-
ლილ-მოჩყეული ჩაჩის ანუ ლაშების ერთმანეთზე კი-
ბი და მშრალი ცაცუნისა, ანუ კიდევ—ორი უკბილო
ყბის, მოლაღულობისაგან ძალზე დაგძელებული ბოლო-
ფის ერთი-ერთმანეთზე ლიბინი სლაგუნისა, ისე; თით-
ქის ახლად წყლიდან ამოღებულნი, ორი სასიკვდილო
ფინიანში მყოფი თევზი ერთმანეთს ნახევრად მშრალ
ბოლოებს უტყაბუნებენო.

რა აზრი იქვს ამ ტყაბუნს? ზოთა რუსთაველის
მბულს უგულვით მტლავა-მტლუშვიც“ კი მთელი ბედ-
ნიერებაა მასთან შედარებით. გარეშე მაყურებელში იგი
მხოლოდ უსიამოვნებას იწვევს.

ცუტია მხოლოდ და აუტანელი, თუ რომელიმე უაზ-
როთ გაქმეული „კულდი“ ანუ „ბოლო“ ცოცხალ ადამიანს
სადმე სხეულის ცოცხალ ნაწილზე მოხვდა. ასეთ არა-
სახარბიელო წუთს გურული ქალი წამოიძახებს ხოლმე:
„ტანში დამზრინა!“-ო.

არავისთვის სასიამოვნო არ არის, რა თქმა უნდა,
შეუფრებელ „ბოლოს“ ასეთი შეხება.
მაგრამ დროა გადვიდეთ სჯაზე.

არსებობს ლიტერატურული მიმდინარეობა: „მემარ-
ცხენეობა“. მისა საუკეთესო წევრებმა იციან „ტარტა-
როზის“ ამ ჯგუფისადმი დამოკიდებულება. მაგრამ არც
ერთი დამოკიდებულება, მდგომარეობა, ჯგუფი თუ მიმ-
დინარეობა არ არის დაზღვეული. ზოგი მართლაც რომ
„მემარცხენელი ელემენტისაგან.“

ასეთ „ელემენტად“ უნდა ჩაითვალოს ახლანდ გა-
მოსულ ქურხალ „მემარცხენეობის“ № 2-ში ბიბლიოგ-
რაფი-კრიტიკოსი, ვინმე „ლ. ანი“.

რედაქციის საგულისხმოად უნდა ითქვას, რომ სრუ-
ლიად საჭირო არ იყო ქურხალისთვის ასეთი „კულის-
გამოსკვნა“. იქნება „კულდა ხარივით“ აკვიტებული ვი-
მეა!... მაშინ ევალებოდათ ქურხალის მესვეურთ იმ-
გასინჯვა, თუ რას სწერს „ლ. ანი“.

„ლ. ანი“ კი სწერს:

„კოკიის დღე“

მე დავიღაღე ოცნების გზებზე
და უსახლკარო შენთან ვბრუნდები,
მეტად ბასრია ჰაერი მთებზე,
მეტად ბრწყინავენ იაგუნდები...
მაინც ეს ხმები და ეს ფერები,
ეს მოძრაობა და აგონია
ისე მწყობრია, ვით სიმღერები,
და ისე ნაზი, ვით სიმფონია!...
რა მომელოდა და რა დამარქვენს?
ნუ თუ ეს იყო ჩემი მიზნები?
სულის სალაროს რადა ვნდი სარქველს?
რისთვის ვინთები? რისთვის ვიგზნები?
თითარ ზამბახების დვანან ფარდები,

გააქვთ გრიალი პალმების ქოლგებს
და ისე ჰყრიან თეთრი ვარდები,
თითქოს ათასი აქ გედი მოჰკლეს...
მეუბნებთან გრძნობა ვიმონებს,
შენი ლექსები დრომ მიმოფანტა...
მეც ხიყვარულით დამწვარ სტრიქონებს
გულში ვატარებ დღეს კონტრანაზანდათ...
ავხლად სურვილს მხურვალე ლოდნი,
გულს გინახავდი, როგორც შაჰ-ნამეს,
და შენ ვი თურმე სხვას ჰპირდებოდი
ათას ერთ კოცნას, ათას ერთ დამეს...
მოვიდა რისხვით დრუბელი ლეგა,
ზოგი დაიბნა, ხმლები დამყარა,
ზღვამ გმინვით ქვიშა შორს გამოლექა
და ფუძე ნაპირთ გამოუთხარა...
სამუშაოდან დამბრუნებული
გარეუბანში ვავიცილი ქუჩას,
ფიქრობ, რათ უნდა გაჩერდეს გული,
როდესაც ბრძოლას ბოლო არ უჩანს?!
მოვდივარ მომაქვს სხვა მოგონება,
ეს ლექსება ჩემი ქონება,
ხაით წავიდე, როგორ გვობია?
აგერ წყალი დვას და ჭობია!...

ხუთი სუბათი-ხუთასი მილიონი!

რამდენი ასეთი არა მარტო სუბათი, არამედ განდობოვული ცოცხალი საქმე გააქედმ-
 გა ჩვენი საზოგადოება კავშირის სსსრკმვლოთ და სასიხაღლოთ, როცა ინდუსტრიულიზაციის
 მემორა სხსხი სავსებით იძნება განაღდებული... და „ტარტაროზს“ გული უკვე კავაოვილმ
 ბით ეცინება, რადგან წინდწინ არის დაწმუნებული, როც სხსხი სავსებით იძნება განა-
 ღდებული..

სად არის ეს ზომიერი ან, სად არის: „ლ—ანი“
 განაზრდობს:

„ზევით მოყვანილი ლექსი არ არის ერთი ავტორის
 ეს შედგენილია „პოეზიის დღეში“ დაბეჭდილ ლექსები-
 დან და წარმოადგენს კოლექტიურ (!) შემოქმედების ნიმ
 უშს. პირველი კუპლეტი გუთუნის გაფრინდაშვილს, მე-
 ორე—ზომლეთელს, მესამე — გრიშაშვილს, მეოთხე—
 ტ. ტაბიძეს, მეხუთე—მარიჯანს, მეექვსე—თარიშვილს
 და მიყოლებით: იასამანი, ბაბილინა და ტერენტი გრანე
 ლი:

ეს ლექსი სხვადასხვა კუპლეტებიდან არის შედგენი
 ლი, მაგრამ მთლიანობა მინც დატულია, რადგან არც
 ერთ ქართულ პოეტს, აქ მონაწილეს, არ აქვს თავისი
 განსაკუთრებული სახე და მთელი ქართული ლიტერა-
 ტურა წარმოადგენს ერთ უნიჭო შტამს. ეს კიდევ ერთ-
 ხელ იმას ამტკიცებს, რამდენად დაცემულია ქართული
 ლექსის კულტურა.

მთელი პოეზია ერთი ფონია და მის გარღვევას არც
 ერთი პოეტი არ ცდილობს. ყველა კმაყოფილია, თუ
 შტამს შეუფარდა თავისი შემოქმედება.

ბოძოლა ინსტრუქციისათვის—ამ მემარცხენე პოეტე
 ბის ლოზუნგია ...

ახლა ჩვენც ვნახოთ, თუ როგორ „იბრძვიან“ მემარ
 (სხენე პოეტები ამ ლოზუნგისთვის:

„მემარცხენეობა“ № 5:

ჩვენში ყოველი ქვა
 სისხლით მორწყულია..

რამდენი გულიც გვაქვს
 —იმდენი წყლულია;

რადღები გარბიან
 მტკვარი იჭინთება

ფეხებიც არ შიაკვს
 შეღარ იჭიდება

შორს მუხა ირხევა
 ფრინველთა ვრებულით
 და ღრიან ველებში.
 ღამე და ბინდია.

გაჯახირებულ სხეულიდან
 ლექსი გამოდის
 კადის ნატეხებს ემზავსება
 სულის ნახევი

არც ეს ლექსი გახლავთ ერთი ავტორის; ის ამიწ-
 ლებულია იმავე უფრალ „მემარცხენეობის“ № 2-დან,
 რომლის კუზედაც ბრძნულად ზის „ლ. ანი“ და ასე
 ვსთქვათ, „კუდზე ბზიკაც არ იკარებს“... ამოღებული
 თითო ლექსიდან (ბიძინა აბულაძისა, დეფთ გაჩეჩილა-
 ძისა და სხვათა თითო კუპლეტი).

მიუხედავად ამისა, იმ უნიჭობას; რომელზეც ჰგო-
 დებს „ლ. ანი“, საესებით და პირნათლად ემსახურებო
 ეს, „ლ. ანის“ გავებით, „კოლექტიური შემოქმედება“...

რა თქმა უნდა, საბოლოო ანგარიშში ეს უნიჭობა
 მხოლოდ და მარტო ოდენ მკვლევარის (ამ შემთხვევაში
 „ლ. ანის“) - უნიჭობას შეიცავს და მეტს არაფერს. რა-
 ზედაც ჩვენ ახლა სიტყვას ვეღარ განვარძობთ. მაგრამ
 უფრო ნიჭიერთ და შეგნებულთ „მემარცხენეობიდან“
 ვეალეობდათ ამ „მემარცხენეობისაგან“ თავიანთი
 შედარებით ჯერ მინც სუფთა საქმის დაცვა.

ასე უტღია „ლ. ანები“ თუ უსუფთაო ბაღნები—
 კუდში!...

მაგრამ ჩვენ ვიცით, რომ ყოველივე ეს უფრო „მრუ-
 დე სათვალეობის“ ბრალია, ვიდრე საღი თუ არა საღი
 მდგომარეობისა;

და ჩვენც ხომ იქა ვართ, სადაც „მრუდე სათვალე-
 ები“ ან კიდევ—„მრუდე სარკე“ ჰკიდია... თუნდაც ეს
 იყვეს ვინმე „პატივცემულის“ ცვირბი სხვა უფრალ „მა-
 ზივცემულის“ კუდის ძირში!...

ტარტაროზი,

რეჟისორი ახმეტელი, რელსთ გუგუნის ამხვეტელი...

— შარშანწინდელ სეზონში გემის საპე მარცხნივ ძლივს მივმართე...
 შარშან რუსთაველის თეატრში „რდევინა“ გემ „ავტორაითი“ ძლივს ძლივობით გამოტანა სამშვიდობოს...
 წელს კი... როცა წყლიდან, ასე ვსთქვათ, უკვე მშრად ვარ ამოსული, ეს რელსების გუგუნი ჯავრით ავერავერ გადამიტანს: მეშინია ლიანდაგზე დაჯახებისა... მარცხიანი შეიქნა რაღაც ეს ოხერი გზა..

ლ ო ბ ო № 1

(საღ. უზრ. ცომისარიატის და ქალ. აღმასკომის საყურადღებოდ)

რუსთაველის პროსპექტზე არის ლოტო, პირველი...
 (ეს საკონცერტო დარბაზში თუმცა არის საკვირველი!).
 თეატრში ხალხი არ შედის — აქ კი გაქედნილია!
 (ვინ არ ვინდა აქ არ დადის — „ყრუ“ თუ გამოცდილია!).
 ზეგზმა პატროსან კაცმა აქ „ჩაიბასქნა“ კვლავ...
 (შუშებიც ბევრი დადიან — ნაკლებია ბურჯუა!)

არის აურზაური და ჩხუბი, დავიდარაბა...
 (ვინ იცის, რამდენს ენგრევა: მუშტით გულას დარაბას).
 სსსარგებლო გასართობებს ვინც რომ ფეხს არ აკარებს, როცა დალაშქრება, ხელად ადგება ლოტოს კარებს...
 რაც მოგებას გიჩვენებენ — ვერ იხილავ მას თვლით...
 უმეჭველად დაგაკლებენ — როგორადაც სურთ, ძალით...

თანაც „დავესკად“ გაძლიერენ ბილეთს, „ატრიტკას“, ნოტას... („დიანოად“ აგაკველდვენ — არ სჯერდებიან ცოტას).
 და უსაზღვრო ძარცვა-გლეჯამ, ვისაც სურს, აქ აჩაღებს... (რალა სხვაგან სანთლით ვეძებთ, აქ ვერ ვნახავთ ყაჩაღებს?!).
 — კომისარიატმა გვითხრა, შენ ვით ბედავ უარსო? იმის გადაწყვეტილებას გვერდს ვერვინ აუარაო... აქ მსახური მომსვლილს უმზერს, ვით მონასა და ყმასა... (როგორც სურს ისე გექცევა, არ ვაღებებებს ხმასა!).
 ზოგიერთ აქ მსახურთაგანს თავი მალლა უჭირავს, კრიკუნს დასახების დროზე, ტკიბლად სძინავს და ხვრინავს. მოპარული კარტი იგებს — ეს ბევრმა აღიარა!
 (საჭიროა აღმოიფხვრას აქედან ეს იარა...).
 ვის ერგება, ვის აძლიერენ, ან ეს წესი ვისია? (საჭიროა, რომ ხანდისხან ექნას აქ რევიზია!!)
 სისუფთავეზე რა ვითხრათ, ნაგავის გოდარსა ჰგავს! (ამ საუცხოვო შენობას პატრონი ალარა ჰყავს?!).
 ვერ გაივლი, იმოდენა აქ ნაგავი ქუჩდება... კიბე, დარბაზი, ვერანდა; მოუვლელად ფუჭდება... ახალ შენობებს ვაშენებთ, — აშენებულს კი ვანგრევთ?! (აღმასკომო, რასა ფიჭრობ? — ყურებს რად არ გაანძრევ!).
 ყველაფერით წინ მივიწვევთ, ის ველარ ვნახეთ ხოლო, ლოტოების არსებობას თუ მოვლენა ბოლო?!

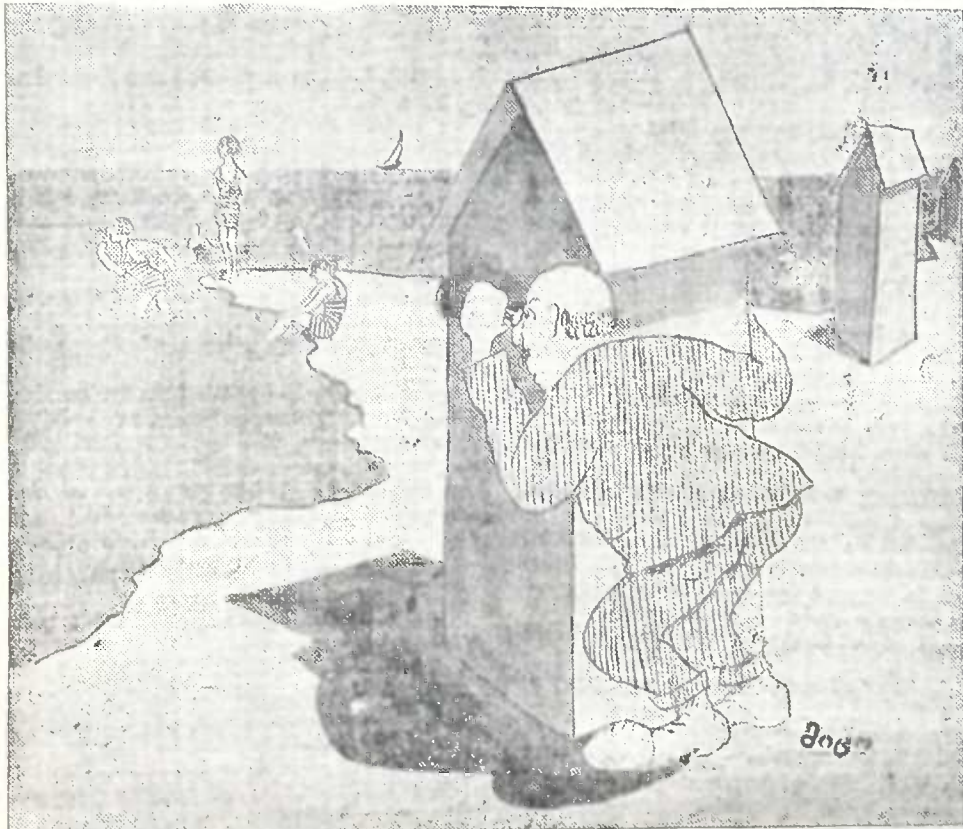
ტარზან

ნმპი (გურია)

ყაფილდთა თავმჯდომარეს აქვე ნახავთ, თუ გწადია, ხევის აფთიაქის გამგეს, გვარად იგი ჩხიკვაძეა.
 შავი ღვინით გაღვმილსა დაჰკარგავთ თავის ბინა, დამთვრალა და დაწოლილა იქვე აფთიაქის წინა.
 თავს სოფელი წამოადგა წამლისათვის ერთი გლეხი, რა რომ ნახა მთვრალი გამგე მას დაეცა თავში მენი.
 მორიდებით გააღვიძა, რეცეპტი მისცა ხელშია: „შინ ავადმყოფი მიკვდება, სოლი მადგია ყელშია! გამოართვა, წიკითხა მომცინარემ დიდი ეწნით: „ეს წამალი დღეს არ არის, ველი ფოსტით ან დეპეშით!“
 დეპეშით კი წამლის მოსვლა არ გვსმენია ჯერ ხანამდე; სჯობს, დეპეშით, ვისცე ჯერ არს, მოგვაშოროს მსგავსი გამგე!

მაენი

სამართლიანობის მოყვარული გამგე

— მოიცა ერთი, კარგათ გახსინჯო, თუ შემდეგ ამჩემ თანამშრომელთაგან რომელი „შტატში“ ჩავრიცხო, რომელი „შტატგარეშე“ გავრიცხო, ხოლო რომელი სრულიად „შევაშოკლო“...

მეტროჭიპი

(სატირა I მოქ.)

მომხმედნი:

- ბარბალე—კაპასი დედაკაცი.
- გიგო—მესამე ნოქარი (მეტრო-ჭიპი);
- მიკია—ეაქარი.
- კეკელა—ხანში შესული მანდილოანის;
- გამგე კოოპერატივის;
- 1 ნოქარი;
- 2 ნოქარი;
- ფაცია;
- სონია;
- რუსტამ-მირზა-რეჯიმ-ოღლი—თათარი;
- ლეჩხო—გლები;
- ხუცესი;
- ლურჯხალათელნი;
- კონფერანსიე.

(სცენა წარმოადგენს კოოპერატივს. მოწყობილია ღაზები, მოსჩანს ყაფაზები, რაზედაც აწყვია ფართალი-კოოპერატივის აქვს ორი კარები: ერთი მუშტრებისათვის, ხოლო მეორე წარმოადგენს გამგის კაბინეტს. უკანა წმინდი წარმოადგენს დიდ გამწე ფარდას, რომელიც დახურულია დრომდე, ხოლო, როცა ეს პიესის კვანძის გასახსნელად საჭირო შეიქნება, მაშინ გადაიწევა ფარდა და გაიხსნება პიესის კვანძი. სცენაზე არიან: ნოქარი გიგო და კონფერანსიე. გიგო რაღაცას დალაყუნობს და თითონაც არ იცის, რას აკეთებს. სცენაზე, წინა პლანზე

გვერდით ზის კონფერანსიე. დილა არის. ვერ სხვა ნოქარები არ მოსულან და არც მუშტრები სჩანან.

გამოსვლა 1.

კონფერანსიე—საცოდავი სენი გიგო ამ მუშკოპის ნოქარია, უნდილია უბედური, რაღაც გლახა ნაქნარია;

სად არ დადგა სამსახურში, ვერ გამოდგა ვერსად ვერა, უსაქმობა და შიმშილი ბიდკრულს უბელზე დაეწერა...

ხან უფროსმა დაითხოვა, ხან კი თითონ აღარ დატგა, ჯარშიაც კი სსსლდათოთ. უბედური ვერ გამოდგა.

დღეს აქა ჩვენი გიგო, მუშკოპის ნოქარია, მაგრამ აქაც დაფართბალობს, როგორც დაკლული ვარია!

გამოსვლა 2.

1 და 2 ნოქარები—(გიგოს) გამარჯვება, გიგო, გამარჯ

ჯეგბა! შენ რაღა აღრე მოსულხარ დღეს?

გიგო—(იციანს) ხი, ხი, ხი, ხი! ვინდა აღრე მოვიდე და ვინდა გვიან, ამ ჩვენ გამგეს მაინც ვერას მოაწონებ.

1 ნოქარი—ნუ გეშინიან, გიგო.

2 ნოქარი—ისე დადექ, როგორც ბლალჩინის ჯოხი.

გიგო—(იციანს) ხი, ხი, ხი, ხი! ვერე, ვერე დავდებ ტელეგრაფის ბოძივით!

1 და 2 ნოქ.—(იციანს) ჰო, ასტე, ასტე!

გიგო—(მიდის გაჭიმული გამგის კარებიხაკენ, როგორც ჯარისკაცი და სთვლის) ერთი, ორი, სამი არა, თუ ღმერთი გწამთ, მე დასაბრაკი ბიჭი ვიყავი, რომ არ წამიყვანეს სალდათში... (კიდევ დადის გაჭიმული ჯარისკაცისავით და ითვლის) ერთი, ორი, სამი... (ამ ღროს შემოდის გამგე).

გამოსვლა 2.

იგინივე და გამგე

გამგე—ეს რა ამბავია! არა, არა, შებრიყვო, კოოპერატივი არის ეს თუ ყაზარმა?!..

გიგო—მინავათი ვარ, გასპადინ ტავარიში!

გამგე—არა, შენი სამსახური აქ არ შეიძლება!..

გიგო—ეს ერთი მაპატიე და ჩემს დღეში აღარ ვითამაშებ სალდათობას.

გამგე—(ნოქარებს) შორს ეს იაფფასიანი საქონელი, არ გვინდა! ძალიან ცოტა მოგებას იძლევა!..

2 ნოქარი—მაშ, რა ჩნას მუშა - მოსამსახურებმა?!.

გამგე—არაფერი საქორნი არიან ვე შენი მუშა. მოსამსახურენი, რაღაცას წვერილ-წვერილად ყიდულობენ და მეტი არაფერი ხეიარი არ ყრია მაგათში!..

1 ნოქ.—კი, მაგრამ მარტო ხეიარში ხომ არ არის საქმე?!.

გამგე—ის, რაც ჩვენ ცოტა მოგებას მოგვცემს, არ გვინდა.

2. ნოქარი—როგორ შეიძლება!..

გამგე—ყურები გამოიხიკეთ და გაიგეთ, რომ დღეს რეჟიმ-ეკონომია არის და რაც შეიძლება ცოტა უნდა დაეხარჯოთ და ბევრი მოვიყოთ!..

1 ნოქარი—ჰო, მართლა, ამხანაგო, ერთი მეტრო-ლაიფ კოოპერატივში და ისიც გუშინ დაიკარგა. ეხლა თუ არ გვიყიდეთ საზომი მეტრო, ჩვენ დღეს მაღაზიაში ვმარაგდებთ ვერ გავაკეთებთ!..

გამგე—ერთი კაპეიკის დახარჯვაც არ შემიძლიან!

2 ნოქ.—მაშ, მტკაველით ხომ არ გავზომავთ?!.

გამგე—გაიგეთ, რომ დღეს რეჟიმ-ეკონომიაც და ზედმეტი კაპეიკის დახარჯვაც არ შეიძლება!

1 ნოქ.—მაშ, როგორ მიუზომოთ ფართალი?!.

გამგე—როგორც ვადაა, ისე მიუზოქეთ.

2 ნოქ.—ასეთ ეკონომიას შეუძლიან სრულიად დალუპოს კოოპერატივი.

გამგე—რას დავებდ მე კოოპერატივს? მე ბრძანება მაქვს, რომ სასტიკათ დავიკცა, „რეჟიმ - ეკონომია“. არ შემიძლიან არც ერთი გროშის გადახარჯვა.

1 ნოქ.—მაშ, რა ვქნათ?

გამგე—თვალდათვალ გავზომეთ!..

2 ნოქ.—თვალდათვალ გავზომე, როგორ შეიძლება?.

გიგო—ისე შეიძლება, რომ მზე მალლა იყოს.

1 ნოქ.—ბიჭო, შე ლენჩო, ფართალი და თვალ და თვალ გავზომე ვის გაუგონია!

გიგო—მე კი გავზომავ და!..

გამგე—რატომაც არა! ხუთი წელიწადია აქა ხართ და „ნეუტელი“ აქამდის ვერ მიჩვიეთ თვალს?

1 ნოქ.—რაღა, ამხანაგო! რაღა შეიძლება უმეტროთ ფართლის გავზომე?!.

გიგო—ძალიან კარგათაც შეიძლება!..

1 და 2 ნოქარები—დღა, კილო!..

გამგე—როგორ, მე რეჟიმ-ეკონომიის მოსაჩრღემ, მე დავარღვო პრინციპი და ზედმეტი ხარჯი გავწიო? არ იფიქროთ... თავში ქვა იხალეთ და, როგორც ვინდა, ისე მიუზომეთ! აბა, მე შეედივარ და გაფრთხი-

ლებთ: ერთი წუთით არ იქნეს შეფერხებული ვაქრობა, თორემ სამივეს სამართალში მიგცემთ!..

(გაღის).

გიგო—მე რას მერჩი, რა ისე მიუზომო, როგორც ლარი.

1 ნოქ.—უყურე ახლა ამ გლახის კირს! რას მიუზო-მავ, ბიჭო, რას?

2 ნოქარი—მამაძაღლს შარვალი ვერ შეუზნევი, მიღღემჩი ღია აქვს კიშკარი და მაგი მიუზომავს უმეტროთ?!..

გიგო—სწორეთ იმ შარვალშია საქმე, შენ რა იცი!..

1 ნოქ.—კაია, კაი. ჩეიღენ ენა!

(ორივე ნოქარები მტკაველით ზომავენ დაზგაზე მეტრის სიგრძეს).

გიგო—ხი, ხი, ხი! ტყუილათაა ზომავთ. არ გამოვე სწორეთ!

2 ნოქარი—აა, აგერ მაქვს დაზგაზე გავზომილი და არ მოტდულილდე.

გიგო—მე არა მქირდება თქვენი მეტრო. ჩემი მეტრო მე სულ ზედა მაქვს. სადაც წავალ, თან დამაქვს.

1 ნოქარი—ვი, მისი ოჯახი დეიწვეს, ვინც ის გამგეთ დააყენა. „თვალდათვალ“ გავზომეთო... ორი-სამი მანეთის დახარჯვაც ეხარება და თუ ათი და ასი მანეთის ღირებულება გადავავოლებთ, ეს არაფერია!.. ავია საქმის ცოდნა? ავია მომქირნეობა, ავია რეჟიმ ეკონომია?!..

გამოსვლა 4.

იგინივე და ლექსო

ლექსო—(თავს შემოყოფს) ამხანაგო, კომპერატია აქ არის?

1 ნოქ.—აქ არის, ბიძია, აქ რა ვინდა?

ლექსო—მე, შენი კირიზე, ამერიკა მინდა, ამერიკა!..

1 ნოქ.—რისთვის ვინდა, ბიძია, რისთვის?!.

ლექსო—ქვევითა ტანისთვის, შენი კირიზე!..

1 ნოქ.—ქალისთვის ვინდა, ბიძია, ქალისთვის?!..

ლექსო—ქალისა რა ჩემ ფეხებათ მინდა! ჩემთვის მინდა, კაცო, ჩემთვის!..

1 ნოქ.—ქვედა ტანი შენ რად ვინდა? იუბკას ხომ არ იცემ? ალბად, საპერანგე თუ ვინდა?!..

ლექსო—დიხ, საპერანგეც მინდა, და ისიცა!..

1 ნოქარი—რა ისიცა, კაცო, აღარ იტყვი?!.

ლექსო—შე ჩემანლაგ, ახლა, ყველაფერს ხომ არ გადაგიოთებებ! გელაპარაკები: საპერანგე და ისა... (ქვევით აჩვენებს).

1 ნოქ.—რა ისა, სანიფხვე?!.

ლექსო—ჩხირი კედელს ძლივს არ მიხვდი?

(შემოდინან: ზუცესი, თათარი)

2 ნოქარი—მამო, მობრძანდით, საანაფორე თუ ვინდათ, კარგი ნაჭერი ვახლავთ!..

(ზუცესი მიდის მე-2 ნოქართან)

ლექსო—(1 ნოქარს) რა ღირს, ამხანაგო, ეს ამერიკა?

1 ნოქ.—ათი შუური და სამი ჩეთი.

ლექსო—შე ჩემანლაგ, ეს სამი ჩეთი რაღა არის?

1 ნოქარი—ასეა, ბიძია, ასე, ათი შუური და ერთი კაპეიკი ღირდა, მარა ერთი ჩეთი ქე დაეჯეკლით ამ კამპანიაზე!..

ლექსო—რა კამპანიას, რის კამპანიასო! შე მუღრ-გო მე ფასსა გკითხავ და შენ კამპანიაზე მელაპარაკები?!.

1 ნოქარი—ჰო, ბიძია, კამპანია ქვია ამ დაკლებას, კამპანია!..

ლექსო—მერე და შე ჩემის თექვსმეტინაო, თქვენ კამპანიებს მართავთ აქა და საწყალ კაცს ერთი ჩეთის მეტს არ უკლებთ?!..

1 ნოქარი—ასტეა, ბიძია, და მე რა ვქნა!..

ლექსო—მოქერი, მოქერი ერთი ათი მეტრის!

(მიდის რუხტამა და ხელს გაკრავს ზუცესს).

რუხტამა—ვი, მუღლა, ზადი იქით! ამდენი ზღანრ რათ ვინდა? მოაყერი და ზაიღე.

გოდება გრიშაშვილისა

აი სად ყრია ჩვენი ღიღება!
 ლამის სირცხვილით ავეწვას ლოკა...
 ასე გოდებდა და ამ გოდებას
 ძველი ტვილისის გოგონა მოჰყავს.

გვეჩენება ცალი ათი!
 კოლგერატივის ბოქებს
 მისევე უდებენ ურემს,
 იცის, რომ თავმჯდომარე,
 მას ნავთით დაუბრუნებს!
 გადის მას შემდეგ ხანი,
 ნავთს ელის თავმჯდომარე...
 არ მოდის იმას ნავთი,
 ოთახს უნათებს მთვარე...
 ძაფი გაუწყდა ლოდინს —
 და თავმჯდომარე გოდებს...
 კოლგერატივიც მოდის:
 ითხოვს ცარიელ ბოქებს.
 იწყება ორ თემ შუა
 ბოქებსზე უტლა, დავა...
 ასეთი ხალხით საქმე,
 ვინ იტყვის, რომ წინ წავაი...

მელა კულა.

ბიქტორი კურდელის მაგიერათ

(ძირულისათვის)

ბიქტორმა სთქვა: „ბანკში ვზივარ
 ვერეინ მოვა ჩემზედაო,
 უღვაშ გრებით საქეიფოთ
 ვჯდები ხშირათ ცხენზედაო...“
 ბანკის ფულები შევეყანწე
 ხუსკივადის ფენზედაო
 მიყვარს მკლავთა შემოხვევა
 ტიტლიკანა წელზედაო...
 გვიხვდეს: კაცი მოდის,
 პორთფელი აქვს გვერდზედაო;
 ბილიციონერებს მოუძღვის,
 გულმოსილინი ჩემზედაო...
 რა შევინიშნე: გაფაზმორე,
 გადავჯექ სხვა სელზედაო.
 შემოაცვიფდნენ და ზრდილობით
 მეც წამოვბტი ზეზედაო.
 არ დამიშურეს: ერთმა წუწკმა
 კონდაბი მკრა წელზედაო.
 გამათრიეს, ამიყვანეს,
 ჩამოვიცილეს ზეზედაო,
 ვერაფერი ვერ დამაკლეს,
 თუმც დამზილეს ძალზედაო;
 მხოლოდ ეს სთქვეს: „დროებითი
 მკუხნათ სამასურზედაო“.
 დღეს კი არტყინათა ვარ,
 ვიმღერე ბოხ ხმაზედაო;
 ჩვენს თავმჯდომარეს ხომ ბინდი
 ავაწებთ თვალზედაო?!

ძირულელი თულა:

გულუბრყვილო თავმჯდომარე

ორი დღით გავცდი ქალაქს,
 ქალაქს, დახვარტულს, მტვრიანს,
 ვეწვიე მყუდრო ალაგს,
 სოფელს მშვიდსა და სვიანს.
 და ეს ამბავი სწორედ,
 მე რომ აქ ვაქნობ მკითხველს,
 მოხდა მაისის ბოლოს,
 როგორც სოფელში მითხრეს...
 ერთ თემის თავმჯდომარეს
 ბურღი ეჭირა ხელში,
 თუმც ბურღით მუწაობა,
 არ ახსოვს თავის დღეში!
 ცხენის ქენებით, კახტად
 ჩვენ თემზე ჩაიარა —
 და ჩვენი თავმჯდომარე
 დუქანში დაიბარა!
 ერთი ტარიფის ხალხია,
 ერთმანეთს შეხვდენ მყისევე!
 დამხდელურმა კითხა: ბურღი
 სად გჭონდა, სად იყიდე?
 მოსული ამბობს: „არსად!
 აქედან მიმაქვს თემში:

მიწებსა ვებურღე სოფლად;
 ნავთი ამოდის ჩვენში!..
 ნუ ნუმობ! აბა, მითხარ
 თქვენს თემში ნავთს რა უნდა?
 აი! შე ტრუ და ვირთხა!
 (დამხდელს სიცრუე სძულდა!)
 — რამ მოვგონა, კაცო,
 რა არის, სულ ხუმრობ!..
 ენახავ, შენ მითხვდე ნავთსა,
 რომ ფეჩი გაიხურო.
 მე მართალს გეუბნები,
 შენ იცი, თუ არ გჯერა...
 უტლა მე მასზედ ვფიქრობ,
 რაში ჩავახსნა ყველა!
 არა და, იქ იქცევა
 ამდენი ნავთი ტყვილა
 — „შენ ხუმრობ!“ — თუ ვხუმრობ...
 არ გამითენდეს დილა!..
 — ნაშ თუ ვე მართალია,
 ამოდის თქვენში ნავთი,
 ბოქებს გათხოვებთ, კაცო,

ლოქსო ჭადის)
 ხუცესი—იმე! რა უნდა ამ ურჯულოს ჩემგან?
 რუსტამ—რჯული და შენთან იონტურ, ნამუსი და
 შენთან იონტურ. ჩემთან რჯულიც არის და ნამუსიც.
 ხუცესი—(რომელსაც მოუტრეს სანაფორე) უი, დაგ-
 წყველოს სამას სამოცდა სამმა წმინდა გიორგიმ! ეს რა
 ეშმაკი გადამეკიდა!..
 — (მიდის და გზაში ჩაილაპარაკებს:) დურაქი!
 რუსტამი—(გაჯავრებული) დურაქი და შენა ხარ,
 უშაქი და შენა ხარ, დონლუზ, ქოფოიოდლი!..
 ♪ ნოქ.—რა გინდა რუსტამში?
 რუსტამი—(თვალს გააყოლებს ხუცეს და გაჯავრ-
 ხული) მულლა, ქოფოიოდლი!..
 ♪ ნოქარი—რუსტამ რა გინდა, ილარ იტყვი?..
 რუსტამი—(ნოქარს) რა გინდა, რა გინდა!.. რა გინ-
 და და ჩითი გინდა!..
 ♪ ნოქარი—რამდენი მეტრო გინდა? აი, ეს ღირს
 სამი აბანი, ეს ღირს ათი შაური, აირჩიე, რომელიც
 გინდა!..
 რუსტამი—მოყერი ათ შაურიანს შუდი მეტრო!
 ♪ ნოქარი—რამდენი?
 რუსტამი—შუდი, შუდი! (უჭრიან და მიდის).
 (გზაში ხუყესზე გაჯავრებული) მულლა, ქოფოიო-
 დლი!
 (გავრძელება იქნება)

გოგონა.

ფ რ ი ლ ო ნ ლ ა რ ი

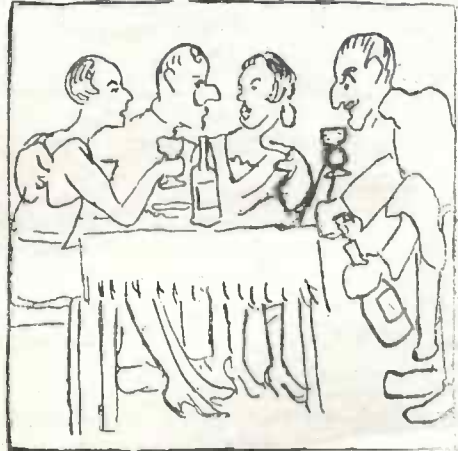
მოლარეა ჩვენი ფრიდონ,
ჩკინის „ლარიც“ იქ ადგას, მასთან,

ფერადი თუ თეთრი ფული
შიგ უწყევია დასტა-დასტა...
და ორი გზა, ორი ლარი,
ორი ხაზი, ორი გეზი,
ფრიდონისთვის იყო ქვეყნად
სამომხრად ასპარეზი...

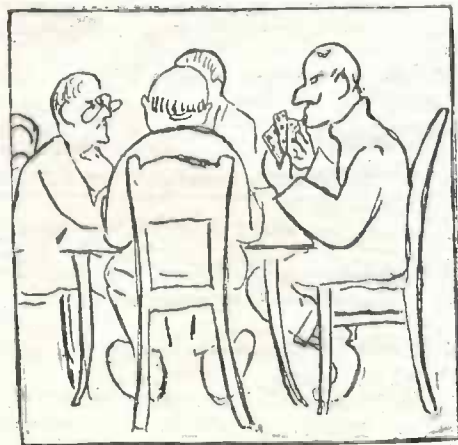
ერთი „სენი“ არ კიაროდა,

თითქოს ერთი ვერ ზღაკლავდა;

დილას: ბინით—ხაზინამდის,
ხაზინიდან—სალაროსკენ...
დროზე უნდა მიშველებდა,
იქ მიმსვლელნი, რომ არ მოსცდენს!..
და ამაყად დააქვს ფრიდონს
ფულით საჭე ტყავის ბოხია,
ხელშიც—ტროსტი! თავში—ფლოსტი!..
სხვა შეგნება მორჩია... მორჩია...
მხოლოდ ბოლოს აპ ბოლო დრომ
აკი ფაქტა ქაჯმა გვერდში
ქალებს წყვილად დატარებს,
ვერ „თავსდება“, ვერა—ერთში!..
და იქ... და იქ, მტკარის ფერდობში,
რომ ასეია „ელდორადო“,
უყვარს ფრიდონს „ღამის ტება“,
დროს ტარება უყვარს. ფართო!..

ყაზინოსაც შეგჩევია.
ღამ-ღამობით კარტს ჰფურცლავდა!..

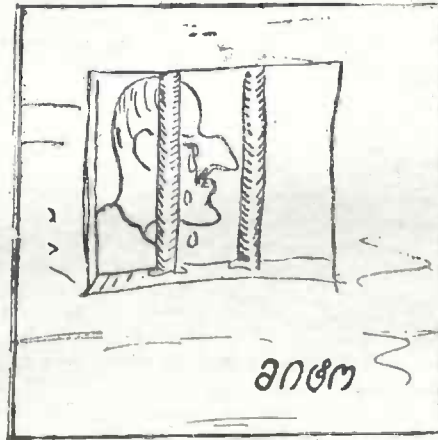
და ამ ზომით, და ამ გზებით
 დაეჩუტა ფრიდონს ჯიბეი...
 მე შენ გეტყვი, სალაროში
 სჭირდებოდა იმის კიბეი...
 მოსწი კარს და გააოაღე,
 ამოიღე დასტა-დასტა,
 მე შენ ვიბრა, აქ სხვებსავით,
 მოგიხდება „კულში“ დაქდა...
 მაგრამ... მაგრამ არ ეძინა
 მუშგლებინს და რევიზიას:
 ტყობილობდა... ცნობილობდა:
 ვინ აძლევდა „კაპებს“ ზიანს
 და ერთ დღით... დღით არა,
 ხაზინიდან, რომ დაბრუნდა,
 ფრიდონს თავზე ცა დაეცა,
 ზედ მზეიც შავად გადაბრუნდა!...

როცა ფრიდონ სანთლით ხელში
 კარებისკენ მიიწია...
 შემდეგ—სუდი... ახსოვს ფრიდონს...
 როგორც გუმინ, ახსოვს ყველა:

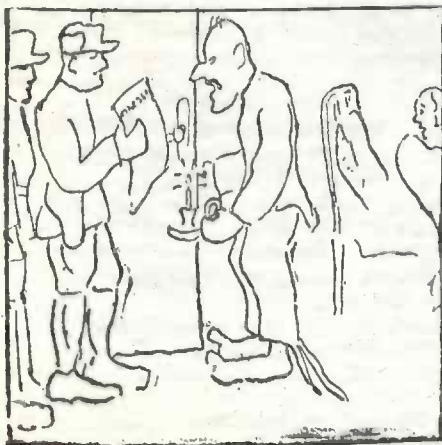

ტყვილად მოსცდა ღვაშიჩავა,
 მესხიშვილმაც ვერ უშველა!..

რევიზია!... რევიზია!...
 ავრია ფრიდონს „სხვენში“.
 იცის საქმე, როგორაც აქვს,
 იცის მაგრამ... დარჩეს ჩივნი...
 — ეს რა არის? ეს—რა?!... ეს—რა?!...
 და ფრიდონიც ჰკიბავს... ჰკიბავს!
 შგონია, თუ აღრინდულად
 თავს ახლაც გამოიქლიბავს!..
 შიში თუმცე აქვს, შაინც ნიჩა
 არ უტყდება ფრიდონს არა..
 და იმ დამეს, ლოგინისკენ
 საძილოთ რომ დაიხარა;
 — კაკუ!... კაკუ!... კარზე ხედი!

და დღეს... და დღეს ზის კვლავ ფრიდონ,
 როგორც უწინ, ბადეს იქით,
 მხოლოთ აქ ფულს ხელს არ ურევს,
 არც სალარო დამზერს რიხით!...
 ჰაზირა.

ორდერი და მილიცია!

ქ უ თ ა ი ს ი

— „რის მაქნისია ბალი ზაფხულში,
 — ზამთრობით არ სჯობს შოგ სერჯ-
 ნობა“?

აქ აღმასკომმა ბრძანა ეს ასე,
 ასე ბრძანა და ასეც იხება!
 ქალაქის ბალი წითელი მიწით
 ახილა, როგორც მეგრული ლომი,
 შიხურა მაგრათ ბალის კარები
 ზა ზედ დაადო ღიდი ბოქლომი!
 ამ შვა ზაფხულში გენიოსური
 ეს საქმე, ნეტავ, ვინ მოიგონა?!
 მე აღმასკომის თავმჯდომარე კი
 უფრო კვეიანი კაცი მეგონა!..

სიმრავლემ აცდინა

შენ ამბობდი ჩვენს მუშათა კოოპერატივს, საქო-
ნელთან, მუშტარიც აკლიათა?...
— ეს ხომ ლადისის წყლებს ეხევა ხალხი.

თელავის ელსადგურის გამგე

თელავის ელსადგური
კარგი გამგის ხელშია,
დათიკია ეს გამგე,
ყაყი სამოთხეშია:
თვიურ ხელფასს გარეშე
თუმანს იღებს დღეშია!
კოლის მძაც მოიყვანა,
მოიყენა გვერდშია,
ეს ორი ვაჟბატონი
ორ-სამს გეტყევათ დღეშია.
სიტყვა თუ შეუბრუნე,
ხელს წაგიჭერს ყელშია,
ავტოც ხელში ჩაივდეს,
გაიმართენ წელშია.
რადიო და ელსადგური
მათ პირად სარჩელშია
ეს ორი რომ ასე ლხინობს,
მუშა სატანჯველშია.
პროფკავშირსაც არ მოახმარს,
ისე გასწყვეტს წელშია.
ნეტავ, დარჩნენ ეს გარეები
სანამ ასე ბნელშია?..

ეკალი.

წ ა ლ ვ ე რ ი 1928 წ ე ლ ს

1928 წელს საქართველოში, სხვათა შორის, გაშენებული იყო აგარაკი წალვერი, სადაც უხვად იკმეოდა სურ-
ნელება ყვავილებისა, წიწვინ ხეებისა და... ნესვისა.
მას ხელს უშლიდა ფრიად უზნიშვნელო რამ: კეთილ-
მოწყობილობა. ეს არც არის გასაკვირი, რადგან მაშინ
წალვერის აღმასკომთან არ იყო მოწყობილი კეთილმო-
წყობის განყოფილება და საკურორტო სამმართველოს
კი ამისათვის არ ეცალა.

1928 წელს წალვერის ბარაკში, მოაგარაკებთან ერთად,
თითქმის „პოდრუსკით“ დადიოდნენ ისეთი ოთხფეხა
ცხოველები, როგორიც არიან: ხარი, ძროხა და სხვა. მო-
აგარაკის ყურს ხშირად ატყობდა იქვე ტალახში ჩა-
სურებული ღორის საამური ღრუტუნნი.

ახლა, 10 წლის შემდეგ, როცა შესრულებულია წალ-
ვერის საკურორტო მშენებლობის 10 წლიანი პერსპექ-
ტიული გეგმა, რასაკვირველია, სულ სხვა სურათია.

1928 წლის წალვერი კი ერთადერთად ფარეს წარმოად-
გენდა: ქუჩები სავსე იყო საქონლის პატივით, თხრილები
სავსეა მიხარისით საქანალიზაციო მილებს წარმოადგენ-
და და ფეხსადგილებში შიშით შედიოდნენ, რადგანაც არ
იყო აცილებული დანგრეულ ფიცრებში ჩაყირავების შე-
საძლებლობა.

მაიღებია და კულინარია

იმ წელს, რომელზედაც გვაქვს საუბარი, წალვერში
გავრცელებული იყო ორგვარი ეპიდემია: „საპარიკმახე-
რო“ და „საკბილისეკიმი“.

არსებითად, არც ერთი ამ ეპიდემიათაგანი არ იყო სა-
შიში, მაგრამ ისინი მაინც წარმოადგენდნენ დროებით სო-
ციალურ მოვლენას წალვერის თანამედროვე ცხოვრება-
ში. თითო მოაგარაკზე მოდიოდა თითო პარიკმახერი,
ხოლო ყოველ მოაგარაკის თითო კბილზე—თითო კბილის
ეკიმი. მიუხედავად ამისა, აგარაკის ფარგლებში ხშირად
შეხედვითადი თვგაბურძენილ მოაგარაკეს არ იყო
იშვითი კბილის ტკივილის გამო ყბაახვეული მოქალა-
ქეც. ბოროტი ენები ამბობდნენ, რომ კბილის ტკივილს
სწორედ კბილის ექიმთან ყოფნით წარმოიშვებოდა, ხო-
ლო თმის გაბურძენვა—პარიკმახერიბთან სიარულისა-
ნა.

სურსათ-სანოვავის სიძვირე დამოკიდებული იყო მე-
ტეოროლოგიურ პირობებზე და მოგაჭრეთა ფსიქოლო-
გიურ მდგომარეობაზე.

კოოპერატივი და კამკო ვაჟრობა

როგორც ყველგან, ისე წალვერშიც ითვლებოდა კოო-
პერატივი, მაგრამ იგი მხოლოდ... ითვლებოდა. კოოპე-
რატიულ დუქნის გახსნა ისევ და ისევ მაღაზიის გამგის
და ნოქრების ხასიათს და ხოშხე იყო დამოკიდებული.
ყოველ შემთხვევაში, წალვერის არც ერთმა მოაგარაკემ
არ იცოდა, თუ როდის იყო ღია კოოპერატიული დუქანი.
თვით მაღაზიაში ბლომად იყო საქონელი, მხოლოდ ნა-
კლებათ მოიპოვებოდა პირველ მოთხოვნილების საგნები;
სურსათ-სანოვავე და სხ. სამაგიეროთ, კერძო სავაჭრო-
ები დღე და ღამ ღია იყო და, როგორც იგივე ბოროტი
ენები გაიძახოდნენ, კერძო სავაჭროს როლი თანდათან
იზრდებოდა აგარაკის სავაჭრო ბრუნვაში.

განათობაში

წალვერში ბლომად იყო ისეთი კულტურული გასარ-
თობები, როგორც არის: „სიკინჭილი“, „მეველამ მიგო“,
„ლოტრეა“ და სხ. სამაგიეროთ, იქ სანთლითაც ვერ
იპოვდით წიგნთსაცავ-სამკითხველოს, ჰადრაკს და სხვა
ამისთანებს.

პრიზისები

როგორც საერთოდ ხდება ცხოვრებაში, ისე წალვერ-
შიაც იყო ერთგვარი კრიზისი. ეს გახლდათ კრიზისი
ნავთის.

ნუ გაგიკვირდებათ: მაქათალია ბაქოს ისეთივე გეო-
გრაფიული მდებარეობა ეჭირა, როგორც ახლა, მანძი-
ლიც იგივე იყო, რაც ახლა არის, რკინის გზაც იყო და
ნავთის ბილონებიც, მაგრამ წალვერში ნავთის კრიზისი
მაინც მუდამ იყო.

ისეთებიც იყვნენ, რომლებიც ამბობდნენ, რომ წალვერ-
ში ნავთის კრიზისი გამოწვეული იყო „სტანდარტ ოი-
ლის“ აგრესიულ მოქმედებით. იყო მეორე ჯგუფი, რომე-
ლიც წალვერის უნაეთობას კელოგის პაქტს აწერდა. იყო
საზოგადოების მესამე ნაწილი, რომელიც ნავთის კრიზისს
ბაქო-მათამის მეორე ნავთსადენის გაყვანის დაგვიანებით
ხსნიდა.

მიუხედავად ამისა, გამოჩნდნენ ისეთი აცეიებიც, რომ-

ს ა ა გ ა რ ა კ მ

ზაფხულს მანგლის ქალები...

ნარდი... მამაკი... ქალები...

ლებიც ამბობდნენ, რომ წალვერის უნავთობა იდგილობრივ მუშაკების უთაობაში უნდა ვეძებოთო. ამ უკანასკნელმა შეხედულებამ ფართო გამოხმაურება პოვა წალვერის მოაგარაკეთა ფართო ფენებში.

საერთოდ, გამწვავებულმა კამათმა უფრო გავრცელებული მდგომარეობა: მოაგარაკენი გათენებამდე ღვებოდნენ რიგში და ელოდნენ (ზშირად ამაოდ) ნავთით დატვირთულ ურბებს (!)... დიად, ნავთი ურბებით მოქონდათ წალვერში, თუმცა მატარებელი ხშირად ცარიელიც დადიოდა. ზოგიერთები ამტკიცებდნენ — ურბები აამუშავებს ადგილობრივ მეურნეობა შორის უმუშევრობის მოსასპობათო.

ლოდინისაგან გაღიზიანებული მოაგარაკენი, უმთავრესად სკამებით, სკამ-ლოგინებით და სხვა ჩამოსასვენებელი ნივთებით მოდიოდნენ ნავთის რიგში და ხშირად ჩამოეძინებოდათ კიდევ, მით უმეტეს, რომ რიგში მდგომთ ნებადართული ქონდათ ხვრინვა, ფშვინვა, ფსტენვა და ძილის სხვა ატრიბუტები.

ასეთი იყო წალვერი ამ ათი წლის წინად — 1928 წელს. სურათი მთლიანი იჭნება თუ მიუმატებთ რომანიულ სცენებს წალვერის დასასვენებელ სახლების ზოგიერთ, ფრიად ინტიმურ კუჩქულებში.

აღლარა-აღლარასან.

უბედური შემთხვევა

ნეოკლასიკური პოეზია

(ბაზრქმელება, იხ. „ბარბაროზი“, № 168). თაუზრი მემოკა

იმას ვამბობდი...

აჩის ისეთი ბედნიერი წამები,
როდესაც კაცი, ამ სიტყვებით განაწამები,
სალამობით შედიხარ კლუბში, რომ დაისვენო
და თანაც ყელი ნაყინით ან და ბურახით გაისვენო...
(კლუბებში ხომ ყველაფერს „დაკლებულ“ ფასებში
ჰყიდის!...)

მაგრამ სმა-ჰმა ჯიბის ბიუჯეტზეც ჰკვიდია!
მიერთმევე რამეს,
რის შემდეგ, შენაც, „საგარეოთ“ გამოწყობილი,
„გვიგულავებ“ ნეპაწავით ჯიბებში ხელებ-ჩაწყობილი....

როს მოგწყინდება თავბრუ დამბვვი ტრაილი
და დაუსრულებელი სეტიალი,
შესდები წუთით
(ხელში ქუდით,
და ხმეცბიუროკრატის მედიდურ პოზით)
და ყელ-მონადერი კომყოფოჩივით, პარში „სოვენტ-
სკი“ პაპაროზით,

თვალეირებ ვაუებს და ქალებს...
ასე და ამრიგად წყალს ასმევ თვალებს...
უკრავს ორუესტრი...
და ასტრაუში მესტერო

ასტრონომიულათ „ოსტრობს“!...
ერთი „პიანცა“ მუსიკანტი,
კამეჩივით მსხვილი და გიგანტი,
„ტორეადორში“ ურევს „ფოქსტროტს“...
(აღბათ, ისიც თუ „ოსტრობს“!...)
დგებარ და თვალთა ხედვის რეგის ტრაკიაში ატარებ ყველას

ზოგის დუმბილს, ზოგის ცხვირის ცემას,
ხოლო ზოგის ხეულას...
ბევრ პოეტი ობლიდა ზის მარტოთ მარტო, ჩაფიქრებული,
(აღბათ, მიტომ, რომ „გოხიზდატმა“ არ გამოისცხ

სამკითხველოს კარებში კი ვერკეტებე კრიტიკი,
რომელსაც უბედულ ქვეშ მოშლილი აქვს თითქმის
ყველა „ვინტიკი“,
კარიკატურული, კრეტან კატია რეკრიკოვას აჭრის ტიკებს

რომელიც „ჩიტაღიში“ ისე ხმაბლოლა ტიკტიკებს,
რომ ჩუმლაყის მოშლილი „გრომკოგოვარიტელი“ გვიგონებათ,

ისე ბიკრევს თავს, ჰუქუს და გონებას...
„მენუგოლოკიდან“ გამოდის რიგი ქალების

დიდი ცოდვის „აღსარება“

ზ ა ხ მ ა რ ო

(სამკურნალო წყლის აღმოჩენი ექსპედიცია).

— მამაო მარხვა გავტეხე და არ ვიცო, რაღა შევქვამე..

— დიდი ცოდვა ჩაგიდენია, შვილო..

— განა, მე ჩავიდინე? მეპურეს პურში ვებებრთელა ტარაკანა გამოეცხო, ველარ შევნიშნე და პირდაპირ შიგ შავატანე..

ბანშაროს მოსდის ცნობები: სადღაც არც ცხელი წყალით. ფაიკო ამბობს, ანთაძე: „თვით გადაავლეთ თველიო“, ამ წყალმა სასწაულებრივ განკურნა ერთი ქალიო!.. — სიცხელით კვერცხსა მზხარშავს, ჰკრა ივლიანემაც ბანოო... დაიძრა ექსპედიცია, რომ მოინადოს ვალიო, ცამეტი კაციო შებღარი და ერთიც წინამძღვარიო. მივიდა, მაგრამ რა ნახა, ბაყაყთა საბუღარიო: ორი მოზრდილი ბაყაყი. სჩანდა ჯირკც წამოშვდარიო. ამ რიგათ ექსპედიცია, ნობილეს დამავგარიო, დაბრუნდა სრულად უვნებლად, არ დაუტარგავს კვალიო. კოწიამ უთხრა გრიშას: „ექსპედიცია ჩვენო მითი სჯობს ნობილესას, რომ არ დაეამტვრიეთ ცხენო. და არ დასჭირდა ჩვენს ძებნას „კრასინ“ და „ამუნდსენიო“!..“

წიწმატი.

(მოკეკელო მანდილოსნები მათ უტყვირთან იქვს თვალებათ...)

„იონსეციაში“ თამაოკრეცილი კომსოზოლკა არმიელთან ერთად გარმოშკანსე ხტის და როაკავს... აი, იქ ერთი ჯგუფი უაქუნს რადიოს, მეორე ჯგუფიც უსმენს!.. (მხოლოდ ორივე სქესის „კორ-რადიოსი...“)

ერთ „მეშჩანვას“ აკვირებს მზისგან გარუჯულურ ექსკურსანტები. რომელთაც შიშველ ფეხებზე აცვიით გაქეცილი „სანდლები“!

„პროლოგურე სლიდელტ ანუ გაკრპე-ლება უკან მოსდევს.“

დონ-კიხოტი.

რევიზიის მოლოდინში

სცენა: — სკოლის სამასწავლებლო. დილია, მაგიდასთან ზის ფაცია.

ფაცია:—ერთი, წელს გოუძვრებოდე ამ რევიზიას და, თუ გინდა, ჩემს სიკრძე სანთელს ოუნთებ ანჩია ხატს.

„ნიჩერტა ნე დელიაუტ მოი დეტა“. ჯერ იყო და დიდი ზამთარი, მერე ყელვიტერება, მერე ექსკურსიები, ჩემი სიზარმაცე, არმიყოზა - სიყვარულობიე და ეს სასწაულო წელი ქე გარისინდა.

რა ჯანდაბა დაეხვედრო რევიზიას, ა? ლამაზი მანც ვიყო, რომ მევეწონო, იმ ოჯახ-ამოსაუღეტებს.

კაკო:— გამარჯობა, ფაცია! რამ დაგადონა, შე ქალო, ხუთი წლის შეყვარებულებით?

ფაცია:—თუ ძმა ხარ, მითხარი: რევიზია რომელ სკოლაშია, ხო არ იცი?

კაკო:—აგერაა, მუხიანში. (ფაცია შეკრთება). ხომ პიცი ჩემი მოწაფეების ამბავი. რომ ჰკითხოთ სად ცხოვრობ-თქვა, ამერიკაშიო—ასე გიპასუხებენ. რა ვქნა, არ ვიცო! გავხდე ავად! რაფერ გავხდე! დავიჭრა რამე! რაფერ დავიჭრა არა და ჰამის მადა გაფუჭებული მაქვს, მთელი ღამეები რევიზორები მელანდება. ჩემი გიტარა, მანდალინა, სკრიპკა, ახლად გამოწერილი გარმოშვა და ყველოსაბედა საქულას ობოლივით არიან ჩამომწკრივეხული. ცრემლის ნაკადში იხრჩობიან. ერთი თვეა, შე-

დაც არ შემხედდაც მათთვის. რევიზიის მოლოდინში თაო ვიც დაზავიწყდა.

შალვა:—გამარჯობათ თქვენი. (რავა საქმეები, სა-დაა რევიზია თუ იცი? ერთად ეკითხებიან). თუ ძმა ხარ, თავი დამანებეთ. ახლა შემომიჩნდა ის ჩემი შეყვარებუ-ლი ანიჩქა, წუხელი „სეიდანია“ დამინიშნა და 2 საათამ-დი, ნიკოს ჰიშვარს იქით რო ბეოლაა, იქ ვიყავით აყუ-ღებული კელაბტარივით. გაკვეთილები არ მომიშვადე-ბია, რევიზია მუხიანში ყოფილა, ასე მომწერა ამ დი-ლას. უღრილამ: „შემგვიდენ თუ არა, ორი მასწავლებე-ლი აქანავე ამოფხიკეს ყურნალიდანო“. თურმე, თუ მთელი ზაკონ-კანონებით და მისი ინსტრუმენტ-ტონო-რით არ გადაეცი გაკვეთილი, ისთე ნიპრიწ!..

კომპლექსიზაცია, ნატურალიზაცია, ბიოლოგიზა-ცია, დემაგოგიზაცია და ათასი მამამალოდინიზაცია უნდა იყოს შეასიმილიაცებულ, შერწყულ-შეწოვილი.

საშა:—გამარჯობათ პოლკონიკებო! გილოცავთ რე-ვიზიის დღეს. (ყველანი ერთად—რავაა, ბიჭო საქმე, რა-ვაა?). ...აუუ.. მე რომ მაქ. იმისთანა მიეცა საკრამენ-ტოს! ორი თვეა „თსა და გიგო“-ს ვასწავლი მოწაფეებს-ფიქრობდი: აი, აგერ მოვა რევიზიას, აი, აგერთქვა, მარა არ შეგჭამოს ჰირმა. ეს დღეები ქე გახლიჩინდენ და მე მესამე სემესტრისთვის ხელი არ მომიკიდებიაო თუ გვეიდენ სულთა-მხუთაფეები, სრიალიზაცია ხელში

ვითომ გაბრიყვება მოუნდომა

— სად არის გამგე?
 — აი, ხელდავ პირდაპირ სახლს?!
 — როგორ? ამ სახლების ჩამორთმევის გაცხელებულ პერიოდში ნუ თუ დავიჯერო, რომ გამგეს შეარჩინეს იქ სახლი?!
 — არა, მას კი არაფერი შეარჩინეს, პირიქით, ხუთი წლით იქ ჯდომა მიუსაჯეს და ისიც სახტიკი იზოლიაციაში!..

ჩოხატაური

ესე ამბავი, ტარტაროზ, საქმეა მეტად უცეში, საულ, რაღაც ათი დღე არის, კუდებს რომ სწევენ ხუცები!.. კრულ იყო მათი სახელი რომ გაახარათ, ნეტავი, დღეს რომ ნუკრივით დახტინა, გუშინ-წინ განაბერტყავი?!.. ჩამოიკიდეს „ოლარი“, მოიხსნეს „ანაფორები“ და ფარფაშობენ ისე, ვით გულ შემზარავი ყოარნები!..

ალბათ, თუ ეპისკოპოზმა... (ასე მაქვს განაგონები) ჩამოსვლისთანავე ხუცებთან გააბა გრამაფონები: — „გამხნევილი, რადგან ძველ დროს — დრო დადგა უკეთესიო სულ „სხენაირათ“ ელოცულობთ, გამოცელილია წესიო!.. (ხომ ხედავთ მოთმინებითა იზოვით კიდევ „ხეფსიო“). ამ რიგად, ბერის ნოტებით, მღვდლები გავიდნენ გლეხებში, (საწყლები!.. ისე დაზობდნენ... წე —

ტყავი გამოძვრათ ფეხებში), ვაპ, რომ არიან ჯგო კიდევ, ჩვენს ხალხში ზოგიერთები, (უფრო ბებრები...) რომ კვალად ელანდებიან ღმერთები, ჩვეულებრივით, ვით ძველათ, დაჯორგეს თვისი „ხონჩები“, საქმეებს თან მიაყოლეს ლოცვის საფასო გროშები. და ბერს მიათვებს რიდებით, გარშემოსეულს ხუცებით, (ღლავეით პირს რომ აზჩენდენ დიდი ხნის მშვიერ მუცლებით...) დაბრძანდა ბერი თამაზად, ხუცები გოქებს ყლაპავდენ და კმაყოფილნი პირი ჯვრით მაღლობას გამოხატავდენ. მაგრამ როდესაც ფულუმბს, ღრონი დაუღვათ გაყოფის, თქვენს მტერს ისეთი! ნესტორ

მღვდელს თურმე მოთმენაც არ ჰყოფნის. ბერს უთხრა: „გატყობ მაშაო, სულელი ხარ და ცეტიო, ფულს შვაზე მიყოფ, არ გესმის, რომ მინდა შენზე მეტიო!.. შენსავით მარტოს კი არ მაქვს, მე, დაბნეილი ხახაო, — შეილი მყავს ერთი — უმაღლეს უკვე ათავებს ასლაო, მეოოე, საშუალოდან სწავლული დაღის კარშიო, მესამეც „ფარმაკეტიკა“, საბჭოთა აფთიაქშიო!.. ბერს გაეცინა... თან მწარედ დააკაქუნა კბილები და სთქვა: სუ ყველა ნაწაწალო თუ ყავს ამ ხუცებს შეილი მამ, მამის ხუცურ სიყალებს, რათ არ ახმეღენ ისინი?! კითხულობს ბერი და პირზე მას არ შორდება სიცილიო.. შემდეგ ადგა და წაიდა, აღარც—საკურთხი! აერც—გროში: მგონი, ეს მასაც კი უკვრის, ასე რომ ხდება—ამ დროში!

წაველა

მიკავია. ისიც ქე ვიცი, ბარე ორი თქვენგან რო დას-რიალდება ჭონიან ნიჩაფზე, მარა რა ვქნა? შევდივარ თქვენს მდგომარეობაში, მარა დიხანს ვერ ვრჩები: მა-ლე გამოვდივარ იქიდან.

მე ის მიკლავს გულს, რომ ჯამაგირებია მომატებუ-ლი და ესლა მოხსნა სამსახურიდან სიკელილი არაა!

ეგ არაფერი, ნაშა მითხოვდება, ნაშა ქანაპარეს, ტა-ვარი შივებო, ჩემი საქმე, ქანაპარეს. (ჯდება და უკრავს გი-ტარას, თან ამღერებს):

დავრდომილი სნეული,
 უნუგეზოდ ვხტირი მე,
 რევიზია კარს გვადგია,
 რა ვქნათ, შენი ჭირიმე!

კოტე ყაჭკაჭი: — გამარჯობათ თქვენნი. (ერთად—გა-კიმარჯვს, ძია კოტე).

ფაცია: — კონსტანტინ გეორგიევიჩი! გამოცდილი პე-დაგოვი ხარ, გეითხარით როგორ მოვიქცეთ, რევიზია სა-ღაცაა შემოანათებს..

კოტე: — შეილებო! რამ შეგაშინათ? რევიზია და სკოლა გაგეგონათი იმეტამ მიდის წინ ჩვენი საქმე-ის მამაცხონებულები რევიზიის სახთ კი არ უნდა გვეპ-

ლინებოდენ. (აბა როგორ, აბა როგორ?—ისმის ხმები).

არ გახსოვთ როგორ ლანძღავდენ ინსტრუქტორებს ამას წინეთ გაზ. „მუშა“ ში. ინსტრუქტორები სასწავლო წლის დასაწყისში უნდა მოდიოდნენ, უნდა აძღვედნენ მასწავლებლებს ახსნა-განმარტებას და არა რევიზიის სახით ევლინებოდნენო. დღეს რომ შემოვიდეს, ასე უთხ-რათ: — „რა დარიგება მომეცით, რომ მთხოვ ანგარიშს-თქვა“! (ყველას იმედი მიეცა. ზოგი ნარდს თამაშობს, ზო-გი მანდალინას უკრავს. ქალიშვილები მღერიან):

უბედურმა ჩემა ქმარნა
 საღამომდე ყანა ფორცხა,
 საღამოზე რო მოვიდა,
 ერთი ორი ქე მაკოცა.
 ფორცხა, ფორცხა, ფორცხა,
 ფორცხა, ფორცხა, ფორცხა,
 ფორცხა, ფორცხა, ფორცხა.

(მოწაფეები ხრიალობენ, თუმცა დარეკილია უკვე საათზე მეტი).

ფაცია: — რევიზია, რევიზია, ვაი ჩემ თავს! (ყველა მ-გარეთ გაიხედა. მათ რევიზია ამ მდგომარეობაში წააწყ-უ-დათ).

სცენა ჩიბათის ცხოვრებიდან

(გომანხურში ყურ-მოკრული ამბავი)

ვოსტა (ზის თავის ღუქნის წრე) — დევილუბე კაცი დევილუბე! ტარანაი გაძვირებულა! რაფერ დროში ვართ რაფერ დროში ვაიმე რა ვქნა?

სერგი (კრალოსანით ხელში მოდის): — რაშია კაცო საქმე, რა გაჯავრებხს?

კოსტა: — თავი მოსაკლავათ მაქ, რა ვქნა, არ ვიცი. შეიხედე ერთი ჩემს ღუქანში, თუ რამეა 4 თავი ჩიხინი ტარანაის მეტი! ამით ირჩინება „ცოლშვილი“? რა დროში ვიყავით წინეთ, სერგო ჩემო, რა დროში?!

სერგი: — ნუ გეშინია, კოსტა! ცოტა კილო გამაგრდი! რალაცა ამბავი არის. დღეს თუ ხვალ აგენი (აღმასკომისკენ გაიქნევეს ხელს) აღარ იქნებიან!..

კოსტა: — შეიტყვე რამე ახალი თუ?

სერგი: — სიზმარი ვნახე, დაუცვეთელი. დაცდილი მაქ...

კოსტა: — შენ პირს შაქარი, ავი მალე იქნებოდეს, თუარა მერე რალა მიჭირს: უორდანაის ფულებით სამსე მაქ დახლი!..

სერგი: — შენ უორდანაის ფულები გქონია და მე კი უფრო უკეთესი — ნიკოლოზის მაქ. ხანდახან ვამხეურებ, არ „დანოტოს“ მეთქი!..

კოსტა: — ავი ყლოფერი კაი, მარა ერთი იგი მოთხარი, ხომ არ შეგიტყვია ვინ მოკლა ჩვენი ვირი?

სერგი: — არაფერი არ ვიცი. იმ დღეს აღმასკომს ენბარა და სალამოს ქე მომკედარიყო...

კოსტა (ამოიხრება): — ემ! რა კარგი იყო ცხონებული! მეც ვხმარობდი, შენცა ხმარობდი, ავი ხუცესიცი (უჩვენებს წინ მოსახლეს) ხმარობდა... ახლა რაით წაეიღოთ წისქვილზე სიმინდი?! ოჰ! რა დროში ვართ, რა დროში?!.. (შეიხედავს ღუქანში) შოთია! შოთია, გადენე ღორები!..

საკამიასერიდან

სოფლად სას.-სამ. საკრ. ამხ., რომ უღარიბეს გლეხობის ინტერეს იცავდეს, ეს ეხლა პიონერმაც კარგად იცის; მაგრამ სულ სხვაგვარად იცის საკამიასერის (ოზუ-რგეთის მაზრა) საკრედ. ამხანაგ. თავმჯდომარე ლუკა ძნელადემ. ლუკა „თავისებურად“ აკეთებს საქმეებს და სესხს უფრო შეძლებულთ აძლევთ. თავმჯდომარე ამბობს: „ღარიბს რომ სესხი მივსცე, ის მაინც ვერ გადაიხდის — დახმარებათ ის ჩაეთვლება, რომ სესხს არ მივცემ და ვალიც არ დაედება“. აბა, ერთი დაუქვირლით? ახირებული ახრია!

ლუკას „საქმენი საგმირონი“ ამით როდი განისაზღვრება: „სათესლე სიმინდი რომ მოვიდა, ლუკამ აღმასკომიდან გამოიტანა ღარიბთა სიები, მაგრამ, არ შეგჭამოს ჭირბა, როგორც ჩემბერლენს არ გაუკეთებია ინგლისის მემალარეთათვის რაიმე, არც ლუკას იმ სიის მიხედვით არ უმუშავია. იქვე არ ჰყავდა შეძლებული ნათესავეები? „პირიცი ნათესავეებისკენ“ — ო, — აი, ლუკას დევიზი!..

გლეხობა ლაპარაკობს: „რატომ არ დაიქცა ის დღე, როცა შენ აგირჩიეთ, თითი რატომ არ მოგეტყვია მაშინ“ — ო..

საკითხავია: გამეგობა ლუკას „საქმეების“ მოწმე ხომ არ არის?! გამეგობამ გლეხობის ასეთი ჩივილი არ უნდა დატოვოს „ხმად მლადადებლია უღაბნოსა შინა“!.

კირილიესონ.

შორაპნიდან-მოლითამდე

1) თუ შებრძანდებით, სალიანდაგო განყოფილების ჰუბანში, ნახავთ, ყველა თანამშრომლებს უსაქმოთ, დილას წაიბეზავებენ 3 საათს და შემდეგ კი ზოგი მასხარობს. ზოგი ზღაპარს ყვება. უფრო ძველი მამასახლისათ ნამყოფი პანკაჯიძე, ჩვენი ძმა ვილოლია სამუშაოს დასრულებას წინ ერთი საათი უნდება თარჯიმანს, ვინაიდან უფროს მონაგარიშეს, ძია ლუკიანოვს ქართული სრუ-

ალკანოს თემის „ალ“

(პროპიონ)

მოხ-სამკითხველო

გამგზე, სიმონ ფრუიძე: აბა, ჩემო, „ალფა“! სამკითხველოში არავინ შემოგეპაროს. მე თუ ვინმემ მიკითხოს, გადაეცი: დღეს ვერ მოვა, არ სცალია-თქო!..

ლიად არ მოსწონს და ისევე რუსულათ აწარმოებს საქმეებს, რის შემდეგ გადმოქართულებასაც უნდა დღემში ერთი თანამშრომელი.

2) თუ შეივლით მე-8 საოსტატოს ანგარანში მატაბელეს ვერ ნახავთ ვერასდროს, მუშები კი ჩივიან, ხოლო აღმინისტრაცია სდუმს.

3) ხარაგაულის სადგურის უფროსი ტელეფონზე არ გაავაგონებს, სანამ თავთ არ მოებრძინება, თუნდაც უძახოთ ორი საათი, რის გამო სცდება ქვის სატებ კორიერში მუშები და ქვით დატვირთული ვაგონები.

4) სადგურ მარელისის მორიგე, ნაუბა გეგეშიძე, ყელის გაზეთის დამწერსა და სამკითხველოსაც უტრიალებს დედას.

5) ლელვან-მარელისის თემის აღმასკომის თავმჯდომარე მოდის თავის კაბინეტში 12 საათზე, მდივანს 1-ლ საათზე, ხოლო გლეხები მათ უყურებენ 6 საათამდე.

6) იმავე თემის „უპო“-ს განყოფილებაში გამგეს ნახავთ აყვირებულს, იმასთან რაიმეს ყიდვა ძნელი და მოუხერხებელია გლეხებისთვის.

7) ხოლო სადგ. მარელისის „ზაქტო“-ს ფარდულის გამგეს კიპაშვილს ნახავთ კვირაში მხოლოდ სამჯერ, დროგამოშვებით.

განჯიბუდა.

ფა“ და „ომაგა“

სიალური

ფ ო ს ტ ა

გამგზ, გეოსო კოკალიანი: აბა შა, ჩემო „ომაგა“! ეცი მავას, არ მილაღატო, ხირცხვილი არ მაჭამო, არ გაჯობოს!

*) იგულისხმეთ: მურია!

სენაშვილი

მღვარეობა

ღმერთმა ელვარება ნუ მოგაკლოს, მაგრამ შენ რა გინავეს, შენ კაი კაცო:

„ხან ერთ ტყეში, ხან შიორეში დაფრინავთ თურმე ფრთები!“

ციკიანოთ ჩვენ, ფრთები, რომ არ გავგანანია, ამ ცხელ ზაფხულში ტფილისის ქუჩების მტერიან ჰაერს რომ ვნთქავთ და იძულებული ვართ კიდევ ზოგი ამ სიტყვით ტვინშეთხლებული პოეტის „უხვი ნაწარმოებები“ ციკიანოთ!

სანაღამო-ს

ჩვენ ისეთი სტუმარი არ გვინდა, რომელიც ჯერ სტუმრობას გვთხოვს და მერე „ხმის ამალღებას“ ჩვენ

სტუმრებს სწორეთ ამ „ხმით“ ვაფასებთ. მაშასადამე, თუ ჩვენი სტუმრობა გინდათ, ჯერ „ხმა აიმაღლეთ“.

„კო-ნი“-ს

სამტრედიის ბაღში ავარები მოქმედებენო, გვეწერთ, იმას კი არ გვეწერთ, თუ, სახელდობრ, რას აკეთებენ, თქვენი მოწოდება მაინც სამართლიანად მიგეჩინია:

„დაკა-დაკა იწყება და ასტყდება ხათა, ბაღის ადმინისტრაციევ, სათა ხარ, სათა“?!

ან და საერთოდ სად არის ადმინისტრაცია, რომ ყველაფერი ეს მოაწყოსრიგოს?!!

საკითხი უკვე აღიწერია: „კონი“ არის. ვნახოთ, ვინ რა მიიჯოს?...

ბრატუნას

საერთოდ „ბრატუნა“ ზოგჯერ კარგია, მაგრამ არც გადაჭარბება ვარგა, როგორც თქვენ გემჩნევით: „ამას ჩანგალი ჩავსცეთ“, „იმას ყური ავუწყოთ“, „იმას ცხვირში ამოვკრაოთ“... ერთი სიტყვით, „თვითონ სჭირთ და თვითვე ჰკერავთ“. ველარ მივხედით ჩვენს დანიშნულუბას. „ტარტაროზი“ კი ასე არ სწირავს. ჩვენთან ტარანი თვლითაა, ხოლო წამალი და ღონისძიებანი—სააფთიაქო სასწორით!

ჩარხს

ჭუთაისის ტექსტორგის მალაზიის გამგე, იგივე კანტარალიორი პეტრე თუ საქონელს „წინიდან და უკანინდანაც იძლევა, ამას კარგათ გამოვიკვლევთ, ხოლო დანარჩენი თქვენს სცენაში სტარტაროზო ვერაფერი აღმოვაჩინეთ.

ხლეპუს

„ათას ერთი ღამე“-დან არის ეს ამბავი თუ ბათომის ცხოვრებიდან. შე კაი კაცო, პირველად თუ იმგზავრეთ ბათომში, აბა, რა მოგიგიდოდათ?...

ტარტაროზის ნათლია-ს

ჯერ ტარტაროზის ქრისტიანობა ვინა სთქვა და მერე შისი ნათლია?!... მაგრამ ამას რომ თავი დაეხანოთ, კელოგს, ჩემბერლენს და მუსოლინს, რომ ეპოტინებით, მანდ, ახალსენაკში კი ცოტა ვინმე იყო კბილ-გაააჯ-ჩაივი?!...

კელოგს, მუსოლინს რომ მისდევ, ტარტაროზის სავალ-ბარგებს, „გრძელი ხედევა“ მოიმოკლე, ნათლია—ჯან, სენაკს არგებს!...

იგნაშურას

ტარტაროზმა ასე ბრძანა: „მოახსენეთ იგნაშურსა: მეზობლის ქალი თუ ჩხუბობს, შენ ნუ უღლებ იმას ყურსა, უფრო საზოგადო საქმეს გაუწევდე „სამსახურსა“!...

იაღონ-ს

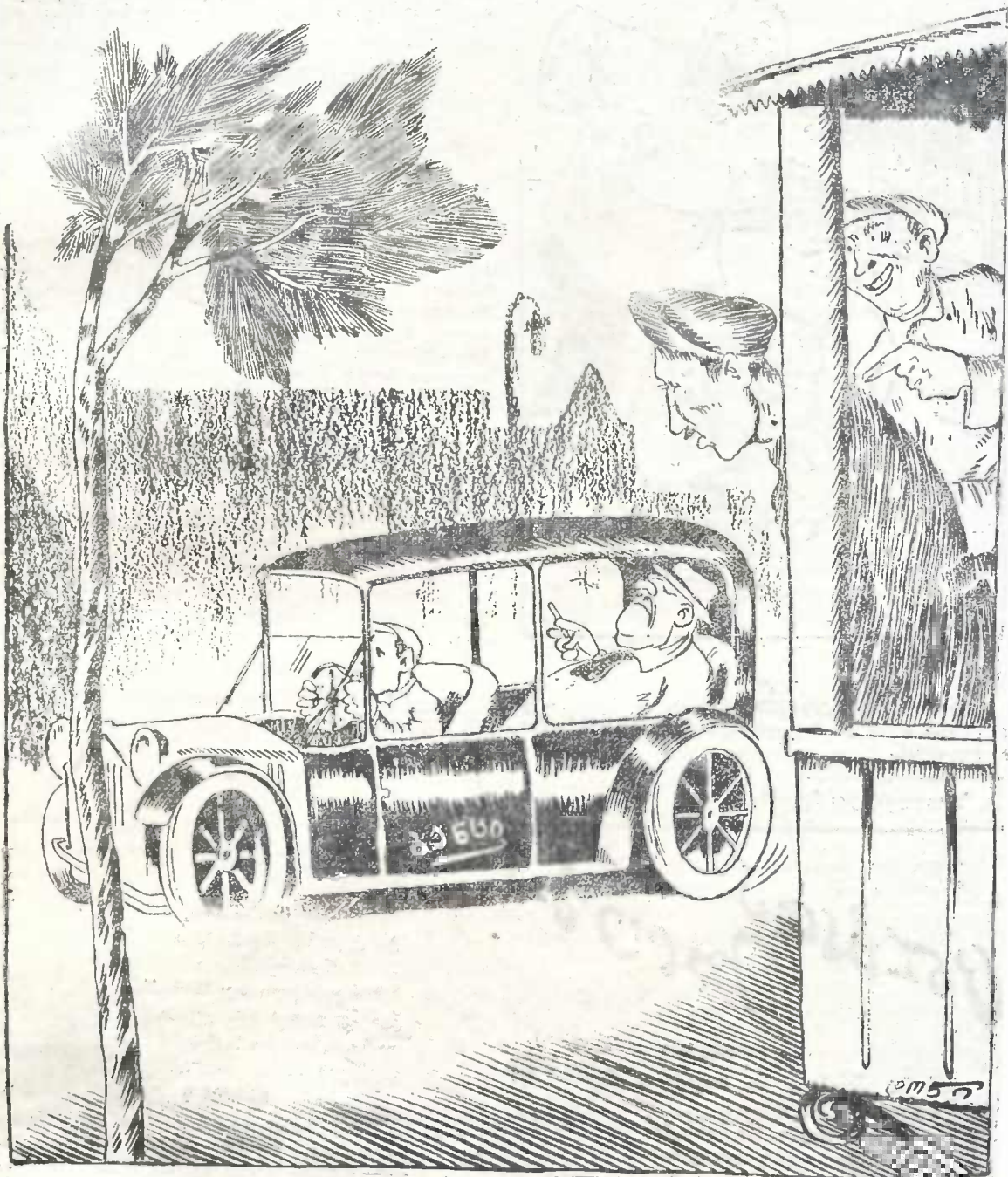
იაღონმა კი არა იაღონის ღონმაც რომ აგვეწუროს „ღამის“ თამაშს ვერავის აუეკრძალავთ: თუ ვერაფერს დამკიან, თავს მაინც გაირთობენ. სულ ერთია, რა თავიც არ უნდა იყვეს.

მუთაისის მუშაკორთა ბიუროს

იქ ჩვენს იუმორკორს „ლახვარს“ ვილაც დანტერე სებული პირები არ ასვენებენ. მიიღეთ ზომები ადგილზე ბრთვ.

ტარტაროზის რედაქცია.

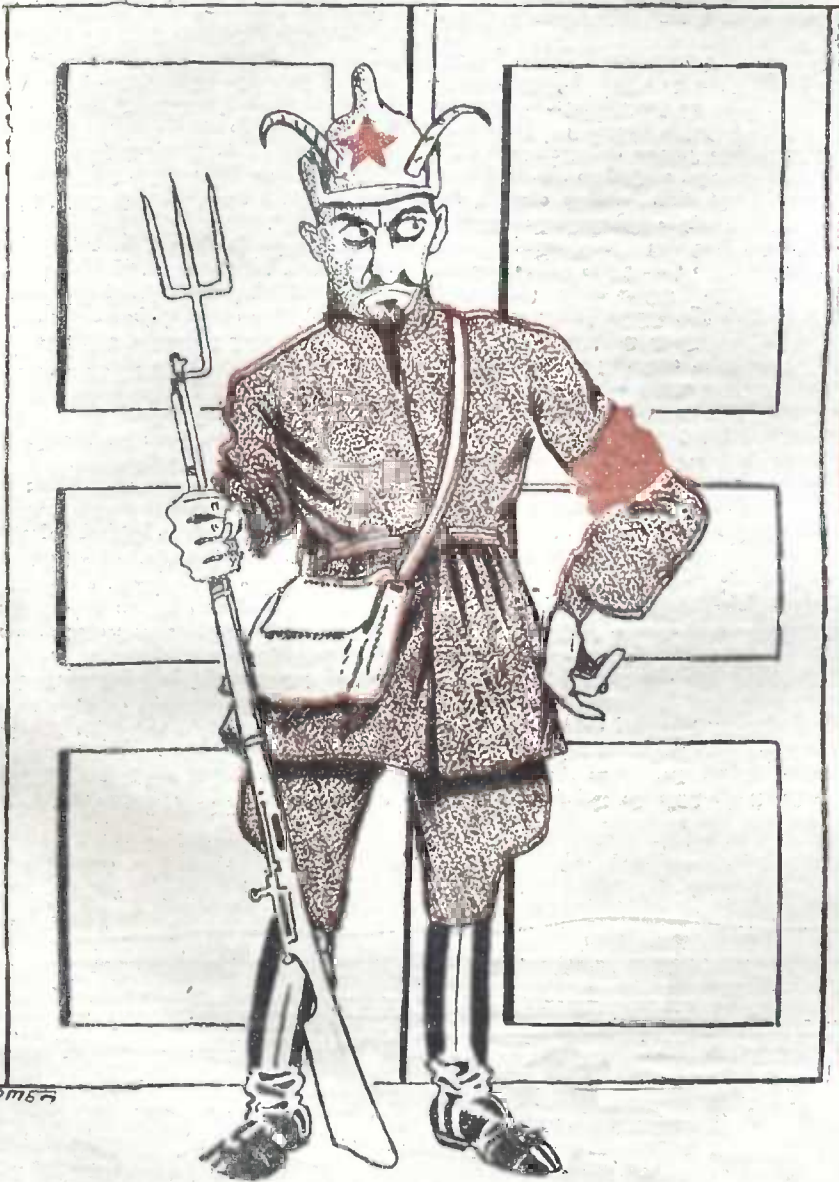
ბ ე ნ ც ე ლ ა ქ ი ს „ ბ ე ნ ც ი “

— რა კონტად გამოიყურება ეს „ბენცი“, თქვენს არც კი იჩინებს, რომ უბრალო სანაგებია და მბტი არაფერი!..
 — როგორ?
 — როგორ და მერა ხედავ, რომ ვიბ ყოველდღე მხოლოდ ჩვენი ბაგბე ჯდებაჟ.

გ რ ე მ ბ რ ე მ ი

ტარტაროზი და მოხილვისაცია

გ. გ. გ.

განსდა სამხედრო გაწვევის წმა და
 მოსდის ტარტაროზს თავში ფიქრები:
 „უიარაღოთ ხალხს რომ თავზარს ვსცემ,
 მათ, იარაღში რაღა ვიძნობი?“

კინტირია კიტრიაკაპეიკიანიძე

— ესაა შენი „ბალშევიკები“, მშვიდობის მოყვარული ხალხიაო, რომ იჩივებდი? სასოწარკვეთილივით წამოიხაზა კიტრია კიტრია-კაპეიკიანიძემ ერთ ავისტოს საღამოს, სახლში რომ დ. ზოლენდ“ თავისი ჩვეულებრივი „საღამოო მაციონისაგან“ ლადიძის კაფემდი და იქიდან სქან—სახალდისი.

— რა იყო, რა ამბავია? ვინ გაგაჯავრა, ბოშო, არ ხტუევი?! შეეკითხა მას ამ ამბით ელდნაკრავი ჩიტყე, კინტირია მუღულე.

— რა იყო და კი უშველებელი მობილიზაცია „გამოაკრეს“ ამ საღამოს ავტო, კაცი რომ არაფერს არ მოელოდა, ისე...

— მობილიზაცია?!... გაიოცა თავის მხრით ჩიტყემ თავზე მანდილის სწორებით და იქვე ჩამოჯდა ფეხებმორყეულ სკამზე, შიშისა და გაოცებისაგან არაქათ გამოლეულივით, თუმცა ჩიტყეს, როგორც ქალს მაინც და მაინც, არც კი ესმოდა კარგათ მობილიზაციის აზრი, და მნიშვნელობა. არ ესმოდა, იმიტომ კი არა, რომ რაიმე გამოცდილება არ ჰქონდა იმისი, არამედ იმიტომ, რომ ბევრი რაზე წარსულის შესახებ მესხიერებიდან უკვე გამოფერთხილი ჰქონდა, როგორც საცერიდან უკანასკნელი ფევილი, ხოლო ბევრ წარსულში გამოცდილ სიმწარეს შემდეგ იმდენი სხვა უფრო მძიმე უსიამოვნება გადაეფარა ზედ, რომ ის „ზორეული წარსული“ ამ „ახლო უსიამოვნებებმა“ სრულიად დაჩრდილეს.

კიტრია-კაპეიკიანიძეები, როგორც გვარი გვიჩვენებს, სოფლური ჩამომავლობისა იყვნენ, მაგრამ ქალაქშიც იმდენადვე ფეხ-მოკიდებულები, რამდენადაც ეს მათი გვარის მეორე ნაწილს შეეფერებოდა... „საკიტრე“ სოფლის მეურნეობა და „საკაპეიკე“ ქალაქში ხელზე თუ ფეხზე ვაჭრობა—კინტირიას პროფესია შეადგენდა იმ თავიდანვე. საერთაშორისო ომმა ეს ხელობა კიდევ უფრო „დაბწნა“ და ჩამოაყალიბა კინტირიაში. „საბოილონი ჩამოსულა მოსკოვშიო“ — რომ იბახოდენ, ამ ხნებთან შეცავობრებული საქმიანობა კინტირიას მოგონილია თუ არა, ყოველ შემთხვევაში კარგი „ნაცნობი“ მაინც იყო.

შემდეგ, ყველაფერი რომ აღიარა კინტირიაშიც ჩამოკყარა ფრთები, სახამ ზედ უკანასკნელ ბუმბულამდე არ შეეპოტუნეს ყველაფერი მისგან ამოთვალწუნებულმა „ბალშევიკებმა“.

„სოფელში რომელიდაც ვუდიან აზნაურისაგან „ტოჩილი“ დარჩილი მამულზე კინტირიას ბალი, ბოსტანი თუ პურეული იმდენი მოეკვებოდა, რომ „მთელ ქალაქს ჰკეზავდა“, როგორც მას უყვარდა ლაპარაკი.

ხოლო ქალაქში ედგა ერთ ომში გაწვეულ თუ, ომში გაწვევის შიშისა გამო, „გაქცეულ“ პოლინელ რომელიდაც კინტირისაგან მცირე ვალში დაგირავებული, ხოლო შემდეგ „კანონიერი გზებით“ უკვე სრულიად მითვისებული სახლი. ეს სახლი უკანასკნელ ხანამდე, ასე ესთქვათ, „აჩრენდა“ კინტირიას და მის მეუღლეს. შვილი იმ თავიდანვე არ ჰყოლია კინტირიას, თუმცა ახალგაზრდა ვაჟები, ზოგი—მოსწავლეები, ხოლო ზოგი—ქალაქში სხვა რაიმე საქმეზე მყოფნი—ჩიტყეს თითქმის გამოუღვეველად ეყენა ბინაზე და ქმარის მიხედვით, ესეც „ცხოვრობის გამოსარჩენს“ მისდევდა.

ჩიტყეს ახლაც არ გაუფლია თავისი ხელობა, როცა კინტირიას სახლზეც შეაშობინეს და სოფელზედაც. ახლა ის დადიოდა რუსთაველის პროსპექტზე და ჩიტყესათვის საკენკათ ცხელ-ცხელ ცნობებს ჰკრეფდა.

ამელამდელმა ამბავმა მაინცა და მაინც ვერ ასიამოვნეს ჩიტყეს. მან სასწრაფოდ ლოგინი გაშალა და ახლად შენაცოცხლებსავით შიგ გაეხვია. კინტირიამ კი მხოლოდ სარტყლას შეხსნა მოასწრო, ისე, გაუხდელად გაიშლართა „კუშეტკაზე“.

სამწინელი წარმოდგენები მოსვენებას არ აძლევდნ ცოლ-ქმარს. სამხედრო კომუნიზმის გამოანაცადნი არ იყვნენ, მაგრამ რასაც ამის შესახებ განაგონს იყვენ, მათთვის შიშის საწყისად ისიც საეხებით საკმაო იყო. — ალბათ, ეს შავი პურიც სულ გაწყდება, გაუფლვა პირველად კინტირიას უსიამოვნო აზრმა. ამას მიჰყვა სხვა დამოისპო ამქვეყნად, აცისთვის მშვიდობიანი მოსვენება...

ძილი, რომელიც ძალიან გვიან ეწვია მას, უფრო სულთმობრძავის ბორგვასა და ხრიალს წაგავდა, ვიდრე ჩვეულებრივ უდარდულ ხვრინვას. მისი გული ყოველ წამს ელოდა სროლათა და აფეთქებთა ჯოჯოხეთის. ამიტომ, საკმაო იყო კუთხეში თავისი გაჩუქუნება, რომ კინტირია თითქმის ნახევარი მეტროს სიმაღლეზე შემხტარიყო. თავგებიც თითქმის სწორედ განგებ ამ ღამეს იჩინდენ განსაკუთრებულ სიტოველეს, თითქოს გამოცხადებული მობილიზაცია იმათაც შეეხო: წიწინებდენ, ჩუჩუნობდენ, ხტოდენ და მალაყებს გადადიოდენ... იმათ აყოლებდენ კინტირიაც ხტოდა თავის სარეცელზე, რეზინის ბურთით, ან კიდევ საპნტ ბამბის კრინიკა ფითილიბივით.

ღილით ჩიტყემ ადრე გამოჰყო თავი ქუჩაში. ფურენში მან ყური მოჰკრა სიტყვებს: „საცდელი მობილიზაცია“—.

— ალბათ, ხალხს თუ სცდიან, შეტყობა უნდათ: ვინ არის მათი ერთგული და ვინ მტერი, რომ შემდეგ თეთრი

24 აგვისტოს, საღამოს, „სპირიტუალთა“ ბათალიონების, სასტიკი უამოტმვის უამოტმბ, ბრძოლის ველი“ მტკარის პირას აღეხაბის საზინელ სურათს წარმოადგენდა...

პური მხოლოდ ერთგულებზე დაბრუნდა — გაიფიქრა ჩიტკემ, დაკავშირებით იმ სმებთან, რომელიც თეთრი პურის მალე ბაზარზე გამოშვების ირგვლივ უკვე კაი ხანია ტრიალებდა...

— ადგი, ბოშო, შენც გადი ქუჩაში, ხალხში შევერიე და ერთი ორი მთავრობის სასარგებლო სიტყვა შენც გადაისროლე, — მიმართა შინ შემობრუნებულმა ჩიტკემ ქმარს, რომელიც ჯერ კიდევ გულღმა იწვა და ლუწასაბივით ჰერს მისჩერებოდა...

— რაა, გაიგე რამე თუ? — როგორ თუ რაა, მთელი ქვეყანა ამოძრავებულა... „ხალხს სცილიანო“, ასე სთქვეს ფურნეში. მალე თეთრი პურის ციობას დაეწყებოდა... ალბათ, უნდათ გაიგონ: ვინაა მთავრობის ერთგული, რომ შემდეგ თეთრი პური მხოლოდ მათზე დაბრუნდა. ადგი, კაცო, ადგი შენც გადაისროლე ერთი ორი „ახკისი“, არა უშავს: „ხალხები დაეცევიან“.

კინტორია ზმორებით წამოიღვა, დაბან-დაივარცხნა, ჩაიცი და გასწია თავის „საგუშავოსაკენ“...

მიღა კინტორია და ფიქრობს: „მოდი და ხალა შენ გააჩივი: ვისთან უნდა სთქვა ამ მთავრობის ძვირი და ვისთან — ქება“...

— რას ამბობ, დედაკაცო, რის თეთრი პური, რის ჩლაგი, რის ფლაგი?!... ომი იქნება, ვაი არა აქვს შენს კინტორიას, ომი და... თუ გაუძელით, კიდევ გეშველა, მგონი, რაღაც ისე შეენიშნე დღეს ქუჩაში ხალხის ლაპარაკს — ქაქანით მიუბრუნდა თავის ცოლს, მალე უკანვე შემობრუნებული კინტორია.

ნამუაღღევს კინტორიას აზრი უკვე შეიცვალა ორის გარემოებით: ქუჩებში უკვე თითქმის დილიდანვე ტყეა არა ჰქონდა დიდუბისაკენ ამოძრავებულ ცხენებს და ეტლებს, ხოლო კონტად დარაზმული გუნდები გაწვეულ, მუშებისა და ხელოსნების წეროების ქარავნებით მისდევდნენ ერთი-მეორეს.

სალამოს კინტორიამ ისევ იცვალა აზრი ქუჩებში დაკლებულ შინ-შუშინის ზეგაღლენით.

მეორე დღის აზრი პირველი დღისას აღარ ჰგავდა. მესამე დღემ კიდევ უფრო შეაწუხა ალალ-ბედზე მიგდებულ საქარულასავით მერყევი ცოლ-ქმარი... გლენთა გუნდები, ცხენები და ეტლები შორეულ სოფლებიდან ქუჩებს იკლვდნენ: დგანდგარით, ჩიქიქით, სიმღერით და ყვირილ-ბიკილთ.

— ომა, აი, ნამდილი ომა დაწყებული, მალავენ, თორემ... ფილოსოფოსობდა კინტორია...

— თეთრი პურისთვის გეცდიან, თორემ ავერ შენც დაინახავ, — უჭრიდა ჩიტკე.

მეხუთე დღემ ომის საფრთხე და შიში ისე გაფანტა, როგორც გაზაფხულის ქარმა — ზამთრის ღრუბელი.

კინტორია მოეშვა, ჩიტკე ქმარს ჭოქოლას აყრიდა: რითაც სასილიდან ძალაუნებურად სულ ქუჩისაკენ ერეკებოდა მას.

— ევალხად არაფერი წამოგედეს, აი, ცული არაფერი სთქვა ღღევანდელ მთავრობაზე, თორემ შემდეგ „შევიდობით, თეთრო — პურა“, — არიებდა ჩიტკე ქმარს.

კინტორია დადიდა ფრთებ-ჩამოვარდნილი ბატყით და ქუჩაში მოსაუბრეთა გვეუფებში გზა-დაბნეულ კულდახარებით ხან აქ თუ ხან იქ ერეებოდა: სადაც აქებდნენ ჩატარებულ მობილიზაციას, იქ ისიც ფართოდ უშლიდა ტრახანის გულდას; თავს, ხოლო, სადაც ცუდათ იხსენიებდნენ განვილი ამბებს, იქ ერთ-ორ სიტყვას „კაჭკაჭივით ისიც ჩაპკრავდა, მხოლოდ დიდის სიფრთხილით და ისიც გაათკეცებული დაკვირვების შემდეგ.

ოჯახში გამარჯვებულათ თავს ჯერ-ჯერობით ჩიტკე გრძნობდა და ქმარს წარა-მარა არცხვენდა თავისი მიუხდენარობისათვის.

მაგრამ... აი, საცდელი მობილიზაცია ჩატარდა, გავიდა დღე ორი, სამი და ჯერ-ჯერობით არც ჩიტკეს ნაწინასწარმეტყველები თეთრი პური სჩანდა ბაზარზე...

— სად არის შენი თეთრი პური, ა? სად არის მეთქი?!

აყვედრიდა კინტორია ცოლს, თითქოს ეს უკანასკნელი ყოფილიყვის შეგვიანების მიზეზი...

მაგრამ გავიდა რამდენიმე დღე და სახაბაზო ოო-ნები მართლაც გამოიქცა ბამბასავით რბილი და თეთრი. შოთებით თუ „ევასკა პურებით“...

— აჰა, ხეთქე! დაატანა ერთ დილით ფურნედან დაბრუნებულმა ჩიტკემ ლოგინში ჯერ კიდევ მონებიერე კინტორიას მისამართით და თეთრი პურის ვეებერთელა ნაქერი მაგიდაზე დასდო.

დარცხენილმა კინტორიამ სანატრელ თეთრი პურს შორიდან ნდომით თეთრი კბილები ღრეკით შემოანათა...

ხოლო ამის მოწამე ჩიტკე კი ჰფიქრობდა ქმარზე: „აი, შენ წელკავიანო, შენა, ცბილეები, მართალია ასე თუ ისე თეთრი გაქვს; მაგრამ გული კი... გულში ისევ ჯოჯოხეთის მუფუხალივით ხარ გაღულული“...
ო.ნისიძე.

გან-ც კი, დილით, საცდელ მობილიზაციის სანატარულ საზომების მიერ, ბარკოლის მალი ნამსებით გაწვენილი ინა მტრის შემოსევიც ყოველი ნამოთხაბანა.

გ ა ლ ა რ ე უ ლ ი ბ ო რ ჯ ო მ უ ი

„ბარბაროზი“-ს რედაქციისაგან:

ამა წლის 18 ივლისს ამხანაგი გადარეული უგუნე-ბით შეიქმნა, როგორც იტყვიან „ხასიათი დაეკარგა“. დილიდანვე მის სახეს მოწყენილობა დაეტყო. ოჯღა თაყნაქინდრული და ხმას არ იღებდა, მხოლოდ ხანდახან წამოიძახებდა ხოლმე: „გუნება—ბუნებაო“. გადარეუ-ლის ავადმყოფობა ყველასთვის ცხადი იყო. ეტყობოდა მასში ძლიერ სულიერ ტენზის ქონდა ადგილი.

„ბარბაროზი“-ს რედაქციამ მაშინვე მიიღო შესა-ფერი ზომები: მის ბინაზე შეგროვდნენ ჩვენი რედაქციის კოლეგიის წევრები, თანამშრომლები და მრავალი მკით-ხველები. ხალხი ფეხზე იდგა, რადგან გადარეულის ბი-ნაზე სკამი არ აღმოჩნდა.

დაუყენებლად შესდგა „კონსილიუმი“ აშხ. ს. თ.—ის, ონისიმეს, სინებატოს, ჰაზირას და წიწაკას შემადგენლო-ბით. აგრეთვე გამოყოფილი იქნა სპეციალური კომისია ცნობილ პოეტ—მწერლების: ევგენი დვალის, დასიელის, ტ. გრანელის, ბოგდანოვ-ჩარხიშვილისა და სხვათა შე-

ტ. გრანელმა ვერ მოითმინა სიხარულისაგან და ხმა მალ-ლა დაიღრიალა:

„გაუმარჯოს ევგენ დვალს“.

„გაუმარჯოს, გაუმარჯოს!“

„გაუმარჯოს, გაუმარჯოს!“ — ისმოდა ხმები და ოთა-ხი დაიფარა ტანის გრიალით. იმ წუთშივე ტელეფო-ნოგრაფით აღძრულ იქნა შესაფერი შუამდგომლობა საკურორტო სამმართველოს წინაშე. რამდენიმე წუთის შემდეგ ამანაგმა ფრანკულიანმა გვაცნობა, რომ შუამ-დგომლობა დაკმაყოფილებული იქნა და გადარეული უნდა გამგზავრებულიყო მეორე დღეს ბორჯომში.

ყველას აინტერესებდა თუ როგორ იმოქმედებდა ეს ცნობა აშხ. გადარეულზე და მართლაც გაიგო თუ არა მან, რომ ის ერთი თვე იგზავნებოდა ბორჯომში თვა-ლები გაუბრწყინდა და ღიმილით გადახედა ყველას.

ევგენი დვალი მართალი აღმოჩნდა...

მეორე დღესვე 19 ივლისს, აშხ. გადარეული გაემე-ზავრა ბორჯომში, რომელსაც თან ახლდა შისი პირადი მდივანი აშხ. წიწაკა. გადარეულის ბორჯომში ყოფნის დროს სვენი მკითხველები დაყენებით მოითხოვდნენ მის შესახებ დაწერილებით ცნობებს (მისი ჯანმრთელობის, გუნების, დროს ტარების და სხვა). სამწუხაროდ, დღემდე მათ მოთხოვნილებებს სავსებით ვერ ვაკმაყოფილებდით. დღეს კი საშუალება გვაქვს სრული ცნობები მივაწოდოთ მკითხველებს გადარეულის შესახებ მისი დღიურის გა-მოკეთებისას საშუალებით. დღიური საინტერესოა იმ მხრივ, რომ ის ეხება, როგორც მის პირად ცხოვრებას, ისე საზოგადოებრივ ცხოვრებასაც. ამ დღეებში გადარეუ-ლი დაბრუნდება ტფილისში და შეუდგება „ბარბარო-ზი“-ს თანამშრომლობას, მისი ჯანმრთელობა აღდგენი-ლია ასი პროცენტით.

წ. შ.

აქვე ვთავაზებთ პოეტ—მეცნიერის ევგენი დვალის ლია წერილს რედაქციის მიმართ, რომელიც საინტერესოა იმ მხრივ, თუ როგორ დაუმასხაბრებლად ვიღაც ქო-რიკანები ჩიოქს სცხებენ მცხოვან საზოგადო მოღვაწეს და მეცნიერულ პოეზიის მამა-მთავარს საქართველოში ევგენი დვალს.

„ბარბაროზი“-ს რედაქცია.

რუსთაველის პროსპექტზე გავრცელებული ქორე-ბი, ვითომ მე წინდაწინ მცოდნოდეს გადარეულის უგუ-ნობის მიზეზი, ჩიქს მცხებს, როგორც მეცნიერის და პოეტის, ვიცხადებ, რომ ეს ქორები ვრცელდება პირადი, მტრებისაგან, რომლებსაც სურს ჩემსა და გადარეულს შორის რაიმე ნათესაობა აღმოაჩინონ, რომ მით მეც გა-დარეულთა მომნათლონი. ტყუილი ამბავია; გადარეუ-ლი, როგორც ვიცი გურული უნდა იყოს, მე კი „წმინდა სისხლის რაქველი ვარ“. ნათქვამია ტყუილს მოკლე ფე-ხები აქვს,—ფუჭია მათი ოცნება. ჩემი სახელი მუდამ უკმ დაღვი იქნება, როგორც შოთა რუსთაველის პარტიის და-მარხსების, მეცნიერისა და პოეტის. რაც შეეხება იმას, თუ როგორ გამოვიკვლიე გადარეულის უგუნეობის მიზეზი ეს შეადგენს მეცნიერულ საიდუმლოებას. ვიტ-ყვი მხოლოდ, რომ ის ნაყოფია იმ ფსიქოლოგიური და დამოკიდებული სიტუაციისა, რომელიც მე მეკუთვინის მეცნიერ-ებაში და ეწოდება დვალისში. ორიოდ სიტყვა იმ ორი სიტუაციის შესახებაც, რომელსაც გადარეული ხშირად იმე-ორებდა „ბუნება—გუნება“. ეს ორი სიტყვა ლოლიკურ კავშირშია იმ სულიერ ტენიონსა, რომელსაც განიცდიდა გადარეული 18 ივლისს. ვინ არ იცის, რომ სიტყვა „გუ-ნება“ ბუნებისაგან წარმოიღებდა. ადამიანი, რომელიც მდიდარ ბუნების წიაღში სცხოვრობს, მუდამ მკვირც-ხალ-ხალისანი და მზიარულ გუნებაზეა.

წინააღმდეგ მოკლენას ეხედავთ ჩვენ, როცა ადამი-ანი ბუნების გარეშე სცხოვრობს. ასეთი ადამიანი მუდამ დაღვრემილია და მუბლშეკრული. მე ცხონებულ ზურ-

გადარეულის ბინაზე შეგროვდნენ თანამშრომლები...

მადგენლობით; მოწყვეული იყო კონსულტანტებათ მწე-რალთა შემდეგი-ჯგუფები (წარამომადგენლები: „უმოქ-მელობის“, „არის ფინთების“, „ყულუნწიების“, „მარცხვე-ნალების“, „ას ოც იანცების“ *), რომელთაც დავეალათ აშხ. გადარეულის უგუნეობის მიზეზების გამოკვლევა. მთელი დღის განმავლობაში კომისიის წევრები თავებს იმტკრებდნენ და უშულებს იქულებსადგენ სალოკი თითე-ბით, მაგრამ არ იქნა და ვერ გამოარკვეეს მიზეზი გადა-რეულის დანადგეიანებისა. დამის თორმეტი საათი იქ-ნებოდა, გადარეულის ბინა სსაფლაოს წარმოადგენდა. გადარეულის მოწყენილობა თითქოს ყველას გადაადებო-და, ამ დროს გაისმა ცნობილ მეცნიერ პოეტის, ევგენი დვალის ბოხი ხმა:

„მოქალაქეო, გადარეულის უგუნეობის მიზეზი გამოარკვეულია, მე თავიდანვე ვიციდი, რაში იყო საქმე, მაგრამ უნდა გამოგიტყუო, მე მიწილდა ერთხელ კიდევ დამემტკიცებია ყველასათვის ჩემი გენიოსობა. მე იწი-დოდა თქვენც აგემუშავებიათ თქვენი გზარები, თუმცა წინდაწინ ვიციდი, რომ თქვენი აზროვნება დროს და-ყარგვა იქნებოდა და მეტი არაფერი. გადარეულის უგუ-ნობის მიზეზი იმაში მდგომარეობს, რომ მან არ იცის წრეულს გაგზავნილი იქნება თუ არა ის რომელიმე კუ-რორტზე. ევგენის კიდევ უნდოდა რაღაც ეთქვა, მაგრამ

* ას ოც იანცების“ ჯგუფის სახელწოდება წარმო-სდგება ას ოც იანცების, ანუ ამფორიაქებლებისაგან, რომლებიც სხენებულ ჯგუფს შეადგენენ. იანცს გური-აში ამფორიაქებელს ეძახიან. სხენებულ ჯგუფის მიერ მართლაც ამფორიაქებულია ძველი მწერლობა.

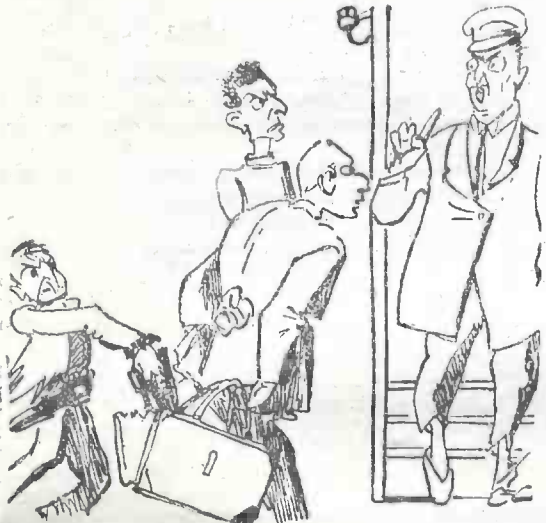
გილიძის მუდამ ვეიანსმებოლი იმაში, რომ ზაფხულობრივ ტვილისში ცხოვრებას სჯობია კურორტზე ცხოვრება, ცხადია, ტვილისი ბუნებით ვერ დაიკევის... ალბათ ამ გარემოებით აისხნება, რომ ზაფხულობით ხლება ტვილისის „განტვირთვა“ მცხოვრებლებისაგან, რომლებიც მიემგზავრებიან სხვადასხვა ბუნებით ადგილებზე. ასეთი განმარტების შემდეგ, მე ვეჭვობ ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორებიც დამეთანხმებიან იმაში, რომ ჩემი მეცნიერული მიდგომა წემოსხნებულ ორი სიტყვის მიმართ სრული ქეშმარტებაა... მე სასტიკ პროტესტს ვაცხადებ ჟორიკანების წინააღმდეგ და მოუწოდებ საზოგადოებას გამოუტყნოს მათ სასტიკი ბრძოლა.

პატივცემით პოეტი—მეცნიერი ვეგენი დვალი (ქვეყნის თვალთ).

ჩემი დღიური

20 ივლისი. დღეს ბორჯომში ვარ. ტვილისიდან ჩამოვედი წუხელის. ჩვენს წინ ახრდილივით აფუქდა ვილაც ასალგაზრდა ყმაწვილი.

- თქვენ ვინა ხართ,—მოგგმართა მან.
- ამხანაგი გადარეული და მე წიწაკა!—იყო წიწაკაცას პასუხი.
- გადარეული. ჰმ, ჩვენ ასეთ ხალხს არ ვღებულობთ.

გადარეული ბორჯომის სადგურზე

- თქვენ ვინა ხართ? — გაკვირვებით ეკითხება მას წიწაკა.
- საკურსამის წარმომადგენელი.
- აა, საკურსამის, მაშ ინებე, — და წიწაკამ გაუწოდა მას საკურორტო სამმართველოს წიგნაკი.
- გადარეულებსაც გზავნიან.—ჩაილაპარაკა მან თავისთვის და წინ გავიძღვა.

ამ დილაოგის დროს, ვილაც „ბოროტ გამზრახველს“ (უკეთ რომ ესთქვათ, თავისთვის კეთილგამზრახველს) ჩემი „ჩემოდანიდან“ თერთი ტუფლები ამოეცოცებია. ამ შემთხვევის გამო, ბერი ვიცი და კმაყოფილიც დავრჩი. მე ისიც შეყოფა, რომ კურორტზე ვაგატარებ ერთ თვეს, წამლები კი შეიძლება ფესვიშველა იყო.

ხვლიდან აბაზანების მიღებას დავიწყებ. ექიმების რჩევით მთვარის აბაზანებით უნდა დავიწყო ექიმობა.

21 ივლისი. მომთავსეს მეორე სანატორიუმში, რომელიც ამაყად ვადაპყურებს ბორჯომის ხეობას. ახ, რა უვალწარმტაცია ეს ბუნება. რომ შეიძლებოდეს გადაეძახა აიოლა ქვეყნის პოეტებს: პოეტებო, ყველა ქვე-

ყნისა, აქ შეერთდით. ახ, დედასა. ნეტავ ვიყო პოეტი ისეთ ლექსს შეეთხზავდი, რომ ევგენ დვალსაც კი მოეწონებოდა.

წინათ ეს შენობა (მეორე სანატორიუმის) ყოფილა; ყოფილ დიდ თავადის სერაგეის (სერაგი ერისთავი არაგვის ევანოს), რომელიც ბორჯომს წელაწადში ორი კვირით ვსტუმრებოდა თურმე და მის მიღამობეში ნადირობით ვრობოდა, როგორც ოთხფეხა, ისე „ორფეხა“ ცხოველებზე. რომ სერაგიეი მონადირე ყოფილა ეს იქიდანა სხანს, რომ ამ შენობის ოთახების კედლები მორთულია, ირმის რქებით, ისე რომ, აქ მყოფნი, თითქმის ყველა ნადირობის იშტაზე არიან. ნადირობენ კიდეც. ალბათ მეც ვინადირებ.

22 ივლისი. მივლიან ექიმები გარეშგაბ, სან-უბირ; გიორ-ელ და ლენ-რუხ, მთავარი ექიმის ბაირონის ხელმძღვანელობით.

23 ივლისი. დღეს, საღამოს 7 საათზე, მთვარის აბაზანების მიღებამდის ბაღში დიდი ზემით დაარსდა ტურქაეშირი („გუბსოუს“), რომლის თავმჯდომარეთ არჩეულ იქნა კოლა პირგულაძე. ფალიაშვილის ორკესტრმა შესარულა ცნობილ დირიჟორის გელი-ძილის დირიჟორობით სიმფონია: „მთვარის აბაზანა“. პრველ ტიუნურზე უკრავდა თვით ივან პეტროვიჩი.

24 ივლისი. დღეს ჩავეწერე ტურქაეშირში, რომლის წესდების თანახმად უნდა ვასრულებდე შემდეგ მოვალეობას:

- 1) დილიდან შუადღემდე ნადირობა, 2) შუადღიდან საღამომდის ტყეში „ჩრდილის აბაზანას“ მიღება, 3) საღამოს 7 საათიდან 10 საათამდე ბაღში ნადირობა, 4) ათ საათიდან „მთვარის აბაზანი“—სი მიღება; 5) ტურქაეშტრში მანაწილეობის მიღება.

ტურქაეშტრი დაარსებულია ტურქაეშირთან, რომლის წევრები ვალდებული არიან ორკესტრშიაც უკრან. რომელიმე ინსტრუმენტზე.

25 ივლისი. დღეს ვინადირე. დავიქირე ერთი ხოხობი. ლაპაზი ფრინველია. გალიაში მყავს. დღეს კარგ გუნებაზე ვარ. დავიწყე ლაპარაკი.

26 ივლისი. კვლავ უგუნებოთ შევიქენი. ხოხობი ვამიფრინდა, ვაგივე პირველ სანატორიუმში ვადაფრენილა იქ ასალგაზრდობი დასდევნიან, რომელთაც ხოხობის გულისათვის ერთმანეთში უსამოგუნება მოსვლიათ და ეთომანეთი დაუკაწრავთ დღეს ნადირობდენ ექიმები, მაგრამ ხელცარიელი დაბრუნდენ, მათ შორ არ აქვთ ნადირობის. ცნობილი მონადირეა ტურქაეშირის თავმჯდომარე კოლა. საღამოს შესდგა ექიმ გრიზა - გაბის კონცერტი. იმდენათ სასიამოვნო იყო მისი ხმა, რომ დილამდის არ დამძინებია მიუხედავით იმისა, რომ ყურები ბამბით მქონდა დატუბული.

27 ივლისი. დღეს ტბაში ვისეირნე. თან მახლდენ ჩემი ექიმები სანდრო უბირაშვილი, გრიზა ვაბუხაძე, ვალიკო ტალიანი, ტბაში წასვლა უაზრობათ მიმანდა. ვამობდი: „ტბაში ხომ ვეღლებსა და ბაყაყების მერე არაფერი იქნება საინტერესო მეთქი. მოგტყუვდი! ტბაში ტბა არ არის. ეს პატარა საფარაკო ადგილია. როცა მივდიოდი გზაში „ხითვას“ ვადავყვარეთ. ტბისაკენ მიმავალი მატარებელი „უკუქუშვა“-ს რომ ეძახიან ხაშურის მომართულებით წავიდა. მატარებელი მიქროდა. ვამფორადით ბორჯომს.

— არიქა, ჩამოვბტეთ! — დაუძახე მე თანამგზავრებს და ის იყო უნდა ვადამგზარაკიყავი, რომ ვაგონიდან მოვსვლი და მატარებლის ქვეშ მოვეყვი. პირაღმა ეგდე და ჩემს მუცელზე მისრიალებდენ ბორბლები. ცოტა მოშორებით მატარებელი გაჩერეს და ექიმები ნელა ჩამოვიდენ ვაგონებიდან. კიდეც მოვიდენ ჩემთან და მეც წამოვიდექი...

— ნუ გეშინია! — მომაძახა ექიმმა ვალიკო ტალიანმა, მომწერდა გარეშგაბ და გული გამძისიჯა.
— არა უშვას, ცოტა მომაძებულათ ფეთქს, მაგრამ შემთხვევალი ვაღალბა ასე იცის.

ბაღში ტურჯავშირის გახსნა

ბორჯომში დაებრუნდით. ამ დროს დაიძრა ტბის კენ მიმავალი მატარებელი და ჩვენც არხეინად მივქროდით ტბისაკენ. როგორც გამოირკვა, სადღურ „ბორჯომბაღის“ უფროსი დავთარი ასეროდა და ტბისაკენ მიმავალი მატარებელი შეცდომით ხაშურისკენ გავგზავნა.

28 ივლისი 1 აგვისტო. მებუთე დღეა წვიმს. წახდანადირობის საქმე. ტურჯავშირის თავმჯდომარემ კოლამ ნოტა გაუგზავნა წვიმას. ფიქრობენ ზვალ დარი იქნება. მეც მებუთე დღეა სანატორიუმიდან არ გამოვსულვარ და ას ოცი საათი მძინავს.

2 აგვისტო. დღეს თავი ავიწონე, თავი კი არა მთელი სხეული... ათი დღის განმავლობაში ხუთი ფუთი მომატებული ვარ. გამოდის, რომ დღეში ნახევარი ფუთი მემატება.

ამემაღ ათი ფუთი ვარ. რომ ვიანგარიშით დანარჩენ 20 დღის განმავლობაში 10 ფუთა მომემატება, ტურილსში ვიქნები ოცი ფუთი. კარგი ამბავია, თქვენ ნუ მოშიკვდებით. აველაფერს, რომ თავი დავანებოთ ჩემი გა-

დაზიდვა ტფილისამდი ოთხჯერ მეტი დაჯდება, ვინემ ჩამოზიდვა დაჯდა.

— მომგვარეთ ადმინისტრაცია!—დავიყვირე მე. ჩემს წინ სვეტებით დაესვენ: სანატორიუმის გამგე, ნიკო ყიფშიაშვილი, მწე და სამი თეთრ ხალათიანი ქალი (სამივე თამარა).

— მოქალაქე ყიფშიაშვილო!—მივმართე გამგეს,—თქვენ უნდა იცოდეთ, რომ მთავარი ექიმის ბაირონის აზრით, მე სისუქნე არ მომიხდება.

თქვენ ეს იცით, მაგრამ მაინც არ მეშვებით და დღეში ათჯერ მაქმევთ; რას ნიშნავს ეს?—ცყვიროდი მე.

— რა ექნა მოქალაქე გადარეულო, გინდათ თუ არა, უნდა ჭამოთ: ასეთია აქაური წესი.

— არ შემიძლია, ამდენის ჭამა, გაიგეთ.

ვლრიალებდი. ამ დროს კარი გაიღო და გამოჩნდა „ლაციროვანი“ ტუფლებში მთავარი ექიმი ბაირონი. მან მაშინვე გაიგო რაში იყო საქმე და მარცხენა ყურში ჩამჩურჩულა: „გამგე პართალია, შენს ულუფას ომ არ გადაყრის.

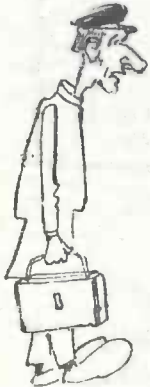
მთვარის აბაზანების მიღება

ქამე, არა უშავს...; ხომ გაგიგონია: რასაც შესქამ ის შებრა ჩებაო... მე დავმუშვიდი.

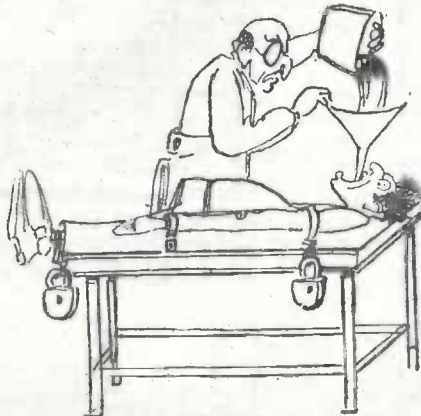
8 აგვისტო. ხეალ ტარტაროს ველი. პოლიტიკურ საკითხებზე მექნება ბასი. „გახურებული“ ნარდის თამაში სანატორიუმში. ნარდის ჩემპიონობას ჩემულობს ექიმი გროშ ვაბ; რომელსაც შეუძლია 24 საათი ითამაშოს, ათ ხელში ერთ ხელს იტებს, „მაღალდუ გრიშა“-ს ევახინ მას.

4 აგვისტო. ტარტაროს სადგურზე დავხვდი. ვადავხვებით ერთმანეთს. ბორჯომი დათვალეირა. მეც თან ვახდი. საუცხოვო შობებულებებით დაბრუნდა ტფი-

19 აგვისტო. დღეს საღამოს, 7 საათზე, ბორჯომის ბაღში გაიხსნა სრულიად ბორჯომსა და მის რაიონების ტუჩკავშირის წევრთა საერთო კრილობა, რომელსაც დაესწრენ დღევანდელი ყველა სანატორიუმებიდან, დასასვენებელ და კერძო სახლებიდან და ლიკანიდან. აქ დაესწრა 1000 დღევანდელი. თავმჯდომარეთ ერთხმით არჩეულ იქნა ექიმი ბაირონი. მოხსენება ტუჩკავშირის მუშაობის შესახებ გააკეთა კავშირის თავმჯდომარე კოლაძე. მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ ტუჩკავშირის მუშაობა წრეულს თავის სიმალეზე აუყვანია. ადგილობრივი თითქმის ყველა სანატორიუმებში და დასასვენებელ სახ-

გადარეული 5 ფ.

გადარეულის კვება

გადარეული 19 ფ.

ლისში. ომის შესახებ გეჰქონდა ბასი. ტარტაროსის აზრი გარკვეულია: იმპერიალისტური სახელმწიფოები ომს გვიშალებენ. სულ ერთია: ომი იქნება—დაიღუპებიან, არ იქნება—მიინც დაიღუპებიან. ასეთია მისი აზრი.

თუ როდის უნდა იქნეს ომი, ამის შესახებაც ის გარკვეულათ ამბობს: შეიძლება ამ წელში, შეიძლება გასათ, შეიძლება ორი, ხუთი, ათი და ასი წლების შემდეგ, შეიძლება ისიც რომ ომი ვერ მოასწრონო.

5—18 აგვისტო. 13 დღეა რაც უფუნებოთ ვართ. მიზეზი ორია: ერთი ის რომ ცხრამეტი ფუთი გავხდი და ძლივს დავიარები. ასე შგონია ნიადაგი ნაწვიმარი იყოს და ტალახიანი, ისე ვეფლები მიწაში. მეორე მიზეზი ის არის, როგორც ბაირონი ამბობს, რომ მე ზედმეტი მთვარის აბაზანა მიმიღია. მაგრამ, რაც უნდა მომივიდეს, ხეალ უნდა ავდგე და ტუჩკავშირის ყრილობას დავესწრა. მე დღევანდელი ვარ მეორე სანატორიუმებიდან.

ღებში არსებულა, კავშირის ჰყოლია 5000 წევრამდე. კავშირის მუშაობა მოისუსტებდა თურმე; მხოლოდ ლიკანში, საცა მთავრობის წევრები და პასუხისმგებელი მუშაკები არიან. ეს სამწუხარო მოვლენა იმით აიხსნება, რომ იქ თურმე პასუხისმგებელი პირები ამ კავშირის წინააღმდეგ უპასუხისმგებლო აგიტაციას ეწეოდნენ. მაგალითად ფილ-მახს თურმე სასტიკად გაულაშქრია ამ კავშირის წინააღმდეგ. მიუხედავად ასეთი რუპრესიებისა ლიკანის ახალგაზრდობა მთლიანად ჩაწერილია ამ კავშირში. ყრილობა დაიხურა ღამის 2 საათზე. ორკესტრმა შეასრულა სიმფონია: „ტუჩ; ტუჩ“...

20 აგვისტო. ბორჯომიდან ტფილისში დავბრუნდი. თავს კარგათ ვგრძნობ, მოვიმატე 14 ფუთი, 39 გირანქას ერთი რამ მაფიქრებს: მექნება თუ არა ნება ტარტაროში ვივლი ჯღომისა. ხვლიდანვე შეუღლები „ტარტაროში“-ს თანამშრომლობას.

გადარეული.

ა მ ა ლ ლ ე ბ ა

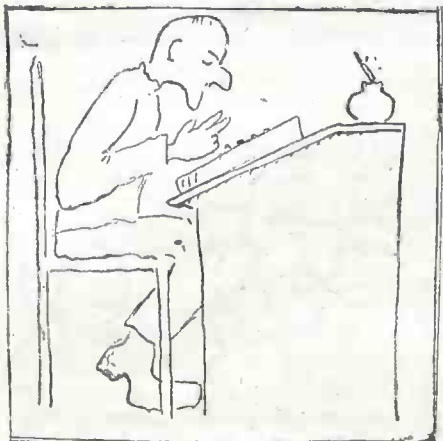
(გურია)

„ვაქაქცვა“ გალინადირა სოფელი კობტა, მზიანი, „ტალახას“ ძირში მდებარე, კვკლუცი, თავზიანი. უწინ რომ ფოთში ბუქავდა, ჩაქვსაც ხომ წვენი ადინა, აწ სავაქროში, ვით ჩარჩი, როდ გაიჩინ მან ბინა. გაიძვერულ მოქნილობით რომ არა ყავს იმას ტოლი, ოცის კობტათ გატყავება, არც დაჩიება ტყავზე ქონი. „ბაქარა“ და „სამფურცელავ“, „ბაიბურთი“ ოც-და ერთი. წინეთ მისი „საქმე“ იყო, სწყალობდა კიდეც ლმერთი. უყვარს სხვისი დამცირება და. სარჩულით ლაპარაკი.

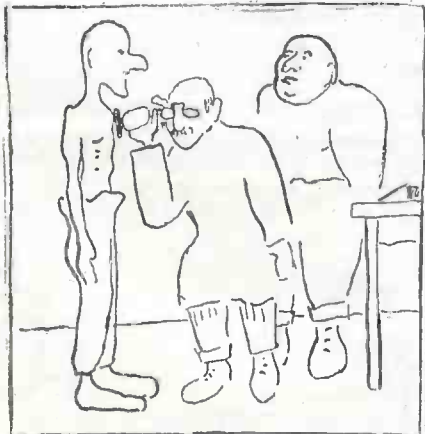
მას სარკვეში რა ჩანდო,—ნახო ხაყო, აგრაკვი. კოაპერატის, გლეხკომს კაცი, ხომ არა სოფლის არცა ჩირად, მეგობარიც მისი არის, ვინც რომ დადის იქა ძვირად. გლეხი არის „კაცი“ ვგე; და გლეხების თეალის ჩაი, არა ერთი გლეხის ზურგზე იყარა მან თვისი ვინა. ჯარიელის მემკვიდრეა, „ტარიელობს“ ეს „ლომ-კაცი“ გუმინ ვარდენ მასწავლებელს მოაღინა ყბაშ ტაცი. „სუხები“.

ლუკაე ჭაბა უმეგულეა.

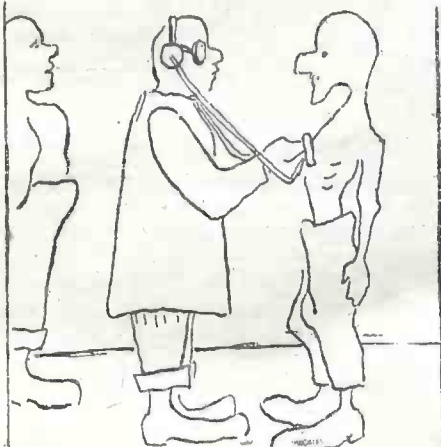
მონაგარიშედ მსახურობდა
ხაპ-ტრესტში ლუკა,
დიდის წვა-დაგვით მოსდიოდა
მას პური, ლუკმა;

ჩაჭკირკიტებდა ჩოთქს და დავთარს,
ვია მიჯაჭვეული,
და თვის ოციდან პურისათვის
სულ აკლდა ფული...
ერთი-ლა იყო ლუკას ხეიდრის
შემმსუბუქები,
შორი იმედის სანატრელი
ტკბილი წუთები,
რომ წელიწადში თუთხმეტი დღე
ჰქონდა შეგებისა,
როცა შესწყვეტდა იგი ჩოთქზე
ჩხაკუნს ქვებისა...
ემზადებოდა ამ დღისათვის
ო, რა რიგ ლუკა!
თითქმის მთელ თვით წინ თნევით ყელში
სდებოდა ლუკმა,
მომხდარა ისიც, რომ წყლის წვეთიც
ჰკეტდა სასულეს!...
რა აჩქარებდა, მე არ ვიცი,
ასე ამ სულელს!...
განა, სუ ყველას ლუკასავით
ეჩქარებოდა?
იქ საექსპერტო კომისია
გვიან კრებოდა:
საათის ერთზე, ხშირად—ორზე,
ზოგჯერ — სამზედა...
რამდენჯერ „ყვინთში“ შერხეულა
ლუკა სკამზედა,
და იატაკზეც მოუღია ზოგჯერ
ბრაგვანი...
იქ შემოწმება კია, მაგრამ...
არის სხვაგვარი...
ბოლოს მოვიდა ლუკას ჯერიც
და ლუკას ხეიდრი:

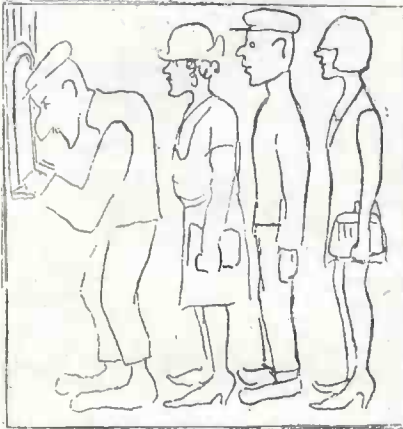
დიდხანს უზილა მას ეჭიმმა
ბეჭი თუ მკერდი,
რალაც ანიშნა მან სხვა ექიმს
და გადუგზავნა,

ამნაც სინჯა, მაგრამ სიტყვით
არ გაუმჟღავნა,
ისე მისჩხრიკეს და მოსჩხრიკეს
რალაც ქალაღზე,
როცა მოსთელეს და მოჰქანცეს
მათ ლუკა ძალზე....

უკვე თოთხმეტში დაიწერა
შეების ქალაქი.
ხვალ, თუთხმეტიდან, დაეთარო და
ჩოთქო, ნახვამდი...
მაგრამ... ეს მაგრამ სალაროა,
სხვა გვარად—„ქასა“,
რომ სდგენარ „კულში“ და წინ გიდგას
ხალხის ზღვა—მასა...
ბოლოს როგორმე მიადგები
სალაროს კარსა,
მაგრამ, თუ ფული შიგ არ „ქყავის“,
არც გავცემს ხმასა...
ასე ერთ კვირას, ათ დღეს თუ მეტს,
ეთრია ლუკა....

ბოლოს მოლარემ ხვედრი ფული
„გადმოუჭუჭკა“....

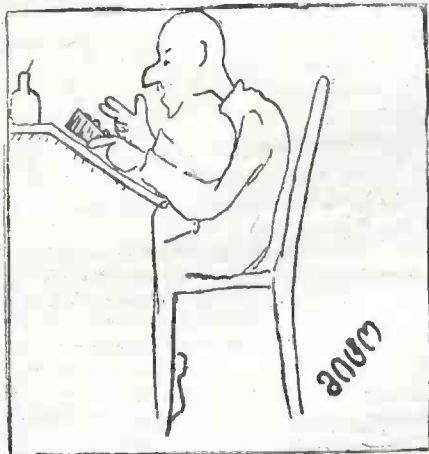

ახლა ქალაქში ეცა „მუშკოპს“,
„ზაკტოს“, ბოცსა...
„სადაჩოთ“ ტანს ხომ რამე უნდა:
მიეცე—მოეცეა!...
ერთი ორი დღე თუ სამი დღეც
ამას შესწირა...
ახლა სამეზავრო ბილეთისთვის
სადგურს შესტირა...
ჯერ მან ამისთვის იქ ქალაქის
სადგურს უარა
და, ორიოდ დღემ ასე უქმად
რომ ჩაუარა,
ეცა ვოკზალს და ბარგით, ბარხნით
მიდის იერიშს!

ულონოდ ბილეთი იგდოს, თორემ
გულში არ გრძნობს შიშს!...
და მართლაც ბოლოს მიატანა
საბილეთემდე...
— ხურდა არა მაქვს—სწუხს მოლარე:
— ჩემს სინდისს ენდე!..
და შეირჩინა მან ლუკასგან
ორი აბაზი!
მაგრამ ბილეთით ხელში ლუკა
არ სწუხს აბაზე;
მას სხვა დაეცა გულში—ლახვარად
და თავში—მეხად,
მზად იყო კლდეზეც დარდისაგან
გადსარჩენად:

კელის კალენდარს გამოსხმოდა
უკვე ოცდარვა!
ფული რომ იყვეს, შეიძლება
მისი მოპარვა,
მაგრამ დღე რომ დღეს ისე მისდევს
ვით ქანი—ქანებს?!
აქ ჩვენი ლუკაც სადგურიდან
ვზას ვადღუგანებს,
და სამსახურში კვლავ ცხადდება
ის ოცდა ცხრაში!

ჩოთქსაც იამა და ზედ ქვეზმაც
შემოპყრეს ტაში!...

როგორ იომა ტიტემ

— გამარჯობა, ტატე! საიდან მიიღიხარ?
 — ო! ვაგიმარჯოს, ჩემო დათო! აი, ავერ ვიყავი ქა-
 ლაქშია და, იცი, ჩხუბი იყო. ისეთა ჩხუბი, რომა, პა-პა-პა!
 ნამდვილი ვინას ვადა, აი!...
 — რა ჩხუბი, კაცო! რას რომაე! მართლა იყო?
 — ჩემმა მზემ, მაში მართლა! ფრანკუხი, ანგლინი
 და თათარიც ერია, აი! მერე არა მკითხავ, როგორი და-
 ვერიე! ჰე-ჰევი! სულ ბღვირი ავადინე მეც. მაში!
 — ტატე, მართალი თქვი გული ნუ გამიხეთქე, კაცო,
 თუ მართლა ჩხუბი იყო, მერე იციანი? რას იღრიკები?
 მითხარი რაღა, სინამდვილე!

— მაში, კარგი. ყური მიგდე. გუშინ წინა, კაცო,
 სოფლიდან ქალაქში ვაგვსწიეთ მე და ჩემმა დედა-კაცმა
 ცოტა რაღაც საყიდელი მქონდა და საღამოს ისევე უნდა
 წამოვსულიყავით. ჩაველი საღურზე თუ არა, იქვე
 კომპარტისკენ ვავეშურეთ საყიდლებზედა. მაგრამ ვე-
 დაე, კაცო, დავეტილია. მიკიტნებსაც დავეკებთ და თავი-
 ანთ დუქნების წინ იდგენ. ვეზბე, ჩემო დათუა, რომა
 რაღაც ეს ხალხი ქუჩაში ვარბი-გამორბის, რაღაც ფაცუ-
 რია ქუჩაში. დედაკაცი შეშინდა და მეკითხება: „კაცო, ე
 რა აშბავია, რომა ეს ხალხი ფეთიანებივით ვარბი-გამორ-
 ბიანო?“... სიმაართლე ვითხრა მეც ავებენი. მიველი და
 ერთ ღობიან მიკიტანსა ვკითხე: „ერთი მითხარ, ვეთაყვა,
 რა აშბავია ქალაქში, ხომ მშვიდობა არის მეთქი? იმან ე-
 თი გაიღრიკა, ხელი ზედ ცხვირთან მომაღო და ხრინწი-
 ნი ხმით დაიღრიკა: „ვაა! შენ გეცინა? თუ მთერალი
 ხარ? ხედავ, რომა, მტერი შემოგვესია და უნდა ამოგვე-
 ყვიროსო, ბოლშევიკები სადაც არიან გაიქცევიანო!“ —
 ერთი კი ფერი მეცვალა, მაგრამ თანაც ფეიქრობ: ბიჭოს,
 ეს როგორ მხსდებოდა, კაცო: გუშინ არათფერი არავის
 უთქვამს ჩხუბზედა და ესლა რომელი ჰაეროპლინით ჩა-
 მოვიდა-ეს მტერი ასე მალე მეთქი. ნაღდათ მატყუილებს
 ეს ქოფაკი, ვიფიქრე, არ დაუჯერე. ესე ვდგევარ და
 ერთბაშად ვილაცამ დაიყვირა: „არიჩა თავს უშვევლეთ:
 მტერი მოვიდა, გაზს უშვებს, თავი შეიფარეთ სადმეო“...
 — კაცო! ნამდვილად სიზმარში ვარ მეთქი—ვამბობ—
 აქეთ-იქირ ვიშხირები, თვალებს ყურო მოხვერივით ვა-
 რიალბ და კაცი არსად ჩანს, ვის უნდა ვაეშვა გაზი, ვე-
 რა ვაეფიქე ჩემი ფეფელაც მოშვარდა და... თავს ვუშვე-
 ლოთ, ტატე, ვილბეებით... გაზი მოგვწაბლავსო. მოვისხე-
 ნი ხელად ჩემი ხურჯინი, ცსტაც დედაკაცს ხელი, ჩაე-
 ყიდინე თავი ხურჯინის ვსტატეში, აქ ისუხეთქე მეთქი,
 ეუთხარი: გაზი არ მოგვდებდა მეთქი; მეორეში კიდევ მე
 ჩავეყავი ცხვირი. ვდგევართ ასე და ველოდებით სიკე-
 დილსა. ვავიხედე, მორბიან ვილაცები, სულ ყვითლათ-
 წითლად ჩაცმულები, ჯამის ოდენა თვალბიანი: არც
 ცხვირი აქვთ, არც პირი, არც თმა, არც ყურები... ვიფიქ-
 რე: ნამდვილათ ეს არის მტერი და მოვაშხადე, რაც უნდა
 იყო, ერთს მინც დავეყავე მეთქი. ერთი მომიხლოვდა
 თუ არა, რაღაცას მანიშნებს ხელით. თქვი: „ნამდვილათ
 გაზი უნდა უნდა მესროლოს მეთქი!... თავი ხურჯინიდან
 ამოვიღე, სუნთქვა შევიკარგავექმიღ და ერთი მაგრა ჩაეარ
 ტყი თავში, მოვიდა მეორე, ზრუფში რაღაც გიდელოსა-
 ვით წამოვიკადა, იმასაც ერთი იმისთანა ავადე, რომა
 „ვაი“ დაიყვირა. სწორეთ რომ ვაეგველდი, გული მომე-
 ცა! ესლა მესამეს მივდექე, ერთი სიტყვით, დავერიე ყვე-
 ლას. აპა, პაა! რომელი ხარ ვაქვაცო, მოდიოთ, უთოფოთ
 დავიხეთქეთ მაგ ხარაბუხა თავებს მეთქი!... ფეფელაც
 მაქეზებს, არა: „დასცხე, ტატეჯან, დასცხე, მაგათ უნდათ
 ჩვენი ქუეყნის დაქცევაო!... ერთი მომვარდა გვერდიდან
 და მიყვირის: „წაიქეცე, წაიქეცე“—რას რომაე მეთქი,
 როგორ თუ წაიქეცე, სანამ სული მიდგანა, წაქცევა რას
 მიქვანი მეთქი და ერთი იმასაც მივყავო ლაზათიანათ.
 ერდბაშათ ვავიხედლოთ, ეს ჩვენი მილიციონებიც არ
 მომესინე! შემომესხენ გარსა და მაკავებენ: „დადმე, და-
 დმე, გუყოფაო, — მეძახიან, — როგორ თუ დავდე —
 მუხუხები, განა, თქვენც მილაღატეთ, თქვე შერცხვენი-

გაღლი განდებოლოცა

ანავისა ფოსტაო,
 მთა-კორტონზე კობტაო,
 სოფლით განდებოლოცა
 შენი როგორ მოხდაო?!

— მიშველეთ, ფოსტაში მინდოდა ახელა ტარტარო-
 ზისთვის წერილი უნდა გამგზავნა და შუა გზიდან კი
 თავვევ დავგორდი...

— არა უშავს, ჩვენ სულ ვგორობთ, მაგრამ არ იქნა;
 ფოსტა იქიდან მინც ვერ „დავაგორეთ“, რომ იმ კორ-
 ტონიდან დაბლა, სოფელში ჩამოვტყანა...

ლებო მეთქი? ვლრიალკ — დაიცა, შე ოჯახქორო, ნუ
 დავამტვრიო! — ერთი მომეარდა, აინახა თავზე ჩა-
 მოფხატული და მუხუნება: „ამხანაგო, ეს ჩვენა ვართ!
 მართლა არ გეგონოს, ესლა ჩვენ საცდელ ომს ვაკეთებთ,
 რომ ვინიცობაა, მტერი მოვიდეს, როგორ მოვიქცეთ, წინ-
 დაწინ უნდა ვიცოდეთ; მართლა არ გეგონოს: ესლა არც
 ვაზია და არც არავინ კვდებაო... სხვებიც გაას შემომე-
 ხვიენ, ღვანან და იციანიან. შემრცხვა, ჩემო დათო, ისე,
 რომა გაზი რომ მომხვედნოდა, ის არ მანებდა, როგორც
 სირცხენილმა დამარეტიანა. მიეხვი ყველაფერს. მერემ
 გამახსენდა, რომ აკი შარშან ზაფხულში ჩვენ სოფელ-
 შიაც გააკეთეს მასეთი საცდელი ომი ახალგაზრდებმა, მე
 კი სულ არ გამახსენდა. წამოვედით მე და ფეფლო დარ-
 ცხვენილინი, ტყვილა შემომელახა ის ხალხი, მაგრამ ამ
 შეცდომას სულ იმ მტრებზე ვიყრი, თუ ცოდვა გაუწყრათ
 და ოდესმე რაზე მართლდაც გახედეს, მაში!...

— აი, ყოჩაღ, ჩემო ტატე. მაგ გეპატივება, როგორც
 ხუმრობა, მაგრამ, სამაგიეროთ, შემდეგში კი გამოვალ-
 გება!...

გაზი.

ბარბალე: (მიიჩიას) შენ რაღას ეჩხირები, შე გაბე-
ჩილო, შე მიამუსო, შენა!

ნოქრები: მოითმინეთ, მოითმინეთ.

მიიჩია: (გაჯავრებული) ჰა, ჰა, თორემ ხომ არ
გინდა!

ბარბალე: რა მინდა, რა! ხმა გაიყმილე, თორემ მავ
რუმბივით მუტელს ზედ შუაზე გავიფხრეწავ!

მიიჩია: ჰა, ეე! გაფხრეწაზე ნუ იქნება, თორემ ისე
ვაფხვნიწო, რომ ოროცმა პარტნოვმა ველარ გაეკროს!

ნოქრები: მოითმინეთ, აქ ჩხუბი არ შეიძლება.

კეკელა: (მოაჭრევინებს პადვიზკას და მიღის) უი,
ქა? ეს რა ყოფილა! მუხი კი დაეყარე შენს ქალობას!

ბარბალე: რაიო, რაიო! შენც ენა ამოიღვი, შე ბოს-
ტნის საფრთხობელავ? ხმა გეიქრე და გეიარე, თვარა ისე
დაგამყავო, რაევიტ კაუხუტო!

კეკელა: უი, უი, უი! ქალებში გამოწყდი! შენ, ქა-
ლებში, აპა! უყურეთ ამ ქალა-ბიჭვას, რა აზბებშია!.. (მი-
ღის).

ბარბალე: (შეუბღვერს და ცოტა წაიწვეს) ხმა გეიქ-
რე-თქვა, გელაპარაკება! (კეკელა გავარდება, სონია და
ფაცია, რომლებიც აქამდე გულწასულნი ისხდნენ სკამზე
და ნოქრები აბრუნდნენ, მოაჭრევინებენ საქონელს და
გადიან) მომიჭერი ის ზოლიანი ჩითი!

1 ნოქ. რამდენი მეტრო, ბატონო!

ბარბალე: (ხმა მალდა) რეა, რეა! (ნოქარი უფო-
მავს). უი, მუხი კი დაეყარე თქვენს კომპრატინას! ერთი
მეტროს ყიდვა რაეა გავიჭირდათ, თქვე ცოდვის შეიღე-
ბო! ემანდ ნაკლები არ იყოს, თვარა ცეცხლს წაგიკი-
დებთ.

1 ნოქარი: რა ექნათ, ბატონო, „რევიმ-ეკანომია“
არისო და მეტრო აღარ გვეყიდა გამგემ.

ბარბალე: მუხი თქვენც დაეყარეთ და თქვენს ეკო-
ნომიასაც! მომეცი ჩქარა. (გამოართმენ).

მიიჩია: (მიმავალ ბარბალეს) ე, ე, ე! დედაკაცი
კი არა ნამდილი ტხსია, რადა, უფლის მალდმა!

ბარბალე: (მიიჩიას სიტყვებზე შემობრუნდება) რა-
იო, რაიო, რა ბრბანეთ?

მიიჩია: ე, ე, ე, ეა! ეა!

ბარბალე: ეაი შენ და ქარცეცხლი!

მიიჩია: ეე, ეე, ცოტა ჰკვიანათ, თორემ გავაფრი-
ნე, აი...

ბარბალე: რას მიხამ, რასა, შე ტყლიპიანო შენა!
(დაეტაკება და გადის)

მიიჩია: (2 ნოქარს) მოიტა, ძმაო, მოიტა ეგ ჩითი,
ერთი შევიღობით წვიდე აქედან! ეგ დედაკაცი კი არა,
პულამეტრია მე და ჩემმა დებრთმა! ეა, როგორ გერმან-
ციი ზარბაზანივით დამეტაკა. (გადის).

გამოსვლა 6.

ნოქრები და ხუცენი.

ხუცენი: (შემოდის ძალზე გაჯავრებული. ხელში
მის მიერ წადებული საანაფორე უპირავს) არა, ეს რა
არის! ავია კოოპერატივი?

ნოქრები: რაშია საქმე, მამაო?!

ხუცენი: რაშია და ამ ნოქარს ორი მეტრო აკლია..

ნოქრები: როგორ თუ აკლია!

ხუცენი: შევარცხვინე ასეთი კოოპერატივი! შე კა-
ცი, ერთი მეტრო რაეა ვერ უნდა იყიდოს დაწესებულე-
ბაში!

1 ნოქარი: რა ექნათ, ასტე ინება ჩვენმა გამგემ და
არ გვეყიდა მეტრო.

ხუცენი: ღმერთმა თქვენც შევარცხვინოთ და თქვე-
ნი გამგეც! არ მინდა თქვენი საქონელი, მომეცით ჩემი
მუსლი!

2 ნოქარი: სხვა რამე წაიღეთ, ბატონო, ჩეკი გამოა
წერილია და უკან დაბრუნება აღარ შეიძლება.

ხუცენი: როგორ თუ არა შეიძლება! აპა, ავიც თქვენ
გჭირდეთ. (მოადგებს ნაქვრს) მე კი მოვნახავ ადგილს და
მასლეს გავაბიებთ. (მიღის) ეს ულაში კატის ბანალი
მყოს, თუ, საცხა თავი გაქვთ, იქნა ფეხები არ დაგაკე-
რვინო. (გაჯავრებული; კარებში ისეთი სიმძლავრით

დაეტაკება რუსტამას, რომ ორივენი წაიქცევა) ვაი, შენი
ოჯახი ამოაგდოს ღმერთმა, შე ღონდღულუო შენა!

რუსტამი: დონღულუო და შენა ხარ, ეშმაკი და შენა
ხარ! მულლა, ქოფოიოლი!

ხუცენი: ღმერთო, მისხენი მე ბოროტისაგან! არა
რა გინდა ჩემგან, ჩე ურჯულოვ?

რუსტამი: რა გინდა, რა გინდა! შენ რა გინდა, ქო-
ფოიოლი!

ხუცენი: (კარებში) წყაუღიმც. აყაი, შე ეშმაკიმ
კერძო შენა!

1 ნოქარი: ნუ გავრობ, რუსტამ, ნუ..

რუსტამი: (ჩაილაპარაკებს გაჯავრებული) მულლა
ქოფოიოლი!

(2 ნოქარს), ბიუო, რა არის ეს?

2 ნოქარი: რა არის და ჩითია!

რუსტამი: ჩათი, ჩითი! მეც ვიხი, რომ ჩითია. მე შენთან
შუღი მეტრო უთხარი და შენ ოქსი მოყერი! შენთან ნა-
მუსი არ არის? შენთან სურსხული არ არის? სად არის
ხაზენი?

2 ნოქარი: ჩვენ ხაზენი არა გვყავს. ჩვენა გვყავს
გამგე.

რუსტამი: სულ ერთია ჩემთვის; რატომ მოყერი ოქ-
სი? ეშვა ქოფოიოლი!

2 ნოქარი: ნუ ივინები-თქვა, გელაპარაკები!..

რუსტამი: ქოფაკ ქოფოიოლი!

1 ნოქ.: კიდი! —

რუსტ.: ზარმა! (ამ დროს შემოდინა: ფაცია, სონია
და კეკელა. კეკელა მიღის გიგოსთან).

გამოსვლა 7.

(ივინივე: ფაცია, სონია, და კეკელა)

ფაცია: (გაჯავრებული) ეს რა არის?!

სონია: ეს რა აზბავია! —

ნოქრები: რაშია, ბატონო, საქმე?!

ფაცია: (1 ნოქარს) ვაი საზომი კი გქონია, შენმა სი-
ცოცხლემ!

სონია: მოკლე მონახავს, მაგრამ აშნაირი მოკლე
მეტრო, თქვენ რომა გქონიათ, არ გამოვინა!..

1 ნოქარი: რაა მოკლე, ბატონო, გაგვაგებინე!..

სონია: რა და მეტრო. ამას საში მეტრო აკლია. (არ-
ვენებს ნავაქრს).

1 ნოქ.: ალბათ, აშნიკაში თუ მოვედით!

ფაცია: აშნიკა! — რატომ სულ მოკლეა თქვენი მეტ-
რო, რა უჭირს, რომ ერთხელ ჩვენსკეაუც წამოვადებს
მეტრ?

რუსტამი: ბიუო, მე და მოკლე მომესი, შენთან სურ-
სხული არ არის?

ფაცია: სად არის გამგე?

2 ნოქარი: მოვა, ბატონო, მოვა!

რუსტამი: მოვა, მოვა, როდის მოვა! ქოფოიოლი!

სონია: (ფეხების ზრახუნით) გამგეს დაუძახე-თქმე!

← გამგეს (ყვირილზე შემოდის გამგე).

გამგე: რა აზბავია, მოქალაქეო, რას ლელაკით!

სონია: რაეა რას ვლელავი! ფული მიეცი, საქონე!

ლი მოვაჭრეებზე და საში მეტრო დამაკლეს.

რუსტამი: ჩემთან და ერთი მეტრო მოპარეს. მე შუღ-
უთხარ, მაგან ოქსი მოგსა.

გამგე: (ნოქრებზე უჩვენებს) ამათ ქნებს ეს აზბავი!
სონია და ფაცია: დიახ, მაგათი.

გამგე: (თათარს) შენც მოკლე მოგცეს?

რუსტამი: მე სასულში ზავიდა, გაზობა და ველაა, ერო
თი მეტრო მოკლე მოვიდა.

გამგე: (კეკელას გიგოვს აჩვენებს) თქვენ ამ ნოქარ-
თან ივაქრეთ?

კეკელა: დიახ, ბატონო!

გამგე: არაფერი დაუკლია?

კეკელა: თვარა, არა. მე სწორედ ზომაზე მომცა, რაე
მინდოდა!

(დახასრული იქნება).

გოგია

შ ა ვ ი შ ე ა ლ უ რ ო ბ ა

საფრანგეთში მოახდინეს ცდები
დედაქალაქის გასაახალგაზრდადებ-
ლაღ.
(გაზეთებიდან).

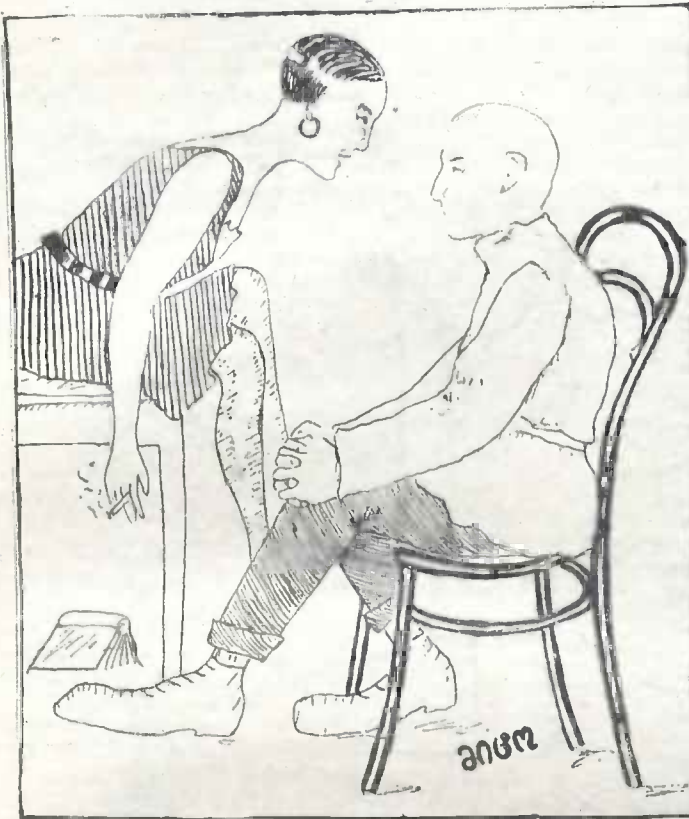
— დედი ნუ გეშინია, მალე გაგაახალგაზრდადებენ, აი...
შაა, რაო? განა, მე ჯერ ბებერი ვარ, შე არამზადავ?!

„პ რ ი ო მ ი ა ლ ა“

ათი დღეა ვდგავარ ნარკომების კარზე.
მოლოდინში ბედის გაცეკარი ჯვარზე.
ყოველ დღით არის ოჩერედი დიდი,
ვერ იღირსებ ნახვას, თუ ბიჭი ხარ, მიდი.
კანდელაკი ვნახე (ვიქტორი რომ არი),
სთქვა: „მე არ მეხება, ნახე კომისარი!“
სამჯერ დავდებ რიგში კომისარის კართან;
მითხრეს: „არ ღებულაბ!“ ან გაშიშვებს მასთან.
დამეკარგა რწმენა, დამეღრიჯა სახე,
„უპრავდელმა მითხრა: „გურგენიძე ნახე!“
გურგენიძემ მითხრა: „ნახე შარიაში,
ეს მე არ მეხება, მისი საქმე არი!“
ერთი კვირის შემდეგ, ვნახე შარიაში,
სავარძელში იჯდა, მომაწოდა სკამი.
მომისმინა, მითხრა: „ნახე გაბრიელი,
მან გაგხალს იქნებ ბედის მადლიერი“...
თუმც არ იყო რაღი გაბრიელის კართან,
მაგრამ მანაც მითხრა: „წადი კომისართან!“

ადრე ავდებ დღით, როგორც კი ინათლა,
და დავდექი რიგში კომისარის კართან.
პირველ რიგში ვიდექ, ვით ბრინჯაოს ხეტი,
და მოვიდა უკვე საათის თორმეტი.
ვფიქრობ: სადაც არის, გამოთენდეს უნდა,
მაგრამ ამ დროს ახლოს ზარიც არაწყუნდა.
გამოვიდა ვიღაც ელპიტე თუ ქეთო
და სთქვა: „ნულარ იცდით: „დღეს პრიომა ნეტო!“
მეთე დღე არის, გამეფხიკა ჯიბე,
უხარგებლოდ ვტყებენ დერეფანი, კიბე...
ისევ რიგში დგანან კომისარის კართან:
ვანო, შავლი, პეტრე, ელპიტე და შართა...
კაბინეტში რეკავს ტელეფონის ზარი,
იძახიან უკვე: „მოლოდ კომისარი!“
სირველ რიგში მე ვარ, ვინ გამისწრებს მითხარ?
შევარდები ხელად, არავის არ ცითხავს...
მაგრამ ვაბ, თუ ბედმა გამწიროს და მავნოს,
და იმანაც სადმე სხვასთან გამაგზავნოს?!..
გოსული.

უმნიშვნელო დაბრკოლება

— დასწყევლოს ღმერთმა, თითქოს გამოცდებისათვის ყველაფერი უკვე მზად მქონდა: სურათი, მეტრიკა, ატესტატი, სიღარიბის მოწმობა... მხოლოდ ერთი-ღა დამავიწყდა...

— რა?
მომზადება...

ბახმარო

ტარტაროზ, ტანად მსუქანი, ჩვენსავით არა-გამზამარი, — წელს მაინც ჩვენსკენ წამოდი, მიიწახსულე ბახმარო. ჩავლადარს მისცემ რვა მანეთს, შეგდებთ გამზამარ ცხენზედა; ბახვის-წყლის შირში დაგვხდებით, ძღვენებს მოგართმევენ ძღვენზედა. ცხენს ეძებს თვისი პატრონი, მოივლის არე-მარეცა; მთებიდან მთებზე სირბილი ოფლს ასხამს ტანზე, ცხარესა. ცხენს წესი დაურთვევია (მერე-და გამზის ბოძანება!) ბალახს სძოვს შინდორს ტიალზე, არ აქვს ამისი რა ნება! მოლიციას და ტყის მცველებს ვინ შეედრება რიხშია! ცხენები დაუჭერიათ, ჩაუმწყვედვით რიხშია. ხუთს მანეთი ჯარიმა არც ისე მცირე ფულია:

ერთი ღლის ნამუშევარი ერთს წუთში დაკარგულია... „ჩემი რომ დაგიჭერიათ, რად არ იჭირავთ სხვისაო“? საკვირველია: სხვაზე მეტს თუ ჩემი ცხენი სერისაო?!“ პასუხად ხელად მიიღებს: „ჩქარა ჩამოდი ფულიო, „თორემ სიმშობლით შენს ცხენსა „აქ ამოხდება სულიო“... ამ დროს კი ზოგი ცხენები იქვე ბალახს სძოვს მწყვანესა მკრამ ისინი სხვებსავით რიხში ვერ წაიყვანესა, — რადგან „ღიდ-კაცთა“ ცხენია, იქვე უფლებად და შანდატი (თავიდან ამ ბახმაროზე იყოს ასეთი ადამიანი). — მოლაჩე ქალმა არ იცის, ფულის დათვლა და მიღება (წარმოიღებინეთ: არ იცის სალარო როგორ იღება)“ — არ ეფიქრობთ სადმე „ღიდებში“ არ ჰყავდეს. მას პროტექცია,

პასუხი ტარზანს

ვინოს ტარზანს ყველა იცნობს: მძლავრს, გულღვანს, ღონიერსა, შენ კი, მუშკორთ შესარცხვენათ, ყალბს უფრო ჰგავს და ცბიერსა.

— რას ფიქრობდი, როცა სწერდი სასადილო „მალამოზედ“? როდის ნახე გარყვნილება: დღით, ღამით თუ საღამოზე?!.

— თქვენა სწერთ რომ, იქ არსებობს გარყვნილი პროსტიტუცია? ამის მთქმელი და დამწერი ან ბრძევი, ან ტუტუცია!..

— ის, ვინც თერთსა შავით ხედავს, მუშებს არქმევს ბნელსა ძალებს, ეკვით უმზერს შრომის შეიღებს, პათიოსან მუშა - ქალებს!..

— ამისათვის პასუხს აგებ: შენ ცრუ ლექსზე ან დღეს ან ხვალ, დღის სინათლის და სიმართლეს სად გაურბი, საით წახვალ?!.

— საბუთები და კითხვები გვაცნევს; რაც არის ტარზანი, რაც იქ ხდება გამოჩნდება, მას კი სიყალბის თავზარის.

— რედაქციას, ვთხოვ, დანიშნოს გამოკვლევა უცბად, სწრაფად, რეზულტატი გამოქვეყნდეს ან პარასკევს ან და შაბათს! კანტრალიორი გრიშა.

თორემ ასეთებს არ გზანენს უმუშევართა სექცია. ეხლა, ფოსტას თუ იკითხავ, ქე ამოაქეთ მზიან დარში, მხოლოდ ვახეთს უმთავრესად აგროვებენ ვაკი-ჯვარში. წან, ფოსტასთან საღამო-ჟამს, სუყოველთვის „მიტინგია“. ნემსის წვერსაც ვერ ჩაავდებ ვერ თუ შერგო შიგ დინგია! იძახიან ყველა გვაჩვენს, დაუღლიათ ყველა ხახა, და ზოგიერთ „უწინა გვარზე“ ხალხში ისმის: „ხა-ხა-ხა-ხა!“ და აქარეებს ამ დროს მრავალს: „ოტკა“, ხაში თუ ნიორი... ფოსტალიონს ვერ უდრება გამაჯილი უხვგლიორი; ვეარს კითხულობს და წერილებს მტრედებსავით აფერხს ცაში... (ვინც მიიღებს წერილს ან ფულს, მოადულოს უნდა ქაში!).

წიწმბერი

სიზმრის ახსნა

ტოპანიარის თამისათვის (კუთ. მაზრა)

1. სიზმარში წარმოკავშირში კარგი ვაჭრობა ნახო, —ნიშნავს: მეორე დღეს დაკეტილი იქნება, და თუ ღიაც იქნა, ხასიათმა თუ არ მისცა ნოჭარს—ნიასარიძეს, ვერ მიიღებთ სიმინდს, დარიგება თუ დაიწყო და რაიმე პატარა ეწყინა, ხალხს დასტოვებს, დარიგებას შესწყვეტს ნაჯოხით ხელში წითელ სასაიდლოსკენ წაყავს. თუ კარგი ნაჯოხი იქნება, შეგიძლიათ დაუცადოთ, თორემ მისი მუშაობის დაწყებამდე გული წაგივიათ სიმშილით.

2. სიზმარში ნახათ—ტოპანიარში დიდი ბაზრობა იყოს, ნიშნავს: ნახათ მეორე დღეს ხსენებულ ნოჭარს ნიასარიძეს ხალხი ბუზივით დაედევნება პოტირალბივით და დაუწყებს კითხვას: როდის მოგვეცემთ პარკის ფულს? როდის დარიგებთ სიმინდს და სხვა. პასუხს მიიღებთ:... მაშინ, ბაბა, ჯერ დრო არა მაქვს, თქვენ ასე ხარ და მე ერთი, ნუ შემქამთ!—ო.

3. სიზმარში რომ ექიმი ნახოთ, ნიშნავს: მეორე დღეს წარმოში იქნებით აბრეშუმის ფულის ან სიმინდის მისაღებათ, მუშაობის დროს ნოჭარ ნიასარიძეს თავი აუტკივდება, წარმოკავშირიც დაიკეტება და გეტყვით: „ვერ გაუძეულ, ბაბა, თავი შეტკინა, წადით სახლბაში და ხელ მოღიეთ“.

ცომალი.

ცნობათა მიღება

ნიმარულ მიმხრანბს

შე კაი კაცო, ჩემბერლენს რომ ეპოტინებთ, ალბათ, ჯერ ღიხის გვირაბსაც არ გამოსცალდებიხართ. ან ეს ჩენნი აზრი სწორია თქვენზე, ან მართლაც რომ ემიგრანტი ხართ. იქნება ინგლისური ენაც მშვენიერად იცით, ფრანგულზეც თავისუფლად ლაპარაკობთ, იტალიანურზეც, ესპანურზეც და ვინ იცის, კიდევ—რამდენზე. მხოლოდ ქართულ ენაში თუ მოკოკლებთ ცოტას, როგორც „ემიგრანტი“.

„პ ი ბ ა“-ს

შაღდადის მეკარტეთა შესახებ ჩვენ უკვე მოვათავსეთ ამას წინად. თქვენს ლექსში არის ახალი პიროვნებანი, მაგრამ საჯანი მინც ძველი რჩება, ისე, როგორც თქვენს ლექსში ხოლმე:

„სამსონაც მას თანაუგრძნობს,
 ეს პარტიული „ძველია“,
 დღე და დამ კარტის თამაშით
 ჯიბე გაუხდათ სქელია“—ო.

და შემდეგ ეს ჯიბის გასქელება მშვენიერად გაქვთ დახატული:

„კარტი მანეთად იყიდეს,
 მოიჯერეს იმით გული,
 თავნი ფული გასწორეს,
 კარტი დარჩათ მოგებულნი“—ო.

მაგრამ, აგანა, მარტო ეს? ჩვენს ყურადღებას აღარ ანგარიშობთ?!

ჩი—ჩი“ს

ოთხ გვერდზე რომ გაგიჟიშვით
 თქვენი „დარბოზ შარადა“,
 არ იქნა, ვერ მივა-ჩიჩი-თ
 თეატრის დასამხარადა!.

შ ა ლ დ უ რ ს

თქვენი მესტიერული კარგია, მაგრამ ნამეტანი გრძელი. მასში მოხსენიებული ამბები ისე სჩანან, ბორნის თოკზე რომ ქინძის მარცვლები აცევათ. სწორედ მოკლეთ და მკაფიოთ, მაგალითად, თქვენ რომ გიწერათ თქვენს მესტიერულში:

„ვერ ჩვენ შვედიო ქველამი,
 ქე რომ ვუძახით მაგიდას,
 მისამართების გაგება,
 ან თუ სხვა რამე მაგინდათ“—ო.

აქ, როგორც ხედავთ მართლაც ყველაფერი მოკლე და მკაფიოთ არის მოკრილი, სიტყვებიც ალბასივით მოკვეთილებია.

ალა-ალა-ს

ტბახმელას სადგურის ყოფილ ექიმის შესახებ ვწერთ ასე:

„ერთ დროს ამ სადგურში იყო
 ვინმე ვვან თევზიფი,
 ეს სადგური მისთვის იყო
 საღებავი „პაწა“ კევი“—ო.

მაგრამ „მღეპელი“ კბილი მანც მოუცევეთია „საღებავ“ კევის. ახლა თუ თევზიფი შორიდან ინტრიგას ეძევა, ავიღებდით და მოგვერდით გარკვევით, თუ რაში იხატება ეს მისი ინტრივა. ასე „ზეპიროთ“ წერაც არ შეიძლება.

კ ა შ ს

უბრალო „ტარტაროზი“-ს № 165-ში, გვერდი 5, მოთავსებული ლექსი, სათაურით: „სოფ. დედაბუე, ოზ. მაზრა“, „კატი“-ს ხელმოწერით, არ ტბება მოქ. მოქ. შალვა გენძე-ხაძეს, ალექსი ცხომელიძეს, რისიმე ყაზაიშვილს, თინა, გუგული და ტანია ღლონტებს.

ნუ თუ არ იცით, რომ ჩვენ იუმკორთა ვინაობას არაუვის არ ვუმხელთ?! ვისაც სადაო აქვს რამე, ჩვენთან იღაოს.

ტარტაროზის რედაქცია.

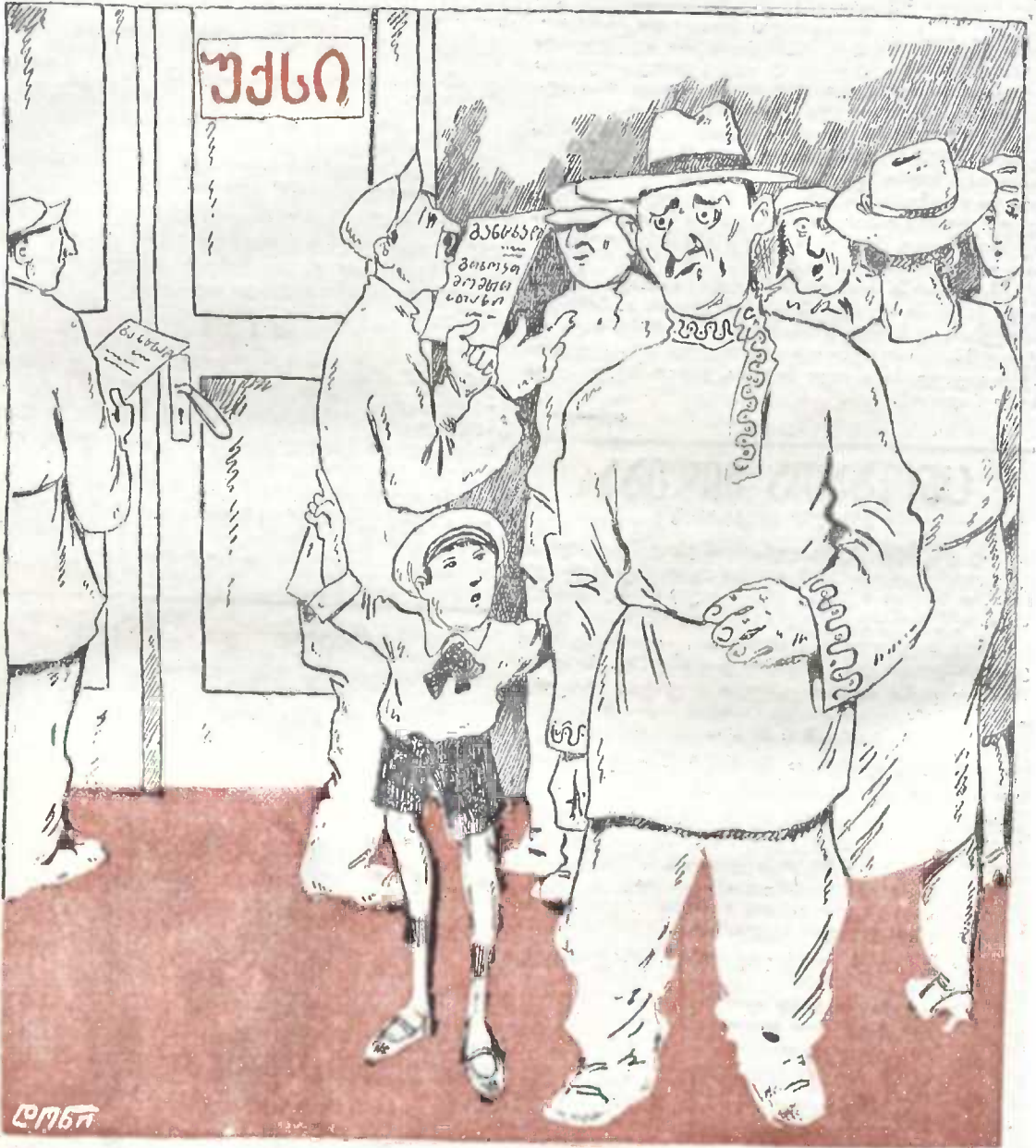
„გრძელი“ და „მოკლე“

— რა ცუდი მოსახმარია ამ ქარში ეს „გრძელი“ ყაბა!...

— აბა, ქა, ავერ ეს ჩემი შლაპაც... ისედაც მოკლე „პოლიები“! ჭკონდა და ქარმა სულ მიმინგრ-მომიგრია! სწორედ რომ არ ვამოხვებულა უცხს ამ ქარში...

მწაგე გამოსდილებიდან

— მამილო, ა, მამილო, რა არის ეს უქსი“? — მისი უძრავ მოწივრებათა საფუძვალზე, ვიღაც რასაც იმ უზიბან, უმადო იმ უკვირ ვეძინს დარღვევამდე სულ უძრავათა ქვესი..

ჭრიჭინების სპონი ანუ „ფაქტი“ და „კაქტი“

„ყველა გზას, რომში მივყევართა“—იტყოდენ ძველად...

ახლა კი არც ერთი პარტიისანი, ცოტად თუ ბევრად მრდილობიანი კაცი ცხვირსაც არ იზამს რომისაკენ. იქიდან კი მხოლოდ ფაშისტური გზები მოემართებიან ყოველი მხრიდან და ისიც მხოლოდ ვარშავამდე.

ასეა სპონისა და მოდის საქმეც.

ყველა მოდა პარიზიდან მოდის და, მაშასადამე, ყველ „სეზონს“ პარიზში მივყევართ. სეზონი და პარიზი ისე არიან გადაბმული ერთმანეთს, როგორც ომი და პუანკარე ანუ კიდევ — პილსუდსკი და ვილნო, გინდ, — ჩემბერლენი და „ერთა ლიგა“.

მეტყვიან: ეს ხომ მხოლოდ შლიაბას შეეგება“—ღ; შლიაბა დიხს, შლიაბა ვასლავთ ყველაფრის გვირგვინი! თუ ადამიანი ბუნების და ცხოვრების გვირგვინია, შლიაბაც და საერთოდ თავსარქველი ადამიანის გვირგვინი გახლავთ.

ეს უღაოა.

ამიტომაც არის რომ ყველა „სეზონს“ ბოლოს და ბოლოს მართლაც პარიზში მივყევართ. უფრო სწორი იქნებოდა, რომ გვეთქვა: „პარიზისაკენ“, რადგან დაპარიზენი ქალაქები, როგორცაა: ენევა, ვერსალი თუ სხვა ისეა „მიკრობ“—ილი პარიზე, როგორც სოკო—დამპალ ხეზე.

სეზონი არც ჩვენთვის არის უცნობი ხილი. ამჟამად მავალითად, ჩვენში თავდება აგარაკების სეზონი. ზაფხულის განმავლობაში ქარხნებისა თუ დაწესებულებათა დროებით შეთხველებული შტატები ისევე იცემა. წარმოება მღიერდება. მუშაობა ყაირათიანდება. დროებით მითვლემილ-მიზნედილი ენერგია ყველაფერში ისევე ცხოვრდება, მძაფრდება და ფხიანდება. პაერში მტვერი და მური კლებულობს. ცოტათი ობი და მქვარტილი კი უმატებს ქირვეულობას, აგერ შემოდგომის ბოლოდან, მაგრამ ეს არაფერია. სამაგიეროდ, აბლაბუდების ხანაც მაღე გაივლის ანუ, უკეთ რომა ესთქვათ,—ის უკვე განვლილი სასლგებისა და ბინებისათვის მაინც. ახლა ობდება უფრო გარეთ, მზის ყურზე აბამს თავის ვერცხლის ფერ ქსელს, თითქოს უნდა ის შეახარბოს შორიდან ცინ ლურჯ იალღზე ნებივრად, გაყოლილ ცეცხლივან ოქროს ვერცხლს. უნდა კიდევ ობობას, რომ სადმე შემოგვიანებული ბუზი თუ რომელიმე სხვა ალქატი მწერი მარქცად მაინც აცდუნოს და შეიტყუოს თავისი ხანდაზღის „გავლენის სფეროში“, თარემ, ხუმრობა საქმე როდია შემდეგ გაზაფხულამდის მარხულობა!..

და ობობაც ოსტატურად აბამს სუფთა პაერზე, ღობე-ყორებზე, ხის ტრეტებზე თუ ჩალა-ღერწყამთა შორის თავის ვლვარდ ძაფებში!..

შორიდან მაყურებელ მწერებს ხიბლავს ხოლმე ემძაფების ვლვარება და იტაცებს მათ თავისკენ.

საკვირეელია, რომ ობობებსაც აქვთ ხოლმე თავიანთი სეზონები: „სომინაო“ და „სავარეო“.

მაგრამ რალა ობობების ქცევა გაიკვირვო? მწერთა შორის ობობა თითქმის ყველაზე უფრო გრძნეული, ან გარიშიანი, შედარებით ცოტა ხარჯით თავის გამბანი პრსია.

აი, კრიჭინები!..

ამათზე უფრო სულელი, ცეტი და თავფქვილა ხალხი, მგონი, ესპანიაშიც კი ძნელი აღმოპაჩენია არა თუ იტალიის ზოგ კუნჭულებში ან კიდევ — პარიზის სალუნებსა თუ შანტანებში.

მიუხედავად ამისა, კრიჭინებსაც აქვთ ხოლმე თავიანთი სეზონი.

აი, ხენა-თესვა, რომ არის გახურებული, ან კიდევ ყვავილების ცვევნა და ნაყოფთა დასხმა, მაშინ კრიჭინები სღუმან.

რატომ?

ისინი ხომ ყველას სულელ, ცეტი და უთაო ხალხთა მინანია?!.. მე კი ასე მგონია, რომ კრიჭინები ძალბონ ტყვანები არიან. ხენა-თესვის დროს რომ ხამურდენ, ვაი თუ რომელიმე უხარო ვლგხმა უტყბათ ხელი მიავლე მოავლოს და ყველას უღლებში უტყბათ თავები!.. მიდი მერე და ასეთ გლგხს უმტყციე, რომ შენ კრიჭინა ხარ და არა ხარი, და, რომ შენი საქმეა: მინდვრად ხტუნაობა, ხოლო ხის ტრეტებზე კრიჭინა“ და არა ხენა-თესვა!..

ზაფხულში, განსაკუთრებით ზაფხულის მიწურულში, როცა ბაღსა თუ ტყეში, ნახნავსა თუ ნაბარავში, მინდვრათ თუ ეზობებში ყველაფერი ზაფხულის პირაში დასხმულ ნაყოფებს მოყვითალოდ თუ მოწითალოდ იღებავს ხოლმე და იმდიდრ — იმწიფებს, უღელში შებამის შიში უკვე თავიდან ამორებულია და კრიჭინებს, ასე ესთქვათ, თვალები ებრიცებთ ბუნების ამ უხვების კალთის ბერტყაზე და ისინიც მოპყვებიან დაუსრულებელ „მრავალეამიერს“. ზის თავისთვის მაღალი ხის გრძელი ტრტის თითქმის ზე კაკალ წვერზე, რომელიმე კანკებდაგებებული, ფუქსაეტი კრიჭინებელა, გადაპყურებს ირავლიე ხეებს, ბუჩქებსა თუ ქირახულზე დავსილადალდეუებულ წაყოფთ, ყველაფერი ეს თავისი ჰგონია დაწყვის, „აწიფებს“ სტვის ისე უღლებთ მოვლილ-მოყვანილ ნაყოფს!.. ისეთი გაბმული ყრიაშული აქვს ატეხილი, რომ მასთან შედარებით ანდრია სალოსის დღმილს ჰვავს აღირიდელ ქუთათურ თავდა-ანხანურთა კუდაბზიკა შეიღების მაქროს შემოსვლაზე აყოლებული დაბწნილდა „პარალალ-ვარალალ“!..

კრიჭინას წარმოდგენის თანახმად, ირავლიე იმ ეპამდ დამკვიდრებულ მდგომარეობის მიმხედვარეს, მე რომ ადამიანი ვარ, ვთარერი არსება და ბუნების მეფე „მეც კი გამიხიციენებდა ხოლმე ძველ-რბილში გემრიელ „ვარალალის“ გემრიელი მოთხოვნილება და, ალბათ, მეც ავტყდებოდი რომ.

მაგრამ დილოტოს საბჭოთა სამართალი, რომ ასეთი ატეხისათვის ჩვენში დღეს ყველა გაატეხილია, და მისგან თითქმის საესებით დაზღუდული

საბჭოთა ფარგლებს გარეშე კი ჯერ კიდევ შორი პოეტიან სხვიდასხვა ჯურის „კრიჭინები“, ასე ესთქვათ, სეზონის ხალხი. მათი ჩამოთვლა შორს წავიციანდა, ისინი ჩნდებიან დრო და დრო. ატყდებიან ამა თუ იმ სახითა და ფორმით, თითქოს სხედან მაღალი ხის უგრძესი ტრტის უკიდურეს წვერზე, ამჟამად გადაპყურებენ ცხოვრების ზღვებსა თუ ზღვებში, სხედენ მერე მოვლილ მოყვანილ და უკვე მოწიფებულ ფაქტებს. სწერენ თავიანთ ოსტატურ „მაკტებს“ და უსირცხვილოდ აბამენ თავიანთ დაუსრულებელ „კრი-კრი“-ს, უენებელს გაზრდილად, რომ შიგნით ყოვლად ბილწი ზრანვები ან ეტოთ სარჩულად!..

ერთია მხოლოდ მათ ზედდრში ყოვლად არა სახარბიელო; და თანაც გარდუღელი. გაიხედავ, და უტებთ ზედ ცხვირ წინ წამოღებულად ზამთრის მზრობი და მზარავი სუსტი. (ეს უსარბი სხვათა შორის ხშირად „გაზაფხულს“ დასაწყისსაც სჩვეია ხოლმე და ზოგი „კრიჭინები-სათვის“ ძალიან საშიშ-სამბედისწერო სუსტიც!..)

და ისევე მოულოდნელად, როგორც მოულოდნელი იყო მათი „ხმაურის ასპარეზზე“ გამოჩენა, ჰქრებიან ეს უხადრუცი „კრიჭინები“ და მათი „სასეზონო“ თეთრი სიზმრები, ეს მათი შავი სინდისის თეთრი ყვავილები თეთრად ეგებიან ფებებ ქვეშ თეთრი ზამთრის თეთრსა და სუსხიანს, სინამდვილეს, რომელსაც ეწოდება აუცილებლობის უღმობილო გარდუღელობა!..

მაგიური გავლენა

ჩვენი „უფო“-ს ავან-ჩავანი

— რას ვაჩუმიდი?.. განავრძეი... ვერა ხლავ, რომ ზავ-
შვს სიამოვნებს?...
— ეყოფა... უკვე დაიძინა...

ქამანჩავ ჩემო, ამღერდი, პატრევკორდზე საქმის არსი, მკითხველებს პაზნაკომიტე ჩვენი „უფო“-ს შინაარსი.
ამ „უფო“-ში ბევრი არის ცალკე განყოფილებები. შენ უმღერე, სადაც არის ტოლყო მესტნი ფინანსები! ზნაემ ამ განყოფილებას გამგეთა ჰყავს დინჯი ბიკი, საამძო საქმისათვის თავს ვადადის მეტი ნიჭი. ეტო ჩელოვეკ ლაღოა, პროტეკციით მოფრენილი, ზნაჩიტ, ტავდა ჩვენ კავშირებს როტ ჰქონიათ დაფრენილი! სკაქემ ეტო „არა“-ს ნიშნავს ზესტაფონში არა ჩვეულს, შიტომ, რომ ზღვს ამისთანებს ბევრგან ვნახათ ფაქტად წყვეულს! ტეპერ ვკითხოთ დაძღვრებით ლაღო ჩელოვეკ გამგესა;
— რათ უხსნის ვადასახაძზე საურავს კულაკ ვაჭრებს?!.. ში ნე ზნაემ, თუ ას ფიჭობს „უფო“ პრინადლეიტ ვაჭრებს, ვოტ ტავ ეტო! — მაგუ სდელავ მთელათ იმ ვაჭრების კადრებს! ტეპერ ვსე ნაროდ უე ზნაეტ კეცი, რომ გვარზე ხტებათ. ვაჭრის შვილს, ვაჭრის საქმისათვის ალბად, ასე უხდებოთ. ზღვს ასტანოვეკ ქამანჩავ, ზულ ინ ტარტაროზს უყუროს, ჰასმოტრამ: ანეთ საქმისათვის კაკ სიღო დაპანდლორის!..

ფარა.

მ ე ტ რ ო ზ ი ვ ი

(დასასრული, იხ. „ტარტაროზი“, № 168)

გამოსვლა 8

იგინივე და ლექსო

ლექსო—ბიკო, ეს არის თქვენი კოპერაცია?

გამგე—რაშია საქმე, ამხანაგ?

ლექსო—(ხელს ჩაუქნევს) დამაცა ერთი თუ ღმერთი გწამს, მე შენთვის არა მცალიან!

გამგე— მე მითხარი, რაშია საქმე?

ლექსო—ბიკო, შე ჩემანალავ, შენ ღვდელი ხომ არა ხარ, რომ აღსარება გითხრა! (1 და 2 ნოქრებს) არა, ეს რა ვარის, ესა!

გამგე— (ლექსოს) ამხანაგო!..

ლექსო—(გაჯავრებული) დამაცა, კაცო! შენ რაღას ჩამცივდი, რა ვქნა! (1 და 2 ნოქრებს) არა, შე ჩემანალავ, გაგონილა ასეთი ოინები! მე ათი მეტრო გითხარი და შენ შვიდი მოიქერი!

1, 2 ნოქ.—როგორ თუ შვიდი!

ლექსო— როგორ და ვერე, არა, ეს სადაურთ კომპე-
დატიია! ამდენსა ჩვენი სოფლის ვაჭარიც არა ვეპარავდა.

გამგე— (ლექსოს) ამხანაგო...

ლექსო— კაცო, შენ რაღა ძველი ხტრჯინივით ჩამო-
შევიდი, რა ვქნა!..

გამგე— ამხანაგო, მე გამგე ვარ ამ დაწესებულების და

მე ნულა ვიცოდე, რაშია საქმე.

ლექსო— გამგე ხარ?! მერე და ერთი მეტრო ვერ უყიდი, რომ ზეპირათ აზომინებ და საწყალ ხალხს გვატყუ-
ილებ!

გამგე— ამხანაგო! ღღვს რეკიმ ეკანოშია არის და ზედ-
მეტი ხარჯების ვაღება არ შემიძლიან. ჩვენ, რაც შეიძლე-
ბა ცოტა უნდა დაეზარეჯოთ და ბევრი მოვიგოთ.

ლექსო— რატომ არ მივიბე, შვილსან, რა! ათ მეტ-
როში თუ შვიდი ვაძლიე, მე კი ვერ მოვიგებ აი!

გამგე— როგორ, ათი მეტროს მაგივრათ შვიდი მო-
გიქრეს?

ლექსო— რა ექნა, რა ძალიან იტყიც! რო გელაპარა-
ყებო, გაიგე რაღა!

გამგე— (1 და 2 ნოქრებს, ღღვიდინვე ეძიეთ ადგილე-
ბი. ორი კვირის შემდეგ თქვენ აქ ადგილი აღარ ვექნებათ.

1 ნოქ.— რატომ?

2 ნოქ.— რა დაგვიშავებია!

გამგე— რა დაგვიშავებიაო!! რა არის ეს ამდენი საჩი-
ვრები?

2 ნოქ.— შეუძლებელია ზეპირათ ვაზომა, უმეტროთ.

გამგე— თუ კი გიგო ზომავს და არაიენ ემღურება,
თქვენ რა ღმერთი გიწყურებათ! (გგფხ) შენ ასე შარჯვეთ.

კრიზისი დრამატურგიაში

— დრამის თეატრში მომხდარ კრიზისის დასაძლევად მე მიმიწვიეს. ვაზეთებშიაც კი დასწერეს, რომ პირველ სექტემბრიდან ახალი პიესა უნდა ჩამებარებინა თეატრისთვის. მხოლოდ ამ ოჯახ აშენებულებს ის კი აღარ შეეძებათ, თუ ჩემი მუხის სეზონი როდის იწყება...

მიხედე მუშტრებს. და ერთი კატეგორიით წინ წაგწევე. გიგო—არხენინათა ბრძანდებოდე, მე ზომავში არ მოვტყუებდები.

გამგე—(1 და 2 ნოქრებს) თქვენ კი, როგორც გიიხანით, ადგილები მონახეთ. (გადის)

ყველანი—(მიაყვირებენ) სად მიხვალ, სადა!

რუსტამი—არდა გედირსან, ეე! (გამგე მიიმალება).

2 ნოქ.—(პირველი ნოქარს გიგოზე) ნუ თუ იმ გლახის კირმა უნდა გვაჯობოს!

1 ნოქ.—(მეორეს) აქ რაღაცა ეშმაკობაა. (ამ დროს გიგო ფართლით ხელში ჰიდის ფარდა დახურულ ოთახში ფართლის გასაქრელათ).

2 ნოქ.—(პირველს) რატომ დაძვრება ყოველთვის იმ ოთახში! (ხელით აჩვენებს იმ ოთახზე, სადაც გიგო შევიდა) მეტრო ხომ არა აქვს იქ დამბლული მაგ ლორჯოს!

1 ნოქ.— უნდა გევიგოთ, რაშია საქმე! (მიდიან ორივე ნოქრები ფარდა ჩამოფარებულ ოთახისაკენ დასაწვებრავად).

ყველანი—(აყვირდებიან) მოგვეციო ჩვენი დანაკლისი, მოგვეციო! (ნოქრები მიჩერებულნი არიან იმ ოთახისკენ. მუშტრები მიზღვავებულნი და ყველას ყურადღება იმ ოთახისკენა მიპყრობილი).

გამოსვლა 9

იგინივე, მიკია, ბარბაღე და ხუცესი

მიკია—(შემოდის და კარებში გაჩერდება) ვა! ეს ინჩხაბარა! ეს რა მიტინგი გაგიმართათ? სად არიან, სად, ის პატიოსანი პრიკაშიკები? განა, ასეთი მოტყუილებაც შეიძლება?

ბარბაღე—(შემოვარდება ფინთხივით და მივარდება კარებში მდგომ მიკიას) შენ რაღა კარებში განხირულხარ, შე მიიმუნო, შენა!

მიკია—ვა, რა გინდა დედაქაცო, რას გადაშევიდე?! ესუ ჩემი დატაკება ფოდრათათა გაქვს აღებული, თუ რა ამბავია!

ბარბაღე—ხმა გაიქრე მეტეი!

მიკია—ვა, ეე, შენ ჩემი პირის პროპკა ხომ არა ხარ, რომ პირში მერკობი!

ბარბაღე—(მივარდება, მიყრის-მოყრის ხალხს აქეთ-იქით და ეცდის ნოქრებს). რა არის ეს, რა? ზომავში მპარათ? (ამ დროს შემოდის ხუცესი).

1 ნოქ.—მეტრო არა გვაქვს და რა ექნათ!

ბარბაღე—თუ კი გიგო ზომავს სწორეთ, თქვენ რამ დაგემართათ!

2 ნოქ.— ის, ალბათ, ეშმაკობს რაღაცას.

ბარბაღე— ტყუილია, ტყუილი!

1 ნოქ. ა, ბატონო, ენახოთ, ავერ იმ ოთახში შეაქვს ყოველთვის ფართალი და იქა სქრის. ესლაც იქ შევიდა და ენახოთ, რაშია საქმე.

ყველანი—(ყვირიან მიზღვავებულნი), ტყუილია, ტყუილი!.. მოგვეცი ჩვენი დანაკლისი... (ამ საერთო ჩოჩქოლის დროს ნოქრები მივლენ ფარდა დახურულ ოთახთან ყველანს მიაცვივდებიან. ნოქრები უცებ გადახდიან ფარდას და გამოჩნდება ნოქარი გიგო, რომელიც ფართალს ჰიპოთა ზომავს. ესე იგი: ფართალს ფეხს აჭერს და ჰიპოთა ზომავს. რამდენი მეტრიც უნდა მოუჭარს, იმდენჯერ აზომავს ჰიპზე. ყველანი განცვიფრებულნი დარჩებიან ამ სანახაობით. (ეს რა ამბავია?!).

მიკია— ვა, ვა, ვა, ვა! ეს ინჩა-ტო!..

ლექსო—რას შვრება ეს ჩემანალა, ესა?!

გიგო—რას ეშვრები და ვ'ზომავ!..

ყველანი— რითი ზომავს, რითი?

გიგო—(იცინის) ხი, ხი, ხი,ხი! რითი და ჰიპითა! ყველანი —იცინიან) როგორ თუ ჰიპითა?!

გიგო—მეტრო არ იყიდა გამგემა და მეც ავიღე და ჰიპითა ვ'ზომავ.

ბარბაღე—აი, ჰიპიც ვახუმეს და ტყულობიც. იმ თქვენ გამგეს! ეს არ დინახა ჩემმა თვალებმა!

გიგო—ესა.. სულდათობაში რომ გამოზომეს, მაშინ: კი-

2 ლურჯ-ხალ.—(ვიგოს) შენ კი, მეგობარო, ასეთი სალი მოსასრულებლათვის, რომელმაც გაჭირების დროს ქიბიდან მიწამდე სწორეთ ერთი მეტრო გამოველი და ესლა, რომ გამიჭირდა მამაგონდა და ქიბითა ვზომევა.
ყველანი—(ერთად გაიცინებენ) ფსუ!..

მიკიჩა—ვა, ვა, ვა, ვა! აი, ნუმერო!..
ბარბალე—მერე და შენი ნაქიბარი ვის რათ უნდა, შე სასიკვდილევ შენა!

რუსტამი—(ხელზე-ხელს დაარტყამს) შეითან ქოფო-ოლოლი!

ხუცესი—წმინდა არს, წმინდა არს უფალი!

ლექსო—ამისთანა რეჟიმ-ეკონომია შავარტყენიე, საჭიპოთ რომ ვახდება საქმე!

1 ნოქ.—(მეორეს) ბიჭო, ქე რომ ზმობდა: ჩემი მეტრო მე სულ თან დამაქსესო, ამიზა ამბობდა თურმე!

ყველანი—(მღერიან) ყველაფერი გვიჩანხავს:
 არშინი და მეტრია,
 მაგრამ ქიბით ვაზომევა,
 ეს კი მეტის-მეტია!

ასე ესმის გაშვს

რეჟიმ-ეკონომია,
 ასეთ საქმის გაძოლა—
 ღომის ყლაპა პგონია!
 ორ-სამ მანათიან მეტრს,
 ხალხის ქონებას სწირავს,
 საწყალ ნოქრებს აწვალვს
 თვით კი გორავს და ხერინავს!

ასეთ გამგის ხელშია,

ვაი, ჩვენი ბრალია,
 ჩიტი გაზომისთვისა—
 ისადე შარეალია!

(ამ დროს გამოდის გამგე, ყველანი ეცემიან და ყვირიან:

ყველანი—ეს რა არის, ეს რა აშხავია!
გიგოზე აჩვენებენ.

გამგე—(გაკვირვებული) რაშია; ბატონებო საქმე?

ხუცესი—აი, შენი რეჟიმ-ეკონომიის ნაყოფი!

ლექსო—შე ჩემანალე, ერთი მეტრო ვერ უყიდე, რომ საწყალ ბიქს ქიბი გაუტყვიეთ ამდენი ნარმის სახუნთია!

გამგე—როგორ თუ ქიბი!

გიგო—ბიჭო, მამ რა მექნა! უმეტროთ ვაზომეო და მეტ-ნაკლები არ მოგივიდესო. მეც მომაგონდა სალდათობაში, რომ გამოშომეს და მიწიდან-ქიბამდე ერთი მეტრო გამოველი და იპიტომ გამოვიყენე ქიბი.

გამგე—მერე, რა?

რუსტ—რა, რა! რა დაზარმა! ქოფოიოლოლი!

ლექსო—ვერაფერი შეილი ყოფილა ეს თქვენი ქიბის ყომპერატია!

მიკიჩა—ვა, ვა, ვა, ვა! რა მაზალო რამე, კაცო!

ბარბალე—(გამგეს) შე სასიკვდილევ, ეს არის შენი რეჟიმ-ეკონომია!

გამგე—(ბარბალეს) თქვენ, მოქალაქე, ცოტა ზრდილდებიანთ მოიქეციო.

ბარბალე—რაიო, რაიო?

გამგე—(შეუფერებებს) გაჩუმდი თქვა!

რუსტამი—(გაკვირვებული) რა გაჩუმდი! შეუდი მედრო უთხარ—ოქი მოგსა, კიდე მე გაჩუმდე! ქართანქალა, ქოფოიოლოლი!

გამგე—გაჩუმდი თვარა...

მიკიჩა—(სიმღერით) ვინ გაჩუმდეს, ქვეაზე მოლი,

ხომ არ გინდა აგაყოლო: დაგიზილო და აგირიო—დომხალივით: თაგი, ბოლო!

მიკიჩა—(სიმღერით) ვინ გაჩუმდეს, ქვეაზე მოლი, ხომ არ გინდა აგაყოლო: დაგზილო და აგირიო—დომხალივით: თაგი, ბოლო!

რას მიყურებ, არ მოგწონარ?
 ხანეინჯან; ქვეაზე მოლი,
 მე რომ ზომამი მაკლებდი,
 შენ ღმერთს რას ეუბნებოდი!

ხუცესი—უმეტროთ ფართლის ვაზომი მითხარი სად ნახე, აბა, ანაფორა გამიფუქე, არ გამოდის ალარც კაბა!

ლექსო—შე მუღრეგო, ეს რა ქენი, როდის მოხვალ ქვეაზე, როდის, რალა უყო ერთ პერანგის სახელო რომ არ გამოდის!

რუსტამი—ერთი მედრო, რომ მომპარე; ვერ, ვერ, ჩქარა ჩემი ფული, მუღი უთხარ, ოქი მოგსა—სად არის შენთან სურხესული!

ბიჭო, რატომ შოდღილევ:
 რუსტამ—მიჩა—რეჟიმ—ოლოლი,
 კობრატევიშე შენ რა გინდა:
 დურაქ, ეშაქ, ქოფოიოლოლი!

ბარბალე—გასწი იქით, დაიკარგე, თორემ გამოგლადრე ყელი, მომეც ჩქარა ჩემი ფული, ზომამში რომ დამაკელი!

ჟაცია—მომეც ჩქარა, რაც დამაკელი, თორემ ამოგზადე სული, ან ნაჭერი დამიმატე, ან მომეცი ჩემი ფული!

გამგე—დღისით უქან!

ყველანი—(სიმღერით) მოგვეც ფული თუ არ გინდა, ვაგებუქოთ შენ ეგ ღაბი, რაც მოგვპარეთ, დაგვიბრუნეთ—ვერ გიშველის მეტრო-ქიბი!

გამგე—დღისით უქან თქვა!

ყველანი—როგორ თუ დღისითო! (ხმები: მომეცი ჩემი სამი მეტრო, ორი მეტრო, ოთხი მეტრო, ბირ მეტრო, შე სასიკვდილო, ქოფოიოლოლი და სხვა ამისთანა სიტყვები. ყველანი დაუშენენ გამგეს თავში ფართალს, გამგე იხვეს ნელ-ნელა, მაგრამ ბოლოს რეველევრზე წაივლებს ხელს. ამ დროს გამოჩნდებიან ლურჯ-ხალათენი).

გამოსვლა 10

იგინივე და ლურჯ-ხალათენი

1 ლურჯ-ხალ.—(გამგეს) შეჩერდი, შე კრეტინო, შენა!

2 ლურჯ-ხალ.—შორს ჩვენგან შენისთანა ბრიყვები!

3 ლურჯ-ხალ.—ვისაც შენისთანა სულელურად ესმის რეჟიმ-ეკონომია და ერთი მეტროს გულსათვის სახელს უტყნავს დაწესებულენას, ჩვენ ის არ გვიანდა! შორს ჩვენგან შენისთანა კრეტინები!

1 ლურჯ-ხალ.—(1 და 2 ნოქარს) თქვენ, ამხანაგებო, ჩაუღეკით საზოგადო საქმეს, იყიდეთ მეტრები ანუ რაც საჭირო იყოს საქმისათვის, და განაგრძეთ სამსახური ხალხის საყეთილდევით.

ახტალა „ტელეტარნიტარა“ როგორ გაატარა ახტალამ ზაფხული

დროებით ქმრები დროებით ცოლებს ისტუმრებენ... და კანონიერი ცოლები თავიანთ უფლებას „იბრუნებენ“...

პიც კი გამოიყენე დაჯილდოებული იქნები, როგორც გამჭირიანე აღამიანი.

8 ლურჯ-ხალ.—მოგვეცით ხელი, მოქალაქენო, და შეერთებული ძალით აღმოვფხვრათ (გამგეზე) ამისთანა ხორცმეტი, რომელნიც თვისი სიბრძნევით და კრიტიკობით ასწავლებენ სხეულს. ძირს კრეტინიზმი!

გაუმარჯოს საღ გონებას და გამჭირიანობას!

ყვლანი—(მღერიან) გაუმარჯოს საღ გონებას, აღამიანს გამჭირიანსა, ვინც აზროვნებს თვისი თავით და გაარჩევს: ავს და კარგსა!

გაუმარჯოს შრომის შეილებს, ვინც მოსთავს კრეტინებსა, ვინც აღმოფხვრის ძირიანად: სულელს, ბრიყვებს, ასეთებსა! (გამგებს) სამი მანათის საღიარაღს რომ შესწირე ყველაფერი, შორს, შორს ჩვენგან, გაგვეცალე. არ გვეპირია შენებრ შტერი!

გოგია.

რომანი „ზორტები“

(აზრი აღებულია)

მწერალ კარლო ფინაჩავს რომანი „ზორტები“ დაიბეჭდა 3.000 ცალი. წელიწადი სრულდება რაც ეს წიგნები ქალაქის თითქმის ყველა მალაზიის თაოვებზე და საწყობებში აწევიან, მაგრამ მისი მყიდველი არავინა სჩანს.

უფრო ძალიან აბარაზებდა ფინაჩავს ის გარემოება, რომ კრიტიკოსებმა კრინტიც კი არ დასძრეს ამ რომანზე ერთხელ რესტორანში ფინაჩავს შეხვდა ცნობილი კრიტიკოსი, სილიბისტრა ყეფაქე. ორიოდ კიჩა ღვინო რომ დალიეს, ფინაჩავამ თავის წიგნზე ჩამოაგდო ლაპაჩაქი.

— ალბათ, წაკითხული გექნება ჩემი რომანი: „ზორტები“!?! შეეკითხა მან კრიტიკოსს.
— მაპატიე, მაგრამ, პატიოსან წიტყვას გაძლევ, პირველათ მესმის ეს ამბავი.

— არაფერია; თუ არ წაგიკითხავს, არც წაგიგია რამე რომანი ცოტა მოისუსტებს, მაგრამ მაგარი და კარგი ადგილებიც ბევრია. სხვა შენ რას შერები, გაქვს რამე ახალი?!

— როგორ არა, უკანასკნელათ გამოვეშვი წიგნაკი: „თანამდროვე ლიტერატურა“. ნუ თუ არ წაგიკითხავს?!

— როგორ არა, წაგიკითხე... წაგიკითხე, მაგრამ:.. მართალი უნდა ვითხრა, მკრთალი წიგნაკია... ახალი არაფერია შიგ... ერთი სიტყვით, „ხალტურა“—გეტყობა ჰინო-რარის გულსთვის დავიწერია...

ყეფამეს მღელღავარება დაეტყო და ოდნავ აუწითლდა პირ-სახე:

— კი, ისე სახელდახლოთ დავსწერე... მენჭარებოდა... საერთოდ არც მცალოდ...

— იცი რას გეტყვი მეგობარო,— განაგრძო ინფან-
ცამ — მართალი რომ ვითხრა, უკეთესი იქნებოდა ხელი
აველო კრიტიკოსებს; მე როგორც მასსოვს შენი ძირითა-
დი ხელობა მონაგარიშვება უნდა იყვეს... შე კაი კაცო, მე
რომ გამეგებოდა რამე ამ დარგში, ერთ წუთსაც არ გავა-
ცდენდი: რა სჯობია ესლანდელ დროს სამსახურს?— იმუ-
შავენ დადებულ 6 საათს და მერე შენ ხარ შენი თავის ბა-
ტონიც და პატრონიც. ორ კვირაში ერთხელ ჯამაგირი ხომ
ნაღია... საკვირველია, რატომ არ ჩადგები სამსახურში?
ყვფაქემ რაღაც გაუგებარი წაილულულა და მოი-
თხოვა კიდევ ერთი ბოთლი ღვინო.

ფინაჩავა განაგრძობდა:

— მართლა სულელი ყოფილხარ ჩემო ძმაო... აი, ეუ
გინდა, მე ხვალე მეველანარაკები ჩემ ცოლის ძმას— ყა-
რფუზტრესტში მსახურობს, დიდ კაცათ ითვლება— მოვა-
წყობს სამსახურში...

— შენი პორტეტრობა არ მჭირდება! მკვახთე მი-
ძახა ყვფაქემ და ნერვებ აშლილმა თითების მტერევა დაი-
წყო.

— შე კაი კაცო, რაზე გეწყინა— მე სიკეთე მსურს შენ-
თვის, მაგრამ სჯობია დაეანებოთ ამ საგანზე ლაპარაკს თა-
ვი... გაგმარჯოს!

ორივემ გადაპკრეს, სიჩუმე დამყარდა— თითქოს ლა-
პარაკის მასალა შემოვლიათო. მოუხშირეს სმას. როდესაც
მესამე ბოთლი გამოსრუტეს და მაგიდაზე ისევ ყვფაქის მი-
ერ მოთხოვნილმა შეითხე ბოთლმა დაუმშვენა გვერდი სამ
ცხარელს; ყვფაქემ ევლარ შეიკავა თავი, მოთმინების ფი-
ლა აეცო და ბრახშორულს ენა აუშუშვდა:

— შენ თვითონ ხარ „მონაგარიშე“, შე უბედურო შე-
ნა, როგორ ბედდაე და მაკადრებ ასეთებს... მწერლათ რომ
მოგაქვს თავი, არ შეიძლება შენი ერთი რიგიანი ნაწარმო-
ები მანც მაჩვენო, ისმოდა მისი ყვირილი.

— მერე რა ვაღრიალებს— უტედა ფინაჩავა,— განა,
მონაგარიშე აღამიანი არ არის?— ჩემის აზრით, ზოგიერთი
მათგანი კრიტიკოსებს კი არა, ფილოსოფოსებსაც კი სჯობ-
ია!

— დამანებე თავი!.. ღრიალებდა კრიტიკოსი— ამი-
რიდან შენთან ვავლა კი არა, ლაპარაკიც აღარა მსურს...

— დამშვიდდი, ნუ ღელავ, წერა რომ გემარჯვებო-
დეს, არც ვირჩევდი მონაგარიშეობას... რა გაბრაზებს, თუ
იცი?— ცუდი ხომ არაფერი მირჩევია შენთვის?!

ფინაჩავამ ამოილო პორტფელიდან წიგნი და ყვფაქის
გაუწვდა:

— აჰა, წაიკითხე, ჩემი რომანია... „ზორტები“... გარ-
გებს!

— ვიცი რა სისულელეც იქნება.. არა მჭირდება შე-
ნი რომანია... წაიღე ყახბებს მიყიდე სახევე ქალაღათ...

ბრაზობდა ყვფაქემ და პირიდან ქაფი ვაღმოსდიოდა.

— ჩემის აზრით, ეს წიგნი ჰალიან გარგებდა, მშვენი-
ერ ენით არის დაწერილი— შენ კი ენა არ გვიარგა— გა-
მოსწორებდი მას— უბასუხა ფინაჩავამ და ეშმაკურათ გა-
იღია.

— დაიკარგე აქედან... გამშორდი თავიდან, შენ მართ-
ლა ფინაჩო, შენა... შენ მწერალი კი არა, მეჩქემე უნდა იყ-
ვე... ბრიყვო!.. უეცო!.. ბითურო!..

— წავალ, ჩემო კარგო, მაგრამ მინც ჩემს მოვალეო-
ბათ ესთელი გირჩიო— მიანებე კრიტიკოსობას თავი— შე-
ნი ხელობა მონაგარიშვება!— მიხალა ფინაჩავამ და გა-
სწია ნასაღიღოდან

— ბრიყვი... უზრდელი... ხა-ხა-ხა-ხა!!! მწერალი ვა-
რ— ვაღანახარა ყვფაქემ.

— ექვეან 9 მანეთი და ექვსი შაური გვერგება—
უთხრა მოწიწებით რესტორანის მსახურმა.

— მიიღეთ 4 მანეთი და ცამეტი შაური— დანარჩენს
„მწერალი“ ფინაჩავა მოგართმევთ!.. დაცინვით უთხრა ყვ-
ფაქემ.

— უკაცრავად, მაგრამ ჩვენ იმ კაცს არ ვინებთ...

— აჰა-ა!!! ასეა?!! მაშ, ეხლა მე ვიცი, როგორ მახეშიც
გავაბამ, შე წუწკო, შენა— წამოიძახა ყვფაქემ მუშტის
ქნევით.

— დამაცა შენა, გაჩვენებ სერის.
ამალამვე მოვიღებ ბოლოს— ისე გამოვლანდლო პრე-
საში, რომ სულ ბედ-იღბალი იწყევლო, შე ბითურო, შე-
ნა— ხვალე გაიგებ, რაც შეუძლია ჩემისთანა მონაგარი-
შეს!..

მესამე დღეს ქალაქის ერთ გახვთის ბიბლიოგრა-
ფიის განყოფილებაში მოთავსებული იყო წერილი. შემ-
დევი სათაურით: „ვის ესაჭიროება ასეთი წიგნები?“ აი,
რა ეწერა შიგ:

„ამ რამოდენიმე დღის წინათ ჩამივარდა ხელში ვი-
ლაც კ. ფინაჩავას რომანი „ზორტები“. საკვირველია, ვის
სკირდება რომანი, რომელშიც, გარყვნილ ქალების ტრე-
ველ ტანის აღწერის და გარყვნილებაში ჩამხრჩვალ და ჩა-
ძირულ ახალგაზრდების „მოღუფნობის“ აღწერის გარდა,
ვერაფერს ნახავთ, არავითარი აზრი, შინაარსი ან ფაბუ-
ლა. არავითარი იდეოლოგია...

წერილ ასე თავდებოდა:

„ერთად ერთი საგანი რომლის აღწერაც ზედმიწევნით
ემარჯვება მწერალს, არის ქალ-ვაჟის საცვლების „შხატ-
ურულათ“ აღწერა და საწოლ ოთახების კედლებს შუა მო-
მხრად ამბების ვულგარულათ გამოქვანება. საცვლების
აღწერისათვის სრულებით არ არის საჭირო მწერლობის
ნიჭი; უბრალო მოსარეცხე ქალი ვაცილებით უკეთესათ
ვაღმოგვეცმედა იმას, რის ვაღმოცემასაც სცილიობს „მწე-
რალი“ ფინაჩავა. საინტერესოა, რით ხელმძღვანელობდა
ვაღმოცემლობა, როდესაც ამ წიგნს სცემდა?
ვის ესაჭიროება ფინაჩავას „ზორტები“?

ს. ყვფაქემ“.

ყვფაქის სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა:— წაიდ ენ-
ლა და, საცა შენი სიტყვა, იქ ჩემი არ დაგვიწყოსო— ამ-
ბობდა იგი გუნებაში, მაგრამ... არც ფინაჩავას სიხარულს
უჩანდა საზღვარი, იგიც გაიძახოდა:— „ეე, ეხლა საცა შე-
ნი სიტყვა, იქ არც ჩემი დამალო“...

ვაღმოცემლობამ იმ დღესვე დაიბარა ფინაჩავა და მოა-
წერინა ხელი მისი რომანის მეორე ვაღმოცემის ხელშეკრუ-
ლებაზე. წიგნის მაღაზიების თარაობზე და საწყობებში ერ-
თი წიგნი აღარ დამარჩა. ახალგაზრდობა „ზორტები“-ს შე-
საძენათ რიგში იყო ჩამწკრივებული.

პროვინციიდან ყოველდღე ახალ-ახალ მოთხოვნილე-
ბებს ღებულობდა ვაღმოცემლობა ფინაჩავას რომანზე აე-
ტორის ჩაუღღეს ხელში ავანსი და შეუკვეთეს ორი სხვა
ახალი რომანი.

რამოდენიმე დღის შემდეგ ფინაჩავა შეხვდა ყვფაქის.
პირველმა ჩამოართვა ხელი მეორეს და აღწერით უთხრა:

— უკაცრავად, იმ დღეს ნასაღიღოში რამდენი ვაღა-
იხადეთ?

9 მანეთი და ექვსი შაური!

— ინებე თემანი, გენაცვა, ბოდიშს ვიხდო, გჯონი, იმ
დღეს რაღაც ცოტა ვაწყენი, მთერალი ვიყავ და წამოც-
და. მაპატიე— შენ კრიტიკოსი კი არა, პირდაპირ გენიოსი
ყოფილხარ, გენიოსი!..

ჭინკა:

თუ ვით ჰკოვა გეოზ ბინა

ახალგაზრდა იყო გეო,
რომ გაიცნო „უქსი“,
ჩაპუტყული ბიჭუკელია
ისე, ვით სასუქში.
ახლად მოსული ახოფლიდანაც
ქალაქს სამსახურში,
ბინა უნდა გეოს, თორემ
ჩიტი უნის გულში!..

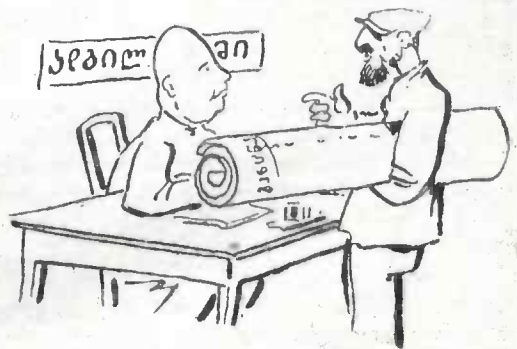

და მიადგა განცხადებით
ერთ დღეს „უქსის“ კარებს..
თუ შენ ბინას კი იძლევი,
ვინ არ შეგეყვარებს!..
ბეერს არ ითხოვს, არც მთლად ოთახს.
ჰყოფნის ნახევარი;
თუ ეს მცირეც არ იქნება
ბევრი საღვეარი.
დიღხანს იღვა ის კარებთან,
დიღხანს იყურყურტა,
შიმშილისგან წელმუცელი
სულ მთლად მიეჩუტა.
ერთი დღე თუ ერთი კვირა?
წელი ერთი... ორი...
მიჭკრის იქით, მოჭკრის აქეთ,
როგორც მეტეორი.
ბოლოს შეძერა: ნახა გამგე
და შესჩივლა ასე:
„უქვე ხუთი წელი ვადის,
რაც რომ მათამაშებ,
მომე ბინა, არ ვამიშვია
ახლაც გულდამწვარი,
მთელ ოთახს თუ ვერ მიშოვი,
მოშეც ნახევარი!..“
უქსის გამგე, ათანასე,
ლადის შეუდგება:
„საბინაო სამეულში
მისგლა მოგინდება“.

ამ ნიშანზე შურდულივით
მიჭკრის ჩვენი გეო:
„საბინაო სამეულო,
ყური დამივდო,
ბინა არ მაქვს, ბინას დაესდ.
ხუთი წელი მეო,
მეექვსეში მომიხერხეთ
მინც როგორმეო!..“
საბინაო სამეულში
როცა შესდგა სხლომა,
გეომ უქვე გაიარა
ათი შემოდგომა...
მეთერთმეტეს სამეულმა
მოუსმინა თხოვნა:
„შენ კავშირის საბუთები
დაგვირდებ: შოვნა“..

მიჭკრის გეო კავშირისკენ,
ო, რა რიგათ მიჭკრის!
განცხადებას ილიაში,
ქუდთან ერთად, ირის...
ჰგონია, თუ ის სისწრაფი
დასძლევს გაიცადენს,
მაგრამ აქაც მოლოდინში
მთელს წელიწადს აცდენს.
ბოლოს უთხრეს: „ადგილკომი უნდა იჩახულო,
თუ არ გინდა, რომ ბინაზე
ისევე იმარხულო“...
ადგილკომი, საქმის კაცი,
დადის იქით--აქეთ,
როდის არის ის ადგილზე,
ახლა ეს თქვენ ნახეთ...
ორი წელი მეტი სდია,

ბოლოს იგლო ხელში,
იგლო მარა, ვაი გდებას,
გაშტრა საღდაც ხერელში!..

ისევ ნახა... ისევ გაძვრა...
 ბოლოს დაიხელა...
 უკვე ოც წელს გადაშორდა,
 რომ არ არის შევლა.
 ადგილკომმა ატრიალა
 განცხადება ხელში.
 და საბუთი. გაიმეტა
 ძლივს მეორე წელში.
 მიპქრის კაცი ისევ „უქსში“,
 ლამის გასძვრეს სიქა,
 მაგრამ მისი განცხადება
 უკვე არ სჩან იქა.
 ახალია გამგეც, „ზამიც“,
 ახალია წესიც,
 თუმც კვლავ უთხრეს სამეულზე:
 როგორც იმ ძველ წელში...
 და უქსიდან მირბის ახლა
 ისევ სამულში.
 მუხლში ძალია თუმც მიაკლდა,
 ცეცხლი კვლავ ხურს გულში.
 სამეულშიც სხვა ხალხს ხვდავს,
 სთხოვენ სხვა საბუთებს,

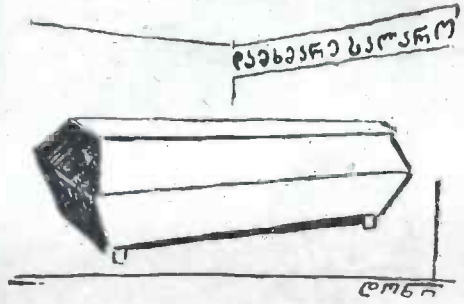

ისევ კავშირის მიაშურა,
 რეკს საკუთარ მუხლვებს.

კავშირიდან ადგილკომში.
 მოუწია რბენა...
 ოცი წელი სხვაც დასქირდა
 საბუთს შესაძენად!..
 მიპქრის ახლა ისევ „უქსში“,
 შემდეგ — სამულში,
 მიპქრის, თუმცა სიმოხუცე
 ჩაღდა უკვე გულში!
 სამოც წელს რომ გადაშორდა
 მოტყდა მუხლი, მკლავი,
 საქირო საბუთებს ძლივს
 მოუყარა თავი,
 და გადაცა სამეულში,
 იმ იმედით, რომა:

აწი ლოდინს ეყვის მაინც
 ახი შემოდგომა...
 მაგრამ ათი? რისი ათი?
 მთელი ქეთავითი!..
 ოცი წელს კიდევ არ მიეცა
 საქმეს 'შალავითი,
 როცა ერთ დღეს „სტრახასაში“
 კაცი გამოცხადდა:
 „ იგი გეო მოკვდა უკვე:
 ბინა რომ ეწადა
 უქსისაგან თუმცა ჰქონდა
 უკვე შეპირება,
 მაგრამ, დახეთ, დღენი ჩენი
 რა ხვედრს ეწირება!..
 ბინა სურდა კაცს და იგი
 მაინც მიიღო ახლა:

დამხმარე სალარომ იგი
 უკვე „ჩაასახლა“!..

პაზირა.

ბათომის შრომის ბირჟაში

ბათომში ვარ, შრომის ბირჟის კარებში,
 გახეული ღრმა ოცნების ქარებში,
 ვხედავ, აქ ცლით გავებზე ვალებში,
 და იმედი მთლათ გამიჭრა თვალებში.
 ვერ ვავიგე, თუ აქ სანამ ვიქნები,
 სანამ მხარშავს ეგ ოხერი ფიქრები.
 ეს კი მივხვდი, რომ აქ ძალით ვებრდები...
 რადგან აქ მომწყდა გული, გვერდები...
 ბირჟის ვაზგეს სულ ვაწვავებ ვედრებით,
 ვებვეწები ცრელმით სავსე „ვედრებით“:
 „მოქმეხარე, გულზედ ლოდი ამიშვი,
 თუ „ღმერთი“ გწამთ, საღვე მუშათ გამიშვი.
 ის კი მშვიდათ, — მიპასუხებს ღიმილით:
 „რა კეთდება, ძმაო, მაგარე ტირილით?“,
 მეც კი გხედავ, რომ შენ აქ ცდა გიხდება,
 მაგრამ... ენახით... კიდევ თუ რა იქნება“,
 ავრე მიღის დროი, დროი მიფრინავს,
 მე კი ისევ მშრალი კუჭი მიღრინავს.
 შიმშილისგან მიმოვდივარ საღარა...
 ოქრო არაის ჩემთვის პური პატარა...
 ღამ-ღამობით ჩემს თავს შავ-ღლეს ვაყენებ,
 უბინობით ქუჩა-ქუჩა ვათენებ.
 არც ბინა მაქვს, არც საქმელი, სასმელო,
 და არც ტანზედ სახურავი, საცმელი.
 მე რომ ავრე ვიტანჯები სულითა...
 მიზეზია: ღარიბი ვარ ფულითა!..
 ტყვილა ჩამოხრა სიღარიბის მოწმობა...
 უნაცნობოთ საქმე აღარ მოწყობა.
 პოოტექცია არ დამიჩრა მე არასათ,
 რაც გამიხიდა სანატრელათ და ფასათ!..

ა. თროკელი.

დაჩქარებული სენის შეპარება

შ ა რ ა დ ა

თუმც დამწვა სიტყვებ დამდაგ და ტენიც დამივადა, მაინც არ ძალმიძს ამჟამად, რომ არ დავსწერო შარადა: ქართული აღფავიტიან პირველი ასო გვევლია, დანარჩენს ზურგი ვაქციით, შემოვიბრუნოთ პირია.

ყველას გინაბავს ცხოველი, სოფლის „მუკაში“ სწორია, მეოცე საუკუნეში „უღელში“ ანატირია: მას ზურგზე აკრავს ბალანი, რომლის სახელიც გვეჭირია, ექვსი ასოთი შესდგება,— ცნობა რა გასაქირია?! (ოღესლაც რწვილმა იმითი თოკიც დავრჩინა ძვირია!).

ორი ანბანი მოვეკეთოთ, სიტყვის წინა განაპირია, ბოლო ხმოვანმაც იმათთან წაილოს თქვენი ქირია.

ჩვენ გვეყავდა დიდი მგოსანი, „ჩონგური“-ს ამბატირია, მას „სატრფო“-დ ყავდა „სამშობლო“ მტრებისგან დანამცირია; ზუთი ასოთი შესდგება მიაი სახელი, ძვირია, პირველი ორი—მოვაცლოთ, მივიღეთ დანაპირია!

სულ ერთი სიტყვა აშენდა, მაგრამ მჯობნია ათისა, ადგილი გრილი, ლამაზი, გააქრობი გულის დარღისა! იქ ნებვირობენ ამჟამად ბავში, კაცი თუ ქალია, ჩენ კი აქ ვიწვით სიტყვი, გვხრაკავს ზაფხულის ალია!.. *)

ს. ოროკელი.

— მაილო, აი, აქ კუბი საშინლად მტკიავა...
 — არა უშავს, გაივლის, გაივლის... (თავისთვის)...
 მამი! რის კუბი? იქ ხომ გულია!... ალბათ, შევევარებუ-
 ლია უკვე...

*) ჩვენ არ ვუჯერით ოროკელს, უნდა ესთქვათ სამართალი: სიტყვა ამ წელს ზაფხულის თუ ჩაილულის წყალია?!
 ტარტაროზის შენიშვნა.

გამომჟღავნებული სოფვა

ყველაფერი დროების ბრალია, თორემ რედაქციაში ყერ არა ხარჩენიაში არ მამსახურებდა ვინმე.

მაგრამ, რა კი ერთხელ გაზედუ რედაქციაში მისელა, მერმე ყოველდღიური მისი სტუმარი გახვლი. რედაქტორიც არ მიმღიდა იქ მისელს. პირიქით, კიდევაც მირჩევდა ხშირად მეგლო, თვალყური მედენებია და შემესწავლა იქაური მუშაობა. მწერალი კაცის გაცნობა და მისი რედაქტორის ხუმრობა ხომ არ იყო? სულ ენაზე მეკერა, „დღეს რედაქტორმა ასე სიტყვა, რედაქტორმა ასე იცის, რედაქტორმა ასე დამევალა, რედაქტორი ასე შევება, ასე დადის, ასე სევამს, ასე სქამს“; ერთი სიტყვიით, თუ რაიმეზე კი ჩამოვადგენდი ლაპარაკს აუცილებელიც, რედაქციას და რედაქტორს შიგ ჩაუბრთავდი. ეხლა ჩემი ცოლიც გააბამდა ქალებში: ჩემ ქმარს ასე უთხრა ლედიტორმა, ჩემი ქმარი მიიწვია ლედიტორმა, თურმე ასე იცის ლედიტორმა, და ამრიგად გრამაფონის ფილოტირით გადაჭკონდა ჩემი სიტყვები. რომელი რეკლამა, რომელი განცხადება შესაძლებს იმას, რასაც ქალის ენა. ქალაქის ქალები უკვე მიცნობდნენ

არა როგორც რედაქტორს, არამედ იმაზე უფრო დიდ ვისმეს. ვისაც კი რაიმე საკინკლაო საქმე ექნებოდა ჩემთან მოდიოდა გაზეთში „ჩასადგებლად“. ჩემი ბინა ნამდიელ კუჩილის ბინას დამეგავსა. მოდიოდენ და მოდიოდენ... მეც, რასაკვირველია, დინჯად ვანივილაფი საქმეს და შესაფერ პასუხს ვაძეცემდი. დღემი ოცდახუთ წერილს დავწერდი, დილით რედაქციაში დამლაგებელზე უწინ მივიდიოდი. ორი საათი უნდებოდა რედაქტორი ჩემი წერილების კალათში ტენას, მაგრამ ერთი, ორი წერილი მაინც სავარჯისად იქნებოდა ცნობილი და მე მაინც მაღლიერ ვიყავი.

— მოდი იმუშავე ჩვენთან — მითხვა ერთხელ რედაქტორმა, როცა შემნიშნა, რომ ცოტა რაღაცა შევისწავლმ და გვარიანი წერილების წერაც შემიძლო—მოცემ მუშათა ცხოვრების მასალეს გაასწორე. მინისტრის პორტფელის მიღება არ გაუხარდება კაცს ისე, როგორც ეს გამოხარდა. დავბოქე თუ სადმე მუშაობების წერილები იყო და წამოვიღე გასასწორებლად სახლში. კონსპირატიულ წესის

პროვინციალური (ზმსტაფონისათვის)

საუბრავი მომხსენი,
შენ გინაცვალეო,
ღღეს ისეთი ზამოგარეო,
რომ გარღღეს სვალეო...

ბატონო „ისარო“ (დასახელა ფხველონიში) და უჩვენებ იმას სერს. შენც დღეს გტირებ, თუ მეორეხელ გაგებე-დავს ასეთების გაშვება...

— რას სვავრობთ, თუ მართალი არაა მუშკორი, უპასუხეთ, გაბათილეთ მისი წერილი და სხვა რა იქნება— ვუთხარი დიდი სიფრთხილით მე.

— პასუხი დაწერილი მაქვს, მაგრამ იცოდეს, თუ კიდევ გაბედოს წერილის დაწერა არ დაუბეჭდოთ, თორემ ვერცერთი ცოცხალი ვერ გადამიჩნებთ— მითხრა მან და სამი არზნის სიგრძე წერილი მომცა ხელში. „ძალიან თავს იგდებს ვილაც მუშკორი „ისარი“— ეწერა პასუხში — „მას უნდა დასცეს პრესტიჟი ჩვენი დაწესებულების, ის ძველი კონტრ-რევოლუციონერი და სხვა არაფერი. ჩვენს დარგში რომ ყველაფერი რიგზეა და „ისარის“ ბრალდება ყალბია. ამას მოწმობს შემდეგი ფაქტები: ჩვენ ვანზრახული გვაქვს დავიწყეთ კულტურაში, ფიქრობთ გავაკეთოთ მოხსენება... ახრად გვაქვს მოუპოვებელი ნელფასი, ვგაცნობობთ კავშირის წვერების მიღებაზე, თავისუფალი ადგილი თუ გამოჩნდება... ამ რიგად ჩვენთან რიგზეა ყველაფერი. „ისარი“ ამბობს, რომ ჩვენ მივიღეთ ბრაკიშვილი და კელაშვილი, ცდებით ბატონო „ისარო“ ბრაკიშვილი და კელაშვილი კი არ მიგვიღია, არამედ ფრაკიშვილი და პელაშვილი. ამრგად ვცნობ რა სიყალბედ „ისარის“ წესების, ვთხოვ სათანადო ორგანოებს მიიღონ ზომები მის ასალაგებად. ამის შემდეგ ისე ფუფრთხილდებოდა ასეთი ვინმეების შესახებ წერილის გაშვებას, რომ მეტიც აღარ შეიძლება. თუ წინად ვაწერდი სათაურებს: „ადმინისტრაციულ გამოიღობი, საჭიროა დაზოგვა“, „მუშაობა მოისუსტებს“, ბიუროკრატიაში ამა და ამ დაწესებულებაში“ და სხვები, შემდეგ შეცვალე: „ლაგმეთ მიკიტანი“, „გახადეთ მღვდლებს ანაფორა“, „დააბნო მეტყვე ქალები“, „შეგაქუჩეს ქალებმა“, „გავაგამწარეს მეჩისტებმა“, „ავგიკლეს მეწისქვილებმა“ და სხ.

ერთხელ ერთი წერილი მივიღე „ასეთი ადმინისტრატორი არ გვარგია“— სათაურია.

„მუშებს უდიერად უპყრობა, ხელფასს არ არიგებს თავის ღროზე, სახანონო ცნებით დარბის, ფულებს ფანტებს, ქალებში ჭეიფობს და სხვა“.

— შარია, ვინცა — ეთქვა მე და კალაში გადაუძახე. ერთი კვირის შემდეგ, ასეთივე შინაარსის წერილი მივიღე ისევ იმისგან და იმავე ადმინისტრატორს, წერილს პატარა თხოვნა ჰქონდა დართობის: „ამხ. რედაქტორო, რატომ არ გაუშვით ჩემი წინა წერილი, გგზავნი იმის აქლს და რამენაირად გაუშვით.“

— მოკლეა, ვინცა ხარ — ჩავილაპარაკე და ვაკერი გოლორში თავი. სამი დღის შემდეგ კიდევ იმის ასლი და კიდევ თხოვნა. „გამგემ გაიგო, რომ მე წერილი გამოგზავნე რედაქციაში და ესლა მემტერება, საცაა მომხსნის სამსახურიდან. მიშველეთ რაიმე და ეს წერილი გაუშვით.“ — თხოულობდა კიდევ.

— ვერ მომატყუებ, ბიძი— ეთქვა კიდევ და ისიც გააღაძახე გოლორში.

„ღღეს უკვე ბრძანებაში გამატარეს დათხოვნილად, ჩვენმა გამგემ ყველაფერი გაიგო, რასაც წერილი მასწავლ, დამითხოვა და კიდევაც მემტყუება, თქვენ ჩემი წერილები არ გაუშვით მაშინ, გთხოვთ ეხლა მაინც გაუშვათ, გგზავნი ისევ ასლს. ისენით ხალხი ისეთ ადმინისტრატორსაგან, თორემ საქმე ცოლად წაყა“.

— დასწყველი ეშმაკმა, რა შემოვიღო და ეს ოჯახქორი, არ დაგვიბეჭდია მისი წერილი და უკვე მოხსენია; რომ დაგვებეჭდა, მაშინ ხომ წაატყავებდენ მაგ უბედურს— ეთქვა მე და წერილის გასწორებას შეუდგე. ნახევარი საათის შემდეგ მისი წერილი შემდგენილად გასწორებულ მივიღე ხელში; „ღირსეული ადმინისტრატორი“, „ჩვენი ადმინისტრატორი სწორედ დიდი ენერჯისა და ნიჭის პატრონია; მისი მეოხებით დაწესებულება წინ მიდის; მუშებს კარგად ეყობა; ჭეიფობა და ქალები კორიფიო ეყავებენ; სახანონო არამც თუ ცნებენ, ასლი მომცა არ ჯღებ; და: ფულებს უფროსიღება. სწორედ ესეთი გმგამა წყა“

დასაცადე ცოლი ოთახიდან დავითხოვე, ჩავიკეტე კარები და საღამომდე ვასწორე წერილები.

— შემოვალ ბეჩა სახლში, გავთბები, შენსკენ არც გამოვიხებდავ, თუნდა ლოვინში ჩაწევები, შენ კი იმუშავე— შემევედრა ერთ ღღეს ჩემი ცოლი, როცა ყინვამ მოუჭირა.

— ნუ ხარ სულელი, დედეკაცო, ვის მოსწონია რედაქტორის ოთახში გარეშე პირის შესვლა? ხომ იცი, აქ ისეთი მასალებია, რომ მას რომ სხვის თვალი მოხვდეს, პასუხისგებაში მიმცემენ— უთხარი მე. რას იზამდა? ჩემი დიდკაცობის გამო, ყველაფერს ითენდა. საქმე კარგად მიდიოდა ერთხანს, მაგრამ ერთხელ კი ისეთი შემეშინდა, რომ სამუდამო უარი ეთქვა რედაქციაში მუშაობაზე. ის იყო შევედი რედაქციაში და დავეკეტი თუ არა, შემოვარდა ერთი მალაღობი ტანის კაცი. ორძელსაც ფულზე ოქოლოვერი კვიდა და ზედაც ხელი ეღო.

- სად არის რედაქტორი? — იყვირა მან.
- ჯერ არ მოსულა, ამხანაგო— ვუპასუხე მე.
- მდივანი?
- არც ის მოსულა.
- შენ რა მოხელე ხარ, აბა?
- მე მუშათა ცხოვრების განყოფილების გამგე ვარ.

— ვუპასუხე თავის მოწონებით.

— შევარცხვინე მე შენისთანა გამგე. არ იცი რაებს ჩხაპავთ გხვებით? რა სწერია აქ, წამიკითხე ერთი? რა სწერია მეტი?!! იყვირა მან და ხელი რევოლვერზე დაიღო.

- რა უნდა ეწეროს, რას ცხარობთ, — უთხარი მე და გაზეთი, რომელიც მას ხელში ეჭირა, გამოვართვი.
- წამიკითხე მალე, რა სწერია?! — ჩქარა!
- მერბე რაა აქ ისეთი? — შევეკითხე როცა წერილი გადავართვალიერე.

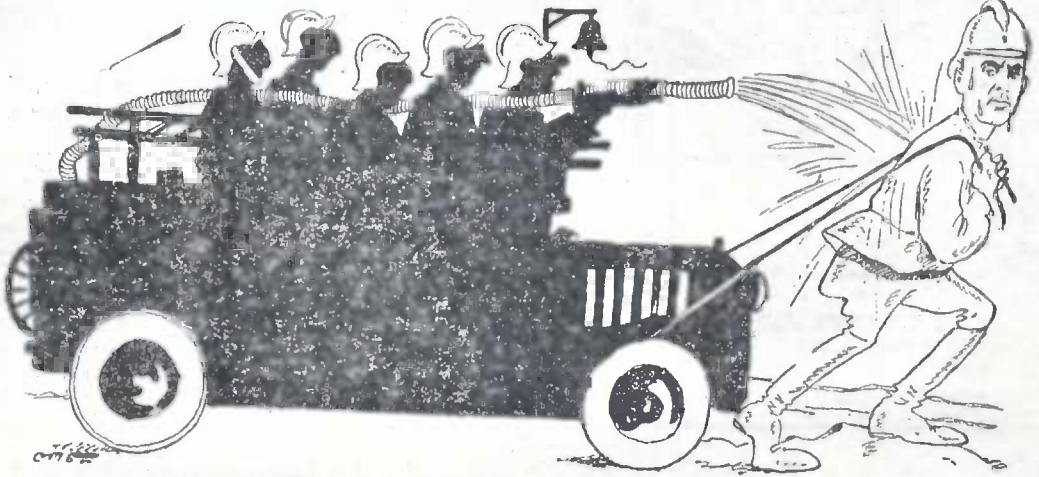
— როგორ თუ რაა. ხომ ხედავ, რა სწერია: „არავითარი კულტურული მუშაობა არ სწარმოებს, ადმინისტრაცია თავის მუშაობის ანგარიშებს არ აკეთებს კრებულებზე, ახალ გამგეებს ახალი ხალხი მოყავსო“ — ხომ ხედავ რაეზია? შეიძლება ასეთების გაშვება? მე ვიცი ვინცაა მაგი

ხანძრუმის რისხვა-გულში „ხანძრით“

(მეგობრული)

ამას წინად თელავის მაზრაში ტუყს ხანძარი გაუჩნდა. ტფლისიდან ელვის სისწრაფით დაიძრა მენახძრეთა რაზმი; თვითონ ამხ. ალ. ბერიძის ხელმძღვანელობით. მაგრამ, სამწუხაროთ, გზაში მანქანა გაუფუჭდათ და რაზმიც იძულებული შეიქნა ისევ უკან დაბრუნებულიყო.

(ქრონიკიდან)

ამხ. ბერიძე — ეჭვ, რაც უნდა მასხათ ახლა ეგ წყალი, ხანძრამდის მინც ეერ მიუწევთ, თუმცა იგი ამქამად უკვე აქა მაქვს. მკერდ ქვეშ...

ლობითაა, რომ ამ დარმა გაცილებით აიწია. ქემაბ ასეთ მუშაკს. მუშკორი „კოკორი“.

ნამდელი საგანეთი მასლა გამოდგა და მუშათა ცხოვრების სათაურში მოთავსდა. არ გასულა ერთი კვირა, რომ ერთი ახალგაზრდა შემოვიდა რედაქციაში და ჩემს მაგიდასთან მოვიდა.

— მუშათა ცხოვრებას თქვენ განაგებთ; ამხანაგო? მკითხა მან.

— დიახ. — გუბასუსე მე.

— მე გასლავარ მუშკორი „კოკორი“ — მითხრა მან და ხელი გამომიწყდა.

— ვაიმე — გაფიქრე — ვაი თუ თავისი წერილის შეცვლის გამოა მოსული — თქვი გულში.

— დიდი მადლობელი ვარ თქვენი, ჩემი წერილის გამწეებისათვის, მართალია, შევცლილია, მაგრამ...

— გამოვიდა თუ არა ჩემი წერილი, იმავე დღესვე მიმხმო გამგემ და უფროს მუშათა დამნიშნა, — შენ დიდი უნაჩიანა, ახალგაზრდა უნდა იყოფი, მითხრა და ეხლა მშვენიერად განწყობილებაში ვარ მასთან სთქვა მან კმაყოფილებით.

თუ დრო ვაქვთ ერთი ბოთლი ღვინო დავლით ერთად! დაატანა მორიდებით მან. რედაქციაში კი არა, სამოხბეში რომ ვიყო, მაშინც არა გეაწბილებ კაცს ასეთ რასმეზე, თორემ მასზე როგორ გეტყვდი უარს და კორიემ ერთს დუქანში რამოდენიმე კვარტი გამოვცალეთ. ბოლოს მქის „ქებული“ გამგეც შემოგვესწრო და ქვიფს ფართო ხასიათი მიტყა, ასეთია ერთი ეპიზოდი ჩემ სარედაქციო მუშაობიდან.

სახლის პატრონების გოდება

მოვესწარით ჩვენი აღსასრულის დღეს. თავზე ცეცხლი აგვეთო — აგვეკვიდა, სახლები ხომ არხენიანდ წაიღეს, თან მდგმურებც ფინთად გადაგვეკვიდა... ტყავს ვაძრობდით მდგმურებს ბინის ქირაში, ყოფილიყო თუ გინდ სულ ახლობელი, თაკს კესს მოდიო ორხელ მინც კვირაში და არც დავგრჩა არეინ ხელ უსლებელი... ვაჟილებდით შემოსავლის წყაროსა, რემონტებზე არ ვზრუნავდით აროდეს, ეხლა გული რაღამ დავეიწყინაროსა, წყველა-კრულვა — გისაც ეს უხაროდეს!... არ გავიდა აღმასკომთან ტყვილები, რომ ვიღებდით ქირას თითქოს მტირესა, არ მოსტყუედენ კიდევ გულუბრყვილები და პირიქით, სასიკვდილოდ სწირესა. რად გვინდოდა მდგმური გარედ საყარად ანუ ხალხში მითქმა-მოთქმა ქუთუქით, როცა გექონდა ფული თავზე საყარად და ბინები — პრინციპივით — სუთ-სუთი!... სატირალი ჩვენ ეხლა გეაქვს, იცოდეთ, როს მულამი ერთიანად გაგვიგეს, სწორედ ცეცხლში ეხლა უნდა ეიწოდეთ, როცა მახე ღირსეულად დავგიგეს. ისე, ძმებო, ყველაფერი გვეკუთუნის, რომ გზოგავდით კომუნისტებს პირშავებს, მოვესწრებოდეთ, რომ ჩვენ ვსკამდეთ მათ კუთვნილს, ვინც უწყალოთ ასე ამოგვიშავეს!...

პ. ობოლი.

ტრისტანი.

სტუდენტად მისვლაში

„თავო ჩემო ბე-დი არ გი-წე-რი - ა“,
 —პრო-ფე-სორი ყვე-ლა ჩე-მი მტე-რი - ა...
 ვა-ი რა ვქნა ორე-ბი მი-წე-რი - ა;
 ეს კონფეკურ-სი ოხ, რა სა-შინე-ლი - ა...

სახლის მკაბრონა

„ჩან-გო ჩე-მო ეზბით“ —ვერ-ე-ტი-ლე-რი - ა“ —
 დარ-დი-სა-გან გა-მი-თეთრ-და წვე-რი — ა;
 — „ჩა-მო-ერ-თვა“ გა-ზე-თებ-ში სწე-რი - ა;
 სახ-ლო ჩე-მო შენ-ზეც მო-დის ჯე-რი - ა...

**კონტრ-რევოლუციონური ჩრდი-
ლები განათლების ფრონტზე**

არ მიყვარს სიტყვა მკვახე უშია,
 ტფილსში ბევრი ტენიკუმია,
 მოგიყვებ უნდა ამბავი ერთის,
 თუ შემეწია ვედრება ღმერთის.

ის აქ არსებულ ტენიკუმთ შორის,
 არ საღამო, მსულს რომეა კორის
 თანაც პირველად არს წოდებული,
 სიდანც მოწმობა მაქვს ბოძებული!

მსმენელთა შორის იყვნენ ხნიერნი
 უნიკო სრულად თუ ნიჭიერი
 და მასთან გროვა ახალგაზრდების
 მუშები მკვრელებს, დარდიმანდების.

ას მანეთიანს იხილდენ სრულად,
 არ მიიტანიდი გიქერდენ მტრულად,
 არ დანთებულა ზამთარში ცეცხლი
 დაგროვდა ბლომად ოქრო და ვერ-
 ცხილი.

აქ მოწაფეთა კომიტეტია

გამფლანგველი

„არ მშორ-დე-ბა მწუ-ხა-რე-ბა დე კი - რი“;
 გუ-ლი მი-წუხს ვერ ვი-ცი-ნი სულ ვსტი - რი,
 ცი-ზე-ში-ვარ ხა-ხას მივ-სებს ეს ხვი - რი,
 რე-ვი-ზი-ავ შენ შე-გირ-ცხვეს მაგ ცხვი - რი...
 ალღო.

ხან იმერელი და ხან ტეგია,
ჩუხ სულ ხშირად დაღონებული,
ჩადგანაც ყველით დამონებული.

შემდეგ განფარვით მდებერსონალზე
ვაცი რას იტყვის უბიწო ქალზე,
მაგრამ ჩვენ შინც ვამბობ მართალსა
და თქვენ თვით დავკვებთ აწ სამარ-
თალსა.

წაღიმაიმა ჩვენში ხშირია,
მოუნათლავი განაწირია,
განაწილები ობლად მოკვდება.
და „ჯოჯოხეთში“ იგი მოხვდება.

მღწაფეთ შენაწეს თვისი მისია,
ეს არც თუ ძნელი შესატყვისია,
და გაიტანა ბევრმა მოწმობა,
აწ, სამსახურში უნდათ მოწყობა.

ბიკან პარტი ფორმულა ორი:
სინუსის ხანს გაყვანა სწორი,
გათადედა მთელი ფილოსოფია
განათლდა: მიტო ის თუ სოფია.

მათნატიკის თუ კი ხარ სპეცი,
აწ მოგვიღოს არას დროს ქეცი.
ბუნებრივია ხოლმე ეგ ნიკი,
ვერ შეითვისებს უბრალო ბიკი.

და აგრეც იყო ბევრი გასული,
რა შუაშია ცოდნა, წარსული,
თუ მოსურვებს გეგელაშვილი
„დასკვნება ვარდი, ნორჩად ფრთა-
შლილი“.

ხმა აქვს ტენორი, თაფლებრივ ტემპი
ლი.

გასიამოვნებს, მოგვიე ძილი.
იტყვი: „იკურთხოს შენი გაშწინი...
საქმეც მქონდეს გამოსარჩენი!“

თავს მოგაჩვენებს, ვით მეგობარი,
ძველი ძმობა-ბიჭი სატრფოხა დარი,
მასთან სპეცია ოინებისა:
უყვარს გამზხნა თავის ძმებისა.

„ტყავი ძაღლსა არ ხიოს ძაღლმა“
ტყუილად არ სთქვა ეს ბრძენმა
ხალხმა,
და ჩვენი გამგეტ-მიტომ გამგეობს,
ჩემ, ალბათ, ვილაც ზვიდან
მძლიეობს!.

მაგრამ ყველაფერს აქვს დასაბრუნო,
მაშ დაეშობა ორგულიც, კრული,
მფსხოსეს ანგარაშს მას მომავალი
და განაღდება სესხი და ვალი!
დაშაკირდი.

„შავკანიანთა“ შეხვედრა

— ბონჟურ, კამარაღ! აფრიკიდან თუ ამერიკიდან?
— მე აგერ, აფხანიკო, ქობულეთიდან: ორი თვეა
აგერ ზღვის პირზე გიახელი...

თვით დასაცავ დამცველს

(პასუხის პასუხი „კონტროლიორ გრიშას“)

ლეჭის წერაზე ვეტყობა,
თუ როგორი მელეკსე ხარ!
მე სიყალბეზე მითითებ, —
თვით კი სიყალბეზე დგებარ?!
მელეკსეობას მიწუნებ? —
მეცინება: ხა-ხა-ხა-ხა!..
(იქნებ „მალამოში“ ღვინით
ჩაგიკოკლოზინეს ხახა?)-
გამოგია: ქრთამსა, თურმე,
შეუძლია ბევრი რამე!
(ნეტა რამ გავაწიწავა —
წიწავა თუ არა სქამე?!).
ამბობ, თითქოს მუშეკორს ვარცხვენ.
ნეტა, ეს სად წაიკითხე?
(ქეუს აპარატზე ვით ხარ? —
გაისინჯე, ექიმს ჰკითხე!).
ამბობ, მუშებს ბნელ ძალს ვარ-
ქმე, —
(მაჩვენე, ეს სად სწერია?)
ღობე-ყოჩეს რომ ეღები,
საბუთი რა გიქერია?!
„ჩემო გრიშა“, გიკისრია
დამცველობის შენ მისია...
რედაქციას სთხოვ: დანდშნოს
გამომცველვი კომისია!..

ურდაქციოდაც მზად ვარ. —
რაც დავწერე, დაგიმტკიცო,
და ყველასთვის გასაგები
საბუთები ცხვირში გტკიცო!
სასადილო „მალამოზე“
რაც ესთქვი, გრგებოდა, ო, მას!
და შენ როგორ იღებ სმასა,
უთავბოლოდ ხარჯავ შრომას?!
იცი რომ ორკვირის წინად
იყო ჩხუბი, ღრილი,
„შინაურ“ ქალთა გულსთვის
მაუზერის ტრიალი?!
კინოს ტარხანზე ნაკლები,
არ გეფანო, ყალობ მცველო,
სიშირთლის თქმა და ლეჭები;
არის ჩემი სამლოცველო!
შენ ჯერ თვით გამოიკვლიე;
მერე საპასუხოდ გამო!
მე კი რის ღირსადაც ვცანი,
ისე შევამეც „მალამო“.
ასე, ჩემო, მაგ „მალამოს“
კუწიან მზარეთ მფარავო,
და პატროსან მუშეკორს
ნეტარ სახელის მპარავო!..
ტარხან.

სწორებათა შერღვევა

მ. ფლი-ს

გვერთი: „ვიდავას ლანჩუთში ბაზარში უღლიანი ღორი დაუტაკა და დაუზიანა მარცხენა შარვლის ტოტიო“ ღორზე რაღა გვეჭობის როცა აჯერ თქვენ ამოდენა მანძილზე კი მოგვეწვდით ასეთი უმწიკვლო ცნობით და დაევიზიანეთ არა მარტო მარცხენა, არამედ მარცხენაც და მარჯვენა თვალიც, სხვა ორგანოებზე რომ არაფერი ესთქვათ.

ნუ თუ დაიჯერეთ, რომ ლანჩუთში სხვა უფრო ღირსშესანიშნავ მოვლენას არა აქვს ადგილი, გარდა უღლიან ღორებისა.

ივანიკა-ს

მივიღეთ თქვენი ლექსი აგარაკების შესახებ. ეწუხვართ რომ დავიანებებით მივიღეთ, რადგან აგარაკების სენსონი თითქმის საუკლებით გასულა. მიუხედავად ამისა, ეს ლექსი „ინტერესს“ მოკლებული არ არის. თუ გნებავთ იმ მხრით, რომ „საზოჯი გვაქვს ზედ გაწეული“. ბოლმდი ჩაევიტახეთ ის. ბოლოში სწერით:

„ჩემი ცოლი კოჯრის ტყეში
კურას ეხვევა,
შე კი ჯარი ბაღლინჯოების
რბილ ადგილზე მებგვევა“-ო.

კაფადაც შვრებიან. არა და გვიგები უნდა იყვენ, რომ ცოტა ზევით აიწილენ და მიხვდნენ თქვენი სტეულის მაგარ ნაწილს, სადაც ამ ლექსის შემთხვევლი აპარატია მოთავსებული!... ცნობილია, რომ ბაღლინჯოების დიდათ განვითარებული აქვთ ყნოსვა!..

ჭანგელ ბზიკს

ჭანგელო ბზიკო, ცნობალო,
გესლის მნთხეველი ენითა,
მარტო სალაში რათ გვინდა?
„თაფლი“ მოგვიტა ფრენითა!..

ბახჩო-ს

სწერთ მესწავთებე, ალბათ მუშკოპის მენავთე გვაეთ მხედველობაში. ჩვენ ათას „ცულდა მწერალს“ ერთი ასეთი მენავთე გვიჩვენია. გასაკებია, თუ რისთვის. თუ რომელიმე მათგანი ცულდატ ეპყრობა ხალხს, იმას კი არ დავინდობთ. მაგრამ თქვენს „ნაწარმოებში“ კერძო შემთხვევა არ არის გარკვევით დაშორებული საერთოდ მდგომარეობას. ამ შემთხვევაში კი ჩვენი ჩანგლის წვერი თქვენ გეგება...

ბახჩო-ს

შე კი კაცო და ჩვენ — უკეთესო, აბა, როგორ გეზინია ჩვენი. ამახალა კაცს, ა?! არც ისე საშიში ხალხი კარია. „ცნობათა მიღებამ“ გული არ უნდა გაგეტეხოს „ტარტაროსის“ თანამშრომლობა და გულის გატეხა ერთ-მანეთს არ ვეუბნა ისე; როგორც არც ჩვენ ვგვებრტეხა მოლოლიაქება და თავზე ხელს მოსმა. თქვენა „სკიდა“ იტეხა გაზოვიყენით.

პაბარა ანკეხს

საში მგზავრი, თქვენ რომ ვაწველენ ლექსად და აწერთ „გაგონილი ამბავი“-ო, ეს იგავ-არაკი არა თუ მარტო „გაგონილია“, რა დიდხანია გამაგონილიც არის. შეთხზულიც ეს ქართულად თარგმნილიც. ამ თარგმან-დაბეჭდვაც შეიძლება, რომ იმ პარველ თარგმნას ესა სჯობდეს. უცადეთ უფრო არა გაგონილმა არამედ საკუთარი თვალით ნახულის აღწერა კარგა თქვენი „სკალ-ტეგობს“ სასაილია. რომელიც მაღის სწერეთ ამ მიმართობებით.

პოპო-ს

რას წააცვიდით ამ „კოწონს“. თუ ღირნავს და საბინძურეს ანაზევს, ქონის ღირებამდე ავიყვანოთ, ისიც ყველა ქოიას კი არა...

მკითი ფინახა

„ტრაჰეც სდგას“-ო, გვერთო. ჩვენი დაკვირვებით კი „სდგას“ და „არცა სდგას“, ისე ხშირად იცვლის სადგომ ადგილებს. ზოგი კონდუქტორ-კონტროლიორიც პოროტად იყენებს ჯარაიმის გადაბეჭდვების უფლებას, იწვევს მგზავრებში აყალ-მყალს ჯარაიმთა ხდევინების სრული უსისტებოებით, მათი განუყოფელი შემთხვევით ხასიათით. ავებს ამის გამო ტრამეიას მეურნეობა. ტარტაროზმა იცის ამის საიდუმლოება. ჯარაიმა საზოგადოებას მხოლოდ აპრაზებს, ხოლო სისტემას კი ვერ წინას იქ სადაც უსისტებობას აქვს ადგილი, თუნდაც ხან-გამოშვებით.

ბალაჭბიძის ჯანელიძეს

სცენას „ტელეფონთან“ დაგიბეჭდავდით, მაგრამ ექიმ ბურჯანაძის უდიდრად ხსენებას, ვფიქრობთ, გამართლებულ საბუთს ვერ უპოვით, მაქრობა მტეი წინდახედულება, მარტო ჯანა კაცს ვერ არკებს.

მოსე პაიჭაძის, იულოს, ნიკიფორის, ამბაკოს, ვახილის; ყარამან ბოლქვაძის; პავლე ჩიგოვიძის, ალექსანდრე და ერმალო უნგვაიძის, სიოდი, პეტრე და ილიკო ჩხიკვაძის თხები: ბეკეა, ელია, წვერცანცალა, ყურეკვიტა, ბაკი-ბუკა და სხვები — მწუხარებით იუწყებიან მათი საყვარელი ღამის ბინის და ტურები-საგან თავ-შესაფარის

ს. ჯვარცხემის კონსაგპითხველოს

გარდაცვალებას. დასაფლავება კონცხოულაზე (ს. ინტახუეთში)

თავზარდაცემული გამგეობის წევრები: სიმონ უნგიაძე, შალვა გომრგაძე, სარდიონ მაგლობლიშვილი, ევგენი სიხარულიძე, მოხე მახარაძე, ბენია თავბერიძე და ყოფილი ფასიანი გამგე მარიამ ჩხიკვაძე — ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ ა. წ. 23 აგვისტოს გარდაიცვალა

ჯვარცხემის კონსაგპითხველო

რომლის დასაფლავება მოხდება ს. ინტახუეთში კვანცხოულის ახალ სასაფლაოზე.

მუვილოზიანობის გონდოლა

ქახიანი

ჩემბერლანი: ხალხის აიწევდა აქამდის ეს გონდოლა, ამ, „პარკისთვის“ რომ ხელი შეეშვა?.. ინფლისალო და ინფოლი და მუშები: ხელი უშვებო მაგ „პარკს“, თორემ, ავა, მოვიდა..